

Dr. Somogyi István

**A SZABADKÖMŰVESSÉG
IGAZI ARCA**

DR. SOMOGYI ISTVÁN v. nemzetgyűlési képviselő, ügyvéd

I. KÖTET: A SZABADKŐMŰVESSÉG FELELŐSSÉGE TRIANONÉRT
II. KÖTET: A FÖLDALATTI MAGYARORSZÁG

I. KÖTET: A SZABADKÖMŰVESSÉG FELELŐSSÉGE TRIANONÉRT

ELŐSZÓ

- I. Mozgás a páholyokban
- II. A közvélemény megtévesztése
- III. A magyar szabadkőművesség forradalmi egyesülés
- IV. A forradalmár Világszabadkőművesség
- V. A magyar szabadkőművesség hazafisága
- VI. A Világszabadkőművesség, mint Magyarország ellensége
- VII. A Világszabadkőművesség, mint a nagy háború okozója
- VIII. Jótékony volt-e a magyarországi szabadkőművesség?

II. KÖTET. A FÖLDALATTI MAGYARORSZÁG

- I. A szabadkőművesség története és fejlődése
2. A SZABADKÖMŰVESSÉG TÖRTÉNETE A VALÓSÁGBAN.
A szabadkőműves Budapest
Keresztény papok a páholyokban
Közigazgatásunk és a szabadkőművesség
A tanítók a szabadkőművességben
A szabadkőművesek a vezető állásokban.
Szabadkőműves újságírók
Szabadkőművesek a szabadpályákon
Igazságszolgáltatásunk és a szabadkőművesség
A zsidóság a szabadkőművességben
Az arisztokrácia és a szabadkőművesség
A szabadkőműves köztisztviselők
A magyarországi szabadkőművesség rövid története
Somogyi István élete
A kiadó ajánlása

I. KÖTET: A SZABADKÖMŰVESSÉG FELELŐSSÉGE TRIANONÉRT

"önök azt hitték, hogy a forradalom befejeződött Franciaországban. Pedig a francia forradalom a Jakobinusok egy szörnyű és félelmetes szektájának csakis első kísérlete volt. A szekta elhatározása szerint tehát önök annak a nagy általános forradalomnak, amely egykor feldönti majd az összes trónokat, megsemmisíti az oltárokat, eltörli a tulajdont és törvény és társadalom feloszlásával fog végződni, csupán első állomására érkeztek."

(Abbé Barruel: A Jakobinizmus Memoárjai 1796. év.)

"A dolgok sehogy sem mennek jól és azt hiszem, hogy sürgősen tartják az elővigyázatot. Én Európa követeit mindennap figyelmeztetem a jövőbeni veszélyekre, melyeket a titkos társaságok készítenek elő az alig megállapodott rend ellen és látom, hogy a legnagyobb közönnyel veszik ezt. Azt hiszik, hogy a Szentszék nagyon könnyen megijed; csodálkoznak a véleményeken, melyeket a megfontolás kelt fel bennünk."

(Consalvi bíboros levele Metternich herceghez 1818 január 4.)

ELŐSZÓ

Egy könyvet vesz kezébe az olvasó, melynek tartalmát a címe megadja. Ebből a szempontból tehát az előszó teljesen felesleges, magához a nagyközönséghez tehát nincs is más szavam, mint hogy kérem, olvassák el figyelmesen s ne felejtsek el az abban foglaltakat sohasem, ha magukat és ivadékaikat boldog embereknek óhajtják tudni. Nem az én megállapításaim, nem az én következtetésem és egyéni véleményeim azok, melyek a műben feltalálhatók, hanem a szabad-kömvűvességé és a szabadkőműveseké, akik itt olyanoknak mutatkoznak be, amilyenek a páholymunkákon voltak.

Van azonban egy pár szavam a "vult" szabadkőművesek egy részéhez. Vannak köztük jó ismerőseim, vannak köztük jó barátaim, akiknek szívét, lelkét, meggyőződését láttam, látom és tudom. Becsületos emberek, jó magyarok és tiszta lelkűek. Ne érintse őket kellemetlenül az, amit ebben a könyvben látnak, ne tekintsék magukat általuk találva s ne higgyék, hogy abból a társadalmi és nemzetépítő munkából, melyből a maguk posztján derekasan kiveszik részüket, ki szeretném őket szakítani.

Nem vád akar ez a könyv a jobb meggyőződésűek, a becsületos gondolkozásnak ellen lenni, hanem meggyőzés arról, hogy nincs miért búsulniok a szabadkőmvűvesség feloszlása miatt. Vagy ha úgy tetszik, tükör akar lenni ez a munka, melybe, ha belenéznek, meglátják azt az intézményt, melybe oly szép gondolatokkal telítve léptek be, a maga valóságában meglátják belőle, hogy az ő jellemük, becsületességük, feddhetetlenségük és hiszékenységük, mint vitte őket

ördögi kezek irányítása mellett egy szörnyű, meredek szélére, ahonnan csak a nihilbe lehet lezuhanni.

Lehetetlen, hogy meg ne borzadjanak a látottakra, lehetetlen, hogy be ne ismerjék azt, miszerint téves utakon jártak, posvány szélén sétáltak s lehetetlen, hogy ezután egész valójukkal el ne forduljanak attól a sötét intézménytől, mely az ő szép ideáikat, szeplőtlen egyéniségüket egy világ elpusztítására akarta felhasználni.

Én hiszem, hogy így is lesz. Gyöngyös, 1929. év január 20.

Dr. Somogyi István.

I. Mozgás a páholyokban

Három kísérlet 1928-ban a szabadkőművesség engedélyezése iránt. - Egy volt kúriai bíró, mint a nagypáholy h. főmesterének röpirata a szabadkőművesség érdekében. - Hivatalos szabadkőműves kiküldött az amerikai Kossuth-zarándoklat tagjai között. - A Pesti Hírlap cikke. - Lukács György volt darabont miniszter sürgeti a képviselőházban a szabadkőművesség újraengedélyezését. - Hírek arról, hogy a kormány ismét megnyitja a páholyokat. - A könyv tartalma.

A belügyminiszterileg feloszlatott magyarországi szabadkőművesség csontkamráiból az utóbbi időben gyanús mozgólódások zaja hangzik ki. Az eltemetettek feltámadásra készülődnek, az elnémítottak ismét beszélni próbálkoznak, a múmiák megelevenedni készülnek.

A páholyok sötétlelkű lovagjai, a méregkeverés bajnokai, az emberi rosszindulatok keltegetői úgy találták, hogy az a nyolc esztendő, mely a nyilvánosság előtt hallgatásra kényszerítette őket, nem múlt el nyomtalanul a csonka ország felett. Ó, ők jól ismerik a magyar jellemet, kitűnő szakértői gyengeségeinknek és nemzeti sajátságainknak. Tudják, hogy nyolc év sok idő, a magyar népnél meg különösen sok, tudják azt is, hogy milyen készek vagyunk a megbocsátásra, a feledésre, s mennyire szeretjük, ha nemesebb érzelmeinkre hivatkoznak.

Minek hallgatnának még tovább? Hol van már az a nép, mely oly világosan döbbsen rá a két forradalom után a magyarországi szabadkőművesség hazafiatlan, sokszor hazaáruló munkájára, hol van már az elszántság és elevenség, amellyel eltökélte a becsapott és lelkiekben éppúgy, mint anyagiakban tönkretett ország, hogy egyszer és mindenkorra le fog számolni belső ellenségeivel, azok között is a legnagyobb és legveszedelmesebbel, a szabadkőművességgel, s hitet tesz azon elhatározása mellett, hogy soha, soha többé nem engedi még egyszer őket a magyar napvilágra.

Hol van már a tavalyi hó, hol van már ez az eltökélt és elszánt nemzet? Ki beszél itt ma már a szabadkőművességről, ki tartja észben azok munkáját, ki emlékszik azokra az adatokra, melyek a páholyok sötétjéből előkerültek, ki figyel ma már csonka hazánkban ezekre?

Senki! A nyolc év nagy idő, s ezt az időt a szabad-kőművesek nem töltötték tétlenül. Az első időben még lapítaniuk kellett, még nem volt szabad és nem is volt tanácsos a régi trükkökkel, a bevált módszerekkel előállani, hiszen sokkal frissebb volt a seb, sokkal elevenebb volt a tudat, sokkal nagyobb az elkeseredés is, így kockázatosabb a szokott hazugságok és tagadások, a vakmerő ferdítések és csavarások hangoztatása. Az agyakra valósággal bepréselődött a sötét páholy munkák minden mozzanata, a lelkekben izzott az évtizedes országrontás, nemzetveszejtés, lélek-mérgezés minden fázisának ismerete, semmi reményük sem volt tehát, hogy sikerüljön rehabilitációjuk s diadalmaskodják megtévesztésük.

De ha valakinek, hát nekik valóban dolgozott az idő Magyarországon, ők maguk is azon voltak, hogy ez így történjék. A sajtóban, ebben a romlott és nemzeti érdekek iránt idegen és érzéketlen magyar sajtóban, tovább is ott voltak csatlósaik, lekötelezettjeik, velük rokonlelkiségű és erkölcsiségű társaik, akik szívósan, kitartóan és fáradhatatlanul puhították a talajt, törték, zúzták a megkeményedett rossz véleményt s törekedtek egy oly világot megteremteni, amely már nem fog ellenségesen nézni a szabadkőművességre.

Munkájuk nem volt nehéz, hiszen romlott lelkek akadnak mindig, züllött egzisztenciák, forradalmi érzületek vannak mindenütt. Aztán vannak kótyagos fejű emberek is, hiszékeny álmodozók, beugratható hazafiak, holdkóros világpolgárok és prófétai pózban tetszelgő egyének is, akik szívesen hallgatták a mindig sűrűbben megisméltendő mentegetőzést és készpénznek vettek minden ferdítést és hazugságot, amit a szabadkőművesség mellett felvonultattak.

Szóval nagyban folyt a szerencsenmosdatás. Az újságok hozták a cikkeket, melyek a jámbor polgárokat azzal ijesztgették, hogy szörnyű elszigeteltségükben a legostobább politika és eljárás a világszabadkőművesség fumigálása, bizonyították, hogy dőre dolog ezt a nagy hatalmat magunk ellen izgatni, mikor egy megértő gesztussal barátainkka tehetnök a külföldi páholyokat és a világ színpadán sztárszerepeket játszó főmestereket. Ez szólt a hiszékeny hazafiaknak, azoknak a megijedt és kisvonalú egzisztenciáknak, akik oly tipikus karakterisztikonjai a mai korszaknak s akik el sem tudják képzelni azt, hogy a nemzeti erő kifejlesztése a boldogulás igazi útja, nem pedig külföldi képzelt és talmi hatalmak imádása.

De volt mondanivalójuk a "szabadság", a "jogállam" fanatikusaihoz is. Ezeknek azt zúgták folyton a fülükbe, hogy nem lehet magyar feltámadás mindaddig, amíg itt szabad véleménynyilvánítás, egyesülési szabadság nincsen, mert a demokratikus és minden eszme és elv érvényesülésének szabad utat engedő Európa a csonka országban egy, a középkorból itt felejtett feudális és abszolutisztikus állam torzóját látja, amelyet támogatni nem szabad, megérteni nem lehet, ellenkezőleg "esse delendam."

Ez is hatott! Hogyne hatott volna! Végre is a békeidők zsidó, szabadkőműves liberalizmusa és radikalizmusa csaknem félszázad alatt gajdolta az országnak a művelt nyugat imádatát s valósággal beidegzette azt a közvéleménybe. Ez a

nemtelen és hazug agitáció mindent kigúnyolt és ócsárolt ami magyar, legszebb, legrégebb és legértékesebb nemzeti kincseinket szóratta szét velünk s nem volt olyan értékünk az ezeréves országlás gyümölcseként, amit ki ne kezdett, le nem csepült s hitelvesztetté ne tett volna. Ez az agitáció aztán a speciális magyar értékek helyére odaplántálta azt az áldemokratizmust, azt a sok zavaros és hazug eszmét, mely már a nyugaton is hitelét veszttette s kialakította az országban azt a gyászmagyar típust, mely itthon nem látott meg semmit, hanem egész valójával odatapadt a nyugathoz s szolgáltatta annak kimustrált eszméit rendületlenül. Persze, hogy ez a típus nem halt ki a két forradalom alatt sem, amint hogy nem tért meg és nem ébredt fel a keresztény megmozdulás idején sem. A nagy ölelkezésben ő is beállott a sorba, ő is részt kívánt az újraépítés munkájából, de nem szívvel szolgáltatta azt, hanem érvényesülési lehetőséget látott benne. Mikor aztán az első szírenhangok a sajtóban vagy egy gyűlésen ismét dicsőíteni kezdték a nyugati eszméket, ismét nyekergetni kezdték a régi verklit, ez a típus habozás nélkül recitálta a hallottakat s azonnal megbocsátott a szabadkőművességnek s akárhány esetben beállott azok közé, akik visszaállítását sürgették.

De hátra volt még egy réteg meggyőzése, nevezetesen a gyanakvóké. Ezek már tanultak valamit a múltból, ezek már figyeltek, nem lehetett tehát az elmondott mesékkal őket lábukról levenni.

Ez a réteg látta a bizonyítékokat a szabadkőművesség vétkessége mellett, ismerte, - már ahogy ismerte - munkájukat, nem volt tehát hajlandó csak úgy könnyen elhinni a feketéről, hogy az fehér, ezek még mindig bizalmatlankodtak s ha már nem a régi határozottsággal és erővel is, de készen állottak arra, hogy vétót kiáltsanak a páholyok megnyitásának szándékával szemben.

Erre is meg volt a recept. Sokszor bevált már, ha a szabadkőművesség bajban volt, miért ne vált volna be most is. Kezdetét vette tehát annak bizonyítása, hogy a magyarországi szabadkőművesség ártatlansága nagyobb, mint a ma született bárányé.

Legelőször a velük szimpatizáló sajtót küldték a tűzbe. Feladata az volt, hogy a közvéleményt vegye kezelésbe és elhitesse mindenkivel, hogy a páholyok feloszlata és a szabadkőművesség megszüntetése egy zavaros korszak erőszakos és alaptalan cselekménye volt, félrevezetett, célzatosan informált kormányközegek műve, amit - az igazság érdekében - reparálni kell.

S a Pester Lloyd már 1921-ben megkezdte a munkát. Egymásután jelentek meg benne cikkek, amelyek cáfolni igyekeztek a magyar szabadkőművesség hazafiatlanságát s beadni próbálták ismét a publikumnak a régi maszlagot, hogy t. i. egy ártatlanul megrágalmazott intézmény lett halálra ítélve, amelynek semmi köze sem volt semmilyen vonatkozásban az erkölcsök lezüllesztéséhez, a hazafias érzés lerombolásához, a radikális, istentagadó társaságokhoz, lapok és folyóiratokhoz, de

különösen nem volt köze a háború dicstelen befejezéséhez, a két forradalomhoz és annak erkölcsi és anyagi pusztításához.

A Pester Lloydot követték a többi liberális sajtótermékek, ezek között is főképpen a gyanúsmúltú "Az Est", "Pesti Napló", melyek egy alkalmat sem szalasztottak el, hogy meg ne győzzék arról a közönséget, miszerint az emberi jogokért küzdő, bölcselkedő és jótékonykodó szabadkőművesség nem érdemelte meg a felosztatást s egyenesen szociális érdek ennek újbóli engedélyezése.

Sajnos, a magyar kormány abban az időben, mikor még módjában lett volna, elmulasztotta ennek a sötét szövetkezetnek nyilvános megvizsgálását s a működés betiltásán kívül nem tartotta szükségesnek, hogy Isten és világ előtt bemutassa szörnyű munkásságát.

Ez is csak a szabadkőművességnek volt jó. Egyszerre csak ők kezdték követelni a vizsgálatot s volt merészségük már akkor azt kívánni, hogy az állam leplezze le őket, ha vannak adatai, mert tovább - úgymint megsértett ártatlanság - nem hajlandók gyanú és vád alatt állani.

Könnyen hencegtek, hiszen biztosak voltak abban, hogy a kormány ezt nem fogja megtenni. Sajnos, ez ült fel legelőször és legalaposabban a sok ijesztgetésnek, dehogyan is mert volna határozottan nyilatkozni s a világ-szabadkőművességet, amelybe külföldön minduntalan beleütközött, az adatok feltárásával ingerelni.

A szabadkőműves arcatlanság egyik keresztény lapot, a "Szózat"-ot, egyszer aztán kihozta sodrából s az is követelni kezdte a per megindítását.

Na, lett aztán erre méltatlankodás! A Pester Lloydban egymásután jelentek meg a szabadkőművesség védelmére írt cikkek s a páholyok vezetőségei merészen kiállottak a porondra.

Ekkor már 1922-öt írtak.

A főmesterek és egyéb főszabadkőművesek egy nyilatkozatban maguk is kérik a vizsgálatot, ártatlanságukat hangoztatják és bámulatos vakmerőséggel jelentik ki, hogy "a magyar szabadkőművesség sohasem vett részt hazaellenes tendenciával bíró alakulatok alapításában, szervezésében, segélyezésében és fenntartásában. Igen gyakran, szándékosan vagy tudatlanságból a "Galilei páholy" a "Galilei kör"-rel tévesztetik össze, pedig e páholynak annyi köze van a 30 évvel később alapított "Galilei kör"-hez, mint pld. gróf Teleki Pálnak a Teleki-térhez. A legnagyobb határozottsággal kinyilatkoztatjuk, hogy az egész magyar szabadkőművesség és ennek minden egyes páholya hazafias szellemben működött és hogy egyetlenegy páholyban sem hódoltak hazaellenes tendenciáknak. A szabadkőművesség a korlátlan gondolat és lelkiismereti szabadság alapján áll... soha senki sem sértett meg nemzeti vagy vallási felfogásában a páholyokban és a legmélyebb vallási

meggyőződéssel bíró emberek is résztvehettek és részt is vettek a magyar szabadkőművesség munkájában."

A "Szózat" ugyan erre a szemérmetlen hazugságmasszára sorozatos cikkekben bizonyította rá a szabad-kőművességre az istentagadó, lelket mérgező, forradalmi, hazafiatlan munkásságot, de hát akkor már messze voltunk 1918- és 1919-től, nem éreztük azon idők gyalázatosságait, akkor már a "jogállam" és "a demokratikus haladás" a "konszolidáció" jegyében haladt a hivatalos és nemhivatalos magyar világ, a "Szózat" cikkei és leközölt bizonyítékai tehát nem vetettek nagyobb hullámokat sem a politikai, sem a társadalmi vizeken.

S amint múltak az esztendők, úgy nőtt a szabadkőművesek bátorsága is, amely az utóbbi időben már egészen a felelősségrevonásig és a követelődzésig magaslik fel. Most már elérkezettnek látják az időt az utolsó rohamra s bizton számítanak reá, hogy rövidesen lekerülnek a hatósági pecsétek a páholyok ajtajairól, ismét kézbe kerül a kalapács s megkezdődhetik a munka, a vakolás, az éjjelek sötétjében, a tápis árnyékában, Boáz és Jákin oszlopa alatt.

Nyílt titokként beszélnek szerte az országban, hogy csak rövid idők kérdése már, amikor a kormányzat vissza fogja vonni a feloszlató rendeletet s visszaadja a magyar szabad-kőművességnek régi vadászterületeit.

Ehhez képest gyorsul tehát a páholylovagok munkája is. Ez évben három olyan lépés történt a szabadkőművesség feltámasztására, ami valóban elhiteti az emberrel, hogy tényleg nemsokára újból megkezdhetik munkájukat.

Az első lépést a magyarországi szabadkőművesség feje, Bakonyi Kálmán ny. kúriai bíró tette meg, aki egy röpiratot adott ki "A magyar szabadkőművesek igazsága" címen. Ez a kis füzet csak úgy dagad az öndicsérettől és dicsekvéstől, ami szép, finom és jó van a világon, eszmében, emberi tettben, azt mint vérbeli főköműves mind a szabadkőművességre és speciel a magyar szabadkőművességre malterozza rá, végső konklúziója az, hogy a nemzet jövőjének kiépítése a szabadkőművesség újraengedélyezése nélkül el sem képzelhető.

A második lépés az u. n. Kossuth-zarándoklat alkalmával történt, amikor is egy Balassa József nevű főfőpáholy-vezér egyenesen mint a magyarországi szabadkőművesség egyik vezetője vett részt a hivatalos magyar delegáció kebelében az ünnepségeken s ebbeli minőségében számolt be egy fővárosi liberális lap hasábjain arról, hogy szerinte mily nagy előnyt jelentett az ország szempontjából az, hogy ő ott Amerikában mint az itteni szabadkőművesség exponense forgolódhatott a magyar küldöttség soraiban. Érthetetlen ugyan, hogy a feloszlott szervezet miként képviseltetheti magát a hivatalos körök tudatával és beleegyezésével és a hivatalos küldöttség soraiban, de hogy ez megtörtént, el kell

hinnünk, hiszen Balassa mester maga dicsekszik el ezzel, nem megvetendő büszkeséggel.

A harmadik és talán legradikálisabb lépés egy kormánypárti képviselőnek, a volt darabont Lukács Györgynek parlamenti felszólalása volt, aki minden kertelés nélkül követelte a magyar szabadkőművesség működésének újra engedélyezést és hívta fel a kormányt ezen lépés mielőbbi megtételére.

Aki ismeri a szabadkőművességet, az tudja, hogy mit jelent ez a három vehemens attack gyors egymásutánban. Jelenti az utolsó rohamot a biztos győzelem előtt s aki Balassa szabadkőművesi kiküldetéséből következtetni tud, az meg is, lehet győződve arról, hogy a Dömötör-féle rendelet napjai meg vannak számlálva s egy szép reggelen bevonul majd ez is "hatálytalanított" társai közé az irattár mélyébe. Már pedig csak lassan a testtel, tisztelt hárompontos testvérek! Az a nyolc év tényleg nagy idő, de még sem olyan nagy, hogy annyira betemesse a magyar szabadkőművesség munkáját, mint a homok az egyiptomi királysírokat. A magyarság tényleg feledékeny és mód felett meg-bocsájtó, elbolondítható, jóhiszemű, becsületes fajta ugyan, de arra még most is határozottan emlékszik, hogy a páholyok főztje egyszer már nagyon megégette a száját s ha figyelmeztetik rá, hát tudni fogja az idevágó közmondást is.

Ennek a könyvnek pedig éppen az a célja, hogy figyelmeztesse rá! Figyelmeztessen mindenkit, hatóságot és egyes embert, illetékes faktorokat és ezen kívül álló egyéneket arra a veszélyre, amit ennek az országnak a szabadkőművesség engedélyezése jelentene. Másrészt rá akar mutatni annak a sok híresztelésnek az ostobaságára, amelyet ugyancsak a szabadkőműves berkekből zúdítanak ki a magyar közvéleménybe s amely azt akarja elhíttetni, hogy nemzeti érdek ennek a maffiának a garázdálkodás újbóli megengedése.

Végül rá akar mutatni a magyarországi szabadkőművesség feloszlás előtti munkájára, az ország elé akarja tárni azt a tevékenységet, azokat az ördögi és pokoli terveket és célokat, amiket ez a szabadkőművesség maga elé tűzött és kíméletlen következetességgel és erőszakossággal a megvalósulás felé hajszolt. Be akarta bizonyítani, hogy mi volt ez a szabadkőművesség a nemzetre nézve, hogy miként kulminált munkája a trianoni békeparancsban, hogy a hiszékenyek fel ne ülhessenek ismét a páholylovagok szirénhangjainak, hanem, hogy eszükbe jusson ezek mostani minden fogadkozása mellett is az a régi igazság, hogy kutyából nem lesz szalonna s aki reggel rabló volt, az nem változna át délutánra bíróvá.

Természetes, hogy nem tart - számot a munka eredetiségre, hiszen a szabadkőműves tevékenység igazi ismertetése már könyvtárakat kitevő könyv, füzet és cikkekben látott napvilágot, nem is öleli fel az összes bizonyítékokat, hiszen ahhoz kötetek kellenének, de amit ad, amit mond, azért már csak abból a szempontból is teljesen helyt áll, mert a műben nem a szerző beszél, hanem a szabadkőművesek beszélnek. A páholyok féltve őrzött határozatait, a bizalmas társaságban elmondott tüzes dikciókat tárja az olvasóközönség elé s nem fog

egyetlen mondatot leközölni, amelynek eredetét pontosan meg nem határozná, nem tár fel egyetlen tényt, amelynek születési helyét meg ne jelölné.

És még egyet! Cítál ez a munka más szerzők műveiből is, természetesen rámutatva az illető könyv pontos helyére és megemlítve a szerző nevét is. Az idézett munkák óriási fáradtsággal, hihetetlen szorgalommal összeszedett anyagok gyűjteményei, amiknek megbízhatóságához már csak azért sem férhet kétség, mert ezek annyira igazak, hogy a mai napig sem próbálta őket megcáfolni a szabadkőművesség.

Legelőször azt igyekszünk majd megállapítani, hogy mi is hát valójában a szabadkőművesség és szorosabban véve mi volt a magyarországi szabadkőművesség? Olyan ideális és eszményi célért küzdő jámbor társaság-e, amilyenek főkorifeusai azt a közvéleménnyel elhitetni szeretnék, vagy valami "nem kívánatos elem"-e - hogy egy divatos terminológiával éljünk _ egy állam s különösen a csonka ország életében, amelyet feltámasztani nem lehet és nem szabad.

II. A közvélemény megtévesztése

Hogy mutatják be a szabadkőművesek ezt az intézményt a nagyközönségnek. - Balassa József, Bakonyi Kálmán, Arató Frigyes testvérek ömlengései a szabadkőművességről. - És mit mondanak, mikor maguk között vannak. - A pápák a szabadkőművességről. - őket igazolták az események. - Anglia a mai szabadkőművesség bölcsője. - Wichtl Frigyes nagy feltűnést keltő leleplezései. - A Morning Post cikkei. - A magyar páholyokban talált bizonyítékok hogyan tüntetik fel a szabadkőművességet.

Ha az ember egy szabadkőművest hall beszélni a szabadkőművességről, vagy egy szabadkőművesnek erről szóló tájékoztató munkáját olvassa, egész megzavarodik szegény attól az émelegésig menő dicsérettől, amit egyesületükre a hárompontos testvérek ráraknak. Hogy ez mily nagyszerű intézmény, hogy annak csakis a jótékonyosság és az emberi erények kifejtése a célja, hogy az emberiség jobb jövőjéért dolgozik, hogy a testvériség, az igazság, a béke, a szeretet uralmának diadaláért küzd... stb... stb., a jó ég tudná elsorolni azokat a hízelgő és magasztaló tirádákat, amikkel ezt a társulást valósággal elborítják.

Így pl. Balassa József a "Szabadkőművesség története" című munkájában a következőképpen jellemzi: "A szabadkőművesség igazi lényege, alapvető gondolata az egész emberi nem testvéri összetartozása. Azt vallja és hirdeti, hogy a nemzeti, faji, nyelvi, vallási különbségek szerint széttagolt emberiséget egy családban kell egyesíteni és testvérnek kell tekinteni mindenkit, akit Isten embernek teremtett.

...A szabadkőművesség minden egyes nemzet körében önállóan a nemzeti sajtóságokhoz simulva szervezkedett, tehát lényege nem nemzetközi, hanem

egyetemes emberi. Első feladata: törekvés az egyén erkölcsi tökéletesedése felé. További feladata egy magasabb, önzetlenebb s embertársaink javát tekintő erkölcsi érzésre nevelni az emberiséget. Azért tekintette a szabadkőművesség minden időben és minden országban elsőrendű feladatának a jótékonyág gyakorlását, a szegények és a gyengék, az elhagyatottak és szükséget szenvedők gyámolítását." (Bevezetés.)

A volt kúriai bíró, dr. Bakonyi Kálmán, a Szimbolikus Nagypáholy helyettes nagymestere már említett védőiratában (A magyar szabadkőművesek igazsága. Budapest, 1927. 1. füzet.) semmivel sem marad Balassa szaktársának mögötte a dicsőítés terén.

"A szabadkőművesség célja a közerkölcsiség, művelődés és felebaráti szeretet terjesztése és a jótékonyág gyakorlása - írja munkájában - majd így folytatja: A szabadkőművesek szövetsége kötelezi tagjait, hogy engedelmeskedjenek hazájuk törvényeinek és tartásuk meg annak az országnak törvényeit, amelyben élnek. A hazaszeretet a szabadkőműves egyik legszebb kötelessége.

... A szabadkőművesség arra törekedett, hogy jótékony hatással legyen a közéletre és a társadalmi kérdések tárgyalásával és megoldásával, hasznos munkát végezzen

... A szabadkőművesség a jótékony, az emberbaráti, a kulturális intézmény egész seregét létesíti, az emberekben megmozgatja a szívet, hogy egymásért dobogjon, hogy a gazdag a szegényért, a hatalmas a gyengéért, a tudós a tudatlanért dolgozzék." (6., 7., 10. oldalak.)

Még Bakonyinál és Balassánál is több jót, több dicsőt és szépet tud azonban erről az intézményről összehordani Arató Frigyes testvér a "Szabadkőművesség" című és a "művelt közönségnek" szánt, jobban mondva annak megtévesztésére írt munkájában. Nézzünk egy pár szemelvényt belőle:

"A szabadkőművesség, mint filozófiai, filantropikus és progresszív intézmény, erkölcsi tartalmára nézve filozófiai, a társadalmi, vallási törekvésekkel és társulásokkal azonosítja magát. A szabadkőművesség története tehát lényegében véve a legelső öntudatosan jóra törekvő emberrel kezdődik s magában foglalja mindazt a munkásságot, mely bárminő formában, bárminő szervezetben, az értelem világosságának, a szeretet, melegének terjesztésére s az erkölcsi jónak gyakorlására irányul.

... A szabadkőműves lelkületű emberek a természetes társulás ösztönénél fogva minden időben kerestek rá módot és formát, amely szerint jóra irányított törekvéseiket együttes munkássággal eredményesebbé tegyék.

... Oly férfiak lépnek tehát ebbe a szövetségbe, akik érzésük melegsége és tisztasága által részvétellel vannak a szerencsétlenek iránt, s férfias akarataijuk

tudatában minden nemes elhatározás, munkásság, küzdelem támogatására bármikor készek.

... A páholyok tehát kénytelenek igen magas erkölcsi mérték alá állítani mindazokat, akik bebocsátást kérnek; s ha már a gyarló emberek világában tökéletességet senkitől sem várhatnak, az erkölcsi tisztaságot, a szívjóságot s az önzetlen jóakaratot feltétlenül megkövetelik.

... A szabadkőművesség folyton azon fárad, hogy a szegény, az elnyomott, a nehéz sorssal küszködő, ne a becsület árán igyekezzék a boldogulásra; ne az isteni és emberi törvények felforgatásából remélje sorsának javulását, ne a bosszúvágyban keresse lelkének megnyugvását... hanem megértse, belássa, hogy... minél nagyobb tiszteletet tanúsít az erkölcsi és társadalmi törvények iránt, annál nagyobb mértékben számíthat azok védelmére.

... Teljes jóakarattal és buzgósággal arra törekszik, hogy az erős a gyengét el ne tiporja, hanem megvédelmezze, az úr a szolgát le ne nézze, hanem megbecsülje, a hatalmas az elnyomottat el ne tiporja, hanem felemelje, a gazdag a szegényt ki ne zsarolja, hanem gyámolítsa, a boldog a boldogtalant el ne kerülje, hanem megvigasztalja . . . s annál nagyobb tökéletesség tudatában törekedjék mindenki a szerencsétlen felsegítésére és megmentésére, minél magasabban áll felette tudásban, anyagi és erkölcsi erőben" (14., 23., 31. old.)

De talán elég ennyi az idézetekből.

A jóhiszemű, "jóhírű, feddhetetlen jellemű" (mint ők nevezik az áldozatot) férfi egészen megszédül ily fráziszuhatag olvasására, vagy hallásakor. "Szegény Tisza, minek is bántjátok" - mondja Petőfi, "szegény szabadkőművesek, minek is simfelitek" - mondja a jámbor gimpli, aki lépen ragadt a "művelt közönség számára" megírt szabadkőműves munkák ömlengésein.

Hát kell ennél szebb, nemesebb és altruistább intézmény, okoskodik tovább a gyanútlan halandó. Hiszen az egyenesen arra van teremtve, hogy a keresztény nagy ideálokat minél mélyebben ágyazza be az emberiség lelkületébe és gondolkozásába, hiszen ez nem egyéb, mint maradék nélküli megértése és követése Krisztus Urunk tanításának. Lám ők is minduntalan előveszik az Üdvözítőt, citálják szavait, magukévá teszik ígét, sőt ki is mondják, hogy Őt tekintik első szabadkőművesnek.

Hogy még az embereknek is csak a javát, a tiszta-szívű, az önzetlen jóakaratókat veszik be maguk közé a testvéri láncba, ez a körülmény meg egyenesen elszédítő hatással van az emberre. Ki ne akarna tetszelegni, legalább maga előtt abban, hogy ezek az eszmények ő benne a legnagyobb mértékben megvannak, élnek, buzognak s csak egy intézményt keresnek, amelynek keretében ki is törjenek és résztvegyenek a gyönyörű cél, az emberiség boldogításának fenséges munkájában.

Hogyne lépne be tehát a megszédített férfi közékük, mikor ez már magában is megtisztelő reá nézve, hogyne kopogtatna a páholyok ajtaján, mikor még a szabadkőműves kátéban is - tehát mikor már maguk között vannak - azt hirdetik, hogy Krisztus, ki a szeretet vallását alapította, a legigazibb szabadkőműves volt, hogyne bájólná el az érdeklődőt (szabadkőműves nyelven "keresőt"), mikor kötelességévé teszik, hogy "szigorúan kövesse azon kötelességeket, amelyekkel istennek, embertársainak és önmagának tartozik... legyen az államnak békés polgára és mindenekfelett legyen hű és odaadó hazájához, engedelmes annak törvényeihez." Az elbűvölt egyének már nem tűnik fel az, hogy az "Isten" szót következetesen kis "i"-vel látja írva a kátéban, az sem tűnik fel, hogy ezek a szép dolgok csak az "inas" számára írt tudnivalókban szerepelnek, de mind kevesebb és kevesebb említést tesznek róluk a "legény" és "mester" kötelességeit tárgyazó kátékban s hogy a páholyszónoklatok és vakolások következetesen elfelejtik ezeket hangoztatni és a testvérek lelkére kötni.

Az így megszédített ember ezek olvasásakor bizonyos nehezteléssel gondol a katolicizmusra és a pápákra, akik ezt a jámbor és szerfelett becsületes jótékony intézményt, oly sokszor támadják s azokra az epés és elfogult egyénekre, akik hol itt, hol ott azt Írogatják és hirdetik, hogy a szabadkőművesség nem éppen fenékgig tejfel intézmény, sem a hazafiság, sem az erkölcsi tökéletesedést illetőleg s hogy nagyon a körme alá kell nézni úgy vallási mint nemzeti szempontból.

Irigység, hatalomféltség, mondja ezekre önkénytelenül a mi emberünk, alaptalan üldözése egy nemes intézménynek nagyon alacsony érdekből! Máris kopogtat tehát a páholy ajtaján és büszkén sillabizálja a Jákin szót a felvételnél s még büszkébben tárja ki a mellét a körző hegyének, hogy elnyerhesse az inasfokot s tagja legyen a "testvéri láncnak". De vájjon mit mond az az ember, az előbb citált sok ömlengésre és dicséretre, aki ismeri a szabadkőművességet? Az nagy tehetetlenségében, haragjában és undorodásában bizonyára felnéz az égre és csodálkozik azon, hogy az nem szakad le ekkora szemérmetlen hazugságtenger láttára. Az elképedve kérdi magától, hogy csakugyan nincs az emberi vakmerőségnek határa s a műveltség és az ú. n. felvilágosodás idején, az emberiség életének 21-ik századában létezhet, terjeszkedhet, működhet és grasszálhat egy intézmény, mely létalapját hazugságokban bírja, mely az emberi hiszékenységre, ostobaságra és rossz hajlamaira építi fel sötét terveit és több mint gyanús tevékenységét?

Hát valóban lehet egy, a világot átfogó társulat erkölcsi bázisává tenni a hazugságot, azt a hazugságot, melyet a magyar szabadkőművesség napilapja erénnyé magasztosított a következő szövegezésben: "Az igazságért nem szabad mindig az igazsággal küzdeni... azok az igazi hősök, akik a hazugságot is fegyvertárukba iktatják" ("Világ" 1911 június 4.)

Valóban lehet, mert ez nemcsak elszól Is! Ugyanezen lap írja egy másik számában, hogy: "A vádlottnak szent joga a saját bőre érdekében hazudni is" (1911 augusztus 23.) s ezt a szabadkőműves erkölcsiséget és igazságot jellemzi és példázza a hasábjain megjelent következő vers is:

"Szeresd, szeresd a hazug szót.
Nem bűn az. Több . . . erény
Lágyabban cseng, mint az igaz,
Nem oly bántó . . . kemény.
Ragyogó, színes hazug szók által
Erős, nagy ember - isten lehetsz."

(Közölve Magyar Kultúra 1914 I 120. 79. old.)

Így van! Ez az ő moráljuk, ez a szabadkőművesség alap-tanítása, ezen épül fel, ezzel dolgozik.

Mert hazugság az, hogy a szabadkőművesség jótékony, filozofikus, hogy a szeretet ápolásának, az emberiség testvéri egybeolvadásának a szent céljáért dolgozik, hazugság, hogy hazafias működést fejt ki, hogy szereti a hazát, tiszteli a törvényt. Hazugság! Hazugság!

Ellenben igazság az, hogy a szabadkőművesség az emberiség megfertőzésének melegágya, a szenvedések és gyötrelmek előkészítői, az emberi rosszindulatok felfokozója és megduzzasztója s végül igazság az, hogy egy vért kívánó forradalmi szervezet, mely minden állam, minden ország rendjének felforgatására tör.

Tudjuk, hogy nagy szót mondtunk ki, de bizonyítani fogjuk állításainkat.

* * *

Azóta, hogy James Anderson, az anglikán lelkész 1723-ban a londoni szabadkőműves nagypáholy alkotmányát összeállította, már több mint két évszázad telt el. S milyen évszázadok! Forradalmakból forradalmakba kergették a népeket, országok váltak polgárháborúk, felkelések, politikai tömeggyilkosságok színhelyévé, kalandorok, lelketlen akarnokok korbácsolták fel az emberekben a bosszút, a haragot, az elégedetlenséget, az ellenállást, a rombolást, az öldöklést s még napjainkban is úgy látszik, hogy a béke és egyetértés, az emberiség nyugodt fejlődése csak vágy, csak hiú ábránd csupán.

Jelszavak, követelések, izgatások rohannak végig az ismert világon s valami földalatti nagy szövetekezés hajszolja a nemzeteket bele az izgalmakba, a lázadásokba, a háborúba, a vérbe s vadítja folyton az emberiséget egymás ellen s kergeti, úzi a föld összes halandóit kielégíthetetlen vágyak, elérhetetlen célok felé.

Az eseményeket figyelő és mélyebben gondolkodó, hidegen vizsgálódó férfiak, már régóta szorongva nézik a világnak ezt a permanens hisztérikus állapotát, a népeknek ezt a folytonos bujtogatását, keresik ennek az okait, kutatják ezeknek az okozóit.

Mert sokan voltak és vannak, akik nem hajlandók felülni azoknak a frázisoknak, amelyek ezeket a mozgalmakat magyarázni igyekeznek. Sokan látták és látják,

hogyan az emberi természettől és az emberiségtől ma is idegen rengeteg gondolat és eszme, számos törekvés és cél, amely felé ismeretlen kezek terelik, látják, hogy a kor úgynevezett nagy eszméinek nagy része nem evolúció eredménye, alapját nem a mélységben, nem az emberiség méhében bírja, hanem üstökénél előrángatott, a nemzetekre rátukmált, azoknak bebeszélte valami, amelyet a szokásos és divatos magyarázatokkal megfejtene, születésüket, hódításaikat és győzelmüket azokkal megmagyarázni nem lehet.

Különösen azóta akadtak férfiak, akik az események valódi rugóit igyekeznek felfedni, mióta XII. Kelemen pápa a szabadkőművességre az anatómát kimondotta és mint veszedelmes egyesülettől, eltiltotta a katolikus egyház híveit. A saját fejükkel gondolkodó emberek ugyanis rájöttek arra, hogy nagy okának kellett lenni a pápának és azóta a pápák egész sorának, ha ezt a tilalmat kibocsátották és a katolikus egyház híveit a szabadkőművességtől óvták és óvják.

Féltékenység nem vezethette a katolikus Egyház fejét ezen lépés megtételénél, hiszen az első tilalom 1738-ban született meg, tehát oly időben, midőn a szabadkőművesség még nem volt világot átfogó hatalom, működésének eredményei sem az állami, sem a vallási életben nem látszottak. A pápának tehát nem kellett sem a saját, sem a katolicizmus hatalmát és erejét attól az Angolországban csoportosuló páholytól féltetni, amely csak akkor kezdte csápjait különféle államok felé kibocsátani, azonban kétségtelenül még olyan alkotmány alapján, amely veszedelmet nem jelentett a fentemlített két hatalmi tényező egyikére sem. Az irigység sem lehetett a tilalom rugója, hiszen ha tényleg jótékony egyesületet jelentett a szabadkőművesség, ha kontemplatív társaság volt valóban, akkor semmiképpen sem hívhatta ki maga ellen azt a katolicizmust, amely szerzetesi rendjeiben soha nem látott mértékű kontemplatív társaságot kreált és istápol, jótékonyága pedig ennek a vallásnak egyenesen legfőbb parancsából folyik.

Hatalmát sem félthette tőle az Egyház, hiszen Délamerikában csaknem oly tömeget nyert meg a katolicizmusnak ebben a korban, mint amilyet a protestantizmus kebeléből kiszakított.

Másrészt meg az is kétségtelen tény, hogy a szabadkőművesség nem katolikus állam teremtménye. Angliában, tehát oly protestáns államban szervezkedett és gyarapodott, ahol a XVIII. század közepén katolikus alig volt. Angliából pedig ugyancsak protestáns államokba szivárgott be ez az intézmény, ott talált termékeny talajra, a Skandináv államokban és Poroszországban tette legnagyobb hódításait egészen az uralkodó családok magasságáig, s így egyáltalán nem volt érdeke a katolikus Egyház fejének, hogy itteni hódításait féltékenységgel és irigységgel nézze.

Ugyan hol volt 1738-ban a szabadkőművesség a katolikus államokban, Spanyolországban, Ausztriában, Lengyelországban, vagy Magyarországon, de még

a katolikus Franciaországban is? Ki tudott róluk, ki látta munkájukat, ki érezte tanaik hatását az államrendben, a társadalomban, a nép között?

Márpedig, ha a pápa megtette ismeretes lépését, mégis csak megvolt rá az oka, s ezeknek az okoknak kutatása vezetett rá sok férfit arra, hogy a pápa ismerte fel helyesen a szabadkőművesség igazi természetét, titkos céljait, mert a több mint 200 év óta tartó forradalmak, felfordulások és nyugtalanságok a folytonos lázas állapotok okozói a szabadkőművesek, illetve a szabadkőművesség.

Nincs terünk, hogy ennek a titkos egyesületnek történetét végignyomozzuk s felsoroljuk mindazon munkákat és mindazok neveit, akik könyvtárakra menő könyvrengetegben leplezték le ezt a társaságot. Csak három munkáról teszünk említést, amelyek a legutóbbi időben a szabadkőművesség tevékenységével foglalkoztak és ismételen lerántották róla a titkok fátyolát.

Egyik volt Wichtl Frigyes osztrák képviselő, aki "Weltfreimauerei, Weltrevolution, Weltrepublik" című művében mutatja ki, hogy az utolsó két évszázad minden zavargása, minden nyugtalansága, minden forradalma és nagy politikai gyilkossága a szabadkőművesség munkája.

A másik a "Morning Post" című angol liberális világlap cikksorozata a forradalmak okairól, mely kutatásai után a Wichtlével azonos eredményre jut s amely cikksorozatot "Földalatti összeesküvők" címen magyar nyelvre is lefordítottak.

A harmadik, amely minket legközelebről érdekel, egy magyar munka. A címe: "A szabadkőművesség bűnei" és két kötetben került a könyvpiacra. Ez a mű a felosztás után a páholyokban talált anyagot dolgozta fel s mintegy hivatalos kiadásban (szerzője Barcsay Adorján belügyminiszteri osztálytanácsos volt) tárta a megdöbben magyar közönség elé a maga teljes meztelenségében a magyarországi szabadkőművesség munkáját.

Ezeken felül természetesen óriási anyag került a napfényre, kisebb művek, cikkek és előadások alakjában, amelyek különösen Németországban a germán fajt jellemző alaposág és szívóssággal kutatták fel a páholyok mélyén elrejtett terveket, beszédeket stb. s valóban váteszi szóval figyelmeztették az emberiséget arra a veszedelemre, amelyet reá a szabadkőművesség jelent.

Ezek között a művek között egy sincs olyan, amely a legalaposabb kutatás után, az adatok feltárása alapján ne azt az eredményt szűrné le, hogy a szabadkőművesség forradalmi intézmény s az utolsó két évszázad minden forradalma és háborúja a szabadkőművesség átkos és sötét munkájának eredménye.

III. A magyar szabadkőművesség forradalmi egyesülés

Kőhalmi Lajos testvér "Szabadkőműves Káté"-ja. - A szabadkőművesség már eredetileg is forradalmi célokat szolgált. - Jónás testvér elszólása. - Sztroiny József testvér beismeri, hogy a szabadkőművesség forradalmakat csinált. - Az olasz szabadkőművesség. - A francia szabadkőművesség 1901. évi botránya. - A szabadkőműves jelleg egész életre kihat. - Röpiratok a magyar kaszárnyákban 1918 elején. - Vázsonyi nyilatkozata. - Mi volt a Galilei kör? - Kik alapították a "Világ" napilapot? - A magyar szabadkőművesség forradalmár egyesületei és lapjai. - Hogy izgatták a földműveseket és tisztviselőket? - A "Huszadik Század" és Scotus Viator barátkozása, a magyar történelem lebecsülése. - Destruálás a tanítókon keresztül egészen a vásári ponyvairódalomig. - "Mindent elfoglalni." - Az angol szabadkőművesség megtagadta a magyar szabadkőművességet. - A végcél kommunizmus, ateizmus, kozmopolitizmus, mondja Bíró Lajos testvér..

Annak az állításunknak bebizonyításánál, hogy a szabadkőművesség forradalmi intézmény, - különösen forradalmi és veszedelmes az az ú. n. latin szabadkőművesség, amelyhez a magyar is tartozott, - a rendelkezésünkre álló anyagot két részre osztjuk.

Az első részben azt fogjuk beigazolni, hogy a magyar szabadkőművesség forradalmi intézmény volt, a második részében pedig azt fogjuk bizonyítani, hogy a világ-szabadkőművesség sem más s hogy annak hatalmasabb része az előbb említett latin szabadkőművesség, az a miazmatelep, amelyből az emberiséget megfertőző bacilusok a világba kirajzanak.

Mi ugyanis nagyon jól ismerjük a hárompontos testvéreket. Tudjuk, hogy mily művészettel tudnak csűrni-csavarni, ferdíteni és hazudni, el vagyunk tehát rá készülve, hogy az általánosságban tartott bizonyítékokra az őket jellemző ál-szenteskedő szemforgatással így válaszolnának: "Mi közünk nekünk a francia, olasz, portugál, török, spanyol, szerb, stb. szabadkőművességhez? Az lehet, vagy lehetett forradalmi intézmény, a magyar szabadkőművesség azonban tényleg az a jámbor, finom, kedves és csendes társaság volt, amely a páholyokban csak azon törte a fejét, hogy miként lehetne a hazát jobban szeretni s az volt az egyetlen s legfőbb gondja, hogy enyhítse tőle telhetőleg a nyomort, csökkentse a bajokat s jótékony intézményei útján segítségére siessen az elesetteknek, a nyomorultaknak, az elhagyottaknak.

Bakonyi főmester bizonyára tovább is fűjné a régi nótát, hogy a magyar szabadkőművesség "nem lép fel támadólag sem állami, sem társadalmi, vagy vallási intézmények ellen."

Nem azért szabadkőműves, hogy így ne beszélne! Hiszen neki arra is volt bátorsága, hogy a nyugodt lelkiismeretű polgár jámbor fejcsóválásával és csendes neheztelésével fogadja a belügyminiszter feloszlató (1550/1920. res. sz.) rendeletét, amely szószerint így indokolta meg a feloszlítás szükségességét: "A szabadkőművességnek a háború felidőzésében, a háború folyamán, majd pedig

annak szerencsétlen országunkat balsikerrel sújtott befejeztével a defetizmus és az általános destrukciók élesztgetésében, a forradalmak és a bolsevizmus felidőzésében való tartós aknamunkája köztudomású tény." Bakonyi azt mondja erre, hogy "a rendelet indokolása teljesen alaptalan és vagy tévedés, vagy elfogultság sugallta."

No jó! Lássuk hát, kinek van igaza!

Kőhalmi Lajos testvér az általa szerkesztett "Szabadkőműves káté" harmadik füzetében, mely a mesterfokot ismerteti s amelyet minden tagnak, akit ebbe a fokba fel óhajtanak avatni, alaposan tudnia és ismernie kell, a fok eredetét a következőképpen magyarázza: "A mesterfok az összes szabadkőműves rendszerekben a harmadik. Némelyek szerint 1650-ben létesítették és arra szolgált, hogy az e fokban felavatott I. Károly angol király szerencsétlen halálának emlékét híven megőrizze. Célja az volt, hogy II. Károly újból való trónraemelését elősegítse, míg a tanonc- és a legényfok arra szolgált, hogy az összeesküvés részesei e szándékot megismerjék és megszokják."

Kőhalmi testvér ugyan a szabadkőműves mentalitáshoz híven ezt a magyarázatot nem fogadja el, azonban kétségtelen, hogy pikáns kis rész ez ebben a kátéban. Mert akár van igaza Kőhalmi testvérnek, akár nincs, azt ő maga is kénytelen felemlíteni, ha a történelmi igazságot meg akarja közelíteni, hogy a szabadkőművesség, illetve annak általánosan bevett tisztségeinek eredete "némelyek szerint" kivétel nélkül forradalmi bölcsőben született meg.

Ugyancsak ő a füzet 36. oldalán a különféle szabadkőműves rendszereket magyarázva így tanít az ú. n. skót fokokról: "A skót fokok (Szent András rend) felállítása volt az első és legmesszebbmenő eltérés az eredeti és igaz szabadkőművességtől. A trónjavesztett II. Jakab angol király idejében vette eredetét. Franciaországban jutott további fejlődésre, ahol az odamenekült Stuartok terjesztették, azzal a céllal, hogy politikai törekvéseiknek híveket szerezzenek."

Előttünk áll tehát egy intézmény, amelynek tisztségei, hierarchiájának fokozatai forradalmi eredetűek. Nem filozofikus, nem filantropikus elme és rendszer szülte, hanem politika, hatalmi vágy, háborús terv, belső zavarok keltésére, forradalmak megrendezésére jött e világra. Bűnben fogant tehát! El lehet-e hinni, hogy ezt a jellegét elvesztette volna, fel lehet-e tételezni, hogy ez a szellem benne az elmúlt 200 év alatt elsorvadt volna? Hiszen a mesterfok keletkezésekor a szabadkőművesség már nem volt a középkori céhek gyűlő-helye, azok akkor már megszűntek s a kakukk ismert trükkje alapján a jámbor kőművesek helyére forradalmárok siklottak be a páholyokba s ezek voltak a mostani rendszerek megalapozói, a mostani testvérek ősapái, legitim ősei.

Hogy pedig az ilyen forradalmár cseppet sem filantropikus lelkek gyűlőhelye lett a szabadkőművesség, azt Jónás János testvér is igazolja, aki "Páholy-e vagy párt"

című füzetében a szabadkőművesektől megszokott tolvajnyelven ugyan, de elég érthetően így beszél: "... E varázserejű szimbólumok és jelszavak eltanulása, mélyebb értelmük buzgó kutatása elég szép, tartalmas és nagy feladat volt a saját lelkiviláguk kifejezéséért küszködő kedélyeknek, amelyek a szigorúan szervezett egyház s az abszolút hatalom Pántjaival összetartott állam szorító béklyóiból a páholyokban kerestek menekvést spanyolcsizmába szorított egyéniségük számára." (6. oldal.)

Hogy az "abszolút" hatalom kontemplatív, jótékony és filozofáló lelkeket nem üldözte, hiszen éppen azt szerette volna, ha minden ember a filantrópiában látta volna egyetlen életcélját, az bizonyos. Akik a páholyok sötétjébe bújtak el, hogy "egyéniségük számára" megfelelő helyet találjanak, azok bizony nem voltak jámbor férfiak, hanem összeesküvők és forradalmárok.

Jónás testvér be is ismeri, hogy ezek a felforgató egyéniségek eredményesen is dolgoztak a páholyokban, mert később így ír: "Nem a szabadkőművesség tulajdonképp való hazájában, a különben elég praktikus Angliában, hanem inkább csak a vérmesebb déli népeknél találunk példát arra, hogy a szabadkőművesség gyökeréből olyan szervezetek, de a páholyokon kívül már szorosan hierarchikus természetű szervezetek is sarjadtak, amelyek már határozottan programszerű politikai feladatok megoldására törekedtek." (I. m. 7. oldal.)

Talán lesznek, akik nagyot bámulnak ezen a fifikus nyelvezeten. Hja, bizony nehéz a szabadkőművest megérteni, mert az igen óvatos fajta.

Ennek a körmönfont mondatnak is az az értelme, hogy a páholyok szépen kidajkálták, felnevelték az összeesküvőket, forradalmárokat, anarchistákat, karbonárikat, jakobinusokat, s miután ellátták őket elmebelileg a páholyok tanaival, kieresztették a világba az egész truppot, hogy bombát, tórt, kést, revolvért már az átelleni boltban vásároljon s "programszerű politikai feladatukat" azaz a forradalmakat, a barikádharcokat, a polgárháborúkat és egyéb ilyen filozofikus munkálkodást önállóan végezzenek. Végre is a szabadkőművesség nem tudja, kiből mi lakik, hátha egyik-másik elszólja magát, vagy vallani talál, akkor a páholy és a szabadkőművesség rámutat arra, hogy neki már régen semmi köze hozzájuk, ő nem is ismeri őket.

Gelléri Mór, egyik főfő szabadkőműves "Szabadkőművesi reformok" című füzetében, a címnek megfelelő témáról értekezvén, többek között ezeket mondja: "A nyilvánosság kérdését tárgyalta Ducomun testvér egy berni páholy legutóbbi munkáján. Bár híve a haladásnak, nem kívánja, hogy a szabadkőművesség teljesen a nyilvánosságba olvadjon, mert miként minden egészséges magának, bizonyos ideig a föld alatt kell tenyésznie, úgy a szabadkőművességnek is egyelőre el kell magát vonni a nyilvánosság elől." (12. oldal.)

De hát mi szüksége van a titkosságra egy jótékony és filozofáló társaságnak? Erre feleljenek Bakonyiék! Hogy valami nagyon a jótékonykodást nem takargatják, azt

majd később be fogjuk bizonyítani. Nem olyan szerény emberek ők! Ha pedig mégis titkolóznak, ha az általuk "elvetett magot" ezután is a föld alatt akarják érlelni s azzal csak akkor lépnek a nyilvánosság elé, ha virágba borult, úgy bizonyára valami olyan magot dugdosnak el, aminek elvetését semmiféle állami hatalom meg nem tűrné. Ilyen mag pedig csak a forradalom magja.

De van még más bizonyítékunk is a szabadkőművesség, speciel a magyar szabadkőművesség forradalmisága mellett.

A Minerva páholy 1897. évben kiadott könyvében, az I. füzetben, mely ezen páholy 1896. évi működését fűzi csokorba, Sztroiny József értekezik "a szabadkőműves feladata" címen s a következőket hozza a testvérek tudomására: "A bölcsesség, vagyis a fennkölt gondolkozás, a világ összes szabadkőműveseinek egyidőben, ugyanazon egy cél felé törekvése s ezen célnak folyton szem előtt tartása idézi elő szövetségünk tagjaiban azt az együttlétet, azt a szellemi fluidumot, mely tudnunk engedi, hogy a távoli keleten fejlődő eseményekkel szemben hogy kell viselkednünk és a világ összes szabadkőműveseinek ugyanazon időben egyöntetű eljárása képezi azt a megdönthetetlen hatalmat, mellyel szemben gyakran a korszellem is meghátrálni kénytelen, vagy ha a korszellem már annyira elő van készítve, hogy azt szövetségünk felhasználhatja, akkor megrázza a világot, alakít új és jobb korszakot, mint alkotó a múlt század végén a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméjének hajnalát.

Ha valamely testület képes hatni, alkotni, ez a mi szövetségünk, mely láthatatlanul hat, zajtalanul működik és ott, hol anyagi ereje nem áll arányban a nagy céllal, szívesen lemond a dicsőségről és a kivített átengedi a profán köröknek, a hiúságot hasznossá teszi, dicsőséget, hírnevet oszt, de talál módot arra, hogy az intézmények vezetésére döntő befolyást gyakoroljon." (15., 16. oldal.)

Valóságos külön szótár kell ennek a szabadkőműves zsargonnak a megmagyarázásához. "Fordítsuk le" profán nyelvre tehát, mert megérdemli, mert a szabadkőműves ritkán szólja el magát oly alaposan és mindenre kiterjedőleg, mint ahogy Sztroiny testvér idézett cikkében ezt teszi. Azt jelentik ugyanis ezek a mondatok, hogy nincs magyar szabadkőművesség, nincs német, spanyol, francia stb. sem, hanem van világszabadkőművesség, egy internacionális mamutszövetség, melynek minden tagja Kamcsatkában éppúgy, mint Capetowban, Alaszkában éppúgy, mint Bombayban, Nagykörsön éppúgy, mint Szidneyben, egy célért dolgozik, ezt a célt titkos tevékenységekkel, földalatti utakon viszik a teljesülés felé.

Hogy mi ez a cél? Ó, nem jótékonyság, nem filozofálás, nem kontempláció, hanem az, ami a XVIII. század végén lángba borította a világot, a csapás, a keservek, bajok milliárdjait záporozta az emberiség fejére, mely az áldozatok hekatombáit halmozta fel a legkisebb falú piacterére is, mely havonként embervérrel maratta szét a gillotin erős és nehéz tölgyfaoszlopait, mely azóta sem pihen, azóta sem jutott

nyugvópontra s Törökországban éppúgy mint Kínában, Oroszországban éppúgy mint Mexikóban ma is dühöng és ezerszámra szedi emberáldozatát. Ez az eszme fertőz Japánban éppúgy mint Egyiptomban, Indiában éppúgy mint Haiti szigeten, vagy Spanyolországban és az olasz városok lámpaoszlopaiban elhelyezett bombákban, mert ezt "egyöntetű eljárás" mozgatja, duzzasztja, táplálja.

Ez a szellem, ez a cél felrúgja, megemészti, elpusztítja a természet törvénye szerint kifejlődött korszellemet, ha neki nem kedvező, vagy pedig átgyúrja azt saját céljaira. Megfogni nem lehet, mert láthatatlan, hallani nem lehet, mert zajtalan, még csak elpusztulását sem lehet reményleni, mert óvatos, nem kockáztatja a golyót a mellébe, a szuronyt a hasába, "a kivített átengedi a profán köröknek", azaz a félrevezetett, megszedített tömegnek, hadd pusztuljon az a barikádokon, a lovak patái alatt, a kardok csapásaitól, a szuronyok döfésétől, hadd vérezzzen a harcban, hadd szenvedjen, koplaljon a felfordulásban. A szabadkőművesség páholyból, biztos fedezékből nézi a harcot, irányítja a munkát, ha kudarc az eredmény, becsukják a szentély ajtaját s folyik a vakolás a légmentesen elzárt teremben a tápis árnyékában, Boáz és Jákin oszlopai tövében egy másik, jobban megszervezendő forradalom érdekében.

De ha megvan a siker, ó akkor félre az útból tömeti, vissza az odúba canaille, akkor jön a szabadkőművesség lefölözni a hasznot, megragadni a hatalmat, felülni a polcra, vagy hogy is mondja Sztroiny testvér: "a szabadkőművesség talál módot arra, hogy az intézmények vezetésére döntő befolyása legyen."

Szédületes és megrendítő perspektíva.

No Bakonyi, Balassa, Arató és más testvérek, kik oly mézédesen csicseregnek a "művelt közönségnek" megírt könyveikben, miért nem írnak ott ezekről? Miért nem vették be a szabadkőművesség definíciójába a Sztroiny testvér fenti ígét is. Ki mondott itt igazat? Önök-e, akik tücsköt-bogarat összebeszélnek a "profánok" megtévesztésére, vagy Sztroiny, aki kötényben és vakolás alkalmával magyarázza meg a testvéreknek, hogy mi is hát tulajdonképpen a szabadkőművesség?

Hol van Sztroiny nál egy szó is a hazafiságról? Hol a szeretetről, a gyengék segítségéről, a mélabús filozofálásokról, a filantropikus gögicsélésekről? Hol a törvények tiszteletéről, a tekintély elismeréséről, a honfiúi kötelességekről, a nyugodt és békés haladásról, amit önök a "Világ"-ban hirdetett erkölcsi felfogás elsajátításával a közönségnek beadni akarnak? Hol van ott külön magyar, német stb. szabadkőművesség, mely a nemzeti sajátságokban él, azokat ápolja? Hol? Erre feleljenek?

Nehogy azt mondják, hogy ez lehet a Sztroiny vagy Minerva páholy véleménye, az ő mentalitásuk, nem az önöké, mert ez sem lesz igaz. Hiszen önök hirdetik a páholyokban mint a szubordináció alfáját, hogy a szabadkőműves "a profán életben is kötelezve legyen szabadkőművesi szellemben működni." Sőt Gelléri Mór azt is

megjegyz, hogy "egy frankfurti páholy azonban ennél is tovább ment egy lépéssel s most azt követeli tagjaitól, hogy a profán életben kifejezett ezirányú tevékenységükről a páholyoknak időről-időre jelentést is tegyenek." (I. m. 15. oldal.)

Az olasz szabadkőművesség alkotmányában - melyhez a magyar páholyokat intim és gyöngéd szerelmi kapocs fűzte - a 23-ik cikkben már 1899-ben be lett iktatva, hogy az olasz szabadkőműves bármely hivatalba kerül, a közélet minden kérdésében köteles a szabadkőművesi programot betartani. A francia szabadkőművesség oly szigorúan veszi tagjainak a köz- és magánéletben való viselkedését, hogy valóságos spionrendszert fejlesztett ki már a múlt század végén a testvérek megfigyelése és ellenőrzésére.

1901-ben óriási botrányt okozott a szabadkőműves André hadügyminiszter azon titkos rendelkezése, mely a hadsereg tagjait megfigyeltette s aki magánéletében nem az ő szájuk-íze szerint viselkedett, azokat a tisztikardbojttól megfosztotta. Elég volt erre már az is, ha a tiszt a szentmisén meg mert jelenni. Két év alatt több mint 18.000 ezer árulkodó,-cédula (fisches) került a hadügyminiszter kezébe, telve a leggyalázatosabb anyaggal, amint ezt abban az időben Guyot de Ville nevű képviselő leleplezte s amint ezt 1915-ben Paul Tesch egy terjedelmes munkában megírta. (La Franc-Macon-nerie contre l'armee.) Mollin kapitány, a Nagyoriens titkára, cinikusan be is ismerte, mikor a Figaró ilyen feljelentőlap fényképét bemutatta, hogy szolgálati idő, bizonyítványok, feljebbvalók elismerése teljesen mellékes volt az előléptetést illetőleg, ha a Nagyoriens titkos minősítő listája a tisztre nézve nem volt kedvező.

Edouárd Drumont, aki hazájának állapotát igen jól ismerte, azt írta egyik könyvében, hogy "a mai szabadkőműves bírának a szekta előre lediktálja az ítéleteket és ők anélkül ítélnék, hogy a felső örök igazság megihletné őket. Ezzel a francia szabadkőművességgel pedig a magyarországi szimbólikus Nagypáholyt a gyermek és szülő viszonya kapcsolta össze, mert hiszen a francia Nagy Orientől kapta alkotmányát.

Önök tehát Bakonyi főmester és társai igenis egyek azzal a világszabadkőművességgel, melyet Sztroiny fentebb oly plasztikusan jellemzett, azok célja az önök célja is, azok törekvése az önök törekvése is, melytől még akkor sem tarthatnák magukat távol, ha erre egyébként hajlandók lennének is, mert hiszen a szabadkőműves státútum szerint a testvéri láncot csak úgy egyoldalúlag eltépni nem lehet. Ezt állapítja meg a Demokrácia páholy 1917. évi jelentése is, mely a már akkor régen kilépett Vázsonyiról írva a következőket mondja: "Vázsonyi Vilmos testvérünk, - annak nevezem, hiszen senki sem szűnhetik meg szabadkőműves lenni, aki egyszer beállt a testvéri láncba, a szabadkőművesség, az igazi character indelibile - benyújtotta az új választói törvényt."

Ugyanezt az eltörölhetetlenséget vitatja a "Kelet" is, a szabadkőművesség hivatalos lapja, amely Polónyi Géza azon kijelentésére, hogy évtizedekkel 1906 előtt kilépett

a kötetéből, 1906. évfolyamának 227. oldalán szószerint így válaszol: "Kedves Polónyi Testvér! A szabadkőművesség olyan, mint a keresztység: eltörölhetetlen jelleg. Aki harminckét évvel ezelőtt szabadkőműves volt, az ma is az. Legfeljebb szabálytalan testvér a neve."

Szörnyű polippal van itt dolga az áldozatnak. Aki egyszer karmai közé került, azt el nem ereszti soha, szorítja magához, kényszeríti az ő tervei szerint dolgozni, aszerint élni. A rabszolgáknak és a gályaraboknak volt valamikor ilyen megváltozhatatlan sorsuk. De míg azok egyik-másikára rámosolygott a szerencse s volt reá mód, hogy felcseréljék a láncot a szabadsággal, a szabadkőműves egész életére leláncolva marad az evezős padhoz s hajtania kell annak gályáját a megmenekülhetés minden reménye nélkül annak legfőbb célja, a világforradalom, a nihil felé.

De vizsgáljuk tovább, hogy forradalmi volt-e a magyar szabadkőművesség ? A század elején egymást követték a különféle radikális egyesületek megalapításai, ateista, forradalmi tanokat hirdető lapok és folyóiratok megteremtése. Mindezek szülőanyjukat a páholyokban bírták, ott keltették ki, ott táplálták, onnan irányították, onnan látták el eszméikkel, tervekkel, pénzzel őket.

Nem volt a társadalmi, a politikai, a közéletnek olyan ága, melybe be ne hatolt volna, nem volt foglalkozás, amelyet meghódítani s a saját céljainak megnyerni ne igyekezett volna.

A tanítói karban megalapította a Tanítók Szabad Egyesületét, melyről a "Kelet" 1910. évi 14-ik számában azt írja, hogy "a tanító mint a demokrácia embere áll a küzdőtéren szemben a pappal, aki az elnyomó osztály érdekeit képviseli és ennek szolgálatában áll, midőn a tömegbutaságot iparkodik konzerválni. Ezt a harcot sietteti, szervezi a Szabad Egyesület, midőn a tanítóságot küzdelembe viszi az iskola... felekezetiességéért és meggyőzi arról, hogy már a mai iskolába is be kell vinni az... embergyilkoló hazaffyság ideológiájával szemben a reális hazafiság elvét.

Ugyanezen egyesület hivatalos lapjának az "Új Korszak" című újságot teremtette meg, mely a legpimaszabb hangon írt minden tradíció ellen. Az ifjúság számára megteremtette az átkos emlékű Galilei kört, melynek forradalmi működését a képviselőház 1918 február 6-iki ülésében Fényes László is a következőképpen jellemezte: "A kör ellen vizsgálat indult meg olyan cselekmények miatt, amelyeket valóban egyetlen állam sem tűrne meg. Röpiratokat osztogattak szét a kaszárnyákban, hogy a katonák tegyék le a fegyvert."

Vázsonyi, az akkori igazságügyminiszter válaszolt Fényesnek a Galilei körre vonatkozólag és pedig az alábbiakban:

"De éppen az, amit a Képviselő Úr felhozott, hogy már odafajultak a dolgok, hogy ilyen felhívásokat osztogatnak a kaszárnyákban, - nem kívánom felolvasni ezeket, itt vannak a kezeim között, - éppen azt mutatja, hogy fokozatos óvatossággal kell

eljárni. Mert én azokat a fiatalokat, akik egy orosz dumaképviselővel, aki mint fogoly tartózkodik itt és más orosz bolsevik érzésű foglyokkal szövetkezve, gépet szereznek és ilyen proklamációkat sokszorosítanak, én ezen fiatalok bűnét nem tartom olyan nagyknak, bár meg nem engedtem az, amit cselekedtek. Én azokat kutatom, akik ezekben a fiatalokban a szellemet felnevelték, amely ezen propagandára vezetett. Azt a proklamációt, mely a katonáknak szólt, felolvastam... és lehetetlen, hogy ezen fiúk között olyan kiforrott irodalmi képesség legyen, mint ami ezen proklamációkban mutatkozik... Azt a szellemet, amely felneveli ezen emberekben azt, hogy a tett propagandáját követelik és a katonákat engedetlenségre csábítják, arra, hogy tegye le a fegyvert, ezt a szellemet kötelességemnek tartom, hogy azzal a felelősséggel és hatalommal mely reám ruháztatt, megbénítsam... és ezen szellemek háttérében settenkedők további embereket börtönbe ne juttassanak." Kik voltak hát azok az elvetemült lelkek, akik a Galilei kört megalakították és abban a Vázsonyi által is kárhoztatott szellemet belevitték? A szabadkőművesek.

"A Comenius páholy története 1886-1913" című munkában ugyanis a 107. lapon így ír Szalay Károly, a páholy krónikása: Ifjúsági egyesületek szervezése, első kísérletek (1906). Legértékesebb kezdeményezése volt páholyunknak ez évben a főiskolai ifjúság szabadkőművesi szellemben való szervezésének munkabavétele."

A 119. lapon Antiklerikális propaganda, a Galilei kör címen a következők olvashatók... Jelentette Pfeiffer főm. testvér, hogy az egyetemi ifjúság körében egy egyesület alakult, a "Galilei kör" névvel, melynek védnökségére felkérte páholyunkat, mit ez örömmel el is vállalt... Páholyunk teljesen felfogva ezen ügynek nagy fontosságát, azonnal táblával fordult a testvérpáholyokhoz, kérve azok erkölcsi és főleg anyagi támogatását a kezdet nehézségeivel küzdő egyesület részére. Felszólításunknak csakhamar meg is lett az üdvös eredménye s a testvérpáholyok melegen felkarolták ez intézmény ügyét s fenntartásához máig tekintélyes összeggel járulnak."

A páholy 1913. évi működéséről beszélve a 139. oldalon a következőket mondja: "Páholyunk ezen jubiláns esztendejében, kiváló gondot kívánunk fordítani a "Galilei kör" megerősítésére, melynek ma már tetemes áldozatot kívánó fenntartására 5000 koronát vett fel páholyunk költségvetésébe ez évre."

A "Kelet" 1911. évi 3-ik száma felsorolja azon okokat, melyek a szabadkőművességet a Galilei kör megalkotására vezették, örömmel hirdeti annak erősödését és tagjainak növekedését s így kiált fel: nem kell tartanunk a harcos szabadkőművesség elfogyásától, mert ha elernyedünk, ők lépnek helyünkbe... a szabadkőművesség a Galilei kört a szentély előcsarnokává, a kőművesség előiskolájává fogja kiépíteni."

A "Kelet" 1911. évi 4. számában K. E. testvérnek az Alföld páholyban tartott előadását közli, aki így repes a Galilei kört illetőleg: "nincs intézmény, mely jobban megfelelné a szabadkőművesség magasztos eszméinek és céljainak, mint éppen a

Galilei kör."

A "Dél" című szabadkőműves hivatalos lap 1913. évi 2-ik száma közli, hogy 1912-ben a páholyok 6675 koronával támogatták a Galilei kört s ebből a szülőanya, a Comenius páholy egymaga 3500 koronát adott.

A Comenius páholy 1913. évi január 25-én kelt körlevele a Galilei kör részére befolyt adományokat, a kör költségvetését és munkaprogramját közli, aminek az esetben, ha a kör profán alapítás lett volna, semmi értelme.

Annyi bizonyos, hogy a Galilei kör - mint az események igazolták - teljesen bevált a szentély előszobájának s alaposan megértette "a szabadkőművesség magasztos eszméit" mikor a katonákat a nemzet életének legnehezebb korszakában lázadásra buzdította. Próbálták is letagadni aztán a vele való rokonságot a páholylovagok, pl. a Nagypáholy 1918 február 1-i ülésen s megtagadta fattyat a Comenius páholy is ezen idő óta. Bókay Árpád nagymester, nem restellte a fenti ülésen kijelenteni, hogy a Galilei kör... "sem vezetésünk, sem irányításunk, sem befolyásunk alatt nem állott." Ezt a tagadást a felozlatott szabadkőművesség vezetősége a Pester Lloydban még 1922-ben is meg merte ismételni s ezen vezetőség feje az a Bakonyi Kálmán volt, aki fentebb említett munkájában még ezután is le meri írni, hogy a magyarországi szabadkőművesség "egyed jelentett a békés haladással" s csak a nemzet nagyságán, nemzetünk erejének fokozásán munkálkodott. Hogyan is kodifikálja a "Világ" a szabadkőműves erkölcsöt? "Azok az igazi hősök, akik a hazugságot is fegyvertárukba iktatják."

De lássuk tovább a szabadkőműves alkotásokat! 1910 október 14-én a Deák Ferenc, Demokrácia, Eötvös, Galilei, Hajnal, Haladás, Humboldt, Könyves Kálmán, Március, Martinovics, Minerva, Petőfi, Prometheus és Reform páholyok, Bókay Árpád nagymester "kalapács vezetése alatt" közös munkát tartottak, melyen az "előadó testvérek" behatóan ismertették:

1. A választójogi szövetség működését.
2. A Reform Club célját.
3. A szabad tanítás.
4. A "Társadalomtudományok Szabad Iskolájának nagy jelentőségét.
5. A Társadalomtudományi Társaság kiváló tevékenységét.
6. A Galilei Kört.
7. A Magyarországi Tanítók Szabad Egyesületét.
8. A "Világ" napilap ügyét.

Igen, igen a "Világ"! Ezt is szeretik a nagyközönség előtt a páholyvitézek letagadni, vele a rokonságot el nem ismerni.

Pedig hát a "Világ" az "Eötvös"-páholy alapítása, mely még 1914. évben 15.000 korona szubvenciót adott a számára. Sem szeri, sem száma a páholyhatározatoknak, a körleveleknek, melyek erre a dicstelenül kimúlt újságra a testvéreik figyelmét felhívják, annak terjesztését követelik s anyagi támogatását kötelességül előírják.

Egy külön könyvet vennének azok a bizonyítékok, melyek ezen állításunkat igazolhatják, épen azért, mert nincs terünk erre, csak pár példát hozunk fel a fentiekre:

A győri Philantrópia Páholy 1910 április 26-iki ülésén, a válságba jutott újság megmentéséről tárgyaltak, mikor is az előadó a következőképpen nyugtatta meg az idegeskedő testvéreket: "A lap sorsáért (a „Világ”-ért) nem aggódom, mert úgy látszik, a szabadkőműves szövetség a lap beszüntetését nem fogja engedni."

Ugyanezen páholy 1912. évi február 12-én tartott "vakolásán", maga a "Világ" akkori szerkesztője, Bálint Lajos főmester informálta a páholyt a lap anyagi helyzetéről. A jegyzőkönyv idevonatkozó része szószerint így hangzik: "Szóló főmester és páholya (az Eötvös-páholy) újabb anyagi áldozatok árán pótolta a hiány egy részét. Azzal a kérelemmel fordultak a páholyhoz, hogy a szabadkőművesség sajtóorgánumát szubvencionálja anyagi erejéhez képest... Főmester ezek után ismételten a páholy legteljesebb bizalmát fejezi ki a lap vezetése iránt."

A "Kelet" a Világ ügyét a szabadkőművesség becsületbeli ügyének jelentette ki s a szerkesztő kijelentése szerint "a Világ a szabadkőművesség kompetens fórumának, a nagygyűlésnek elfogadott tételét programjául lesz köteles fogadni és követni." (Kelet 1910 jan. 22.)

A Humboldt-páholy 1912. évi páholy munkáján kijelentette, hogy a szabadkőművesség köteles profán intézményeit pl. a "Világot" támogatni. (Kelet 1913, 3-ik szám.)

De nemcsak a Világ volt az egyedüli lap, amely a szabadkőművességnek köszöni létét.

Ugyanígy támogatta ez az intézmény az előbb említett "Új Korszak" című heti újságot is, melyet a miniszter romboló szelleme miatt betiltani volt kénytelen s a Comenius-páholy történetének 118-119. lapján olvassuk, hogy a páholy legalább két évre biztosítani kívánta fennmaradását s a Kelet 1911. évi 2. száma szerint 2500 koronát meg is szavaztak ennek a terjesztésére, míg a László király-páholy 300 példányra fizetett elő, "hogy a példányok profán tanítók részére küldessenek, hogy ezek is megnyerhetőek legyenek a progresszív eszméknek." (Dél 1911. 5. sz.)

A "Föld népe" című és a földműves osztály megmetelyezésére létesült "antiklerikális profán lap" egyik számának 50.000 példányban való megjelentetésére 200 koronát szavazott meg a Comenius-páholy propaganda alapjából (története 120 lap.) Ugyancsak a szabadkőművesek pénzelték a "Galilei kör" hivatalos lapját, a "Szabadgondolat"-ot is, mely a páholyok mellett tehetséges instruktornak mutatkozott, mint azt az 1918. évben a kaszárnyákban szétszórt lázító röpiratok is bizonyítják. A szabadkőművesek pártfogása alatt állott az "Úttörő" című fércrevű is, mely forradalmi és destruktív eszméivel méltóan illeszkedett be a többi ilyenfajta lapok keretébe.

Végül a páholyok szelleme lebegett megalakulása óta a "Huszedik Század" című folyóirat felett is, melynek erősségei, a páholyok vezetői és a magyarországi szabadkőművesség elitcsapata volt. Jászi Oszkár, Szende Pál, Rédei József, Szabó Ervin, Kunfi Zsigmond, Dániel Arnold, Aradi Viktor, mind-mind a szabadkőművesség kitermelte eszméket öltöztették tudományos mezbe ennek a sötét mentalitású folyóiratnak a hasábjain, mely egymaga többet rontott országunk tekintélyén, mint száz más destruktor. Ez a folyóirat adta ellenségeink kezébe a leghatalmasabb fegyvert, ez volt Trianon legfőbb előkészítője és megalapozója barátjával, Scótus Viatorral együtt, akinek ezeréves hazánkat gyalázó, annak integritása ellen törő egyik munkáját Jászi Oszkár így dicsőítette: Scótus Viatornak ezt az új könyvét is ugyanaz a gazdag adatgyűjtés és ugyanaz az éles kritikai látás jellemzi, mint a Radical problems in Hungary c. munkáját ----A független magyar közvélemény hálás lesz az angol utazónak, mint mindenkinek, aki a magyar közélet eme legnagyobb szégyenének erkölcsi diszkreditálásához hozzájárul. (Huszedik Század 1911 okt. 382-3. lap.)

Ez a folyóirat soha egy megértő szóval nem volt a magyar problémák, a magyar múlt, a magyar jellem iránt, ez minden számában "szolgabíróhad", "dzs centri banda", "nemzetiszínűre festett szittyá vitézek", "hazafias kuruc-bitangok", "Szűz Mária lovagok", "pörgekalapos magyar tudósok", "disznótoros ihaj-tyuhaj népség", "sujtásos, dolmányos turániak" névvel illetett mindenkit, aki az ő megkerült ideáit magáévá nem tette, vagy tiltakozott az ellen, hogy tudományos álarcban az ország hitelét, presztízst, tekintélyét és történelmét útszéli modorban és pimasz hangon gyalázzák és tönkretégyék. Ez a "Huszedik Század" lelkétől lelkedzett édes gyermeke volt a magyarországi szabadkőművességnek s ennek spiritus rektora, a Martinovich-páholy főmestere, Jászi Oszkár volt a legnagyobb eszmetermelő a páholyvakolásokon, kinek minden indítványát tapsorkán kíséerte. így volt-e Bakonyi úr? És a "hazafias" magyar szabadkőművességnek volt-e valaha egyetlen megbélyegző vagy intó szava is ehhez a permanens hazaáruláshoz és forradalmasításhoz, főmester úr?

Nem volt!

De talán ezzel befejezettnek lehet tekinteni a magyar szabadkőművesek alapításait? Szó sincs róla! Nincs olyan hely az országban, ahová be nem próbáltak férközni, nincs egyén és osztály, amit markukba ne igyekeztek volna keríteni. A Kelet 1911. évi 2-ik számában azt jelzi, hogy a Kassán működő Resurrexit-páholy már odáig ment buzgalmában, hogy "a nép nagy tömegeinek felvilágosítása érdekében D. testvér javaslatára felvetettük azt az eszmét, hogy gondoskodjunk egy szabadkőműves szellemű népies naptár kiadásáról."

Tehát egészen a falusi nép naptáráig! Nem csoda tehát, ha még a levélhordók megszerzését is programjába vette ugyanaz a páholy, amint azt a Kelet fenti számában olvassuk.

Micsoda munka folyt azokban a páholyokban, teremő Isten! Mily tervszerűség, mennyi energia, mily ernyedetlen vizsgálódás, mily sokasága a terveknek szerepelt a vakolásokon. Ennek a borzalmas szorításnak a lélegzetet elfojtó erejétől, nem volt mentes ebben az országban senki és semmi. A nép által választott képviselőket éppúgy kérdőre vonták, éppúgy ellátták utasításokkal, éppúgy számon kérték tőlük munkájukat, mint attól az elkeseredett falusi tanítótól, akit egy értetlen és szűkkeblű kormányzati politika és a páholyok mesterkedése a szabadkőművesség soraiba dobott. Nem volt ezek előtt kicsiny és nagy, lényeges és lényegtelen semmi/Egyformán és ugyanazon szívóssággal és dühvel mentek az ezeréves Magyarország minden pillére ellen, lett légyen az annak hatalmas oszlopa, vagy pedig egy piciny ciráda vagy relief a régi alkotmányon. A nyíregyházai Szabolcs-páholy pl. 1910-ben azt jelentette a szimbólikus Nagypáholynak, hogy sikeresen harcolt az ellen, hogy az egi káptalan emberei virilis jogon bejuthassanak a megyebizottság tagjai közé. Ezt az igazán jelentéktelen és igen szűk harci területet nyújtó kérdést sem hanyagolták el, mert ez is szükséges volt ahhoz, hogy ráüljenek a vármegyére s hatalmukba kerítsék annak teljes impériumát.

Klasszikusan fejezi ezt ki a Szabolcs-páholy 1913 december 3-án dr. Popini Albert által elküldött cirkulárja, mely ezeket mondja: "A Szabolcs-páholy csak úgy lehet a szó szoros értelmében úrrá Szabolcs megyében, ha az egész vármegyét át meg átfonja a testvérek hatalmas láncával és ha annak a láncnak minden szeme át meg átlés hatva attól a mindennek föléje helyezett kötelességérzettől, hogy amit a páholy a megyére, a városra és az egész magyar szabadkőművesség nagy kérdéseire nézve határozott, azt követnie kell a legtitkosabb szavazásnál is ingadozás nélkül, mert ha ezt nem teszi, a saját szabadkőművesi lelkével szemben követ el árulást." (Közölve Müller Jenő: "Világosság a páholyokban" 53. old.)

A szimbólikus Nagypáholy 1912. évi jelentése meg is van elégedve ennek a szabadkőművesi munkának a közéletben végzett nagyságával s elvárja, hogy a testvérek mindig nagyobb és nagyobb odaadással fogják a páholyok határozatait hivatalaikban, működéseikben és különféle tisztségekben véghezvinni. "A testvérek nem elégednek meg többé - írja ez a jelentés - hogy eszméiket a páholy keretein belül elérjék, kiviszik azokat a nyilvános életbe is s arra törekszenek, hogy megfelelő profán alkotásokkal összekötő-kapcsot teremtsenek a szövetség és a társadalom között....

Munkáik nyomát az életben szinte mindenütt ott találjuk,----- alkotásaiknak jelentőségük van."

Hogy ez a munka, hogy ezek az "alkotások" a magyar törvényekkel ellenkeznek-e, hogy az államhatalom legitim hatóságainak a felügyelet és intézkedés jogával megbízott és azokért felelős férfiaknak a tanításával, parancsaival ellenkeznek-e, vagy sem, azzal a magyar szabadkőműves-ség egy percig sem törődött. Sőt! Minél inkább ezek lerombolása, minél inkább ezek hitelének lecsökkentésére, erejüknek gyengítésére volt kilátás, annál vehemensebben dolgoztak ellenük.

Így pl. midőn 1911-ben gr. Zichy János akkori kultuszminiszter a "Magyarországi Tanítók Szabad Egyesületét", ezt a prononszírozott szabadkőműves alapítást feloszlatta, azonnal megalakították helyébe ugyanazon céllal, ugyanazon célkitűzéssel, az "Országos Oktató Szövetség"-et, mely a Kelet 1911. évi január 10-iki száma szerint az "összes tanügyi férfiakat" egy hatalmas táborba volt hivatva összegyűjteni. Hogy munkájuk minél alaposabb legyen, a fővárosban Somogyi Béla és Zigány Zoltán vezetése alatt Budapesti Oktatók Szövetsége" címen külön testvérintézményt létesítettek.

Íme az ő törvénytiszteletük a gyakorlatban. A miniszter feloszlatja a "tanítók" szabadkőműves egyesületét, rajta csináljuk meg az "összes tanügyi férfiak" számára ugyanazt, hogy ne legyen a magyar közoktatás terén egyetlen fokon sem nevelő, aki kimaradhasson a szabadkőművesi intézményből.

De nemcsak arról gondoskodtak, hogy a tanítószemélyzetet minél nagyobb arányban mételyezzék, hanem arra is volt gondjuk, hogy ahol csak lehetséges, az ifjúság lelkét is megmérgezzék. Odáig ment egyik-másik páholy, hogy "saját költségén" - erről ugyan később még beszélünk - tartott fenn iskolákat, így pl. a Szolnok-páholy. Hogy itt mit tanítottak, mily lelkiséget oltottak be a növendékekbe, arról a "Dél" című szabadkőműves hivatalos lap tesz tanúskodást, mely 1911 márc. 15-iki számában az említett páholy által fenntartott iskolákról így ír: "a nép lelkivilágának szabadkőművesi szellemmel való telítését a páholy által fenntartott polgári iskola, valamint felnőttek oktatásával szolgálják, majd később..... teljesítik a testvérek szabadkőművesi kötelességüket a munkásgimnáziumban való oktatással, melyeket a páholy szervezett."

A Széchenyi-páholy is kultiválta ezt a lélekmérgezést a tapasztalatlan ifjúságnál, "munkálkodásának eredményeként, a múlt év végén alapított munkásgimnáziuma sikeresen működik.11 ("Dél" u. ott.) Egyik páholy sem tett egyebet, mint amit parancsképen neki a szabadkőművesség előírt s amely parancsot a Kelet 1911 febr. 1-iki számában így öntött formába: "Egyaránt törekednünk kell a felnőttek és a gyermekek nevelésének irányítására."

Nehogy azt higgye valaki, hogy az előbb említett eset egyedülálló a magyar szabadkőművesség történetében. Szó sincs róla! Szisztematikusan és következetesen arra törekedtek, hogy kijátsszák a magyar állam törvényes szerveinek intézkedését. így pl. mikor a kormány 1918-ban a Galilei kört hazaáruló munkálkodása és lázítási kísérletei miatt feloszlatta, azonnal kerestek más olyan helyet a hajlék nélkül maradt forradalmárok és bolsevistáknak, ahol azok zavartalanul tovább dolgozhattak. Az "Új Nemzedék" 1918 július 11-iki száma így ad erről hírt: "A Galilei kört a hatóságok alapszabályellenes működése miatt becsukták, de a Galilei kör szelleme az egyetemi ifjúság körében továbbra is fennmaradt és mindenáron új alakulásban akart és akar kifejezésre jutni. Az "Intellektuális Pályák Ifjúságának Országos Szövetsége" erőtlen hírlapi mesterséges lélegeztetés után kimúlt, a "Károlyi Mihály kör" túlságosan gyorsan

jelentkezett a Galilei kör után, nem engedik megszüntetni Megalakították az "Országos Diákalap Egyesület"-et, mely egyelőre tisztán diákjóléti irányú. Számításuk ezzel az, hogy - miután a háború folytán tényleg sok nyomorúság, nélkülözés van - a diákság köréből gazdasági előnyök nyújtásával az ő politikai mozgalmakkal szemben eddig mereven elzárkózott új elemeket nyerhetnek meg és később a konjunktúrák megváltozásával óvatos körültekintéssel, nemcsak az egyesületet állíthatnák agresszív céljaik szolgálatába, hanem hozzájuk csatlakozott kollégáik naivságával és tájékozatlanságával is spekulálhatnának. Néhány jóhiszemű magyar fiú támogatása megfizethetetlen volna!"

Persze erre a szabadkőművesség azt mondja, hogy neki semmi köze az említett egyesülethez. Jó, jó! Ismerjük már ezt a védekezést, s nem hiszük el. Hiszen a tagok itt is a Galilei kör tagjai, a vezetőség is ugyanaz, ki hiszi el nekik, hogy most már nem vállalják a keresztapaságot. Ha a fejénél állottak a csecsemőnek, mikor az Mojse nevet kapott, akkor sem fogja megtagadni, ha azt később csak úgy - miniszteri engedély nélkül - ezt Mihályra változtatja át.

De még mindig nem értünk alkotásaik végére.

A szimbólikus Nagypáholy 1913 május 24-én 2989/1913 szám alatt valamennyi szabadkőműves páholyának egy körlevelet küldött s amelyet szigorúan bizalmasnak nevez. A jámbor egyesület ezt az óvatosságot azért ajánlja, mert - mint mondja - nem kívánatos, hogy az általunk megindított mozgalom híre - szövetségünkkel szemben ellenséges indulatú - profán körökbe jusson.

Vájjon miről is van ebben a körlevélben szó? Mi lehet az a titokzatos valami, ami a nagypáholy szerint nem vihető ki a páholyok ajtaján? Valóban nagy dolog! Egy ország jövője függ tőle, embermilliók üdve, boldogsága van hozzákapcsolva.

A cserkészeiről van ugyanis ebben a körlevélben szó, melyet igen melegen ajánl a testvérek figyelmébe, mert "ki kell gyomlálni a felekezeti vonatkozásokat ezekből a serdülő gyermekekből álló testületekből... mert ha a konfesszionális egyoldalúság gyökeret ver az ifjak lelkében, nehezen irtható ki a későbbi időben."

Felhívja tehát a Nagypáholy a szabadkőműveseket cserkészfiú-testületek alakítására "a testvérek vezetése, irányítása és ellenőrzése mellett, úgy a fővárosban, mint az erre alkalmas vidéki helyeken, mert, amint a külföld szabadkőművesei is felfogták a gyermekszervezetek irányításának fontosságát a szabadkőművesi célok szempontjából, úgy mi is különös súlyt helyezünk a cserkészfiúk intézményének szabadkőműves befolyás alatt leendő továbbszervezésére és irányítására."

Jó lesz tehát az illetékeseknek átnézni a cserkészvezetők névsorát s nem engedni meg, hogy egy-egy feléledni készülő ci devant szabadkőműves "emberbaráti működése" itt is befészkelje magát a "szabadkőművesi célok szempontjából."

Általában jó lesz vigyázni minden egyesületben a volt szabadkőművesekre, mert ezeknél aztán igazán nem tudhatja a "profán" és egyenesen gondolkozó észjárású egyén, hogy kiben mi lakik. Ezek mindenütt ott vannak, mindenhová befűrik magukat s aztán mint a szű, őrlük-őrlük az intézményt, míg régi eszményeit, régi erkölcsét, hitét, hazafiságát át nem rágták, szét nem marták a tagok lelkében. Meg is mondja ezt nyíltan a Kelet 1910 októberi száma: "Azt az alapelvet tartjuk szem előtt, hogy a szabadkőművesség eszméit a profán életbe, profán szervezetek útján kell átvinni, amelyekben azonban a szabadkőművesség vezető férfiai..... tartják meg a vezető szerepet." Persze nem hangosan, nem férfiasan, nem magyarosan és nem nyíltan kell ezt csinálni, csak úgy suba alatt, fél szemmel, sunyin pislogva, alattomosan körülnézelődve, óvatosan - a besurranó tolvaj módszere szerint - körültapogatva hogy el ne árulják magukat idő előtt. Ha így járnak el a szabadkőművesek, akkor mindenütt eldicsekedhetnek azzal, amivel a debreceni Haladás páholy oly büszkén dicsekedett, hogy "a páholy alkotásai, amelyeknek szabadkőművesi eredetéről a profán világnak alig van fogalma, szépen fejlődhetnek." (Nagy- 44

páholy 1910. évi jelentése.) Akkor meg lesz az az ideális állapot, amelyet a "Progresszió" c. hivatalos lapjuk 1911. évi 2. számában óhajt: "Gondoskodnunk kell arról, főleg megfelelő közös munkákkal a páholyokban, hogy minden fontos közéleti kérdésben egészséges és életerős szabadkőműves közvélemény alakuljon ki és hogy azt a már kialakult közvéleményt minden lehető eszközzel a profán világba is kivigyük." Tessék jól megfigyelni! Minden "lehető eszközzel" mondja a páholyok hivatalos lapja. Tehát nem számít, hogy az eszköz törvényes, vagy törvénytelen-e, ezen ugyan ne akadjanak fel a testvérek, az a fő és egyetlen fontos dolog, hogy minden eszközzel a profán világba kerüljön az "egységes és erős szabadkőműves közvélemény."

No, hogy a páholylovagok e téren egy cseppet is finnyásak lettek volna, azt még legjobb embereik sem állíthatják. Volt is eredmény. A "Kelet" 1913. évi 11-ik száma el is dicsekszik vele, hogy "a képviselőházban 35, a székesfőváros törvényhatósági bizottságában 140 testvér ül." A páholyok igyekeztek Magyarország közoktatásügyének a szabadkőműves szellemben való reformálására és a profán életben mutatkozó ellenkező törekvések legyőzésére. Legközelebb elérendő: a tanítóképzők államosítása, egységes modern tanterv és a vallásoktatás kiküszöbölése az iskolából és a tanítókat megnyerni e célra s azokat kellő díjazással szabadkőműves expozitúrákká tenni."

Bámulatos vonalú és szédületes iramú tervek és munkák ezek. Annyira át meg átfonják az emberi élet minden megnyilvánulását, hogy a nagyváradi László király páholy 1914-ben még a vásári ponyvákön árult és Jáger Marit, meg Haverdát megéneklő ponyvairodalmat is a saját céljai szolgálatába akarta állítani. Egy Márton nevű páholylovag ugyanis azt a kérdést vetette fel, "hogyan lehetne eszméiket a nép között a ponyvairodalom útján terjeszteni." Ennek részletes kidolgozásával meg is bízta a páholy.

Mit szól ehhez Bakonyi úr? A szabadkőművesség, "a jó-hírű, jószívű, művelt

férfiak" gyülekezete, a "felvilágosodás és kultúra" sokat hangoztatott elitgárdája, így lesz a legbornírtabb népbolondítás fejlesztésének egyik protektorává, ha sötét céljai ezeket kívánatossá teszik.

Tehát ponyvairodalom és "Föld népe" díjtalanul és páholyelőfizetéssel a földműveseknek.

Úttörő, XX. Század, Világ a középosztálynak.
Új Korszak a tanítóságnak.
Szabadgondolat a felső intézetek növendékeinek.

Bevonulás a társadalmi, községi, megyei és állami életbe, a gyűléstermekbe és burokbba, hogy onnan lefelé és kifelé már legitimáltan, mint törvény, rendelet, határozat ömöljön ki a szabadkőműves tanítások, törekvések minden áradata. Becsúszni az egyesületekbe, hozzáférközni a gyenge gyermek szívéhez és lelkéhez is s annak ártatlanságát, ezt a viaszpuha szikrát átgyúrni sötét és felforgató tanokkal, lázadó tartalommal megtölteni egész valóját a serdülő ifjúnak, még a cserkészetről is leszedni a hímport, hogy ráarakodjék a páholytüzek lélekgyilkos, jellemsorvasztó, erkölcspusztító koromja, igen, ez volt a magyar szabadkőművesség munkája.

Hol van itt a filozofálás? Hol a bölcselkedés? Hol a kontempláció? És hol a jótékonyság? Hiszen ez permanens forradalmasítás volt minden vonalon, országpusztítás és népveszejtés, az ezeréves Magyarország sírjának folytonos és tervszerű megásása.

Úgy van! Hiszen ez volt a cél, amint alább bizonyítani fogjuk.

Tudott dolog, hogy a szabadkőművesség ú. n. angolszász iránya, sőt a germán szabadkőművesség is megszakította már régen az összeköttetést a szabadkőművesség ú. n. latin irányával, mely a francia Nagy Oriens vezetése alatt többek között a magyarországi szabadkőművességet is magába foglalta. A magyarországi szimbólikus Nagypáholy az alkotmányát is a francia Nagy Oriensből kapta, ami annyit jelent, hogy úgy kell táncolnia, ahogy ott füttyülnek. Ez a francia irány az, mely a többi szabadkőművességet arra indította, hogy megtagadja vele az érintkezést, amit a latin irány egyik feje, Quartier-La-Tente, éppen Magyarországon ismert be, midőn 1911-ben a szimbólikus Nagypáholy gyűlésen előadást tartott.

S a barátságnak ezen rideg megtagadása, úgy látszik, nem volt ideig-óráig tartó. Az angolszász testvéri lánc csak nem akar megnyílni a latin irány előtt s nem akarja őket befogadni s testvérekül elismerni. 1921-ben a szabadkőművesek "Nagyoriense" Genfben, ahol egyik nemzetközi szervezetük működik, szabadkőműves nemzetközi kongresszust hívott össze. Ennek meghívóját minden nagymesternek megküldötték, hogy azok a képviselők kiválogatásáról

gondoskodhassanak. A meghívóra az angol szabadkőművesek határozott választ adtak, amelyet azonban az összehívók egész bizonyosan nem tettek ki az ablakba.

Az angolok egyszerűen visszautasították a meghívást, kimondták, hogy régi határozatukon, mely a Nagy Oriens a szabadkőművesség elfajulásának tartja, nincs ok változtatást eszközölni, a Nagy Orienssel, - a magyar szabadkőművesség természetes apjával és protektorával - ezután sem hajlandók semmiféle közösséget sem fenntartani.

Vájjon miért haragszik az angol szabadkőművesség a francia és így a magyarra is? Vájjon miért nem ismeri el testvéregyesületnek, miért nem ül vele egy asztalhoz?

Az angolok erre is megfeleltek! Azért, mert a francia Nagy Oriens és páholyai - tehát a magyar is - a szabadkőművesség igazi céljától eltértek, ateista, radikális, politizáló és forradalmi egyesületek, amelyekkel az ősi eszményeket ma is féltékenyen őrző angol-szász szabadkőművesség egy gyékényen árulni, azzal együtt mutatkozni, azzal barátkozni nem hajlandó!

Így van-e, Bakonyi úr? Ha nem emlékezne erre, úgy vegye elő a "Kelet" 1911 május 5-iki számát, ahol ezt Quartier-La-Tente testvér és vezér önöknek szakasztottan - persze szabadkőművesi zsargonban - így mondotta el.

Tehát a világszabadkőművesség hatalmas része már évtizedekkel ezelőtt a magyar szabadkőművességet forradalmi és istentagadó intézménynek deklarálta!

A magyar szabadkőművesség azonban nem sokat törődött ezzel, híven követte a francia Nagyoriens útját s a radikális forradalmi téren oly tehetséges tanítványnak bizonyult, hogy papája, a Nagy Oriens, meg is dicsérte őt.' Hevesi József testvér 1910-ben a nemzetközi szabadkőműves-kongresszuson magyar kiküldötként szerepelvén, beszámolójában megjegyzi, hogy ott az angol, az amerikai és német szabadkőművesség közül egyik sem volt képviselve. De annyi baj legyen, kiáltott fel bizonyára Hevesi testvér, a szülői háztól hozott ősi indulatszóval, mikor hiszen Deschamps az egyik nagymester szónok "nagy szeretettel emlékezett meg Magyarországról... mondván... nem is sejtette, milyen erőteljes, agilis, törekvő szabadkőművessége van Magyarországnak. (Progresszió 1910 szept. 15.)"

Nohát! Magyarország íme mily szerelmetes gyermeke lett a forradalmi irányú Nagy Oriensnek s íme mily kedve telt annak szép hazánk páholyaiban és azok munkájában már 1910-ben.

A sötétemlékezetű Kunfi Zsigmond, a magyarországi szabadkőművesek egyik legkimagaslóbb és legtekintélyesebb tagja, egyik könyvében a jövő útját így jelöli meg: "A földre-néző, a hajlottderekű, az alázatos ember ellen irtó hadjáratot viselni és elégedetlenné, hálátlanná, követelődzővé, telhetetlenné tenni őt, ez az igazi emberteremtés munkája . . . Micsoda pompás látvány, mikor egy-egy füstös korcsmaszobában, rossz világítás mellett, nem éppen formás mondatokat kiált bele valaki a több száz főből álló tömegbe s visszhangképpen jönnek e drága szép

szavak: Gyilkosok!... kötelet a nyakukra! Nem tűrünk tovább!... s e szavak... előhírnökei a vajúdo, készülő, szélestalpatatú új életnek, melynek lidércétől, ezeket a gyűlölet-megérintette embereket eltéríteni már nem lehet. ("A másik út." Modern könyvtár 61. szám, 23. és 29. oldalak.)"

A magyar, szabadkőművesség "tudományos" folyóirata és kedvence a "Huszdik Század" 1909 április havi füzetének, 383. lapján a jövő feladatát a következőképpen körvonalazza: "A forradalmi gondolkodásra nevelt városi munkásságnak ... forradalmasítania kell a parasztságot... Lapokat, füzeteket kell néhány évig ingyen, vagy névleges áron a mezőgazdasági népesség közt terjeszteni. Az ő járulékaik befizetését nem kell erőltetni. Csak ha néhány évi intenzív beszervezés és olvasgatás után a mezei munkás elméje is felnyílt már, ha forradalmi gondolkodásra nevelődött, szóval ha lelki szükségletté tettük nála a lap olvasását s a szervezetekhez való tartozását, akkor fogja önként fizetni a járulékokat ..."

Más helyen meg ezeket mondja: "Szükséges szervezni és talpraállítani a kisbirtokos parasztságot és a mezei munkásságot, hogy ezek gazdasági gyökerében támadják a birtokarisztokráciát; hogy állandó bérharcaikkal az aratást bizonytalanná, ezzel a föld értékét és hitelét ingadozóvá tegyék és másrészt a magasra felcsigázott bérkövetelésekkel 02 extenzív nagybirtokok profitját elvegyék."

Tyú, mint harsan fel ezekre a citátumokra a páholyfőnökök és egyéb szabadkőműves törzsfők kara! Hogy forgatja a szemét, hogy csóválja a fejét és hogy méltatlankodik! Hiszen nekik nincs semmi közük Kunfi Zsigmond könyvéhez! Hiszen őket csak nem lehet felelőssé tenni azért, amit valaki - mint egyéni felfogást, vélekedést, - egy füzetben, egy röpiratban világgá bocsát! És, hogy mit írnak a Huszdik Században! Lehet igazságosan őket ezért kérdőre vonni? Íme, látjátok feleim profánok és testvérek, hogy mily alaptalanul és igazságtalanul bántják a világszéplelkek és jótékony szívek ezen gyűlőhelyét és azilumát?

Várjunk csak egy percre tisztelt kőművesek! Ugyan mit is mondtak Kunfiék és a Huszdik Század? Semmi mást, mint amit önök a páholyokban tanítottak s amit a tagoknak előírtak!

Hát nem önök finanszírozzák a "Föld népe" című radikális profán újságot? Nem önök intézkedtek, hogy azok a nép, a földművesek kezébe kerüljenek? Terjesztésüket nem önök forszírozták?

Hát nem akartak még a naptárak révén is közelférközni a falusi lakossághoz, nem önök szándékoztak még a száz-esztendő jövendőmondó maszkjában is radikalizmust, elégedetlenséget s egyéb ilyen, a páholyokban kitermelt gyümölcsöt, a kisablakba, földes szobákba, a kukoricafosztókba becsempészni?

Nem önök nyújtották ki karmaikat a vásárok ponyváin árult "irodalmi" termékei után is, hogy a "vásárosnaményi csoda avagy a disznóvá vált zsidó" és egyéb címek alatt nénemasszonyékat megríkató, urambátyámékat megdöbbsentő füzetekbe elrejtésük, az önök "progresszív" azaz magyarul lázító és forradalmi eszméit és erkölcsét?

Kunfi testvér és a Huszadik Század sem mond mást, nem hirdet egyebet, mint amiket önök a páholyokban kalapács alá vettek, tábláikban megörökítették, legfeljebb körüti bőbeszédűséggel és több "progresszív" epitheton ornans-sal körítik a vakolások eredményeit.

No de ne essenek kétségbe urak, hozunk mi hivatalos nyilatkozatokat is a "szentély" mélyéből.

A "Kelet" 1911. évi 9-ik számában a Dél-páholy egyik "oktató munkáján" elhangzott beszédet közöl, mely a következőképpen szólott a szabadkőműves regrutákhoz: "Azt fogom tehát most fejtegetni, hogy mit művel a páholy s milyen a benne folyó élet? Bizonyára hallottátok már, hogy a páholyok "sok jót tesznek" (az eredeti szövegben is idézőjelben van). A profán világ alig is tud róluk egyebet, minthogy a páholyokban jótékonyságot gyakorolnak. Hát ebben van valami igazság, kedves Benjámintestvérek. De profánok és kőművesek egyaránt tévednek, ha azt gondollak, hogy ez a páholyok főmunkája. A szabadkőművesség arra törekszik, hogy.... a profán társadalmi rendszert megszüntesse s helyét a szabadkőműves állami és társadalmi rendszer foglalja el.

Kunfi Zsigmond testvér idézett munkájának 22-23. lapján ezt így formulázta meg: "Politikai jogokat védelmez a gyenge javára, nagyobb harckészséget a munkás számára.... s mindezt csak eszközül kívánja felhasználni arra, hogy kiforgathassa a mai világot sarkaiból."

Ismételjük csak még egyszer ezeket a mondatokat:

"A szabadkőművesség arra törekszik, hogy a profán társadalmi rendszert megszüntesse s helyét a szabadkőműves állami és társadalmi rendszer foglalja el." Ne te ne! Hát nem jótékonyságot gyakorol, hát nem ingyenkenyeret osztogat, ingyentejet töltöget, hát nem harisnyát rakosgat a karácsonyfákra, hanem - persze csak úgy mellékesen ráérő idejében - ezt a társadalmi rendet, a "profán" társadalmi rendet is el akarja pusztítani, szét akarja rombolni, meg akarja semmisíteni? Hát a kontempláció és köldöknézés, a filozofálás és szeretet élesztgetése a forradalomban kulminál?

Vájjon lesz-e bátorságuk Bakonyi főmesteréknek még ezután is a régi gitáron a régi nótákat elérzelegni a naiv, profán, "művelt közönség" számára?

Hát persze, hogy lesz! Ezen a téren a szabadkőműves egy cseppet sem finnyás. A "Dél" című hivatalos szabadkőműves lap 1910 dec. 30-iki számában így kiált fel: "Terjesszük az ateizmust, amely nem egy népnek, de az egész emberiségnek jövő irányát van hivatva megjelölni."

A "Kelet" 1911. évi december 25-iki számában pedig az alábbi bevallást teszi: "Az antikrisztus katonái vagyunk, erről a világról s ezért a világért."

Ugyancsak a Kelet 1911 júliusi számában olvassuk a magyar szabadkőművesség alábbi békességre törekvő terveit: "Naponkint újra, meg újra szent hittel és dacos keserűséggel esküszünk össze ez ellen a társadalmi rend ellen. Igenis összeesküszünk ez ellen a rend ellen s amennyi erőt a V. E. N. É. (a világegyetem nagy építőmestere, amint a szabadkőművesek az Istent nevezik) belénk oltott annyi erővel küzdünk összerombolásán".

A Kelet 1912. évi március 31-iki száma már jelzi is, hogy miként képzei el az összeesküvés sikerét: "Elégedetlenséget kelteni azokban, akik nincsenek tudatában elnyomott helyzetüknek."

Egészen ugyanaz a terv, ugyanaz a recept, amit Kunfi munkájában szélesen tárgyal, s amit a Huszadik Század talmudszagú tudományos mezbe öltöztetve nagyképűen kikiabál.

Hogy a magyarországi szabadkőművesség forradalmiságát egy pár tisztafejű tag is észrevette, arra az alábbi bizonyítékaink vannak:

A Hungária-páholy, 1910. évi körlevelében erősen kikel a páholyok többségének a főpáholy égisze alatt folytatott forradalmasító munkája ellen s nyíltan kimondja, hogy elhibázottnak tartjuk az ifjúságnak- a nemzeti iránnyal ellenkező izgatását."

A "Dél" 1911. évi március 5-iki száma pedig azt említi fel, hogy a "Nemzeti" páholy hazafiatlannak nevezi a radikális szabadkőműves irányzatot.

Szalay Károly a Comenius-páholy története című munkában felemlíti a "konzervatív és radikális irány összecsapása páholyunkban" című fejezetben, hogy a Hungária páholy Mentsik Ferenc főmester vezetésével testületileg megjelent a Szalay előadásán, melyet az a páholyban tartott s tiltakozott a páholy vallástalan munkája ellen, mely "nem fér össze a szabadkőművesség alkotmányával, sem szellemével." Ugyancsak tiltakozott ekkor Mentsik a Galilei kör "internacionális" irányú működése ellen is.

Persze, hogy Mentsiket ledorongolták s egykettőre elintézték. Kijelentették, hogy akik Mentsik szerint gondolkoznak, azok nem igazi szabadkőművesek.

1917. évben a Szövetség a szabadkőműves alkotmány megreformálásával foglalkozott. Erre már azért is szükség volt, nehogy megint akadjon egy másik

Mentsik, aki szemükbe vágja a forradalmasító tagoknak, hogy az alkotmányt teljesen figyelmen kívül hagyják. Le is pocskondiázták a jó öreg alkotmányt alaposan. Kimutatták róla, hogy mennyire elaggott, hogy menthetetlenül paralízisbe esett s nem való már semmire sem, csak akadályozza az iramot, gátolja az eredményes tevékenységet.

Ezen alkotmányreform tárgyalásánál - a szövetségtanács 1917. március 31-iki ülésén - F. S. testvér kijelentette, hogy igen sok páholyban teljesen elegendő a felvételhez, ha a kereső, aki szabadkőműves akar lenni, erősen szociáldemokrata, vagy erősen radikális."

Úgy bizony! Nem jó szív, nem résztvevő kebel, nem emelkedett erkölcsi érzés volt az irányadó, amint azt Arató és Balassa oly farizeus képpel a közönséggel elhíttetni igyekeznek. Ő nem! Radikálisnak, szociáldemokratának, a társadalmi és állami rend egyéb ilyen esküdt ellenségének és ezen. rendszer felforgatására kész és kapható férfinak kellett lenni s akkor bizonyosan kinyíltak a páholyajtók, akkor biztos volt a felvétel a testvéri láncba.

Pazar István, a miskolci "Előre" páholy főmestere, aki látta a szabadkőműves forradalmi munkát, magyar szívére hallgatva, lemondott tisztségéről s 1917 október 10-én kelt levelében, melyet a nagymesterhez intézett, lemondását a következőképpen indokolja meg: "Közismert tény, hogy a magyar szimbólikus Nagypáholy védelme alatt dolgozó páholyok tagjai közt nagy és mélyreható eltérés van, mely főleg a politikai irányelveken csúcsosodik ki. Magukat "radikálisokénak" nevező testvérek elméleti jelszavak hangoztatásával türelmetlen izgatást fejtenek ki minden ellen, amit ők helyesnek, demokratikusnak, nemzetközinek nem tartanak s a nemzetközi kozmopolitizmus veszélyes, magyar hazánkra és nemzetünkre káros, esetleg végzetessé válható irányelveit az egyes páholyokban nemcsak nyíltan hangoztatják, hanem a páholyokat ily irányú állásfoglalásra kényszerítik".

Pazar tehát teljesen meztelenre vetkőzteti le a magyar szabadkőművességet s nem csinál titkot belőle, hogy működését az országra veszélyesnek tartja. Megállapítja, hogy izgat, hogy a nemzetre káros irányelveket követ s még ennél -s fontosabb azon megjegyzése, hogy ezeket a veszélyes izgatásokat és irányelveket azokra is rá akarja oktrojálni, akik ebben velük nem értenek egyet.

De van-e még több bizonyíték a magyar szabadkőművesség forradalmisága mellett?

Van bizony!

Szabadkőműveseink a múlt század elején Európa különböző országaiban keletkezett forradalmakat minden esetben nagy örömmel üdvözölték, aminthogy általában cikkeikben, beszédeikben és példázataikban, az emberiség történetéből soha nem ragadtak ki és nem dicsőítettek mást, mint a forradalmakat.

így üdvözölték a portugál szabadkőműves revolúciót, melyről Tuschák Ignác testvér tartott ismertetést a Haladás páholyban. Hogy egy csomó ártatlan embert megölt a forradalmárok bombája, hogy a portugál király és trónörökös is halálát lelte, ez sem Tuschák testvért, sem az egész magyar szabadkőművességet nem érintette. Az ártatlanul kiöntött vér "jó szívüket" nem hozta háborgásba. Fontos volt, hogy ismét győzött a szabadkőműves eszme egy országban s hogy, mint Tuschák testvér kifejezte magát: "Portugáliában a szabadkőművesek vannak uralmon." Egyébként ennek a szabad-kőművességnek feje és a forradalom szervezője Magalhaes Lima 33 pontos szabadkőműves atyamester, maga is lerándult Budapestre, itt a Martinovich páholyban előadást tartott a portugál szabadkőművességről és annak eszközeiről. Hogy irigykedhettek a Martinovich-páholy tagjai erre a gyilkos és véreskezű forradalmárra, mikor az ott sikereit felsorolta!

Ugyancsak ismeretes, hogy az ifjú török néven ismert szabadkőműves társaság a század elején mint detronizálta a szultánt s mint ragadta magához Törökország kormányzatát forradalmi úton.

A mi szabadkőműveseink ennek is módfelett örültek. Ezek a török szabadkőművesek, a sikeres forradalom után Budapestet is felkeresték, ahol őket a páholyok nagy szeretettel ünnepelték. A Demokrácia páholy ennek az egész ünnepségnek lefolyását leírja, 1916. évi jelentésében, közli Bókay Árpád akkori nagymester francia nyelven tartott üdvözlő beszédét és a török szabadkőművesek szónoklatait is.

Ki ne emlékezne a spanyol Ferrer kivégzésére? Ez a Ferrer hazájának legfőbb szabadkőművese volt, akire rábizonyosodott, hogy minduntalan forradalmak rendezésén járt az esze, hogy keze benne volt a bombamerényletekben és a Barcelonában 1909-ben kitört forradalomban. Egy lelketlen szörnyeteg, egy emberi vadállat volt tehát, aki embertársainak vérével öntözte a felforgatás útját, ártatlan életet pusztított el, hogy sötét céljait megvalósíthassa.

Ferrert a spanyol katonai bíróság a bizonyítékok alapján halálra ítélte. Az eljárás perrendszerőségéhez szó sem férhet s ilyet a szabadkőművesek sem állítanak. Mégis mit látunk a magyar páholyokban?

A magyarországi szimbólikus Nagypáholy egy tömeg szabadkőműves egyesülettel karöltve 1909 október 17-én a budapesti városháza közgyűlési termében nagygyűlést tartott, melyet Ferrer emlékének szenteltek. A gyűlésen Váradi Antal (Demokrácia páholy), dr. Madzsar József (Neuschlosz páholy), Kunfi Zsigmond (Martinovich-páholy) tartottak Ferrert dicsőítő beszédek.

Váradi Zsigmond (későbbi orszgy. képviselő) egyenesen Spanyolország bírái, miniszterei és kormánya ellen támadt s őket mint gyilkosokat aposztrofálta. Szabolcska Mihály a temesvári Losonczy páholy tagja, az ismert költő, pedig egy költeményt írt erre az alkalomra, mely Ferrert az egekig magasztalja.

A bombák ártatlan áldozatairól egy szót sem szóltak. A barcelonai barrikádok sebesültjeihez, elhulltjaihoz egyetlen szavuk sem volt. A gyáva és aljas bombavetések nem lázították fel belsőjüket, nem töltötték el őket felháborodással. De Ferrer kivégzése igen!

Miért? Mert a francia Nagyoriens ez ügyben megküldött tiltakozó körlevelében azt mondja: "Amit Ferrerben meggyilkolni akartak, az a szabadkőműves eszménykép." De megértők - nagyon is megértők - voltak, a hárompontos testvérek az orosz forradalom iránt is. A Demokrácia páholy 1917. évi jelentése így dicsőíti: "hadd említsem még tel az orosz forradalmat, mely határozottan az igazságos társadalmi és gazdasági viszonyok megteremtését tűzte ki feladatául és amely a legjobb úton van, hogy ezt a feladatát meg is oldja" Félreértések kikerülése végett meg kell jegyeznünk, hogy ez a forradalom már a bolsevik forradalom volt.

Ezt a bolsevizmust egyébként több esetben is megértéssel ismertették a testvérek. A Kazinczy páholy 1917. évi jelentésében olvassuk Kerecsy György beszédét, mely többek között azt mondja: "mert ismerjük a törvényt, hogy lánggal gyújthatunk s kellő világosságot hozhatunk, ha megvan a Trockijok és Leninek bátorsága, hogy az előidézett tüzet uralni is tudjuk, nemcsak létrehozni."

Így lett a szabadkőművesek eszményképe és követendő mintája Trockij és Lenin. Jászi Oszkár 1911 február 3-án a Martinovich páholy főmesterévé történt megválasztásakor mondott beszédében a szabadkőművesi munkát a következőképpen határozza meg: Nagyban elősegíthetnénk küzdelmünk tempóját és chanceait, ha a merőben destruktív politika mellett egyre nagyobb mértékben igyekeznénk annak az új rendnek a képét és a körvonalait megrajzolni, mely az ún. agrárfeudalizmus bukása után Magyarországon be fog következni."

Május elsejének szabadkőműves ünnepként leendő meg-ülése a Március páholy indítványára teljesedésbe ment. 1917-ben rendezte a páholy az első ilyen ünnepet, melyen Roboz Andor a szónok, aki ilyeneket mond dikciójában: "Most kezdjük el ünnepelni a proletárság májusi ünnepét? Hát nem ünnepeljük-e már régen? Nem kíséri-e már évek óta a főmesteri kalapács ütése a Marseillaise vérforraló ütemeit, a vörös zászlót kibontó lelkes tömeg előtt nem hajtjuk-e mi is meg lobogónkat és a mi vezéreink szava nem harsog-e azoké mellett, kik a dolgozó százezreket egy új világ eljövételének hirdetésével biztatják további kitartásra a nehéz harcokban, a közeli győzelemmel kecsegtető küzdelemben?"

Szóval ölelkezés a nemzetközi szociáldemokráciával! Ez nem egyedülálló jelenség a páholyok életében, mert pl. a Demokrácia páholy 1914. évi jelentésében olvassuk, hogy "ha, a szabadkőművesség vissza tudja állítani a nagy nemzetközi szolidaritást, ezt a vörös szabadkőművesség fogja megcsinálni. Minél intenzívebben küzdünk a nacionalizmus ellen ... annál közelebb jutunk ahhoz, ami a mi alapjainkat megszilárdítja."

Az Eötvös páholy 1918. évi titkári jelentésében még merészebben bontakoznak ki ennek a szerelemnek a körvonalai. Itt a 7-ik oldalon ugyanis a következőket

olvassuk: "December 18-án dr. Bálint Lajos testvér, a szabadkőművesség iniciáló hivatásának megfelelően azokról az eszmékről szolt, amelyek a ma még messze jövőben az emberek közt ellentéteket teljesen megszüntetik s így az emberiség igaz boldogságát megvalósítanak. Ezek a végcélok kozmopolitizmus, ateizmus és kommunizmus."

Végül jegyezzük ide Vészi József testvérnek az 1904. évi szabadkőműves vándorgyűlésen elmondott beszédéből a következő részt a magyar szabadkőművesség forradalmiságának bizonyítékául: "Csak nem akarunk mi itt egy háremet alkotni, melyben elvénhedt eszmeodaliszkok járkálnak és mi vagyunk a hárem örei? (Tetszés.) Nem, ide be kell jönni a fiatalságnak, az erőnek és a szépségnek, azon eszméknek, melyek meghódítják az emberek millióit és százmillióit és a szabadkőművességnek újra hozzá kell látni azon munkához, melyet el nem hanyagolhat, ha áruló nem akar lenni maga ellen, a jövőendő forradalmak békés előkészítésének szent és dicső munkájához." (Élénk tetszés.) Vészi beszéde további részében tiltakozik ugyan a forradalmiság vádjá ellen, de ezt nem kell komolyan venni, mert így folytatja a beszédét: "Mi nem azért akarjuk a jövőendő forradalom előkészítését bevinni a páholyokba, hogy barikádok legyenek, hanem hogy ne legyenek, mi nem vérontást akarunk, hanem azt akarjuk, hogy vérontás nélkül békés úton, a szeretet eszközeivel győzhessenek azok az eszmék (élénk tetszés); a szeretet fegyverével ha lehet, de egy erős gyűlölség fegyverével is, ha kell." (Élénk tetszés.)

Vészi tehát beismeri, hogy a páholyok munkája a forradalmak előkészítésében kulminál. Ezt a forradalmat biztosra veszi, valósággal "megjátssza" a páholylovagok hada. Ha lehetséges, hát szeretnék vér nélkül megcsinálni, mert mégis csak biztos a biztos, de ha nem megy másképp, hát ki fogják dobni a profán publikumnak oly sokszor feltálat szeretetet és meggyőzést a páholyokból s előveszik majd az "erős gyűlölség" fegyverét.

Ez a beszéd valóban sikerült fotográfiája a magyar szabadkőművességnek ! Nos mégis csak eljött a várva várt forradalom, amelyért a páholyok évtizedeken át törték magukat. Még mellé a szabadkőműves kebelnek in optima forma, nem bombával és golyóval, nem szuronnyal és karddal, hanem őszirózsával.

Beköszöntött 1918 november elseje.

Még azt az örömet, ami a páholyokat elfogta, mikor látták, hogy nem kap az elalélt országban senki fütykösre, hanem megy simán, pacifistán a dolog! Vakolás vakolást követett, gyűlés gyűlést ért s csak úgy zuhogtak a dicséretetek a szabadkőművességre s a legbátrabb testvérekre.

A Nagypáholy szövetségtanácsa ülést tartott, melyben Bihari Mór szólalt fel, üdvözlőlvén a testvéreket, akik csendben, de nagyszerű munkát fejtettek eszméink megérlelése érdekében." Fekete Ignác szintén ezen a véleményen volt s is üdvözlést ajánlott. A Nagypáholy külön körlevelet intézett (3051/1918. sz.) a

páholyokhoz, felhívást azokat a kormány támogatására, "mert ez azoknak az eszméknek megvalósítására törekszik, melyeket mi évtizedeken át hirdettünk s melyekért harcoltunk."

Majd üdvözli Károlyi Mihályt, mint az olyan kormány tagját, mely azon eszmék szerint akar dolgozni, "amelyekért a magyar szabadkőművesség már évtizedek óta küzdött, amelyeket szakadatlanul érlelt és Igyekezett polgártársai gondolkozásába belevinni"

Nemsokára megcsinálják a propagandaalapot is - éppen Balassa főmester adta le ügyében a jelentést - s erre több páholy azonnal jelentékeny összeget ajánlott fel.

A Petőfi páholy így áradozik: „ja testvérek közül igen sokan résztvettek a profán életben folytatott munkában s aktív részük volt az októberi forradalom előkészítésében."

Az Archimedes páholy így számol be: "A világháború befejezését előidéző forradalom munkájából is kivették részüket a testvérek s különösen számottevő eredménnyel közreműködött a forradalom előidézésében és végrehajtásában Forgó István, dr. Polányi Károly és dr. Lóránd Jenő testvér."

Na végre! így hát megtudjuk autentikusan, hogy kik voltak azok az országveszejtő alakok, akik a "világháborút befejező forradalmat" előkészítették. Tudjuk, hogy az előkészítés a defetizmussal, az izgatással, a lazítással, a fegyelem meglazításával s az ország közvéleményének megfertőzésével történt, hogy ott fejeződött be, mikor a hazaözönlő katonákkal sikerült a fegyvert eldobáltatni s az ország határait védtelenül hagyni. Megérdemelten nyugtáztuk tehát ezt a beismerést, amelyet - reméljük - ezután nem próbálnak majd a szabadkőművesek letagadni.

Az Eötvös páholy nagy dicsekvéssel beismeri, hogy míg a forradalom, melynek előidézésében az Eötvös páholynak és a "Világ"-nak az Eötvös-páholy "nagy alkotásának" jelentékeny része volt, a középosztályt, a polgárságot készületlenül találta, addig a páholy teljesen felkészülten várta annak kitörését. Tagjai már október elején megtárgyalták, hogy mi lesz a teendő, ha beköszönt a sóvárgott reggel. Hogy kik voltak ezek az előrelátó testvérek? Igazán érdemes a névsort leközoelni: dr. Kohner Artúr, dr. Sós Béla, Perl Ernő, dr. Biró Elek, Szabadi Adolf, Roóz Rezső, Wolf Sándor, Magyar Bertalan, Csató Lajos, dr. Brachfeld Hugó, dr. Bálint Lajos, dr. Nágel Ferenc, dr. Visegrádi József, dr. Földes Lajos, Decsényi Miklós, Ábel Ignác, Schiffer Miklós, dr. Vadász Aladár, Tutsek József, dr. Farkas Gyula, dr. Bánk Ernő, Schiffer Miksa, dr. Donát József, Lakatos Oszkár, Harsányi Jenő.

A forradalom érdekében megalakult propagandabizottság 1918 november 15-iki kelettel körlevelet intézett a páholyokhoz, melyben pénzt kér tőlük, hogy valami gixer ne történjék az őszirózsás revolúcióval. Ebben a körlevélben a következők foglaltatnak: "Biztosítani kell a forradalom eredményeit... Emlékezzünk csak rá, hogy minden idegszálunk, minden aggódásunk, rengeteg pénzáldozatunk, mind

Magyarország újjászületéséért történt."
íme a guruló korona a forradalmi célok szolgálatában.

Nem volt-e hát igaza Szalay Károly testvérnek, aki a Nagypáholy 1916. évi május 20-ik és 21-ik napján tartott nagygyűlésen elmondott beszédében a következőket állította: "Nyíltan kimondhatjuk, hogy a szabadkőművesség mindig revolutionárius szellemet is jelentett."

De hadd álljon itt utoljára egy idegen állampolgár szabadkőműves tanúsága is a magyar szabadkőművesség forradalmisága mellett. Mikor Mussolini Olaszországban a hatalmat átvette, a szabadkőművesség émelygős udvarlásba kezdett. A fasizmus vezetői között is sok volt a szabadkőműves, ezek szerették volna a ducet megnyerni ennek az intézménynek. Mussolini azonban nem ült fel, hanem kijelentette, hogy a fasiszta nem lehet szabadkőműves. Dudán képviselő ekkor azzal indokolta kilépését a páholyokból, hogy "akkor lépett be, a szabadkőművességbe, mikor Bécsben lakott, mert az osztrák, illetve magyar szabadkőműves ambiensben folytathatta olasz irredentisztikus működését."

Tudott dolog, hogy Ausztriában tilos volt a szabadkőművesség, bécsi lakos tehát csak magyar páholyoknak lehetett tagja. S ez az olasz, itt, magyar páholyban folytathatta azt az irredentát, mely pl. Fiumét leszakította a magyar állam testéről.

Kell-e még több bizonyíték?

Meri-e még Bakonyi, vagy bárki más azt állítani, hogy a magyar szabadkőművesség nem volt forradalmi intézmény?

És lehet-e, szabad-e még egyszer megengedni, hogy ez a földalatti társaság, hogy ez a titkosan működő banda még-egyszer a napvilágra kerüljön s ott folytathassa, ahol a feloszlatakor elhagyta?

ítélje meg a közölt bizonyítékok után minden normális gondolkozású ember!

IV. A forradalmár Világszabadkőművesség

A szabadkőművesség a forradalomnak szülője. - Amiről nem beszél a történelem. - Mi volt a célja már 1738-ban. - Az angol szabadkőművesség kettéválása. - A francia Nagy Oriens. - A francia forradalom okozói. - Abbé barruel könyve 1797-ben. - Már 1776-ban elhatározták a francia forradalmat. - A "Morning Post" cikkei. - Louis Blanc beismerése. - Magyar szabadkőművesek a francia forradalom okairól. - Az olasz szabadkőművesség forradalmi jellege. - Überdank merénylete I. Ferenc József ellen. - A török forradalom és a szabadkőművesség. - A portugál királygyilkosság a szabadkőművesség munkája. - A belga szabadkőművesség. - A spanyol szabadkőművesség. - Az utódállamok szabadkőművessége. - Ma is forradalmakat akar. - A szabadkőművesség és bolsevizmus. - Az amerikai szabadkőművesség véleménye a latin szabadkőművességről.

Gusztáv Le Bon, a híres francia gondolkodó, könyvében (A tömegek lélektana) azt állítja, hogy a jelszavak nem azért fogannak meg a tömegek lelkében, mert a tömeg értelmesen elmélyed azok vizsgálatában, hanem azért, mert a piaci szónokok s a napi sajtó gyakran elismételte őket előttük. A tömegszítás és izgatás gyakorlott matadorjai teljesen tisztában is vannak ezzel s jól tudják, hogyha elegendő számú nagydob és harsona hirdeti ezt, vagy azt a tételt, tünteti fel ezt, vagy azt igazságnak, akkor a hiszékeny tömeg gondolkodás nélkül fel is ül ennek az állításnak.

Ez a tétel teljesen igaz, csak nem Le Bon vette észre először. Akik a tömegléleknek ezen sajátságát már régen kitapasztalták és alaposan ki is használták a maguk előnyére, azok a szabadkőművesek és általában a szabadkőművesség volt.

Amióta ember él a földön, nem jött létre intézmény, mely igazi arculatát annyira elkendőzte, a nagyközönséget valódi céljai felől annyira megtévesztette volna, mint a szabadkőművesség. Ez a világot behálózó egyesület, mint az a bizonyos történelmi vasálarcos, már évtizedek óta szédíti a világot, szédíti saját tagjainak nagy részét is s bámulatos szervezetét mutatja, hogy egyetlen pillanatra sem vetette le a tömeg előtt álarcát s nem hagyott maga után olyan nyomot, melyből rejtekhelyére ráakadni s igazi otthonát, berendezését s igazi arcát felderíteni sikerült volna.

Ha pedig mégis akadt egy-egy jelenség, ami a páholyok mélyének rejtelmait megmagyarázni alkalmas lett volna, ha véletlenül akadt egy áruló nyom, akkor egyszerre megmozdult az egész monstruózus tábor, munkába fogtak az összes páholyok és összes tagok s addig nem nyugodtak, míg azt el nem tüntették s a közönséget annak tévességéről, jelentéktelenségéről, vagy ami a legkedvesebb szokásuk, hamisságáról meg nem győzték.

A nagy tömeg, magát a szabadkőművesség történetét is az ő beállításuk szerint ismeri és tudja. Ez a történelem szintén célzatos és hamis, mint minden, amit a szabadkőművesség a külvilágnak, a profánoknak tudni enged. A köztudatban ösökként a jámbor kőfaragók és kőművesek szerepelnek, akik a középkor folytán az ő "Bauhütte"-jükben őrizték a céh titkos jelszavait s tartották bizonyos formák szerint tagfelvételeiket. Ezek a derék iparosok, ha feltámadnának, micsoda tiltakozást dörögnének a világ fülébe annak a hazugságnak hallatára, hogy a szabadkőművesség az ő édes leszármazottjuk. Ebből ugyanis csak annyi igaz, hogy a protestantizmus fellépése után ezek az építő céhek teljesen tönkrementek és kipusztultak. Helyükbe beszüremkedtek az egyes korok forradalmár hajlandóságú alakjai, akik így gondolták elkerülni az akkori államhatalom nagyon is éber figyelmét. Ezek felvették a kőművesi ősi jelvényeket, átvették a szavak egy részét is, megtartották a céh hierarchikus fokait, mindezeket azonban csak óvatosságból tették egyrészt, hogy a nem közjük tartozókat azonnal felismerhessék s azoknak munkájukba a betekintést megakadályozhassák, másrészt, hogy elaltassák és elámítsák a figyelő államhatalmat, mely minden alapos vizsgálata mellett sem látott

mást, mint jámbor és régi kőműves szertartásokat és jelvényeket s így nem is gondolhatott arra, hogy azok leple alatt összeesküvők és forradalmárok dolgoznak.

A szabadkőművesség úgy tanítja, hogy ő mindössze pár száz éve dolgozik, holott adatok vannak arra, hogy már előbb is működött s hogy 1717-ben a londoni négy páholy összeállása Nagypáhollyá, csak a modern szabadkőművesség alapját képezi, de nem egyszersmind eredetét is.

Nem célunk e fejezetben a szabadkőművesség történetének megírása, azért fentebb csak elnagyoltan említettük meg azt, azon célból, hogy még a jóhiszemű publikum körében is hitelre talált azon tény helytelen voltára mutassunk rá, mintha a szabadkőművesség csak idők, hosszú idők folyamán hagyta volna ott a régi utat s lépett a felforgatás, a forradalmak ösvényére.

Egy körülményt óhajtunk csak olvasóink figyelmébe ajánlani fenti állításunk igazolására, amelyet a szabadkőművesség történetének megírói is rendszerint figyelmen kívül hagynak. 1717-ben alakul meg Londonban négy páholy összeállítása folytán az első Nagypáholy, mely csak akkor bírt valami vonzást kifejteni, mikor 1723-ban James Anderson alapszabályait a régi kőműves céh alapszabályaiból kiollózva, összeállította. Tehát 1723. év nevezhető a mai szabadkőművesség születési évének. Franciaországban pedig Balassa idézett könyve szerint 1725-ben alapítják Parisban az első páholyt, de csak 1736-ban választják meg az első Nagymestert Lord Derwentwater személyében. Ámde ugyancsak Balassa szerint "a francia szabadkőművesség is akkor kezd önállóan kibontakozni, midőn 1738-ban egy főnemes D'Antin herceg lesz a nagymester."

Igen ám, de már 1738-ban akadunk francia szabad-kőműves iratokra, melyek már a nagy forradalom eszméit hangoztatják s egy ezen időben szerkesztett röpirat (Relation apologique historique de la Societé des Franc-Maçons) már egyenesen ateista és forradalmi tanokat hirdet.

Az ugyancsak Franciaországban 1746-ban megjelent Xes Franc-Maçons écrasés" című szabadkőművesi iratban Pedig Boos tanár szerint (Geschichte der Freimaurerei) "már feltalálhatók az 1789. évi forradalmi program alapelvei."

Már most ismerve a XVIII. század közlekedési, posta-, nyomda- stb. viszonyait, ismerve az akkori állami berendezkedést, azt az éber figyelmet és kémlelődést, amellyel a hatóságok az uralkodó rendszert körülvették, hogyan volt mégis lehetséges a szabadkőművességnek nem egészen két évtized alatt azt a forradalmi szellemet kifejleszteni, azon forradalmi eszméket megszülni, nagyra növelni és egy tudatos tevékenység alapjává tenni, ha a páholyok eleinte csak filozofikus, jótékony és önsegélyezésre tömörült jámbor férfiak egyesüléséből állottak?

Ennek a garnitúrának ki kellett előbb pusztulni, hiszen azt feltenni is képtelen dolog volna, hogy ezek a férfiak csak úgy maguktól változtatták volna meg felfogásukat, gondolkozásukat, eszméiket!

Igen ám, de a második garnitúra bevonulására a fenti egy-két évtized nem volt elegendő!

Maradt tehát a harmadik és egészen bizonyos tény, hogy a világszabadkőművesség történetileg felderíthető működése óta mindig forradalmi volt.

A már idézett "Les Franc-Maçons écrasés" című füzet szabadkőműves írója azt állítja, hogy a szabadkőművesség tulajdonképpen megalapítója Cromwell volt. Alapította pedig abból a célból, hogy az egész föld összes trónjait le lehessen dönteni. "Az ember kötelessége, hogy megvédelmezze magát a zsarnokok erőszakoskodása ellen és a függetlenség és egyenlőség lobogóját tűzte ki a zsarnokság romjaira."

Az 1746-ban megjelent füzet írója bizonyára elfogadható e tekintetben teljes bizonyítéknak. Már pedig ez esetben kétségtelen, hogy a szabadkőművesség a forradalom szülötte, forradalmár teremtménye s forradalmi célok elérése teszi ki tartalmát.

Azt kérdezhetné azonban bárki, hogy ha az Angliában született szabadkőművesség forradalmi célokért teremtődött, hogyan lehetséges, hogy az angol szabadkőművesség és a vele kapcsolatot tartó nagypáholyok (Skandináv államok, Amerika) mégsem fejtenek ki forradalmi munkát s a szövetség legnagyobb rákfenéjét, a politikát mai napig is távoltartják működésüktől.

Hát ami a forradalmiságot illeti, a szabadkőművesség a világon mindenütt hajlamos erre. De az bizonyos, hogy Angliában nem fejlődött azzá a türelmetlen, gyűjtogató és istentelen sötét szervezetté, mely ú. n. latin irányát jellemzi. Ennek oka a különleges angol viszonyokban, az inzuláris helyzetben rejlik, de az is nagyon előnyére vált és válik, hogy irányító szerepet a konzervatív főúri családok visznek benne s hogy az uralkodóház is tagjai között szerepel. Ezek figyelnek arra, hogy a szövetség munkája ne tolódjék el balra s ne mételyezze meg a latin szabadkőművesség lázadó szelleme.

De hogy Angliában is ezen az úton indult, arra már az is bizonyíték, hogy Cromwell alapította, de még inkább bizonyíték az a tény, hogy a londoni nagypáholy megalapítása után __ mikor a kontinentális szabadkőművesség már serényen élesztgette a forradalmak tüzeit - néhány évtizedre 1751-ben, Londonban tömegestől váltak ki a páholyokból a tagok azzal a céllal, hogy új nagypáholyt alapítsanak. Meg is alapították ezt Laurence Dermott vezetése alatt, azt hangoztatván, hogy ők az igazi régi szabadkőművesek s páholyukat is úgy nevezték, hogy "Angolország nagypáholya a régi szertartások szerint." Ez a páholy mindjobban elhomályosította a "modern" nagypáholy tekintélyét, úgyhogy az 1813-ban kénytelen volt vele megalkudni s ebbe beleolvadni.

Ez a palotaforradalom azt bizonyítja, hogy Angliában is megvolt a testvérekben a hajlam arra, hogy "modern"-ekké váljanak, ott azonban nem sikerült ez s minthogy így kikapcsolódott a nagy forradalmak irányításából és a felforgató eszmék termeléséből az angol szabadkőművesség, később is megtartotta különállását ezektől.

Nem úgy azonban az ú. n. latin szabadkőművesség, mely hatalmát a Parisban székelő Grandé Orient de Francé című nagypáholyban bírja. Ez a latin szabadkőművesség Vatikánja, itt székelnek a legfőbb vezetők, akik parancsának engedelmeskednek mindazon páholyok, illetve nagypáholyok, amelyek alkotmányukat a francia nagypáholytól kapták. Idetartozik az olasz, spanyol, portugál, belga, török, magyar, cseh, osztrák, szerb, román szabadkőművesség, melyek aztán még egy külön irodát is tartanak fenn Genfben, melynek költségéhez bizonyos arányban járulnak hozzá. Ezeket a páholyokat - magát a Nagy Oriens is beleszámítva - az angolszász szabadkőművesség nem tekinti testvérintézménynek, javaslatait gyűlésein nem tárgyalja, velük összeköttetést fenn nem tart, gyűlésein magát nem képviselteti s a genfi irodát a világszabadkőművesség központi szervének el nem ismeri, annak fenntartásához hozzá nem járul.

Az angol-szász szabadkőművesség ugyanis azt mondja, hogy a francia Nagy Oriens és a felügyelete és protekciója alatt működő szabadkőművesség eltért a régi eszménytől, önhatalmúlag túltette magát a szabadkőművesség ősi tradícióján, félretette az alapalkotmányt s politizálásával, ateista és vallástalan, sőt vallást üldöző, izgató és forradalmi tevékenységével, mint a szabadkőművesség elfajulása tekintendő. 64

A világszabadkőművesség tehát két, egymástól meglehetősen mereven elzárkózott és elkülönült részre oszlik, az angolszász és latin szabadkőművességre s a kettő között lavirozik a mindinkább francia befolyás alá kerülő ú. n. germán szabadkőművesség.

Tárgyunknál fogva minket ez a forradalmi célú latin irány érdekel, ennek a testvérétől megtagadott, az ősi házból kiközösített egyesületnek a forradalmi szerepét fogjuk az alábbiakban bebizonyítani. Természetesen amit az egészeről mondunk, állani fog a magyar szabadkőművességre is, mint amely ennek az iránynak a szolgálatában dolgozik s ennek vezetése és felügyelete mellett tevékenykedik.

Lássuk tehát a bizonyítékokat!

* * *

A francia nagy forradalom okainak nyomozása igen sok férfit serkentett munkára annak kitörése óta. Az első kutatók még a terror és őrjöngés pokoli zsvájában, a gillotin permanens munkája, a véstörvényszék tömeggyilkolásának tetőpontján fogtak a nyomok kereséséhez.

Nagyon sok gyanús momentum szúrt szemet, nagyon sok esemény alapoka nem volt tisztázható azokkal a világszerte hangoztatott frázisokkal, melyeket a nagy

forradalom véreskezű tömeggyilkosai dobtak be a világ közvéleményébe. A történet háttérét is vizsgáló szem megakadt egykettőre, ha valamely eset fonalát követni akarta annak eredetéig. Egy darabig csak ment a nyom, egy bizonyos mértékig csak követhetők voltak a történés egymásutánjai, de azután hirtelen minden átmenet nélkül megszakadt a lánc s ott meredezett a vizsgálódó előtt egy nagy ismeretlen, amely elnyelte a további lépéseket.

Abbé Barruel volt az első, aki a "Jakobinizmus Memo-irjai" című művében kutatta a francia forradalom eredetét és pedig még annak dühöngése közben. Könyve Angolországban 1797-ben fordítottatott le angolra.

Barruel titkos társaságok útvesztőin keresztül nyomozza a francia forradalom okait s rájött arra, hogy ezt egy internacionális szabadkőművesség. melyhez a francia is tartozott, készítette elő és pattantotta ki, mely titkos társaság a pénzt angol forradalmi kluboktól kapta erre a célra.

A szabadkőművesség szokása szerint, hogy a neki kellemetlen könyvek szerzőjét diszkreditálja, - ha azok adatokkal jönnek ki ezen titkos társaság tevékenységének bizonyítóra, érvek helyett személyeskedéssel válaszol, gúnyt gúnyra halmoz és vakmerően tagad mindent, amit róla állítanak. Ezt aztán addig ismétli, míg a kezdetben nyugtalan és ideges közvélemény lecsillapodik, s ettől már csak egy lépés van odáig, hogy el is higgye, miszerint a jámbor szabadkőművesség ellen légből kapott rémmeséket találnak fel neki.

így cselekedtek és cselekszenek Abbé Barruellel és könyvével is. Nem cáfolják, nem bizonyítják rá adataira a valótlaniságot, csak hangoztatják folyton, hogy azok nem igazak, hogy azok hazugságok, s lázálmodok szüleményei.

Pedig jó lenne, ha a közönség folyton eszébe tartaná ezeket a leleplezéseket, mert ijesztő dolgok vannak azokban.

Elmondja a szerző, hogy már a XVIII. század hatvanas éveiben Franciaország 282 városában voltak szabadkőműves páholyok, ezenkívül pedig 81 páholy volt Parisban és 16 Lyonban. Ezek a páholyok a forradalom előkészítésén dolgoztak s különösen a Parisban székelő Coq Héron páholy, melynek mesterei La Rochefaucald herceg, Condorcet és Sieyes abbé voltak, tekinthető a forradalmi propaganda íő-félszkének. Ez a páholy 1790-ben 20 millió frank, vagyis 900.000 angol font felett rendelkezett, amely szám akkor óriási összeget jelentett.

A történészek még ma is meglepődve állanak meg a francia tisztikarnak a forradalommal szemben tanúsított magatartása felett. Nem tudják megmagyarázni, hogy a XIV. Lajos és a XV. Lajos minta hadserege, melynek fegyelme és szelleme egyenesen unikum volt az egész világon, miként tudott teljesen behódolni a forradalom demagógjainak, s miként volt képes sorsára bízni az uralkodó családot. Barruel könyve ezt is megmagyarázza. Elmondja, hogy a szabadkőművesség mint hálózta be a tisztikart, s mint hallgattak azok a páholyok parancsszavára. A tisztek - azok is, akik királyuk iránt hűséggel viseltettek - szabadkőműves esküjük lapján

nem tehetek erről a forradalmi propagandáról jelentést felettes hatóságuknak, s ezt tudván a szabadkőművesség, minden veszély nélkül aknázhatta alá a királyságot.

A francia szabadkőművesség már 1776-ban elhatározta a forradalom megrendezését, s már ekkor elrendelte, hogy a testvérek készüljenek a lázadásra. A rémkorszak minden vezéralakja a páholyok tagja volt, ezen idő legvisszataszítóbb jelleme, az örök trónkövetelő Fülöp, orléansi herceg, a későbbi Egalité Fülöp pedig a Nagy Oriens főmestere volt. Egyetlen páholyban, a Philalethes nevűben, a nagy forradalom következő vezetői ültek együtt: Condorcet, Brissot, Danton, Saint-Martin, Savalette de Lange.

A Morning Post cikksorozatainak egyikében (magyarul megjelent "Földalatti összeesküvők" cím alatt) felemlíti, hogy minden történelmi kézikönyv, a francia forradalom szülőőket legfőképpen a nép Ínséges helyzetében látja. Ez az inség tényleg gyötörte a népet évek hosszú során át, de alapja nem a folytonos rossz termésben, mégcsak nem is a hibás kormánypolitikában rejlett, hanem abban, hogy szabadkőműves ügynökök állandóan összevásárolták a gabonát, s vagy kiküldték az országból, vagy elrejtegették, hogy így a nyomort állandósítsák, s a népet belekényszerítsék a lázadásba. A cikk fel is említi, hogy több francia kutató állítja ezt és pedig olyanok, akiket a szabadkőművesség ellenfeleinek tekinteni sem lehet. Így Fantin des Odoardst, Mounier, a liberális Ma-lonet, Ferrieres és Beaulieu. (45. old.) Meg is állapítja a cikkíró az ezen korbéli francia szabadkőművességről, hogy "nem szenved kétséget, hogy ebben az időben a francia szabadkőművesség nagyon veszedelmes és felforgató irányban indult. Franciaországot akkoriban tényleg átszötte a szabadkőműves jellegű titkos társaságok egész hálója." (43. old.)

Albert Pike, - a világszabadkőművesség egyik leghatalmasabb és legnagyobb tisztséget viselő alakja - az amerikai szabadkőműves rítust ismertető könyvének, a 14-ik fokot ismertető részében maga is megállapítja, hogy a francia szabadkőművesség volt a nagy forradalom megteremtője. Azt írja erről a szabadkőművességről: "Nemcsak megszentelteltették a szabadkőművességet, de... arra is felhasználták titkos befolyásukat, hogy mögéje rejtse az anarchia összeesküvéseit..."

Az anarchisták visszanyerték a szögmérőt, a négyszöget és a kalapácsot és rájuk írták: Szabadság, Egyenlőség, Testvériség. Ez azt jelenti, hogy szabadság a kapzsiaknak rablásra, Egyenlőség a legalacsonyabbakkal, Testvériség a rombolásban. Ugyancsak ő aztán nevének is nevezi a gyermeket, mikor megállapítja, hogy az ortodox szabadkőművességgel szemben egy más szabadkőművesség tűnt fel s ennek tulajdoníthatók a francia forradalom szerencsétlenségei." (66. oldal.)

Egy angol főnemes, lord Acton, a francia forradalomról írt tanulmányában így ír: "Ami a legfélelmetesebb, az nem a felvert zsilvaj, hanem maga a terv. Tűzön és füstön keresztül észrevehetjük a számító szervezkedést. A rendezők gondosan elrejtőznek az álarc mögé, de jelenlétükben kezdettől fogva nem kételkedhetünk."

(I. m. 33. oldal.)

Louis Blanc, az ismert anarchico-szocialista és vérbeli forradalmár ugyancsak megírta a francia forradalom történetét. Munkájában felderíti aztán ennek eredetét is, s megállapításai annál inkább becsesek, mert hiszen maga is tagja volt a szabadkőművességnek s az ennek kebelében hemzsegő titkos társulatoknak.

Blanc, miután emlékezteti olvasóit, hogy a három forradalmi szó: Szabadság, Egyenlőség, Testvériség a szabadkőművességnek van ajánlva, így folytatja: "Mivel a szabadkőművesség három foka sok olyan embert ölel fel, akik állásuknál és elveiknél fogva ellenségei minden társadalmi felfordulásnak, az újítók megsokszorozták a misztikus létra fokait, amelyeken a tagok emelkednek. Az izzó lelkek számára titkos páholyokat létesítettek. Árnyékos szentélyeket, melyeknek ajtaja csakis a próbatételek hosszú sora után nyílt meg olyan beavatottak részére, akik már tanúbizonyságot tettek a forradalmi tudományokban való előmenetelükről. Condorcet ezekről a földalatti iskolákról beszélt, mikor "Az emberi szellem haladásának története című művében - melyet halála miatt nem tudott befejezni - megígérte, hogy el fogja mondani, milyen csapásokat mértek a királyság híveire, a titkos társaságok." (I. m. 36. old.)

A Nagy Oriens 1889. április 2-án körlevelet küldött szét a Páholyoknak, melyben többek között a következők foglaltatnak:

"A szabadkőművesség, mely felidézője volt az 1789-iki forradalomnak, folytatni köteles ezt a munkáját."

Nahát folytatja is. Minden téren. Az államrendészet terén a forradalmakkal, a vallás terén az ateizmussal. Del-Pech szenátor, a Nagyoriens elnöke 1902 szeptember 20-án irtott beszédében a következőket mondotta: "A Galilei dia-dala kétezer évig tartott, most rajta a sor, hogy meghaljon. ^ titkos hang (Julián aposztata) mely egykor Pán halálai 68

megjósolta, most annak a csalfa istennek a halálát jósolja, aki békességet és igazságot ígért azoknak, akik hisznek benne. A szabadkőművesek örömmel állapítják meg, hogy nagy részük van a hamis próféták megbuktatásában."

A szabadkőművességnek a nagy forradalom felidezésében való bűnösségét egyébként, mint fentebb láttuk a szabadkőművesek nemcsak elismerik, hanem arra akárhányszor büszkén hivatkoznak is.

Persze csak akkor, ha maguk között vannak, mert különben a bolondítható és tájékozatlan közvélemény részére kötetekre menő tényekkel, következtetésekkel és oknyomozással bizonyítgatják, hogy annak természetes okai voltak. A Konvent, a vésztörvényszékek és forradalmár páholyok tagjainak, mint politikai és forradalmi előfutároknak minden emberi érzést megcsúfoló rémtetteit, a legszebb jelszavak leple alatt éveken keresztül folytatott tömegmészárlásokat, a szabadság nevében üzött szemérmetlen és cinikus terrort, - melyre madame de Steel oly szellemesen jegyezte meg, hogy ennek nevében követték el a legtöbb bűnt és gyalázatot - a

napvilágon nem igen szerették soha sem elvállalni. Amint, hogy azóta is következetesen letagadják a páholyokban kitűzött tervek végrehajtásának bornírt és sötét eredményeit.

A magyar szabadkőművesek is igen sokszor lelkesedtek a francia szabadkőművesség forradalmi múltján. Horváth János testvér 1899-ben (nov. 11-én) az Árpád páholyban, majd pár héttel később (dec. 6-án) a fővárosban működő Eötvös páholyban tartott erről a témáról előadást: "Befejezettnek tekinthető-e a francia forradalom" cím alatt. Ezen előadásban a következőket mondja: "a francia forradalom első és hamisítatlan eszméit a szabadkőművesség szolgáltatta és készítette elő . . . Seignobos párisi tanár ... azt bizonyítja, hogy a francia forradalom előkészítésében ép a szabadkőműveseknek volt igen nagy része." Ugyancsak Horváth szögezi azt le, hogy Louis Blanc a francia forradalomról írt munkájában igen helyesen jegyezte meg a szabadkőművesség befolyását ezen "forradalmat előkészített nagy szellemi mozgalomra."

A magyar szabadkőművesség 1904 október havában tartott vándorgyűlésén Goda (?) Géza, a Reform páholy tagja is előadást tartott, s beszédét a páholy később nyomtatásban is kiadta.

Goda testvér itt többek között így morfondírozik: "A szabadkőművesség fejlődésének legdicőségesebb korszaka kétségkívül az, amennyire én a szabadkőművesség történetét ismerem, mikor a francia forradalom élére állva a polgári osztály hatalmát igyekezett szilárdítani. Akkor ... (a szabadkőművesek) elmentek a barrikádokra, s küzdöttek oly eszmékért, amelyeket a programukban éjszakánként megállapítottak."

A szabadkőművesek által sokszor kigúnyolt Abbé Barruch azonban nemcsak a francia forradalomban látta meg a szabadkőműves kéz irányítását, hanem kutatásaiból azt a következtetést is levonta, hogy a szabadkőművesség forradalmi tevékenysége nem fog kimerülni csak ebben az egy revolúcióban, hanem tovább folytatja munkáját mindaddig, míg a mai világrendet lángba és vérbe nem fojtja, s azt szét nem rombolja. Könyvének végén utal is erre, midőn így beszél: "önök azt hitték, hogy a forradalom befejeződött Franciaországban. Pedig a francia forradalom a jakobinusok egy szörnyű és félelmetes szektájának csakis első kísérlete volt. A szekta elhatározása szerint tehát önök annak a nagy, általános forradalomnak, amely egykor feldönti majd az összes trónokat, megsemmisíti az oltárokat, eltörli a tulajdont és törvény és társadalom feloszlásával fog végződni, csupán első állomására érkeztek."

A történelemből ismert dolog a Napóleon bukása után megtartott bécsi kongresszus és az u. n. szentszövetség megalapításának históriája. A császárvárosban mulatozó, kurizáló és új Európát fabrikáló államférfiak a "Kis kapitányinak Szent Ilona szigetére száműzése után, a szuronyok árnyékában hozzáfogtak az országok

összecsirizeléséhez, s munkájuk végeztével nyugodtan tértek vissza palotáikba. Nincs többé veszély! Európa csendben van! A forradalom mint egy rossz álom jár vissza néha kísérteni, de valósággá még egyszer nem reinkarnálódhat, hiszen ellene van a szurony és ellene vannak az ágyuk, melyeknek fegyelmezett tüzérsége Pillanatok alatt kézbe tudja venni a gyújtó kanócot.

Csak egy ember volt, akit ez a nagy csend, ez a pedáns rend, a csapatoknak merev tisztelgése, a nép elégedettsége, a béke üdvözlése nem tudott megnyugtatni. Talán nem voltak bizonyítékai sem, talán egyetlen adatot sem őrzött titkos szekrényében, csak a kifinomodott és az a bámulatos ösztön dolgozott benne, mely a vatikáni diplomáciát oly utolérhetetlenné teszi, de tény az, hogy a pápai követ, Consalvi bíboros 1918. január 4-én így ír az akkor mindenható Metternichnek: "A dolgok sehol sem mennek jól és azt hiszem, hogy sürgősen tartják az elővigyázatot. Én Európa követeit mindennap figyelmeztetem a jövő veszedelmekre, melyeket a titkos társaságok készítenek elő az eddig megállapodott rend ellen és látom, hogy a legnagyobb közönnyel veszik azt. Azt hiszik, hogy a Szentszék nagyon könnyen megijed; csodálkoznak a vélemények felett, melyeket a megfontolás kelt fel bennünk. Abból, amit különböző oldalról kapok és amit a jövőre következtek, azt hiszem, hogy a forradalom megváltoztatta haladását és taktikáját. Nem támadja fegyveres kézzel a trónt és az oltárt; meglepszik, hogy aláaknázza folytonos rágalommal, elveti a gyűlölet' és bizalmatlanság magvát kormányzottak és kormányok között. Aztán egy nap a legvilágiasabb monarchiák elhagyatva látják magukat védőiktől és kiszolgáltatva magukat a cselszövőknek, akiket eddig figyelemre sem méltattak. Ha azért nem figyelnek ezekre, mert még nem jöttek napvilágra, ez azt jelenti, hogy majd eljön a késő bánat." (Közölve "A Cél" 1925. november.) Metternich az ő elérhetetlen magasságából, az ő csalhatatlanságában bízva, bizonyára vállat vont a Consalvi bíboros "rémlátásai" fölött. S íme, nemsokára jött az 1830, 1848 és 1871 évi forradalom, s nem telt bele három évtized, mikor a nagyhatalmú miniszter császári urával és annak családjaival együtt menekülni volt kénytelen a forrongó Bécsből, s a monarchia védelmére nem hangzottak el Magyarországon a "vitam et sanguinem" szavai, s a dinasztiahoz hű nemzetiségek nyugodtan - ha nem örömmel - hallották a trón recsegését.

De nemcsak a francia páholyok fejtettek ki forradalmi tevékenységet. Történelmi tény az, hogy korának egyik legnagyobb szélhámosa és kóklerje Cagliostro, családi néven Joseph Balsamó nevű zsidó, a francia forradalom előtt már jó pár évvel a francia királyi család egyik estélyen Mária Antoniettének megjósolta jövőjét, s nagyobb bizonyosság okáért oda is varázsolta eléje levágott fejét. Cagliostro ugyanis a szabadkőművességnek egyik fejedelmi rangot hordó tagja volt, s mint ilyen tudta, hogy a frankfurti páholy - mely az összeesküvés központja volt - elhatározta a francia Királyi család kivégzését. A német páholyok forradalmisága egyébként abból is nyilvánvaló, hogy Weiszhaupt és társai voltak az irányítók és tervező alakjai, kiknek forradalmárságát minden történelmi kézikönyv tanítja.

De legeklatásabb fenti állításunk mellett az alábbi bizonyíték: 1794-ben Ferdinánd braunschweigi herceg nagymester egyszerűen feloszlatta a páholyokat, annyira megrémítette őt azok forradalmi működése. Egy körlevelet intézett tehát a kormányszata alatt álló páholyokhoz, melyben a következők foglaltatnak: "mindazon politikai és erkölcsi zavarokat, melyek most a földet elárasztják, egyletünk visszaélése és titkaink félremagyarázása szülte. Olyan rombolást szemlélünk, melyet kezeink rendezni többé nem képesek. Ezért elbocsájtjuk kőműveseinket a munkából. Ez utolsó kalapácsütéssel ledöntjük templomunk oszlopait. Áthatlan sötétség boruljon e romokra és takarja el azokat az avatatlan kutató szemei s a rosszindulatú csalók előtt késő nemzedékig." (Müller Jenő i. m. 58. Sullay: Szabadság, Egyenlőség, Testvériség 28, 31. old.)

Az olasz szabadkőművesség forradalmi szereplése a XVIII. és XIX-ik században szintén eléggé ismeretes minden tanult ember előtt. Már a francia forradalom idején erős tevékenységet fejt ki, rohamcsapatokat szervez a Carbonarikban és a gyalázatos emlékezetű Alta Venditában, ezek tagjait állandóan tanítja, izgatja és parancsokkal látja el követendő magatartásukat illetőleg. A "Földalatti összeesküvők" című munkának a végén, egy levelet találunk, mely a legapróbb részletességgel leírja ezen szabadkőművesek által vezetett titkos társulatok munkáját, s citálja Piccoló Tigre egy szabadkőműves zsidó főember levelét az Alta Venditához (1822. jan. 18.), melyben az még azt is kötelességükké teszi a tagoknak, hogy az ájtatos és vallásos társulatok közé surranjanak be, hogy "ezután lassan csepegtessétek a mérget ezekbe a megválogatott lelkekbe. Csepegtessétek kis adagokban, látszólag véletlenül. Később ha rá gondoltok, csodálkozni fogtok az elért siker felett."

Nagyon érdekesen jellemző és a szabadkőműves testvérek figyelmébe ajánlható a levél következő része: ..Miután becsepegtettétek egynéhány lélekbe a család és a vallás utálatát (az egyik majdnem mindig követi a másikat) ejtsetek néhány szót, mely felébreszti bennük azt a kívánságot, hogy a legközelebbi páholyokba felvételt nyerjenek. Annyira banális és általános a polgárnak, vagy a burzsoának az a hiúsága, hogy a szabadkőművességbe felvegyék, hogy mindig nagyon csodálkozom az emberi butaságon." (I. m. 228, 229. old.) Említettük már, hogy Mussolini előtt az olasz szabadkőművesség a fasizmus győzelme után, mily szervilis udvarlást fejtett ki. Olaszországban a szabadkőművességnek két alakja volt ismeretes, mely egymást izzó gyűlölettel szemlélte. Mindkét irány a Mussolini fellépésével látta elérkezettnek azt az időt, hogy vetélytársát megsemmisítse. Egymást tehát bevádolták a ducenél, s nincs az a két dühös kofa, aki el tud egymásról annyi szennyet, mocskot mondani, mint amit a két szabadkőműves irány kipakolt. Egy alkalommal Torrigiani a Palazzó Quiustiniani főmestere, egy interjút adott, melyben az olasz szabadkőművesség történetét imígyen rajzolja meg: "Azon naptól kezdve, amidőn Élbé szigetén Melchior Deliico 14 hazafival együtt Napóleonnak előterjesztette az egységes Olaszország tervét, azon a napon, midőn egy század olasz szabadkőműves Milánóban elhatározta, hogy életjelt ad az olasz harci fasionak, az olasz szabadkőművesség jelen volt minden olasz akciónál.

Az olasz Nagyoriens az első olasz napóleoni királysággal keletkezett, azután szétszóródott, az egész félszigeten elterjedt titkos társaságokban újra felszínre került 61-ben Turinban, midőn egész más olasz királyság volt, átalakult és megerősödött 1871-ben Rómában Olaszországgal Garibaldi vezetése és nagymestersége alatt."

Hogy az olasz titkos társaságok a XIX. század folyamán, mily lázadó szemmel voltak telítve, hogy hosszú évtizedeken keresztül, mily forradalmasító munkát végeztek, nemcsak szűkebb hazájukban, hanem pl. a szomszédos Ausztriában is, azt ennek a századnak a története élénken bizonyítja.

Ennek igazolására íme két példa: 1882-ben Ferenc József királyunk ellen Triesztben, egy Oberdank Vilmos nevű ember bombamerényletet akart elkövetni. A merénylet nem sikerült, a tettet elfogták és bírói ítélet alapján kivégezték. Az olasz szabadkőművesek nem szüntek meg ezt a merényletet dicsőíteni, nevéből Triesztben páholyt neveztek el, kivégeztetésének emlékűnnepét minden évben megülték és pedig fényes programmal összeállított ünnepélyeken. A szabadkőműves Garducci ódát írt emlékéhez, melyben - éppúgy, mint három évtizeddel később Ferrert az egész szabadkőművesség - az egekig magasztalta. Torrigiani az előbb már fentebb említett interjúban Oberdank gyilkossági kísérletét "idealizáció"-nak nevezi s az olasz szabadkőművesség forradalmi munkáját 100 évesnek mondja a következő kijelentésekkel: "Midőn az olasz szabadkőművesség, mely az irredentizmus igazi szerzője és megvalósítója, Oberdank idealizációjától, ami felett sokan ezen időkben nevettek, Felice Venizianl, a trieszti "Alpe Gtulie" titkos páholy nagymesterének mindennapi konkrét akcióján óriási küzdelemmel az országot a háborús intervencióra rábírta, nem tett egyebet, mint, hogy folytatta a nemzeti rekonstrukció száz évvel ezelőtt megkezdett művét."

A másik bizonyíték egy levél, melyet Albert Pike a világ-szabadkőművesség feje 1871. augusztus 15-iki kelettel küldött, "a charlestoni Supreme Oriens Nagypáholy Tíz Vénjének, segítségével Mazzinihoz. Ez a levél már 1896-ban Parisban megjelent egy *Le Diable au XIX-e Siecle*" című könyvben, mely a British Múzeum állományába is fel van véve és ott katalogizálva is van. A levél utasításokat ad Mazzininek, hogy miként pusztítsa a vallást, üldözze a szeretetredeket, miként semmisítse meg hazájában a pápaságot, s végül a következőket tartalmazza: "Ezért, amikor az autokrata orosz birodalom a pápai kereszténység erődjévé válik, eleresztjük láncokról a forradalmi nihilistákat és ateistákat és oly rettentő társadalmi összeomlást fogunk előidézni, mely a maga borzalmasságában megérteti a világgal, hogy a teljes hitetlenség véres zavart és elvadultságot idéz elő. A forradalmárok eszeveszett kisebbségével szemben mindenütt védekezésre kényszerülnek majd a polgárok, míg ki nem irtják a civilizációnak ezeket a megsemmisítőit. A kereszténységből kiábrándult tömeg, melynek deista lelke iránytű nélkül hanyódik, ideál után áhítozva, de nem tudva, kit imádjon, elkészül arra, hogy felvegye magába az Igaz Világosságot úgy, ahogy az a tiszta luciferi tanban elterjedt a földön, akkor végre nyilvánossá válik a luciferi tan, mely az

egyidejűleg legyőzött és elpusztított ateizmus és kereszténység megsemmisülését követő reakcióból fog eredni." (Közölve: Földalatti összeesküvők 69. old.)

Mi ehhez a levélhez nem fűzünk kommentárt. Hamis-e, 74 nem-e, nem kutatjuk, csak arra hívjuk fel a figyelmet, hogy ha hamis, mindenesetre prófétai hamisítás, mert 1896-ban már megjósolta az orosz forradalmat és bolsevizmus! még pedig megdöbbenő plaszticitással.

*

És most ugorjunk át néhány évtizedet, egészen a XX. század elejéig. 1908-ban nagy megrázkódtatás érte a hajdan nagyhatalmú Ozmán birodalmat. A szigorú és az ú. n. európai civilizációból, mint a danaidák ajándékától irtózó szultán, Abdul Mamid egy szép napon arra ébredt, hogy hadseregének egy része fellázadt és a török főváros felé közeledik. Megpróbálta az ellenállást, de a török forradalom győzött, s az ifjú törökök - akik ennek a forradalomnak a lelkei voltak - magukhoz ragadták a hatalmat, s detronizálták a szultánt.

Kik irányították, kik pattantották ki ezt a forradalmat? Megfelel erre a francia hivatalos szabadkőműves lap, az Acacia 1908. évi októberi száma, mely a következőket közli: A mozgalmat Szalonikiból irányították. Legalkalmasabbnak látszott erre a célra, mivel minden európai város között Szaloniki lakosainak a legnagyobb százaléka zsidó (110.000 lakosból 70.000). Ott alakult hát meg az ifjú törökök titkos bizottsága. Ezenkívül Szalonikiben még több szabadkőműves páholy is működött, melyekben a forradalmárok zavartalanul dolgozhattak. A páholyok az Európai diplomácia védelme alatt álltak, míg a szultán védtelenül állt velük szemben és bukását már nem tudta megakadályozni.

A Temps 1908. augusztus 20-iki száma egy beszélgetést közöl Refik bey-jel, az ifjú török mozgalom egyik vezető tagjával, aki így nyilatkozik: Igaz, hogy a szabadkőművességben erkölcsi támaszt találtunk. Különösen az olasz szabadkőművesség támogatót. A "Macedónia Risorta" és a "Labor et Lux" nevű páholyok nagy szolgálatot tettek és hajlékot adtak nekünk. Ott gyűltünk össze mint kőművesek, mert közülünk sokan voltak szabadkőművesek, valóságban azonban azért találkoztunk, hogy szervezkedjünk. Azonkívül ezekből a páholyokból választottuk ki társaink javarészét... Konstantinápolyban sejtették a titkos munkát, mely Szalonikiben folyt. A rendőrségnek azonban nem sikerült a páholyokat felfedeznie, melyek oltalomért az olasz Nagy Orienshez folyamodtak. A Nagy Oriens válaszában megígérte az olasz nagykövet közbenjárását."

Hogy a török forradalom a szabadkőművesség munkája volt, azt a Demokrácia című magyar páholy 1916. évi titkári jelentése is beismeri, mely ugyancsak azt hangoztatja, hogy a szaloniki páholyokban érlelték meg ezt a forradalmat; s megállapítását a következő szavakkal végzi: "Ma már profán körökben is tudják, hogy az 1908-iki forradalmat a szaloniki páholyban készítették elő."

Ugyancsak ezen jelentés beszámol a török szabadkőművesek budapesti szerepléséről is, akiket nagy ünnepek között fogadtak magyarországi cinkosaik. "Láttuk a török testvéreket, - mondja a jelentés, - akik 1910-ben mintegy kétszázan jöttek Budapestre, kezét szorítani a magyarországi testvérekkel. Vezérek ide jöttek a mi műhelyünkbe... megtudtuk; hogy milyen intenzív és kitartó munkával készítették elő ezek a kőművesek az 1908-iki forradalmat."

Bókay Árpád nagymester üdvözölte a páholyban a törököket, s beszédében többek között megállapította, hogy nagyon is jól tudjuk, hogy a török szabadkőművesek érdeme az, hogy Törökországban a kényuralom megszűnt." (Kelet, 1909. évi 372. old.)

Az üdvözlésekre persze a török "testvérek" hosszú dikciókban válaszoltak. Dagályos és azon a képtelenül frázisos nyelvezeten, amely a szabadkőműves maszlagolás egyik legnagyobb fegyverét képezi. De azt mindegyik török szónok őszintén és dicsekedve emlegette, hogy a török forradalom bajosan szökkent volna valóságba, s Abdul Hamidot még bajosabban ejtették volna foglyul a Csiragan palotában, ha nincs a szabadkőművesség hathatós segítsége.

Kiazim Namik bey százados ezeket mondotta: "Tudjátok jól, hogy évtizedeken át sötét hályog ülte meg szemeinket. Már, már azt hittük, hogy örökös lelki vakság lett a sorsunk. És az is lett volna, ha a távol ködében a szabadkőművesség fényének a derengését nem vesszük észre Örök hálaként él szívünkben az a tudat, hogy éltető szabadságunk kivívásához a szabadkőművesség titokban pislákoló mécsétől kaptuk az első világosságot."

Riza Tevfik bej, a másik vezér sem hagyta azonban ma-Kát. ő is szónokolt, s francia nyelven megtartott beszédében a következő kijelentéseket tette: "Az ifjú török bizottságot kezdettől fogva minden cselekedetében a szabadkőműves szellem lelkesítette, mely küzd az előítéletek ellen s minden népfajban egységes aspirációkat gerjeszt. Megteremtette Törökországban a szabadgondolkodók hadseregét, mely erős rohamot intézett a zsarnokság ellen és ki akarja irtani az obszkurantizmus bacilusait ...

... Nap-nap után hordjuk a téglákat Salamon templomához, mely a szabadság temploma."

Végül szónokolt még Sámuel Lévy testvér is egy szaloniki szabadkőműves lap szerkesztője, s beszédjében az alábbi megállapításokat teszi: "Világszövetségünk győzelmei között a legszebbek és legdicsőbbek egyike az az evolúció, mely Törökországban végbement, önök tudják, hogy az a nagy munka, mely ledöntötte a régi jármot és az alkotmányt, a Szabadság, Egyenlőség és Testvériség uralmát honosították meg Törökországban páholyainkból és nevezetesen a szaloniki páholyból indult ki." (Kelet, 1909. 373-379.)

Vájjon mit szól a világszabadkőművesség ezekhez a beismerésekhez? Ez is filozofálás, ez is meditáció, ez is jótékonyság? És hát tényleg igazak azok, amit Kiazim Namik bey mondott, hogy a szabadkőművesség megismerése már

forradalmárt farag az emberből, s lázadóvá, a fegyelem meg-lazítójává, felettesének tett esküje megszegőjévé tesz mindenkit az a világosság, mely a páholyok hasadékain az elszédített halandó szemébe szökken?

Tényleg úgy van a dolog, ahogy Risa Tevfik bey dicsekedve emlegeti, hogy a szabadkőművesi szellem forradalmak-rendezésében csúcsosodik és teljesedik be, hogy ez a szellem nem a rendnek, hanem a rendetlenségnek, nem a nyugalomnak, hanem a felfordulásnak, nem a lelki csendnek, hanem a lelki lázadásnak a szelleme, mely áttör, átvág és átgázol mindenben és mindenkin az ő gyújtogató és emberi vért szomjazó, emberi nyomort kívánó diadala érdekében? Hát ennek a szellemnek a kielégülése nem a jótékonyágban, a bölcselkedésben, az erkölcsök fokozásában, az emberiség tökéletesítésében, hanem a forradalmakban van, és a "jóhírű" férfiak alatt voltaképpen felforgató és minden gazságra, minden lazításra, lázadásra kész forradalmárokat kell értenünk?

Valóban ezeket, akár Törökországban vagyunk, akár Magyarországon!

Ez a forradalmár szellem, mihelyt Törökországban a kormányzás gyeplőit kezébe kapta, még csak egyetlen tetteivel sem próbált jótékonykodni, hanem arra fordította minden erejét, hogy az egész országot behálózza a szabadkőműves páholyokkal, a francia forradalom lomtárából magára szedett kosztümökben hihetetlen demagógiát zúdítson a jámbor török szép nyakára, s megalakítsa a külön "Ottomán Nagy Oriens" főpáholyt.

Ez a nagypáholy és a körülette hemzsegő páholyok aztán minden igyekezetükkel azon voltak, hogy a szépen csengő "szabadság, egyenlőség és testvériség" jelszavaiból a gyakorlatban valahogy valamit meg ne valósítsanak. Mint a szabadkőműves uralomnak mindenütt a világon egyedül fellépő formáját, a diktatúrát, a terrort vezették be az állami és társadalmi életbe, ellenvéleményt, ellenfeleket meg nem tűrtek, s ha másképp elhallgattatni nem tudták őket, hát egészen a gyilkokig elmentek szabadkőműves eszméik érdekében.

Egy fővárosi keresztény lap, a "Nemzeti Újság" 1928. év őszén egy diplomata cikkét közli, aki elbeszéli, hogy már ezt a forradalmat megelőzőleg, mint gyilkolták meg adott szavuk-ellenére Abdul Aziz szultánt, s mint tették el láb alól a szabadkőműves eszméknek megnyert, de még teljesen el nem romlott kreatúrájukat Mehmed szultánt pár havi uralkodása után, mikor észrevették, hogy az megundorodott az egész páholy szemfényvesztésétől.

A XX. század eleje bizonyára dicsőséges időszaka a szabadkőműves történelemnek.

A török szabadkőműves forradalommal csaknem egy időben Portugáliában is feljött a testvérek napja. Régóta kísérleteztek már ott a páholyok, hogy megdöntsék a királyságot, alig múlt el esztendő, hogy ott is valami zavargás ne ütötte volna fel a fejét, ez azonban csak akkor lett eredményes, mikor egy bomba a királyt és a trónörökösöt darabokra szaggatta, egy nagyobb számú, s a felvonulást néző embertömeggel együtt.

A portugál forradalom győzelmének a hírét, a világszabadkőművesség óriási

örömmel üdvözölte. Az egyik legnagyobb gonosztevő, országának egyik legsötétebb lelkű Polgára, a szabadkőműves uralom alatt vezető állami pozícióba került Magalhaes Lima 33 fokbeli testvér, a portugál szabadkőműves Nagypáholy főmestere, akiben már nem fért meg a büszkeség a siker felett, 1912-ben világkörütra indult s a különböző országok páholyainak megmagyarázta a sikeres szabadkőműves forradalom receptjét. Így jelent meg 1912 november 13-án Budapesten is, ahol a legforradalmibb és legdestruktívabb páholyban, a Jászi Oszkár szűkebb műhelyében, a Martinovics páholyban tartott a testvérek nagy érdeklődése közt előadást.

Ez az előadás Tuschák Ignác testvért annyira megihlette, hogy még évek múltán is szájában volt az íze. A Haladás páholyban 1916-ban megtartott előadásában ugyanis a portugál forradalommal kapcsolatban a következőket mondotta:

"Portugália politikai életében a szabadkőművesség szintén nagy szerepet játszott. A portugál szabadkőművesség szerepéről 1907-ben Magalhaes Lima testvér a párisi Cosmos és Garibaldi páholyokban előadást tartott, amelyről Tourmentin abbé, aki lapjában a szabadkőművességet állandóan támadja, akinek azonban bámulatosan jó értesülései vannak, 1907 december 25-én a következőket írta: "A portugál király még megmenekülhet, ha országában a szabadkőművességet és a titkos társulatokat azonnal eltörli. De félni kell attól, hogy rövid idő múlva Don Carlost elkergetik, vagy megölik, ami a testvérek hatalmának újabb bizonyítéka lesz." Midőn ez a jóslat beteljesedett, Tourmentin abbé a szabadkőműveseket vádolta meg a gyilkossággal, de e vádjának visszhangja természetesen nem támadt.

Don Carlos után fia, Manuel került a trónra. Dr. Walter Hugó 1910-ben megjelent könyvében ezt írja: "A portugál monarchia soká már nem tarthatja magát és nemsokára Portugáliában is látni fogjuk, hogyan győz a szabadkőművesség a trón és az oltár felett."

Hogy ez a jövendölés mennyire beteljesedett, azt mindnyájan tudjuk. Ma Portugáliában a szabadkőművesek vannak uralmon.

Hogy ez a szabadkőműves uralom a terror mily korszakát nyitotta meg ennek a szerencsétlen országnak történetében, arról P. R. Sáréira jezsuita atya emlékezik meg a "Magyar Kultúra" című folyóirat 1914. évi február 5-iki számában. Elmondja, hogy a sajtószabadság bajnokai mint fojtották bele a szót a nekik nem szimpatikus lapokba, folyóiratokba, sőt még könyvekbe is, hogy a véleményszabadság folytonos követelői mint tették az országot a csend országává, melyben az övéktől eltérő véleményt nyilvánítani nem volt tanácsos s hogy a szabadkőművesek, mint az egyéni szabadság bajnokai, miként fojták el az emberek ezreit s tartották elzárva őket hónapokon, sőt éveken keresztül minden bírói ítélet, sőt minden kihallgatás vagy vád nélkül. Például a lisszaboni patriarchai székesegyház szertartásmesterét

1911 március 20-án elfogták, március 27-ig a lisszaboni gyűjtőfogházba internálták, itt volt közönséges gonosztevőkkel szeptember 7-ig, ekkor átszállították egy magánzárkás börtönbe, melynek minden bútora egy deszkadarab volt. Október 30-ig ez volt az ágya, közben szigorított fogsággal sújtották. Innen a farfariai katonabörtönbe küldték, itt volt 1912 március 30-ig. Ügyét 1912 július 12-én vették elő, de a javára szóló vallomások aktái eltűntek. Kapott 16 hónapot. Később a haditörvényszék elé állították s az külön elítélte, majd 1913 áprilisában a lisszaboni fegyházba szállították.

Vasco De Game egyik leszármazóját, egy jószívű asszonyt, ki a zsúfolt börtönöket látogatta, ezért fogságra vetették s kihallgatás nélkül hónapokig ott tartották.

Elmondja a páter többek között azt is, hogy a mostani világ legsötétebb intézményét, az útlevélkényszert is a portugál szabadkőműves uralom alkalmazta először rendszeresen, bizonyára, hogy kíváncsi idegenek elől a szabadkőműves eszmék gyakorlati alkalmazását eltakarja.

De legeklatánsabban bizonyítja a portugál forradalom szabadkőműves hátterét, s egyben élesen rávilágít a világszabadkőművesség forradalmi szerepére és mentalitására a belga Furnemontnak, a belga Nagy Oriens vezérszónokának a Nagypáholy 1011 február 12-én megtartott ülésén elmondott beszéde, melynek idevágó része a következőképpen szól: "Emlékezzenek vissza, testvéreim, a büszkeségnek arra a mély érzésére, mely mindnyájunkat elfogott akkor, midőn a portugál forradalom hírére vettük. Néhány óra alatt leomlott a trón, a nép győzelmében tombolt, a köztársaság ki lett kiáltva. Az eset úgy hatott a tájékozatlan közönségre, mint a villámcsapás. De mi, szabadkőműves testvéreim, tudjuk a dolgot. Mi ismertük lusitániai testvérünk csodálatraméltó szervezetét, pihenést nem ismerő buzgalmát, nyakas tevékenységét. Mi ismertük ezen dicsőségteljes események titkát. Azon a napon, melyen a mi szegény országunk is felszabadul az őt nyomó zsarnokság alól, hasonló elégtétellel fogjuk elmondhatni, hogy a belga szabadkőművesség első harcosa volt a nemzeti felszabadításnak."

Heinz Brauweiler, egy a szabadkőművességről írt alapos tanulmányában elmondja, hogy M. Lima az 1905. évi párisi szabadkőműves kongresszuson kijelentette, hogy az 1897-ben újjászervezett szabadkőművességnek érdeme, hogy Portugáliában a szabadgondolat tanát minden lehető eszközzel elterjesztette és hogy immár 105 "szabályszerűen dolgozó" szabadkőműves csoportot lehetett megalakítani. A szabadkőművesség vette át az egész forradalmi munkát és az egész kormányhatalmat kezébe tudta keríteni. Az egyház üldözése egyenlőre nem tűzött ki a szövetség feladatául. Főcéljuk volt a vezetőelemeknek minden befolyásos politikai és társadalmi állást kezükbe keríteni és az állami költségvetésben oly zűrzavart támasztani, mely lehetővé tette, hogy a zavarosban halászhasanak. Minden hozott törvénynek célja pusztán az volt, hogy a humanitás cégére alatt minden meglévőt le-döntsön Portugáliában. Egy olyan házassági törvény által, melynél erkölcsstelenebbet elképzelni sem lehet, amennyiben válást a felek

kölcsönös megegyezése esetén két évi házasság után megengedi, megtette a kísérletet arra, hogy a családi élet megrontásával tönkretegyje az utolsó társadalmi alapot is. (L. Cél: 1918 szept. 1. 552. old.)

Hogy a belga szabadkőművesség szintén terrorszerűen készült már a század elején a "felszabadításra", hogy ez is gyűjtögette arzenáljában a fegyvereket a mostani belga alkotmány és különösen a trón ellen, hogy tehát a belga szabadkőművesség is legfőbb feladatának egy forradalom megrendezését tekintette és bizonyára tekinti ma is, arra élénk tanúbizonyság az 1910 június 2-án Brüsszelben megtartott szabadkőműves-gyűlés 3-ik pontja, mely a "belga köztársaság"-ról szólott. A belga államforma ugyanis 1910-ben is királyság volt, de a "törvénytisztelő" szabadkőművesség azért nem feszélyezte magát, hogy a köztársaság felállításáról ne gyűlésezzen.

Az a tény is elevenen bizonyítja a belga szabadkőművesség forradalmiságát, hogy mikor a francia Nagy Oriens jeladására a Spanyolországban kivégzett forradalmár Ferrer halálán az egész világot betöltő felháborodást és gyalázkodást hömpölygetett keresztül, a brüsszeli szabadkőműves városi tanács volt az első, mert Ferrer szobrát felállította.

A spanyol szabadkőművesség egy csepp sem különb, mint előbb felsorolt testvérei a különféle országokban. Csak gondoljunk vissza a folytonos zavarokra, a köztársasági propagandára, a tartományi lázadásokra, melyek mind a szabadkőműves kéz irányítását mutatják. 1894-ben Antwerpenben Morayta, a spanyol Nagyoriens nagymestere előadásában így nyilatkozott: "A nép mindenkor a királyok politikáját követte, ez az idő elmúlt, kezdődik a népek politikája... A népnek új szellemi tájékozódására üdvös befolyást fog gyakorolni a szabadkőművesség. Alkossunk mindnyájan egy nagy kőművesi közösséget s mialatt tanainkat elterjesztjük, megteremtettük a humanitás szerencsés állapotát. Spanyolország igaz liberális ország ... Nálunk megvan a demokrácia törvény nélkül, a köztársasági rendszer köztársaság nélkül. A köztársaság Spanyolországban szükséges és rövidesen bekövetkező lépcsőfoka a haladásnak."

A minket környező ú. n. utódállamok szabadkőművességének forradalmi szereplése sem marad hátra az előbb említett államok szabadkőművességének országpusztító és lélekmérgező forradalmi munkássága fölött. Hogyne. Hiszen ezek a szabadkőműves páholyok teljesen a Francia Nagy Oriens protezsáltjai és vazallusai, tőle várják és kapják mindenben az irányítást, s az ő parancsaik szerint végzik sötét munkájukat. A "Magyarság" című napilap 7927 június 2-iki számában egy párisi levelet közöl a lap vezetőhelyén, melyben a levélíró elmondja, hogy miként dajkálta és fejlesztette nagygyá a Nagy Oriens a szerb és cseh páholyokat, s miként jelölte ki ezeknek a szigorúan elvégzendő munkát. "A kis antant két államának - mondja a levélíró - kapcsolata a francia szabadkőművességgel a háború óta semmiben sem lazult meg. A kisantant ma is, ha valamely tervét be akarja vinni és elfogadtatni a francia politikai közvéleménnyel, akkor nem sokat habozik azon,

hogy milyen utat válasszon, jól tudván, hogy a francia parlamenthez és kormányokhoz az út a páholyokon keresztül vezet. így pl. az egyik kisantant állam párisi követe, aktív diplomata létére, már tavaly (1926-ban) maga ismertette a páholyokban államának egyik fontos diplomáciai tervét: a balkáni Locarnot." Ezt a témát azonban egy másik fejezetben fogjuk részletesen fejtegetni, ahol a szabadkőművesség háborús szerepe-Pét és ennek az intézménynek Magyarországgal szemben követett eljárását fogjuk feltárni.

De hát - kérdezhetné valaki - forradalmi-e a világszabadkőművesség napjainkban is? Nem tért-e a világháború j után más útra, jobb belátásra, nem csökkentette-e, vagy legalább nem függesztette- e fel páholyaiban a forradalmiság vágyát?

Nem bizony! Napjainkban ugyanaz ez a földalatti összeesküvés, mint volt azelőtt, tempója cseppet sem lassúdott, elvei nem változtak, célja el nem homályosult, fegyverei ki nem cserélődtek. Ma is benne vájkkal keze azokban a nyugtalanságokban, mozgalmakban, melyek egy-egy európai vagy más állam struktúráját megrázzák, a rendet felborítják s vért és tüzet záporoznak az illető országra.

Pár évvel ezelőtt történt, hogy Olaszországban a fasizmus zavartalan működését sőt fennállását erősen próbára tette egy szocialista képviselőnek Matteottinak a meggyilkolása. Az egész világ felháborodott a bűntetten, s különösen annak elkövetési módján. A fasizmus - látszatra - oly csúnyául kompromittálva volt ebben a bandita cselekedetben, hogy ellenségei hónapokon keresztül szinte pergőtűz alatt tartották, s barátai megdöbbenésük és elkedvetlenedésükben szinte nem találtak számára mentető szavakat.

Mussolini látta, hogy mi itt a cél, mi forog kockán, tüzetesen kivizsgálta az ügyet, s ennek eredménye lett a szabadkőművesség és fasizmus inkompatibilitását kimondó dekrétum. A "Nemzeti Újság" tudósítója Bodrero államtitkárral, az olasz szabadkőművesség államellenes és forradalmi tevékenységének legalaposabb ismerősével folytatott beszélgetésében (1927 május 5-iki szám) nagyon érdekesen mondja el Bodrero ezt az egész esetet, s mi is szükségesnek tartjuk leközölni.

"Másnap volt a fasiszta Nagytanács, tele szabadkőműves-fasiszta vezérekkel, akik leplezetlen megdöbbenéssel vették tudomásul az új rendeletet, de nem terjesztettek be ellene vétőt, abban a hitben, hogy nem emelkedik törvényerőre, csak írott betű marad. Ám a legközelebbi parlamenti ülések egyikén közvetlen a befejezés előtt, mikor már az egész napirendet letárgyalták, anélkül, hogy bárki is sejtett volna valamit, a Duce megszólalt:

"Még egy törvényjavaslat vár bemutatásra... s felolvasta az általam összeállított "ordre de jour", mely a szabadkőműveseket egyszer s mindenkorra feloszlatja, a páholyokat lefoglalja, a székházakat likvidálja, a titkos társaságokat s minden megalakult cs megalakulandó egyesületet a rendőrség legszigorúbb ellenőrzése alá helyez."

De nemcsak az az egy szabadkőműves cselekedet irányult Mussolini és a fasizmus ellen. Nemsokára egy Zaniboni nevű egyén kísérelt meg merényletet Mussolini ellen, s a nyomozás és vizsgálat eredménye az volt, hogy az út a szabadkőművességhez vezetett, s bizonyossá vált, hogy a merényletet ez rendezte meg. Capelló tábornok, egy főfő szabadkőműves volt a merénylet tervezője, eredménye pedig, hogy Domitió Torrigianit a Palazzó QJustinianibeli szabadkőművesség nagymesterét - kit már a Matteotti ügy óta őrizetben tartottak - a rendőrség letartóztatta.

Azóta is állandóan dolgozik és áskálódik a szabadkőművesség Olaszország mai rendje ellen. Tudott dolog az egész világon, hogy a francia páholyok mint istápolják az olasz menekült szabadkőműveseket, mint veszik őket pártfogásukba, s mily megértést tanúsítanak azokkal az atrocitásokkal szemben, melyeket ezek, vagy a szociáldemokrata és kommunista olaszok országukkal, annak mostani alkotmányával szemben oly gyakran elkövetnek.

A spanyol szabadkőművesség éppoly szívósan és éppoly lelkiismeretlenül rendezi a zavargásokat és lázadásokat a mostani spanyol rendszer ellen, mint olasz kollégája a fasizmussal szemben. Hogy ez a rendszer a többség, nagy többség akaratából jött létre, hogy mily haszonnal járt az országra, hogy mennyiben javította az egyes ember kulturális és gazdasági színvonalát, tehát - a nagyközönségnek feltálat - legfőbb szabadkőműves törekvéseket, az ennek a lelketlen testületnek teljesen mindegy. Neki nem meglegedett ember kell, hanem lázongó kedély, nem kulturális emelkedésre van szüksége, hanem sötét, elbutítható agyvelőkre, neki nem erkölcsi fejlődés, hanem erkölcsi posvány az életeleme, ebben virágozik, ebben terjeszkedik, itt tudja elhelyezni bombáit, tempírozni pokolgépeit, s itt tudja kitenyészteni a forradalom vérvörös virágát.

Hányszor olvassuk a lapokban, hogy Spanyolországban zavargások vannak, hányszor adnak az ügynökségek hírt zendülésekről, mind megannyi akadályáról a békés állami fejlődésnek.

Legutóbb 1928. év nyarán sikerült még idejekorán leleplezni és lakat alá tenni egy hatalmas forradalmi tervet, mély épen a mostani rendszer jubileumán robbant volna ki, hogy megdöntse Primo de Rivera cseppet sem páholybarát hatalmát és az általa megteremtett rendszert. Az összeesküvés behálózta az egész országot, s csak a véletlenül múlt, hogy lángba és vérbe nem borította Spanyolországot. A kormányzat vizsgálatot indított, s a nyomok itt is a szabadkőműves páholyokba vezettek. A letartóztatott összeesküvők vallomása nyomán a madridi rendőrség hivatalos jelentést adott ki, melyben közli, hogy házkutatást tartott a spanyol szabadkőműves-páholy székházában, s ennek eredményeképpen őrizetbe vették Angujanot, a páholy nagymesterét, vala* mint a páholy több alkalmazottját. A nagypáholy székházát lepecsételték, s valamennyi íróasztalra és szekrényre rányomták a zárlati pecsétet. Ugyanakkor rengeteg iratot foglaltak le a páholyban, ahol sikerült megtalálni a szabadkőművesek névsorát, köztük sok francia, angol és

német alattvaló nevét is.

A Mexikóban évek óta tartó borzalmakat minden újságolvasó tudja és ismeri, azokkal tehát bővebben foglalkoznunk nem kell. Az is köztudomású, hogy egy szabadkőműves munkája az a permanens gyilkolás, amely ott hosszú idő óta folyik. Ezek ellen a vérlázító szörnyűségek ellen, melyek a történelem legsötétebb lapjain is túltesznek, a világ-szabadkőművesség semmit sem tesz, ellenkezőleg, az amerikai páholyok még kezére is járnak annak a gyilkos társaságnak, mely szadista kéjelgését ártatlan emberek legyilkolásával elégítik ki.

Az emberi jogok ligája pedig ez a szabadkőműves alakulat, melynek minden vezetője, egy-egy főfő páholylovag, ez év elején kimondotta, hogy a mexikói dolgokba nem hajlandó beavatkozni, mert az szimpla belügy, s nem egyéb, mint az államhatalom védekezése a turbulens elemek zavargásaival szemben.

De leginkább bizonyítja a világszabadkőművesség forradalmi célját s munkáját viselkedése az orosz szovjettel szemben. Minden időknek ezt a legborzalmasabb gáztettét nemcsak hogy elnézi, de még pajtáskodik is a véres kezű hóhérokkal.

A "Helvetischer Courir" című lap 1926. évi június 26-iki számában a következő cikk jelent meg: "A párisi Nagy Oriens 1925 december 20-án Corneau György nagymester elnöklete alatt titkos ülést tartott, melyen az elnök a bolsevizmus nagy jelentőségét fejtegette. Sicard de Pazoles, Oskar Bloch, Marcel Huard stb. az elnök fejtegetését lelkesen támogatták. Rámutatnak arra, hogy a bolsevizmus támogatása különböző páholyokban, így a "Renan" páholyban éles összeütközésre vezetett a bolsevista páholytagok között. A bolsevista akciók keresztülvitelénél tehát elővigyázatosabbaknak kell lenniök.

Laky testvér kifejti, hogy a Nagyoriens páholyainak az orosz bolsevizmust támogatniuk kell, mert úgy a francia Nagyoriens páholyai, mint a bolsevizmus ugyanazt akarják: a munkások emancipációját és a mielőbbi szociális forradalmat!

Dupre testvér előadja, hogy a svájci Alpina páholy és annak vezetői Quartier la Tente és Recherchon abban a meggyőződésben vannak, hogy az egész szabadkőművesség-nek - természetesen feltűnés nélkül - hathatósan kell támogatnia az orosz forradalmi törekvéseket.

Vord-Cird, a francia Nagyoriens vezértitkára rámutat Magalhaes Lima portugál nagymesterre, aki legutóbbi párisi tartózkodása alkalmával határozottan kijelentette, hogy az orosz bolsevista forradalmat a szabadkőművességnek támogatnia kell, anélkül azonban, hogy ezt nyilvánosan beváltaná! A páholyok ilyen elővigyázatos akciója hatásos lesz anélkül, hogy a profán világ a mozgalom valódi mozgatóit megismerné.

Ezután a tanácskozás után a titkos értekezlet határozatilag kimondta, hogy a "bolsevista elveket helyesli, de azokat csak bolsevista elméletek tanulmányozása címén terjeszti."

A Nagyoriens és a páholyainak ez a szerelme a bolsevizmus iránt egyébként nem 1925. évben keletkezett. Bájosnak és kedvesnek találta ezt a rendszert már akkor, midőn az a legvéresebb nászát ülte a szerencsétlen Oroszországgal. Mikor az egész világ minden jóérezésű embere irtózva nézte a szovjet tömegmészárlását, midőn a szociáldemokrácia is - látszólag legalább - megtagadott az örültek, gyilkosok és rablók ezen rendszerével minden közösséget, a szabadkőművesség és pedig a leghatalmasabb szabadkőművesség, a francia, a páholyok munkájáról, a vakolásokról küldözte feléje üdvözlését. A francia Nagy Oriens 1919 december 20-án tartott konventjében Millet testvér indítványára üdvözli a bolsevista kormányt, mely egyébként a Rue cadet-beli "templom" felépítéséhez anyagilag is hozzájárult.

1924 őszén Franciaországban ú. n. baloldali kormány alakult Herriot vezetése alatt, ami annyit jelent, hogy a vad szabadkőművesek helyét még vadabb szabadkőművesek foglalták el. Ezek a kormánytagok teljesen a páholyok utasítása szerint dolgoztak, mint ahogy eszerint dolgozik a parlament is, melynek tagjai között a "Calhiers de L'ordre" című folyóirat szerint száznál több szenátor és 242 képviselő a szabadkőműves, s melynek kormányai között évtizedek óta a háború alatti Meline kormány volt leginkább mentes a szabad-kőművesektől, amennyiben annak 10 tagja közül csak 7 volt a szabadkőműves.

Ez a szabadkőművesség annyira hatalmába kerítette a törvényhozást, hogy a legfontosabb törvényjavaslatokat eredetileg a harminchárom tagú Legfőbb Szabadkőműves Tanács előterjesztésére a páholyok dolgozzák ki, és a törvényjavaslatok, amik a törvényhozás elé kerülnek, nem egyebek, mint a konvent által elfogadott tervezetek és ajánlások. Az 1911. évi szabadkőműves nagygyűlés jelentése szerint, csak ebben az évben a Nagyoriens 1742-szer lépett fel különböző javaslatokkal és követelésekkel a kormánnyal szemben, anélkül, hogy kérését csak egyetlen egyszer is elutasították volna.

Ez a minden más hatalmat abszorbeáló páholyhatalom, mely évtizedek óta, mint egy súlyos teher nehezedik a szerencsétlen Franciaországra, utasította a Herriot kormányt, hogy a diplomáciai viszonyt vegye fel a szovjettel, amit az 1924 november 28-án meg is tett, de - természetesen a Nagyoriens utasítására - megszüntette a képviselőletét a Vatikánban.

Íme a "jószerű, erkölcsös férfiak jótékonykodó" társasága, mely a Vatikánnal szóba nem akar állani, de minden emberi korok leggyalázatosabb rendszerével és legborzasztóbb emberi alakot viselő szörnyetegeivel kezdet fog, azt elismeri, annak követét fogadja, s oda saját országát képviselő diplomatát küld! Ez a francia szabadkőművesség a bolsevizmust akkor is megérti, eljárásra akkor is talál mentséget, mikor az már Franciaország alapjait aknázza alá, s bombákat helyez el

az ottani társadalmi és állami rend ellen. 1927 tavaszán ugyanis kiderült, hogy a francia kommunista szakszervezetek vezető tagjai kémvizsgálatokat folytattak a szovjet javára, a francia arzenáli, kikötői és fegyvergyári munkások révén. Ugyanezen időben az egyik kommunista vállalkozónál tartott házkutatás alkalmával nagymennyiségű muníciót talált a rendőrhatalóság. Az ügyészség tehát megindította az eljárást, a parlamenttől pedig kérte a kémkedésben és a hazaárulási cselekményekben kompromittált kommunista képviselők kiadását.

Nos és mi történt? A mentelmi bizottság üléséről, a szavazás előtt a szabadkőműves u. n. jobboldali képviselők szépen eltávoztak, az ott maradtak pedig megtagadták a kommunista képviselők kiadását. Valóban igaza van tehát a "Magyarság" paris levelezőjének, midőn konstatálja, hogy "a francia páholyok nemcsak telítve vannak, forradalmi gondolatokkal, hanem ezeknek a gondolatoknak ápolását egyenesen hivatásuknak tartják." (Idézett hely.)

Ez a forradalmiság, ez a revolucionárius szellem az, mely ezt a francia szabadkőművességet és a hozzá tartozó nagypáholyokat, - tehát a magyarországit is - kilöki az angol-szász szabadkőművesség testvéri közületéből, s kitépi a világszabadkőművesség testvéri láncából. Jól látják az angolszász szabadkőművesek, hogy kikkel van dolguk, s mikor a kitagadás okául a biblia hiányát a páholyokban és az ateizmust emlegetik - a zsványbecsület nem engedi meg, hogy az igazat 100%-ig megmondják - egyben burkoltan azt is jelzik, hogy ez a forradalmiság, a világforradalom mint szabadkőműves cél elérése az, ami őket a latin szabadkőművességtől visszatartja.

Newyork állam nagypáholyának "templomában" -mely a 6-ik sugárút és a 23-ik utca sarkán fekszik - 1927. év elején 1300 szabadkőműves jött össze gyűlésre. Rowan nagymester itt előterjesztette, hogy a háború után Franciaország, Belgium és Hollandia szabadkőműveseinek agitációjára egy nemzetközi szabadkőműves szövetség alapításáról tárgyaltak, s az ezen tanácskozáson nem hivatalosan, csak megfigyelőként jelenlevő amerikai szabadkőműves vezető férfiút addig környékezték és puhították, míg az is aláírta az alapítási Jegyzőkönyvet. Az amerikaiaknak sehogy sem tetszett ez a dolog, de mert "biztosították az amerikai eszméknek megfelelő eredmények", hogy nevezetesen "konzervatív és politikamentes alapon" fog az alapítandó intézmény nyugodni, azért 1923-ban "bizonyos fenntartásokkal" a newyorki nagy-Páholy tagja lett a nemzetközi szervezetnek.

Hogy a franciák és társaik, akik már az 1910. évben tartott brüsszeli szabadkőműves kongresszuson a szabadkőművességet, mint a forradalmi hagyományok letéteményesét ünnepelték - miképpen váltották be az amerikaiaknak tett ígéretüket, azt azon memorandum tárja fel, melyet a fenti gyűlés eredményeképpen adtak ki, s melyben bejelentik, hogy a newyorki szabadkőműves nagypáholy megszüntette a testvéri viszonyt a Brüsszelben székelő nemzetközi szabadkőműves szövetséggel. A nagymester a megszüntetés indokául felhossa, hogy a "szövetség nem vette tekintetbe azt a célt, melyre alakult, hanem olyan

ügyekbe ártotta magát, melyekhez sem köze nem volt, sem joga. A szövetség tagjai így nem testvérek, hanem a mi törvényeink és szabályaink szerint idegenek: . . . Amíg ezen az alapon állanak, idegenekül köteles őket tekinteni munkánk minden egyes tagja rangra és állásra való tekintet nélkül . . . Ezt a helyzetet nem lehet megjavítani azzal, hogy bármilyen engedményeket tegyünk nekik, amikor az idegen szabadkőművesek aláadni igyekeznek azokat az alapokat, amelyeken a szabadkőművesség áll. Ahelyett, hogy keblünkre fogadnók őket, adjuk tudtul nekik, hogy mik ők, és hogy ennek folytán minden igaz szabadkőműves távol tartja magát tőlük, mint idegenektől."

A memorandum aztán alaposan megindokolja a kilépést, s alaposan lerántja a leplet, a francia Nagyoriens égisze alatt összeállott szabadkőművességről.

"Az adott biztosítások és Ígéreték ellenére - úgymond a memorandum - azonban semmi engedmény vagy változás nem történt, sőt épen ellenkezőleg, mind világosabb lett a jóhiszeműség hiánya és a francia uralmi politika. A törvényes német nagypáholyt kizárták, de a "Felkelő nap" nevű páholyt, ezt a német ateista-radikális szervezetet örömmel fogadták be a szövetségbe épen úgy, mint a bukaresti Pangal páholyt a maga türelmetlen és szabályok nélkül dolgozó nacionalistáival. A szövetség ezúttal is eszköze maradt a francia és belga szabadgondolkodó politikusoknak. Nagy páholyunk vezető és konzervatív része türelemmel és elnézéssel megtett mindent, hogy valami változást eszközöljön ki, de mindinkább nyilvánvaló lett, hogy minél erősebb lesz a brüsszeli szervezet, annál hatalmasabb és befolyásosabb eszköz lenne azok kezében, akik kezdettől fogva a mozgalom élén állottak, és azt politikai, radikális sovinizta és szabadgondolkodó célokra használták ki.

"Így évekig tartó türelmes, de meddő küzdelem után nagypáholyunk 1926 végén megszakította a viszonyt a nemzetközi szövetséggel és attól végleg visszavonult." Kell-e ennél teljesebb és nagyobb bizonyíték a francia Nagyoriens és csatlósainak a forradalmisága mellett? Hiszen egy világrész hatalmas szabadkőművessége irtózva hagyja ott őket, megborzadva zárja be ajtajait attól a "radikalizmus"-tól, mely az éles szemű amerikaiak megállapítása szerint nemcsak részleges eredményeket akar, nemcsak egyes országok mai rendjét vágyik összedönteni, hanem a "francia uralmat" azaz a latin szabadkőművesség áhított forradalmát akarja rázáporozni az "európai kontinens"-re.

Hogy is mondja csak az "Egyesült Államok déli igazságszolgáltatásainak szertartáskönyvé", a vezető tisztségre felveendő szabadkőművesnek?

"Testvér! Egy oly Rend kötelékébe óhajtasz lépni, amely ha eddig csak részleges eredményt is ért el, több mint 500 éve csendben és titokban dolgozik egyetlen cél megvalósítása érdekében. A kötelesség, melyet most vállalsz, veszélyt is hozhat rád, mert ez a Rend a nemzetek ügyeivel foglalkozik és a jövőben világhatalomra törekszik."

Jótevény és filozófáló intézmény-e tehát a szabadkőművesség?

És különösen az e a francia Nagyoriens védelme alatt dolgozó rész, tehát, amelyhez a magyar szabadkőművesség is tartozik?

Vagy az emberiség nagy betegsége, átka, egy borzalmas és sötét kor megteremtésének konok és szívós munkása, melynek egyetlen célja a forradalmak felidézése az emberiség fejére, s a rémuralom megteremtése a világon?

A leközölt idézetek és a newyorki páholy habozás nélkül mondja a kérdésre a feleletet.

V. A magyar szabadkőművesség hazafisága

A latin szabadkőművesség egyetlen országban sem hazafias érzésű. - Adatok a francia és olasz szabadkőművesség hazafiatlanságához. -r A magyar szabadkőművesség vezetői. - A "Huszadik század" cikkei és Magyarország. - A szabadkőműves egyletek és lapok munkája. - A magyar történelem és magyar alkotmány állandó becsmérése. - Idézetek a szabadkőműves beszédekből, cikkekből és könyvekből. - A magyar szabadkőművesség és Scotus Viator barátkozása. - A nemzetiségek izgatása. - Egyes páholyok rámutatnak a hazafiatlan munkára. - A szerb szabadkőművesség mint a szimbólikus Nagypáholy alattvalója. - A "Vaterland" 1908. évi cikke. - Nikolajevics Szeptomir a magyar nagypáholyban. - Aknamunka a történelmi Magyarország ellen.

Ha egy jámbor - a szabadkőművességgel nem ismerős - halandó egy páholytagot ezen egyesület céljai felől megkérdez, a szebbnél-szebb eszméknek, terveknek, célokra a láncolatát fogja az ügyes kókler a szemé elé tární, mint amelyek a szabadkőművesség tartamát teszik. Micsoda jámborság a szentek jámborsága az övékhez képest, az apostolok tanítása az ő tanaikhoz viszonyítva! Micsoda az egyház jótekonysága és a lelkek kiművelése ahhoz az izzó lelkeséghez, tűzhöz és munkához képest, amivel ezt a feladatot a hárompontos testvérek szerte a világban véghez akarják vinni. Nekik nincs más törekvésük, nincsen más céljuk", csak az, hogy a boldog és erkölcsös emberek korát varázsolják le a földre, ők mindnyájan csak jótekonnyok, s nem tudnak a fájdalomtól aludni sem, míg csak egy elhagyott, egy nyomorult vagy egy szegény él a földön.

Mikor a szabadkőműves ezeket elmondta, vagy cikkében, könyvében leírta, még nem merítette ki az ámitás egész magazinját. Áttér arra is, hogy őket a hazafiságot, a hazafias érzést illetőleg is agyon rágalmazzák az irigy és féltékeny lelkek, intézmények és vallások, pedig a szabadkőművesség, ennek a szent és nagy érzésnek a legilletékesebb helye. A szabadkőműves - mondják ők - eo ipso hazafias, hű polgára hazájának s minden tétével annak fennmaradásán, annak

dicsőségén és annak szebb jövőjén munkálkodik úgy a páholyokban, mint kint az életben a profán társadalomban.

Jönnek is azonnal a példákkal - ó, a szabadkőműveseknek mindenre vannak példáik - említik az angol szabadkőművesség hazafiasságát, s bizonyítgatják, hogy ez a világbirodalom ennek és csakis ennek köszönheti mai hatalmát és nagyságát. Jönnek Franciaországgal, melyet szerintük a francia szabadkőművesség tett a kontinens leghatalmasabb államává, hivatkoznak a német páholyok vitám et sanguinemserű feljárnkozására a világháború küszöbén, s büszkén mutatnak az Unita Itália páholyaira, mint, amelyekben fogant és virágba is szökkent az egységes és nagy hatalommá avanszált Olaszország fája ...

A mi Bakonyi nagymesterünk is önérzetesen jelenti ki, védőiratában, hogy "a hazaszeretet a szabadkőműves egyik legszentebb kötelessége."

Na hát nézzük ezt a hazaszeretetet! Lássuk, miként él és virul ez a páholyok napvilágtól félő sötétségében, miként hatja át ennek a szövetségnek tagjait. Nézzük ezt a hazafiságot a külföldi szabadkőművességnél is, s vizsgáljuk aztán a feloszlatott magyarországi szabadkőművesség e téren végzett munkáját is.

Az angol-szász szabadkőművességet mindenekelőtt kapcsoljuk ki ebből a vizsgálatból, nem azért, mintha ez nem volna e téren kritizálható - a szabadkőművesség ugyanis mindenütt a széles világon olyan, mint a bizonyos danaidák ajándéka - hanem mert az - miként láttuk - energikusan tiltakozik, hogy a latin irány az ő hátuk mögé bújjon, hogy velük egy nevezőre kerüljön, hogy őket testvérnek tekintse, s az angol-szász páholyok működését maga mellett bizonyosággal vonultassa fel.

Vegyük hát pl. a francia szabadkőművesség hazafiságát. Kétségtelenül úgy látszik az első pillanatra, mintha itt egy dicséretes kivétellel állanának szemben. De csak első pillanatra. Mert alaposabb vizsgálatnál azonnal szemünkbe tűnik, hogy ez a hazafiság nagyon gyanús, nagyon vitatható.

A hazafiság ugyanis nem űzi bele az országot a forradalmakba lépten-nyomon. Már pedig a francia szabadkőművesség - a történelem tanítása szerint - csak a XIX. század folyamán háromszor vitte bele Franciaországot a forradalmak zavarába.

A hazafiság nem keresi az egyenetlenséget, a folytonos izgatást, a kedélyek ingerlését, a polgárok állandó lazítását, s az ország nyugalmanak folytonos megzavarását. A hazafiság elfogulatlanul mérlegeli minden osztály, foglalkozás, eszme belső értékét, azt, hogy mit tud nyújtani a hazának, mennyiben van annak erősítésére és megszilárdítására.

A szabadkőművesség erre teljességgel képtelen. Nincs, és nem volt még olyan elfogult, oly gyűlölettel tele, oly bosszúálló és az ellenvéleményt annyira üldöző, megfojtani kívánó egyén, vagy intézmény a földön, mint a szabadkőművesség. Ez a

vélemény, a gondolat, az egyesülés, az elvek szabadságának dühös harcosa míg hatalomra nem vergődik, de ha megkapaszkodhat a magasban, ha sikerült neki magát feltornászni a közönség fölé, azonnal nyakára lép minden neki nem tetsző véleménynek, s üldözője és kipusztítója lesz minden, szerinte reá nézve veszedelmes egyénnek és intézménynek.

Így történt és így történik ez Franciaországban is. A szabadkőművesség ezt a jobb sorsra érdemes államot immár több mint 200 esztendeje tartja lábai alatt. Hogy ez az idő Franciaországra nézve mit jelentett, azt egyik napilapunk párisi levelezője így rajzolja meg: "A francia belpolitikának . . . legégetőbb problémája az egyházpolitikai kérdés. Azt lehetne mondani, hogy a háború előtti Franciaországnak, a harmadik köztársaságnak évtizedeken keresztül ez a kérdés, volt az uralkodó problémája. 40 éven át az egyházpolitikai harcok rombolták és pusztították a francia belpolitikát és el lehetne mondani, hogy a nemzeti erőgyűjtés szempontjából ez a 40 évi politikai küzdelem majdnem oly erkölcsi pusztítást végzett a franciák szellemi frontján, mint a német invázió Franciaország északi tartományaiban.

Ez a feldúlt, meghasonlott és kettészakadt lélek, ez volt Franciaországnak erkölcsileg elpusztított területe már jóval a háború előtt . . . A harc . . . egészen Combes rémuralmáig 1912-ig, vagyis a háború kitöréséig, a francia belpolitika küzdelmét magának foglalta le. Ez a harc tudvalevőleg a szabadkőművesség és a baloldali radikálisok teljes győzelmével végződött. De a harc kegyetlen és pusztító volt és a győztes Franciaország drágán fizette meg, mert visszavonás társadalmi és erkölcsi pusztulás maradtak a romok alatt." (Magyarország, 1925. április 15.)

A világháború ugyan egy kis szünetet parancsolt a szabadkőművességnek, ha azt akarta, hogy győzni tudjon az általa felidézett gyilkolás és pusztítás szellemén, de a békekötések után, mielőtt a Herriot kormány képében ismét a páholyok és a Nagy Oriens korlátlan hatalma érvényesült, azonnal a legnagyobb lelkiismeretlenséggel és habozás nélkül kész volt a szabadkőművesség ismét folytatni ezt az állampusztító munkáját. Emlékezhetünk reá, hogy miként tette tönkre a szabadkőművesség Elzász és Lotharingiában a francia szimpátiát, mikor a maga szabadkőműves terveit és célkitűzéseit ott is megvalósítani akarta, s miként idézte fel ezen új francia tartományokban azt a nemzeti erőt gyengítő harcot, mely még napjainkban is tart, s a két tartomány és az anyaország közé egy nehezen betemethető árkot húzott.

Figyeljük csak meg, mily dühösen és kíméletlenül hadakozik ez a szabadkőművesség a kormány azon javaslatára ellen, mely 5 szerzetesrend visszatérését meg akarja engedni Franciaországba. Pedig ezt az államhatalom nem vallási érzésének engedve teszi, hanem azért, mert a francia szerzetesek, a gloirének, a francia szupremáciának ezen saját hazájuktól üldözött katonái, az összes missziókban utánpótlás híján nem tudnak több franciát a sorbaállítani, s így helyeiket idegenek foglalják el. Ezt az egyébként szabadkőművesekből álló, vagy

azok járszalagján vezetett francia kormány is megállapítja, midőn törvényjavaslatát egyenesen a fentiekkel indokolja meg. Franciaországnak tehát egyenesen életérdeke, nagyhatalmi állásának egyik fontos feltétele, hogy a francia szerzetesek tovább is ott álljanak őrhelyeiken, s ott végezzék nagyszerű munkájukat hálátlan hazájuk érdekében, ahová a jóltáplált és jól szituált, dús tárcájú 94 demagóg szabadkőművesség még csak meg sem próbál, de nem is tud behatolni. De mit ennek a szabadkőművességnek az ország jövője? Nekik csak addig kell a glorie, addig kell a hadsereg, amíg ők egy ilyen erő és hatalom árnyékában ráfeküdhetnek a kontinens államaira, s azokban ezen hatalom mögé húzódva destruálhatják és forradalmasíthatják a lelkeket, vagy ahogy a newyorki páholy megállapítja "az egész eszme csak ügyes és ravasz politikai terv arra, hogy a francia uralmat erősítse az európai kontinensen."

Ennek a francia szabadkőművességnek a "hazafisága" lázadozik 5 szerzetesrend letelepedésének megengedésénél, de nyugszik és csendben van, mikor a kommunista propaganda, - ez a páholyokban üdvözölt borzalmas rendszer - egyre mállasztja, egyre gyöngíti az állam struktúráját, s bűnös és aljas tevékenységét már a tengerészek soraiba és a kaszárnyák szobáiba is becsempészte.

Hát lehet ezt a munkát, ezt a mentalitást, ezt a törekvést hazafiasnak mondani? De hát mi a véleményünk az olasz szabadkőművesség hazafiságáról, kérdezhetnék a szabadkőművesek? Hiszen ez megteremtője volt a mai Olaszországnak, létrehozója az Unita Itáliának.

Senki sem tagadja ezt! Senki sem vonja kétségbe, hogy a XIX. század olasz felkelései, forradalmi, gyilkosságai, tőrei és bombái, végre azon a bizonyos Venti Settembren megteremtették Olaszországot. De talán valami nemes hazafiság vitte erre az olasz szabadkőművességet? Valami önzetlenség, valami olyan ideális érzés, ami Hoffer Andrásban élt, mikor egy nagyhatalom ellen vívta nehéz harcát, talán az a szent örület, mely egykor Hollandiát arra bírta, hogy inkább megfulladjon a tenger vizében, mint idegen hatalomnak legyen vazallusa? Talán az a lázas vízió, mely több mint egy évszázadon keresztül termelte ki Írországból a hősök bámulatos galériáját, s mely a hullák hegyén és a vér folyamán keresztül jutott el a szabad Írland partjaira? Szó sincs róla! Nekik a gyűlölt pápai állam felrobbantása, a még gyűlöltebb pápa hatalmának megtörése, a katolicizmus leigázása kellett. Fizetni akartak XII. Kelemen és utódjainak azokért a brévékért és intelmekért, amelyekkel a katolikus Egyház híveit a szabadkőművességtől óvták, s amelyekkel ennek az intézménynek sötét céljait és törekvéseit akkor már a világ elé tárták, amikor az velük szemben a gyanúnak legkisebb árnyékát sem fedezte még fel. Fizetni akartak az 1738. április 18-iki bulláért, mely oly kiválóan ismerte fel a szabadkőművesség természetét és igazi céljait már annak csecsemő korában, s mely oly hatalmas tényezője lett annak, hogy azóta mind többen és többen lebbentik föl a fátyolt a páholyok titokzatos munkásságáról. Az az Unita Itália, melyet ők megvalósítottak, nem egy szent és nagy vágy beteljesülése volt, hanem egyik etappéja a Vatikán és a katolikus egyház ellen vezetett bosszúhadjáratnak.

Aki ismerni akarja az egyesítés után Itáliában az olasz szabadkőművesség munkáját, s annak az ifjú állam életerejét sorvasztó tevékenységét, az olvassa el P. Hermán Qruher-nek "Mazzini, szabadkőművesség és világforradalom" című és 1901-ben megjelent munkáját. Itt adatok és megcáfolhatatlan tények bizonyítják, hogy mily igaza volt Wichtl Frigyesnek, mikor erről a szabadkőművesi hazaszeretetről azt mondta, hogy ez is a szabadkőművesség hazugságának tömegéből a közvélemény félrevezetésére kifőzött maszlag.

Hogy mennyire nem volt köze az olasz szabadkőművességnek a hazaszeretethez, illetve ahhoz a szent érzéshez, melyet a nem szabadkőműves szívében érez és lelkében táplál, arra élénk bizonyíték az olasz Nagyoriens hivatalos lapjának a "Rivista della Massoneria Itálie"-nak 1885-ben megjelent száma, mely az olasz páholyok programját a következőképpen körvonalazza: "Szövetségünknek ma mintegy 160 jól szervezett páholya van, melyek állandó összeköttetésben vannak a Nagyorienssel . . . Mindezeket a páholyokat egy nagy, vezető erkölcsi eszme kapcsolja egybe, mely a következő rövid formulába foglalható: Harc a klerikalizmus ellen! Ez az eszme, mely Rómának varázserejű neve által még hatalmasabb lesz, képezi a ml fegyelmünket és munkánknak mély pontját". Seholy tehát egy szó a hazáról, annak céljairól, annak jövőjéről, az egész program, az egész törekvés, az egész tartalom a "klerikalizmus" értsd a vallás, közelebbről a katolicizmus megsemmisítése és pedig minden körülmények között, tehát még akkor is, ha ez a haza vitális érdekei ellen lenne is.

Tudott dolog, hogy Olaszországnak egy sorvasztó betegsége, baja, s teljes akciószabadságának megbénítója az u. n. római kérdés. Ez, mint az a bizonyos atra cura, ül a kormányok hátában és gátolja őket mozgási szabadságukban. Ennek a nehéz és Olaszországra életbevágó kérdésnek a mindkét felet kielégítő megoldása állandó gondja volt és gondja ma is az egységes Olaszország vezető férfiainak, Róma elfoglalása óta. Ámde nem lehetett még csak egy tervet, egy eszmét sem felvetni, hogy a szabadkőművesség azonnal ott ne termelt volna ennek a tervnek vagy eszmének már a felbukkanásánál és meg ne igyekezett volna akadályozni annak kifejlését. 1889-ben, mikor az uralkodóház és a hozzá közel álló körök éppen az ország érdekében felvetették a pápával való kibékülés gondolatát, Lemmi, az akkori nagymester a miniszterelnökhöz intézett beadványában a "haza ellen való klerikális Összeesküvésnek" minősíti ezt a szándékot; s nemcsak annak abbahagyását követeli, hanem követeli azt is, hogy az igazságügyi kormány lépjen fel a terv soignirozói ellen, s végül kijelenti, hogy a szabadkőművesség ébren örködik afölött, hogy ez a szándék valóra ne valljon, és hogy kijelentésének nyomtatékot adjon, elárulja, hogy a szabadkőművesség a római kérdés megoldása esetén a "nyilvánosságot is" igénybe fogja venni, ami nem szabadkőműves nyelven szólva azt jelenti, hogy kész az országot forradalomba is belevinni.

Említettük már, hogy Mussolini és a fasizmus győzelme után az olasz szabadkőművesség, amely megérezte, hogy ezzel a férfúval és ezzel az iránnyal nem lesz tanácsos ujjat húzni, mily udvarlások és hízelgések között igyekezett

magát Mussolininak és a fasizmusnak felkínálni. Ámde ezúttal teljes kudarcot vallott. Mussolini sem bírt felfedezni benne semmilyen hazafias vonást, épen azért nem is állott vele szóba, azért szórta ki a páholyokból a tagokat, s csukta be a páholyok ajtajait. Nehéz elképzelni, hogy ez a nagytehetségű férfiú, ez a volt szociáldemokrata és forradalmár, akit múltja csakis a szabadkőművességgel való megértésre, a szabadkőművesi eszmék akceptálására kényszeríthetett, abban a helyzetben, mikor egy világ elleni küzdelmében minden emberre és minden intézményre szüksége volt, nem csak lemondott volna egy ily hatalmas testület támogatásáról, hanem azt ellenségévé is tette volna, ha abban a hazaszeretnek csak egy parányát fedezi is fel?

Hogy arról a belga szabadkőművességről a hazaszeretetet fel lehessen tételezni, amely már 1910-ben a köztársaság megteremtését tűzte ki célul, a monarchikus államforma megsemmisítése árán, az legalább is kétséges. Egyébként ez a szabadkőművesség - mint területileg is legközelebb álló - oly szoros kapcsolatban áll a francia szabadkőművességgel, hogy abban szinte felolvad önállósága.

Vagy beszéljünk a spanyol szabadkőművességről, mely állandó megrendezője a spanyol zavargásoknak? Beszéljünk arról, hogy önző céljai érdekében, mint akarta az országát a világháború alatt olasz kollégáihoz hasonlóan, francia szabadkőműves parancsra belerántani a háborúba, beszéljünk annak a testületnek a hazaszeretetről, melynek fejét a hatóság törvényes eljárás alapján halálra ítélte és kivégeztette? Valóban a szabadkőművesség latin iránya sok mindennel dicsekedhetik, hogy feltalálható benne, de a hazaszeretet magasztos és szent érzését nem húzhatja magára palástul, mert ezen intézmény belőle teljesen hiányzik.

És most térjünk át a magyar szabadkőművesség hazaszeretetének megvizsgálására, amelyről Bakonyi és társai könyveikben oly megható tirádákat szavalnak. Lássuk, hogy legalább e téren megtették-e hát kötelességüket a páholyok azzal az országgal szemben, melyet szeretni, melyért dolgozni, melyért élni, s melynek dicsőségét és fennmaradását szolgálni - rokotalanságunk tudatában - minden magyarnak kétszeres kötelessége.

Már pedig, ha a magyar szabadkőművesség munkáját e téren vizsgáljuk, első percre igen furcsa következtetést kell levonnunk.

Nevezetesen azt, hogy ez a hazaszeretet bajosan volt a szabadkőművesség szellemében, ennek nevelése, tanítása és munkája bajosan merült ki ennek a felséges eszmének a kultiválásában és öregbítésében.

Mert menjünk csak vissza hazánk történetében úgy két évtizeddel, s gondoljunk azokra az eseményekre, amelyek akkor egymást követték.

Emlékezzünk vissza arra a tervszerű és lelketlen munkásságra, melyet a nép lelkének megmérgezése, a nemzeti érzés csökkentése, a magyar történelem

kigúnyolása, a magyar múlt ócsárlása körül hazánkban egyesek végeztek. Kik voltak ezek? Nem a szabadkőművesség vezéralakjai és hangadó egyéniségei?

Jászi Oszkár, Szende Pál, Kunfi Zsigmond, Pogány József, Magyar Lajos, Diener Dénes József, Gábor Andor, Ágoston Péter, Bálint Lajos, Rédei József, Pikler Gyula, Purjesz Lajos, Roboz Andor, Zigány Zoltán, Somogyi Béla, Somló Bódog, Veigelsberg Hugó (Ignotus), hogy csak a kimagaslóbb alakokat említsük meg, nem azon dolgoztak, nem arra törekedtek, hogy a nemzeti érzést kiöljék vagy meggyengítsék az ország lakosaiban?

A Huszadik Század cikkei éveken keresztül a magyar államot, mint a rablók szövetségét, egy az ókorból ittfelejtett s az egész világra veszedelmet jelentő közületet tüntették fel, s nem ennek a folyóiratnak szabadkőműves gárdája növelte a nemzetiségi bajokat, s lett megcsonkításunk jogosságának igazolására ellenségünk legfőbb bizonyítéka?

A Világ című lapnak volt valaha egyetlen megértő szava az ezeréves ország számára, volt egy ténye, mely mellettünk nyilatkozott volna meg, volt egy megértő gesztusa előnyeinkre, s volt csak egyetlen mentsége a mi hibáinkra?

Azok az egyesületek, különféle lapok és folyóiratok, melyek a páholyok oltalma alatt születtek és éltek, egyek voltak-e valamiben és valami nemzeti érzésben a magyarsággal, melléje állottak-e küzdelmében csak valamikor is?

Nem volt ilyen eset! Mind, mind, amire a szabadkőművesség bélyegét rányomta, valahogy ellentétbe állott a magyar aspirációkkal, magyar vágyakkal és törekvésekkel, ezek érzéketlenül, mit érzéketlenül, halálos gyűlölettel és utálattal néztek mindent, ami ezer éven át a magyar talajból fakadt, a magyar föld teremtménye volt, s fanatikusan és dühösen tépték és cibálták a nemzet nimbusát; s a maguk külön útján járva vigyáztak arra, hogy egyetlen pont ne legyen, ahol ezzel a magyar kérdéssel megértően foglalkozhassanak.

S az talán hazaszeretetük mellett bizonyít, amit a forradalmak után Magyarországgal szemben elkövettek? Ha volt valaha gyalázatoság, ha volt valaha komisz és aljas eljárás, hát akkor az ő eljárásuk az volt. Jól ismerték ők hazánk állapotát, jól ismerik ma is. Kétségtelen, hogy az állami berendezkedés az első időkben nem az ő szájuk íze szerint történt s velük szemben ellenségesen lépett fel!

De hát micsoda hazaszeretet az, mely ezt azzal igyekszik kivédeni, hogy az országot, fennállása óta talán legnehezebb és legizoláltabb helyzetében, gyalázza az egész világ előtt, s elvakultságában és bosszút lihegő dühében mindent megmozgat, mindenkinek segítségére siet, ami és aki még e megmaradt magyar földnek is elpusztulására esküdött?

Kell bizonyítanunk azokat a förtelmeket és ocsmányságokat, amelyeket rólunk épen a forradalmak szökevényei terjesztettek szét az egész világon?

Kell bizonyítanunk, hogy mily ártalmára volt ez hazánknak, mennyire rontotta hitelét és tekintélyét és mily sok bajt, kárt és szenvedést zúdított le az amúgy is sírja szélén pihegő Magyarországra?

És még ha igazat mondtak volna, talán lenne mentség a számukra! De tudta mindenki és tudták ők is, hogy hazugságokkal izgatnak hazájuk ellen, hogy kitalált rémmeséket tálalnak fel a nyugati országok közönségének, hogy soha meg nem történt eseményekkel csinálnak az ország ellen hangulatot.

Hát miféle hazafiság az olyan, mely szemrebbenés nélkül dobja koncul szomszédainknak az ország kétharmadát, s mikor a megmaradt részen a hatalma megdől, országról-országra vándorol modern Ahasverusként s nem szűnik meg tájékozni, s nem szűnik meg éveken, immár egy évtizeden át a rágalmak egész özönét zúdítani hazája ellen?

Van-e a most elmondottakban egy szemernyi nagyítás is Bakonyi úr? Ügye, hogy nincs? Önöknek is be kell ismerniök - akármennyire nem természetük is ez -, hogy ez a viselkedés iskolai példája a hazafiatlanságnak, sőt, több annál, egyenesen gyűlölete annak az országnak, mely ezeket az embereket felnevelte, nekik kincseit, vagyonát feltárta, azt velük megosztotta, s tehetségük érvényesítésének teret - de mennyire teret! - adott.

Még az a mentsége sem lehet meg a magyar szabadkőművességnek ezekre a tényekre, hogy hiszen itt egyes emberek megtévelyedéséről van szó, amiért az egész testületet nem lehet felelőssé tenni, vagy pláne elítélni.

Ezek az emberek ugyanis a szabadkőműves páholyok vezéralakjai voltak, tizenhatpróbás mintaszabadkőművesek, akiknek tervei, szónoklatai, előadásai mind, mind irányt jeleztek a szabadkőműves munkának. Miféle hazafias szellem lehetett tehát a páholyokban, ha a Jásziak irányával az soha ott összeütközésbe nem jött, miféle hazaszeretetet ápoltak ott, ahol ilyen eredmények fakadtak ki az intézmény vezető alakjaiból?

Hát mutasson a magyar szabadkőművesség még egy intézményt, mely hazafisággal dicsekszik, s ahol ily nagyszámú megtévelyedést lehetne feltalálni a vezetőség és a tagok körében? Szó sincs róla, mindenütt akadhat olyan, aki szégyent hoz társaságára, vagy egyesületére, akinek hazafisága a próbát esetleg nem állja ki, de azon testület, melyben eleven erő a hazafiság, kidobja az ilyet magából, számúzi köréből, de nem ülteti fel a tanács asztalához, nem vár és nem fogad el tőle irányítást és nem megy annak eszméi után.

De nehogy azzal vádolhasson a szabadkőművesség, hogy csak állítunk és következtetünk, rátérünk bizonyítékaink bemutatására is, melyekből ki fog tűnni, hogy a magyarországi szabadkőművesség nem volt hazafias.

Tudjuk, hogy a világháború kitörése után a francia szabadkőművesség mily féktelen gyűlölettel fordult a központi hatalmak ellen, tudjuk, hogy mindent megpróbált, ahová csak hatalma elért, hogy az egész világot ellenünk izgassa.

A magyarországi szabadkőművesség azonban mindezt nem akarta észrevenni. Legnagyobb ellenségünkkel nem szakította meg a viszonyt, csak a közvetlen érintkezést szüntette be vele, ami csak porhintés volt a profán világ szemébe, mert hiszen a neuenburgi szabadkőműves iroda útján ezzel az uszító szabadkőművességgel úgy érintkezett és úgy érintkezhetett, ahogy akart. Ennek az irodának a fenntartási költségeihez minden ország nagypáholya hozzájárult, s így a magyarországi szimbólikus Nagypáholy is, mely még 1917-ben is elküldötte részére az évi 250 korona hozzájárulást, 1918-ban pedig kiutalt részére 500 korona segélyt.

Ugyanígy viselkedett az olasz szabadkőművességgel is, mellyel az összeköttetést csak később és nem éppen a saját jószántából szakította meg, Olaszországnak a háborúba lépése után. Családok, jóismerősök, jóbarátok vonták le az ellenségeskedés megkezdésének konzekvenciáit, úgy érezték, hogy ezzel tartoznak hazájuknak, a szabadkőművességnek azonban nem voltak ilyen aggályai, ő a testvéri láncot nem roppantotta össze a Nagy Orienssel.

Nem is lehetett ezt tőle várni! Ahol már évekkel a háború előtt a páholyokban esetleg elhangzott hazafias kijelentéseket "értelmetlen páholyhazafiságnak" gúnyolták (Progresszió 1910. év nov. 1.), ott ilyen gesztust nem lehet elvárni.

Ugyancsak a Progresszióban olvassuk az alábbi épületes kijelentést: "Nem lesz vége a páholyhazafiságnak, ennek a minden nagyobb szabadkőművesi akciót megölő bolondságnak?" (1911 febr. 11.)

A Világ 1910 december 8-iki számában így ír: " a forszírozott magyar nyelvtanításnak és himnuszénekeltetésnek csak egy eredménye lehet... Ez az eredmény a zsenge gyermekkor szisztematikus elbutítása."

Nagyon érdekes a "Világ" című napilap 1916 decemberi körlevele, melyet Purjesz szerkesztő a páholyok főmestereihez intézett abból a célból, hogy ezek rendeljék meg lapját minél több tanító számára. Purjesz meg is indokolja, hogy miért van szüksége ezekre a tanítókra a szabadkőművességnek: "A tanító - úgymond - nemcsak a gyermekek tanítómestere, ő érintkezik a néppel. Gyakran ő a falú egyetlen hírforrása és újságja is. Ha napról-napra szellemünkben nevelkedik és a mi világításunkban látja az eseményeket, semmi kétség, hogy a világoosság és emberi szabadság bajnokává és harcosává válik."

Egyébként pedig, amiket a magyar szabadkőművesség forradalmi szerepéről és forradalmi törekvéseiről mint bizonyítékokat felsorakoztattunk, azokból az idézetekből, melyeket az olvasók elé tártunk, egyben azt is bebizonyítottuk, hogy a magyarországi szabadkőművesség egyáltalán nem volt hazafias intézmény, ezen

érzés számára a páholyok tágas szentélyeiben nem volt egyetlen sarok, egyetlen pont, mert azokban minden talpalatnyi helyet a revolucionárius szellem, valami patológikus gyűlölet a történelmi Magyarország ellen, töltötte be.

Ennek az országnak nem volt egyetlen intézménye, nem volt egyetlen osztálya, alkotmányának nem volt oly fejezete, melyet durván ne szidalmaztak, ne gúnyoltak és ne támadtak volna. A parasztságot forradalmasítani akarták ugyan, s hízelegtek is neki középük dobott újságjaikban, de már "tudományos" cikkeikben butának, korlátolt, lusta és kegyetlen fajzatnak bélyegezték. Középosztályának udvaroltak ugyan, mert ebből óhajtották a naiv és becsületes embereket soraik közé szédíteni, de tanulatlan, goromba, gerinctelen, lefelé gögös, felfelé meghunyászkodó rétegeként ismertették, ha maguk között voltak. Hogy pedig arisztokráciájáról miket hirdettek, miket írtak, azt nem kell bővebben ismertetnünk, naponta olvashattuk és hallhattuk lapjaikban és beszédeikben. A magyar történelem az ő fényképükön az Abruzzók minden legendáját megszegyenítő rablóhistoria volt, nagy alakjai, útjelző eseményei, egy bornírt és mindenre éhes fajta harácsolásai és bandavezéreiként szerepeltek, a magyar alkotmány pedig ezeknek a förtelmeknek évszázadokon át kiépített bástyájaként lett illusztrálva.

Ez a perfid és visszataszító tevékenység aztán nemcsak azt eredményezte, hogy az országban a társadalmi osztályok között minden társadalmi harmóniát megbontott, hogy a bizalmatlanságnak magvetője, s így egy egységes nemzeti összefogás és érzés megakadályozója lett, hanem a külföld előtt is teljesen hamis színben tüntette fel viszonyainkat, s egyik legfőbb okozójává vált annak a sok balvéleménynek, ami rólunk külföldön elterjedt, s annak az ellenszenvnek, amivel a világháború után minden lépésünk találkozott.

De ez még mind nem volt elég. Hogy a magyar államot teljesen legyöngítse, a szabadkőművesség nemcsak szimpátiával nézte a mind nagyobb arányokban kifejlődő nemzetiségi propagandát, hanem annak egyik legodaadóbb protektorává is szegődött, azok aspirációinak páholyait megnyitotta és gondoskodott arról, hogy nemzetiségi panaszok és kifogások címén a külföldre jusson egy tömeg rágalom és hazugság a magyar állam felől.

A "Huszedik Század" című folyóiratban Jászi Oszkár Bosznia és Hercegovina annexiója után így ír: "...Miként fújja fel Bécs a nagy szerb hazaárulás ostoba legendáját oly célból, hogy Bosznia-Hercegovina anektálására plauzibilis okot kovácsoljon. Valóban nem képzelhető izgatóbb rémregény, mint a könyvnek (Scotus Viator, Magyarország esküdt ellenségének egy könyvéről van szó. Szerző.) ... ama fejezetei, melyek a nagy szerb összeesküvési pert, a Friedjung pert és a Vaszics ügyet tárgyalják. Olvasásakor borzongva érzi az ember, hogy külügyi politikánk olyan eszközökkel dolgozik, melyek nemcsak a parlamentarizmusnak, de a büntetőtörvénykönyvnek is kicsúfolását jelentik." (H. Sz.

XIII. kötet 7-8 oldal.)

Ugyancsak Jászi Oszkár írja másik tanulmányában 1912-ben, hogy "A Balkán előbb-utóbb csakugyan a balkáni népeké lesz és a Délszláv államszövetség oly biztosan létre fog jönni, mint az olasz, vagy a német birodalom egysége... a "balkáni szláv Svájc" közelsége megadja majd a kegyelemdőfést a Monarchia s különösen Magyarország feudális nemzetiségi politikájának." (Uj Balkán. H. Sz. XIII. 11-12. oldal.)

Hogy ezek a kijelentések Jászi Oszkárnak nem látnoki közlései, nem egy nagy elme, egy különleges talentum megsejtései és következtetései, nem egy vates jóslásai voltak, hanem, hogy ez a szabadkőműves főkorifeus nagyon is reális s előtte ismert tények alapján merete ezeket mint a közeljövő bizonyosságait leírni, azt későbbben be fogjuk bizonyítani.

De nemcsak a mi nemzetiségeink felizgatásában dolgozott a magyar szabadkőművesség fáradhatatlanul, hanem Ausztria elégedetlen törzseit is pártfogásba vette, s különösen a cseh törekvésekkel szemben tanúsított nagy megértést. Mikor a koalíció idején lefolytatott nagy szerb hazaárulási perben a cseh állam összecsisírelője, Massaryk, akkor osztrák képviselő, nyíltan a vádlottak pártjára kelt s az egész nagyszerb mozgalmat naiv álmodozásnak igyekezett feltüntetni, Jászai, Massaryk ezen szereplését "nemes és bátor hadjáratnak" minősítette. (H. Sz. 1912. 188. oldal.) 1910-ben pedig a szabadkőműves alapítású Reform Clubban Massaryk, Kramarz és Klofác osztrák képviselőket, akiknek Magyarország feldarabolására és a felvidék elszakítására irányuló tervei már akkor ismertek voltak, a szabadkőművesek Medgyes (Messinger) Simon helyettes szabadkőműves nagymester vezetésével igen meleg és tüntető ünneplésben részesítették.

A szabadkőművességet ebben a gyalázatos munkájában, Magyarország elleni gyűlöletén kívül valószínűleg az a lépés is vezette, hogy így akarta magának megnyerni azon nemzetiségi intelligenciát, mely ezekben a mozgalmakban vezető szerepet vitt, vagy ennek sikere érdekében a háttérből munkálkodott.

Ennél a tervnél azonban alaposan elszámította magát a szabadkőművesség. A nemzetiségi intelligencia ugyanis nem óhajtott a testvéri láncba belépni, ők már akkor túljártak a szabadkőművesek kisvonalú és gyatra mesterkedésein. Az árulót megdicsérték, az általa szolgáltatott fegyvereket fel is használták Szent István birodalma ellen, segítségét szívesen vették, de közójük keveredni már nem voltak hajlandók. Ha a magyarországi szabadkőművesek névsorát lapozgatjuk, ámulva fogjuk látni, hogy abban olyan férfú, aki a nemzetiségi mozgalmakban valami részt vett, egyáltalán nem szerepel. A nem magyar vidékeken felállított nagyszámú páholyban pl. nem találunk tótot, nem találunk románt, szerbet, szászt, még németet is igen keveset. Nemzetiségi vezető ember, akit már akkor nagy célok és nagy tervek foglalkoztattak, kerülte a páholyokat, amelyek pedig kéretlenül is az ő terveiknek csinálták a propagandát.

Miért volt ez? Azért, mert ezek a vezető férfiak tudták, hogy a fajszeretet, a

nacionalista érzésnek a páholy nem élesztője, hanem temetője, a szabadkőművesség ezeknek nem kovásza, hanem elsorvasztója.

De még más baja is támadt a magyarországi szabadkőművességnek ezekkel a nemzetiségi vidékeken felállított páholyokkal. Nevezetesen az a baj, hogy az itt tömörült magyarság, mely a nemzetiségi mozgalmak erejét, ennek az ezeréves Magyarország céljaival ellentétes tendenciáját s mindinkább leplezetlen célját közvetlen közelből szemlélte, bizonyos magyar szellemet próbált bepréselni a páholyok szellemébe, a vakolások napirendjébe, s a páholyt, mint a magyarság, a magyar gondolat letéteményesét kezdte tekinteni. A nemzetiségi vidékek páholyai aztán - különösen ahol a keresztény elem többségben volt - nemcsak, hogy nem jó szemmel nézték a szimbólikus Nagypáholy és a fővárosi, vagy a magyar góciókban felállított radikális páholyok kacérkodását a nemzetiségi aspirációkkal, hanem ez ellen ki is keltek.

Így a Déván székelő Hunyad páholy 1917 augusztusában - mikor a szabadkőművesség a radikális pártot megalakította és ennek propagálását a páholyok feladatává tette - tiltakozik a hazafiatlan szabadkőműves munkálkodás ellen, s többek között így ír: A szabadkőműves intézményt a magyar nemzet jogrendje nem azért engedélyezi, hogy az nemzetiségi bástyává építtessék ki a nemzeti jelleget megadó és nemzeti egységet egyedül biztosítani hivatott magyar faj ellen. Minden ilyen szabadkőműves törekvés rút visszaélés a nemzet lojális bizalmával. Pedig, fájdalom, meg kell állapítanunk, hogy a szabadkőművesség hajója ma már e visszaélés vizén evez. Megcáfolhatatlan és nyilvánvaló ténynek tesz ez az a személyi, tárgyi és szellemi kapcsolatok, amelyek egyfelől Jászi Oszkár és többi vezérlő testvéreink, másfelől a Világ, végül pedig a szabadkőművesség között úgy a profán világ, valamint a szabadkőműves testvérek tudatában tagadhatatlanul fennállónak... (mi) ... magyar mivoltunkról, röviden magyaros meggyőződésünkről, erről a Jászi szerint "bornírt és bugris" rögeszmeről lemondani hajlandók az irántuk érzett tisztelet és nagybecsülés dacára sem vagyunk."

Ezt a hazafiatlanságot nemcsak a Hunyad páholy vette észre a magyarországi szabadkőművességben. Évekkel ezelőtt a Hungária páholy láthatott egynémely dolgot, különösen az ifjúság megmételtyezésénél, s annál a mohó munkánál, amellyel a szabadkőművesség a tanítói és tanári kart a maga számára akarta megkaparintani. Ezek a dolgok azonban a hazafiság fogalmával nem igen egyezhetett meg, ha ez a páholy már 1910-ben a nagypáholy körlevelére adott válaszában így fakad ki: "elhibázottnak tartjuk... az ifjúságnak... a nemzeti iránnyal ellenkező... izgatását.

A Nemzeti páholy szintén nem nagyon lehetett megalégedve a szabadkőművesség hazafiságával, ha már 1910. évi jelentésében "radikális szabadkőművességről" beszél, mely "elvakultsággal viseltetik minden iránt, ami magyar."

Sajnos, azok a páholyok, amelyekben még pislákol a hazaszeretet mécsse, nem tudták a magyar szabadkőművességet megállítani nemzetrontó, országveszejtő munkájában. Az ment a maga végzetes útján, s legázolta azokat a testvéreket is, leterrorizálta azokat a páholyokat is, melyek útjába akartak állani. Jászi és társai lettek a hatalom birtokosai, s az ő védelmük alatt ellepték a páholyokat azok az alakok, akik az ország tönkretételén dolgoztak.

A magyar szabadkőművesség forradalmiságáról szóló fejezetben már citáltunk egy részt Pazar Istvánnak, a miskolci Előre páholy főmesterének 1917 okt. 10-én a nagy páholyhoz intézett leveléből. Ez a levél szörnyű mélységeket tár fel a szabadkőművesség beléletében, s egy magára eszmélt, szívét és lelkét megtalált férfiúnak kétségbeesett sikoltása és önérzetes állásfoglalása. Minthogy ez mindennél jobban bizonyítja a magyarországi szabadkőművességnek hazafiatlanságát, sőt többet ennél, tervszerű hazaárulását, hadd közöljük le annak egy részét örök emlékezetül.

Pazar látva a szabadkőművesi munkálkodást, ennek határozott irányát, bejelenti kilépését, melyet így indokol meg; "A magát radikálisnak nevező csoport annyira türelmetlen, tőlünk, főleg hazafias szempontból oly mélység választja el, mely áthidalhatatlannak látszik... A magyar társadalom színe-java, mely a szövetséget csak a túlzók újságcikkeiből ismeri, nem kapható tagul, így lassankint mindenütt azok dominálnak, kik a Szövetség céljai közül csak a nemzetközi és hazafiatlan eszményekért rajonganak. A világ egyetlen államában sincs ez így, pedig nemzeti szempontból valamennyi erősebb, türelmetlenebb, erőszakosabb, mint a magyar nemzet, amelynek kezei ebben a kérdésben egyébként is mindig meg voltak kötve. A nemzetiségi kérdést én nem olvasásból, hanem személyes tapasztalatokból ismerem. Az ország összes városait, mintegy 1300 községet utaztam be, ismerem közép Európát, engem elméleti hangzatos jelszavak nem tévesztenek meg; jól láttam a Bihar, Szatmár, Szilágymegyei stb. színmagyar református községek eloláhosodását és nem vagyok hajlandó elhinni, hogy ez az irány egyetemes emberi szempontból is progressziót jelentene. Jól láttam, hogy ezen az országon belül minden nemzetiség anyanyelvén tisztelheti Istenét, csak a magyar nemzet nem. S ezeket tudva, tapasztalva, én követeltek több jogot a nemzetiségeknek, én hirdessem, hogy nemzetiségeink el vannak nyomva? Bizony semmiféle elvekért és jelszavakért nem vagyok arra kapható, hogy hazudjam és hazám és nemzetem romlását siettessem.

S mert látom, hogy a túlzó radikálisok elvei semmiben sem különböznek a csehekétől, nemcsak a magam nézetét tolmácsolom akkor, amikor nagyon is kívánatosnak tartom, hogy a Nagypáholy foglaljon határozott állást ebben a kérdésben, haladéktalanul vonja meg védelmét mindazoktól a páholyoktól, amelyek álliberálizmussal, üres elméleti jelszavakkal nemzetellenes nemzetiségi politikát űznek s a magyar szabadkőművességet lejáratják, diszkreditálják. Inkább maradjunk kevesebben - de magyarok."

(Közölve: A Szabadkőművesség bűnei I. rész 69. oldal.)

Jó Pazar István azt hitte, hogy az ő magyar jajszava, az ő kemény kiáltása és leplezetlen odamondogatása a Nagypáholyt és a páholyok túlnyomó részét jobb belátásra fogja bírni, s azok visszafordulnak a veszélyes útról.

Dehogyan fordultak vissza. Régóta jártak már ők azon, csak nem kötötték minden főmesternek az orrára, s míg el nem foglalták a vezéri emelvényt és meg nem szerezték a többséget, addig óvatosabbak voltak. Pazar István csak 1917-ben vette észre a magyar szabadkőművesség hazafiatlan munkáját, pedig az akkor már ezen a téren jókora utat tett meg, s olyan múlt állott már ekkor a háta mögött a hazaárulás terén, ami még a világszabadkőművesség történetében is rekordszámba megy.

Pazar István még csak a nemzetiségi mozgalmakban látja a szabadkőművesség kezét, még csak ennek a pártfogásával vádolja meg ezt az intézményt.

Pedig a magyarországi szabadkőművesség már akkor ennél sokkal messzebb járt. Már mintegy 10 évvel azelőtt, 1908-ban a magyarországi szabadkőművesség együtt dolgozott a szerb szabadkőművességgel, melynek kimondott célja a történelmi Magyarország tönkretétele volt.

Iszonyú szavak, de be fogjuk bizonyítani. A bécsi "Vaterland" " 1908 október 29-iki keltezéssel Belgrádból a következőket jelenti: "A volt miniszterelnök, Nikolajevics Szvetomir, aki az itteni szabadkőműves-páholy nagymestere, felhívást intézett Európa összes szabadkőműves páholyaihoz, melyben azokat felkéri, hogy a szerbek részére az Ausztria elleni küzdelemben az összes szabadkőműves testvérek hathatós támogatását biztosítsák. Mindenekelőtt arra kéri a testvéreket, hogy Szerbia ügye mellett szeretettel sorompóba lépjenek. Miután a belgrádi páholy a budapesti szimbólikus Nagypáholy filiáléja, melyhez... a radikális magyarság összes vezető emberei tartoznak, Nikolajevics Szvetomir először is Magyarország fővárosába utazott, hogy az ottani páholyok vezető egyéniségeit Szerbia ügyének megnyerje. Onnan hasonló küldetésben Rómába és Parisba fog utazni, hogy az olasz és francia páholyokat Szerbia javára hangolja." (Brauveilernél. Közölve Cél 1919. év jan. 28. oldal.)

Hogy a szerb szabadkőművesség a nagyszerb ideálok gyűjtőmedencéje volt, hogy terrorszervezeteivel ennek a célnak megvalósítására tört, azt mindenki tudja. Hogy a nagyszerb propaganda és a nagyszerb álmok nemcsak Ausztriát érintették, hanem legalább annyira Magyarországot is, hogy Délmagyarország megszerzésére aspiráltak, azt is minden gyermek tudta és tudja.

És mégis ennek a szabadkőművességnek volt a protektora és főnöke a magyarországi szabadkőművesség!

Hogy már 1908-ban a szerb és magyar-osztrák háború egy hajszálon múlt, hogy Szerbia mily feneketlen gyűlölettel viseltetett hazánk ellen, hogy 1908 óta mindent

elkövetett országunk megrontására, s hogy tervszerű munkája volt okozója a szarajevói gyilkosságnak, az is történelmi tény.

És a magyar szabadkőművesség ismerte ezt a munkát, ismernie kellett, mert a szerb szabadkőművesség neki volt alárendelve.

Megakadályozta-e ezt? Dolgozott-e ellene? Felhívta-e az államhatalom figyelmét arra, hogy az ezeréves Magyarországot aláaknázták, hogy felrobbantani igyekeznek, hogy egyik szomszédunk a mi életünkre tör, s törrel, revolverrel, bombával halálunkat készíti elő?

Nem akadályozta meg!
Nem tett ellene semmit!
Nem figyelmeztetett rá senkit!

Befogadta-e Nikolajevics Szvetomirt, mikor az elsősorban ide, az ő főnökükhöz utazott?
Befogadta!

És kidobta-e, mikor ez a szerb itt országa és országának tervei mellett a magyarországi szabadkőművesség támogatását kérte?

Nem dobta ki! Pedig tudnia kellett, hogy az Ausztria elleni propaganda egy a Magyarország elleni propagandával, hogy a világszabadkőművességnek nem lehet az egyiket rombadönteni anélkül, hogy a másik is melléje ne omoljon!

És végül tett-e egyetlen lépést is a magyarországi szabadkőművesség, hogy Nikolajevics Szvetomir alattomos propagandája, sunyi terve, a világszabadkőművességnél hazánkra hátrányos ne legyen, azt ne érintse, örködött-e a felett, hogy ha már a páholyokban, ezekben az európai ópiumbarlangokban elhangzott szavakat nem szabad a szabadkőműves eskü szerint a profánoknak feltálatni, legalább ő elgáncsolja azt a lelketlen machinációt, mellyel a szerbek Ausztriával együtt Magyarország romlását is előkészítették? Nem tett egy lépést sem!

Nehogy azzal próbáljanak előállani a tagadás, rágalmazás és hazudozás verhetetlen világbajnokai, hogy hiszen a szerb páholyok berzenkedése és propagatív munkája nem jelentett semmi fontosat, s nem hozott semmi eredményt!

Mert igenis hozott! Nikolajevics Szvetomir látogatása után adta ki ugyanis Ettore Ferrari, az olasz Nagyoriens nagymestere körlevelét, melyben az olasz páholyokat teljesen a szerb aspirációk zsoldjába osztja be. Ez a körlevél így hangzik: "Ezért indítottunk mi rögtön, midőn előre nem látható álnok rablótámadás elszakított néhány Balkánállamot természetes centrumától (ekkor történt Bosznia és Hercegovina annexiója. Szerző) egy pár csendes, de azért nem kevésbé buzgó és

hatásos akciót. A nemzetiségi elvnek ezen erőszakos megsértését - akciónk nyomán - összes páholyaink felháborodó, fájdalmas jajkiáltása követte, nagy megnyugvásunkra szolgál, hogy hét kiváló testvérünknek már volt alkalma Itália érzületét ez irányban illetékes helyen tolmácsolni." (Rivista Massonica 1909. 77.)

Hazafias volt-e hát a magyar szabadkőművesség, Bakonyi Úr?
És kell-e a vizsgálat a páholyok ellen ny. Kúriai bíró Úr? Kell! Mi is ezt mondjuk. A "Vaterland" cikkének utána kell nézni, meg kell állapítani, hogy mi igaz belőle, s különösen, hogy filiálisa volt-e a magyar szabadkőművességnek az országunk ellen törő szerb szabadkőművesség?

A Nikolajevics Szvetomir látogatásáról számolnia kell egyszer már a magyarországi szabadkőművességnek. Számolnia kell nemcsak Isten és a meggyalázott magyarság, nemcsak a magyar história előtt, de iszonyú számadást kell adnia a mai országcsónk, a kifosztott magyarok ezrei, a vagonlakók hadserege, az elpusztult, tönkretett, pisztolycsöve elé állott, Dunának futott, vonatok kerekeinek szaladt hazátlan földönfutó magyarság tömegei előtt is. Hadd jöjjön hát az a vizsgálat!

VI. A Világszabadkőművesség, mint Magyarország ellensége

A közvélemény megtévesztése. - Az 1848-iki szabadságharc emigránsai és a szabadkőművesség. - Az emigránsok csalódása. - Kossuth és a szabadkőművesség. - A szabadkőművesség a hármasszövetség ellen. - Az olasz szabadkőművesség izgatásai a Monarchia ellenterületén. - Az olasz szabadkőművesség önleplezése. - Rudolf trónörökös öngyilkosságának oka. - A nemzetiségek fellazítása. - Izgatás a Monarchia ellen a háború alatt. - Az 1917. évi szabadkőműves kongresszus. - Magyarország felosztása. - Trianon a szabadkőművesség munkája. - A háború után is ellenségünk maradt. - A nemzetek szövetsége mint szabadkőműves alapítás. - A magyar kérdést a szabadkőművesség nem engedi megoldani. - Az utódállamok bátorítása a trianoni Magyarország ellen. - A francia Nagy Oriens állandó munkája ellenünk. - Az utódállamok szabadkőművessége.

A magyarországi szabadkőművesség vezérkara, ha a páholyoknak a nemzet életében elfoglalt jelentőségéről hordja össze érveit, nagy ágyúnak tartogatja azt a szerte híresztelt megállapítását, hogy a szabadkőművesség feloszlata, annak belpolitikai és karitatív hátrányaitól eltekintve, azért is végzetes baklövés volt a kormány részéről, mert hiszen ezen tettével az ország ellen bősztette a világszabadkőművességet, ezt a nagyhatalmat, melynek pedig döntő szava van az államok jövőjét illetőleg.

A szabadkőművesek azonban még tovább fűzik e témánál a gondolatot, ők azt mondják, hogy a világszabadkőművesség mindenkor a legnagyobb barátsággal viseltetett Magyarországgal szemben, rokonszenvesen nézte annak aspirációit,

jövője kialakulásának mikéntjéhez készségesen nyújtotta volna kezét, mert ennek a szabadkőművességnek soha semmi érdekellentéte nem volt hazánkkal, ő csak a Monarchia, az uralkodóház és Ausztria letörésére és megsemmisítésére vágyott és azért dolgozott, közvetve tehát Magyarország teljes önállóságának volt az előmozdítója, mint amely a fenti tényezők megszűnte után automaticce bekövetkezett volna.

Az 1920 óta alakult kormányok a szabadkőművesség felosztatásával így nem is egyszeres, de kétszeres hibát követtek el, egyrészt mert a magyar kérdés megoldásának hathatós tényezői közül ezen felosztatással a világszabadkőművességet eleve kizárták, másrészt meg egyenesen elutasítottak egy igen befolyásos barátot az oldaluk mellől, mely pedig évtizedeken keresztül a mi pártunkon állott.

Valami pilátusi mozdulat van ezeknek a szabadkőműveseknek a szemrehányásában, egy burkolt vád a kormányok ellen, melyből kicsillan bizonyos káröröm, midőn rámutat arra az egyedüliségre, arra a magánosságra, amellyel a magyar állam hivatalos vezetősége a magyar igazság diadaláért a külföldi konferenciákon küszködik. Úgy állítják be a kérdést - persze szabadkőműves módon, tehát igen ravaszul -, hogy a kormány, mikor merő pletykák és elvakult gyűlölködés honorálásaképpen a páholyokat felrobbantotta, egyben az ezeréves Magyarország egyik értékes barátját is eltaszította s mikor egy elfogult vélemény előtt meghajolt, s a szabad-kőművességet szétszórta, tulajdonképpen a legnagyobb vétket követte el az ország ellen, s követi el ma is és mindaddig, amíg a hárompontos testvérek előtt ismét fel nem tárja a páholyok ajtaját.

Midőn 1928. év őszén Lukács György a képviselőházban - állítólag az amerikai út tapasztalatai alapján - a páholyok újraengedélyezését kérte, maga is olyanfélét mondott, hogy az ország jövője érdekében szükséges minél előbb a szabadkőművesség engedélyezése.

Ez az egyetlen indok, mely a legtöbb magyart megejt, ha ennek a kérdésnek tárgyalásáról van szó. A régi nóták, a szabadkőművességről hangoztatott szép frázisok, a filozofálás és jótékonyosság felemlegetése, bizonyos, hogy kevés embert hangolna a szabadkőművesség mellett munkára. Nálunk az utóbbi évtizedekben a páholyok és a páholylovagok oly vakmerően, oly mohón és oly elszántan törtek céljaik felé, hogy ebbeli igyekezetükben nagyon sok áruló nyomot hagytak maguk után. A nagy sietésben túlonúl kinyílottak a páholyajtók, erősen fellibbent a tápis, s a nagyközönség akárhányszor a maga valóságában szemlélhette, hogy mit is jelentenek a fórumon hangoztatott szép elvek és ígék a gyakorlatban, a páholyok mélyében. A forradalmak után tehát bajosan akadt gimpli, aki egyrészt elhiggye a tekergős ki-magyarázkodást, másrészt a legcsekélyebb bizalmat is előlegezte volna az alaposan levizsgázott magyarországi szabadkőművességnek.

A szerecsen fehérre mosdatása tehát a régi és oly sokszor bevált metódus szerint semmiképpen sem sikerült volna.

De azon az alapon, hogy a szabadkőművesség engedélyezésével a világszabadkőművességet a magyar vágyak és magyar tervek mellé tudnók állítani, határozottan lehet a csonka országban barátokat szerezni.

Hiszen ma minden magyart, akár a trianoni határokon innen, akár túl lakik, erősen érint nemcsak hazafiságában, de kulturális, társadalmi és anyagi téren is a világháború után reánk diktált béke. Nincs közöttünk senki, aki meg volna győződve ennek igazságtalanságairól, hibáiról, aki ne látná benne a magyar végzetet jelentő csírákat, ne venné észre egy ezeréves ország elpusztításának tendenciáját. Ez ellen küzdeni, ez ellen dolgozni, ez ellen minden jóérezésű embert mellénk állítani, számunkra megnyerni és megtartani, egyenesen létérdeke a magyarságnak.

Amikor tehát a szabadkőművesek bedobják ebbe a közvéleménybe, hogy egy hatalmas barátot szerezhet meg, azaz szerezhet vissza igen olcsó áron, csak a Dömötör-féle rendelet hatálytalanításával, persze, hogy sokan azt fogják mondani, hogy vissza kell állítani a szabadkőművességet, ezt a kisebb rosszat, mert általa nyerjük meg a világon elszórt cinkosaikat a magyar törekvéseknek.

Pedig ajánlatos dolog lenne, ha egy kicsit gondolkoznánk, mielőtt ezt a legújabb szabadkőműves maszlagot bekapjuk. Gondolkoznánk azon, hogy hát legalább ebben az egyben tényleg igazuk van-e a páholyvitézeknek, tényleg barátunk volt-e a világszabadkőművesség nekünk, s tényleg azzá tehetjük-e ezt az intézményt akkor, ha magyarországi elvtársaiknak az éjszaka sötétjében a vakolást ismét megengedjük.

Mert, ha gondolkozunk, rá fogunk jönni arra, hogy a szabadkőműveseknek ebben az egy érvelésben sincs igazuk, amennyiben a világszabadkőművesség Magyarországnak barátja sohasem volt, hanem mindig ellensége, az ma is, és az lenne a magyar szabadkőművesség engedélyezése esetén is. Ezúttal is hívek fogunk maradni azon feltett szándékunkhoz, amit a könyv elején magunk elé tűztünk, nevezetesen, hogy nem állítunk semmi olyat, amit a legteljesebben és megcáfolhatatlanul bizonyítani ne tudnánk. Bizonyítani fogjuk tehát fenti állításunkat is. A történelmi adatok szerint - a Martinovich-féle zavaros kísérletektől eltekintve - Magyarország és magyar férfiak a szabadkőművességgel közelebbi nexusba az 1849-iki összeomlás után kerültek, mikor az emigráció tagjai Európa államaiban azon célból szóródtak szét, hogy minél többet meg tudjanak nyerni azok közül a magyar törekvések számára, s minél hathatósabban tudják Ausztria és az uralkodó terveit elgáncsolni. Az elképzelhető leghazafiasabb cél - hazájuk érdeke, annak függetlensége és szabadsága, testvéreik felszabadítása - vezette ezeknek a menekülteknek és bujdosóknak minden lépését. A megbénított és leigázott országot nem tartották képesnek arra, hogy a maga erejéből ki tudja vívni igazságát és jogait, olyanok után néztek tehát, olyan embereket és intézményeket kerestek fel, ahol ezen tervük hathatós istápolását remélhették.

Ekkor már a második francia forradalom után volt a világ! A szabadkőművesség hatalmas hódításokat tett az egész földön. A protestáns államokban legitimáltan végezte munkáját s különösen Angliában és Amerikában, páholyaiban egyesítette az ország tekintélyes részét, a befolyásos egyéneket és államférfiakat, a katolikus államokban pedig a titkosság köpenyébe burkolódzva, a belőle kirajzott és általa alapított vagy irányított különféle társaságok révén már erősen aláaknázza az állam épületét.

A magyar szabadságharc emigránsai látták és tapasztalták tehát ennek az intézménynek óriási befolyását és hatalmát, mi sem természetesebb tehát, hogy ezt is fel akarták használni céljaikra. Így léptek be a különféle páholyokba. Klapka Turinban, Horváth Mihály, Puky Miklós, Dessewffy Dénes Genfben, Vetter Antal, gróf Teleki László, Almásy Pál, Czecz János Parisban, Vukovics Sebő, Rónai Jácint Angliában, Hajnik Pál, Bethlen Gergely s Kossuth Lajos Amerikában a szabadkőművesek közé. Az emigráció csaknem minden egyes tagja ugyanazon egy céltől vezéreltetve kérte felvételét Kossuth Lajos és gróf Andrássy Gyulától kezdve egészen a névtelen menekült 48-as kapitányig, hogy t. i. itt a testvéri láncban, itt azokban a boszorkánykonyhákban, ahol a hatalmas államférfiú is csak úgy kotyvasztotta a szabadkőműves mákonyt, mint napidíjas tisztviselője, sokat és nagyot használhatnak hazájuknak.

Valljuk be, hogy a gondolat grandiózus volt, s hazafias szempontból nem lehet ellene semmi kifogást sem tenni. Végre is egy intézmény, mely az egész világot átfogja, melynek minden tagja parancsra cselekszik, s ahol egy páholyhatározatnak a föld minden zugában megvan a végrehajtó közege, a legnagyobb reményeket kelthette csak bennük.

Hogy mennyire hazafias indok és számítás vezette ezeket a nagy embereket ezen lépésük megtételénél, az kitűnik abból a füzetből, amelyet a Demokrácia páholy könyvtárának XV. kötete őrzött, s mely Kossuth Lajosnak a páholyba történt felvételét mondja el egyik emigráns, László Károly elbeszélése nyomán. László közli itt, hogy egy ízben Pulszky és Kossuth későn érkeztek haza a szállásukra, s ennek okát Hajnik Pál úgy magyarázta, hogy a szabadkőműves páholyban ekkor történt a felvételük. Később László ez irányban megkérdezte Pulszkyt, aki kijelentette, hogy őket nem együtt és egy páholyba vették fel, minthogy "bizonyos társadalompolitikai követelmények, melyek akkor a szabadkőművességet kétfelé osztották, azt parancsolták, hogy a magyar emigráció tagjai itt is, ott is képviselve legyenek. Így Pulszky többedmagával más rítusnál és Kossuth is más rítusnál nyert felvételt."

Tehát oly elővigyázatosak és óvatosak voltak ezek a magyar emigránsok, hogy a szabadkőművesség ezen kettészakadására is figyelmesek" voltak, s arra törekedtek, hogy mindkét részen egyformán elhelyezhessék embereiké*, nehogy ennek a befolyásos intézménynek valamelyik ágát kihagyják a számításból. Egyébként Kossuth felvétele alkalmával nyíltan meg is mondta, hogy őt erre a lépésre csak hazafias lelke vitte, ezzel is csak hazájának akart szolgálatot tenni. Kossuth

beszédének ezen része így hangzik: "Én a hazámért érzek. Hogy bajaiból megszabadítsam, egyedüli célja életemnek. Hogy az ő érdekében megnyerjem a világ rokonszenvét, alázattal hajlok meg minden ember előtt, akinek érző szíve van."

A magyar emigránsok meg is tették kötelességüket hazájukkal szemben a páholyokban is. Intenzív részt vettek azok munkájában, s nem szüntek meg azok figyelmét Magyarország sorsára felhívni. Kossuth - már mint a szabadkőművesség 33 fokos tisztségre emelkedett tagja - bejárta egész Amerikát, majd Angliát, társai szintén minden követ megmozgattak, hogy a szabadkőművességet megnyerjék céljaiknak.

S az eredmény? Semmi! A világszabadkőművesség teljesen közömbösen nézte a magyarság eltírását, nehéz küzdelmét, függetlenségének eltörlését, s sem tagjai, sem maga az intézmény hatalmát a legkevésbé sem igyekezett a magyar ügy diadala mellett latbavetni. Több mint egy évtizeden át ostromolták ezek a férfiak - a szónoklat, a műveltség, a képzettség mindmegannyi mestere - a páholyokat, de teljesen hiába.

A kiegyezés után, mikor hazájukba visszatérhettek, vagy mikor terveiknek a viszonyok nem kedveztek, csüggedve és elkeseredve hagyták ott a páholyokat, s soha nem törődtek többé velük. Gr. Andrássy, Rónai, Horváth, Hajnik stb., akik Magyarországra jöttek vissza, az itteni páholyoknak soha még csak feléje sem néztek, s Kossuth is megszakított a szabadkőművességgel a kiegyezés után minden kapcsolatot, amint azt egyik hivatalos közlönyük később fel is panaszolta.

No, de ha a világszabadkőművesség ebben az időben nem is tett semmit hazánk érdekében, legalább - úgy látszik - ellene sem dolgozott.

Később azonban már egyenesen ellenséges érülettel viseltetett hazánkkal szemben.

1882-ben kötötte meg a monarchia külügyi kormánya az ú. n. hármasszövetséget, melynek tagjai Németország, Olaszország és az Osztrák-Magyar birodalom lettek. Az olasz szabadkőművesek, akiknek ez a szövetség teljesen tervük ellen volt, ki is jelentették egy levelükben, hogy küzdeni fognak ez ellen a szövetség ellen, s törekvésük arra fog irányulni, hogy ezt értéktelenné tegyék. Ez a levél, mely a francia páholyhoz lett 1888-ban írva, idevonatkozólag a következőket tartalmazza: "...a hazugságok nem élnek sokáig... Itália azon lesz, hogy a hazugságokkal leszámoljon és magát egy olyan kormányzati rendszertől elszakítsa, mely őt egyidejűleg kétes helyzetbe is hozza, meg is alázza..."

Egy német szabadkőműves, Wolfgang, 1915-ben kiadott értekezésében maga is elismeri ezt a tényt. Az olasz szabadkőművesség - mondja Wolfgang - azonnal a békekötés után kifogást emelt a hármasszövetség ellen és azt károsnak jelentette ki az olasz érdekekre, miután egyértelmű volt az Adriára irányuló olasz aspirációkról... való lemondással... A hármasszövetség ellen intézett támadások

különösen akkor voltak a leghevesebbek, ha valamelyik testvér a miniszterelnöki állásba emelkedett.

...A hármasszövetség megújítása alkalmával (1902) az antanthoz közeledő politika érvényesült s ez a szövetség meglazulására vezetett. A szabadkőműves páholyok ünnepeltek és Delcassé testvér a francia kamarában teljes határozottsággal jelentette ki, hogy Itália sohasem fog harcolni Franciaország ellen. Hogy két évvel később - Loubet elnök római látogatása alkalmával milyen egyezmények létesültek a két román állam között, nem tudjuk.

"...A szabadkőművesség a Giustiniai palotában fényes lakomát rendezett a francia vendégek tiszteletére."

A háború alatti német kormány lapja, a "Norddeutsche Alig. Zeitung" 1915 május 20-iki számában ugyanezen tárgyról cikkezik, s az olasz szabadkőművesség szerepét a hármas szövetséggel szemben a következőképpen jellemzi: "A múltból eredő ellentétek tovább öröklték a jóviszonyt a hármasszövetség leple alatt is. Az olasz irredenta... mindig erősebb lett és mindig sóvárabbb pillantásokat vetett az osztrák határ felé. Ehhez járult, hogy Itáliában erős áramlatok a radikálisok és a párisi Oriéntstől függő szabadkőművesség által táplálva, állottak rokonszenv nélkül, sőt ellenséges érzülettel a hármasszövetséggel szemben."

Ne tévesszen meg senkit az a körülmény, hogy az idézett részeknél mindenütt Ausztriáról van csak szó. Hiszen ezek még a monarchia idejében történtek, amikor a külföld a monarchiát csak Ausztriának" nevezte.

Hogy azonban ez a munka Magyarország ellen is irányult, az nemcsak abból bizonyos, hogy hazánk szintén tagja volt a hármasszövetségnek, hanem abból a közismert tényből is, hogy az olasz szabadkőművesség adriai aspirációi a magyar tengerpartra is értődtek, annak megkaparintására is irányultak, hogy pedig Fiume mennyire tárgya volt az irredentának, azt bizonyítanunk felesleges.

1882-ben Triesztben a Monarchia akkori uralkodója, Ferenc József ellen egy Oberdank Vilmos nevű ember bombamerényletet akart elkövetni. A merénylet nem sikerült. A tettes bíróság elé került, mely halálra ítélte s az ítéletet rajta végre is hajtották.

Ennek az Oberdanknak a dicsőítésére az olasz szabadkőművesség a virágos olasz nyelven sem talált elég szavat, Ünnepelte minden páholy, megünnepelte kivégeztetésének napját, költeményekben dicsőítették, hatalmas beszédekben eszményképül állították az olasz nép elé, s teljesen a magukénak vallották úgy őt, mint gyalázatos kísérletét, mely arra enged következtetni, hogy ez a merénylet az olasz szabadkőművesség előtt aligha volt meglepetés.

Az olasz szabadkőművesség már idézett hivatalos lapja 1914. évi decemberi számában az ismert olasz szabadkőműves költőnek, Carduccinak egy költeményét citálta, melyet az Oberdank emlékére írt, majd így folytatja: "a poétának és

hazafinak szavai ma inkább, mint valaha, kifejezik az olaszok érzelmeit, ma inkább, mint valaha, visszaidézik és dicsőítik a nagy mártíriumot, ma, amidőn - így akarván a végzet -, Itália beváltani készül a fogadalmat (Olaszország háborús beavatkozására céloz. Szerző.), amelyet ráhagyott Oberdank, mint a legszentebbjét minden kötelességnek. A szőke mártír képe ma a hitnek, reménynek, akarásnak a szimbóluma: nemsokára pedig - a szív legmélyéből tör ki a vágy - lehelője és jelvénye lesz a győzelemnek."

Olaszország szabadkőművessége ennek a merényletnek az emlékére Triesztben egyik páholyát erről az Oberdankról nevezte el, hogy ezzel is tüntessen a monarchia ellen, s hasonló elvetemült cselekményekre másokat is hajlamossá tegyen.

Ugyancsak az olasz szabadkőművesség volt az, mely a monarchia, tehát úgy az osztrák, mint a magyar részek áruló olaszait Itáliában összegyűjtötte, azokat kitűnő állá- 118

sokban elhelyezte, s ilyen szőkevények számára külön páholyokat alapított. Midőn Mussolini és a fasizmus győzelme után az olasz szabadkőművesség - élvén a gyanúperrel - a duce kegyeibe akart férközni, s így mindkét ága egymást túllicítva próbálta Mussolinit a maga számára megnyerni, ennek az igyekezetnek sikere érdekében kipakolták a páholyok egész tartalmát, kirakták azokat az olasz nép elé, hogy így abban is segítőtársakra tegyenek szert. Olyan dicsekvésekbe kezdtek, úgy verték a mellüket, úgy mutogatták a "nemzet érdekében végzett" munkájukat, hogy a jobb érzésű ember valósággal rosszul lett ennek a nagy és ízléstelen kőklerségnek a láttára.

De a nagy futás egyre mindenesetre jó volt. Nevezetesen arra, hogy megtudhattuk akkor, hogy mily tervszerűen és mily ördögi módon dolgozott az olasz szabadkőművesség az ezeréves Magyarország és annak területi integritása ellen.

Palermi nagymester azt harsogja, hogy ők voltak az adriai aspirációk vezetői, ők találták fel a híres adriai esküt, mely a magyar tengerpart elrablását célozta. Eldicsekszik vele, hogy Ők alapították a titkos "Alpe Giulie" páholyt, mely az irredentizmus főfészke volt, ahonnan kiindultak a Fiuméra vonatkozó tervezetek is. "Mi csináltuk a propagandát Fiume és Dalmáciáért, mikor ezen kérdésekkel más igazán nem törődött, mi elevenítettük fel a figyelmet, a harcot és az értelmet a legelhanyagoltabb kérdésekre - mondja Palermi mester. - A mi röpirataink, a mi költségünkön nyomtatva, a mi költségünkön tízezrenként szétküldve, épen Fiume és Dalmáciára vonatkozólag hívták fel a figyelmet és érzelmeiket."

De mi sem jellemzi jobban ennek a szabadkőművességnek Magyarország elleni gyűlöletét, mint az a körülmény, hogy midőn 1917-ben a világszabadkőművesség az ezeréves Magyarország testét szétszabdalta és a környező államok között felosztotta, a régi olasz államot Fiume és Dalmácia átadásával nem volt hajlandó valóra váltani, hanem azt Szerbiának, illetve az általa megtervezett Jugoszláviának ítélte oda

A hazafiságát folyton hangoztatott olasz szabadkőművesség, a szabadkőművesi fegyelem hatása alatt, még ebbe is hajlandó volt belenyugodni, csak hogy Magyarországtól elszakíthassa Fiumét és a tengerpartot.

Wichtl Frigyes híres könyvében, melynek címét már idéztük, a XIX. század egyik legnagyobb rejtélyét, Rudolf trónörökös öngyilkosságának okát is megfejtí, s ebben is a világszabadkőművességet tartja bűnösnek.

Wichtl elmondja, hogy Rudolfot nevelője, Brehm tanár teljesen megnyerte a szabadkőművességnek, s világkörüli útjában fel is vétette egyik külföldi páholy tagjai közé. Nagy szükség volt erre, mert a világszabadkőművesség ekkor már egy nagy tervnek a megvalósításán dolgozott, nevezetesen a monarchia szétrobbantásán, amelynek sikeréhez nélkülözhetetlen volt a trónörökös személyének megnyerése is.

Ez a világszabadkőművesség ugyanis a gyűlölt katolikus monarchiát és nem kevésbé gyűlölt katolikus uralkodóházat úgy akarta feldarabolni és megalázni, hogy ez utóbbi saját tagjaiból nevel ki ehhez a sötét tervéhez alkalmas férfiakat. Meg is találta őket Rudolf trónörökös és János Salvator főherceg, a későbbi Orth János személyében.

A terve pedig az volt, hogy a monarchiában forradalmat szitának, lázadásokat keltenek, s a zavargások közben egy váratlan pillanatban letétték Ferenc József királyt és császárt a trónról, mikor aztán két kreatúrájukat, Rudolfot és János Salvator fogják oda helyezni úgy, hogy az előbbi a magyar koronát kapja, utóbbi pedig Ausztria uralkodója lesz. Pokoli terv, mely valóban csak szabadkőműves erkölcsiség és lelkeség mellett születhetett meg!

Felláztatni az apa ellen a fiút, ezt tenni meg szülője börtönőrének, s aztán ezzel veretni szét egy négyszázéves államalakulat patinás vaspántjait, ezzel züllesztetni beteggé és erőtlenné, minden elv és irány játékszerévé, minden hatalom gimplijévé a negyvenmillió nagy hatalmat, nem is lehetett más, mint szabadkőműves gondolat.

Hogy ez a terv megvalósulása esetén Magyarországnak csak ártott volna, az bizonyos. Forradalmak, a lakosság politizálása, belpolitikai állandó nyugtalanság lett volna az eredménye, az kétségtelen.

De, hogy mi történt volna a nemzetiségi vidékeken, mi Horvátországban, mi a tengerparton egy ilyen trónfosztás egy ilyen erőszakos terv eredményeképpen, azt is bárki könnyen kiszámíthatja. A világszabadkőművességnek nem a teljesen független Magyarország, nem az ezeréves magyar határ kellett, hanem egy forradalom itt, mely aztán egymás után megszülte volna azokat az eredményeket, amelyeket a szabadkőművesség - Rudolf öngyilkosságával kútbaesvén az egész koncepció - csak egy világháborúval tudott aztán harminc évvel később elérni.

Wichtl azt állítja könyvében, hogy a trónörököszt egy erdélyi vadászat után tartott lakomán - illuminált állapotban - meg is nyerte a szabadkőművesség ennek a forradalomnak, s egy nyilatkozatban le is kötötte őt ennek érdekében.

A boldogtalan trónörökösnek ettől a perctől kezdve aztán nem volt nyugalma. A szabadkőművesség állandóan sürgette az akció megindítását, Rudolfnak azonban nem volt erre lelkiereje. Nem volt tehát más választása, mint a golyó, s ehhez a megoldáshoz folyamodott.

Ez a titka - Wichtl szerint - a Rudolf rejtélynek, s ez a titka János Salvator főherceg Orth Jánossá történt átváltozásának is.

Wichtl nem mendemondát dolgoz fel, mikor fenti megállapításait leírja, hanem adatokat sorol fel ennek bizonyítására. Ezek az adatok igen meggyőzőek, s leginkább az ad nekik erőt, hogy olyan tanúk is támogatják, akiknek szavahihetőségéhez nem férhet kétség, mint Larisch grófnő, Rudolf unokatestvére.

De támogatja minden következmény, s bizonyítja maga a szabadkőművesség, mely ez után a kudarc után sem szűnt meg a monarchia és így Magyarország ellen dolgozni, ezek tönkretételére törekedni.

Miután az uralkodóházban nem tudott segítőtársakra szert tenni, a magyar arisztokrácia is teljesen kicsúszott a kezéből, más szövetséges után kutatott, amelynek segítségével aztán biztosan megvalósíthassa célját.

Így jutott el a nemzetiségi aspirációk támogatásáig, így nyitotta meg a nagyszerb propagandának páholyait, s így vette pártfogásába a monarchia azon elemeit, amelyek annak szétrobbantására törekedtek.

Ez a világszabadkőművesség volt az, ahol minden, a monarchia ellen összeesküvő, minden Magyarország pusztulására törő elem tárt karokra, megértésre, s anyagi és erkölcsi támogatásra talált. Matematikailag ki lehet számítani, hogy e nagyarányú és mindig agresszívabb nemzetiségi mozgalom, egyik-másik szomszéd állam területi aspirációja, állandó mohósága és rablási vágya a Rudolf trónörökös halála utáni időben vette kezdetét, s ettől fogva mindig nagyobb és nagyobb méreteket kezdett ölteni.

Innen számítható az a tervszerű aknamunka, mely a világ liberális, szabadkőműves vezetés alatt álló sajtójában az egész nyugaton megkezdette Magyarország ellen a vádak, a hazugságok és rágalom hangoztatását, s - ismételjük - nem véletlen, hogy ezek legdurvábban, lehangosabban az ezen irányt képviselő lapokban jelentek meg.

Pár évtized alatt sikerült is nekik az országunk mellett addig kétségtelenül mindenütt megnyilvánuló szimpátiát teljesen megsemmisíteni, s a művelt világot

ellenünk is hangolni. Mikor így a talajt már elkészítették, egy újabb lépéssel tovább mentek. Az entente megalapításával beszorítottak bennünket egy gyűrűbe, körülvettek irigy és bizalmatlan, titkos terveket tápláló szomszédokkal, s az ország belsejében a radikalizmus és nemzetiségi mozgalmakkal teljesen legyöngítették a nemzetet.

Említettük már, hogy a nagyszerb propaganda milyen jó talajra talált a világszabadjóművességnél. A Francia Nagy Oriens nemcsak megértést tanúsított iránta, de még pártfogásába is vette, vezetőségét újabb és újabb lépések megtételére ösztökélte, s ugyanazt a szerepet töltötte be ezek munkájánál, mint a portugál és ifjú török mozgalomban. Tudott dolog, s történelmi tény ma már, hogy Szerbiát nem annyira Oroszország, mint a francia Nagy Oriens és a világszabadjóművesség bátorítása tette merésszé és mindig merészebbé, s ugyanez volt védelmezője és irányítója az olasz és román aspirációknak is.

Nikolajevics Szvetomir tudta, mikor az annexió után a külföldi páholyok ajtaján kopogtatott, hogy a "szentélyekben" barátokra fog találni, megértő lelkekre fog akadni, ő biztosra ment és nem is csalódott, mert a világszabadjóművesség ekkor már elérkezettnek látta az időt arra, hogy rég ápolt tervét, - a monarchia és abban Magyarország megsemmisítését - diadalra vigye.

Az annexiótól kezdve már rohamlépésben közeledett az ördögi terv megvalósulása, s a Princip bombájának robbanása után a világszabadjóművesség elmondhatta, hogy annyi év szívós munkája a befejezéshez közeledik.

Hogy ezt a borzalmas világégést a szabadkőművesség produkálta, az ma már történelmi tény, s későbben mi is bizonyítani fogjuk. Hogy ezzel a monarchiára és hazánkra akart halálos csapást mérni, azt nemcsak mi mondjuk, hanem a bizonyítékok ezrei is tanúsítják.

Mikor a hadvezetőség a háború alatt a sarajevói gyilkosság tetteseit bíróság elé állította, ezek vallomásairól s az egész perről hiteles feljegyzések alapján Berlinben egy könyvet adtak ki "Der Prozess gegen die Attentäter von Sarajevo" címen, melyhez az előszót Josef Kohler, a berlini egyetem híres büntetőjogtanára írta. Kohler az egész esetet a legfigyelmesebben átvizsgálva, annak hátterét kutatva, az alábbi meggyőződésre jut: "Tudjuk, hogy nemzetközi befolyások érvényesültek, befolyások, melyek egyébként is ebben a háborúban a legáldatlanabb szerepet játszották és egyrészt Franciaországban az Elzász-Lotharingiai heccet a forrpontig izzították, másrészt a svájci francia kantonokban átkot és szitkot szórtak Németországra, s végül Itáliát a legszörnyűbb hitszegésre csábították, ami a nemzetet maradandó szégyenfolttal bélyegezte meg. A Nagy Oriens, a francia szabadkőműves páholy volt az, amely mindenüvé kinyújtotta csápjait, ahol arról volt szó, hogy az egyházat kell megsemmisíteni, a monarchikus érzületet aláásni... ez a páholy volt az, mely az átkos szerb agitációt szorgalmazta. Tudjuk, hogy a főegyesület, melyben a destruktív erők gyülekeztek, a "Narodna Obrana" nemcsak hogy tartalmazott szabadkőműveseket, hanem vezetői szabadkőművesek voltak és

az egész bűnténynek értelmi szerzője, Tankosics mint szabadkőműves áll előttünk. Melléje sorakozik Kazimirovics, aki többször megfordult a párisi páholyban, ugyancsak szabadkőműves volt Ciganovics, aki a gonosztevőknek pénzt bombát és revolvert juttatott, nemkülönbön szabadkőműves volt a fiatal gonosztevők néhányja, habár azt először letagadták."

Mikor aztán a szabadkőművesség vetése megérett, mikor a háború lángja iszonyatos fényét az egekre vetítette, mikor a világ tűzbe és füstbe borult, s embermilliók vére öntözte a harctereket, akkor a világszabadkőművesség levette álarcát, sutba dobta az óvatosságot és titkosságot, s vad gyönyörrel, undorító kéjjel vetette magát a monarchiára s így hazánkra is. Ekkor már nem kellett balkáni és olasz társaságok mögé bújni, nem volt szükség arra, hogy csak a páholyok homályában fonja a hurkot országunk nyakára, ki lehetett állani a placra teljes mellel, egész nyíltsággal. S a szabadkőművesség egy pillanatnyi habozás nélkül meg is tette ezt.

Ki ne emlékezne még arra az aljas és komisz munkára, amellyel felőlünk a hazugságok tengerét hömpölygették az egész világra. Nem volt állam, melynek sajtóját a borzalmak állandóan ne foglalkoztatták volna, s ezek a borzalmak mind rólunk feltálat hazugságok voltak, melynek egyetlen célja volt a művelt emberiség megvetését ránk záporozni.

Hamis jegyzőkönyvek, hamis vallomások, ostoba rémmesék, hátborzongató kegyetlenségek, lelketlen és embertelen tettek, szóban, versben, sőt még fényképekben is bejárták az egész földet, s a szabadkőművesség ügynökei fáradhatatlanul dolgoztak az emberiség fellazításán ellenünk. Hipokrita szemforgatással mutogattak reá az általuk kitalált esetekre, mint olyanokra, melyek minden emberi érzés kigúnyolásai, vakmerő koholmányok özönét csempészték be minden család asztalára napi olvasmányul, hogy így ellenségünkbe tegyék a világot, hogy ez aztán részvétlenül' nézze eltiprásunkat, mikor a szabadkőművességtől áhított ezen pillanat elérkezik.

Hogy a háborúban álló antanthatalmak mit csináltak, milyen képet rajzoltak rólunk, mily gyűlöletet csepegtettek ellenünk még a gyermekek lelkébe is, mit tanítottak, miket hirdettek rólunk, arról nem is beszélünk.

De, hogy a semleges államokban mily lelkiismeretlenül és mily pokoli tervszerűséggel rágalmaztak agyon, az már túlment a normális emberi határon, az csak a szabadkőművességtől telhetett ki.

Ezeket az államokat nemcsak ellenünk izgatták, nemcsak gyűlöletre nevelték, hanem azon mesterkedtek, hogy belesodorják őket is a háborúba az antant oldalán. Emlékezhetünk reá, hogy mily ördögi munkát végeztek Svájcban. Olaszországban, a Skandináv államokban, Amerikában és pedig úgy északon, mint délen, s mint akarták kényszeríteni a kormányokat arra, hogy a szövetséges hatalmak ellen fegyvert fogjanak. Így vitték bele a háborúba Romániát, Görögországot,

Portugáliát, így tették szerződészegővé Olaszországot, s így bírták reá Amerikát, hogy eltaposásunk-hoz ő szolgáltassa a jól felszerelt emberanyagot és a tankokat. A Kölnische Zeitung 1917 tavaszán egy cikkben leközli, hogy mily hallatlan erőfeszítéseket tett a szabadkőművesség Spanyolország háborúba lépése mellett is. "Alfonso Costa portugál miniszter - így szól a cikk - a portugál szabadkőművesek egyik vezéralakja, nemrégiben Madridon át Parisba utazott a nemzetközi szabadkőműves kongresszusra. Tiszteletére Madridban lakoma volt, amelyen Romanonez miniszterelnök és a pénzügyminiszter is jelen volt. "A legfontosabb kérdés, mellyel most a szabadkőműves világ foglalkozik, az a terv, hogy Németországban mozgalmat szítsanak a monarchikus államforma ellen. Azt remélik, hogy az orosz és a német munkások között létesítendő összeköttetés útján Németországban forradalmi mozgalmat idéznek fel."

Természetes, hogy a német lap csak a Német birodalom szempontjából tárgyalta ezt a kérdést, amiből nem szabad azt következtetnünk, hogy ez a terv csak Germánia ellen volt szöve. Szó sincs róla! A Világszabadkőművesség a monarchiát még jobban gyűlölte, mint Németországot, a forradalmasítás terve tehát vonatkozott hazánkra is legalább olyan mértékben, mint Németországra. Az események bizonyítják, hogy sikert is ért el mindkét birodalomban, mert hiszen lassan megingatta mindkét állam alapját, s mikor a fertőzött és aláaknázott rendszer összeomlott, a romjain diadalmasan átszáguldó forradalom legelső teendője volt az uralkodó detronizálása és a köztársaság kikiáltása.

Nagyon helyesen tenné tehát a magyar kormány és a magyar nemzet, ha egyszer kinyomozná teljesen azon okokat, amelyek az ú. n. őszirózsás forradalmat előidézték, s utána nézne annak, hogy a világszabadkőművesség forradalmasító munkája miként és kik által fogant meg a magyar talajban is.

A világszabadkőművesség, mely a nagy háború folyamán a legpontosabban volt értesülve a központi hatalmak, tehát országunk viszonyáról is, 1917 elején már biztosra vette, hogy a nagy mézszárlás eredménye reánk csak lesújtó lehet, ő az első perctől kezdve biztosra ment, s ha nemvárt ellenállást és szívósságot, odaadást és vitézséget tapasztalt is hazánk és a monarchia részéről, tudatában volt annak, hogy ezzel az általa várt eredmény csak elodáztatik, de megsemmisülni nem fog.

1917 elején tehát a világszabadkőművesség elérkezettnek látta az időt arra, hogy a jövő világ térképét megrajzolja az általa kidolgozott tervek szerint, már pedig ebben a tervben Magyarországra nem várhatott semmi jó.

Az említett év tavaszán tehát Parisban szabadkőműves kongresszust hívott össze a Nagy Oriens vezetősége, melyen az egyes államok fő szabadkőművesei vettek részt. Ez a kongresszus a legaprólékosabban kidolgozta a békeszerződéseket, az egyes államok határait, a győzteseknek juttatott koncokat, s a népszövetség tervezetét. A párisi világlap, a Temps, mely egyben a francia külügyminisztérium sugalmazott lapja is, leközölte ennek a szabadkőműves kongresszusnak a lefolyását

és határozatait, melynek reánk vonatkozó része csaknem betűről-betűre eszerint került be a trianoni békeszerződésbe.

A Temps közlése szerint a világszabadjóművesség ezen a kongresszuson a háború utáni Európa térképét rajzolta meg, s Magyarországra vonatkozólag az alábbiakban intézkedett :

a) Megállapította azokat az elveket, melyeket a nemzetek szövetsége címen létrehozandó szervezetnek tartalmaznia kell. Ez a rész a trianoni békeszerződés első részét alkotja;

b) Megállapította a háború utáni Magyarország határait, és pedig - a román határt kivéve - egészen úgy, amint az a trianoni palotában reánk kényszerítettett. A Romániával szomszédos határ az ő határozatuk szerint többet hagyott meg nekünk, mint azt a békeszerződés tartalmazza, s a Csúcsa-Nagybánya mentén elterülő vonal képezte volna Magyarország határát, tehát körülbelül az a vidék, ahol a székely önkéntesek a Károlyi-kormány idején sokáig védekező állásban voltak.

Ugyanezen időtájban egy másik francia lap, az Illustración közölte is ennek a háború utáni Magyarországnak pontosan megrajzolt térképét, mely az említett különbségtől eltekintve, ugyanaz, mint a trianoni térkép.

Végül eldöntötték a monarchia megsemmisítését, az uralkodóház detronizálását, megteremtendőnek mondták nálunk és Ausztriában a köztársaságot, s kijelentették, hogy a volt monarchia területén - a wilsoni és szabadkőművesi elvek nagyobb dicsőségére - nem fognak népszavazást engedélyezni. A határozat idevonatkozó része eképpen szólott: »A Habsburg birodalom közigazgatási és politikai orgánumai által elnyomott nemzetiségek felszabadítása és egyesítése."

A kongresszuson Corneau György, a Francia Nagy Oriens nagymestere egyébként a francia törvényhozás szenátusának tagja, elnökölt Peigné tábornok, a francia nagypáholy nagymesterével felváltva, s az ügy előadója Lebey András, a Seine-Oise kerület országgyűlési képviselője volt.

Ismételjük, hogy mindezen szabadkőműves határozatok egyben határozatai voltak a békekonferenciának is, melynek vezetősége oly merevséggel és szigorúsággal ragaszkodott ezek keresztülviteléhez, hogy még csak disputát sem engedett meg felettük, hanem a mi delegációnkat az aláírás pillanatáig - a vendégszeretet és úri modor örök szégyenére - valósággal foglyokként kezelte, s csak akkor engedte be őket - kíséret mellett - a bizottság termébe, mikor a békeszerződést alá kellett írni.

Trianon tehát a szabadkőművesség munkája! A megcsönkített Magyarország a világszabadjóművesség bűne! Ez a Világszabadjóművesség már 1917-ben elhatározta a történelmi Magyarország felosztását, szétdarabolását, s a béketárgyaláson résztvevő ügynökeinek nem volt szabad ezeken változtatniok.

Az erőskezűnek, sőt kíméletlennek ismert Clemenceau, aki valóban megérdemli a "Franciaország megmentője" címet, ennek a szabadkőműves parancsnak engedelmeskedett akkor, mikor a lázadó francia katonák holttestéből hekatombákat emelt, ennek a parancsnak volt végrehajtója Sallandra és Sonninó, mikor az olasz hadakat szövetségeseik ellen megindították, ez kötelezte Magelhaes Lima portugál miniszterelnököt, hogy háborúba vigye meg nem támadott hazáját, ennek a pokoli szabadkőműves tervnek az érdekében kellett szabadkőműves parancsra Károly román királynak - igen gyanús körülmények közt - meghalnia, s Venizelosznak népét még tovább is megritkítania a csatatereken. S végül ez az ellentmondást nem tűró parancs kényszerítette Wilsont, hogy megüzenje a háborút nekünk, s egy álnok és farizeus, talmi erkölcsöt mutató eszme letéteményesének játssza ki magát, akinek nem volt más célja, mint a szabadkőműves érdekek diadalra juttatása.

Micsoda förtelmes látvány volt az, amikor a világszabadkőművesség ezt a holdkóros professzort leghívebb és legodaadóbb rabszolgáinak egyikét minden nimbusától megfosztotta, s cinikusan belekergette a megőrülésbe, mihelyt az kötelességét megtett, s a szabadkőműves parancsnak alázatosan engedelmeskedett, vagyis amikor a Nagy oriensnek tálcán szállította a megcsónkított Magyarországot s az uralkodó család fejét.

Mikor volt tehát Magyarországnak barátja a világszabadkőművesség? Akkor talán, midőn már a XIX. század nyolcvanas éveiben forradalmakba akarta behajszolni a csak épen hogy megpihent és királyával kibékült országot? Akkor talán, mikor Rudolf trónörökös halála után a nemzetiségi aspirációk támogatásával ezek étvágyának felkeltésével és örökös felcsigázásával aláaknázták az ezeréves Magyarország szilárd épületét?

Akkor talán, midőn nagypáholyaiban elhatározta az ellenünk indítandó háborút, s a Princip kezébe nyomott bombával megindítója volt embermilliók mészárlásának, egy világ felfordulásának, ezernyi ezer ember nyomorának, züllésének, pusztulásának?

Akkor talán, midőn 1917-ben elhatározta országunk szétdarabolását, s az általa hirdetett civilizáció és erkölcsi tökéletesedés nagyobb dicsőségére kitágított Európa térképén egészen Danzigig, az ököljogot ismerő, taliót gyakorló, vérbosszút kodifikáló és az orgyilkosságot, a bombát és revolvért a nemzeti célok közé beállított erkölcsöt és lelkeséget ennek az öreg világrésznek a szívében?

Vagy talán akkor volt barátunk, midőn a trianoni Magyarországot megteremtette, s milliónyi magyar testvérünket prédául dobta műveletlen és vérengző fajoknak, s azóta is részvétlenül nézi ezeknek a világtörténelemben példátlanul álló erőszakoskodását és lelkeket és testeket gyilkoló uralmát? Mikor volt hát ez a világszabadkőművesség - oh, nem jóbarátunk - csak a legcsekélyebb mértékig megértő ennek az ezeréves országnak múltjával, eszméivel, lelkével és nemzeti aspirációival?

Mikor? Mikor?

Hozzanak csak egy példát, egyetlen egy esetet, amelyből azt lehetne következtetni, azt lehetne megállapítani, hogy a világnak ez a földalatti titkos hatalmassága, a népek sorsának ez a lelkiismeretlen és bűnös - nagyon bűnös - intézője, csak egyszer is Magyarország mellett állott, annak érdekeiben rakta le a kakukktojásait a kormányok programjában, s lendítője volt bármily irányban az örök magyar nemzeti eszménynek és törekvésnek?

Nem volt ilyen alkalom soha!

De - mondhatná bárki is - talán a trianoni békediktátummal elérte célját ez a sötét és gyáva hatalom, talán maradék nélkül kihörpintette haragja és bosszúja kelyhének tartalmát. Hiszen maradék nélkül győzött! A Szentistváni birodalom darabokra hullottan hever Európa földjén, vérvő csonkjai ugyan égre kiáltanak, de hát ez volt a szabadkőművesség vágyva vágyott, álmódva álmódott céljának eredménye. A dinasztia is megfosztva a hatalomtól, a koronás király egy mocskos ágynaszádon töltött kvártély után a végtelen tenger egy kis szigetén igen csöndes lett mindörökre, fia - a magyar legitimizmus reménysége - messze idegenben nézi, hogy mint dúlnak személye körül a harcok egy testében megtört, lelkében meghasonlott ivadék kebelében.

Nincs a világnak az a lélek nélküli, kőszívű hóhéra, aki azt mondaná ezekre az állapotokra, hogy jóllakott már kegyetlensége, nem kíván már több megalázást. Ámde a szabadkőművesség nem ilyen érzékeny s nem abból a fából van faragva, amely valaha is megnyugodna.

Ő a nevezetes trianoni kényszerbéke aláírása óta is résen van, s mint a rossz lelkiismeret Krisztus Urunk koporsóját, úgy őrzí ma is Csonkamagyarországot, hogy valahogy fel ne tudjon támadni.

Ismeretes, hogy a XX. század legrosszabb vicce, annak az álszenteskedő gondolkodásnak, mely a szabadkőművesség tulajdonsága, legsajátosabb alkotása, a hova-tovább állandó derűtséget keltő koravén intézmény, az ú. n. Nemzetek Szövetsége, a szabadkőművesség édes gyermeke.

Ez a szövetség megalakulása óta egyebet nem tesz, minthogy híven örökdi Magyarországot felett, s olyan porkolábnak mutatta magát mindezideig, akit nem hat meg semmi fájdalom, akire nincs hatással semmi érv és egyetlen tény bizonyító ereje sem.

Nem kell az olvasóknak bővebben bemutatnunk azt az érzéketlenséget, azt a ridegséget, amellyel a nemzetek szövetsége minden magyar kérdést fogadott és fogad napjainkban is.

Legfőbb börtönőrünk és jövőnk legnagyobb ellensége az a hivatalos Franciaország, melyről bebizonyították már, hogy nem egyéb, mint a Nagy Oriens határozatainak

gerinctelen, szolgálékú végrehajtója. Ez a hivatalos Franciaország - készakarva ejtjük ki, hogy csak a hivatalos államról van szó - ma is ugyanazon antipátiával, ma is ugyanazon kegyetlenséggel és vaksággal utasít el magától minden magyar kérést, vágyat, mint tette azt a békekötés idején. A francia népnek nem érdeke, a francia jövőnek nem feltétele, a gloire megmaradásának nem alapja, ellenkezőleg akadály a egy csonka és béna, egy minden isteni és emberi törvény ellenére kicirkalmazott Magyarország a nagy germán eszmék és évszázados szláv vágyak találkozási pontján. De hát itt nem a nemzeti érdek a domináló szempont, hanem a világszabadjóművesség parancsa, ennek pedig ma is célja, ma is törekvése, egy gyenge, egy satnya, egy erőtlén Magyarország.

Ennek az erőtlenségnek, ennek a csonkaságnak a petrifikálását célozza a világszabadjóművesség azon törekvése, hogy az u. n. utódállamokban, egy ellenünk ellenséges, szűkkeblű és a sovinizmus köpenyében megjelenő erős szabadjóművességet fejlesszen ki.

Folyik is a munka serényen! A páholyok alapítása egymást éri, a szabadjóműves felfogás és előretörés folyton erősödik az összes szomszédos államokban. Ezek a páholyok és vezetőségük a legmelegebb támogatásra találnak a Nagy Oriensnél, mely érdekükben minden hatalmát latba veti. A világháború vége óta az utódállamok minden nagyobb kérdése a francia nagypáholyban is megvitatás alá kerül, s ha ott approbáltatik, úgy sikere biztosítva is van. Egy nagy szabadjóműves páholynak tekinthetők ezek az utódállamok, melyek kormányai nem egyebek, mint a Nagy Oriens végrehajtó közegei és kezes szolgálói.

Ezt egyébként természetesnek vehetjük. Végre is ezek az államok a Nagyoriens kreatúrái, s csak a naiv lelkek hiszik azt, hogy a nemzetiségi, a nyelvi és faji törekvések iránt fogékony, önzetlen gondolkodás szülöttei. Egyik napilapunk (A Magyarországi) 1927. június 2-iki számában egy párisi levélben megdöbbenő nyíltsággal és jól értesültséggel fenti állításunkat a következőképpen igazolja: A (francia) szabadjóművesség Jelentős befolyást gyakorol a külpolitika irányítására is a kezében tartott parlament és kormányok révén. A világháború történetének legizgatóbb fejezeteit az a történetíró fogja megírni, aki előtt feltárulnak a páholyok és konventek titkos jegyzőkönyvei. Micsoda sötét munka folyhatott ezekben a páholyokban! A katolikus Habsburg monarchia már rég halálra volt ítélve a francia és skót rítusú kalapácsok által, még mielőtt a békeszerződés asztalán feldarabolták volna. Itt készítették elő az "elnyomott" népek felszabadítását, a párisi cseh nemzeti tanács megalakítását és különösen a szerb és cseh törekvések hadi céljait."

A cseh kormány kapcsolata a Nagy Orienssel már oly nyilvánvaló és oly ismeretes a világ előtt, hogy ezt nem is igen igyekeznek tagadni. A cseh állam megalapítóinak minden lépése a szabadjóműves páholyok felé irányult és irányul ma is, s külpolitikai sikerüknek csak a páholyok támogatása, de nem elveik abszolút igazsága az egyedüli titka. A cseh úgynevezett demokrácia, parlamentarizmus, törvények, közigazgatás mind-mind páholy munkák eredménye,

mind annak a szemforgató mentalitásnak a szüleményei, amit a szabadkőművesség oly sikerrel űz immár kétszáz év óta.

A régi Ausztriában - mint ismeretes - császári rendelet tiltotta a szabadkőműves páholyok megalapítását. A testvérek tehát úgy segítettek magukon, hogy legnagyobb részben Magyarországon, részben más államokban állítottak fel osztrák páholyokat. A csehek - akikre a rendelet szintén vonatkozott, mint ausztriai állampolgárokra - ugyanígy cselekedtek. Mikor aztán a monarchia összeomlott, Csehországban is felvirradt a szabadkőművességnek. Gombamódra szaporodtak el a páholyok, amelyek mihamar - természetesen a Nagyoriens védnöksége alatt - mint valami hatalmas kobra, ölelték körül az ifjú államot. Ezek a páholyok egyesítik magukban a politikai, tudományos, művészeti élet hangadó elemeit, nem csoda tehát, ha a szabadkőműves utasítások értelmében rendezik be az államéletet is. Természetesen a legbensőbb kontaktusban vannak az anyapáhollyal, a Nagyorienssel, amelyben legfőbb protektorukat bírják, s minden törekvésükhöz biztosíthatják a francia állam, valamint mindazon államok hatalmát, és tekintélyét, ahol a szabadkőművesség a domináló elem.

A fent említett cikkben olvassuk az elmondottak igazolására a következőket: "Egyik kisantant állam párisi követe, aktív diplomata létére már tavaly ismertette a (francia) páholyokban, (tehát 1926-ban. Szerző.) államának egyik fontos diplomáciai tervét, a balkáni Locarnót."

Tudjuk, hogy ez az állam Csehország volt, egyben megtudjuk azt" is, hogy akad állam a XX-ik században, mely nem a külügyminisztériumot, vagy a törvényhozást, hanem a szabadkőműves páholyokat tekinti azon hatalomnak és fórumnak, ahol törekvéseinek diadalát remélheti. De tudjuk azt is, hogy ez a cseh szabadkőművesség még a trianoni Magyarországnak is halálos ellensége s nem szűnik meg ma sem annak teljes elpusztításán munkálkodni.

A nagy román állam szabadkőműves kapcsolatainak jelei szintén láthatók, ha nem oly élénken is, mint a cseheknél. A páholyélet a háború után ott is mindig elevenebb, azok száma folyton szaporodik. A román diplomácia is a maga balkáni szellemének legfőbb istápolóját a Francia Nagy Oriensben látja és nem hiába látja. Ismeretesek ennek a szabadkőművességnek a jóindulatú támogatásai ezen állam mellett is. Egyébként pedig a Magyarország ellen irányuló szövetség, ú. n. kisantant szintén szabadkőműves alakulat, s fennmaradásának és tevékenységének bázisát nem saját elveinek át-ütőképességében, hanem a Nagyoriens atyai gondoskodásában és pártfogásában bírja. Már pedig ennek a kisantantnak Románia is tagja.

De talán a legédesebb és legkedvencebb gyermeke a világszabadkőművességnek az összes utódállamok közül Szerbia, vagy ahogy a háború után elkeresztelték, Jugoszlávia. Ez az állam nem mai csirke a világszabadkőművesség testvéri

láncaiban, ez már letette a vizsgát a szabadkőműves erkölcsiségből és pedig eminenter tette le.

Itt már teljes fényében ragyog a szabadkőműves mógen-dóved s a hatalom és pártok vezérei igen kipróbált és tehetséges testvérek. Egyik, a szerb viszonyokat igen jól ismerő publicistánk a Pasics kormány bukása után imígyen rajzolja meg ezek portréját: "A Narodna Obrana nemzeti jelentősége megszűnt, a Fehér Kéz az udvart politika szolgálatába állott, a francia-cseh orientációt kiépítő szabadkőművesség nagy befolyásra tett szert és szoros összeköttetésben a Fehér Kézszel (ez a tisztek egy titkos társasága, mely a szarajevói merényletben sem ártatlan. Szerző.) külpolitikailag is alátámasztotta az udvari klikk törekvéseit." (Magyarország, 1927 augusztus 13.)

Ugyancsak a cikkíró említi fel, hogy a mindent elnyomó, kíméletlen és a magyarság kiirtására, a horvátság elpusztítására, a Csonkamagyarország elleni tervekre mindig kész társaságok és politikai pártok teljesen szabadkőműves kezekben vannak, hogy a leghatalmasabb vezérek és miniszterek, Marinkovics, Kumanudi, Sumenkovics mind szabadkőművesek s az engesztelhetetlenség és balkáni erkölcs alkalmazása terén elől járó szerbek hűségese, végrehajtó közegei a szabadkőművességnek s végső következtetésképpen ezt jegyzi meg: "Az ország (t. i. Jugoszlávia,) vezetése előreláthatólag át fog csúszni a zsidószármazású szabadkőműves Marinkovics kezébe és Belgrád a párisi Nagy Oriens fiókja lesz."

Kérdünk ezek után a kétségbevonhatatlan tények után minden gondolkodó embert, legyen az akár Lukács György is, hogy mikor volt ez a világszabadkőművesség Magyarország barátja?

És kérjük továbbá, hogy a magyarországi szabadkőművesség garázdálkodásának újbóli engedélyezése esetén ugyan mi vinné reá az ellenünk évtizedek óta áskálódó, elpusztításunkon munkálkodó világszabadkőművességet, hogy egyszerre mellénk álljon, a mi barátunkká legyen, a mi segítségünkre siessen, mikor ez egyet jelentene azzal, hogy eldobja az általa elért nagy eredményeket, hogy megfojtsa kedvenc szülőtteit, az utódállamokat, s ellene forduljon azoknak, akiket ő hívott a revolvergolyók és bombák, lázadások és felségsértési perek, gyilkosságok és egy véres háború áldozatai után életre?

Ha van ember a kerek világon, aki elhiszi azt a bárgyúságot, hogyha nálunk a szabadkőművesség vérebeit egy kormányzati intézkedés ismét elereszti láncairól, az ellenünk ólálkodó, minket marcangoló dúvadak egyszerre elhúzódnak közelünkől, ha van, aki elhiszi, hogy az emberöltők óta országunk gyűlöletében dolgozó világszabadkőművesség máról holnapra a mi protektorunk és a mi jóakarónk lesz, úgy lehet, hogy ez az ember sok minden szép jelzőre számot tarthat, de a "józan" jelzőre - soha.

VII. A Világszabadjóművesség, mint a nagy háború okozója

Ki akar bújni a felelősség alól. - A világ ámitása. - A katolikus Egyház és a trónok ellen. - A Habsburg-ház ellen. - Mi történt Rómában az 1912. évi szabadjóműves kongresszuson. - A világháború elhatározása. - Madame Thebes jóslata. - Az a belga semlegesség. - A Nagy Oriens a világháborúban. - Háborúra izgat. - A német szabadjóművesek leleplezése. - Az olasz szabadjóművesség háborús uszítása. - Miért tartott a világháború négy évig? - Amerika belépése a háborúba, szabadjóműves munka volt. - Nem a népek felszabadításáért indította meg a szabadjóművesség a háborút. - Wilson világcsalása és a szabadjóművesség. - Margaine francia képviselő nyilatkozata a világháború okozóiról. - Kivonat a szarajevói gyilkosság tettesei felett tartott hadbírósi tárgyalás jegyzőkönyvéből. - A szabadjóművesség megengedi a gyilkosságot, - mondja Csabrinovics. Az egész világ publicistáit, történészeit, államférfiit, tudósait állandóan foglalkoztatja annak a kérdésnek a megfejtése, hogy ki, vagy kik, esetleg mi, vagy mik okozták az 1914. év nyarán kitört világháborút? Könyvtárakat töltene már meg azoknak a munkáknak a tömege, melyek a legkülönbözőbb nézőpontokból vizsgálva ezt a kérdést, a legkülönbözőbb eredményeket produkálják, amelyekkel megfejtteni vélik a nagy talányt.

Hát még a diplomaták és államférfiak memoárjai? Ezek jelentenek csak nagy számot! Ahány vezéregyénisége volt az egyes államoknak a háború kitörésekor, vagy ahányat később a nagy világégés felszínre vetett, mindannyian ezt a nehéz csomót bogozgatják, s mindannyian azt is hiszik, hogy sikerült kinek-kinek megoldania.

Még az u. n. hivatalos diplomácia is érezte, hogy ez a homály a háború után többé nem maradhat meg a históriában, a háború okozóját vagy bűnösét fel kell deríteni, az egész világ előtt pellengére kell állítani, mint egy szörnyeteget, mely ennek a soha nem látott borzalomnak lelketlen okozója volt.

A győztes államok diktátorai, akik Brennst megszegyénítő ridegséggel és szívtelenséggel ítélkeztek a legyőzöttek fölött, ezt a homályt úgy igyekeztek eloszlatni, hogy egyszerűen ráfogták Németországra s a volt központi hatalmakra a háború felidézésének bűnét, s hogy az később letagadható ne legyen, bele is foglalták ezt a békeszerződésekbe.

Ámde a világ - miként már említettük - ezt a kényszer beismerést nem fogadta el feltétlen igazságnak. A békét a győzők kardjai és tankjai a szétesett és forradalmaktól legyöngített központi hatalmakra rákényszerítették ugyan, Európa térképét is megváltoztathatták hatalmuk súlyával, de arra már nem voltak képesek, hogy az emberiség meggyőződését is ők diktálják. A világ nem fogadta el a németek és a legyőzött államok bűnösségét, s hova tovább nem fogadják el ezt ma már a győztes államok gondolkodói és igazságot kereső, kutató elméi sem. Az okok ezreit sorolják fel, mindmennyi gyújtóanyagot, mely az egekig hatoló robbanást előidézte, de a gyújtogató, az még mindig rejtekben lapul, az még ma is ismeretlen.

Pedig ezt egyszer meg kell találni, még pedig az igazi tettetést kell leleplezni, nehogy a történelembe éppúgy hamis adatok kerüljenek be a világháború okozóját illetően, mint ahogy a nagy francia forradalom igazi alapját hamisan mutatják be ismeretlen kezek.

Márpedig letagadhatatlan tény, hogy az eltussolási művelet, az igazi tettes elrejtésére irányuló munka nagyban folyik az egész világon. A szabadkőműves páholyok, a szabadkőműves korifeusok és a velük egy követ fújó újságok hetet-havat összehordanak, a bizonyítékok egész arzenálját vonultatják fel, s mindezt csak azért, hogy eltereljék a figyelmet azon tényezőről, mely ennek a nagy égszakadásnak előidézője volt.

A manőver azonban nem teljesen sikerült! Vannak ma már, akik nyitott szemmel nézik az eseményeket, minden államban akadnak a saját fejük után induló férfiak, akik nem hajlandók a sok mesét, amit a szabadkőművesség a háború okáról elregél, csak úgy kritika nélkül elfogadni, hanem gondolkozni és kutatni kezdenek, hogy az igazi okot megtalálják. S itt a gondolkodó embernek legelőször az tűnik föl, hogy miért a szabadkőművesség a legserényebb és legszorgalmasabb az okok kitalálásában? Mi célja van ezzel, és mily körülmények hatása alatt teszi ezt? Hiszen teljesen úgy fest a dolog, mint annál a bizonyos tolvajnál, aki maga kiabált a legserényebben rendőr után, abban a hitben, hogy így róla elterelődjenek a figyelem.

Csak nem így állunk talán a szabadkőművességgel, veti fel a kérdést az elfogulatlanul gondolkodó elme? Hiszen a szabadkőművesség mindig a pacifizmust, a békét hirdeti, a profánoknak szánt közleményeiben, a testvériség egyetlen patentírozott képviselőjének tünteti fel magát, emelkedettebb erkölcsileg, tisztább lelkiség után kiáltoz folytonosan a fórumokon, ugyan miként lehetne hát az az elvetemült, az a szörnyeteg, aki a világháború rémségeit rászakította az emberiségre.

Ha aztán az így elmélkedő férfiú kutatásait tovább folytatja, ha a szabadkőművesek tetteit, beszédeit, terveit szépen összegyűjti, s belőlük kiformálja annak egységes képét, hát megdöbbenve fog rájönni, hogy ez a sötétben dolgozó, világosságot rejtegető éjjeli denevér-intézmény, nem is olyan ártatlan ebben a borzasztó bűnben, kezén mindig több és több vérnyomokat fedez fel, s mikor már adatait elrendezte, akkor látja csak, hogy tulajdonképpen fülöncsípte a valódi tettetést, kezében tartja a világháborút felidéző szörnyeteg nyakát, s hogy ez nem más, mint a világszabadkőművesség.

Ezt a megállapítást nem mi tesszük először. Híres, neves férfiak évek szorgalmas és hihetetlen energiával véghezvitt munkái szögeznek le ezt a tényt. Egész könyvtárra menő anyag gyűlt már így össze beszédekben, cikkekben, könyvekben, a megcáfolhatatlan bizonyítékok ezrei tanúskodnak arról, hogy a világháború felidézése, a szabadkőművesség munkája.

Mi az idevonatkozó anyaghalmozást e munkában nem közöljük le, mert az ennek a könyvnek a kereteit messze meghaladná - hiszen, amint említettük, könyvtárakra

rúgnak ma már azok - inkább az elfelejtett és szétszórt, kevésbé ismert adatok összegyűjtését fogjuk ezen fejezetben adni. Sok van ezek között olyan, mely még a nyilvánosság elé nem került, s még több, amely nyíltan fog tanúskodni azon állításunk mellett, hogy a nagy háború felidézésének bűnöse és tette a szabadkőművesség. Aki az egész masszát ismerni óhajtja, az megtalálhatja Wichtl, Brauweiler, F. Gruber műveiben és sok más kitűnő munkában.

Bizonyítékaink felsorakoztatásánál itt is az eddigi metódus szerint fogunk eljárni. A szabadkőműveseket fogjuk kényszeríteni, hogy leplezzék le magukat, ők ismerjék be, ők vallják ki, ők mondják meg maguk, hogy nem gazdasági, nem jogi, nem kereskedelmi kérdések, hanem a szabadkőművesség tervszerűen előkészített és évtizedeken keresztül következetesen keresztülvitt munkája zúdította az emberiségre a világháború rémét.

Hogy a szabadkőművesség - bármint akarja is ezt a tájékozatlan közvéleménnyel elhitetni - nem idegenkedik a háborúktól, azt már az eddigi fejezetekben is feltártuk. A francia háborúkon, a XIX. század forradalmain, a Törökország elleni lazításokon stb. mindenütt meglátszik a szabadkőművesség ujjlenyomata, mely - ha a páholyok munkáján nyilatkozik meg - épen nem békés és pacifista terveket hajszol és nem ilyen célokat követ. Idéztünk sok szabadkőműves nyilatkozatot, hivatalos programot, melyekben csak úgy lángol a gyűlölet a mai világrend ellen, s a vágy arra, hogy egy rémséges vér és tűzőzön útján ezt eltörölje a föld színéről. Az 1746-ban megjelent és Rómában nyilvánosan elégetett "Les Franc-Maçons écrasés" című szabadkőműves irat ezt a szabadkőműves programot így rajzolja meg: "A szabadkőművesség feladata, hogy mint egy második Mózes felszabadítsa a sóhajtozó népet, kioltsa a világot emésztő viszály fáklyáit és az összes különböző népcsaládokat egy testté egyesítse. Miután pedig az emberektől nemcsak az erőszak ragadta el a szabadságot és egyenlőséget, hanem a hamis kegyesség és tudatlanság is; a szabadkőművesség kötelessége a babona birodalmát is szétrombolni, a tudatlanságot és tévelygést leküzdeni és a természet világosságát, vagyis az ész követni. A szabadkőművesség feladata ennél fogva a babona, a zarnokság és az önkény három szörnyetegét, a vallás, a természet és az erő eszközeivel leküzdeni és ezzel az aranykort újra visszahozni."

Boos tanár, aki maga is szabadkőműves "Geschichte der Freimaurerei" című munkájában beismeri, hogy már XVIII. század ötvenes éveiben a világszabadkőművesség programjában mindaz benne volt, ami a nagy francia forradalom alatt és után történt. Ugyancsak ő mondja, hogy az angol Cromwell, a szabadkőművesség tulajdonképpeni megalapítója, aki ezt az intézményt azon célból hozta létre, hogy általa az egész föld összes trónjait le lehessen dönteni.

Amely intézményt ilyen mentalitás teremt meg, amely bölcsőjében nem párnán, hanem forradalmi terveken, trónok összedöntésére és a vallás elleni küzdelemre alkalmas eszközökön nyugszik, az nem lesz pacifista soha.

Amint, hogy ezt már bizonyítottuk is. Nem lehet tehát csodálkozni azon, ha a XX. század elején azon dolgozott ez a világszabadkőművesség, amiért alakult, a trónok összedöntésén.

Gyűlöletének tárgya a katolikus Egyház és a pápán kívül, a katolikus Habsburg ház és Monarchia, s a Hohenzollern uralkodóház volt legfőképpen. A pápánál elérte célját - legalább ő úgy gondolta, hogy igen - mikor a pápai államot bekebelezte az Unita Itália testébe és a pápát fogollyá tette a Vatikánban. A katolikus egyházzal szemben is sikeresen harcolt, hiszen a műveltnek nevezett nyugaton mindenütt keresztülvitte a szekularizációt, a szerzetes rendek kiűzését, a vallásoktatás kiküszöbölését az iskolából, megteremtette a laikus morált és a felekezeteken kívül álló államhatalmat. Szövetségese és testvére a szociáldemokrácia, a liberalizmus, a vallástánítás terén mindig nagyobb és nagyobb területet mondhatott a magáénak, itt tehát szintén meg lehetett elégedve az eredménnyel. A trónok döntögetése is mindig nagyobb arányokat öltött, ma Portugália, holnap Törökország teljesítette be a szabadkőművesi programot ezen a téren, s a többi államok is igen jó úton voltak, hogy ezeket utánuk csinálják.

Két vár azonban még sértetlenül meredt ki a nagy pusztaságban. A német Hohenzollern dinasztia, mely valamikor hűséges szabadkőműves volt, de egyre inkább távolodott el ennek bűvköréből. Ez az uralkodóház nem csinált abból titkot, hogy egy új Németországot akar megteremteni, mely a gazdagságon és a fegyelmezett hadseregen nyugszik, már pedig ezek mindegyike akadálya volt a szabadkőműves eszmék haladásának. Aztán megvolt még a katolikus monarchia is, a katolikus Habsburg házzal, mely oly sok borsot tört egyszer-másszor a szabadkőművesség orra alá, s nem volt hajlandó a maga uralmát annak elgondolása szerint berendezni.

Mindkettőnek pusztulnia kellett tehát, mindkettő halálra volt ítéelve már akkor, mikor a szabadkőművesség az antant létrehozásával körülöttük teljessé tette a blokádot, s őket abroncsok közé szorította.

A többi már csak idő kérdése volt. A "Cél" című folyóirat 1924. évi novemberi számában be is bizonyítja, hogy az 1912-ben Rómában tartott szabadkőműves kongresszus már elhatározta a világháború megrendezését. Az is el volt határozva, hogy ennek megindulását a Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyilkolása fogja bevezetni.

Madame Thebes, egy híres francia jósnő ugyanezen időtájban az alábbi kijelentést tette: "Az, akinek Ausztriában uralkodni kellene, nem fog uralkodni. Uralkodni egy Halai-ember fog, aki nincs még erre kiszemelve (IV. Károly király és császár). A jósnő ezt az eseményt 1913-ra tette, s midőn ekkor nem következett be, egy cseppet sem jött zavarba, hanem újból nyilatkozott: "A megjósolt tragédia ugyan még nem következett be - mondja Mme Thebes - azonban egész bizonyosan meg fog történni a következő év első felében (1914)." Ez a jóslat aztán amint tudjuk, pontosan be is következett.

Természetesen nincs komoly ember, aki ennek a francia jósnőnek valami titkos hatalmat tulajdonítana, s azt hinné, hogy Mme Thebes tényleg a jövőbe látott, midőn fenti nyilatkozatát megtette. Nem történt egyéb, mint az, hogy ez a francia hölgy szoros érintkezésben volt azon francia szabadkőművességgel, mely a trónörökös meggyilkolását már 1912-ben elhatározta. Nem először történik a szabadkőművesség porondralépése óta ilyen jóslás. A híres bűvész, a Balsamó József nevű kalandor zsidó, kinek művészi neve gr. Cagliostro volt, a francia forradalom előtt évekkel már, egy előadásán Mária Antoinette királynénak eléje varázsolt a saját levágott fejét. Természetes, hogy ő sem volt földöntúli hatalom birtok kában, hanem mint főszabadkőműves tudta már ekkor, hogy a forradalmár páholyok és a frankfurti páholy elhatározta az uralkodópár kivégzését, hogy a forradalom sikerét ne veszélyeztethessék.

Wichtl említi munkájában, hogy egy svájci szabadkőműves már 1912. év végén azt mondotta: Ferenc Ferdinánd rendkívül kiváló egyéniség. Kár, hogy el van ítélve s még mielőtt trónra léphetne, meg fog halni."

Wandelvelde belga miniszter és szociáldemokrata vezér, egyben főszabadkőműves 1913 július 5-én Parisban a Nagy Oriens-termében egy előadást tartott, melyben a többek között az alábbi nyilatkozatot tette: "A belga határ fenyegetve van. A német vasútvonalak egész sora úgy van fektetve, hogy összeütközés esetén nem lehet kétség azok rendeltetése felől. Ha ez a lehetőség valamikor tragikus valósággá lesz, a belga haderő hatalmas állást fog elfoglalni a betörő ellen Antwerpen, Namur és Lüttich között. Az angolok kijelentették, hogy Franciaország és a Német birodalom összetűzése esetén a német betöréssel szembeszállanak és a fenyegetett Belgiumot megvédik, mely egész biztosan csatatér lesz." (Brauweiler.)

Mindez szószerint így teljesedett be. A belga és francia szabadkőművesség tehát a világháború előtt egy évvel már teljesen kidolgozott tervet vitatott meg a páholyokban, s a semlegesnek kikiáltott Belgiumot is belekombinálta a terveibe. És mégis volt merészségük a világot teletármáználni a németek ellen annak a semlegességnek megsértésével, amelyet ők nemcsak, hogy nem akceptáltak, de amely megsértésére építették fel háborús terveiket.

Az "Itália" című milánói újság 1915 szeptember 26-iki száma közli a belga szabadkőműves nagymester gr. Goblet d'Alvielanak, Fera florenzi nagymesterhez intézett levelét, melyben a következő részlet foglaltatik: "összeköttetéseink Belgium megszállott részével igen nehézkesek és korlátoltak. A páholyélet szünetel. Az okmányokat, a levéltárt, szóval mindazt, ami legfőbb tanácsunkra nézve fontos, biztonságba helyeztük, . . .! A fronton lévő katonai páholyokon kívül csak három ideiglenes páholy volt alakítható, Londonban, Parisban és Hágában. El vagyunk telve azzal az öntudattal, hogy a jog és szabadság szabadkőműves alapelvekért harcolunk".

Ugyan mi szüksége volt arra egy humanitárius és jótékonykodó intézménynek - ahogy a szabadkőművesség magát reklámozza, - hogy sietve pakolja össze okmányait, s jó, biztos helyre dugja el azokat az ellenség elől? Hiszen egy humanitárius intézménynek csupa finom és szép elvei, s csak ártatlan okmányai lehetnek, nem pedig olyanok, amelyeket sietve el kell cipelni az idegenek szeme elől.

A belga szabadkőműves nagymester azonban tudta, hogy miért menti ezt az irattárt. Bizony abban nem sok öröme lehetett volna a világszabadkőművességnek, ha a német hadvezetőség rájuk akadt. Mert ekkor ezek az okmányok napvilágra kerültek volna, s az emberiség beláthatott volna a szabadkőművesség boszorkánykonyhájába, ahol a világháborút előkészítették.

A párisi Nagypáholy 1914 nov. 20-án a szövetség összes páholyaihoz és szabadkőműveseihez egy határozatot juttatott el, melyet mindnyájan kötelesek voltak végrehajtani. Ennek a határozatnak egyik része így hangzik: "A fegyvereket addig le nem tesszük, míg a német militarizmus végkép legyőzve nem lesz."

Németország, látván a világszabadkőművességnek vele szemben elfoglalt ellenséges magatartását, már a háború elején a szeg fejére ütött, mikor német szabadkőművesekkel bizonyította rá a szabadkőművesség latin irányára, hogy az a világháború okozója.

Hát ez telibe talált! Az egész Nagy Oriens hatalmasat jajdult, s egészen oda volt az ijedségtől és félelemtől. Mikor aztán magához tért, a legkevésbé sem francia szellemességgel, hanem valódi kocsis stílusban, egy tiltakozást szerkesztett meg a különböző páholyokhoz, melynek egyes fejezetei a következőképpen szólnak: „Miután a francia Nagy Oriens tanácsa a közleményekből tudomást szerzett arról, hogy egyes német szabadkőműves hatalmak és egyes német szabadkőművesek azt igyekeznek kimutatni, hogy a világháborúért a hármast felelős, bár feleslegesnek látszik ilyen szemtelen felfogásokra válaszolni, a francia Nagy Oriens még sem tarthatja magát vissza attól, hogy bosszús tiltakozását közzé tegye: "Figyelemmel arra, hogy az ilyen szabadkőművesek megszegyenítik azt az egész intézményt, melynek összes tagjai az emberiség és igazságosság legtisztább érzelmeitől kell, hogy áthatva legyenek; figyelemmel arra, hogy őket kultúrájuk, mely speciálisan a porosz militarizmus alapján épült ki, melyet egyszer s mindenkorra le kell verni, kívül helyezi az egész szabadkőművesség egyetemén . . . stb."

Ámde ez a nagyon hangoztatott emberiesség és igazságosság egy szemernyit sem akadályozta meg a legszebb eszméssel kóklerkedő ezen farizeusokat, hogy ugyanekkor a

Bukarestben fennálló Zur Arbeit című és teljesen németekből álló páholyt egy leiratban rá ne igyekezzék venni arra, hogy a központi hatalmak és saját fajtájuk ellen áruló szerepet vállaljanak. A páholy aztán alaposan odamondogat a legfőbb protektorának az alábbi válaszban:

"Igazoljuk az önök legutóbbi két körlevelének vételét, és rendkívül meg vagyunk lépetve, hogy a francia Nagy Oriens minden kőműves alapelvvvel ellentétben ebben a máris annyira szerencsétlen időben politikai és nacionalista céloknak szenteli tevékenységét. Csupán gyöngédség lett volna önöktől, ha egyik leány páholyuknak, mely az önök legjobb tudomása szerint majdnem kizárólag németekből áll, meg nem küldik ezeket az abszolúte nem szabadkőműves irányú köriratokat, melyek legdurvább ellentétben vannak a nekünk megelőzőleg megküldött, a német-francia megértésre vonatkozó tételekkel. Azzal a kívánságukkal, hogy a fent jelzett köriratokat a sajtó kezébe juttassuk és ezáltal itt Németországgal szemben ellenséges hangulatot keltsünk, megsértettek önök bennünket, mert mi híven kötelességünkhöz, melyre megesküdtünk, ily kőművesellenes eljárást sohasem helyeselhetünk. (A levél kelte 1915 március 5. és 18.)

Frappáns bizonyíték ez a levél egyben annak a hazugságnak a megdöntésére is, hogy a szabadkőművesség a háború idején a humanitás elvének a betartásáért, a háború borzalmainak a csökkentéséért és a hadviselésben az emberies érzés felülkerekedéséért hadakozott. Ellenkezőleg! Amint ez a levél is mutatja, azon dolgozott, hogy minél nagyobb területet tudjon lángba borítani és minél nagyobbra hizlalja az öldöklés molochját és az emberek közt amúgy is tobzódó gyűlölet rémét.

Elképzelhetjük, hogyha a német páholyok sem fészélyezték ezt a vérszomjazó Nagy Oriens attól, hogy ezek tagjait is a németek elleni háború ágenseivé igyekezzék tenni, mennyivel szemérmetlenebbül és terrorisztikusan kellett azoknál a szabadkőműves páholyoknál fellépnie, amelyekben ezeket a szempontokat agitációjánál nem kellett figyelembe vennie. Miket csinálhatott, miket írhatott és mily propagandát fejthetett ki azon államokban, melynek szabadkőművessége az ő alkotmányuk szerint a Nagy Oriensben nemcsak protektorát, hanem legfőbb hatóságát is látta.

Ki is fejtett ilyen lelketlen propagandát! Ma már nagyrészben összegyűjtötte láthatjuk azt a hatalmas anyagot, amely ennek egyes fázisait feltünteti, s az eredményt bizonyítja Portugália, Görögország háborúba rántása, mely teljesen szabadkőműves hatás alatt jött létre. Az is tudjuk, hogy Spanyolországban sem kímélte a Nagy Oriens a fáradságot, éveken keresztül minden telhető eszközt igénybe vett, hogy azt az országot is frontba állítsa, s az csak természetes, hogy az eszköz megválogatásában abszolúte nem volt kényes. Ha az ígéretések, a morális fenyegetések nem használtak, ha ezek alkalmazása mellett eredményre nem volt kilátás, hát akkor jöttek a szabadkőművesség arzenáljából a nehéz ütegek, az agitátorok megszerzése, az emberek lekenyerezése, a sajtó megvásárlása, s jött, mint nagy ágyú az utca felvonultatása, a lázongások felkeltése, a belső rend megbontása. Valóban szinte csodálatosnak mondhatjuk, hogy Spanyolország mindezek ellenére is kidobta nyalkából azt a pányvát, amelyet a Nagy Oriens neki vetett, hogy ezzel azt is a háborús nemzetek sorába vonszolja be.

Két nagyhatalom azonban akadt, mely engedte magát megfogni és a háborúba belesodorni. Az egyik volt Olaszország, a másik Amerika.

Hogy az olasz szabadkőművesség mindig forradalmár volt, s mindig háborús célokat hajszolt, hogy lelkiismeretlenül idézte fel a konfliktusokat a szövetséges monarchiával, melynek engesztelhetetlen gyűlölője volt, azt egy előző cikkben már igazoltuk. Arra is rámutattunk már, hogy ezt nem hazafiságból tette, hanem a Nagy Oriensnek a terveit óhajtotta ez által megvalósítani, amelytől alkotmányát kapta, melynek a legengedelmesebb vazallusai közé tartozott mindenkor.

Hogy az olasz szabadkőművesség nem hazafias szempontokból óhajtott leszámolni a monarchiával, az akkor került nyilvánosságra, mikor Mussolini a hatalmat megszerezte, s r mikor az Itáliában grasszáló két szabadkőműves irány a duce kegyének megnyeréséért versengve, jobban mondv a saját bőrét védve, egymás ellen a leleplezések egész özönét zúdította. Ezen leleplezések folyamán aztán kitűnt, hogy a világháborúba Olaszországot a szabadkőművesség nem olasz érdekekből rántotta bele, hanem tisztán francia szabadkőműves érdekekből, s hogy az olasz szabadkőművesség ekkor Itália adriai reviszdkációit nem támogatta. Ugyancsak a szabadkőművesek sütötték egymásra, az olasz érdekek szempontjából azon megbocsáthatatlan bünt, hogy az 1917. évi párisi szabadkőműves kongresszuson, ahol a monarchiát a későbbi ú. n. utódállamok között felosztották, az olasz szabadkőművesek nyugodtan hozzájárultak ahhoz, hogy Trieszt, Fiume, Isztria, Dalmácia - az olasz aspirációk régi vágya és álma, az olasz nacionalizmus legfőbb törekvése - Jugoszláviának jusson.

Midő ez Olaszországban kitudódott, a szabadkőművesség csak nagy ügyel-bajjal tudta az elemi erővel kitörő népharagot magáról elhárítani. így is áldozata lett ennek az el-alkudásnak, Ballori, a nagymester az egyik legfőbb háborús uszító, akit meggyilkoltak, míg a másik főszabadkőműves, Rudini márki, öngyilkosságot követett el.

Tény azonban az, hogy Olaszország a szövetségeseit hátbatámadva, adott szavát megszegve, a háború kitörése után nem is egy esztendőre, az antant oldalára állott.

Hogy mily munkával sikerült ezt az olasz szabadkőművességnek elérni, arról már kötetek szólnak. Ludwig Müffelman, Leopold Wolfgang, mindketten szabadkőművesek, az adatok egész tömegét szedték össze ennek bizonyítására, P. Gruber Hermán jézus-társasági atya pedig a szabadkőművesség háborús szerepét tárgyaló értekezésében ezen adatokat még újakkal egészítette ki. (Stimmen der Zeit, 1915 szept.) Ettore Ferrari, az olasz Nagy Oriens főmestere mindjárt a háború kitörése után két körlevelet intézett az összes olasz páholyokhoz, melyekben azokat arra hívja fel, hogy készítsék elő a közvéleményt arra, hogy a központi hatalmak ellen a háborúba beleavatkozzon. A nagymester körlevele többek között az alábbiakat tartalmazza: "Itália eddig csak szemlélője az összeütközésnek; ez a magatartás azonban nem jelenti azt, hogy az ő érdekeit, hogy az ő aspirációit, az 6 hagyományait és polgári és politikai életének legfényesebb alapelveit figyelmen kívül hagyja . . . A jelen pillanatban első gondolatunk hazánkra irányul. És miután bizonyos időszakok soha többé vissza nem térnek a történelemben és mert épp

olyan örült, mint kárhozatos dolog lenne azokat elszalasztani és az alkalmat meg nem ragadni, azt hisszük, hogy Itália rosszul gondolkodik magáról, ha a tragikus háborús játékból távol maradna, amely sok nemzedékre kihatólag fogja Európa sorsát eldönteni."

... "A haza vitális érdekei vannak fenyegetve; a nemzeti egységnek oly régen sóvárgott kiegészítését, ha most nem érjük el, az bizonytalan időre lesz eltolva s talán örökre veszélyeztetve; a jog védelme az erőszak ellen követeli tőlünk, ha hívek akarunk maradni legfényesebb tradícióinkhoz, hogy rettenhetetlenül és gyorsan avatkozzunk a háborúba.

.....A szabadkőművesség kötelessége, hagyományához híven a leghatározottabban folytatni a nemzeti lelkiismeret nevelésének nagy munkáját. A páholyokon belül és kívül . . . minden testvérnek terjesztenie kell azt a meggyőződést, hogy Itália számára ütött a legnehezebb felelősség és a legkeményebb áldozatok órája . . .

A szabadkőművességnek ebben az órában meg kell mutatnia, hogy múltjára méltó."

Ez a háborús vágytól csepegő körlevél, mely telve van a Németország, a Monarchia elleni gyalázkodásokkal és rágalmakkal, természetesen a francia páholyokat igen megnyugtatta s a francia hadvezetőségnek is nagy követ vett le a szívéről. Ebből ugyanis nyilvánvalóvá lett, hogy az antant hatalmaknak Olaszországtól tartaniok nem kell. az szövetségesi oldalán a háborúba soha beleavatkozni nem fog. így aztán az olasz határon levő francia haderőket onnan el lehet vonni és más helyeken felhasználni. Éppen idejében! A nagy német roham már a francia főváros alá préselte az egész haderőt, s minden arra mutatott, hogy rövidesen megismétlődik az 1871-iki francia katasztrófa. Az olasz határról elvont haderőket tehát gyorsan a németekre dobta a hadvezetőség, amivel megakadályozta hadseregének a katasztrófáját . . .

Katonai szakértők szerint, ha az olasz határról a francia haderők el nem vonatnak, ha Franciaország nem biztos abban, hogy a harmadik szövetséges nem fogja kötelességét teljesíteni, s nem fog az antant ellen háborút viselni, a világháború pár hónap alatt befejeződik, minthogy a döntés nem az orosz, hanem a francia harctéren történhetett csak meg.

A szabadkőművesség volt tehát nemcsak a háború felidézésének az okozója, hanem a tettese annak a szörnyőségnek, hogy a világ több mint négy éven keresztül lángokban állott, s hogy millió és millió ember vére öntözte a földet. Ferrari nagymester körlevele nem is maradt aztán hatás nélkül a testvérekre. Hozzáfoglak a háborús uszításhoz, s hogy azt minél szélesebb körben gyakorolhassák, Olaszország liberális és szabadkőműves sajtójában 1914 októberében a nagymester mindkét körlevelét le is közölték. Ezek között a lehangosabb uszítók a "Messaggero" és a "Secolo" című lapok voltak, melyekről mindenki tudta, hogy a francia szabadkőművességtől szubvenciót húznak.

Tudjuk, hogy Németország és a Monarchia mennyit fáradozott azon, hogy Itáliát a háborútól visszatartsa. Tudjuk, hogy ez utóbbi területi engedményeket is hajlandó volt tenni, s nagyon sok olyan előnyt biztosítani Olaszországnak, melynél többet, mint győzelmes állam is alig kapott.

Mindez nem használt. Nem azért, mintha az olasz irányadó tényezők ezekkel be nem érték volna, nem azért, mintha az olasz igényeket ezekkel ki nem lehetett volna elégíteni, hanem, mert a szabadkőművességnek kellett a háború, s szüksége volt arra, hogy Olaszország is belépjen a hadviselő államok sorába az antant oldalán.

Az olasz szabadkőművesség agitációja tehát nem csökkent, hanem - ellenkezőleg - napról-napra erősödött. Az ország hangulata a folytonos izgatás következményeképpen, mindig jobban szorította a kormányt a háború felé, s tekintve, hogy ennek a kormánynak tagjai között szabadkőművesek is voltak, ez nagyon könnyen hajlott ezen megoldás felé.

Mikor aztán a talaj már teljesen meg volt művelve, mikor a néplélek a szabadkőműves agitációk hatása alatt állott, s a különféle egyesületekben egymásután rendezte a tüntetéseket az antant oldalán leendő beavatkozás mellett az olasz Nagy-oriens is elérkezettnek látta az időt a riadó megfűvésére. 1915. áprilisában egy kiáltványt bocsátott ki, amelyben felhívja a népet, hogy követelje a kormánytól a központi hatalmak ellen azonnal a háború megindítását.

Kiáltványában a következőket mondja:

"Mi követeljük a háborút a két központi hatalom ellen, amely a haladással szemben a barbárságot képviseli. Az emberiség nevében akarjuk a háborút Ausztria ellen. Szabadkőműves! hitvallásunk nevében is követeljük a háborút."

És Olaszország megindította hadait 1915. tavaszán - szövetségesei ellen.

Bakonyi Kálmán említett füzetében a magyarországi szabadkőművesség érdemül sorolja fel - és persze szabadkőműves szokás szerint azonnal tartja is a markát jutalomért - hogy ez a szabadkőművesség mennyit fáradozott azon, hogy olasz testvérei vérengző vágyát megfékezze s őket a hitszegéstől visszatartsa. Azt is büszkén hozza fel, hogy maga Tisza István volt az, aki erre a munkára a szabadkőműveseket, s a 146

szimbólikus Nagypáholyt megkérte, s a diplomácia útján ennek ebbeli munkáját erőteljesen támogatta.

Hát ez lehetséges! Most az egyszer nem kételkedünk benne.

Ámde szegény Tiszának fogalma sem volt arról, hogy a világháború kitörése, tovaterjedése, kiknek a munkája, illetve ő nem gondolhatott arra, hogy ebben a világszabadkőművesség a bűnös, ő ezt a szabadkőművességet csak azon nyilatkozatok és fogadkozásokból ismerte, amit a szabadkőművesek az emberek félrevezetésére találtak ki és dobtak a közvéleménybe. Másrészt meg joggal hihette, hogyha valakinek, hát a magyarországi szabadkőművességnek csak sikerül majd az olasz testvéreket kijózanítani háborús részszegségükből.

Nem sikerült! A magyar testvérek a legteljesebb kudarccal távoztak az olasz páholyokból, amit ők bizonyára előre tudtak, hiszen a nagy Oriens terveit kellett ismerniük. De tetszett nekik, hogy a hatalmas Tisza is fontos személyiségeket csinál belőlük, s a játékot végig játszották.

Említettük már azt, hogy az olasz szabadkőművességet nem hazafias intenciók, hanem a szabadkőműves célok diadalrajutása vitte bele a háborúba.

Ezt bizonyítjuk is!

Az olasz szabadkőművesség két iránya között lefolyt nagy veszekedés, melyről már több ízben írtunk, a fasizmus berendezkedésének első idejében történt. A veszekedő és nyelvelő felek a két Nagypáholy nagymesterei voltak és pedig, Torrigiani a Palazzo Giustinianin székelő és Palermi az u. n. Piazza Oesu-n vakoló nagypáholyok főmesterei.

A két főszabadkőműves ugyancsak sutbadobta az óvatosságot és titkosságot, mikor egymás páholyáról leszedegette a keresztvizet. Nem hagytak azok meg egymáson egy garasára becsületet sem, s így tisztázták, jobban mondva leleplezték az olasz szabadkőművesség háborús uszításainak tulajdonképpen indokait is, s ki-ki kisütötte a másik irányáról, hogy ezen indokok között a hazafiság nem szerepelt.

Palermi egyik nyilatkozatában így jellemzi Torrigianit és az általa képviselt szabadkőművességet: "A Palazzo Giustiniani-féle szabadkőművességet egy külföldi szabadkőművesség sem ismeri el, mert szabálytalan, vallástalan ... ők árulták el a hazát akkor, midőn a párisi szabadkőműves kongresszuson 1917-ben lemondtak a legszentebb nemzeti aspirációkról."

Természetes, hogy Palermi mester aztán az általa képviselt szabadkőműves irányára húzza rá a Torrigiániékról lerángatott takarót, mikor így glorifikálja cégét: "a Raul V. Palermi nagymestersége alatt álló Piazza Qesu-beli szabadkőművesség nem képez egy szektát, nem vallásellenes, nem szubverzív, hanem mindenkor melegen szíven viselte a nemzeti revindikációkat és a fasizmus uralomrajutását. Ennek igazolására azonnal le is közli Thaon di Revei tengernagynak az ő páholyához intézett egy sürgönyét, melyben az olasz tengeri haderő parancsnoka a háború befejezése előtt így nyilatkozik: "Az olasz skót rítusú szabadkőművesség hazafias működése hozzájárult a nemzeti jogok biztosításához a szemközti partokon."

No de Torrigiani sem hagyta magát, s felvonultatta érveit, majd a fiumei szabadkőműves fasisztákat, akik kijelentették, hogy ezen utóbbi szabadkőművesség a hazafias, mert "utálnak a Palazzo Giustiniani hatalmas támogatására a fiumei és dalmáciai vállalkozásaikban".

Majd visszafordítja az 1917. évi szabadkőműves-kongresszuson történekeért a vádat Palermire, aki szerinte elalkudta hazafiatlanságból és idegen - persze

szabadkőműves - érdekből Olaszország fontos aspirációit. Aztán bejelenti, hogy az ő szabadkőművessége volt Olaszország háborúbalépésének főmozgató ereje, s végül így folytatta: "Midőn az olasz szabadkőművesség, mely az irredentizmus igazi szerzője és megvalósítója, Oberdank idealizációjától, ami felett sokan azon időben nevettek, Felice Veniziáni, a trieszti "Alpa Giulie" titkos páholy nagymesterének mindennapi konkrét akciójáig, óriási küzdelemmel az országot a háborús intervencióra rábírta, nem tett egyebet, minthogy folytatta a nemzeti rekonstrukció 100 évvel ezelőtt megkezdett munkáját."

Palermi azonban visszavágott. Kijelenti viszonzválaszában, hogy igenis Torrigiáni és az ő szabadkőművessége nem hazafiságból volt a háború megindítása mellett, mert hiszen az ő 1917. évi párisi gesztusok ellen (mikor Jugoszláviának ítélte oda a szabadkőművesség Fiumét stb.) "azon időben az egész olasz sajtó felhördült".

"Bírjuk - válaszolja folytatólag Palermi - a Palazzo Giustiani összes okiratainak gyűjteményét és a Rivistájuk kollekciónak, így bármikor, amikor akarjuk, illusztrálni tudjuk az ő renúnciás, antiadriatikus, antifiumés akciójukat egészen a rapallói szerződésig és Torrigiani táviratáig, mely d'Annunzionak tanácsolja, hogy csomagoljon."

De van még Palermi nyilatkozatának egy igen érdekes része, mely aztán élénken bevilágít a szabadkőművesség páholyainak sötétjébe. Palermi, a Tirrigiani azon állítását, hogy az utóbbi és szabadkőművessége interventista volt, vagyis Olaszország háborúba lépésének okozója és sürgetője, nem vonja kétségbe, de így kommentálja: "Torrighiani kimeli, hogy az ő szervezése intervenista volt az első pillanattól kezdve. Ez teljesen igaz. De ő a demokrácia háborújéért küzdött."

Ez a kis mondat ártatlannak látszik, pedig ha kihámozzuk a szabadkőműves zsargonból, s profán nyelvre ültetjük át, nem mond kevesebbet, minthogy a szabadkőművesség a világháborúval a mai társadalmi rend megdöntését célozta, s egy szabadkőműves világrend megalapítását vélte általa elérhetőnek. Az a "demokrácia" szó, melyet az emberiség elámitására találtak fel, s melyet kifelé szép tartalommal töltöttek meg, hogy lelkesíteni tudja a naiv és megszedíthető embereket, bent a páholyokban azt a szabadkőműves végcélt jelentette, amelynek eljöveteleért rendezettek meg a forradalmak, a lázadások, a felkelések, az utcai harcok, a különféle titkos társaságok; ez a demokrácia a szabad-kőműveskötevény árnyékában nem jelentett egyebet, mint a nagy szabadkőműves célt, a világnak a sarkaiból való kiforgatását, s megteremtését a világszabadkőművesség régi vágyának és eredményét sohasem lankadó munkájának: a világköztársaságot.

Palermi tehát lerántotta a nagy titokról a leplet, s megmutatta az egész világ profánjainak, hogy 1914 nyarán nem más lőtte ki az első ágyúgolyót, nem más vezette az első szuronyrohamot, mint a világszabadkőművesség, mely elérkezettnek látta az időt arra, hogy Cromwell vágyát s annak elgondolását - amiért ez a szabadkőművességet megteremtette - megvalósítsa, vagyis az összes trónok

ledöntésével s a mai világrend megsemmisítése után mindkettőnek a romjain a páholyokból a szabadkőművességet kihozza a napvilágra s azt ennek az új világnak egyeduralkodójává tegye.

Ne felejtjük el Palerminnek ezt a kijelentését soha, ha a világháború okairól szóló cikkeket olvassuk, s ne irtsuk ki emlékezetünkéből egy pillanatra sem, hanem őrizzük meg elevenen, s gondoljunk reá, valahányszor a szabadkőművesség kezét működni látjuk.

A "demokráciának" ez a háborúja a világszabadkőművességnek nem hozta meg a várt diadalt s maradék nélküli győzelmet. Csak helyi sikereket tudott elérni. Éppen azért egészen bizonyosak lehetünk abban, hogy ez az eredmény őt nem fogja kielégíteni, hanem tovább tör a cél felé, s tovább viszi az emberiséget a bajba, a háborúba, a forradalmakba és tovább korbácsolja az egyes államok elszédített polgárait a belső zavargásokba.

Hogy ez vérbe, szenvedésbe, nyomorba kerül, azzal a szabadkőművesség nem törődik. Majd talál fel ismét valami frázist, amit kidob a világba, ahol ezután is szép beszédek és nagyképű megállapításokat fog tenni az emberiség tökéletesedéséről, az örök békéről, a szeretetről, a testvériségről. A páholyokban pedig egész bizonyosan készülnek már az új bombák, és gazdákra találtak azok a fegyverek, melyek eldördülésével nemcsak egyes nemzeteket ítél halálra, hanem a mai egész világot akarja meggyilkolni ez a sötét intézmény.

A másik nagyhatalom, melyet a szabadkőművességnek sikerült a háborúba berántani, Amerika volt. Hogy mily agitáció, mily eszközök árán, az még élénk emlékezetében van a mai nemzedéknek.

A megszáditásra szánt jelszó, - amelyért a jámbor Jenki a vérét ontani hajlandó volt - a nemzetek szabadsága, a fajok felszabadítása és a világháború útján a jövő háborúinak a megsemmisítése. Akadt így egy nagyhatalmú halandó, aki kész volt ezen elveket hangoztatni, a világszabadkőművesség parancsát teljesíteni, a gyászos emlékü Wilson köztársasági elnök személyében.

Hogy mi lett azután azokból a megható igékből, szebbnél szebb kijelentésekből és tervekből, melyeket Wilson hangoztatott, midőn kivitelükre került a sor, midőn tettekre kellett volna őket váltani, azt mindenki ismeri a békeszerződésekből s Európa azon lázas állapotából, melyben ez az öreg világrész évek óta van.

Semmi! Nem került beváltásra belőlük egyetlenegy sem, s nem mi, hanem az ú. n. győztes államok tekintélyes tudósai és államférfiai állapítják meg, hogy szívtelenebbül és lelketlenebbül nem dobtak még sutba elveket és jelszavakat, mint a világháború végén a békeszerződések alkalmával.

S Wilson, aki annyit prédikált egy ideálisabb korról, egy erkölcsösebb világról, nyugodtan nézte ezt. Miért? Mert nem volt egyéb, mint a

világszabdkőművességnek eszköze, ennek a szabadkőművességnek pedig a háborúval egészen más tervei voltak, mint azon elvek beváltása, amelyeket a közönség közé dobtak.

Hogy Wilson nem volt más, mint a világszabdkőművesség utasításainak közönséges végrehajtója, kitűnik abból is, hogy egy Aulard nevű francia szabadkőműves államférfiú a szabadkőműves "Le Pays"-ben, annak 1918 május 10-iki számában, nyíltan kijelentette, hogy az Egyesült Államok elnöke az egész háborúban és békeügyben, mint a nemzetközi szabadkőművesség ügyvivője járt el.

1918 december 7-én az algíri szabadkőművesség kongresszusáról a következő táviratot küldték Wilsonnak: "Algír négy páholyának szabadkőműves testvérei teljes gyűlésekből testvéri hódolatukat és meleg szerencsekívánataikat küldik kiváló testvérüknek, Wilsonnak, ama szabadkőműves! tevékenységhez, amelyet a háborúban a népek szabadsága és joga érdekében kifejtett."

Hát kell-e ezeknél meggyőzőbb bizonyíték, hogy a háború a szabadkőművesség munkája volt, s ezen továbbmenőleg, még a párisi környéki békék is a szabadkőművesség elveinek és céljának megfelelőleg jöttek létre? Aulard testvér ugyancsak őszintén rámutat erre a szabadkőművesi machinációra, s pár mondatú közleményében benne rejlik az a tengernyi gyötrelem, az a leírhatatlan fájdalomrengeteg, mely az emberiségre szakadt úgy a háborúval, mint a békékkel, csak azért, mert a világszabdkőművesség ezt így tervezte ki. De kell még más bizonyíték is? Jól van, szolgálni fogunk vele!

A Magyarországi szimbólikus Nagypáholy 1916. évi május hó 20. és 21-én tartott nagygyűlésén a nagypáholy évi jelentését tárgyalták a testvérek. A jelentéshez többek között ui. Hajdú Miklós testvér is hozzászólott, s a következőket mondotta: "A h. nagymester (Bakonyi Kálmán) felemlítette azt, hogy ma támadnak bennünket azért is, hogy ki az oka a háborúnak. Nem tudom, a h. nagymester testvér mára gondolt-e? Ma is olvastam egy nagyon okos és circumspectusos cikket az Alkotmányban, arról ír t. i., hogy az angol és francia szabadkőművesség között és egyéb szabadkőművesség között minő a nexus és azt is olvasom, hogy az ír forradalom leverésében, a forradalmárok felakasztásában és agyonlövésében a szabadkőművesség a bűnös. Kitchener is szabadkőműves, Conan Doyle is szabadkőműves, akit akarnak, mindenki szabadkőműves. Ha így kiveszem belőle azokat az ötleteket, amelyek kidomborodnak a cikkből, akkor humorosnak látszik. Ne felejtjük el azonban, hogy az egész világ előtt van az a szabadkőműves kiadvány, amely Münchenben és Berlinben jelent meg, az a német jelentés, mely beszámolt arról, hogy az olasz szabadkőművesség mit csinált éhben a háborúban. Hát ha majd számon kérik azt, hogy kinek mi bűne ebben a háborúban, akkor nem leszünk egész igazságosak, ha azt mondjuk, hogy ezt a háborút, nem tudom én - mert van ilyen álláspont is - csinálták a tételes vallások és csinálták a kongregációk, hanem bizony percentuálisan ki kell egyezkednünk, mert hiszen szabadkőművesi

dokumentumok vannak arról, hogy némely külföldi szabadkőművességnek is része van a háborúban".

Hajdú Miklóstól, mint szabadkőművestől nem lehet megkívánni azt, hogy nyíltan és őszintén megmondja véleményét a háború okozóját illetően. Azt sem lehet tőle rossz néven venni, hogy csak 50 százalékig volt hajlandó a szabadkőművesség szerepét ebben a nagy mézárásban beismerni. De ha már egy szabadkőműves odáig merészkedik, hogy olyanokat mondjon, mint dr. Hajdú, ha a szabadkőművesi szubordináción, tettetesen, fegyelmezettségen már áttör - ha csak bizonyos percentig is - az igazságérzete, ha már odáig merészkedik, hogy a szabadkőművesség részességét a világháború felidőzésében - ha csak részben is - elismeri, akkor nagynak, szörnyű nagynak és félelmetes arányúnak kell ennek a részességnek lennie.

1928 novemberében a francia radikális párt - a francia szabadkőművesség gárdacsapata - Angersben évi nagygyűlését tartotta, melyen több felszólalás történt. A francia köztársaság ezen modern jakobinusai, akikből csak úgy árad a páholyok szelleme, itt is a régi nótát fűjták, itt is fenekedtek a klerikalizmus és egyéb, a szabadkőműveseknek mumus eszmék és irányok vagy intézmények ellen.

A Párt jelentését Margaine képviselő mondotta el egy hosszabb beszédben, amely igen megnyerte a testvérek tetszését, egy rész kivételével. Ez a rész a beszéd azon fejezete volt, melyben Margiane azt igyekezett igazolni, hogy a nagy kapitalizmus mily veszélyeket jelent a világ békéjére, s tovább fejtve ezt a gondolatot, megállapítja, hogy a világháború nem jöhetett volna létre a nemzetközi zsidó nagytőke és "bizonyos titkos társulatok" közreműködése nélkül. A cikkíró, aki ezt a beszédet közli, erre a kijelentésre a következőket jegyzi meg: "Az ember kétszer is megtöri a szemét, mikor ezt a passzust olvassa, mely nem valami fasiszta, vagy royalista gyűlésen, hanem a radikális párt kongresszusán hangzott el, a francia szabadkőművesség mestereinek és fő-mestereinek jelenlétében. Mondanunk sem kell, hogy a párisi baloldali lapok a jelentésnek ezt a részét nem közölték". (Magyarország, 1928 november 15.)

Utolsónak hagytuk bizonyítékaink közül a legbeszédesebbet, a legdöntőbbet, azt a bizonyítékot, mely igazolni fogja, hogy miképpen rendezte meg és készítette elő a világ-szabadkőművesség a háborút, s miképpen igyekezett azt a monarchia trónörökösének meggyilkolásával kirobbantani.

A szarajevói gonosztett leírásával nem untatjuk olvasóinkat, mert azt úgyis mindenki ismeri. Azt azonban nem sokan tudják, hogy a háború alatt a katonai ügyészség az összefogott gazfickók ügyében lefolytatta a nyomozást, s őket a hadbíró elé állította. A hadbírósi tárgyalás egész anyagát lejegyezték, a gyilkosok vallomásait megörökítették és ezt az egész processzust Pharos szarajevói tanár könyvében, ki is adta Berlinben.

A könyvnek azon részéből, mely a vádlottak vallomásait szószerint közli, az alábbiakban adunk egyes részleteket:

Premusics (védő): Mond csak, hiszel Istenben, vagy bármiben?

Csabrinovics: Nem.

Premusics: Szabadkőműves vagy?

Csabrinovics (zavarba jön és hallgat. A hallgatás tart egy ideig, Premusics felé fordul és ránéz): Miért kérdi ezt tőlem? Erre nem válaszolhatok.

Premusics: Hallottad Belgrádban, hogy Ausztriával szemben azt hánytorgatják, hogy katolikus állam?

Elnök: Kérem ezek szuggesztív kérdések. (Csabrinovics felé) Tudomása volt arról, hogy a főherceg nagyon vallásos ember?

Csabrinovics: Az itt jelenlevő P. Puntigám volt a tanácsadója.

Elnök: De ez mégsem volt talán ok arra, hogy őt meggyilkolja?

Csabrinovics: Tudtam, hogy ő sovinizta, nem volt előttem szimpatikus.

Elnök: Valaki lehetne előttem is antipatikus, de azért nem ölném meg. Az ő katolicizmusa fő- vagy mellékok volt arra, hogy ön őt megölje?

Csabrinovics: Mellékok.

Premusics: Tankosics Voja (szerb őrnagy, a merénylet egyik főszervezője. Szerző.) szabadkőműves?

Csabrinovics (ismét zavarba esetten hallgat): Miért kérdi ezt ön? (Egy kis hallgatás után.) Igen és Ciganovics (aki a merénylőket kiképezte. Szerző.) is.

Elnök: Honnan tudja ezt?

Csabrinovics: Onnan, hogy Tankosics a Piemont-ban (egy szabadkőműves szerb lap. Szerző.) cikket írt a kormány ellen, amiért ez Üszkületben egy orosz anarchistát kiszolgáltattott, aki az orosz cárt meg akarta ölni.

Elnök: Ebből következik, hogy ön is szabadkőműves. Csak egy szabadkőművesnek mondja meg egy szabadkőműves, hogy ő is kőműves.

Csabrinovics: Kérem, ne tessenek ez irányban engem kérdezni. Nem fogok arra felelni.

Csabrinovics folytatólagos kihallgatásáról a felvett jegyzőkönyv egyes részleteit az alábbiakban közöljük:

Elnök: Mondjon meg valamit nekünk indító okairól. Mielőtt a merényletre elhatározta volna magát, ismeretes volt-e ön előtt, hogy Tankosics és Ciganovics szabadkőművesek? Befolyással volt-e az Ön elhatározására az a körülmény, hogy ön és ők szabadkőművesek?

Csabrinovics: Igen.

Elnök: Adjon nekem felvilágosítást erről. Kapott tőlük megbízást arra, hogy a merényletet végrehajtsa?

Csabrinovics: Senkitől sem kaptam megbízást a merénylet elkövetésére. A szabadkőművesség a merénylettel annyiban van összefüggésben, amennyiben általa szándékomban megerősítettek. A szabadkőművesség kötelékében meg van engedve a gyilkolás. Ciganovics mondta nekem, hogy Ferenc Ferdinándot a szabadkőművesek már négy évvel ezelőtt halálra ítélték.

Elnök: Nem fantázia ez? Hol ítélték halálra?

Premusics: Erre vonatkozólag a bizonyítékokat elő fogom terjeszteni.

Elnök: Azonnal megmondták ezt önnek, vagy csak azután, hogy ön kijelentette, hogy kedve volna a merénylet elkövetésére?

Csabrinovics: Beszéltünk már előzőleg is a szabadkőművességről, de ő (t. i. Ciganovics) semmit sem szólt erről a halálos ítéletről, míg végképen el nem határoztuk magunkat a merényletre.

Már a nyomozás folyama alatt fölmerült egy dr. Radoszláv Kazimirovics neve, aki szintén a merénylet egyik megszervezőjének bizonyult. Erről a Kazimirovicsról a főtárgyalás folyamán is többször említés tétetett, az elnök tehát megkérdezte Csabrinovicsot a Kazimirovics viszonyairól is, amire Csabrinovics az alábbi felvilágosítást nyújtotta:

Csabrinovics: ő szabadkőműves, bizonyos tekintetben egyike a vezető személyeknek. Kazimirovics ezután (t. i. ahogy a merénylet végrehajtására Csabrinovicsék följánlkoztak) azonnal külföldre utazott. Beutazta az egész kontinenst. Megfordult Budapesten, Oroszországban és Franciaországban. Valahányszor én Ciganovicsot kérdeztem, hogyan áll az "ügyünk", azt szokta mindig felelni: "Majd akkor, ha ő jön (t. i. Kazimirovics). Akkoriban mondta nekem Ciganovics azt is, hogy a trónörököst már két évvel ezelőtt halálra ítélték, csak nem voltak emberei, akik ezt végrehajtották volna. Mikor ő (t. i. Ciganovics) a browningot és a töltényeket átadta, így szólt: "Az az ember (Kazimirovics) tegnap este Budapestről megérkezett". Én tudtam, hogy Kazimirovics az utazást a mi "ügyünkkel" kapcsolatban vállalta, s hogy külföldön bizonyos körökkel tárgyalásokat folytatott.

Elnök: Nem mese az, amit Te itt elmondasz?

Csabrinovics: Tiszta igazság és százszor igazabb, mint az önök bizonyítékai a Národna Obranáról.

Ismeretes, hogy az egész pernek legundorítóbb alakja a merénylet tulajdonképpeni végrehajtója, Princip volt. aki a főtárgyaláson is oly elvetemültségről tett tanúbizonyságot, hogy valósággal elképesztette vele a bűnözők minden fajtájához hozzászokott, edzett szívű bírákat.

Ennek a Principnek a kihallgatásáról szintén készült jegyzőkönyv, amelynek tárgyunk szempontjából érdekes része a következő:

Elnök: Vezette önt tettében más motívum is? Talán vallási álláspont? (Princip hallgat) Hisz ön valamiben?

Princip: Komikus kérdés.

Elnök: Ez nem felelet. Persze önnek jogában van a feltett kérdésekre nem válaszolni. Princip: Erre nem akarok felelni.

Elnök: Ismeri Tankosics önagyot?

Princip: Tankosicsot nem.

Elnök: Beszél valaha vele?

Princip: Én nem, de Grabezs (az egyik bombavető) igen. Ciganovicst is ismerem.

Elnök: Beszélte Ciganoviccsal a szabadkőművességről?

Princip: Igen. Ciganovics mondta nekem, hogy ő szabadkőműves.

Elnök: Hogyan mondta el ő önnek, hogy ő szabadkőműves?

Princip: Midőn én a merénylet végrehajtása céljából eszközökért hozzá fordultam, hangsúlyozottan mondotta nekem, hogy ő beszélni fog egy bizonyos emberrel, akitől ő az eszközöket a merénylet elkövetésére meg fogja kapni. Egy másik alkalommal elmondotta, hogy az osztrák trónörökös a szabadkőműves páholyok halálra ítélték.

Elnök: És ön? Persze szintén szabadkőműves?

Princip: Mire való ez a kérdés? Nem fogok rá felelni! (Egy kis szünet után.) Nem.

Elnök: Csabrinovics szabadkőműves?

Princip: Nem tudom. Valószínűleg az. Azt mondta egy alkalommal, hogy be fog lépni a páholyba.

-- -

És most ezen vallomások és jegyzőkönyvtöredékek elolvasása után álljon meg nemcsak minden magyar, de minden érző szívű ember a világon egy pillanatra. Álljon meg és idézze fel a négyéves világháború szörnyét, idézze a rengeteg kiontott vért, a millió és millió elpusztított emberi életet, az anyagi veszteségeket, az erkölcsi züllést, mely ennek nyomán fakadt. Idézza maga elé a mostani beteglelkű emberiséget, a nyomorultakat, az árvákat és özvegyeket, a megkínzottakat, a kiűzötteket, a bebörtönzötteket, idézze fel a mérhetetlen arányú nyomorúságot, mely a háború szüleménye és végül, idézze meg az oroszországi infernót, a borzalmak borzalmát, a világtörténelem ezen szégyenét, idézze fel a háború fattyát, a bolsevizmust, mely rombolva száguld végig az egész világon! És mi, magyarok, tegyük magunk elé a trianoni ország térképét, vessünk egy pillantást szent István széttört koronájára, elszakított testvéreinkre, szétszabdalt ezeréves országunkra!

És állítsuk melléjük a magyarországi szabadkőművességet vádlottként és kérdezzük tőle a következőket:

A Magyarországi szimbólikus Nagypáholy kötelékébe tartozott ez a szerb szabadkőművesség, melynek Nikolajevics Szvetomir nevű feje már 1908-ban megindította a világ ösz-szes páholyaiban és így Budapesten is a szabadkőműves akciót a Monarchia ellen?

Mit keresett Nikolajevics Szvetomir a budapesti nagypáholyban 1908 őszén?

Igaz-e az, hogy a magyar szabadkőművességnek -- ha csak nem volt a vakok vakja, a süketek süketje - látni és hallania kellett a monarchia elleni szabadkőműves aspirációt az egész világon?

És mivel ellensúlyozta ezt?

És felhívta-e erre a magyar kormányok figyelmét?

És figyelmeztette-e a nemzetet, hogy ezeréves léte ellen orvtámadás készül?

És kérdezzük meg továbbá ettől a magyar szabadkőművességtől:

Miért utazott a merénylet értelmi szerzője, Kazimirovics azután Budapestre, ahogy a merénylet végrehajtóit kiválogatnia sikerült?

Mit keresett ez a szerb főszabdkőműves országunk fővárosában, s volt-e a páholyokban?

Miért nem volt szabad a merényletet - ahogy Csabrinovics vallotta - addig végrehajtani, amíg ez a Kazimirovics vissza nem tért?

És miért volt ennek a Kazimirovicsnak a merénylet előtt közvetlen utolsó stációja ismét csak Budapest? Miért? És Miért?

És kérdezzük meg a megidézettek szellemeinek ennél a borzasztó tetemrehívásánál ősi magyar szokás szerint, hogy bűnös-e a világszabdkőművesség és a magyar szabdkőművesség az ő halálukban, az ő nyomorúságukban, az ő testi és lelki lezüllésükben, s mindabban a bajban, amit a háború zúdított az emberiségre?

S az elmondottak után egészen bizonyos, hogy vérük magasan fog felszökellni az ég felé, s még a kövek is kiáltani fogják:

Bűnös! Bűnös! Bűnös!

És végül kérdezzük meg az illetékeseket, a hatóságot, s mindenkit, akinek Isten kezébe adta azt a hatalmat, hogy embertársai élete, sorsa, nyugalma felett örködjék, hogy megvizsgálta-e már a szarajevói per anyagát, s a szarajevói gonosztettben a szabdkőművesség - a magyart is beleszámítva - szerepét, mikor Pharos, az ő könyvében ennek munkájára vonatkozólag azt mondja, hogy "egyébként ebben az ügyben azok a bizonyítékok, melyeket a Szerbiába való bevonulás alkalmával találtak, teljes világosságot teremtettek".

Ha még nem tette volna meg, ezek után nem térhet ki ebbeli kötelezettségének teljesítése alól!

VIII. Jótékony volt-e a magyarországi szabdkőművesség?

Szabdkőműves dicsekvések. - Nem volt jótékony. - Szabdkőműves vezérek kárhoztatják a jótékonytságot. - Bíró Lajos elmondja a szabdkőművesség igazi célját. - A páholyok hivatalos lapjai is lebecsülik a jótékonykodást. - Miért akarták a szabdkőműves alkotmány revízióját 1918-ban? - Nem jó szív kellett a tagsághoz, hanem radikális lelkület. - A szimbólikus Nagypáholy 1914. évi jelentésének leközlése a jótékonytságról. - Hogy ültek be a szabdkőművesek a társadalmi és más egyesületekben? - Pontos számadatok a magyarországi szabdkőművesség jótékonytságáról. - Mire kellett a hadikórház a szabdkőművességnek? - Mire kellett nekik a diákmenza? - Prohászka megállapítása a szabdkőművességről.

A magyarországi szabdkőművesség belügyminiszterileg jóváhagyott és láttamozott alapszabályának 2. §-ban a jótékonytság gyakorlását is célul tűzte ki.

Sőt! A nagy nyilvánosságnak szánt nyilatkozatokban, könyveikben, beszédekben, polémiájukban, mint első és legfontosabb feladatot tüntetik ezt fel és hipokrita szemforgatással - éppen a jótékonyág szent nevében - állandóan méltatlankodnak azon támadások ellen, melyek őket innen vagy onnan érik.

Balassa és Arató munkáiból, a vett idézetekkel éppen azt bizonyítottuk, hogy mennyire igyekszik a szabadkőművesség igazi célját elleplezni olyankor, midőn a be nem avatottakhoz, vagy a kényesebb lelkiismeretű testvérekhez beszél, s hogy mily igyekezettel akarja elhitetni a világgal azt, hogy az ő működésének legfőbb célja az emberi jellem tökéletesítése mellett a jótékonyág gyakorlása!

Bakonyi Kálmán említett füzetében szintén slágernek tartogatja a szabadkőművesség igazolására a jótékonyág kijátszását. Felsorolja - külön fejezetekben - "emberbaráti tevékenységének" egyes fontosabb állomásait, pl. a hadikórházak létesítését, a hadikölcsönjegyzést, a különféle emberbaráti intézmények felállítását és fenntartását, a főiskolai hallgatók támogatását, sőt még Mezőlaborc felépítését is, melyeket mind a szabadkőművesség jótékony természetének eredményeként igyekszik elkönyvelni.

Ez az! A naiv és hiszékeny közvéleményt folyton azzal traktálják, hogy az állítólag általuk alapított jótékony intézmények egész sorát vonultatják fel a szemeik előtt, kenet-teljes szavakban kelnek a szegények és elhagyottak védelmére, s akárhányszor úgy tesznek, mintha sejtetni engednék legtitkosabb páholy munkájukat, mely természetesen csak úgy csöpög a szegények védelmezésétől, a jótékony akcióktól s a különféle intézmények és egyéneknek nyújtott segélyektől.

Kit ne hatna meg, mikor Arató testvér a szabadkőművesség feladatát a következő szép szavakkal jellemzi: "Oly férfiak lépnek tehát ebbe a szövetségbe, akik.....
érzésük

melegsége és tisztasága által részvétellel vannak a szerencsétlenek iránt - vagy amikor más helyen így ömleng - a szabadkőműves lelkületű emberek a természetes társulás ösztönénél fogva, minden időben kerestek rá módot és formát, mely szerint jóra irányított törekvéseiket együttes munkássággal eredményesebbé tegyék."

Azok a szabadkőműves velleitású, vagy liberális lapok is, melyek a szövetség feloszlata óta időnkint egy-egy cikkben azokat a bizonyos kémlelő ballonokat fel-feleresztik a magyar horizontra, hogy megtudják és megállapítsák, vajjon alkalmas-e már az idő a feloszlató rendelet sikeres meg-ostromlására, szintén a jótékonyágot állítják csaléteknek oda a gyanútlan közvélemény elé, s úgy tüntetik fel a szabadkőművességet, mintha az az intézmény egy soha ki nem fogyó persely lenne, melyből állandóan viszik, hordják szét a pénzeket, az adományokat és segélyeket azon helyekre, ahol a szegénység lélekgyilkos uralma terpeszkedik, ahol a betegség dominál, a nyomor az uralkodó, az elhagyatottság, az elesettség az élet egyetlen adománya.

A nagyközönség, a hiszékeny emberek legnagyobb része, mely ezeket folyton hallja és olvassa, hajlandó is lépre menni, hajlandó is ezt az intézményt, mint valami tiszteletreméltó, nemes dolgot cselekvő emberek társaságát felfogni és elismerni. Sok férfit éppen ez téveszt meg, ez a gimplifogdosás visz be a páholyokba, ahol aztán szisztematikusan ölnék ki belőle minden olyat, ami őt csalódására figyelmeztethetné.

Ha a páholyszónokok felavatóbeszédét olvassuk, azt látjuk, hogy az új testvért ugyanilyen csalafinta módon szédítik meg. "Az anyagiasság és önzés mindig ellensége volt az idealizmusnak, pedig ha valahol, úgy a mi templomunkban honol a legtisztább idealizmus" - mondja Székely Mihály dr. az újonnan felavatottaknak, - majd így folytatja - "oázis a mi templomunk az önzés sivatagában." (Árpád-páholy könyvtára XIII. 1896 május 23-án tartott beszéd) Sztroiny József testvér a szabadkőművesi kötelességeket az új tagok elé a következőkben tárja: "Keressünk befolyást ama... kifogást nem tűrő tisztesség által, mely felkölti az emberek bizalmát, s hozzánk vonzza a tanácsot vagy segílyt keresőket, 5 míg amazoknak szabadkőműves szellemben tőlünk telhető tanácsokat adjunk, a segílyt keresőnek, anyagi segílyt tehetségünk szerint nyújtunk" (Minerva-könyvtár I. 1897. 14. oldal.)

Ennek a komédiázó, nagyképű és a jótékonytságot fitogtató, a szerencsétlenek és szegények gyámolítását mímelő tevékenységnek klasszikus példája az a jegyzőkönyv, melyet 1917 február 21-én a szimbólikus nagypáholyban 120 testvér jelenlétében tartott értekezleten a Corvin Mátyás, Deák Ferenc, Galilei, Eötvös, Humboldt, Hungária és Progresszió páholyok közös megbeszélésének eredményeként vettek fel, melyben oly szószátyár és nagyképű modorban tárgyalják a magyar nemzet egyik igen fontos problémáját, mintha a páholyoknak más feladatuk nem is lenne, mint ennek a nagy kérdésnek a megoldása.

A rokkant ügyről van ugyanis szó, felkínálkoznak tehát a rokkantaknak protektorul, fel a társadalomnak, törvényhozásnak és a kormánynak egyaránt, tanácsokat adnak, eszméket termelnek, javaslatokat tesznek, természetesen csak azért, hogy a felvett jegyzőkönyvek minél szélesebb körben elterjedjenek, hogy így port hintsenek a világ szemébe, s eltereljék a figyelmet Igazi tevékenységükről, mely ezen időben már csak a politizálásban, a defetizmusban és egy forradalom kirobbanásában merült ki.

Mondanunk sem kell, hogy ez a jótékonytsági takaró is éppúgy lopott, a szabadkőművesség, mint karitatív intézménynek feltüntetése éppúgy hazug, mint általában az összes nemes eszméssel való dobálódzása, s egyedül csak arra jó, hogy pár - igazán pár - garas árán eltakarja a valódi célt, megtévessze a közönséget és a hatóságot, szóval az egész "jótékonytsági" cél csak vastag függöny, amely megakadályozza a páholyok belsejébe az avatatlanoknak a betekintést. Elleplezi a szabadkőművesség tényleges munkáját és igazi végcélja érdekében végzett tevékenységét, s lehetővé teszi, hogy általa és ennek árnyékában zavartalanul vihesse diadalra igazi - romboló - elveit.

Az előző fejezetekben bemutatott adatok után szinte felesleges is ennek a bizonyítása. Azok a nyilatkozatok, azok a tervek és célok, melyeket eddig az olvasók elé tártunk, minden más bizonyíték nélkül is nyilvánvalóvá tennék az emberek előtt, hogy a szabadkőművesség egész más célokért alakult, egészen más eredményeket hajszol, egészen más terveket igyekszik megvalósítani, mint a jótékonyság minél intenzívebb gyakorlását. Az a lelkeség, az az erkölcsi felfogás, amelyeket valósággal lefényképezve tártunk már eddig is az olvasók elé, s amelyek a szabadkőművesség igazi arculatát és belső világát mutatják be, nem is tennék, nem is tehetnék képpessé arra, hogy jótékonyágban, önzetlen karitatív munkában lelje legfőbb feladatát.

De nehogy bárki is azzal vádolhasson, hogy mi állítunk, de nem bizonyítunk ezen a fontos téren, az alábbiakban mindazt igazolni fogjuk, amit fentebb elmondottunk. Igazolni fogjuk, hogy a magyarországi szabadkőművesség nem volt jótékony, nem is tekintette ennek a gyakorlását feladatának, s ahol mégis van ennek valami nyoma, azt is csak önző célokból cselekedte ez az intézmény.

Azt is be fogjuk bizonyítani, hogy a magyarországi szabadkőművesség nagyszámú társadalmi jótékony intézménybe egyszerűen beopta magát, hogy a közpénzen, vagy a profánok adományaiból alapított és fenntartott egyesületeket suttyomban kerített hatalmába, hogy oda az ő kreatúráit helyezte be, aztán ezeket a szabadkőművesség munkájának eredményeként mutatta fel a világ előtt és szabadkőműves célok elérésére használta fel őket.

Hogy ez mennyire így volt, alább majd maguk a szabad-kőművesek fogják megmondani!

Jónás János, egy - a szabadkőművesek számára írt - füzetében így fakad ki: "A kereső abban a jámbor hitben kér nálunk bebocsáttatást, hogy ideális gondolkodású és törekvésű szabad emberek közösségébe lép. Mi prédikálunk is neki eleget szeretetről, békéről, egyetértésről és más hasonló szép dolgokról. Mikor aztán már bent van a páholyban, azt akarja X. Y. páholy, hogy korábban el nem árult, minden részletében meg sem állapított programot szegezünk neki, s ha ezt nem akarja elfogadni, nos, akkor szépen kitéssékeljük". (Jónás János: "Páholy-e vagy párt?" Thököly Imre páholy kiadása.)

Jónás János testvér feljajdulása teljesen jogos. Az az intellektuell zsidóság ugyanis, mely az utolsó időkben a páholyokat teljesen hatalmába kerítette, bizony felesleges, sőt egyenesen mellőzendőnek tartotta a szabadkőműves testvérek és páholyok jótékonyági működését.

Az Unió páholy, mikor Jászi Oszkár a Marinovich páholy főmestere lett, ennek székfoglaló beszédjére tüzetes és pontonként csoportba foglalt "megállapításokat és határozati javaslatokat" fogadott el 1911 május 2-án tartott munkáján, amelyben a következőket mondja: "8. Jászi Oszkár helyteleníti a ma oly annyira uralkodó egyetalkotási mániát. Igaza van. Mai napság nagyon sok olyan egyesület alakul, amelyek, ha egyáltalán fejtenek ki valamelyes működést, csak az erők

szétforgácsolására vezetnek."

A Minerva páholy 1911 március 24-én a páholyokhoz különféle kérdéseket intézett, s a beérkezett feleleteket összegyűjtve, ismét a páholyok rendelkezésére bocsátotta. Azon kérdésre, hogy miként lehetne intenzívebbé tenni a páholyok munkáját, a "Haladás" páholy vándorszónokok kiküldését javasolja oly páholyokhoz, hol még mindig "a baráti kaszinózás, alamizsnálkodó jótékonyság képezi a fő feladatot".

A szomorú emlékü Szende Pál, mint a Martinovich páholy helyettes főmestere "Alkotó és romboló munka a szabadkőművességben" című előadásában - minthogy a legdestruktívabb páholyban és szigorúan egymás között voltak --meg is mondja véleményét őszintén az egész jótékonysági törekvéstről. Így beszél többek között: "További vádpont ellenünk, hogy eltérítettük a szabadkőművességet legfőbb feladatától, a jótékonyság gyakorlásától, holott a szabadkőművesség lényege ebben a tevékenységben merül ki. Nem titkoljuk, hogy elvileg helytelenítjük a mai divatos jótékonyságot . . . Mi a jótékonyságot abban a formájában ismerjük el csupán jogosultnak, midőn ez szociálpolitikai tevékenységet pótol, midőn oly funkciót vállal magára, amely tulajdonképpen az állami feladatok közé tartozik."

Nagyon ismerni kell annak a halandónak a szabadkőművesség fifikus és dugóhúzószerű stílusát, aki ennek a mondatnak igazi értelmét ki akarja hámozni. Mert nem mond ez mást, mint, hogy nem helyes a szegényt egyénileg istápolni, a beteget személyenként gyógykezelni és ápolni, az elesettet családonként gyámolítani, hanem mindezt tömegben és intézményszerűen kell megcselekedni, mert így nyerhetünk csapatokat a szabadkőműves célok kivívására, így tudjuk egész osztályok lelkét megmételyezni, így kapjuk majd meg azt a lázadó lelkű, elégedetlen és mindenre alkalmas tömeget, amely a barrikádokra is kész lesz menni a páholyhatározatok diadalra juttatásáért.

Ne Tóth Jánost és Kis Imrénét segítsük, de egy egész menhelyet kaparintsunk meg, ne Kocsis Józsefet gyógykezeljük, de egész kórházakat szálljunk meg, ne Nagy János egyetemi hallgatót juttassuk lakáshoz, vagy tandíjhoz, hanem egész deákotthonokat, menzákat, egész deákegyesületeket kaparintsunk meg, mert ezeknél a jótékonykodás nagyon jó üzlet lesz, nagyon kiadós rebahot jelent a páholyoknak és azoknak az eszméknek, amelyeket ez utóbbiakban kitermeltek és, amelyeket az államban a szabadkőművesség megvalósítani igyekszik.

Micsoda érzés, micsoda erkölcs és micsoda lelkeség! Sztroiny testvér a már többször idézett kis füzetben kiadott egyik beszédében így oktatja ki a páholy falához már leszögezett elvtársat a szabadkőművesség jótékonysága felől: "a jótékonyság a szabadkőművességnek csak az alárendelt eszköze", (17. oldal Minerva-könyvtár.)

Egyébként óvatosan bár, de erre a hivatalos "rituálé" -s előkészíti a testvéreket. A Kőhegyi Lajos által kiadott Káték, melyek a három fok (inas, legény, mester)

természetráját írják meg, a két első fokban nagyon bőbeszédűen hangoztatják a jótékonyságot, a mesterfok kátéjában azonban ezt már nem is említik.

Kőhegyi a mesterjelek tárgyalásánál felteszi az egyik kérdést:

"Miből áll az érintés, vagy mesterfogás?

A mesterfogás öt részből áll: láb, lábhoz, térd, térdhez, mell, mellhez és bal karunkat a testvér nyaka köré fonjuk."

"Az első jelenti a barátságot és egyetértést, a második a készséget, amellyel a testvér segítségére sietnünk kell, a harmadik a szándékot, hogy a testvér számára kegyelmet kérjünk, a negyedik az őszinteséget és együttérzést, az ötödik a gondosságot, mellyel a testvért a bukástól megóvni akarjuk."

Sehol egy betű, egy szó a jótékonyságról! Az embernek, ha ezt olvassa, a régi mesék és gyermekkorának hátborzongató olvasmányai jutnak eszébe azokról az erdők mélyén, sziklaodúk belsejében tanyát ütött szegénylegényekről, akik iszonyú eszkükkal veszik ki a húséget a közjük cseppent új tagtól, s akikre az egymás megsegítésén, azon a bizonyos zsványbecsületen kívül semmi nem tartozik az egész nagy világból.

A Kelet 1911. évi 9-ik számában a Dél páholy egyik oktató munkáját közli le, melyben az előadó testvér a következőket mondja: "Bizonyára hallottátok már, hogy a páholyok sok jót tesznek. A profán világ alig is tud róluk egyebet, minthogy a páholyokban jótékonyságot gyakorolnak. Hát ebben van valami igazság, kedves Benjámintestvérek . . . ? De profánok és kőművesek egyaránt tévednek, ha azt gondolják, hogy ez a páholyok főmunkája. A szabadkőművesség arra törekszik, hogy a profán társadalmi rendszert megszüntesse, s helyét a szabadkőműves állami és társadalmi rend* szer foglalja el."

Strausz testvér a győri Philantrópia páholyban már 1907 február 19-én arról panaszkodik, hogy "a szabadkőművesség humanisztikus intézmények létesítésében látja működésének súlypontját."

A szimbólikus Nagypáholy 1916. évi jelentésének vitájában (1916 május 20 és 21-iki gyűlések) Fischer Gyula ezeket ; mondta: "Én, amikor szabadkőműves lettem, azzal a véghetetlen szeretettel és idealizmussal léptem át a Galilei páholy küszöbét, amellyel egy kiváló férfiakból álló olyan társaságba akartam bemenni, ahol a külső társadalom hitványságain kívül állva, magasabb szempontból leszek képes magasabb munkát végezni és azzal a megdöbbenéssel álltam évről-évre az elvégzett munka után, hogy hiányzik kezünkből mindaz az erkölcsi erő, amely ennek végrehajtásához szükséges."

Szegény Fischer Gyula, de kijózanodhatott már, mikor ezeket mondotta, ő bizonyára komolyan vette a filozofálást, az erkölcsi tökéletesedést, a jótékonyságot, s kapott helyette forradalmi eszméket és törekvéseket, amikhez erkölcsi erőre, igazán nem volt szüksége a magyarországi szabad-kőművességnek.

Ám a következő felszólaló Singer Márton testvér már nem mondott ilyen kellemetlen dolgokat. Ellenkezőleg! Ő már tudta, hogy mit akarnak a páholyok, és mit is akar tulajdonképpen a magyarországi szabadkőművesség. Beszéde folyamán - mondja a jegyzőkönyv - a páholyokban tapasztalt végzetes frázisok és az örökös pátosz ellen fordul, amellyel örökké a testvéri szeretetről és a szabadkőművesség örök feladatairól beszélnek. Mindenütt ott akarunk lenni, azt akarjuk, hogy mindég emlegessék a szabadkőművességet. Ahelyett, hogy valami pozitívet alkotnának, mindenféle jótékonykodással töltjük az időt, és olyan kérdésekkel foglalkozunk, mint pl. a rokkant ügy, melynek megoldásához sok száz millió kellene.

1918. év elején aztán a "tudatosabb" szabadkőművesek igen radikálisan akartak végezni ezzel a jótékonykodással. A talaj ekkor már alaposan meg volt művelve, az elvetett mag gyönyörűen kikelt és sudár fába szökellett, a páholyok is szépen megteltek a testvérekkel, az örszemek is helyeiken állottak minden hivatalban. Nem volt tehát már semmi szükség többé a tettetésre és az igazi cél elleplezésére. Csak útjukban állott a jó öreg szabadkőműves alkotmány, amely egyik paragrafusában holmi jótékonykodási komédiákat is tartalmazott.

Elhatározták tehát ennek az alkotmánynak a revízióját, mert Szalay Károly testvér szerint "alkotmányunk nem felel meg többé a megváltozott korviszonyok s újabb eszmeáramlatok által megkívánt feltételeknek." Ekkor már nem azt nézték, hogy ki a feddhetetlen és jóhírnevű férfiú, hanem amint F. S. testvér nyíltan megmondotta, "néhol elég a felvételhez, ha a kereső (a felveendő tag. Szerző.) erősen szociáldemokrata, vagy erősen radikális."

G. B. testvér szintén elárulja az alkotmány reform igazi célját, t. i. a jótékonykodás kiküszöbölését, s amint mondja, ezzel szemben csak azért vannak aggályai, mert az eddigi kontemplatív és karitatív irány sürgős leszerelése, ha ez majorizálással keresztülvitetnek, esetleg szakadásra vezethetne.

Vass Béla testvér szintén nem hajlandó helyet adni a páholyokban a jótékonykodásnak, s csak úgy csepeg beszédéből a lenézés és lekicsinylés, mikor megállapítja, hogy célszerűtlen felolvasásokkal, jótékonykodásokkal és egyéb kisdud szórakozásokkal telt el az idő számos páholyunkban."

Ő különben már előzőleg sem a jótékonykodásban látta a szabadkőművesség igazi célját, amint ezt egyik oktató munkájában nyíltan meg is mondotta. "Sokan vannak - fejt ki - akik a szabadkőművességben javító intézményt látnak... Ezzel vág össze az a tény is, hogy a páholyok működése sokáig a jótékonykodásban, a karitatív tevékenységben merült ki. De meggyőződése és összes forrásaink tanúsága szerint ez a szabadkőművességnek durva félreértése." (Kelet 1911. 256. oldal.)

Bálint Lajos az Eötvös páholy 1913 december 15-iki ülésében tartott előadásának végső következményeképpen a szabadkőművesség végcéljául a kommunizmust, ateizmust, és a kozmopolitizmust jelölte meg, nem pedig a jótékonykodást és a kontemplációt, amelyekről még csak említést sem tesz.

Wichtl az ő híres munkájában külföldi szabadkőműves korifeusok írásait citálja, így a franciaországi nagy Oriens bulletinjét 1864-ből, mely kimondja: "A jótékonyság nem tartozik a szabadkőművesség feladatai közé." (I. m. 69. old.)

Grundbaum Náthán a Humanitás páholyban 1905-ben a következőket mondja: "In der Lage soll wohl der Geist durch schöne Rede ergötzt, auch soll Wohltätigkeit gefördert werden. Doch dazu brauchen wir keine Freimaurerei."

Nem is habozik Wichtl a különféle irányban tett vizsgálódások után nyíltan kijelenteni: Die Wohltätigkeit ist also nur ein Deckmantel, den man abwirft, so bald er nicht mehr nötig ist."

De ismerve szabadkőműveseink szemérmetlen tagadási taktikáját, magának a szimbólikus Nagypáliolynak egyik jelentéséből fogjuk beigazolni azt, hogy a szabadkőművesség jótékonysága közönséges porhintés a tájékozatlan publikum és a jóindulatú hatóság szemébe.

Mielőtt azonban az egyes páholyok jótékonykodását szemügyre vennők, szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy a különféle egyletalapításokat jótékonyságnak - a szó etimológiai értelmében - nem tekinthetjük. Ezek megteremtésével a szabadkőművességnek az a célja, hogy eszméit a profán világba a gyanútlan tömeg közé kivigye, s ezt a tömeget szisztematikusan a maga terveinek tudatos vagy öntudatlan részeseivé tegye. Hogy egy hasonlattal éljünk, mint ahogy nem tekinthetjük a legönzettelenebb vallásosságnak azt, ha pl. az egyes vallásfelekezetek diplomákat állítanak fel - mert hiszen ez érdekükben áll - ép úgy nem tekinthetjük annak a szabadkőművesség abbeli törekvését sem, mely eszméjének népszerűsítésére különféle egyleteket és intézményeket alapít. Nem tekinthetjük továbbá a szabadkőművesség jótékony működésének azt sem, ha ez az intézmény a társadalom, vagy a köztisztviselők által alapított valamely egyesületet megszáll, abba kakukk módra betelepül, abba beszivárog, hogy aztán a kész intézményt minden anyagi áldozat nélkül egyszer csak birtokba vegye és megkezdje azokban az ő tanainak a propagálását.

A szabadkőművesek ugyan a közvélemény előtt ezeket is mint az ő sajátos alkotásukat, mint a szabadkőművesség jótékony szellemének eredményét tüntetik fel, mikor azonban maguk között vannak, akkor elégedetten dicsekszenek el azzal, hogy a jámbor profánokat ismét sikerült megtéveszteni és egy-egy intézményt csalafinta módon tőlük elhódítani anélkül, hogy ez a szabadkőművességnek a kasszáját igénybe vette volna.

A Corvin Mátyás páholy "egy szabadkőműves özvegy otthon és egy - az intellektuális gyakorlati élet céljait szolgáló - kísérleti műhelyt" alapít, melyet a páholy félszázados jubileumán "A magyar társadalomnak, mint a magyar szabadkőművesség szeretetadományát" akar felajánlani, vagyis magyarán

megcsinálja a szabadkőműves célokat szolgáló intézményt, s aztán a profán társadalom nyakába igyekszik azt varni.

A szegedi Árpád páholyban közigazgatási bizottsági tagokból városi pártot szerveztek, ahol a páholyban kimunkált tervek számára profán közvéleményt teremtettek, ugyanannyira, hogy - miként maguk eldicsekszenek vele -- "e városi párt a páholy profán szerveként tekintendő". Hány jóhiszemű férfiú lett így a páholyok öntudatlan szolgálója.

A nagyváradi László király páholyban Lévai testvér a fiatalkorúak bíróságáról szóló törvény ismertetésénél a pártfogói tisztséget, mint szabadkőműves alkotást üdvözli, Márton testvér pedig arról értekezik: "Hogyan lehetne eszméiket a nép között a ponyvairodalom útján terjeszteni." A páholy nem talál ebben semmi kivetnivalót, ellenkezőleg: ezen terv-részletes kidolgozásával Márton testvért meg is bízta. íme "a felvilágosodás és kultúra" legfőbb tényezőjeként hangoztatott szabadkőművesség, mint a legbornírtabb népbudítási eszköz árendása!

Az Eötvös páholy (Budapest) A Villám-utcai "Leányanyák Otthon"-át, mint a nővérek munkájának eredményét említi fel, a kolozsvári Unió páholy pedig egész sorozatát sorolja fel a különféle egyleteknek, amelyeket ugyan nem ő alapított, még csak nem is igen támogat, de, ahol szerinte a szabadkőműves munkálkodás számára fontos tér nyílik.

Az aradi összetartás páholy a városi népsegítő irodát kaparintja meg, a kassai Resurrexit páholy jelentésében pedig Nyulászi testvér a tagok nagy tetszése között ajánlja, hogy az igazságügyi kormány által ügyvédjelöltek és joggyakornokok részére létesítendő jogi szemináriumok előadói közé minél több testvér kerüljön be.

A dévai Hunyad páholy a cserkészetre veti magát, s nagy örömmel jelenti, hogy "három intézetben alakult meg a cserkész szövetség, mindenütt a testvérek vezetése alatt. Ugyancsak a páholyokból indult ki az absztinens mozgalom is, szintén a testvérek vezetése mellett."

A most felsorolt adatok a szimbólikus nagypáholy 1914. évi jelentéséből vannak véve.

De nemcsak ezen jelentés, hanem a körlevelek és felszólalások egész sora bizonyítja, hogy a különféle jótékonyági intézményeket a szabadkőművesség nem altruista célból, hanem a legönzőbb indokokból alapította. így pl. sokat beszélnek arról a segélyezésről, amelyet a magyarországi szabadkőművesség a szegény főiskolai hallgatók között véghezvitt. Külszínre és nagyjából így is állott a dolog, de tevékenységük és jószívűségük igazi indokát teljes őszinteséggel tárja fel a Comenius páholy 1913. január 25-én kiadott körlevele, amely szószerint a következő leleplezéssel szolgál: "Több, mint egy évtizeden át egyre fokozódó intenzitással foglalkoztak már a páholyok azzal a kérdéssel, hogy mit kellene tenni és miképp lehetne védekezni a klerikalizmusnak az ifjúságra gyakorolt egyre növekvő hatalmával szemben, s jelszóvá vált, az ifjúságnak szabadkőművesi szellemben való irányítása.

Eszme, eszme után vetődött fel, hogy miként lehetne legalább a főiskolai hallgatók között valamely szervezetet létesíteni, amely sikeresen szálljon szembe a klerikalizmusnak romboló munkájával. Voltak, akik ifjúsági lapot akartak alapítani, mások progresszív eszmekörből vett tárgyú irodalmi munkákra pályadíjak kitűzését javasolták, és a pályanyertes ifjak közül vélték megszerezhetni az alakítandó ifjúsági egyesületek alapítóit. Ismét mások nagy társadalmi akciót indítottak egy nagy ifjúsági pártfogó egyesület megalakítása végett, ismét mások a mentori intézményben keresték a cél megvalósítására alkalmas eszközt." íme a szabadkőműves jószív! Az ifjúság iránti nagy szeretet tehát ily közönséges önző célokat takart, nem a szeretet és részvét vezet tehát a testvéreket, midőn az ifjúságnak segítségére sietnek, hanem egy aljas indok, mely pénzzel akarja megvásárolni a lelkeket céljai számára.

De még visszataszítóbb formában nyilatkozik meg a magyar szabadkőművesség jótékony munkájának igazi célja ?abban a körlevélben, melyet a magyarországi

szimbólikus nagypáholy 1913 május 24-én 2989/1913 . szám alatt valamennyi szabadkőműves páholyának megküldött, s amelyet "szigorúan bizalmasának jelez, mert "nem kívánatos, hogy az általunk megindított mozgalom híre - szövetségünkkel szemben ellenséges indulatú - profán körökbe jusson." A körlevélben a cserkészfiúk intézményét ajánlja a testvérek figyelmébe, mert "ki kell gyomlálni a felekezeti vonatkozásokat ezekből a serdülő gyermekekből álló testületekből... (mert ha) a konfesszionális egyoldalúság gyökeret ver az újak lelkében, nehezen irtható ki a későbbi időben."

Felhívja tehát a szabadkőműveseket, cserkészfiú testületek alakítására, "a testvérek vezetése, irányítása és ellenőrzése mellett, úgy a fővárosban, mint az erre alkalmas vidéki helyeken . . . mert . . . amint a külföld szabadkőművesei is felfogták a gyermekszervezetek irányításának fontosságát a szabadkőműves célok szempontjából, úgy mi különös súlyt helyezünk a cserkészfiúk intézményének szabadkőműves befolyás alatt leendő továbbszervezésére és irányítására." Jó lesz tehát még ma is az illetékeseknek átnézni a cserkészvezetők névsorát, s meg nem engedni, hogy esetleg "a testvérek emberbaráti" működése e téren is befészkelje magát ebbe a magyar jövő szempontjából rendkívül fontos intézménybe "a szabadkőművesi célok szempontjából."

A szimbólikus nagypáholy 1911. október 12-én kelt 3741/1911 . számú körlevele szintén kellő világításba helyez a szabadkőművességi jótékonyosság emberbaráti jellegét, midőn így szól: "Vannak oly újabb alkotásaink is, melyeknek segítségével progresszív törekvésünket vittük ki a profán világba. Azért alkottuk ezeket, hogy szabadabban mozoghassunk, és hogy a társadalomra szabadkőműves szellemben' erősebb hatást tudjunk gyakorolni."

A Kelet 1910. évi 13-ik száma azt mondja: "Azt az alap-, elvet tartjuk szem előtt, hogy a szabadkőművesség eszméit a profán életbe, profán szervezetek útján kell

átvinni, amelyekben azonban a szabadkőművesség vezető férfiai tartják meg a vezető szerepet . . . E profán intézmények szervezésénél különösen a tisztikar kijelölésénél és megválasztásánál az alapítók oda törekedtek, hogy biztosítsák a szabadkőművesség vezetését egyrészt intézményileg, másrészt azzal, hogy óriási többsége a vezetőknek a szabadkőművesség kebeléből kerüljön ki."

A szimbólikus nagypáholy 1910. évi jelentése a debreceni Haladás páholy munkájáról szólva így dicsekszik el: "A páholy alkotásai, amelyeknek szabadkőművesi eredetéről a profán világnak alig van fogalma, szépen fejlődhetnek." s Mondanunk sem kell, hogy ezekre az alkotásokra a derék páholy minél kevesebb anyagi áldozatot fordított, mert annak minden fenntartási költségét - épen azért, mert az intézmény szabadkőművesi jellegét elleplezte - a profán társadalommal fizettette meg.

A győri Philantrópia páholy számos vakoláson eldicsekedett azzal, hogy sikerült nekik Győrben egy diák internátust létesíteni, amely szigorúan szabadkőművesi szellemben neveli az ifjúságot, olyannyira, hogy amint egyik páholymunkán Miháلكovich közjegyző főmester elmondotta, - egyik osztály végzett növendékei hittanárunknak már nem voltak hajlandók az érettségi után Ígéretet tenni arra nézve, hogy a szabadkőműves páholyokba nem fognak belépni. Hogy azonban a szabadkőművesek ezen diákotthonra is minél kevesebbet költöttek és ennek céljaira minél nagyobb értékeket igyekeztek megkaparintani a közvagyonból, azt a páholy 1908. évi február 25-én megtartott ülésének jegyzőkönyve dokumentálja, ahol a nappal királyi közjegyző, éjjel szabadkőműves főmester örömmel jelenti ki, "hogy a városi képviselőtestület az internátus céljaira ismét megszavazta az ingyen telket, mely ellenségeinknek oly sok fejfájást okozott." A szimbólikus nagypáholy 1916. évi első munkatáblájának (gyűlésének) tanúsága szerint Bókai Árpád nagymester bejelentette az ülésen, hogy "egy igen szép szabadkőműves eszme megvalósulásának ünnepéről, a fővárosi diákmenza megnyitásáról jön. E menza száz diáknak ad havi 27 koronáért ebédet és vacsorát, száznak ingyen. A polgármester hálásan köszönte meg a nyilvánosság előtt ezt a szabadkőművességnek. Gondoskodás történt azonban arról, hogy a beneficiumot élvezőknek tapintatosan tudtukra adassék, hogy az ő jótevőjük a szabadkőművesség."

Hogy ezen diákmenza fenntartásainak költségeihez a társadalom, a székesfőváros, a kormány, stb. oly összegekkel és egyéb anyagi segítséggel járultak hozzá, ami mellett a szabadkőműves áldozatkészség szinte a nullával egyenlő, azt bárki megláthatja és megállapíthatja, aki a menza számadásait átnézi. Ámde a szabadkőművesség mégis egyedül vágta zsebre érte az ugyancsak szabadkőműves polgármester dicséretét, és ezen túlmenőleg volt merészsége még arra is vetemedni, hogy a jótékonytságot kamatoztassa és a szegény diákok minden egyes kanál levesénél fülükbe súgja, hogy mindezt a szabadkőművességnek köszönhetik.

Ilyen jótékonytságra valóban csak a szabadkőművesség képes!

Ugyancsak a szimbólikus nagypáholy 1916. május 13-iki üléséről felvett jegyzőkönyv 5. pontja mondja a következőket: „A Debrecen keletén dolgozó Haladás páholy javaslatot terjesztett be a jótékony egyleteknek, állami felügyelet alá való helyezése és nevezett egyletek felekezeti jellegének megszüntetése tárgyában. Tekintettel arra, hogy a jótékony egyletek a törvény értelmében állami ellenőrzés alatt állanak, valamint arra, hogy a felekezetek által alapított egyesületek felekezeti jellegét megszüntetni nem lehet, a szövetségtanács azt ajánlja, hogy a Haladás páholy által megvalósítani szándékolt célt úgy érjük el, ha a páholyok oda fognak törekedni, hogy az ilyen egyesületek vezetésébe minél több testvér jusson be.”

A Haladás páholy tehát nem elégszik meg azzal, hogy a vallások, és a profánok által alapított és fenntartott jótékony intézményekbe a szabadkőművesség alattomban szivárognak be, neki ez a tempó igen lassú, ő egyenesen el akarja ezeket raboltatni az államhatalom ereje által, hogy aztán ezek így még könnyebben, még kevesebb fáradsággal és még kisebb kockázattal hulljanak a szabadkőművesség karjaiba. A szimbólikus nagypáholy, a szabadkőművesség magyarországi erkölcsének legfőbb őre - amely csak bizonyára ismeri a szabadkőművesség lelkeségét - nem háborodik fel ezen, nem utasítja rendre debreceni vazallusát, hanem ellenkezőleg, megmagyarázza neki, hogy úgy, vakmerően és egyenesen a terve nem sikerülhet, azonban, ha a régi recept szerint járnak el, talán lassabban, talán nagyobb munkával, talán több veszéllyel, de mindenesetre elérhetik ugyanazt a célt a jótékony intézmények szabadkőműves szellemmel való megtöltését.

A Cél című folyóirat 1916. évi június 20-iki számában olvassuk a következőket: "A páholyok a főváros közelében, jobban mondva a törvényhatósági bizottságokban akkor kezdtek először szerepelni, mikor a hajléktalanok menhelyei létesültek. Ez alkalommal ismerték fel már a fővárost ama kitűnő pénzforrásnak, melyből mindig bőven lehet meríteni. A testvérek ugyanis, áthatva a nemes humanizmustól a főváros egyes részeiben a lakástalanok részére menedékházakat építettek. Ám az építés összes költségeit az utolsó krajcárig a főváros házi pénztára adta, a testvérek pedig úsztak az elismerésben és dicsőségben. Ez volt az első lépés. Azóta már. a főváros intézményeket létesített, tömérdek társulatot támogat és tart életben, a páholyok határozatából."

„Maga a polgármester székfoglalója sem volt egyéb, mint a magyarországi Nagy Oriens nagymesterének, Bókay Árpádnak közgyűlési megnyitója bő kivonatban. S hogy intézményileg is biztosítva legyen a páholyok állandó befolyása és jótékonyági akcióiknak a fővárosra való átruházása, a testvérek céljainak megfelelően egy polgármesteri memorandum jelent meg, mely a közjótékonyosság ügyét a mai városi Segítő Iroda szabadkőműveseinek vezetésével koncentrálni akarja egy új nagy hivatalban.” (Cél 1916. június 20. 382, 386. oldal)

A szabadkőművesség tehát hűen betartotta és tehetségesen sikerre vezette azt a programot, melyet a Dél 1911. évi március 15-iki számában úgy formulázott meg, hogy "iparkodjunk helyünket elfoglalni minden közéleti testületben, hol

eszméinknek szóval és tettel lehetünk szolgálatára." Ugyanezt hirdeti a Kelet 1910. évi második száma is, midőn a testvérek figyelmébe ajánlja, hogy "ki kell vinnünk eszméinket a profán közönség legmesszebb és legszélesebb köreibe. Kötelességünket nem akkor teljesítjük, ha magunk részére dolgozunk, hanem csak akkor, ha átültetjük elveinket a társadalom termő talajába."

Végül idézzük a Progresszió című szabadkőműves hivatalos lap 1911. évi 2-ik számából az alábbiakat: "Gondoskodnunk kell arról, hogy főleg megfelelő közös munkákkal a páholyokban, minden fontos közéleti kérdésben egészséges és életerős szabadkőműves közvélemény alakuljon ki és, hogy ezt a már kialakult közvéleményt minden lehető eszközzel a profán világba is kivigyük."

Mindezen idézetek - azt hisszük - teljesen világossá teszik mindenki előtt, hogy a sokat emlegetett jótékonyság a szabadkőművességben nem az irgalmas szív munkája, hanem a jól felfogott érdek folyamánya, a kalmár nyereszkedésre alapított spekulációja, mely tiszteletet nem érdemel.

Ha most már az érdek nélkül véghezvitt, tisztén altruista jótékonyságot vizsgáljuk, látni fogjuk, hogy az oly csekély, amivel dicsekedni igazán nem állhat érdekében a hazai szabadkőművességnek.

Hogy ne tagadhassanak, a legautentikusabb tanúval fogjuk ezen állításunkat bizonyítani.

A szimbólikus Nagypáholy 1914. évi Jelentése -mely pár kivétellel - az összes páholyok tevékenységet jelzi, számszerűleg hozza a magyarországi szabadkőművesek által 1914 évben jótékonyságra fordított összegeket. Lássuk tehát, hogy az egyes páholyok mit fordítottak az igazi jótékonyságra :

1. A Széchenyi páholy 4583 kötetből álló népkönyvtárát a város rendelkezésére bocsátotta, természetesen azon "altruista" céllal, hogy így a nagyközönség észrevétlenül szívja magába a szabadkőműves eszméket. Más jótékonyságról hallgat.
2. Corvin Mátyás. Háborús segítő akcióra adott 2500 koronát, a szabadkőműves kórház céljára 1000 koronát.
3. Humbold. A Nagypáholy kórházára adott 1800 K-t, a Nyomorék gyermekeknek 800 koronát, a Demokrácia páholy kórházát 500 koronával, a műcsarnoki hadikórházat 100 koronával, a "Világ"-ot 1670 koronával, a Társadalomtudományok Szabad Iskoláját 100 koronával, a galíciai menekültek részére állított iskolát 50 koronával támogatta, vagyis - mint a páholy kijelenti - szabadkőműves célokra az 1914. évben 6630 koronát fordított.

A tulajdonképpen jótékonyságra persze a páholynak nem jutott pénze, legalább is nem valami sok, mert a páholy ezt a következő titokzatos kijelentéssel intézi el: ezenfelül több közérdekű jótékony célú intézményt is kisebb-nagyobb összegekkel támogatott."

4. Az Árpád páholy a hadbavonultak családtagjainak 1500 koronát adott, a páholykórházat pedig 5000 koronával megalapította, mellyel "a testvérek ugyanazt

a feladatot teljesítik, amit a fővárosi szabadkőműves kórházzal a szabadkőművesség egyeteme." Erről a "feladatról" még beszélünk.

5. Neuschlosz a Régi Hívek, mindössze 1000 koronával szerepel a jótékonyág terén, ezt is a Nagypáholy kórházára adja.

6. A Haladás, szabadkőműves jótékony célra és profánoknak adott 600 koronát, progresszív célokra megszavazott 3550 koronát. (Ebből a "Galilei-kör" kapott 1000, a "Világ" 1500, "Új Korszak" 200, Szabadgondolkodók Egyesülete 250. Társadalomtudományok Szabad Iskolája 100 koronát.)

7. Galilei. Profán alkotásokra 4478.73 koronát utalt ki, ezenfelül 2500 szabadkőműves szellemű olvasmányt adott a hadikórházaknak, fenntartott a Nagypáholy kórházában egy ágyat, a Demokrácia páholy kórházának adott 200, a Deák Ferenc páholy kórházának 200, a rettek-utcai népkonyhának havi 50, ingyentej egyletnek havi 50, II. napközi otthonnak havi 100 koronát, összes jótékony célú kiadása tehát 6875.73 korona.

8. Hungária. A Nagypáholy kórházára adott 500 koronát, három sebesült katona ellátására havi 300 koronát, s a hadbavonult páholy tagok hozzátartozóinak 1150 koronát, jótékonykodása tehát a három katona ellátására szorítkozik évi 3600 koronával.

9. A Könyves Kálmán, 72.820 koronát számol el "segélyezésre és jótékony intézmények támogatására, de hogy ezek miben állanak, azt elhallgatja. "A háborúval kapcsolatos alkotásokra 4067 koronát, bevonultak családtagjainak 1000 koronát, segélyezésre szoruló testvéreknek 10.000 koronát ad, tulajdonképpen jótékonyága tehát - legfeljebb - 73.820 korona, mi azonban felvesszük a 4067 koronát is, s így a végösszeg 17.887 korona.

10. Hallgatagság csak annyit jegyez meg, hogy "az általános ínséggel számolva, a páholy nagyobb összegű adományokat juttatott a városi ínségakciók részére, az összeget azonban bölcsen elhallgatja, amiből következik - ismerve dicsekvésüket -, hogy az igen kevés lehetett.

11. Haladás. Az R. I. tv. 1000 koronás adományán kívül nem említi összeget.

12. László Király. 1000 koronát adott ingyenkenyérre, az egyetemi hallgatóknak juttatott 2700 koronát, összes jótékonykodás tehát 3760 korona. A páholy kórházának felállítása és a "Világ"-nak adott 1000 korona már szabadkőműves célokot szolgál.

13. Eötvös. A levesosztó-társaság létesítésén kívül csak -"kisebb nagyobb adományokat juttatott" a különféle jótékony intézményeknek, de hogy ezek mennyit tettek ki, azt nem közli számszerűleg. Megjegyezzük, hogy ezek az intézmények is mind szabadkőműves alapítások. A páholy egész tevékenysége, kedvenc szülőtte, a "Világ" segítségével merült ki, s ettől nem sajnál 15.000 korona szubvenciót.

14. Felvidék. Harcbavonult katonáknak 140 koronát és 1000 koronát, kórházra havi 180 koronát, tehát évi 1960 koronát, Vöröskeresztnek 50 koronát, a 16-os honvédeknek karácsonyra 30 koronát, szegények és főként özvegyek segélyezésére 170 koronát, az ev. gimnáziumra 100 koronát adott, összes jótékonyága tehát 3450 korona.

15. Deák Ferenc. Jótékonyága - egy a páholy által 176

alapított hadikórház - azonfelül 3300 koronát szentel a valóban jótékonynak mondható célokra.

16. Unió nem ad semmit jótékony célra, de valódi szabadkőmíves észjárás szerint a Kolozsvár város törvényhatósága részéről munkanélkülieknek megszavazott 15.000 koronát saját "karitatív" működésére könyveli el.

17. Comenius. 3000 korona a jótékonykodása, ebből ! azonban 2000 korona a Nagypáholy kórházára lett adományozva.

18. összetartás. 650 korona segélyt osztott ki.

19. Világosság. Szabadkőmíves célokra tényleg bőkezűen ad, a valódi jótékonyt azonban 700 koronával, majd 500 koronával, s a háborús nyomorra adott 1000 koronával, összesen tehát 2200 koronával teljesen elintézi, nem szólva arról, hogy résztvettek az újpesti patronázs-egylet újjászervezésében és hogy annak helyes irányú vezetését biztosítsák, testvéreket választottak be a vezető állásokba".

20. Demokrácia. 12.500 koronát könyvel el jótékony célra, bár nem sorolja fel, hogy azt mire adományozta.

21. Munka. Kórházára 2500 koronát költött, karitatív munkája pedig a vak katonáknak 100 korona, hadbavonultak családtagjainak 500 korona, egyéb jótékony célra 200 korona, összesen tehát 800 korona, mert azt a 100 koronái, amit "egy szabadkőmíves szellemben dolgozó tanítónak" juttatott, ide nem számíthatjuk.

22. Pannónia. 1000 koronás alapítványt tett szegény ifjak számára s ezen felül egyes intézményeknek, "a szokásos évi adományokat juttatta", s végül 500 koronát adott a hadbavonultak családtagjainak, s így összes adománya 1500 korona.

23. Alföld. Tagjai belopakodtak "a helyi népjóléti bizottságba", ennek kiadásaira adott is 500 koronát, s ezzel jótékonytartalma ki is merült.

24. Siculia. 100 koronát említ, mint jótékony célra adott összeget.

25. Reform. Szabadkőmívesi célokra igen bőkezűen adakozott, "profánok" támogatására azonban csak 750 koronát tartott szükségesnek fordítani.

26. Minerva, "összes kiadása humanitárius, progresszív, és háborús célokra 7700 korona."

27. Losonczy. Hosszú lére eresztett öndicsérete mindenről beszél, de hogy jótékony célra mit fordított a hadbavonultak családjának megszavazott 1000 koronán felül, azt nem említi meg.

28. Resurrexit. A háborús nyomor enyhítésére 1150 koronát, s az ingyentejnek 100 koronát adott. Természetesen ez is birtokba vette a városi népsegélyező irodát.

29. Szepes. Azt a 7000 koronát, melyet "a profán körökkel együtt" gyűjtöttek, teljesen a maga vívmányaként könyveli el, pedig egész jótékonytartalma nem egyéb, minthogy "a testvérek mind beléptek a jóléti bizottságba, amely bizottságnak összes tisztviselői testvérek."

30. Philantrópia. Jótékony célra semmit sem mutat ki.

31. Sirius. "Segélyezett különböző emberbaráti és progresszív intézményeket", hogy miket és mennyivel, azt nem említi meg.

32. Erzsébet. Megjegyzi, hogy több intézményt támogatott, s háborús jótékony célra 2500 koronát adott.

33. Madách. A hadbavonultak családtagjainak 4000 koronát adott, s segélyezett "több progresszív és jótékony egyesületet".

34. Ébredés. Jótékonysága 500 koronából áll.
35. Hajnal. Hadbavonultak családtagjainak 600 koronát, egy kórházi helyért 720 koronát fizetett, jótékonysága tehát összegben kifejezve 1320 korona.
36. Testvériség. Háborús jótékonysága 1500 korona.
37. Berzsenyi. Kulturális célokra 124 koronát, katonák karácsonyára 50 koronát, katonáknak pamutra 40 koronát adott, tehát 214 koronával az egész jótékonyságot elintézte.
38. Honszeretet. "Áldozatkészség" 344 korona értékű természetbeni adományban nyilvánul, viszont szabadkőmíves szokás szerint a város részéről a szegényeknek adott összeget is sajátjaként könyveli el.
39. Petőfi. "Több jótékony és kulturális intézményt támogatott", de összeget nem mer közölni.
40. Szabolcs. Ez a nagyszájú vörös páholy szintén bölcsen hallgat, mikor áldozatkészségét bizonyítania kellene.
41. Kazinczy. Szintén nem közöl összeget.
42. Zsilvölgy. Szabadkőmíves célokra 1193.23 koronát, háborús segélyekre 500.42 koronát fordított.
43. Szeged. Ínségesek segélyezésére 1000 koronát, az 178 Árpád páholy kórházára 720 koronát szavazott meg. aszerint 1720 korona erejéig jótékonykodott.
44. Tisza. Felsorolja az általa létesített intézményeket, s kijelenti végül, hogy profán segélyezésekre 301 koronát fordított.
45. Archimedes. Csak általános kijelentésekre szorítkozik.
46. Progresszió. Háborús segélyekre a páholy a főmesternek 1450 koronát bocsátott rendelkezésére.
47. Sas. Segélyezésre 3200 koronát fordított.
48. Észak. "Profánok támogatására is tetemes összeget fordított", de azt számszerűleg nem jelöli meg, csak a "Világ"-nak adott 400 koronával dicsekszik.
49. Budapest. Az Augusztus gyorssegély-alapnak adott 120 koronát.
50. Irányi Dániel. "Az özvegy persely tártaim jt 50 koronára kiegészítve az ingyentejnek adta s erre szí- ma a megvilágítás alkalmával körözött persely tartalmát is.
51. Türr István. Nem közöl összeget.
52. Előre. Szintén nem dicsekszik jótékonykodással.
53. Pro libertate. Havonként 100-100 koronát ad a szegényeknek, évente tehát 2400 koronát.
54. Virradat. 510 koronát juttatott a szegényeknek.
55. Phönix. Minden háborús állami vagy társadalmi alkotást megkaparintott, így a városi jóléti irodát, a kórházakat, még a polgárőrség vezetését is. A jóléti iroda költségére adott havonta 100 koronát, tehát egy évben 1200 koronát.
56. Kárpát. Segélyezésre 455 koronát, kórházra 1163.58 koronát adott ki, tehát összesen 1618.58 koronát.
57. Kölcsey Ferenc. Hadbavonultak családtagjainak juttatott 200 koronát.
58. Körösi Csorna Sándor. Csak általános öndicsekvésben merül ki.
59. Zoroaszter. Egy mozielőadás jövedelméből 2700 koronát, ezenfelül még

1689.69 koronát adott a Vöröskereszt és Vörös félholdnak, vagyis összesen 4389.69 koronát.

60. Anonymus. Nem közöl összeget, csak a szabadkőműves célra juttatott adományokból.

Eddig a jelentés. Eszerint a szorosán vett magyarországi -szabadkőművesség jótékonyága páholyonként az 1914. évben a következő összegeket tünteti fel:

1. Széchenyi	-
2 Corvin Mátyás	2.500.
3. Humboldt	950 -
4. Árpád	1.500.-
5. Neuschlosz a R. H.	
6. Haladás	-600.-
7. Galilei	6.878.
8. Hungária	3.600.
9. Könyves Kálmán	17.878
10. Hallgatagság:	
II. Haladás	1.000.-
12. László Király	3.160.-
13. Eötvös	.
14. Felvidék	3.450.-
15. Deák Ferenc	3.300.-
16. Unió	
17. Comenius	1.000.-
18. összetartás	650.-
19. Világosság	2.200 -
20. Demokrácia	12.500
21. Munka	800.-
22. Pannónia	1.500.-
23. Alföld	500.-
24. Siculia	100.-
25. Reform	750.-
26. Minerva	7.700.-
27. Losonczy	1.000.-
28. Resurrexit	1.250,-
29. Szepes	7.000.-
30. Philantrópia	
Átvitel:	81.766.-
Athozat:	81.766.-
31. Sirius	
32. Erzsébet	2.500.
33. Madách	4.000.

34. Ébredés	500.-
35. Hajnal	1.320.
36. Testvériség	1.500.
37. Berzsenyi	214.
38. Honszeretet	344.-
39. Petőfi	
40. Szabolcs	
41. Kazinczy	
42. Zsilvölgy	500.42
43. Szeged	1.000.--
44. Tisza	301.-
45. Archimedes	-
46. Progresszió	1.450.
47. Sas	3.200 -
48. Észak	-
49. Budapest.	120-
50. Irányi Dániel	
51. Türr István	
52. Előre	
53. Pro libertate	2.400.-
54. Virradat	510.-
55. Phönix	1.200.-
56. Kárpát	1.618.58
57. Kölcsey Ferenc	200.-
58. Körösi Csoma Sándor	
59. Zoroaszter	4.389.69
60. Anonymus	
Összesen	108 983.69

A magyarországi szabadkőművesség 1914. évi jótékonyága tehát számokban kifejezve 108.983.69 koronát tett ki. De vegyük figyelembe a kisebb adományokat, s tegyük jótékony adományát 150.000 koronára. Ez összegből azonban le kell számítanunk a profánok adományát, le kell azon összeget, melyet háborús célokra adott, mint amelyek békeidőkben nem szerepelnek s akkor látni fogjuk, hogy a magyarországi páholyok állítólagos legfőbb feladatuknak, a Jótékonyáságnak évente legfeljebb 100.000 koronával tettek eleget. Ennyit tudott áldozni csak, több mint 8000 tag. Bankárok, ügyvédek, orvosok, mérnökök, gyárosok, magántisztviselők kereskedők - és több mint 80 páholy, vagyis, egy szabadkőműves jótékonykodása átlagban és évente legföljebb 12 korona 50 fillért tett ki.

Ne álljanak azonban elő az általuk alapított jótékony egyesületekkel, valamint ne dicsekedjenek az oly buzgón felállított páholykórházakkal sem.

Hiszen a "Jelentés"-ből világosan kitűnik, hogy ezeket az egyleteket mind a városok, az állam s a társadalom nyakába varrták, ezekkel tartatták el, a profán adományokból táplálták, nekik csak arra volt gondjuk, hogy azokba a testvéreket ültessék bele, s így lehetőleg ingyen - vagy csak fillérek árán -- szabadkőműves eszmeterjesztő intézményekké tegyék azokat.

Hogy az egyesületek tervszerű segélyezéséről szó sem lehet, az a tény is bizonyítja, hogy egyetlen páholynak sem volt költségvetése vagy költségelőirányzata, a szabadkőműves vagy más alapítású jótékony intézmények segélyezését illetően, még azoknak sem, amelyek egy-egy ilyen intézményt megalapítottak.

Nos, és a kórházak alapítása? Emlékezhünk még arra, a botrányra, midőn a hadvezetőség észrevette, hogy az ezekbe bevezényelt sebesülteket az irgalmasság köpönyege alatt miként igyekeztek a destruktív eszmékkel megmételyezni. Nincs tehát nekik mit dicsekedniük ezen "jótékonyssággal" sem.

Ki hiszi el ezek után, hogy a magyarországi szabadkőművesség lényeges tevékenysége a karitatív munkába merült ki?

Ki hiszi el ezek után, hogy a magyarországi szabadkőművesség a testvéreket egy nagy segítő egyesületbe szervezi be, mint ahogy a profán világnak ezt bemagyarázni szeretnék?

Ki hiszi el nemes céljaikat, midőn az ország gazdag tőkésai és bankárjai mindössze 100.000 korona, fejenként 12.50 korona erejéig óhajtottak évente segíteni szegény és rászorult embertársaikon?

Hát van oly káplán az országban - hogy főpapjaikról ne is szóljunk -, aki évente-békében - csak 12.50 koronát fordított volna jótékony célra?

És még ők merték a papságot szűkkeblűséggel vádolni?

A milliomos Mauthnerek a Madách páholyban 400 koronát, az egyik gelsei Quttman a "Munka" páholyban 800 koronát, Kohner Jenő báró a munkácsi "Hegyvidék" páholyban semmit, Kohner Adolf báró az "Alföld" páholyban 500 koronát tudtak csak a többi páholytestvéreikkel együtt a jótékonyosság oltárán évente feláldozni, a Madarassy Beck Gyulák, Székely Ferencek, bégavári Backok, a Bahruhok, a Kereskedelmi Bank, Hitelbank, a biztosító intézetek dús jövedelmű vezetői és egyéb nábobok, ebbeli tevékenységükkel pedig hallgatnak.

Hát van olyan ember a világon, aki - ezt látva - elhiszi, hogy ezeket az emberszeretet, a jótékonykodás vitte be a páholyokba?

És hol vannak a páholyok jövedelmei? A tagdíjak? A felvételi díjak? Az önkéntes adományok, külföldi segélyek, a hivatalos gyűjtések, a vakolások soronkívüli "alamizsnái" stb., stb.

Nem! A szabadkőművesség ezzel - reméljük - urbi et orbi bebizonyította, hogy a jótékonykodás nem célja. Ezzel csak szédítik a világot, elaltatják a gyanút, s elterelik igazi tevékenységükről a figyelmet. Teljesen igaza van tehát Prohászka püspöknek, midőn azt mondja róluk: "Sok embernek be volt kötve a szeme, s nem látta a szabadkőművesség igazi ábrázatát. Azt mondták nekik, hogy ártatlan jótékonykodó gyülekezet. Most már reméljük, felnyitnak a gimplik szemei is, s látják, hogy internacionális, defetista banda, mely gyűlöli az Egyházat és tiszteli Mefisztót és Ahasvért, tárt kaput nyit a zsidó invázióknak és tapossa a keresztény nemzeti tradíciókat."

II. KÖTET.

A FÖLDALATTI MAGYARORSZÁG

Első rész.

I. A szabadkőművesség története és fejlődése

Homály mindenütt. - Az eltüntetett nyomok. - Az adatok célzatos összeállítása.

1. A SZABADKŐMŰVESSÉG TANÍTÁSA A SZABADKŐMŰVESSÉG EREDETÉRŐL. A szabadkőművesség önkényes megállapításai. - ősök keresése. - Mindenki szabadkőműves, aki az emberiség életében valamit jelentett. - A Biblia a szabadkőművesek érvelésében. - Az Ízisz és Ozirisz monda. - Hiram története. - A gyanús ősök elmellőzése. - Nem vállalják a templomos lovagokat. - Mik voltak ezek? - Történetük. - A "demokratikus" szabadkőművesség rangkorsága. - A rózsakeresztesek, a Carbonárik és az Alta Vendita sem kell a testvéreknek. - Az illuminátusok szövetsége. - Csak a középkori kőműves céhekkel tüntet. - Mik voltak ezek a céhek? - Miként szivárogtak be közéjük a forradalmárok? - Anderson és a modern szabadkőművesség. - A titkok és szertartások eredete. - A szövetség kifejlődése az egyes államokban.

2. A SZABADKŐMŰVESSÉG TÖRTÉNETE A VALÓSÁGBAN. Mi volt a szabadkőművesség a múltban? -Már az 1723-as alkotmány "nagyon régi"-nek mondja. - A kőműves céhek nem voltak a mai szabadkőművesség ősei - Balassa "testvér" elszólása. - Az angol parlament 1360. rendelete a szabadkőművesek ellen. - A mágusok.- Esszénusok- A templárisok szerepe. -A zsidóság titkos társulatai- A messianizmus. - Két párhuzamosan haladó titkos forradalmi szövetség. - Nilus tanár könyve és Cion bölcseinek jegyzőkönyvei. - Évszázados munkák a föld alatt oltár és trón ellen - Cromwell és a szabadkőművesség. - A két forradalmár testület egyesítése - a modern szabadkőművességben. A szabadkőműves rendszerek és fokok. - A történelmi adatok végső eredménye.

Mi a szabadkőművesség? Hol ringott bölcsője, mikor, hol és kik vetették meg alapját ennek a napjainkban az egész világot átfogó, több mint gyanús titkos szervezetnek? Milyen utakon járt, milyen területeken munkálkodott, míg eljutott mai tökéletes szervezetéig? Kik voltak a fejei, mily célokat hajszolt s az egyes korokban mint illeszkedett be annak társadalmi, állami, erkölcsi és vallási közületébe? Hogyan fejlődött az emberiség történelmének széles országútján, mit alkotott és mit mentett át az egyik letűnt korszakból a másik számára?

Hol vannak tevékenységének bizonyítékai, a letűnt századok avarja alól, mit kapar elő a kutató, ha történetét megírni óhajtja, múltjának milyen bizonyítékai menekültek meg az enyészettől, a pusztulástól, hogy a mai kor emberének beszédes tanúbizonyságai legyenek az ő történetének? . . . Az emberiség fejlődésének milyen irányítója, vezetője volt, s mi az, vagy mik azok, amit vagy amiket belső tartalmából ennek lábai elé szórt, hogy haladásában eljusson a jelen század tökéletesedéséig?

Kérdések, kérdések, amelyekre a kutató elme nem tud feleletet kapni. Nincs ugyanis még egy emberi intézmény, amelynek eredete, amelynek múltja és működése annyira homályba lenne burkolva, mint a szabadkőművességnek. A történelemelőtti korok ha kőben, fában, ha összeomlott barlangokban, ha a talaj rétegeiben, ha a tenger fenekén, de valahol feltárják történelmüket a vizsgálódó előtt, s betekintést engednek a későbbi korok nemzedékeinek az ő életükbe. Az ókor népei, rég eltűnt, elpusztult nemzetek, fajok, ott hagyták nyomukat, egy-egy fontos dokumentumát életüknek az elhagyott sivatagban, a bozóttal benőtt omladék között, s a mai kor gyermeke úgy megismerheti életüket, vágyaikat, törekvéseiket, intézményeiket, állami, társadalmi és vallási berendezkedésüket, mintha csak tegnap söpörte volna le őket a térképről valami hatalmas vihar.

De a szabadkőművesség eredetét és történetét kutatók számára nem állanak ilyen bizonyítékok, ilyen relikviák rendelkezésre. Itt nincs egyetlen nyom, mely biztos célhoz vezetne, nincs egyetlen jel, mely valamit megmagyarázhatna, nincs egyetlen sor írás, mely múltjából a legcsekélyebbet is felfedhetné. Homály és homály mindenütt, sehol egyetlen sugár, mely bevilágítana a kietlen sötétségbe!

A szabadkőművesség kétségtelenül mesterségesen tüntetett és tüntet el minden olyan nyomot, mely múltjának igazi bizonyítékaihoz vezethetne. Célja ezzel kettős. Egyrészt, hogy a táborába gyűlt, vagy ennek felkeresésére hajlamos lelkeket már kezdetben megdöbbentse és megszedítse egy ősrégi, de eredetére és múltjára ismeretlen intézmény bemutatásával. Úgy gerálja a szövetséget, mint amely messze felette áll a sablonnak, a mindennapinak, az emberek által ismert társulások és egyesületeknek, amelyeknek múltjában tetszés szerint vájkálhat és búvárokodhat az érdeklődő, "íme - gondolkodik a megkönyékezett halandó - mennyire más ez az intézmény, mint a többiek, mint az összes, amit eddig megismerhettem. Már eredete is el van takarva a kíváncsiak előtt, egy nagy kérdőjel ágaskodik a páholyajtó küszöbén, mely egy hatalmas és dicső múltat, rengeteg munkát és óriási

eredményeket sejtet, de titkát el nem árulja." Azon már nem gondolkozik a "kereső", hogy ha a szabadkőművesség céljai olyan nemesek, mint amilyenek azt állítják a testvérek és vezetők, úgy igazuk mellett épen az lenne a ki nem parírozható döntő bizonyíték, ha felkutatnák, a világ elé tárnák a szabadkőművesség történetét, kezdve megindulásától egészen tegnapig, hogy ezzel mutassák ki, ezzel dokumentálják, hogy hazugság, felületesség, mende-monda, pletyka mindaz, amit ellenfelei és ellenségei reájuk szólnak. Azt már nem látja az elkábított elme, hogy szerfölött gyanús dolog az, ha ez a minden lében kanál intézmény, mely a legaprólékosabb részletekig bogarászik, ha a történelemtől, kereszténységtől, uralkodókról stb. van szó, egyszerre teljesen analfabétának tettei magát, ha saját történelmét tudakolja meg tőle valaki.

Mert ez a viselkedés az, mely az elfogulatlan szemlélőből először valami kellemetlen érzést vált ki, ami azt súgja neki, hogy itt azzal a "dicső" múlttal valami nincsen rendjén, annak eltemetett maradványaiban valami olyan fedezhető fel, ami nincs és nem lehet ínyére az utódoknak, s még kevésbé alkalmas arra, hogy ennek felfedésével leszármazásuk nemességét igazolja. A szabadkőművesség ugyanis egyébként szörnyen bőbeszédű, ha saját magának dicséretéről van szó. Nincs az a magasztos és szép dolog, tett, eszme, elv, törekvés, amit ne sietne magára aggatni, vagy mint saját találmányát a világ elé tární. Azt sem lehet mondani, hogy múltját illetőleg is ne igyekezne azzal a bizonyos patinával magát bevonni, csak épen, hogy azt nem hajlandó elárulni, hogy honnan jött a világra, mit csinált és mint élt addig a korig, amíg a laikus világ is vissza tudja származását eredeztetni. Azaz, hogy ad ő történelmet, kimutatja ő az ősi táblázatot, felvonultatja ő a múltat a testvéreknek és a világnak, de hát ez a múlt szerfölött hiányos.

És ez a másik célja a szabadkőművességnek azzal, hogy múltját és történetét egy mesterséges ködbe és homályba burkolja be. Így az igazi nyomokat eltünteti, s kényszeríti az érdeklődőt, hogy azon a csapáson haladjon a múlt kutatásában, amelyet ő vágott és ő mutat a kutatóknak.

Természetes, hogy az így megkonstruált történelemben - legalább látszólag - nincs semmi hiba, az így kitergetett múltban nincs semmi olyan, amit takargatni kellene, vagy amiért pirulni lenne szükséges a mostani testvéreknek. Ebben a szabadkőművesség által feltalált, de egy cseppet sem hű történelemben valóban mint a jámborság, a szép erények letéteményesei és birtokosai mutatkoznak be, akiknek nem volt más vágyuk és törekvésük, mind a földi élet igazságtalanságai és egyenlőtlenségeinek csökkentése, a szegények istápolása s az emberi lehető legnagyobb boldogság megszerzése.

Ennek a történelemnek olvastára tényleg felkiált a naiv és hiszékeny halandó, hogy ugyan mi üthetett a pápákba, a királyokba, az államokba, egyes komolynak és képzettnek ismert emberekbe, mikor ezt a jámbor intézményt kárhoztatják, s tőle az embereket óvni igyekezzenek.

1. A SZABADKÖMŰVESSÉG TANÍTÁSA A SZABADKÖMŰVESSÉG EREDETÉRŐL.

A szabadkőműves írók és vezetők ennek az intézménynek a történetét igen megejtő módon tárják a világ elé.

Abból indulnak ki, hogy a világ berendezkedése igen tökéletlen és igazságtalan. Vannak, akik az élet minden javát élvezik, akik előtt ismeretlen a gond, a nélkülözés, viszont vannak, akik születésüktől fogva sírjukig ennek az életnek és ennek a világnak csak baját, fájdalmát, lelketlenségét és ridegségét kapják útravalóul. Hiszen, ha a jólét, boldogság, az élvezet, a gondatlanság valami nagy és fenséges munka, tevékenység eredményeképpen állana elő, a nélkülözés pedig a tunyaság, a gonoszság, a lelki és testi elzüllés, vagy egy gonosz ember büntetése volna, a dologban meg lehetne nyugodni. Azonban nem így van. Láthatjuk, hogy sok hitvány lélek mily kitűnő viszonyok között él, s sok nemes törekvés, szép jellem, akármit kezd, akármihez fog, csak megmarad a nélkülözésben és nyomorban.

Ugyancsak így vagyunk az állami és társadalmi berendezkedés terén is. Vannak, akik teljesen érdemtelenül jutnak hatalomhoz, s tartják uralmuk alatt az emberek millióit, akiknek nincs más feladatuk, mint annak a pár hatalmon levőnek az érdekeit szolgálni, azok vágyait betölteni.

Voltak azonban minden korban férfiak, kik ezeket az igazságtalanságokat látták s feladatuknak tekintették ezek megszüntetését vagy legalább is csökkentését. Ezek a nagy és nemes lelkek a gyengék oldalára állottak, azok segítségére siettek, őket karolták fel, s életüket annak szentelték, hogy verőfényt lopjanak be azok hajlékába, boldogságot nyújtsanak ezek számára is.

Azok a férfiak, akik ilyen eszmékkal voltak telítve, s ilyen értelemben dolgoztak már szabadkőművesek voltak - mondják ők. Nem a szertartások, nem a ma érvényben levő formák után lettek ennek az intézménynek a tagjai, hanem lelkük alapján lettek részesei a testvéri láncnak, bárhol és "bármilyen korban éltek és működtek.

Amint láthatjuk, ez igen kényelmes és kétségkívül igen eredeti módja az ősök megszerzésének. Hogy egy kissé önkényes, azzal a szabadkőművesség egyáltalán nem törődik, ő - tetszik - nem tetszik az illetőknek - egyszerűen összenyalábolja minden kor nagy jellemeit és nagy egyéniségeit, s valósággal lebélyegzi azt a szabadkőművesség pecsétjével, így nevezik szabadkőművesnek Sokratest, Mózeset, így vindikálják magukénak Krisztus Urunkat is, s általában mindenkit, akivel csak tüntethetnek.

Arató Frigyes "A szabadkőművesség" című munkájában nagyon röviden bánik el az egyes korok intézményeivel és nagy embereivel. Egyszerűen betessékeli őket a testvéri láncba, s mint a szabadkőművesség őseit tünteti fel őket.

"A szabadkőműves lelkületű emberek - mondja Arató - a természetes társulás ösztönénél fogva minden időben kerestek rá módot és formát, mely szerint jóra irányzott törekvéseiket együttes munkássággal eredményesebbé tegyék. Ilyen jellegű társulásokat találunk a régi népek vallásos csoportosulásai között is. Egyes ókori bölcselők iskolái bizvást megtisztelhetek a szabadkőművesség névvel. A kereszténység a maga Krisztusi egyszerűségében tiszta szabadkőművesség. Ez a szellem bevonul a középkor egyes vallási, politikai, társadalmi intézményeibe is, míg végre a XVIII. században a mai szabadkőműves szövetséget alkotja meg " (14. old.)

Amint látjuk, Arató testvér igazán nem skrupulizál, ha arról van szó, hogy társaságának történetét bemutassa. Egyszerűen hozzácsatol minden embert és intézményt, aki és amely az emberiség életében kimagasló szerepet játszott a fent elmondott értelemben, sőt végül magát a kereszténységet is minden teketória nélkül betessékeli a páholyokba, mint azok ősszüljét.

Hogy ezek a megállapítások teljesen nevetségesek és komolytalanok, azt bizonyítanunk sem szükséges. Valóban szabadkőművesnek kell lennie az embernek, hogy meg ne botránkozzon azon a vakmerőségen, amivel a páholykorifeusok és szabadkőműves történetírók olvasóik értelmi színvonalát annyira leméretezik, hogy ilyenfajta argumentumokat találhatnak fel nekik. Hiszen ezzel a módszerrel minden középiskolai önképzőkör, minden mezőváros tűzoltótestülete felviheti eredetét a világ kezdetéig, s saját egyesületének dísztagjaként hirdetheti ki az első embertől kezdve Mussolinig a világ minden nagy alakját, s történelmet formáló kimagasló jellemét. Nincs normális gondolkozású ember, aki ezen bizonyítékokra egy pillanatig is adna valamit, s ezekből bármit is komolyan venne, csak a szabadkőműves - ez az egyébként cinikus, mindenben gáncsoskodó, mindent agyonkritizáló fajta - az a csodálatos teremtmény, amely készpénznek veszi azt a sok humbugot, amelyet szövetségének eredetéről neki hivatalos szakértők feltálnak.

De vannak más magyarázatok is. Egyik írójuk - mint fentebb említettük - Mózeszt szabályos nagymesternek tekinti, s komoly képpel bizonyítgatja, hogy Józseuban helyettesét, Abatiáb és társában pedig a két felügyelőt kell a szabadkőművességnek tisztelni.

Mások egészen az egyiptomi Izisz és Ozirisz kultuszig viszik el eredetét, s ennek mítoszából s misztériumából vonják le azon következtetésüket, hogy a szabadkőművesség bölcsőjét itt kell keresnünk.

Acél Gáspár testvér a "Szabadkőművesség titkai" című munkájában idevonatkozólag a következőket mondja:

"Tudjuk, hogy Egyiptomban az Ozirisz és Ízisz mítoszából - mely tulajdonképpen a nap és a hold vándorlásának volt allegorizálása - egy rendkívül elterjedt és magas fokra fejlesztett misztérium fejlődött ki, amelynek titkaiba való felavatás rendkívül

körülményes ceremóniák között ment végbe. így a különféle fokokba beosztott felavatandók szigorú vizsgálat alá vettek, hosszas böjtökkel, lelki próbáratevésekkel gyakoroltattak, szimbolikusan máglyán kellett átmenniük, tengeren átúszniok, majd a felavatáson egybegyűlt papság előtt mesterségesen előidézett eső, mennydörgés és tűzlobogások között földre vettetve, meztelen mellükre éles kard szögeztetett, s úgy kellett megesküdniük, hogy arról, amit látnak és hallanak, soha senkinek nem fognak szólni a beavatottakon kívül. Az addig bekötött szemmel vezetett jelölt akkor két oszlop közé vezetett, az Ozirisz és Ízisz oszlopa közé, amikor szeméről levétetett a kötés s a főpap ajkáról meghallotta a jelszót: "amoun" (hallgass) s ugyanekkor megtaníták bizonyos kézfogásra is, melyről a beavatottak egymásra ismerhettek s egyidejűleg egy fehér kötényt is kapott a jelölt. A második fokon próbát kellett kiállani annak az igazolására, hogy testi szenvedélyektől nem befolyásoltatik, s ekkor ismét más jelszót közöltek vele, s újabb jelekre is megtanították. Majd a harmadik fokon elvezették a halál kapujához, vagyis a templom azon részébe, hol felette ítéletet tartott az alvilág istene s ennek bírái, hogy aztán megszabadítva szallagjaitól, kitanítsák a balzsamozás titkaira. S ez így ment 7 fokon át, mialatt próbára tették személyes bátorságát egy barlangban elrejtett emberi szörny fejének levágásával, melyet be kellett mutatni a királynak, hogy aztán beírassék a bírák könyvébe s megtaníttassék a hieroglif írás titkaira. Végül kémiára, asztronómiára -s asztrológiára taníttatott, hogy mint próféta az istenség szobra elé vezettessék, melynek fátyola előtte fellebbentetvén, e szavak hangzottak fülébe: "Én vagyok minden, ami volt, van és lesz." S ezzel a beavatás megtörtént s az illető fel lett jogosítva minden vallásos kultusz gyakorlására, s megmagyarázták neki, hogy Ozirisz és Ízisz tisztelete csupán egy mítoszon alapul, s hogy mindennek csupán allegorikus értelme van."

Vannak, akik azt is igen komoly képpel tárgyalgatják, hogy már Mózeszt megelőzőleg megszületett a szabadkőművesség, s a történetileg kimutatható első főmester Noé volt, fiai pedig a különféle, s ma is fennálló páholytiszségek betöltői, az általuk épített bárkát pedig az első páholynak kell tekintenünk. Ezt a nézetet osztja az angol alkotmánykönyv is, mely szintén azt állítja, hogy Noé és fiai szabadkőművesek voltak, s mivel az emberiséget tőlük eredeztetik, nem is mond kevesebbet, mint, hogy az emberi nem is a szabadkőművességnek köszönheti létezését.

A sok mese közt, melyet e téren feltálat a szabadkőművesség, kétségtelenül feltüntet olyan nyomokat is, melyekben már megvan a realitásnak valami kicsinyke alapja.

Így a szabadkőműves írók mindannyian megegyeznek abban, hogy Salamon király híres építésze, a jeruzsálemi templom tervezője Hiram, vagy Hiram Abif, vagy Adoniram története már belejátszik a szabadkőművesség múltjába. Az bizonyos, hogy egyes rendszerekben bizonyos tisztségek felruházásánál a jelöltet oly szertartások között avatják fel, amelyek a Hiram mondával összefüggésben vannak, s hogy a páholyok berendezésének egyes fontos tárgyai ezen a regén alapulnak.

Mi is hát a Hírám monda? Hallgassuk meg a szakemberek előadásai alapján. Tudjuk az Ó szövetségből, hogy Jehova Dávidnak a jeruzsálemi templom megépítését - bűnei miatt - nem engedte meg. Fiára Salamonra hárult tehát a feladat, aki meg is akart ennek felelni. Minthogy a zsidóknak megfelelő építészei nem voltak, Tyrus királytól kért szakembert, aki így küldötte neki erre a célra Hiram mestert. Állítólag 18000 munkás és 3300 felügyelő vezetése és irányítása mellett folyt a nagy munka. A templom két nagy oszlopa is fel volt állítva s az egyik a fekete színű "Boáz" nevűnél fizette Hiram az inasokat, a másik a fehér színű Jakin" nevűnél fizette a legényeket.

Már csaknem készen volt a templom, mikor három segéd, névszerint Jubelas, Jubelos, és Jubelum összeesküdtek Hiram ellen, elhatározták, hogy alkalmas pillanatban megtámadják, s ha nem közli velük a mesterbér felvevésének titkos jelszavát (Mac Benac) s nem lépteti őket mesterré elő, akkor megölik. A munkások pihenésekor, mikor Hiram egyedül volt a templomban, a három összeesküvő elállotta annak keleti, nyugati és déli kapuját, s a kifelé tartó mestert megtámadta, s minthogy az a mesterszót elárulni nem volt hajlandó, Jubelas egy mérőléccel, Jubelos egy szögmérővel, és Jubelum egy kalapáccsal Hiramot agyonverték. A holttestet egy törmelék alá rejtették s sírját akáccal megjelölték. Midőn Salamon a gyilkosságot megtudta, a tettesek után kutatott, s a munkásokat maga elé rendelte, akik ártatlanságuk igazolásaképpen fehér kötényt és kesztyűben jelentek meg a király előtt.

Nemsokára elfogták a gyilkosokat, akik akkor már megbánták tettüket, s így átkozódtak: Jubelas: "ó, hogy inkább vágták volna el a gégémet, tépték volna ki gyökerestől nyelvemet, ásták volna el testemet a tengerpart homokjába, hogy huszonnégy óra alatt kétszer söpörte volna el az apály és dagály, mielőtt Hiram halálába beleegyeztem volna." Jubelos: "Oh bár tépték volna ki szívemet, mielőtt részt vettem volna a mesterem meggyilkolásában." Jubelum: "Ó, bár kettétépték volna a testemet és széthányták volna észak és dél felé, bár elégették volna beleimet és hamvukat szétszórták volna a viharban, mielőtt mesteremnek, Hírámnak halálát okoztam."

A király ugyanazon büntetést mérte a gyilkosokra, amiket ezek átkaikban önmaguknak kívántak. Jubelasnak elvágták a nyakát, Jubelosnak kitépték a szívét, Jubelumnak testét kettévágták és elégett hamvait a szélbe szórták. Három más legény, Stolkin, Zerbael, és Eligam nevűek aztán megkeresték a Hiram sírját, s az ideiglenesen elföldelt hullát körülményes szertartások mellett végleges sírjába helyezték. Testét úgy emelték ki, hogy az ezt végző legény odatérdelt a halott mellé úgy, hogy lába annak lábát, térde annak térdét érintette, mutató és közép ujjával görcsösen átfogta kézcsuklóját és egészen lehajolva hozzá, hogy melle Hiram mellét érintette, bal karjával átfogta nyakát és felemelte a hullát ezen szavakat sóhajtozva: mahabone (csontig elrothadva.) A hullát arccal a föld felé helyezték sírjába, arca elé egy A alakú lemezt tettek és erre Q. betűt véstek, s végül sírját akáccal jelölték meg.

Azért közöltük le ezt a mondát a lehető részletességgel, mert, mint később látni fogjuk, a szabadkőművesség rituáléjában és páholy munkáin igen sok olyan momentumra akadunk, melyek a fenti mondával szoros kapcsolatban vannak s abból származnak. Így pl. a páholyoknak ma is elengedhetetlen berendezési tárgyak a két, belül üres - mert állítólag a salomoni templom két oszlopa üres volt, melyeknek belsejébe a munkások szerszámaikat tartották - oszlop, egyik fekete, a másik fehér színben. A nevük is a Hiram monda oszlopainak nevét viseli, Boáz és Jakin. A két oszlop mellett ül a két felügyelő, a Boáz oszlop alatt egyik körül az inasok, a Jakin oszlop alatt a másik felügyelő körül a legények állanak.

Ugyancsak nagy szerepük van a gyilkosok átkainak is a szertartásokon, mert a három fokban (mester, legény, inas) összegyűjtött tagok mindegyikének az ismertető jele ezeken alapszik. Fontos ceremónia az is, amivel a legény Hiramot ideiglenes sírjából kiemelte, mert bizonyos alkalmakkor ma is pontosan ilyen módon végeznek egyes szertartásokat, s végül meg kell említenünk, hogy a "mahabone" szó állítólag a szabadkőművesség legrégebbi mesterszava. Mindezekről azonban később még bővebb ismertetést fogunk adni.

Ismételjük tehát, hogy ennek a Hiram legendának, a szabadkőművesség eredőjeként való feltüntetése már nem oly légbőlkapott, mint az előbb felsoroltak. Más kérdés természetesen az, hogy tehát a szabadkőművesség valóban Salamon idejéig tudja-e az eredetét visszavezetni, s hogy ez a Hiram monda - ha van ténybeli alapja - egy már akkor meglévő szervezet kontúrjait igazolja-e, vagy, hogy ennek az eseménynek a nyomán valóban megszületett-e egy társaság, mely évezredekken keresztül átmentve, napjainkban mint szabadkőművesség áll előttünk ... Erre is később fogunk tüzetes választ adni.

Vannak aztán szabadkőművesek, kik az intézmény eredetének kutatásánál a templáriusok vagy templomos lovagok rendjét is megemlítik, mint amely a szabadkőművesség egyik őségének tekinthető. Feltűnő azonban, hogy ezt a kapcsolatot sehol sem mutatják ki, s legtöbbször egyszerűen elveti még a gondolatát is annak, hogy ennek a hajdan nagyhatalmú és gazdag rendnek valaha is köze lett volna a szabadkőművességhez.

A rokonságnak ez a merev és hajthatatlan letagadása vagy fel nem derítése, igen gyanús dolog. A szabadkőművesség nem szokott - amint fentebb láttuk - az ősök kiválasztásában ily szigorú megrostálást tanúsítani, szívesen akasztja be tengelyét a régi idők nagy és erős intézményeibe, hogy azoktól való leszármazásával előkelő és nagy múltú szövetségnek tüntesse fel magát.

Azért is igen furcsa ez a mostoha elbánás a hajdani templárius renddel, mert hiszen tagadhatatlan, hogy ennek az emlékébe a szabadkőművességnek a XVIII. században egy igen hatalmas és a világon nagyon elterjedt faja ékelte be magát, mely fenn hirdette, hogy szabályzata, rendszere és szertartásai egyek és ugyanazok a templárius rend szabálya és szertartásaival, s hogy ő maga is annak törvényes és egyenes leszármazójaként tekintendő . . .

Az is kétségtelen - s a szabadkőművesek előtt feltétlenül ismert dolog - hogy ma is egyes fokok a templáriusokkal vannak kapcsolatban, s igen fontos szertartások, azok életének fontos epizódjait elevenítik fel a testvérek előtt, s végül le nem tagadható, hogy a szabadkőműves hierarchia egyik legdíszesebb és legnagyobb rangja a templárius rend emlékének van szentelve.

Miért hát akkor" ez a mostoha elbánás - a világ előtt - a templomos vitézek rendjével? Azonnal megkapjuk reá a feleletet, ha ennek a rendnek történetét és a hozzáfűződő - de a szabadkőművességben elevenen élő - mondákat röviden ismertetjük.

A templárius rend 1118-ban alapított katonai és egyházi rend volt, melynek hivatását képezte az Egyház védelme és a Szentföldnek a pogányoktól való visszavétele. A rend különösen Palesztinában a keresztes háborúk idején rendkívül vitézen viselkedett, s más téren is nagy odaadással és igyekezettel szolgálta az Egyházat. Természetes, hogy az Idők folyamán nagy hírnévre és nagy vagyonra tett szert, s úgy látszik ez a vagyon lett a veszte.

Az egyik verzió szerint Szép Fülöp francia király, ki folytonos háborúi miatt állandó pénzzavarral küzdött, szemet vetett a rend hatalmas vagyonára s ezt magának akarta megkaparintani. Vádakat kovácsolt tehát a rend és annak tagjai ellen, hogy Istentagadók, elhagyták a keresztény vallást, hogy a katolikus istentiszteletet és szertartásokat az u. n. fekete miséken parodizálják és meggyalázzák, hogy erkölcstelenek és hazafiatlanok. A tagokat - az akkori idők bűnvádi eljárása szerint - tortúrák és kínzásoknak vetették alá, s bizonyára akadtak olyanok, akik, hogy ezektől a kínzásoktól megszabaduljanak, terhelő vallomásokat tettek. Ezeket aztán a király és a pápa elé terjesztették, s ez utóbbi a Szép Fülöp folytonos ösztönzésére, - történeti tény, hogy nem meggyőződése szerint - 1312-ben a rendet el is törölte (V. Kelemen). Szép Fülöp csak erre várt. Azonnal letartóztatta a rend tagjait - állítólag 231-et -, s magát a rend nagymesterét Jacques Borgognone Molayt is börtönre vetette. Az 1308-ban megindított per 1314-ben befejeződött, s az ítélet szerint Molay nagymesterre halálbüntetés várt, melyet rajta 1314. március 11-én végre is hajtottak. A monda szerint a templáriusok egy részének sikerült magát kivonni a Szép Fülöp üldözése alól, másik résznek sikerült a börtönből megszökniük, s ezek Franciaországból Angliába menekültek, ahol először Írországban telepedtek meg, majd onnan egyszerű kőművesnek öltözködve Skótságba kerültek, ahol a rend nagymestere - minthogy azt ők továbbra is fenntartották maguk között - nekik megengedte a nősülést. Itt alapították meg 1373-ban a rend káptalanját, s szövetségük titkaiba és szertartásaiba eleinte csak a tagok gyermekeit avatták be, s csak jóval - majdnem 300 évvel - később nyitották meg a szervezetet mások előtt is. Skótságban nemsokára letelepedésük után megalapították egy kis mezővárosban Kilwinnigben a mai értelemben vett első páholyt, melyben egyes írók szerint a Baphomet bálványt imádták, s a kereszténységet és Krisztus Urunkat gúnyoló szertartásaikat üzték. Szabályaik igen szigorúak voltak, s nagymesterük az apostoli utódlás szerint foglalta el tisztségét.

Ez a szabadkőművesség aztán a XVIII. század derekáig igen szűk körben, csak Angliában működött. Mikor azonban Franciaországban az enciklopédisták és jakobinusok egyre nagyobb tért nyertek, áttette székhelyét régi hazájába is, ahol tömegesen léptek be közéjük a francia erkölcstelen és könnyelmű nemesek és arisztokraták is. Majd tovább hódított, eljutott Németországba, ahol az akkori uralkodóban Nagy Frigyesben talált hatalmas pártfogóra, aki 1762-ben, majd 1786-ban alkotmányát ki is adta. Ezen alkotmány szerint minden országban csakis egy tanács működhetik, melynek a kezébe a legteljesebb hatalom fut össze. A legfőbb tanács az egész szövetség fölött dirigál, s - a demokrácia nagyobb dicsőségére - címe a "Királyi Titkok Fenséges Hercegeinek Nagy Consistoriuma." Így minden szó nagy kezdőbetűvel!

Ennek a szabadkőművességnek, mely magát a templárius rend folytatásának tekintette, szükségszerűleg összeütközésbe kellett kerülnie az Angliában 1717-ben rekonstruált szabadkőművességgel. Mint, ahogy össze is különbözött vele. Ez a templárius mondából táplálkozó irány magát tekintette a törvényes és igazi szabadkőművességnek, s az ő rendszerét, - minthogy a felavatott, a feltétlen engedelmességre esküt tett - a "szigorú fegyelem Strikte Observanz, Observantia Stricta" névvel illette, szemben az angol szabadkőművességgel, melyet "laza fegyelem" rendszerének nevezett.

Ez a szabadkőművesség az angolok által felállított három fokot (inas, legény, mester) átvette ugyan, de ahhoz még további fokokat is ragasztott, mindegyiket igen hangzatos és egzotikus címekkel ruháztatva fel. Ez a "fokmánia" egyébként általános betegsége lett a szabadkőművességnek, akármilyen irányt követett is az, mert ez bizonyult a legnagyobb csaléteknek a hiúk és akarnokok számára. Fel is vitték egyes rendszerek a 33 fokig, sőt ismerünk olyan rendszert is, ahol 90 fokot lehet összeszámlálni.

A sok hangzatos tisztség, a titkok, a szertartások, a lovagi cím természetesen meg is tette a hatását, s a templárius mondából élő szabadkőművesség az ú- n. skót rítusú irány rohamosan terjedt el a világon, szemben az angliai iránnyal. az ú. n. János rendi szabadkőművességgel, mely megmaradt a három fok mellett.

Később azonban ezen alakjában mind jobban vesztett hatalmából és területéből, úgy hogy ma Európában csak a Skandináv államokban - itt is. régi jellegéből alaposan kiforgatva - található már fel.

Amint tehát látjuk, a szabadkőművesség múltjában és életében a templárius rendnek nem csekély szerep jut. Rá fogunk aztán majd arra is mutatni, hogy ennek a nyoma még ma is megvan egyes szabadkőműves szertartásokban, s hogy a szövetség igen fontos tisztségei ebből a szabadkőművességből vannak átvéve még napjainkban is.

S mégsem dicsekszik ezekkel a szabadkőművesség a nagy nyilvánosság előtt. Mégsem hajlandó a templárius rendet, mint múltjának igen fontos tényezőjét beállítani, mikor történelmét feltárja. Balassa testvér is munkájában, mely a szabadkőművesség történetét adja, bár megemlíti a templomosok rendjét, mint amellyel a szabadkőművességet össze szokták kötni, de élénken tiltakozik az ellen, hogy a szabályos és ma előttünk működő szövetségnek ehhez a renchez és a vele kapcsolatban kifejlődött irányhoz bármi köze is lenne. Balassa "a szabadkőművesség elfajulásának" nevezi ezt az irányt s megtagad vele minden közösséget.

Ennek okát majd később fogjuk az olvasók elé tárni, most tovább folytatjuk a szabadkőművesség magyarázatát és megállapításait szervezetük történelméről. Az ősök kutatásánál megállapodnak a testvérek egy pillanatra az ú. n. rózsakeresztes lovagok egyesületénél is, de csak azért, hogy elhárítsák magukról ezzel a gyanús emlékü intézménnyel is a rokonságot. Kétségtelenül nem emelné a szabadkőművesség hitelét, ha ezt is bevonná az ősök sorozatába, mert ez a rend - mi tagadás - éppen eléggé kompromittálva van az utókor előtt. Már akkor mégis csak jobb Sokratesszel, vagy Mózzessel tüntetni, akinek emlékéhez nem tapadnak olyan bűnös dolgok, mint a rózsakeresztesekhez.

Nézzük csak mi volt ez az intézmény? A történelmi kutatások alapításának idejét 1600 év körül teszik, s alapítójuknak Teophrastus Paracelsust tekintik. Németországban keletkezett, de innen eljutott a környező államokba, sőt Angliába is, s a XVIII. században még teljes virágzásban volt. Hogy nevüket honnan vették, arra nézve megoszlanak a vélemények. Németországban egy Christían Rosenkreuz nevű mondai alaktól eredeztetik, Angliában azonban a keresztes lovagok köpenyén viselt vörös keresztről származtatják nevét. Hogy mi ezekből az igaz, azt kideríteni nem tudja a tudomány, működéseiket és céljaikat azonban már alaposabban fel lehetett kutatni az utódoknak.

Ezek az adatok pedig azt bizonyítják, hogy a rózsakeresztes lovagok intézménye kezdettől fogva titkos társaság volt, melynek a világgal elhíttetett célja a filozófia, alchimia kultiválása és fejlesztése volt. Az bizonyos, hogy meghatározott jelszavaik, szertartásaik voltak, valamint megvolt központi szervezettségük is. A tagok fegyelem alatt állottak és a vezetőség utasításait követni kötelesek voltak.

Hogy a XVII. században mit műveltek, s mily elterjedésnek örvendettek, azt kikutatni nem lehet, az azonban kétségtelen, hogy a XVIII. században, különösen annak második felében igen mozgalmas munkásságot fejtettek ki, azonban éppen nem filozófiai, hanem társadalmi téren. Az is történelmi tény, hogy tagjaik ebben az időben igen megnövekedtek, s forradalmi munkásságot fejtettek ki.

Hogy a szabadkőművesség és ezen intézmény között igen szerves volt valamikor a kapcsolat, hogy a mai páholyok beléletében, a rózsakeresztesek is nyomot hagytak, hogy tehát kár a szabadkőművességnek ezzel a rokonságot kurtán megtagadni, azt

az is bizonyítja, hogy a szabadkőművességnek egy egészen új fajtáját, a rózsakeresztes rendet hozták létre, melyet sokáig fenn is tartottak. Ez a szabadkőművesség a XVIII. században elkülönítette magát a többi rendszerektől, s tagjait, - akik legnagyobb részben valamelyik páholy kötelékében állottak - azokból kivonta, s saját fennhatósága alatt összpontosította.

Hogy a rokonság mennyire plauzibilis, az is bizonyítja, hogy a rózsakeresztesek működésüket "királyi művészet"-nek nevezték, már pedig tudott dolog, hogy a mai szabadkőművesség szintén ezt a nem mindennapi címet aggatta magára.

Ugyanígy nem vállalja őséneket a szabadkőművesség a Carbonárikat és az Alta Vendita néven ismert társulást sem, pedig rokonsága ezekkel is kimutatható.

Ez a Carbonari nevű szövetség a XVIII. század második felében alakult, állítólag tagjai az első időkben jámbor hívő katolikusok és rojalisták voltak, s csak később férköztek közéjük forradalmi jellemek, akik részben kiszorították a nekik nem megfelelő világnézetű tagokat, részben annyira destruálták őket, hogy készséges eszközökké váltak a szabad-kőműves vezetőség kezében. A köztudat ezt a szövetséget teljesen olasznak képzelel el, pedig az újabb idők kutatásai beigazolták azt, hogy ez a titkos társulat Európa minden országában berendezkedett. A tagok teljesen a szabadkőműves páholyok befolyása alatt állottak, s mindannyian szabadkőművesek voltak. Munkájuknak nyomát találjuk már a francia forradalom idején is, kulminációját azonban ez inkább a XIX. század első felében éri el, mikor már önállóságát elveszti, s beolvad egy másik titkos társaságba.

Ez a másik társaság Alta Vendita név alatt ismeretes a történelemben, s a gonosz és hitvány jellemek, mindenre kapható férfiak gyűjtőmedencéjeként fogható fel. Az Alta Vendita egyes okmányai az utóbbi időkben szintén napvilágra kerültek, s ezekből tudjuk meg, hogy kitűnően megszervezett és igen szigorú felügyelet alatt álló testülettel van dolgunk, mely vak engedelmisséget követelt tagjaitól.

Hogy munkájuk és gyalázatos gyilkosságaik minél nehezebben vezethessenek a tettes és a felbujtó nyomára, a tagok álnevet használtak. A társaság feje egy igen képzett, de teljesen jellemtelen olasz nemes volt, akinek még valódi nevét sem tudják, mert a szövetségben csak Nubius álnév alatt szerepelt. Ez a Nubius az ő egyesületébe olvasztotta be a Carbonárikat, s úgy ő, mint testülete szabadkőművesek voltak. Piccolo Tigre, ennek az egyesületnek egyik tekintélyes ügynöke 1822 január 18-án a piemonti Alta Venditához írt levelében meg is mondja a tagoknak, hogy be kell vinni minél több embert a páholyokba ... "Ejtsetek néhány szót - írja Piccolo Tigre - mely felébreszti bennük a kívánságot, hogy a legközelebbi páholyba felvételt nyerjenek. Annyira banális és általános a polgárnak vagy a burzsoának az a hiúsága, hogy a szabadkőművességbe felvegyék, hogy mindég nagyon csodálkozom, az emberi butaságon. Cseppet sem csodálkoznám, ha azt látnám, hogy az egész világ kopogtat a Tiszteletreméltók kapuján és arra kéri ezeket az urakat, engedjék meg, hogy ők is munkásai legyenek Salamon temploma felépítésének... Az a tudat, hogy tagja egy páholyoknak, az az érzés, hogy elszakadva

a feleségétől és gyermekeitől, hivatva van egy titkot őrizni, melyet soha sem bíznak rá, némely emberek öröme és becsvágya.

A páholyoktól várjuk híveink szaporodását anélkül, hogy tudnák, hogy a páholyok feladata az újoncainkat előkészíteni."

A genealógia megrajzolása közben a szabadkőművesek megemlítik még az ú. n. illuminátusok társaságát is, mély egy időben, a XVIII. század utolsó három tizedében igen szoros kapcsolatban állónak látszik a szabadkőművességgel a kutatók előtt, de ez a megemlítés csak azért történik, hogy ezt a rokonságot is letagadhassák. Nem hatja meg őket az a gyorsíramú elterjedés sem, melyet ez a társaság közvetlenül a francia forradalom előtt elért, nem az sem, hogy hatalmas és dús eredmény fakadt munkájuk nyomán, mindennek ellenére is kizárják a rokonság köréből s törlik az ősök sorából.

Tudják nagyon jól, hogy miért teszik ezt, tudják, hogy miért nem ajánlatos ezt a társaságot az ősök általuk önkényesen összeállított galériájába beilleszteni. Mert mi is volt csak ez az Illuminátusok társasága néven ismert intézmény?

Alapítója egy Weiszhaupt Ádám nevű ingolstadti egyetemi tanár volt, aki filozófiával foglalkozott. Ez a történelem tanúsága szerint, teljesen jellemtelen férfi, azt tanította, hogy az ember eredeti tökéletességében nem élhet a mesterséges gátló szabályok és intézmények miatt. A természet szerint szabadnak és egyenlőnek kell lennie, de a magántulajdon megsemmisítette az egyenlőséget, megölte a testvériséget, a kormányok, fejedelmek és a vallás pedig hóhérrá lett a szabadságnak. Az embernek tehát joga van lerombolni ezen akadályokat, melyek ősi örökségének birtokbavevésében megakadályozták, meg kell tehát semmisíteni minden vallást, minden társadalmi rendet, és minden magántulajdont.

Ez a győzelem azonban nem következik be nyílt harcban, szemtől-szembe állván az ellenfelek egymással, mert hiszen a három intézmény - vallás, magántulajdon és állam - évezredek keresztül hatalmasan és szilárdan kiépítette a maga frontját, megerősítette varait, úgy, hogy azok ellen nyíltan harcba menni kész pusztulás. Nem marad tehát más út, mint a titkos szervezkedés titkos társulatok alakjában, alaposan és pontosan kidolgozott szabályok szerint, s akkor idővel meg lehet a fenti akadályokat szüntetni. "Igen - mondja Weiszhaupt - a fejedelmek és a nemzetek el fognak tűnni a föld színéről. És eljön az az idő, mikor az ember nem ismer el más törvényt, mint a természet nagy könyvét. Ez a forradalom titkos szervezeteink munkája lesz, és ebben rejlik egyik nagy misztériumunk."

Hozzáfogott tehát ennek a titkos társaságnak a megalapításához, s kidolgozta annak egész szervezetét és szabályait. Állítólag a jezsuita rend statútumait vette mintául, amelyet mint a rend tanítványa igen jól ismert. Hogy mennyiben igaz ez, azt eldönteni nem tudjuk, azonban kétségtelen, hogy a teljesen kiépített illuminátus társaság szervezete a Jézus-társaságétól teljesen eltért. Abban azonban egyetértenek

a kutatók mindannyian, hogy bámulatos az a türelem, ravaszság, körültekintés és precizitás, amivel ennek a testületnek legkisebb részecskéjét is Weiszhaupt kidolgozta. Azt is meg kell még említenünk, mint érdekes dolgot, hogy míg a fentebb említett titkos társaságok, valamennyien a szabadkőművességből rajzottak ki, hogy azzal folyton fen-tartsák az összeköttetést, s oda bármikor visszatérhessenek, addig az illuminátusok társaságának megalapításába a szabadkőművesség - legalább is a jelek szerint - nem folyt bele. Ellenkezőleg, a már kifejlődött társaság szivárgott be a szabadkőművességbe, s ott egy-kettőre magához ragadta a vezetést, úgy, hogy az illuminátus szektának beszivárgása a szabadkőművesség páholyaiba, ennek történetében határvet képez.

Weiszhaupt a szabadkőművességből annyit vett át, hogy a társaság tagjait ő is különféle fokokba szortírozta. Némelyek szerint négy osztályt állított fel, minden osztályban 6-6 fokkal, mások szerint csak három fokozattal dolgozott, de mindenikben több fokkal. Így az előkészítő fokok öt lépcsőzetűek voltak, a második fokozat megtartotta a szabadkőművesség inas, legény és mesterfokát, hozzákapcsolván az illuminátus fokot is, míg a harmadik fokozat a minisztériumok fokaiból állott, melyet több ízben kibővítettek.

Az alapelv az volt, hogy a rend minden osztálya előkészítője a másik osztálynak, melybe csak bizonyos próbák után juthatott be a jelölt. Az első osztály a "besúgók" osztálya volt, melynek a tagok toborzása volt a feladata. Az új tagok felvétele csak akkor volt eszközölhető, mikor már bebizonyították hűségüket, magyarul annyira kompromittálták magukat az államrend előtt, hogy nem volt többé számukra visszavonulás.

Hihetetlen az a gyorsaság, amivel ez a titkos társaság szétterjedt Európában. Különösen akkor állott hatalma tetőpontján, midőn báró Knigge és Cato Zwack az alapító munkatársaiul szegődtek.

Weiszhaupt aki - érdekes véletlen - Spartacus álnéven szerepelt, a legfőbb igazgatást állandóan a kezében tartotta. Egyébként is státútumainak legfontosabb része, az egész titkos társaság jellegének legélesebb kifejezője az a szabály volt, hogy a szövetségben a felvett növendék csak közvetlen feljebbvalóját ismerte, s csak vele közölte megfigyeléseit, tapasztalatait, amint, hogy fordítva is, a feljebbvaló csak a közvetlen alárendelttel tudatta a parancsokat és a terveket. Így futott össze minden szál a Spartacus kezében, aki ennek alapján egy igen precíz kémhálózatot teremtett meg minden országban, ahová rendje befészkelte magát. Nemsokára megtörtént a szabadkőműves páholyok meghódítása, vagy amint a történészek nevezik illuminálása. Weiszhaupt társasága maga is alakított ilyen páholyokat és pedig nagy számmal s ezek szaporítását a tagoknak feladatává is tette.

A központ Frankfurt volt. Innen indultak ki az utasítások minden szervezet részére s itt főzte ki a terveket a vezetőség. Adatok vannak rá, hogy itt határozták el a francia forradalmat - mert a francia szabadkőművességet akkor már illuminálták - s itt határozták el a francia királyi család kivégzését is.

Hogy mily nagy volt az illuminátusok befolyása a szabadkőművességre, arra jellemző Knigge bárónak Spartacushoz a Wilhelmsbadében 1782-ben megtartott szabadkőműves kongresszusról írt levele, melyben jelentette, hogy a szabadkőművesek tömegesen kérik felvételüket az illuminátusok által kiagyalt Epope és Regent fokokba.

Weiszhaupt a siker láttára kezdett elbizakodottá válni. Valóságos államot szervezett az államban s olyan kémszervezettel vette körül az egyes kormányokat, hogy azok munkáját teljesen megbénította. Céljait - a fejedelmek kipusztítását és a forradalmakat - szintén merészebben kezdte hangoztatni, s mindenütt a rend felborításán dolgozott. Több fejedelmi udvar már annyira a kezében és a társaság hatalmában volt, hogy eltűrték a legvehemensebb támadásokat is, s szótlanul nézték az alattvalók lelkének állandó megfertőzését.

Azonban akadt egy fejedelem, aki nem ijedt meg az illuminátusok hatalmától, a bajor választó fejedelem. Ez csendben és óvatosan gyűjteni kezdte az illuminátusok ellen az adatokat, s mikor már bizonyítékok voltak a kezében ezek igazi célját illetőleg, váratlanul az illuminátusoknak rontott, helyiségeiket bezárta, irattárukat lefoglalta s az egyesületet feloszlatta.

Nagyon sokan kerültek a vezetők közül letartóztatásba, s maga Spartacus-Weiszhaupt a vezér is csak nagy ügyel-bajjal tudott megmenekülni a választófejedelem ítélete elől.

A felosztatás azonban már későn jött. Bár az egyesület látszólag szétszóródott, s azóta sem tudunk arról, hogy ismét életre kelt volna, de a megfertőzött lelkű emberek tovább is összetartva, az állami és társadalmi rend felforgatására törekedtek, s a hajlamos lelkeket azután is maguk közé vették. A szétugrasztott tagok egy része állítólag Franciaországba menekült, ahol a szabadkőművesek között tárt karokra találtak, s egyik tényezőjévé váltak a nagy forradalomnak.

Az illuminátusok megjelenése a szabadkőműves páholyokban ezt az intézményt is erősen balfelé, a felforgatás és forradalmak irányába taszította el, s ebbeli munkájukat öntudatossá, és egyik legfőbb célá tette, míg másrészt a még ott meglévő esetleges filozofálási és karitatív irányt teljesen elsorvasztotta. A szabadkőművesség az illuminátus társaság szervezetéből vette át az azóta követett azon munkáját, hogy a szövetség tagjainak el kell helyezkedniök minden pályán és minden foglalkozásban s míg egyrészt ébren kell figyelniök a laikusok tevékenységét, addig soha és sehol szem előtt nem téveszthetik a szabadkőműves célok megvalósításáért a munkálkodást.

Van azonban egy középkori intézmény, amelyre szívesen hivatkozik a szabadkőművesség mint ősré, amellyel aztán habozás nélkül vállalja rokonságát. Azaz jobban mondva csakis ezt hajlandó elődjének elismerni, s a profán közvéleményt is abban az irányban igyekszik e tekintetben befolyásolni, hogy az

ezt a leszármazást ismerje el egyedül törvényesnek. Ez az intézmény a középkori építő és faragó szövetkezetek, jobban mondva céhek intézménye.

A szabadkőművesség múltjának feltárásánál ide koncentrálja minden erejét, s bizonyítékait oly meggyőzően sorakoztatja fel az építő céhek és a mai szabadkőművesség rokonságának igazolását illetően, hogy így valósággal eltereli a kutató figyelmét más nyomokról, s elhíti mindenkivel, hogy ő tényleg ezen céhek leszármazottjaként tekintendő. Első tekintetre meglepő is a hasonlatosság a kettő között. A szabadkőművesség rangjai a kőműves szakma fejlődési fokai; a páholy munkákon használt szabadkőműves tolvajnyelv legnagyobb része építészeti műszó, s a jelvények túlnyomó részben a kőműves és építő ipar nélkülözhetetlen, fontos szerszámaiból állanak.

A kutató nagyon könnyen hajlandó tehát ebbe az okoskodásba belemenni, s a szabadkőművesség eredőjét a templomépítő testületekben felismerni és megállapítani.

Mielőtt tehát mi is véleményt mondanánk a szabadkőművesség eredetéről, vizsgáljuk meg előbb, hogy mik voltak ezek a kőműves és kőfaragó egyesületek.

Tudott dolog, hogy a X. és következő-századokban az építészet nagy fejlődésnek indult az akkor ismert világon. A katolikus Egyház páratlan bőkezűséggel építette a templomokat, kolostorokat, egyetemeket, s példáját követték a fejedelmek és a gazdag előkelő családok is. A nagy és megcsodált katedrálisok, a hatalmas várak és kastélyok, a régi stílusos középületek, a masszív zárdák, fejedelmi és főpapi paloták építése a korszellem egyik fontos következménye volt. A különféle stílusok, a rengeteg mecénás korai voltak ezek a századok, amelyek természetesen igen vonzották az építészeti pályákra az embereket. Ez a testület, illetve iparág tehát hatalmasan megduzzadt, s kiváló elméket termelt ki minden emberöltőben. A bőséges munkaalkalmon kívül az is vonzotta ezen pályákra az embereket, hogy egy hatalmas székesegyház, palota vagy kastély építése, hatalmas anyagi haladást is jelentett az abban résztvevőknek, s a megbecsülésen, a tekintélyen kívül nagy vagyonokat is juttatott az építési szakmában dolgozóknak.

Ez a titka - és semmi más - az építő és kőfaragó testületek fellendülésének, elszaporodásának és precíz kifejlődésének, nem pedig holmi misztikus és titokzatos eljárások, a titkok és műszavak, mint ahogy azt a szabadkőművesek feltüntetni szeretnék.

Nem voltak ezek a testületek semmiben sem mások, mint a más iparágak hasonló tömörülései, csak természetesen nagyobbak voltak az akkori konjunktúra következtében. Ugyanazon szerepük volt, mint később a XVI., XVII. és XVIII. századokban a céheknek, vagy mint ma. egy-egy iparág szakegyesületének. Céljuk sem volt más, mint ezeké. Nyilvántartották a szakmában dolgozó iparosokat, a képzett kőműveseket és kőfaragókat, másrészt meg felügyeleti hatósága és vizsgáztató bizottsága voltak azoknak, akik ezekre a pályákra léptek.

Természetes, hogy igen vigyáztak az építészek jóhír nevére, s különféle szabályokkal tették lehetetlenné, hogy kontárok és tudatlanok soraik közé beszivárognak. Ebben a tekintetben is közös volt a céljuk más iparágak hasonló egyesületével.

A középkor derekán azonban ez az ellenőrzés nagy nehézségbe ütközött. Hiszen megtörténhetett, hogy egy stuttgarti kontár Rómában üti fel tanyáját, s ott furakszik be az építészek társaságába, esetleg hamis okmányok, vagy - ami azon időtájban még lehetséges volt, hamis tanuk vallomása alapján.

Meg kellett tehát ezt akadályozni. Nem volt szabad megengedni, hogy mesterré, tehát vállalkozóvá, nagy anyagi érdekek kezelőjévé lehessen olyan, aki be nem bizonyította, hogy a szakmában szükséges tanulmányokat elvégezte, a testületek által előírt képesítéseket megszerezte.

Hogyan volt ez akkor lehetséges? Csak úgy, ha a pálya minden egyes fázisát elkülönítik, s az egyik fázisból csak azt engedik a másikba, az egyik - mondjuk - inas fokból csak azt engedik a legény fokban, aki ide megfelelő szertartások között felvétetett. Minthogy pedig minden fokozat egy külön zárt egésznek képezett, ezek a fokok külön szavakkal és jelekkel rendelkeztek. Ha tehát a stuttgarti legény Rómában ugyanezen minőségben jelentkezett, akkor ott a legényi zárt fok, jobban mondva kaszt titkos szavait és jeleit be kellett mutatnia, ha azt akarta, hogy ott ily minőségben akceptáltassék. Természetes, hogy csalások még így sem lehettek kizárva, épen ezért, hogy ezek megakadályoztassanak vagy legalább is a minimumra csökkentessenek le, a céhek nagy leleményességet tanúsítottak a titkos szavak és jelek kitalálása és alkalmazásában, s időről-időre szaporították azokat, a szükségleteknek megfelelőleg.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül ennek a kérdésnek a tárgyalásánál azt a körülményt sem, hogy ezeknek az építő és faragó szövetkezeteknek a bölcsője Németországban ringott, legnagyobb fejlődését is ott érte el, már pedig a német minden egyesületet bizonyos szertartásokkal és jelszavakkal vett körül, és vesz körül még napjainkban is.

Aztán voltak ezeknek a kőműves céheknek sajátos, a szakmához fűződő titkaik is. Egyik céh az egyik, másik céh a másik stílusbeli építkezésnek volt mestere, bizonyos szabályoknak, művészi kiviteleknek, geometriai arányok titkának volt őrzője. Gondoljunk csak arra, hogy a mai építészet sem tud a nyomára jönni annak a keverési aránynak és anyagnak, mely a középkor épületeinek a habarcsát valami kőszerű keménységre fokozta, s a mai festészet nem képes kifürkészni azt a titkot, amivel a XIV. és XV. század festői alkotásaikat a lepattogzástól, elszíntelenedéstől meg tudták óvni.

Volt tehát ezeknek a testületeknek titkolni valójuk, s így csak természetes, hogy sok és különféle próbának vetették alá azt a férfiút, akit ezeknek a megismerésére rá akartak vezetni.

A szükséges óvintézkedésekhez odakapcsoltak aztán különféle misztikus jeleket és szertartásokat is, amelyeknek nem volt más céljuk, mint a lélekre hatni, amelyeknek nem volt más feladatuk, mint, hogy örök mementóként beégettessenek az emberi belsőbe. Ez a titka azoknak a komor és félelmet gerjesztő szertartásoknak, amelyekkel a céhekben s így a kőműves és kőfaragó céhekben is többször találkozunk, de amelyeknek magához a szakmához egyébként semmi közük sem volt.

Ismételjük, hogy a fent elmondottak nemcsak a kőművesek és faragók ipartestületénél fordultak elő. Minden iparág megalapította érdekeinek védelmére a maga testületét, s minden egyes testület ily módon próbálta soraiból távol tartani az idegen elemeket.

A kőművesek társaságának a jelei és szertartásai, felvételi ceremóniái azonban - mint már említettük - azért fejlődtek ki, s emelkedtek az összes céhek között a legnagyobb tökélyre, mert egyrészt igen népes egyesületek voltak, másrészt meg épen működésük alapján, foglalkozásuk révén, közelükbe jutottak a szerzetes kolostoroknak, s általában az egyházi férfiaknak és társaságoknak, s azok szabályaiból, szertartásaiból igen sokat átvettek - A X. és XI. századokban egyesületi helyiségeik - u. n. páholyaik - az épülő kolostorok vagy templomok mellett voltak felállítva, s a kőművesek és kőfaragók többé-kevésbé a szerzetesek vezetése alatt állottak.

Később ez a viszony mindjobban vesztett erejéből, s végül az építészek teljesen kikerültek a kolostorok befolyása alól, s állítólag a már teljesen emancipálódott testületek tagjai nevezték magukat szabadkőműveseknek.

A kőműves és kőfaragó céhek társasága virágzását a reformáció fellépéséig érte el. Ez a nagy mozgalom azonban halálos csapást mért rájuk. Nemcsak azért, mert a feldúlt és háborúskodó Európában az építészet azon faja, melyet ők leginkább kultiváltak, csaknem teljesen megszűnt, hanem legfőképpen azért, mert a testületek tagjai vallásilag teljesen megoszlottak, s az egyetértés közöttük megbomlott. Másrészt meg a reformáció a nagy építő mecénások korát eltemette, s maga az építészet nem sokat törődött, ellenkezőleg bizonyos averzióval viseltetett vele szemben, mint amely - véleménye szerint - egyik tényezője volt a díszes templomok, képek és szobrok révén Krisztus tanítása elhomályosulásának.

Így aztán ezek a testületek a lassú pusztulásnak néztek eléje s tényleg igen rövid idő alatt tagjaik legnagyobb részét el is veszítették. Nemcsak jelentőségük szállott le a minimumra, de fenntartásuk is mindinkább nagy nehézségekbe ütközött, hiszen hiányoztak azok, akik tagdíjaikkal és adományaikkal segítségükre siethettek volna.

Hogy az intézményt a biztos pusztulástól megmentsék, azt találták ki, hogy egyes gazdag és tekintélyes - de nem az építészeti szakmában működő - férfiakat meghívtak tiszteletbeli tagokul, akiknek aztán feladatukká tették a testület anyagi támogatását és fennmaradásának biztosítását. Hogy a meghívottat a belépésre hajlamossá tegyék és másoknak is kedvet csináljanak a csatlakozásra, a felvett tiszteletbeli tagot a régi szertartások között avatták föl és pedig fokozatosan először csak a legalacsonyabb fokba (inas) majd később tovább a többi fokokba, míg végül is az illető a mester fokot - amely a végső fok volt - el nem érte. Ugyancsak közölték vele a régi titkokat is, melyeknek már akkor úgy sem volt sok értelmük, feldíszítették azokkal a jelvényekkel, amiket szertartásaik és szabályaik előírtak.

A tagok kiválasztásánál természetesen vigyáztak arra, hogy olyanokat vegyenek fel, akik fogékonyak voltak ezek iránt a misztikus és akkor már szimbolikus szertartások és jelszavak iránt, akiknek imponált, hogy egy ősrégi és tökéletesen kidolgozott ceremónia után egy meghitt és zárt körbe juthatnak bele.

Jól számítottak! Rövid idő alatt ezeknek a tiszteletbeli tagoknak a száma hatalmasan megszorodott, úgy, hogy a tényleges kőművesek és kőfaragók számát messze fölülhaladta. Ez utóbbiaknak azonban már teljesen mindegy volt ekkor, hogy kiszorítják-e őket ősi fészkeikből a jövevények vagy sem, s kisajátítják-e a maguk számára a testület régi szabályait, szertartásait, jelvényeit, jelszavait, a régi céltól eltérő célok szolgálatára. A céh halálra volt ítélve, megölte a kor! Mindig kevesebb lett a páholyokban a tényleges kőműves és mindig több a tiszteletbeli tag, míg aztán a XVII. század második felében beköszöntött az az idő, mikor már csak ezen utóbbiak voltak a páholyok tagjai, akik természetesen most már maguk gondoskodtak további tagokról. A napfényre került adatok szerint a régi értelemben vett szabadkőműves páholy utolsó mestere Sir Christopher Wren a Szent Pál templom építője volt, a modern értelemben vett szabadkőművesség első nagymestere pedig Sayer Antal.

Különösen a protestáns államokban örvendtek közkedveltségnek a páholyok. A katolicizmus szertartásai, nagyszerű és pompás, külsőségeiben is hatalmas istentiszteletei és egyházi funkciói még nem mentek teljesen feledésbe. A protestantizmus ezek helyébe semmit sem állított, a külsőségeket egyenesen kizárta a vallási ténykedésekből, s csak egy-egy iránya, mint pl. az anglikanizmus hagyott meg belőlük valamit.

Valóságos lelki szükségletet elégített tehát ki a protestáns férfiaknál az az új kultusz, mely titkozatoságot lehel, misztikus dolgokkal operált, s egy valóságos hierarchia kiépítésére törekedett. Tömegestől keresték tehát fel a páholyokat, a melyeknek tekintélye és vonzó ereje különösen akkor emelkedett magasra, amidőn 1695-ben Orániai Vilmos fejedelem is felvétette magát egyik páholyba. Egyesek szerint ezen időtől kezdve nevezi magát a szabadkőművesség "királyi művészet"-nek.

Valóságos divat lett a XVII. század végén és a XVIII. században a szabadkőművesség tagjának lenni. A tudósok, nemesek, főnemesek, a protestáns országokban a papság, sőt a fejedelmi családok is mind a páholyokba igyekeztek, csekély kivétellel mindnyájan szabadkőművesek voltak. A katolikus államokban azonban csak igen rövid idő állott a szabad-kőművesség korlátlan terjeszkedésének rendelkezésre, mert XII. Kelemen pápa már 1738-ban kárhóztatta a szabadkőművesség elveit, a katolikus egyház híveit az abban való részvételtől eltiltotta, s az engedetleneket egyházi átok alá vetette. Ez is egyik titka aztán a szabadkőművesség féktelen gyűlöletének a katolikus Egyház és a pápa iránt. Hogy mit dolgoztak a páholyokban? A szabadkőműves írók szerint filozofáltak, eszméket cseréltek, s arra törekedtek, hogy az emberiség boldogságát megteremtsék ezen a földön.

Hogy ez így volt-e vagy sem, arra majd később fogunk kiterjeszkedni, most folytatjuk tovább annak történetét.

A szabadkőműves páholyok egészen a XVIII. század második tizedéig teljesen laza kapcsolatban voltak egymással. Minden páholy élte a maga külön életét s a többivel úgyszólván semmi érintkezést nem tartottak fenn. Központi szervezetük sem volt, az egyes páholyok vezetőinek - mestereknek, vagy páholymestereknek - hatalma és igazgatása csak saját páholyára terjedt ki.

Nagy változást hozott azonban a szabadkőművesség életébe az 1717. esztendő. Ezen év február havában Londonban az "Almafához" címzett kis korcsmában négy páholy kiküldöttei megbeszélést tartottak, melyben kimondták, hogy nagypáhollyá alakulnak. Ez az alakulás 1717 június 24-én keresztelő Szent János napján meg is történt, változatosság kedvéért most már a "Lúdhhoz és Rostélyhoz" címzett korcsmában, s első nagymesternek az előbb említett Antony Sayert választották meg. Az új nagymester azonban nem örvendhetett valami nagy tiszteletnek, mert megválasztása csak ideiglenes volt "addig, amíg egy előkelő nemes testvért nem állíthattak a nagypáholy élére."

Tehát 1717 június 24-től lehet a modern szabadkőművességet létrejötnék tekinteni, ezen a napon lettek azok az alapok lerakva, melyeken az ma is nyugszik. Addigi élete homályba vész és mondák gőzkörében kavargog, azóta - minden titkolódzásuk mellett - nyitott könyv egész pályafutása, a legtöbb tette a kutatók előtt.

Jól jegyezzük meg tehát ezt a napot, mert ekkor vetették el a magját annak a világot átfogó titkos szövetségnek, mely azóta láthatatlanul uralkodik országokon és népeken, e napon vetették el a forradalmak csiráit, ásták meg a vérpatakok medrét, s hintették el az emberi boldogság helyett a szenvedések, a gyötrelmek, az örök harc és fékevesztett gyűlölet testet és lelket pusztító spóráit.

Hogy miért oly kimagasló ez a nap a szabadkőművesség történetében? Hadd mondja el egy szabadkőműves. "E megalakulás fontossága abban van - mondja az illető -, hogy az eddigelé szabadon, minden korlátozás és felelősség nélkül alakult

páholyok között ezáltal rendet teremtettek. A szabadkőművesség minden dolgában a nagypáholy lett az egyedüli elismert tekintély, s minden oly alakulatot, mely nem a nagypáholy vezetése alatt dolgozott, szabálytalannak tekintettek, s ezek lassankint elsorvadtak, megszűntek." (Balassa József dr.: "A szabadkőművesség története 18 oldal.)

Hogy érthetőbben fejezzük ki ezt a jelentőséget, az abban állott, hogy a szabadkőművesség központi vezetés alá került, az addig teljesen egyéni életet élő páholyok önállóságukat és esetleges külön céljaikat feladták, s autonómiájukat megszüntetve, magukat a nagypáholy rendelkezésére bocsátották, melynek vezető és irányító szerepét úgy a célkitűzésben, mint az igazgatás terén teljesen elismerték. Ez a központi vezetés, ez az alárendeltség a nagypáholyok irányító és parancsnokló hatalmának ezen elismerése egy óriási irányú szervezetté építette ki a szabadkőművességet. A fegyelmezetség ez által lett teljessé, mert azt a páholyt, mely egyéni törekvések szolgálatába akart állani, vagy a maga külön életét óhajtotta élni, vagy esetleg nem volt hajlandósága a nagypáholy utasításait követni, valósággal törvényen kívüli állapotba helyezték. Az ilyen páholy támogatásra sehol sem talált, a testvéri láncból kivettetett, s mihamar kénytelen volt működését beszüntetni. Csak az ily módon megszervezett szabadkőművesség tűzhetett aztán maga elé nagy és egyetemes célokat, csak ez tudta az egyes országokat teljesen behálózni, a kormányok és törvényhozó testületek működését irányítani, a közvéleményt saját törekvéseinek megnyerni. Enélkül soha meg nem rendezhette volna a nagy francia forradalmat s azon felkeléseket és lázadásokat, amelyekben a XVIII. és XIX. századokban irányító szerepe volt.

A nagy lépés után a szervezet teljes kiépítése és annak tökéletesítése csak technika dolga volt. Az angol nagypáholy már 1819-ben megválasztotta nagymesternek Desanguliers-t, egy francia protestáns lelkésznek a fiát, aki a következő évben megnyerte ugyanezen tisztségre Jánost, Montagu hercegét, ők ketten aztán összegyűjtötték a kőműves és kőfaragó céhek régi szabályait, szertartásait és jelszavait, s aztán az új alkotmány kidolgozását egy bizottságra bízták, melynek feje James Anderson skót protestáns lelkész volt. Anderson éveken keresztül tanulmányozta a régi céhek irattárait, szokásait és szabályzatait, s kutatásának eredményét egy alkotmánytervezetbe foglalta össze, melyet a bizottság elé terjesztett. Mikor ez jóváhagyta s a nagypáholy is elfogadta, 1723-ban kinyomatták, s minden páholynak megküldötték, kimondván, hogy az képezi a szabadkőművesség egyetlen törvénykönyvét, amelyet minden páholy megtartani köteles.

A központi vezetés a nagypáholy segítségével és a szabadkőműves alkotmány aztán teljessé tették a szabadkőművesség szervezetét, s képesítették azt a nagy célok megvalósítására is. Ez a törvénykönyv lényegében még ma is teljesen változatlanul szabályozza igen sok szabadkőműves páholy tevékenységét, s az angol, a skandináv, az amerikai u. n. angolszász szabadkőművesség oly ortodox módra ragaszkodik hozzá, hogy az u. n. latin iránnyal teljesen megszakította az érintkezést

csak azért, mert az annak egyes rendelkezésein túltette magát. Igazat ad nekünk e tekintetben Balassa szabadkőműves főember is, aki már említett munkájában idevonatkozólag így nyilatkozik: "Két század múlt el Anderson munkájának megjelenése óta; a szabadkőművesség ez idő alatt nemzetekenként külön-külön önállóan szervezkedve az egész világon elterjedt és néha sok viszontagságon ment keresztül, alapelveiben s az erkölcsi alap gondolat tekintetében ma is Anderson alkotmányának alapján áll" (I. m. 15. old.)

Nem volna teljes a szabadkőművesség történetének ismertetése, ha legalább nagy vonalakban be nem mutatnók az olvasóknak Anderson híres elaborátumát, a szabadkőművesség törvénykönyvét vagy jobban mondva kánonját, melynek változhatatlanságához annak tekintélyes része ma is ragaszkodik.

Nehogy pedig tájékozatlansággal, vagy nem autentikus adatok feltárásával vádolhassanak a szabadkőművesek, az alábbiakat Balassa munkájából vesszük, aki, mint a magyarországi szövetség egyik legfőbb tisztviselője, bizonyára az autentikus szöveg alapján írta meg ismertetését.

A könyv címe a következő: "A szabadkőművesek alkotmánya. Tartalmazza e nagyon régi és tiszteletreméltó testvéri szövetség történetét, kötelességeit, szabályait, stb. A páholyok használatára."

A könyv legfontosabb része - Balassa szerint - a szabadkőművesek kötelességeiről szól. Ezt a részt Anderson a kőműves társaságok régi szabályzatai, okiratai alapján dolgozta ki. E rész címe: "a szabadkőműves kötelességei, összeállítva a páholyok régi irataiból, tengerentúlról, valamint Angliából, Skóciából, Írországból a londoni páholyok használatára: felolvasandó új testvérek felvétele alkalmával és ha a mester elrendeli."

Balassa ezt a részt kimerítően tárgyalja, s így mi szó-szerint fogjuk az alábbiakban könyvének e részét idézni.

A kötelességekről szóló rész tartalma:

I. Istenről és vallásról.

II. A polgári hatóságokról.

III. A páholyokról.

IV. A mesterekről, felügyelőkről, legényekről és inasokról.

V. A munka vezetéséről.

VI. A testvérek magatartásáról a páholyban és a páholyokon kívül.

Az egész szabadkőművesség erkölcsi alapelveit, működésének közös irányát a két első pont szabja meg.

A szabadkőműves viszonyát istenhez és a valláshoz így állapítja meg a törvénykönyv:

"A szabadkőműves kötelessége, hivatásánál fogva engedelmeskedni az erkölcsi

törvénynek; és ha helyesen érti a Művészetet, sohasem lehet sem ostoba, sem vallástalan libertinus. De noha a régebbi időkben a szabadkőművesek kötelesek voltak minden országban az illető ország vagy nemzet vallását követni, akármilyen volt az, most mégis célszerűbbnek tartjuk, őket arra a vallásra kötelezni, amelyben minden ember megegyezik; vagyis, hogy jó és hű emberek legyenek, a tisztesség és becsület emberei, bármilyen felekezet vagy meggyőződés szerint különböznek is egymástól; ezáltal a szabadkőművesség az egyesülés középpontja és az igaz barátság létrehozásának eszköze lesz olyan egyének között, akik különben mindig távol maradtak volna egymástól."

A törvénykönyv második szakasza megszabja a szabad-kőműves kötelességét hazájával és a hatóságokkal szemben: "A szabadkőműves békés alattvalója a polgári hatóságoknak, bárhol él és dolgozik, s nem szabad résztvennie a béke vagy a nép jóléte ellen intézett felkelésekben és az összeesküvésekben s ne legyen engedetlen az alsóbb hatóságokkal szemben."

A páholy - e törvénykönyv szerint - az a hely, ahol a szabadkőművesek összejönnek és dolgoznak; minden testvérnek valamely páholyhoz kell tartoznia s alá kell vetnie magát a páholy külön törvényeinek és általános szabályainak. Azok az egyének, akik a páholy tagjai akarnak lenni, jó és hű férfiak legyenek, akik szabadon születtek, érett és értelmes korúak, nem lehetnek jobbágyok, sem nők, sem erkölcstelen vagy rosszhírű férfiak, hanem jóhírűek. A szabadkőművesek közt a kiválóság csakis az igazi értéken és z& egyén saját érdemén alapszik. Tehát a főmestert vagy felügyelőt nem életkora, hanem érdeme szerint választják.

A törvénykönyv további részeiben a páholyok belső életét szabályozza és többek közt ezeket a fontos rendelkezéseket tartalmazza: "Nem szabad behozni a páholy ajtaján semmiféle személyes civódást, vagy veszekedést, még kevésbé vitatkozásokat a vallásról, a népekről vagy az államkormányzásról (quarrels about Religion, or Nations, or State Policy), mert mi mint kőművesek, csakis az előbb említett általános valláshoz tartozunk; mi mindenféle néphez, rokonsághoz és nyelvhez tartozunk és határozottan ellene vagyunk mindenféle politikának, mert ez még sohasem szolgált a páholy jólétének előmozdítására és sohasem is fog szolgálni."

A nagy mű tehát be volt fejezve. A hatalmas gépezet megindulhatott kiszabott pályáján a központi szervezet és alkotmánykönyv gondoskodott róla, hogy külön utakra ne tévedhessen. Nagypáholy ugyanis csak egy már elismert nagypáholy placetje alapján keletkezhetett, ettől kapta engedélyét, vagy szabadkőműves nyelven alkotmányát. Viszont a nagypáholyok ugyanígy jártak el a jurisdikciójuk alatt megszületett páholyokkal szemben, törvényesnek csak azt tekintették, amely a működésre tőlük kért engedélyt s amelyet így körzetükbe belajstromoztak.

Az ily módon megalakult nagypáholyokat és páholyokat "törvényes"-eknek nevezték, szemben azokkal a páholyok, esetleg nagypáholyokkal, melyek vagy nem kértek a működésre engedélyt, vagy nem kaptak ilyet egy már működő törvényes

nagypáholytól, s ennek ellenére is élni akartak. Ezeket aztán "törvénytelen" páholyoknak nevezték és tekintették, velük semmiféle kapcsolatot fenn nem tartottak, sőt még az érintkezés is meg volt tiltva az ilyen páhollyal, azoknak indítványait a törvényes páholyokban nem tárgyalták, nekik választ nem adtak, őket a szövetség tagjainak, s a bennük működő férfiakat a testvéri láncban bentlévőknek el nem ismerték. Úgy tekintették őket, mint a szakadárokat, vagy ha egy törvényes páholyból váltak ki, mint eretnekeket, s elpusztításuk és - ha be nem hódoltak - megszüntetésükre mindent elkövettek.

Nagyon csalódnánk azonban, ha azt hinnők, hogy most már minden úgy ment, mint a karikacsapás s a szabadkőművesség egysége pillanatok alatt megszületett. A szabadkőművesség a XVIII. századra méltán tekinthet büszkén vissza, mint az ő aranykorára, amikor mindenki be akart jutni a páholyokba, s nagyurak, hatalmas férfiak, fejedelmi családok versenyeztek azért, hogy a testvérek soraiba felvétessenek, s mint "inasok" a beszegetlen köténnyel magukat körülövezzék. Ez a nagy tolongás a páholyajtók küszöbénél óriási káoszt teremtett a szövetség életében, különösen az első korszakokban, amelyet csak a XIX. század első felében sikerült végleg megszüntetni.

Az alkotmány ugyanis hiába hangoztatta, hogy a páholyok tagjai csak jóhírű, szabad, jó és hű férfiak lehetnek, az akkori testvéreknek névsora mindenkit meggyőzhet arról, hogy rengeteg kalandor, fezőr, iparlovag, üreslelkű de könyöklő akarnok húzódott meg a páholyok "szentélyeiben." Ezen nem is lehet csodálkozni, mert hiszen a szabadkőművesi jelleg már ebben az időben nemcsak nimbuszt jelentett, de bizonyos szilárdságot is nyújtott a testvérek anyagi előrehaladását illetőleg. A testvérek egymást tolták, egymást segítették, s arra törekedtek, hogy lehetőleg minél több pozíciót foglalhassanak el.

Az előhaladás, a vagyonosodás, a tekintély természetesen annál jobban volt biztosítva, minél nagyobb tisztséget kapott az illető a páholyokban, minél nagyobb befolyásra tett azokban szert. Minden igényt azonban nem lehetett kielégíteni, s így történt, hogy a mellőzöttek, a sértődöttek bizony nem egyszer pártütökké váltak, s konkurenciát igyekeztek támasztani a törvényes nagypáholyok és páholyoknak rivális páholyok felállításával.

Ámde a páholyokhoz tagok is kellettek, már pedig az ilyen kiátkozott testületnek nem igen akart tagja lenni senki. Gondoskodni kellett tehát olyan eszközökről, amelyek nagyobb vonzerőt gyakorolnak a habozó emberre, mint amilyen félelmet keltett bennük a törvényes nagypáholy anatómiája. Ezt pedig a tisztségek fokozásával, a misztikumok gyarapításával, a jelvények szaporításával és a titokzatossággal, a rejtelmességgel növelésével érték el. A régi - még céhbéli - három fok, az inas, legény és mesterfok fölé excentrikus nevű és több mint gyanús jellegű fokokat állítottak fel, különféle jelvényeket gondoltak ki s hihetetlen tökélyre vitték a szertartások megsokasítását. A sok tisztség és a nagy titokzatosság meg is tette a magáét. Hiába volt a törvényes páholyok minden dörgedelmes átka, ezek a

fattyúpáholyok éltek és virultak s akárhányszor homályba borították a törvényes páholyok jelentőségét.

Már magában Angliában, a szabadkőművesek ígéretföldjén is nemsokára felléptek a zavarok. A nagypáholy irányításával szemben, a már említett kilwinnigi páholy lépett fel trónkövetelőként, azt hangoztatván, hogy őt még a templáriusok alapították franciaországi üldözésük alatt, tehát a XIV. század közepén, s így mint legrégebbi páholyt őt illeti az elsőség, a hatalom és a parancsnoklás, nem pedig a pár éves londoni nagypáholyt.

Ez utóbbi persze nem volt hajlandó Kilvinnignek deferálni, mire az kijelentette, hogy megtartja önállóságát, nem helyezi magát a londoni nagypáholy fennhatósága alá. Meg is őrizte azt csaknem egy évszázadon keresztül, míg 1807-ben végre sikerült elsőbbségét elismertetnie.

Volt azonban még más baj is. 1750-ben Londonban több szabadkőműves mozgolódni kezdett, s a meglévő nagypáhollyal szemben egy új nagypáholy megalapításának szükségességét hangoztatta. A mozgalom célját egy Laurence Dennoit nevű szabadkőműves fejtette ki, s ez abban kulminált, hogy az 1717-ben megalakult nagypáholy nem jogutóda, leszármazója és örököse a régi szabadkőművesek páholyainak, olyan kakukk- féle valami, amely csak elfoglalta ezt a díszes helyet, anélkül, hogy jogcíme lenne rá. A pártütés sikerrel járt, mert sokan kiváltak, s megalakították az új nagypáholyt. "Angolország nagypáholya a régi szertartások szerint" címmel. A tagok száma folyton gyarapodott, úgy, hogy állandóan fölötte volt az 1717-es nagypáholy tagjainak. 1813-ban aztán sikerült a két nagypáholyt közös nevezőre hozni "Angolország Egyesült Nagypáholya" címen, s azóta az angol szabadkőművesség egységét - nagyjában és egészében - nem bontotta meg új mozgalom. Franciaországban azonban már komolyabb bajok támadtak. A szabadkőművesség ide is természetesen Angliából szivárgott be, s 1725-ben alapították meg Parisban az első páholyt, mely alkotmányát a londoni nagypáholytól kapta, vagyis ennek fennhatósága alá tartozott.

De nemsokáig. A francia páholyok teljesen önálló életei kezdtek élni, s bár Anderson alkotmányára ők is esküdtek, ennek egyes részeit tágítani kezdték. Így nem elégedtek meg csak a három fokozattal, hanem ezek fölé még új fokokat kreáltak, rendeket, káptalanokat szerveztek, s megalapítói lettek az u. n. skót rítusnak, mely ma is ketté szeli a szabadkőművesség világszövetségét, s azt a most említett és u. n. Jánosrendi részre osztja.

A skót rítus nemcsak az inas, legény és mesterfokot ismeri, hanem megszülte az u. n. közép és magas fokokat is és óriási találékonysággal teremtette meg a szabadkőművesség kebelében a különféle tisztségeket. Hogy hány ilyen fokot állítottak fel, azt el sem lehet sorolni. Van olyan szabadkőművesség, amelyik 7, van amelyik 9, sőt olyan is, amelyik a fokokat egészen 90-ig viszi fel. Ezek mind a francia szabadkőművességekből rajzottak ki. Volt is baja a sok szabadkőműves főmesternek azzal a kaotikus állapottal, ami így Franciaországban a páholyok életében előállott. Különböztetve tervekkel vetettek fel, majd itt, majd ott tettek

engedményeket a törvény rovására, de nyugvópontra nem jutott a dolog. A zavar folyton nőtt, mert a fokokat és káptalanokat folyton szaporították. 1762-ben valamelyes békét mégis sikerült elérni s egy egységes rendet behozni a francia szabadkőművességbe, ez azonban még ma sem alapos, mert az egyesülés és kibékülés után megalakult Grandé Oriens de Francé címre keresztelt nagypáholy protektorátusa alatt igen tarka tisztviselői karral dolgozó páholy és nagypáholy tartozott, s maga a Nagy Oriens is saját státútuma értelmében nem a régi három fokban, hanem ezek fölé emelt további négy, összesen hét fokban dolgozott.

Ámde rendről a páholyok között nem lehetett aztán sem beszélni. A különféle rítusok tarka összevisszasága csak megmaradt tovább, s ez annál nagyobb baj lett a szabadkőművesség egységére, mert a francia Nagy Oriens mindinkább emancipálta magát az angol befolyástól s egészen más irányban kezdett dolgozni, mint a szigetország nagypáholya.

A XIX. század közepe táján a francia skót rítusú páholyok megalapítják a legfőbb tanácsot (Supreme Conseil), mely aztán 1895-ben a Nagy Oriens riválisaként egy új nagypáholyt létesített Grandé Loge de Francé cím alatt. A két szabadkőműves irány azóta is egymás mellett fut, s bár kifelé nagyban tüntetnek a barátsággal, maguk között kárhoztatják ezt a kettősséget, s ma is mindent elkövetnek, hogy a két irányt valami közös platformon összehozzák és ezzel a francia szabadkőműves egységét megteremtsék.

A francia szabadkőművesség nemcsak saját országában tagolta részekre a testvéreket, hanem magát a Nemzetközi szabadkőművességet, mint világszövetséget is részekre bontotta.

A francia páholyok ugyanis már a XVIII. század közepe táján bevitték a páholyokba a politizálást, az ateizmust, szabadgondolkodást s radikalizmusukkal a felforgató tanok és forradalmár lelkületű egyének pártfogói és támaszai lettek. Sőt maguk a páholyok állottak ezen felforgató eszmék élére s propagálták azokat minden rendelkezésükre álló eszközzel.

Az angol szabadkőművesség, amely az Anderson-féle alkotmányhoz szigorúan ragaszkodni akart, nem helyeselte a szabadkőművességnek erre a veszélyes térre való átcsúszását s több ízben felemelte ellene szavát, de hiába. A Nagy Oriens páholyai, akármilyen rítusnak hódoltak, tovább mentek ezen az úton, míg végre 1877-ben a bibliát levették a páholyok asztaláról s "törölték az alkotmányból az Isten létében és a lélek halhatatlanságában való hit kötelező voltát" (Balassa i. m. 64. oldal). Ez aztán végleges szakadásra vezetett az angolok és velük tartó páholyok, így a skót, ír, amerikai páholyok, valamint a francia Nagy Oriens és ennek fennhatósága alatt összegyűlt páholyok között. Az előbbieket az utóbbiak és páholyait törvénytelennek nyilvánították, velük az érintkezést megszakították s őket a testvéri láncba tartozóknak nem tekintették. Ez a határozat ma is érvényben van, s azóta gyakran meg is ismételtetik az angol és amerikai páholyok által.

Ezzel a szakadással véglegesen kettényílt a szabadkőművesség, s megalakult annak angol-szász és latin vagy román ága.

Az előbbiekhez tartoznak az angol, ír, skót, nagyszámú amerikai páholy, s bár nem jogilag, de ténylegesen velük tart a germán és svéd irányú szabadkőművesség is. A latin vagy román irányhoz pedig tartoznak azok a nagypáholyok, melyek a francia Nagy Oriens protektorátusa alatt állanak.

Ez a francia szabadkőművesség ugyanis már a XIX. század elején igyekezett minél több páholyt az ő érdekkörébe vonni, s hatalmát az egyes európai országokra, ezek nagypáholyaira is kiterjeszteni. Bár ezen időben már minden államban fellépett a szabadkőművesség és pedig angol alapítás s az angol nagypáholytól kapott alkotmány alapján, a Nagy Oriens még sem nyugodott. Az volt a célja, hogy a kontinentális páholyokat elszakítsa Angliától, s azokat saját hatalma és irányítása alatt egyesítse.

Nagy előnye volt Anglia inzuláris helyzete, de méginkább az, hogy a francia szabadkőművesség a leglelketlenebb demagógiát űzte s nemcsak tűrte, hanem még pártolta is a forradalmi eszméket. Ez a kontinentális szabadkőművesség egyébként is jó úton volt már, hogy a forradalmak és felforgatások protektora legyen, s csak ímmel-ámmal akceptálta, úgy-ahogy a jó öreg Anderson keservesen kiagyalt alkotmányát. A filozofálás ebben a szabadkőművességben az első perctől kezdve nem volt meg, éppúgy hiányzott a meditálás és jótékonyosság is belőle, forradalmi lángoktól égett az már bölcsőjében. Kapóra jött tehát neki a francia szabadkőművesség fesztelen színvallása ezen irányzat mellett, odasodródott tehát a Nagy Oriens mellé és ennek vazallusává lett.

Így tartozik aztán a szabadkőművesség latin irányhoz, tehát a forradalmár irányhoz Belgium, Olaszország, Spanyolország, Portugália, Románia, Oroszország, Szerbia, Csehország, Ausztria, Horvátország, Magyarország szabadkőművessége.

Nehogy azt higgyük azonban, hogy a Nagy Oriens hatalmi területén teljes az egység és stabil a rend. Szó sincs róla! Van ott baj elég. Az egyes államok szabadkőművessége igen megoszlik nemcsak rítusok, de világnézet szerint is, s nem egy ország van, ahol még ma is dühösen marakszik az egyik nagypáholy a másikkal.

Így pl. Olaszországban két nagypáholy harcolt a hegemoniáért egészen addig, míg Mussolini a szabadkőművességet Itáliában meg nem szüntette.

A szétválás 1906-ban történt, mikor az olasz szabad-kőművesség az alkotmány 1. §-át a következőképpen módosította: "A szabadkőművesség Olaszországban a demokrata eszméket követi úgy társadalmi, mint politikai szempontból."

Az alkotmánymódosítás több szabadkőművesnek nem volt ínyére, ezek Fera Saverio protestáns lelkész vezetése alatt kiváltak a legfőbb Tanácsból s új Legfőbb Tanácsot alapítottak. Ezt az angol és amerikai szabadkőművesség - mely a francia irányon szívesen üt egyet, ha mód adatik rá, - azonnal felismerte, mert tisztában volt azzal, hogy a politika bevitele a páholyokba s az alkotmánymódosítás, a francia radikális szabadkőművesség utasítására történt, s így a disszidenseket a konzervatív irány képviselőinek tekintette. A hivatalos elismerés az 1912. évi

washingtoni konferencián szintén a disszidenseknek kedvezett, mert ezek Legfőbb Tanácsa lett a szövetség részéről Olaszország törvényes szabadkőműves képviselőjének elismerve.

Így aztán megkezdődött a harc a két irány között, mely rítusában is különbözött egymástól. A disszidensek, vagy "Piazza del Qesu"-beli szabadkőművesség (nagy mestere Raul Palmeri volt legutoljára) a 33 fokú skót rítust kultiválja, mely azonban nem bír az 1-3 fokkal (inas, legény, mester), de 4-től 33-ig összes fokai egyedül vannak elismerve a szabadkőművesség világszövetsége által.

A másik szabadkőművesség, melyet "Palazzo Qiustiniai"-félének neveznek, melynek hivatalos neve "Massoneria Italiana" s legfőbb szerve a "Grandé Oriente d' Itália", a két rítus egyesüléséből származik, (legutolsó nagymestere Torrigiani Domizio volt) a két rítust egyesíti magában, vagyis a János rendű szabadkőművesség 1-3 fokát s a skót rítus 1-3 fokát. A skót 4-33 fokai - melyek nincsenek a világ-szabadkőművesség által elismerve, a Souverain nagy Parancsnok, Ettore Ferrari alatt állottak. A két irány feneketlen gyűlölettel dolgozott egymás ellen, s odáig mentek e téren, hogy még a páholyok jegyzőkönyveit is egymás fejéhez vagdosták, ha azokkal egyik a másikat kompromittálhatta. A nagy veszekedésnek csak Mussolini vetett véget, ki mindkettőt elnémította.

Belgium szintén sokáig nem mutatott egységes képet a szabadkőművesség terén, s végül is kénytelen volt a kérdést úgy, ahogy, olyképpen megoldani, hogy megalakította a Jánosrendi fokok számára a Nagy Oriens, de túri ma is, hogy mellette szerepeljen egy Nagy Tanács, mely külön-külön működik a magas fokokban.

Portugáliában még 1841-ben is négy egymástól teljesen elkülönített Nagy Oriens működött, s csak 1869-ben tudta a portugál szabadkőművesség a portugál Nagy Oriens létesítésével az egységet valahogyan megteremteni.

Spanyolországban sem más a helyzet. Folytonos rivalizálás tapasztalható a nagypáholyok között, s bár a XIX. század 70-es éveiben megalakult Spanyolország Nemzeti Páholya, ezzel a bajt megszüntetni s az egységet létrehozni nem lehetett. Balassa rezignáltan jegyzi meg a szabadkőművesség ottani állapotának ismertetésére, "hogy egymás mellett keletkeztek versengő főhatóságok, melyek különböző rítusokat követtek. Az elismert Nagypáholy a Grandé Loge Espagnole Barcelonában; azonkívül Madridban volt egy Nagy Oriens, ez azonban 1922-ben hét önálló nagypáhollyá bomlott szét, úgy, hogy Spanyolországban még ma is a legzavarosabb a szabadkőművesség helyzete". (I. m. 71. old.)

Németországban a két előbb említett iránytól sokban eltérő utat vett a szabadkőművesség, úgy, hogy ennek a birodalomnak a szabadkőművességet a harmadik iránynak, a szabadkőművesség ú. n. germán irányának szokták nevezni.

A német szabadkőművesség kétségtelenül az angol hatása alatt és annak mintájára keletkezett, s a francia irány radikalizmusa csak az utóbbi időben tudott ott egyes - igen hangos - páholyokban gyökeret verni.

A német szellem azonban ezt az angol szabadkőművességet is átgyúrta a maga sajátos természetének megfelelőleg, -s így alakította ki annak germán irányát. Az első átalakításokat Zinzendorff tette rajta, s az ő tervezetét fogadta el alaptörvénynek 1770-ben a porosz Nagypáholy, mely még napjainkban is ennek az alapján működik.

Frankfurtban is működött egy Nagypáholy, mely a XVIII.. század utolsó negyedében megalapította az ú. n. eklektikus szövetséget, s az ebből alakult nagypáholy az angol nagypáholy védelme alatt dolgozott 1823-ig, midőn önállóságát kimondotta.

Ugyanígy önállósította magát 1811-ben a hamburgi Nagypáholy is, s ezen évben született meg Szászország Nagypáholya, a drezdai.

Van nagypáholy ezen felül Bajorországban, de van öt olyan páholy is, mely egyikhez sem csatlakozott a nagypáholyok közül, hanem 1883-ban szabad egyesületté alakult át egy elnök vezetése alatt.

A német nagypáholyok két irányban működnek. Az ú. n.-porosz Nagypáholyok szigorúan ragaszkodnak a konzervativizmushoz és a keresztény alaphoz, szemben a radikális és forradalmi szellemű páholyokkal, melyek erre nem adnak semmit, s a porosz nagypáholyokat reakciósaknak bélyegzik-A páholyok között ezen ellentétek után is volt valami laza kapcsolat az 1839-ben megalakult "nagymesterek szövetsége"V melyet a XIX. század 70-es éveiben egy újabb lépés is követett az egység felé.

Arról a német szabadkőművesség már rég letett, hogy a különféle páholyokat egy tető alá építse be, úgy gondolta,, hogyha megteremti a "német Nagypáholyok szövetségét"V legalább az egység illúzióját tudja kelteni. Ez meg is történt a fent említett időpontban, de csak 1892-ig tartott.

A porosz páholyok ugyanis ezután sem voltak hajlandók-mást mint keresztényeket felvenni, s mikor egyik Nagymesterük Settegast ez irányban alkotmányosítást ajánlott, leszavazták. Settegast erre kilépett a Nagypáholyból s új páholyt alapított. A három konzervatív páholy ezután sem engedett^ s mind hevesebb harcokban hűségesen kitartott régi irányelvei mellett. A háború után azonban a forradalmár nagypáholyok annyira kiélesítették az ellentéteket, hogy a porosz Nagypáholyok kiléptek a Nagypáholyok szövetségéből, & ezóta a német szabadkőművesség két iránya erősen elkülönült egymástól.

Azaz, hogy három iránya, mert a XIX. század első évtizedében Nürnbergben is alakult egy nagypáholy "A felkelő Naphoz" címmel, mely - bár egyetlen német nagypáholy sem ismeri el - azóta is dolgozik és járja a maga extra tour-ját.

A germán irány csak a Német birodalom területén belül maradt mind a mai napig, s ebben a tekintetben sem követte az angol és francia irányt, mely mindkettő tudvalevőleg hatalmát minél több állam területére igyekezett kiterjeszteni.

Végül beszélhetünk még a szabadkőművesség kebelében egy negyedik irányról, az ú. n. svéd irányról is, mely Svédország, Dánia, Norvégia és Finnországban talált talajra.

- A svéd rendszer abban különbözik az angol és a skót rítustól, hogy a kettőt összegyűrja, s ebből egy harmadik rendszert formál ki. Ennek a veleje az, hogy a három szimbolikus fokon kívül még további kilenc fokot fejlesztett ki, s ezekben dolgozik. Ez a rítus III. Gusztáv svéd király idejében alakult ki és Swedenborg Manó állította össze. Igen érdekes körülmény, hogy Svédországban és Dániában egy királyi rendelet alapján (XIII. Károly rendelete) a mindenkori király egyben az ottani szabadkőművesség nagymestere is, az uralkodóház hercegei pedig a magasabb fokok tagjai.

Felsoroltuk nagyjában azon adatokat, melyeket a szabadkőművesség történetét illetőleg szabadkőműves részről feltárni szoktak. Láthatjuk belőlük, hogy nem egységes szervezettel állunk szemben, hogy a páholyok belsejében ádáz tülekedések dúlnak, hogy mindegyik irány a maga igazságát vitatja, s magát tartja mindegyik a valódi szabadkőművességnek.

Az újabb történeti rész taglalására nem térünk ki, hiszen azt az olvasó a könyv I. kötetéből teljesen megismerhette.

2. A SZABADKŐMŰVESSÉG TÖRTÉNETE A VALÓSÁGBAN.

Az-e tehát a szabadkőművesség története, amit arról a szabadkőművesek tanítanak és előadnak a közönségnek, kérdezhetné valaki? Felül tudnak-e legalább ebben az egy esetben a páholyok és a testvérek emelkedni azon a sötét mentalitáson, mely a szabadkőművességnek általános és tényleges jellemvonása, s mely abban foglalható össze; szemrebbenés nélkül elkenni, eltüntetni, letagadni olyan dolgokat, amelyek kompromittálók lehetnek, s következetesen ámitással traktálni a világot, hogy az mindent, s így a szabadkőművesség történetét is csak tendenciózusan ismerhesse meg, s a hivatalos páholytanítás szemüvegén keresztül láthassa azt.

Hiszen - így gondolkozik az ép erkölcsi érzékekkel rendelkező halandó - a história rég letűnt idők fotográfiája, amelynél nem lehet érdeke a kutatónak a célzatosság. A megsárgult akták, a régi írások, a régi események tanúságot rejtenek magukban, azokért a mai kor gyermeke nem felelős, s őseink hibái, vétkei és nagy emberi gyarlóságai, az intézmények fogyatékosága, vagy csorbasága, nem ok arra, hogy elfedjük azokat a világ előtt, s az események egymásutánjának tárgyilagos felsorakoztatása helyett, hősöket teremtsünk ott is, ahol csak alacsony lelkeket találhatunk, s nagy jellemeket rajzoljunk fel a történelem lapjaira ott is, ahol csak törpe egyéniségek állanak előttünk.

A szabadkőművesség azonban itt is kivételt képez az általános szabály alól. Ő akkor sem tud igazat mondani, mikor saját múltját ismerteti, ő akkor sem tud felemelkedni arra az eszményi magaslatra, mely a múlt avarja alól egyforma buzgalommal és igazságérzettel kaparja a felszínre az adatokat, s úgy mutatja meg azt a mai kor gyermekének, amilyen az a valóságban volt.

A szabadkőművesség itt is azt a taktikát követi, hogy port hintsen a közönség szemébe, s vakságban hagyja azt az ő múltját illetőleg is, aminthogy vakságban akarja tartani jelenének munkájával szemben is. A páholyok és a testvérek a múlt nagy csarnokába sem lépnek be tiszta érzéssel, a sírok felforgatásához is hátsó gondolatokkal telten fognak hozzá, azzal a gondolattal, hogy csak azt mutassák meg, csak azt tárják fel, amit ők akarnak s örökre feledésbe borítsák azokat a dokumentumokat, amelyek az ő szempontjukból, az ő céljaikból nem kedvezőek, s alkalmasak lehetnének arra, hogy a világ szemét a szabadkőművesség lényegét illetően kinyithassák.

Mert nem igaz az, hogy a szabadkőművesség a régmúlt időkben a testvériség ápolásának meleg és meghitt fészke volt.

Nem igaz az, hogy valamikor is jámbor férfiak csendes szemlélődésének gyülekezőhelyeként szerepelt.

Nem igaz az, hogy egyetlen korban is az emberi boldogság fokozásán munkálkodott.

Nem igaz az, hogy jámbor és Istenfélő társulatok keveredésének szülötte.

Nem igaz az, hogy a kőműves és kőfaragó céhek törvényes leszármazottja és legitim örököse.

Nem igaz az, hogy fatális félreértés és kolosszális tévedés volt a pápák részéről kárhóztatása és tanainak elvetése.

Nem igaz az, hogy múltjában nincs szeplő, nincs takargatni, leplezni való.

Nem igaz az, hogy voltak korok, mikor az ideális lelkek, a nagy jellemek, a kimagasló alakok csak itt találtak eszméik számára megfelelő helyet.

Nem igaz az, hogy az emberiség fejlődésének, haladásának emeltyűje, a szegények istápolója, a jogtalanok joghoz juttatója volt valamikor is.

Nem igaz! Nem igaz! Nem igaz! Ellenben igaz az, hogy ha kihámozzuk abból a mesterséges ködből, melybe a szabadkőművesség az utolsó kétszáz esztendő alatt burkolta, ha megtisztítjuk azoktól a sallangoktól, melyeket az utódok rájuk aggattak, s amelyek azt meg nem illetik és soha meg nem illették, akkor arra a megdöbbentő felfedezésre fogunk jutni, hogy a szabadkőművesség mindenkor forradalmárok egyesülete volt, a lázongások, az 44 izgatások, a felforgatások melegágyú és kitenyésztojéjeként szerepelt.

Már könyvünk elején kijelentettük, hogy egyetlen állítást sem fogunk megkockáztatni, melyet azonnal be nem fogunk bizonyítani, még pedig - ha csak van rá mód - egyenesen a szabadkőművesekkel. Ezt az állításunkat fenntartjuk most is, mikor az alábbiakban be fogjuk bizonyítani, hogy a szabadkőművesség mi is

volt tényleg a múltban, azokban a homályba vesző századokban, amelyről csak a múzeumok beszélnek ma már s elfakult írások elmosódott sorai regélnek néha.

Idézzük meg tehát a régi idők szellemét, nyissuk fel a poros fóliánsokat, temetkezzünk beléjük, hogy életre keltsük a mai kor leggyanúsabb intézményének, a szabadkőművességnek őseit.

- - -

A szabadkőművesség módszerének egyik kutatója a "Cél" című folyóiratban közreadott cikkét a következőképpen vezeti be: "A XVIII. század elején Európát a keresztény szellem jellemezte, habár az nem volt egységes; a reformáció megosztotta. *

De a katolicizmusnak nagy tradíciói voltak, míg a protestantizmus ilyenekkel nem bírt. Tehát azokra, kik küzdeni kívántak a keresztény világfelfogás és erkölcs ellen, a katolicizmus volt a veszedelmesebb; ha ezt legyőzték, könnyebb volt végezni a protestantizmussal.

A kereszténység megmutatta, hogy lehetséges egy közvéleményt megsemmisíteni, s helyébe egy másikat tenni.

Az antik világot irányító hellén kultúrát úgy félre tudta tolni, hogy az csak a reneszánszban éledt újra életre. A szabadkőművesség ezt akarta utánozni. Természetesen ehhez a szabadkőművességnek időre volt szüksége, s kezdetben csak titkosan, elrejtve dolgozhatott

Ha tehát a szabadkőművesség irányítói a keresztény felfogással szemben sikereket akartak elérni, akkor hosszú, következetes, elrejtett munkásságot kellett kifejteniük. Mikor a szabadkőművesség dolgozni kezdett, kellett, hogy legyen valami célja; kellett, hogy ezt titkolja és semmi esetre sem állott hatalom rendelkezésére. Érvényesülésének a meglevő keresztény közvélemény volt az akadálya, s ezt kellett átalakítani.

Azt tudjuk, hogy a szabadkőművesség két század óta dolgozik. De ki állíthatja, hogy nem dolgozott előbb is? (Cél-1925 november. 329. old. Albancelli Copin: Zsidó összeesküvés című műve alapján közli egy kálvinista magyar.)

Valóban ez az első kérdés, mely elénk mered. Kétszáz év történetét csak fel tudták deríteni a kíváncsiak, ezt az idői rekonstruálni tudja a történelem, de még mindig kérdés marad, hogy mi volt azelőtt? Hol volt ezt megelőzőleg a szabadkőművesség, a középkor, a reformáció, a nagy háborúk, az angol forradalmak és vallási felfordulások terhes korszakaiban megvolt-e már, ha megvolt, mit csinált? Hol bújt meg a zivataros századok méhében, s hol hagyta nyomát a rég-letűnt idők rétegeiben, melyekről ép úgy reá ismerhetünk, mint az őskor nagy emléseire a szénbe taposott nyomokról, s tovább követhetjük-e lépteit a még homályosabb századok évtizedeiben?

Mert abból, mit róla az utolsó kétszáz esztendőben megismertünk, kétségtelenül következtetjük, hogy azelőtt is élt, azelőtt is dolgozott.

Ezt különben a szabadkőművesek sem tagadják, de hiába is tagadnák. Hiszen a XVIII. század első felének szabadkőművessége, - mely alapvonalaiban és lényegében a maival teljesen megegyezik, - oly kifejtett és annyira tökéletesen megkonstruált szervezetet, oly stabil szokásokat, szertárosokat tüntet fel, hogy abból csak azt lehet megállapítanunk, hogy ezeknek hosszú, hosszú századokkal ezelőtt már meg volt az alapjuk.

De, hogy a szabadkőművesség nem 1717-ben keletkezett, sőt, hogy akkor már nem is gyermekkorát érte, bizonyítja Anderson alkotmányának a címe is, melyben a szerző kijelenti, hogy "tartalmazza a nagyon régi és tiszteletreméltó testvéri szövetség történetét".

Anderson tehát már 1723-ban nagyon réginek nevezte a szabadkőművességet, de ilyennek tudták ezt társai is, akik bizonyára tiltakoztak volna ezen kifejezése ellen, ha Andersonnak ebben nem lett volna igaza. Ne feledjük el, hogy az 1723-ban megszövegezett alkotmányt éveken keresztül szerkesztették, s maga Anderson az emberileg elérhető minden adatot fel is kutatott, mielőtt a végleges szöveget előterjesztette volna. Balassa már említett könyvében azt is elmondja, hogy ezt az alkotmányt a tervezet teljes elkészülte után 46 "tizennégy tanult testvérből álló testületre bízta", s csak, mikor ezek pótlások és javítások után helybenhagyták, nyomatták azt ki.

Az is figyelemreméltó, hogy az alkotmány egyik címe ugyancsak a fenti alapos átvizsgálás után a következőképpen hangzik; "A szabadkőműves kötelességei, összeállítva a páholyok régi irataiból, tengerentúlról, valamint Angliából, Skóciából, Írországból".

Úgy a "nagyon régi", mint a most idézett rész szavai azt bizonyítják, hogy az 1723. évet megelőzőleg már több századnak előtte kellett a szabadkőművességnek működnie, s már ekkor kész szabályzatokkal rendelkeznie. És még milyen szabályokkal! Az Anderson-féle alkotmány - mely ezen régi szabályok kompilációja - a bizonyíték reá, hogy a legaprólékosabb részletekre is kiterjedő intézkedésekkel, ami azt mutatja, hogy a XVIII. századot megelőzőleg már jó egypár századdal virágzott és teljes működésben volt.

De ad ez az alkotmány még egy fontos bizonyítékot is kezünkbe. Nevezetesen megcáfolja a szabadkőművesek azon állítását, hogy ez az intézmény tulajdonképpen csak Angliában működött, s csak a XVIII- században terjedt onnan szét a világon.

Anderson azonban nem ezt mondja, ő az anyagot nemcsak Angliából, s az ezzel szomszédos országokból gyűjtötte össze, hanem tengerentúlról is, mely kifejezés alatt semmi esetre sem Amerikát kell érteni, mert hiszen 1723-ban ott még fejlett állami és társadalmi életet nem találunk, még kevésbé ezt megelőzőleg, legkevésbé

pedig építő szövetkezeteket, vagy kőfaragó céheket. A "tengerentúl" szó tehát csak azt jelenti, hogy Anderson Európa olyan országait is felkutatta, melyeket Angliától, mint szigetországtól tenger választ el. Ebből pedig az következik, hogy a szabadkőművesség nemcsak Angliában volt már 1723-ban "nagyon régi" intézmény, hanem Európa más országaiban is ez időtájt már oly utat futott be, amelynek nyomait Anderson, alkotmánya összeállításánál figyelembe vette és felhasználta.

De mindezeket eltekintve is, a szabadkőművesség ú. n-skót rítusa egyenesen dicsekszik azzal, hogy az ő eredete teljesen összefügg a templomos-rend történetével, s alapítását olyan idősnek mondja, mint maga a rend. Vagyis á akót rítus a X-ik századig viszi vissza a szabadkőművesség eredetét, azt hirdeti, hogy ő továbbfolytatója annak a rendszernek, melyet a templáriusok alapítottak és pedig ugyanazon szellemben, ugyanazon szabályzattal és szertartásokkal. De találunk még más adatot is. Fentebb említettük, hogy az angol szabadkőművesség Anderson alkotmányának elfogadása után nemsokáig volt egységes, hanem két szektára szakadt. Ezen szakadás oka éppen abban nyilvánult meg, hogy az angol szabadkőműves páholyok egy része az 1723-as alkotmánnyal szentesített, de már 1717-ben megalakult londoni nagypáholyt valami új szabadkőművességnek tekintette és deklarálta, amellyel szemben szükségesnek tartotta oly páholyok megalapítását, amelyek a régi szabadkőművesség folytatásaként szerepelnek. Ugyanakkor felhoztuk azt is, hogy a kilwinnigi páholy a londoni nagypáholy elsőbbségét nem volt hajlandó elfogadni, hanem ezt a pozíciót magának követelte, éppen az ősiség alapján.

A londoni nagypáhollyal a vita aztán csaknem egy századon keresztül tartott ezen ősiség felett, míg végül 1807-ben az angolok a kilwinnigi páholyt ezt az elsőbbséget éppen annak érvelése elismeréséül, tehát az ősiség jogán megadták. Már pedig a kilwinnigi páholyt azt vitatta, s ezt okmányokkal is bizonyította, hogy ő már a XIV. században, a templáriusok feloszlatása után azonnal megkezdette működését, s azóta szakadatlanul dolgozik is. A kilwinnigi páholy ezen elsőbbségét különben a mai szabadkőművesség is fenntartás nélkül elismeri, s azt sem vonja kétségbe, hogy az már a XIV. században fennállott.

Végül még egy bizonyíték! A szabadkőműves hierarchia egyik legmagasabb foka és leghatalmasabb tisztsége a Kados lovag foka, melynek felvételénél a felavatandóhoz - a lovagok katekizmusa szerint - a következő szavakat intézik: "Testvérem! Csatlakozni kívánsz egy Rendhez, mely több mint ötszáz éve csendben, titokban dolgozik ugyanegy céllal és eddig csak részleges eredménnyel,"

Ezek a szavak nem újak, nem most, vagy évtizedekkel ezelőtt formuláztattak meg, hanem már századokkal ezelőtt használt mondatai a Kados lovag felavatásának, s így fontos bizonyítékok amellet, hogy a szabadkőművesség már a középkor egész folyamán működött.

Mindezekre a bizonyítékokra azt mondja a szabadkőművesség, hogy teljesen fölösleges ezek összehordása és megrögzítése, mert hiszen azt sohasem állította egyetlen szabad-kőműves sem, hogy ez a szabadkőművesség csak 1717-ben keletkezett, s egyszerre úgy ugrott ki a világba, mint a görög mitológiában Zeus fejéből Pallas Athene. Persze, hogy megvolt már azelőtt is - mondják ők - hiszen épen ők hirdetik és hangoztatják ezt, miként pl. Kőhegyi Lajos az inasfok számára írt kátéjában így kezdi a drukkoló jelölt kioktatását: "Rég elmúlt századok homályában vész el egy szövetség története, melynek működésétől, mert a legkevesebben ismerik és mert a titokzatosság homályával van leborítva, félnek, kigúnyolják és csak kis része az emberiségnek ismeri el s kíséri áldással működését. Ez a szövetség, a szabadkőműves szövetség."

Nahát, - mondják ők, - teljesen nyitott kapukat döngtet az, aki ennek eredetét az 1717. évet megelőzőleg is oly nekikeseredetten kutatja, mintha a szabadkőművesség létét azon időkben a páholyok mereven tagadnák.

Nem is szükséges a nyomait kutatni, - folytatják tovább, - mikor ők maguk rámutatnak az ősökre, az eredőre, mikor maguk hangoztatják, hogy a mai szabadkőművesség létének alapját a régi kőműves és kőfaragó testületekben bírta és bírja.

Rendben van! Álljunk meg tehát itt egy pillanatra, s mert az eddigiék folyamán talán még a szabadkőművesség is jogosnak tartja vele szemben óvatosságunkat, vizsgáljuk meg, vajjon most az egyszer - egyetlen egyszer - valóban ráhibázott-e az igazságra és tényleg egyenes folytatása és törvényes leszármazottja-e a középkorok kőműves testületeinek?

Említettük már, hogy ezek a középkori társulások a szakma védelmére alakult intézmények voltak. A kőművesek egyesülete tehát ezen iparág védelmére és fejlesztésére, érdekeinek megvédésére teremtődött, s csak ez adta meg fenállásának egyetlen alapját is. Minden szabályzat, minden rendezés és minden igazgatás is természetesen ezt a célt szolgálta és szolgálhatta és semmi más.

Mert ugyan mi indokolná, vagy indokolhatná, hogy a kőművesek egyesülete - a sok száz közül csakis ez az egy - valami, a foglalkozáshoz nem tartozó, azzal semmi összefüggésben nem álló, sőt a szakma tagjainak értelmi színvonalát messze felülmúló célokat is beiktasson az egyesület törekvéseibe? Vége is a X., XI., XII. századokban vagyunk, ahol még a kor legképzettebb, legtudósabb elméi sem emelkedhettek odáig, hogy filozofikus, szociológiai vagy emberbaráti intézményeket hozzanak létre, hogy altruista szövetségekbe tömörüljenek. Miért csak a kőművesek s a kőfaragók voltak azok az übermenschek, akik foglalkozásuk megoldásra váró kérdéseinek kívül más olyan célokat is hajszoltak - és pedig tudatosan -, amelyek az ő századaikban még embrióban sem voltak meg.

Hogyan juthatott volna a X-XII., de még a következő századok kőművese is arra a gondolatra, hogy az általa megalapított és az általa fenntartott egyesületben nagy,

általános emberi szempontokat fog beágyazni, hogy a partikuláris szervezkedések ezen klasszikus idejében ő át fogja törni a világ akkori légkörét, s nem akar kevesebbet, mint az egész emberiség átölelését.

De tegyük fel, hogy azt akarta! Mi predestinálta volna épen ezt az iparágat arra, hogy ő legyen ennek a tervnek a kovácsa, s ő álljon az élén ezen törekvéseknek? Mennyivel volt különb, hatalmasabb, képzetebb, tekintélyesebb, mint azon korok más iparága, pl. az ötvösök? És ki fogadta volna el vezető szerepét? Kik mentek volna utána, kik ismerték volna el szellemi felsőbbtségét és rátermettségét erre a vezéri állásra? Talán a kor tudósai, a teológusok, az egyetemek stb. tanárai, az államférfiak, a fejedelmek, egyszerűen azok, akiknek csatlakozása nélkül ez a terv egy fabatkát nem ért volna, s egy általános részvétlenség lett volna osztályrésze már kipattanása pillanatában?

Hát van olyan épeszű ember a világon, aki el is hiszi, hogy ezek a tudósok - de más szakmák is -, a kőművesek irányítása után mentek volna, s ezek testületeiben kerestek volna menedéket eszméik számára?

Mutassanak a szabadkőművesek csak egyetlen - nem bizonyítékot, de valószínűséget csak -, mely ezt a leghalványabban is támogatná és megérthetővé tenné!

Nem tudnak ilyet felmutatni!

Balassa a szabadkőművesség lényegét így határozza meg: »A szabadkőművesség igazi lényege, alapvető gondolata az egész emberi nem testvéri összetartozása. Azt vallja és hirdeti, hogy a nemzeti, faji, nyelvi, vallási különbségek szerint ?széttagolt emberiséget egy családban kell egyesíteni és testvérnek kell tekinteni mindenkit, akit Isten embernek teremtett".

Hát lehetséges, hogy ez a cél egy iparos szakegyesület alapját képezhette volna - nem 700-800 évvel ezelőtt -- de képezhetné akár napjainkban is?

Itt tehát sehogyan sem klappol a dolog! Mert, hogy a kőműves és kőfaragó testületek ezt a célt nem tették egyesületük alapjává, az kétségtelen. Ha pedig ez így van, úgy a rokonsága a mai szabadkőművességnek ezekkel a céhekkel, teljesen önkényes és minden alapot nélkülöz.

Harmadik megoldás el sem képzelhető!

Ámde - mondják ők - Anderson alkotmányának címében és fejezetében kifejezetten hangoztatja, hogy annak rendelkezéseit ezen "nagyon régi" társaság szabályzataiból vette és állította össze, s ezt az állítását azon bizottság is approbálta, mely az ő tervezetét elfogadás előtt átvizsgálta.

Ez igaz! Ebből azonban nem következik az, hogy a régi kőműves céhek az ősapái a mai szabadkőműves páholyoknak, hanem a fent elmondottak és Anderson kijelentéseiből egy más következtetést kell és lehet csak levonni, nevezetesen azt, hogy egy más intézmény volt az, mely a mai szabadkőművesség őseinek tekinthető.

Ez az intézmény már tényleg nem szakmák érdekét védelmezte, nem azok fejlődésének az előmozdítója volt, hanem egy olyan testület, mely egy bizonyos célra törő emberi sokaságot egyesített kebelében, tekintet nélkül azok foglalkozására és társadalmi állására.

Ez az intézmény lehet, hogy önállóan dolgozott, lehet, hogy kalózlobogó alatt úszta át az egymást követő századok tengerét, lehet, hogy kakukk módjára egy - egyébként - indifferens és szakcélokat hajszoló testület kebelében húzódott meg, hogy ennek háta mögött minél nagyobb biztonságban munkálhassa saját törekvéseit . . . lehet . . . lehet, de az bizonyos, hogy sem Anderson szabadkőművessége, még kevésbé az azt követő szabadkőművesség a középkor régi kőműves társulataival semmi összefüggésben és rokonságban nincs és nem is volt soha.

De hiszen - vethetné ellen bárki is - maga az elnevezés, a műszavak, a szertartások, a jelek, a fokok, mind azt mutatják, hogy a szabadkőművesség igen szoros nexusban állott, vagy állhatott a középkor építő céheivel.

Első pillanatban tetszetősnek is látszik ez az érvelés. De csak első pillanatra. Mert, ha gondolkodunk, látni fogjuk, hogy nem állja meg a helyét. Ha ugyanis a cél nem azonos - márpedig, amint kimutattuk, nem azonos, - úgy a kevésbé jelentős részek hasonlósága nem bizonyíték a leszármazás törvényessége mellett. Lehetséges, hogy egy intézmény meghúzódott a kőműves testületek belsejében, különösen mikor azok már tagjaikat elvesztették, s felkendőzte magát, - hogy a hatóságokat megtévessze - ezek jelvényeivel, vagy lehet az a hasonlóság véletlen is, de bizonyíték az eredet azonosságára semmiképpen nem lehet. Igazat ad nekünk ebben Balassa testvér is, aki ezt a hasonlóságot maga sem értékeli valami sokra, midőn így beszél: "Különösen a ruházatot (kötény, kesztyű,) az ismertető jeleket, szavakat, továbbá a felvétel ünnepies módját, a tagoknak három fokozatba osztását (inas, legény, mester), és a titoktartás kötelezettségét tekintették olyanoknak, amelyekben hasonlóságot vagy tovább menve, közös eredetet lehetne találni. Ez a hasonlóság azonban a legtöbbször csak külsőség vagy véletlen találkozás. Hiszen minden zárt, vagy titkos társaságnak megvannak a maga ismertető jelei, a felvétel bizonyos formáságokhoz van kötve, s természetes az is, hogy minden zárt társaság a felvett tagoktól titoktartást követel. Tehát ilyen, a dolog természetéből következő véletlen hasonlóságok alapján sem közös eredetre, sem közvetlen leszármazásra következtetni nem lehet."

A mai szabadkőművességnek a régi kőműves céhekkal közös eredetét tehát elfogadnunk nem lehet, s amint látjuk még szabadkőműves is akad, aki ezt szintén nem fogadja el.

De hát akkor zsákutcába jutunk-e? Megfeneklik-e további kutatásunk?

Nem! Maradunk ezen a nyomon, s akkor felfedezzük azt, hogy a kőműves céhek kebelében már századokkal ezelőtt felütötte fejét egy tőlük elkülönített gyanús célú titkos társaság, mely itt azért lapult meg, mert ezen szakegyesületek háta mögött érezte magát a legbiztosabban.

Ez a titkos szövetkezés a régi kőműves páholyokban mindig nagyobb területet foglalt el, s mikor a reformáció után a szakmabeli tagok sora megritkult, az üres helyeket ellepte, majd később a páholyokat teljesen kisajátította.

A hatóságok, az államhatalomtól azonban tartania kellett, ő tudta, hogy miért - s így egy ideig a tényleges kőművesek között lapult, azok szertartásait elleste, jelszavait magáévá tette. Egyszer azonban mégis beállott az a pillanat, amikor már a vak is láthatta, hogy a régi tagok kipusztulták s íme, mégis csak úgy hemzsegnék a páholyokban a talmi kőművesek. Ez pedig baj volt! Az új tagok céljai és az állam célja, az ő törekvéseik és az akkori rendszerek törekvése, valahogy nem voltak összeilleszthetők, s az előbbi a hatalom birtokában azon időkben nem perrendtartások zavaros paragrafusain keresztül sújtott le, hanem közvetlenül az erő jogán semmisítette meg ellenfelét.

Ki kellett tehát találni valamit, amivel az igen éber, és folyton gyanakvó államot félrevezethessék. Egyszerre csak hirdetni kezdték, hogy ők a jámbor filozofálás, az emberbaráti cselekedetek istápolói, s csak a régi tradíciónak áldoznak, mikor a középkori céhek szokásait és jelvényeit, műszavait és titkosságát tovább is fenntartják az utókor számára. Fel is tálaltak nagy csomó sületlen bölcselkedést, még nagyobb adag jámbor elvet, azt kidobták a világba, így sikerült elérniök, hogy az állam lépre ment, s nem látott bennük ellenséget többé. Még az igen élesesű Napóleont is annyira meg tudták tévesztetni, hogy az a szabadkőművességet egy "nagy semmi"-nek titulálta, hát a kevésbé éles szeműeket hogyan vezették volna félre!

Megint csak Balassa testvérrel bizonyítjuk fenti állításainkat, ő is vallja a kőműves céhek ezen kettősségét, egyik oldalon a dolgozó, második oldalon a tiszteletbeli vagy felvett kőművesekkel, mely utóbbiakat - mint megemlíti - "a dolgozó kőművesekkel szemben elmélkedő, filozofáló kőműveseknek is nevezték. E társaságoknak neve Society (társaság) vagy Brotherhood (testvériség). Néha Lodge (páholy) néven is említik őket, s szertartásaik, jeleik teljesen megegyeztek az építő kőművesek szertartásaival és jeleivel. Ezek a szimbolikus kőműves testvéri társaságok voltak a legrégebb szabadkőműves páholyok csirái s ezen a nyomon kell tovább Keresnünk a mai szabadkőműves szövetség eredetét". (I. m-12. old.)

Helyes, Balassa testvér, helyes! Mi is ezt állítottuk a fentiekben, szakasztottan ugyanide lyukadtunk ki. Nemcsak azok vittek reá Balassával azonos konklúzióra, amiket előbb felhoztunk, de azok a bizonyos szertartások, szavak, jelek stb., amelyeket Balassa olyan egyezőeknek említ a régi céhek szavai és szertartásaival - is gondolkozóba ejtettek.

Mert igaz ugyan, hogy a mai szabadkőművesség beléletében sok a kőműves műszó, de még több a zsidó szó, misztikum és jel, amelyek a középkor kőműves céheiben sehol nem voltak feltalálhatók. Vagyis tehát az "elmélkedő" testvérek olyan szertartásokkal is éltek, olyan műszavakat is használtak, olyan jeleket írtak elő, amelyeket a szakegyesületben nem kaphattak készen, amelyek ott nem szerepeltek, amelyeket tehát nekik máshonnan kellett hozniuk és munkájukba beilleszteniük.

Ennek a vizsgálatára azonban később fogunk rátérni, most maradjunk csak amellett, amiben Balassával teljesen megegyezünk, hogy t. i. volt a kőműves céheknek egy fattyú-hajtása is, az ú. n. filozofáló vagy elmélkedő szabadkőművesség, és pedig már a középkor századaiban is.

Ha pedig már itt tartunk s olyan szépen megegyezünk ebben az igen fontos - és a szabadkőművesség történetének kutatásánál alapvető - kérdésben, úgy kérdezzük, vajjon kikből állott ez az elmélkedő és filozofáló társaság? Jámbor, szelíd, köldöknéző és tele szív, csupa lelek férfiakból-e, akik csak a jót akarták, csak a szeretetet hirdették és gyakorolták, csak az emberiség boldogságát munkálták, vagy pedig sötét és terhes lelkű egyénekből, minden kor elégedetlenjei és forradalmáraiból, a felforgatás apostolaiból és úttörőiből-e, akiknek egyetlen vágyuk, egyetlen céljuk, egyetlen törekvésük volt a lázadások megrendezése, az izgatások gócainak kifejlesztése, az emberiség örökös piszkálása és elégedetlenné nevelése?

Lássuk, hogy az az elmélyedés mit jelentett már a régi páholyokban is, a filozofálás gyakorlati téren megmaradt-e cikornyás tézisek hirdetésében, vagy alkalmazásában a forradalmak megrendezését, az emberiség állandó izgatását s a permanens világgyújtogatást szolgálta-e?

S ha ezeket kutatjuk, rá fogunk jönni, hogy valóban ezt szolgálta, a filozofáló és alkőműves szövetség tényleg a mindenkori államrendre veszélyes egyének gyülekezetének volt tekinthető.

Ezen állításunk igazolására az alábbi tényeket hozzuk fel: Említettük már, hogy az angol szabadkőművesség, nem sokkal azután, hogy a négy páholy Londonban Nagypáhollyá alakult, s Anderson az egész szervezetet alkotmányával egy kalap alá vonta, 1751-ben ismét kettévált. Laurence Dermott vezetésével a disszidensek külön szervezkedtek és külön páholyokat alapítottak, indokul azt hozván föl, hogy az új Nagypáholy és annak páholyai a régi szabadkőművességtől, annak elveitől, tanaitól és céljaitól teljesen eltértek és egy új nyomot taposnak a szövetség számára. Dermott fellépése óriási eredménnyel járt, az angol szabadkőművesek nagy része köréje csoportosult, elfogadta az ő megállapításait, s megalapította külön páholyait, melyeket a régi szabadkőművesség folytatásának deklarált és tekintett, míg a másikat "modern"-nek keresztelte el. Ez a különválás csaknem egy

évszázadon keresztül két részre osztotta az angol szabadkőművességet, amelyet újból csak a XIX. század második tizedében sikerült ismét közös nevezőre hozni.

Mármost melyik irány volt az, mely a régi tradíciókat, a valódi kőművesség célkitűzéseit követte és melyik volt, amely az "elmélkedő" kőművesség mentalitása szerint rendezte be életét?

Megállapítani nem tudjuk, de tárgyunk szempontjából nem is fontos ez! Tény az, hogy ez a kettéválás nagy eltérések és nagy elvi differenciák eredményeként állott elő, s az egyik irány feltétlenül más szempöngből nézte a szabadkőművesség feladatát, egyik más követendő utat olvasott ki múltjából, mint a másik.

Ne feledjük el, hogy ezen időben Franciaországban már virágzott a szabadkőmívesi élet, s a kontinens más államaiban is hatalmas csapásokat vágott magának politikai és társadalmi téren is. Sőt, csakis ezeken! A Morning Post cikkeiből összeállított könyvben olvassuk, hogy "annyi mindenesetre bizonyos, hogy angol arany segítette finanszírozni a francia forradalmat. De bizonyos az is - Mrs. Webster állítása szerint -, hogy ez az arany nem Pitt arany volt. III. György kormányának keze ebben az összeesküvésben nem játszott közre. Franciaországba angol forradalmár klubok küldtek segítséget". (Földalatti összeesküvők, 35. old.)

Gömbölyítsük csak a kezünkbe vett fonalat tovább! Vajon bizonyos-e az, hogy ezek a forradalmár klubok nem voltak egyebek, mint az angol szabadkőmíves páholyok egy része ?

Megadja erre is a feleletet Balassa testvér. Ő ugyanis a szabadkőművesség történetét kutatva, midőn kifejti azt, hogy a középkori kőmíves céh két részből állott, tényleges kőmívesekből és az ú. n. felvett tagokból, egyben - szabadkőmíves nyelven ugyan - meg is mondja, hogy mily lelkületű egyénekből állottak ezek a felvett tagok. Halljuk tehát őt magát.

Balassa a rózsakeresztesek rendjéről értekezve, azok tagjait a következőképpen jellemzi: "A gondolat- és lelkiismeretszabadságot elnyomó középkori szellem mindenütt felkeltette a gondolkodó emberekben az ellenhatást, s mindenféle titkos csoportosulásban, akadémiákban, páholyokban igyekeztek szabad elmélkedésre és kutatásra irányuló törekvésüknek teret szerezni. Olaszországban, Franciaországban Németországban és Angliában egyaránt voltak az Egyház dogmaival szembenálló kutatók s ezeknek egy jelentékeny részét egyesíti a rózsakeresztes név ... Szimbólumaik nagy részét az építészet, különösen a templomépítés köréből vették... ily-módon kapcsolatba jutottak az építőmesterek, a kőfaragók testvéri társaságával és sokan közülük mindkét társaság tagjai voltak". (I. m. 10-11. oldal.)

Később világosan is kimondja, hogy "a filozófiai, a természettudományok és a művészetek iránt érdeklődő, részben a rózsakeresztesek köréből alakult a dolgozó kőművesek mellett a felvett kőművesek társasága, mélynek tagjai ... a tudomány,

különösen a filozófia iránt érdeklődő, s az emberiség javáért, boldogításáért dolgozni akaró s a testvéri szeretetet ápoló egyének voltak." (12. old.)

Hámozzuk csak ki ezt a cikornyás és körmönfont szabadkőműves stílust a maga homályából s fejtjük meg annak igazi értelmét.

Mit mond ez? Azt beszéli el, hogy már a középkor folyamán voltak turbulens és izgága emberek, akik a mindenkori állami és társadalmi rend esküdt ellenségeiként tűntek fel, s annak megsemmisítésére törek.

Miután pedig a középkor kormányait nem lehetett holmi megtévesztő eszmékkel elbolondítani, s mert azon időkben a mindenáron forradalmárokra, ha kiáltottak a nyilvánosság elé, nem valami kedvező jövő várt, ezek az összeesküvők, ezek a forradalmárok szépen besurrannak egy ipari társulat helyiségeibe, ahol - miután az természete szerint csak szakdolgozokkal foglalkozott, -biztonságban érezhették magukat s nyugodtan kovácsolhatták a fegyvereket az állami rend ellen, s zavartalanul tervezgethették ki a tömeg metelyezésére, a forradalmak kirobbanására alkalmas utakat és módokat. Ennek az ügyes és ravasz elhelyezkedésüknek, a kőműves testületek naivságának és vendégszeretetének a köpenyébe takaródzva átmentették szervezetüket és elveiket az egyes korok kormányzatainak ébersége ellenére is, hogy hálából magukra kendőzzék aztán később ezeknek a kőműves testületeknek összes szabályait és formaságait, melyekhez nekik ugyan semmi közük nem volt, de arra feltétlenül alkalmasnak látszottak, hogy árnyékukban meghúzódva, állandóan tévedésben tartsák a társadalmat, Egyházat és kormányokat.

Kolosszális beismerés ez! Így már aztán megértjük, hogy Angliában már 1360-ban megjelent egy parlamenti rendelet, mely a kőműveseknek, kőfaragóknak, ácsoknak mindennemű szövetségét felosztatja, társulatait, gyülekezeteit, káptalanjait, rendeleteit, szabályait és esküjeit eltörli és hatálytalanítja.

Hogy ennek a tilalomnak a kívánt hatása nem igen következett be abból igazolható, hogy IV. Henrik uralkodása idején, 1425-ben ezt a rendeletet a parlament újból kiadta, s újból megtiltja a kőművesek gyülekezését és szervezkedését.

Az kétségtelen, hogy az iparos szakegyesület ellen az államhatalomnak nem volt és nem is lehetett kifogása. Hiszen azon korban széltében-hosszában virágzottak az egyes szakmák gyülekezetei, igen sok iparág céhe hatalmas és gazdag is volt, s nagyszámú tagot egyesített kebelében. Már pedig a. rendelet csak a kőművesiek szervezetét osztatja fel, s azoknak tiltja meg a tömörülést és a gyülekezést, a többi iparág hasonló egyesületeit békében hagyja tovább is működni.

Mi lehetett ennek az oka?

Nem más, minthogy ezen egyesületekben már akkor ott gubbasztottak a Balassa terminológiája szerint a "középkori szellemmel" ellenséges érülettel viseltető egyének, azok az. elemek, amelyek az államélet nyugodt menetének és az emberiség békés fejlődésének akadályai voltak, akik már akkor - az egyszerű ipari testületekben meghúzódva - kiforgatni készültek azokat igazi céljaikból, s megkaparintani kívánták őket a saját - az államra és társadalomra veszélyt és bajt jelentő eszméik számára.

A most leközölt adatok ismeretében, tegyünk most már egy újabb lépést kutatásaink terén előre, s hagyjuk el a valódi kőművesek társaságának történelmi exhumálását, s vizsgáljuk ezentúl annak a másik szabadkőművességnek a történetét, melynek nyomára akadtunk a kőműves céhek jámbor testületeiben, s melyek tagjait Balassa is a tényleges kőművesektől való megkülönböztetésképpen "felvett" szabadkőműveseknek nevezi.

Az bizonyos, hogy megtaláltuk az igazi nyomot, az bizonyos, hogy a mostani szabadkőművesség őseit ebben a másik testületben kell keresnünk, ebben a forradalmárok egyesületében, mely a fenti bizonyítékok alapján már a XIV. században megfertőzte az egyszerű iparos intézményt s szennyes kezének nyomát már akkor annyira rajtahagyta az államon, hogy az védekezni volt kénytelen vele szemben.

Itt is az a kérdés mered fel előttünk elsősorban, hogy mikor keletkezett ez a földalatti szövetség, a pusztítás embereinek, a rend elleni összeesküvőknek ezen összeállása, hogy tovább vihető-e múltja a kőműves céhek korát megelőző időkre is vagy nem?

Minden jel arra mutat, hogy igen! Azok a férfiak, akik keresik életének nyomait, nagyon különböző utakon haladnak, de az egyes korokban talált dokumentumokból arra következtetnek, hogy egészen az ókorba kell visszamennünk, ha eredetét fel akarjuk tárni.

Láttuk már előbb, hogy a szabadkőműves testvérek maguk is már a történelmi korszakok hajnalán feltalálhatónak jelzik a mai szabadkőművesség csíráját. Aczél Gáspár aprólékosan feltárja az Ízisz és Ozirisz kultuszt, mint a mai szabadkőművesség eredőjét.

Mások a mágusok tudományának boncolásából fejtik ki a szabadkőművesség őseit. Szerintük a mágusok is jelek, szavak, érintések útján ismerték meg egymást s ceremóniájuk nagy vonalakban a mai szabadkőművesekével teljesen megegyezik, így ők is királyi művészetnek nevezték munkájukat, mint ahogy a szabadkőművesség saját tevékenységéről is ugyanezt állítja.

A mágusoknál is a négyzet volt az anyagi világ jelképe, mint a szabadkőművességnél. Ugyancsak ilyen jel volt a háromszög, mint a tudomány jelképe, mely a szabadkőművességben is feltalálható a szellemi világ ábrázolásaképpen.

Az ötágú csillag is fontos jelvénye volt a mágiának, amint előkelő jelvénye a szabadkőművességnek is, melyhez fontos szertartások fűződnek. Így pl. a páholyház felavatásakor a felavató mester feje felett az ötágú csillag lóg, s ehhez valósággal imádkoznak. A szertartás idevonatkozó része a következő:

"I. Felügyelő: Mester! Az ötágú csillag ragyog legfényesebben.

Mester: (3 kalapácsütés után). Testvéreim! Hívjuk segítségül az isteni fényt!"

Erre a szóra minden szabadkőművesnek le kell térdelnie, a mester maga is letérdel, kezeit az ég felé emeli és ezeket mondja:

"Mester: Isteni fény! Misztikus láng! Szent tűz! A világegyetem lelke! Egyesek és világok ura! Egyedül mindenható szuverén! Világítsd meg lelkünket, munkánkat, szívünket és hintsd el lelkünkben a szabadkőművesség elevenítő tüzét."

"Valamennyien: Úgy legyen!"

Vannak aztán, akik az esszénusoktól, a gnosztikusoktól, a maniheusoktól találnak benne rokonvonalakra, s ezekből azt a következtetést vonják le, hogy életében mindezeknek fontos szerep jutott.

Mindezek azonban nagyon halvány és igen vitatható nyomok. Az kétségtelen, hogy a szabadkőművesség nem egységes alakulat, hanem különféle irányok és szekták vegyülete, melyek a különböző korszakokban hullottak beléje, de ezek még útjának biztos jelzőiül nem fogadhatók el.

Akik pozitív bizonyítékokat igyekeznek produkálni, s akik biztos nyomokat akarnak bemutatni, azok két nagy közületnek a múltját túrják fel, s az itt található adatokból igyekeznek a szabadkőművesség homályos eredetét a napvilágra hozni, s a mozaikszerűen összeszedett adatokból történetét teljes egészéig összeállítani.

Ez a két nagy közület, a zsidóság és a templáriusok. Vegyük őket külön-külön.

I. A zsidóság történetében nagy fordulatot jelentett a babiloni fogság. Ez megszüntette a jeruzsálemi központot, a papság vezető hatalmát, s így ezek szerepét az imaházak és a próféták vették át, mint ahogy a régi istentiszteletek áldozati cselekményét is felváltotta az imádság és törvény tanulmányozása. Mindezek viszont kifejlesztették a titkos társaságokat s az történeti tény, hogy a szabadulás és a makkabeusok győzelme, ezen titkos társaságok munkájának eredménye volt. A makkabeusok bukása, a rómaiak hatalmának a zsidóságra való kiterjesztése, mindinkább abba az irányba tolta el a zsidóságot, hogy már csak egyedül a Messiásban bízhatott, akit így, mint politikai fejedelmet kezdték felfogni, s hogy tőle a zsidóság mit várt, bizonyítják fennmaradt irataik, amelyek szerint a

Messiás véget vet a háborúnak, a jeruzsálemi templomot megtölti arannyal és ezüsttel, s az egész világ meghódol Izrael előtt. (Sybilla.)

Ugyanígy gondolja el a zsidóság jövőjét a mózesi könyvek "Jerusalmi" néven ismert zsidó-arám fordítása is, mely így nyilatkozik: "Oh, mily szép a Messiás-király, aki elő fog állani Juda házából. Derekát felövezve leszáll és csatasort rendez ellenségei ellen; királyokat öl meg hatalmasaikkal egyetemben és nem lesz király, avagy hatalmas, aki megállana előtte. Megpirosítja a hegyeket az elesettek véréből, ruhája bepiszkolódik a vértől; ő maga szőlőtaposóhoz lesz hasonlónak. (Kmoskó Mihály. A zsidóság világhuralmi törekvései. 11. old.)

Ugyanezt a felfogást tükrözteti vissza a Talmud több részlete is.

Ha ezek a fantazmagóriák csak jámbor rajongók feljegyzései lettek volna, úgy nem hagytak volna nagyobb nyomot a zsidóság életében. Ámde - mondja Kmoskó, - "ezek az ábrándok nem voltak üres szónoki túlzások, egyes meghibbant agyú fanatikusok ártatlan fantazmagóriái, hanem oly meggyőződés, mely a zsidóság véérébe ment át, s végzettszerűleg irányította sorsát!"

Krisztus Urunk megtagadásának és keresztrefeszítésének is az volt az alapja, hogy ő ezeket a reményeket nem volt hajlandó beváltani, s nem akart a zsidóságnak politikai értelemben vett királya lenni. A zsidóság nem lelki uralkodót, nem olyan királyt várt, nem olyat ígértek be neki vallási vezetői, aki kijelenti, hogy az ő uralma nem erről a világról való, hanem harcias fejedelmet, győztes államfőt, aki a világ feletti hatalmat volt hivatva megszerezni a Jehova választott népének! "Ebből a szempontból vizsgálva az Evangéliumokat - folytatja Kmoskó, - lehetetlen észre nem vennünk, hogy az a nagypéntek, amelyen a zsidóság Jézus Krisztust két lator között felfeszítette, sorsdöntő pillanat volt az emberiség történetében. Mert amidőn a zsidó nép a Legszentebbet, a politikai messianizmus eszméje kedvéért kivégeztette, megkezdte a harcot ezen eszme megvalósításáért és a szó szoros értelmében hadat üzent az Istennek és az egész emberiségnek." (I. m. 12. old.).

Ennek a politikai messianizmusnak az eszméje annál magasabb lánggal égett későbbi korokban is a zsidóságban, minél nehezebb idők szakadtak rája. Ide menekült az egész nép, itt húzódott meg a jelen sivárságában, s ebből a gondolatból, ennek fejlesztéséből merített kitartást küzdelmeiben. A diadalmas római császárok által véghezvitt diaszpóra (szétszórás) után, mikor a zsidóság ősi országát elhagyni kényszerült, már csak ez az egyetlen közös gondolat, közös eszme kötötte össze őket a vér azonosságán kívül, s ezt ápolni kellett, ha csak nyomtalanul el nem akartak tűnni az idegen fajú és vallású népek tengerében.

Az kétségtelen történelmi tény, hogy a századok folyamán igen sok álmessiás lépett fel a zsidóság között, s a legutóbbi volt - Sabbataj Cevi, - aki a XVII. század hatvanas éveiben vitte bele a zsidóságot hiábavaló küzdelmekbe.

A zsidóság felkészülten várta a Messiás eljövetelét s ezért titkos társaságokat s némelyek szerint egy teljesen kifejlődött titkos kormányzatot is tartott fenn, s tart fenn napjainkig is, mely hivatva van a zsidó nemzetet összetartani, s megőrizni azt arra az időre, amikor majd tényleg megérkezik az, akit évezredek óta várnak, a zsidóság hatalmas királya, a világ meghódítója s népe dicsőségének megalapítója.

De szolgálták ezek az eredetileg vallásos titkos társaságok azt a politikai célt is, hogy a zsidóságot megvédjék a befogadó államok sokszor tapasztalt igazságtalanságaival szemben, amelyeknek megszüntetését csak az egyes államok rendjének felborításával, az elégtelenségek kirobbanásával lehetett elérni. Ezek a zsidó titkos társaságok annál könnyebben voltak ilyenekre kaphatók, mert hiszen a politikai messianizmus gondolatától függetlenül is, halálos gyűlölettel voltak eltelve a mindenkori kormányok iránt, amelyek szekatúráikkal, megalázó rendelkezéseikkel a zsidóságot állandóan vérgigéztették.

Ezek a zsidó titkos társaságok tehát céljaik megvalósítására megnyitották egyesületeiket azoknak is, akik bár nem voltak zsidók, de vagy természetüknél, vagy valami más oknál fogva ellenségeivé váltak a mindenkori társadalmi rendnek, ezeket az egyéneket magukhoz láncolták, s így fejlesztették ki a mai szabadkőművességet, amely tehát nem egyéb, mint a zsidó politikai messianizmus egyik zászlóvivője, vagy még világosabban a zsidó világuralmi törekvések készsége közege és szolgálai előkészítője.

Rengeteg bizonyítékot és adatot hordanak aztán össze ezen tétel igazolására. Legújabbban pl. Ludendorff igyekszik nagy munkájában exacte bebizonyítani, hogy a szabadkőművesség zsidó szervezet, szolgálékú, romlott és elvetemült keresztények részvétele mellett.

A legfontosabb adat, mellyel állításukat támogatják egy könyv, mely a világon mint "Zion bölcseinek jegyzőkönyvei" szerepel. Szerzője egy Serge Nilus nevű orosz tanár, aki 1903-ban adta ki őket, "A nagy a kicsiben" cím alatt, s második kiadását - melyet 1905-ben rendezett sajtó alá, - egy új fejezettel gazdagította "Az Antikrisztus, mint közeli politikai lehetőség" cíművel. A könyv Cion bölcseinek, - tehát a zsidóság legitim kormányának - 24 jegyzőkönyvét tartalmazza, melyhez - állítólag - a professzor úgy jutott hozzá, hogy 1897-ben, a Baselben tartott zsidó világkongresszus titkos jegyzőkönyveinek másolatait szerezte meg.

Ennek a megszerzésnek a története igen fantasztikus. Az orosz kormány - így szól az egyik magyarázat, - élt a gyanúperrel, hogy a zsidóság azon a kongresszuson nemcsak ártatlan témákat fog fejtegetni, s mert értesült arról, hogy tulajdonképpen egy időben kétféle tanácskozás is fog folyni, egy porhintés végett a nyilvánosság előtt, a tulajdonképpeni pedig az alatt titokban, kém szervezetének kötelességévé tette, hogy ezen utóbbiról kimerítő jelentést szerezzen meg, s lehetőleg a tárgyalt anyagot jegyezze, vagy jegyeztesse le. Az orosz kémkedési osztály aztán alapos munkát is végzett. . Egyik zsidó futárt, akinek feladata volt a jegyzőkönyveknek a zsidóság párisi központi szervéhez való továbbítása, megvesztegette, s az egyes

gyűlések anyagát ez aztán az orosz rendőrség rendelkezésére bocsátotta lemásolás végett.

Ennek a lemásolásnak a története is legendaszerű. A futár útközben egy kis német állomáson kiszállt a vonatból, s ott már várták az orosz rendőrség emberei, akik a táska tartalmát, a jegyzőkönyveket a másik vonat megérkezéséig sebtiben lemásolták, s aztán a következő vonattal a futárt újtára engedték. Ezeket a jegyzőkönyvi másolatokat aztán bemutatták kormányuknak, s így jutott hozzájuk Nilus tanár, ki aztán könyvben jelentette meg azokat.

Az bizonyos, hogy ezek a jegyzőkönyvek szörnyű és sötét dolgokat tartalmaznak. Pontosán ki van bennük dolgozva a kommunizmus egész rendszere, még az időpont is meg van határozva, s ez nagyjában összeesik a szovjet megszületésével. El van mondva, hogy miként kell megszervezni az 1914. évi világháborút, s mint kell azután úgy dolgozni, hogy az államok nyugvópontra ne juthassanak, s nép és a tömegek miként tehetők mindig elégedetlenebbekké a világon, mily eszközökkel lesz lehetséges a lázongás és nyugtalanság állandósítása. Le van fektetve bennük a munkásmozgalom egész rendszere, s a keresztény közvélemény permanens destruálásának útja.

Megemlékezik a jegyzőkönyv a szabadkőművességről is, melyet régi ismerősének és kedves gyermekének tekint, amelyet a zsidó viláгурalmi törekvések szolgálatában nagyra értékel. Az ú. n. XVI. jegyzőkönyv beszél róluk, s szószerint a következőket adja elő: "Szabadkőműves páholyokat fogunk létesíteni, és szaporítani fogjuk azokat a világ minden országában, hogy felszívják magukba a közéletnek kiváltságait és mindazokat, akik kiválókká lehetnek. Ezekbe a páholyokba fog összpontosulni a legmagasabb intelligencia, a mi befolyásunk leghatásosabb eszköze. A páholyokat egy olyan központi igazgatás alá fogjuk rendelni, melyeket bölcs Véneink vezetnek és melyeket kizárólagosan csakis mi ismerünk, és az mások előtt teljesen ismeretlen marad. (Ez a központi igazgatás állítólag az ú. n. Bnai Brith páholyban van meg, melynek tagjai kizárólag zsidók. Szerző.) A páholyoknak, melyek minden liberális és forradalmi elemet összekapcsolnak, olyan képviselőik is lesznek, akik a jelszavakat és a programot beledobják a nyilvánosságba. Ezekben a páholyokban megkötjük a csomót, mely a forradalmi és liberális elemeket összetartja."

A 4-ik jegyzőkönyvnek a szabadkőművességre vonatkozó része így hangzik: "Ki vagy mi lenne képes arra, hogy egy láthatatlan hatalmat felborítson? És a mi erőnk épen ebben a láthatatlanságban rejlik. A szabadkőművességet, mely vakolj szolgál bennünket, arra használjuk fel, hogy bár hatalmún székhelye és tevékenysége előtte rejtve marad, önmagunkat és céljainkat mögéje rejtjük."

De ha céljukat elérték, igen kurtán és igen radikálisan fognak a szabadkőművességgel végezni. Azt mondja a 15. számú jegyzőkönyv: "Midőn mi leszünk az általunk mindenfelé szított forradalmak segítségével az urak, mihelyt az

összes feni álló kormányok megszűnte hivatalosan kijelentett... örködni fogunk afelett, hogy semmiféle összeesküvést ne szőjenek ellenünk; lemészárolunk irgalmatlanul mindenkit, avégből fog fegyvert, hogy ellenálljon uralmunknak, mind titkos társaság alapítását halállal fogjuk büntetni, a jelenleg fennálló, általunk ismert titkos társaságokat, akár értünk, akár ellenünk dolgoznak is, feloszlatjuk, tagjaikat pedig az Európától legtávolabbra eső földrészekre száműzzük. Ugyanezt fogjuk tenni a gój szabadkőművesekkel is, akik nagyon sokat tudnak. Azokat a szabadkőműveseket, akiknek bizonyos indokból megkegyelmeztünk, a száműzetés örökös terrorja alatt fogjuk tartani. Törvényt fogunk kihirdetni, melynél fogva a titkos társaságok összes tagjai száműzetnek Európából, mely a mi kormányzatunk középpontja lesz. Kormányzatunk ítéletei véglegesek és felelhetetlenek lesznek."

Van-e még tovább a borzalmas kijelentésekből?

Van bizony, és pedig ugyancsak a szabadkőművességgel kapcsolatban, amelynek a zsidóság abszolút győzelme esetén, igazán semmi jövőt nem jósolhatunk.

Nézzünk tehát még egy pár idézetet.

Az 1. számú jegyzőkönyvben a többek között a következők állanak: "A régi időkben még mi kiabáltuk a tömegek között, a "szabadság, egyenlőség és testvériség" szavait. Ezeket a szavakat egészen az undorig ismételték a lelkiismeretlen papagájok és összefutván mindenfelől a csalétekhez, lerontották a világ kedvező előhaladását és a valódi egyéni szabadságot, mely valaha oly jól meg volt védve a köznép erőszakossága ellen."

... A földünk minden országában, a mi sorainkból rendkívül nagy tömegeket ragadtak magukkal ezen szavak: "szabadság, egyenlőség és testvériség" ügynökeink segítségével, akik lelkesedéssel hordozták zászlóinkat, - ez alatt pedig e jelszavak szű gyanánt örölték meg a keresztények jólétét, lerombolták a békét... aláásva az államok alapját."

A 2-ik jegyzőkönyvben is találunk igen érdekes megállapításokat, így az alábbiakat: "Emlékezzetek csak vissza a francia forradalomra, amelyet "nagy"-nak nevezünk, jól ismerjük előkészítésének titkait, mert a ml munkánk volt. Azóta vonszoljuk a tömeget csalódásból, csalódásba..."

Mindezen politikai tervek kivételére két szervezetet tartottak a jegyzőkönyvek urai alkalmasnak és pedig az utca, a tömeg részére a szociáldemokráciát, az intelligencia számára, mely egyben az előbbi szervezet vezérkaraként is felfogható, a szabadkőművességet.

A 15. számú jegyzőkönyv ezeket mondja idevonatkozólag:

"..Amíg majd mi leszünk az urak, a világ minden országában létesíteni és

szaporítani fogjuk a szabadkőműves páholyokat; ide fogjuk vonzani mindazokat, akik nyilvánosan szerepelnek, vagy szerepelni akarnak, minthogy ezek a páholyok lesznek főforrásai értesüléseinknek és befolyásunk ezekből fog kiáradni...

... Sokan, akik a titkos társaságokba belépnek - kalandorok, félrecsúszott emberek s rendesen érték nélküli egyének, ezek semmi nehézséget sem fognak nekünk okozni, ellenkezőleg segíteni fognak nekünk tervünk foganatosításánál.

... Nagyon természetes, hogy egyedül mi fogjuk vezetni a szabadkőműves munkát, mert csupán csak mi tudjuk, hová megyünk, mi a célja munkánknak.

... A gojok a páholyokba rendesen egyszerű kíváncsiságból lépnek be, vagy abban a reményben, hogy részesüljenek a közjavakból, vagy azért, hogy megvalósíthassák kivihetetlen reményeiket... Azért biztosítunk nekik sikereket."

Végül még egy idézet a 11. számú jegyzőkönyvből: "Milyen célból találtuk fel ezt a politikát és oltottuk be a gojim lelkeibe anélkül, hogy rejtett értelmének megvizsgálására módot adtunk volna neki? Mi egyéb okból cselekedtük volna ezt, ha nem azért, hogy szétszórt törzseink részére kerülő úton érjük el azt, ami egyenes úton elérhetetlen?

Ez volt az alapja titkos szabadkőműves szervezetünknek, melyet a gojim barmok nem ismernek és amelynek célját nem gyanítják, miután becsaltuk őket egy külső szabadkőműves hadseregbe, hogy port hintsenek társaik szemébe."

Hogy a Nilus tanár könyvében felhozott s egyes részletekben az imént citált borzalmas nyilatkozatok hamisítványok, kitalálások vagy tényleg valódiak-e, arról itt nem kezdünk vitát.

Hogy azonban az olvasók maguk döntsék el, mennyiben érdemelnek hitelt, vagy mennyiben ráfogások és a világ minden államában vezető szerepet játszó zsidóságnak mennyiben akarnak a megrágalmazásai lenni, az alábbiakban egy pár történelmi tényt óhajtunk tájékoztatásukra leszögezni:

Nilus tanár könyve a londoni Britisch Múzeumban már 1908-ban katalogizálva lett, tehát már ezt megelőzőleg készen volt kézírata, melyet a Morning Post 1889-1905 közötti időre tesz. Ez azért fontos, mert - bár letagadhatatlanul megjósolja a világháborút, a kommunizmust, a Népszövetséget, a háború utáni bajokat, a valutaingadozásokat, a gazdasági kríziseket s mindezt tervszerű munka eredményének tünteti fel - ezeket oly időben rögzíti meg, amikor semmiféle emberi tudománnyal bekövetkezésüket kiszámítani nem lehetett. Tarthatja a könyvet bárki aminek akarja, durva és gonosz rágalomnak vagy a tiszta igazságnak, egyet letagadni egyik tábor sem fog tudni, hogy a könyv már 1908-ban a világ legnagyobb könyvtárában lajstromozva lett s hogy olyan dolgokat jósol meg, amelyek nemsokára tényleg bekövetkeztek.

Ha pedig a jóslások fenti része eleven valósággá lett, nem lehet a szabadkőművességről mondottakat sem úgy egyszerűen elvetni, annál is inkább, mert hiszen igen előkelő szabadkőművesek erősítik azokat meg.

Így pl. amiket a kétféle szabadkőművességről elmond Nilus, azt Loius Blanc is megerősíti, mikor a francia forradalom történetéről írott munkájában a következőket állítja: "Égő lelkek számára fenntartott, titkos páholyokat létesítettek... Árnyékos szentélyeket, melyeknek ajtajai csakis a próbák hosszú sora után nyíltak meg a beavatottnak, mikor már bebizonyították a forradalmi nevelésben tett előrehaladásukat.

Említettük már Albert Pikenek egy citátumát, mely az Egyesült Államok déli igazságszolgáltatásainak szertartáskönyvére utal s mely így hangzik: "Testvér! Egy olyan Rend kötelékébe óhajtasz lépni, mely ha eddig csak részleges eredményt is ért el, több mint 500 éve csendben és titokban dolgozik egyetlen cél megvalósítása érdekében. A kötelesség, melyet most vállalsz, veszélyt is hozhat rád, mert ez a Rend a nemzetek ügyeivel foglalkozik és a jövőben világhatalomra törekszik."

Végül a jegyzőkönyvek azon részére, melyek kijelentik, hogy a "szabadság, egyenlőség és testvériség" jelszavának a felkapása és a világba való kidobása, egy titkos zsidó társaság munkája volt, s melyek jelzik, hogy a francia forradalom megrendezése is ezen társaság műve, hivatkozunk a francia Nagy Oriens 1889 április 2-án kelt körlevelére, mely a következőket mondja: "A szabadkőművesség, mely felidézöje az 1789-iki forradalomnak, folytatni köteles ezt a munkáját."

Döntse hát el ezek után az olvasó, hogy Nilus könyve fantazmagória szüleménye-e, vagy eleven valóság, melyet az adatok egész halmazza, a bekövetkezett események egész légiója támogat és bizonyít?

Mi pedig menjünk tovább egy lépéssel kutatásaink terén, a "felvett" szabadkőművesek társaságának múltját illetőleg.

A már eddig itt-ott felhozott szavakból, jelekből az a következtetés vonható le, hogy a szabadkőműves szertartások, fokok, tisztségek és szimbólumok túlnyomó részben zsidó eredetűek.

Minthogy pedig a kőműves céhekben ezen zsidó szavaknak nyomuk sem volt, azok máshonnan és pedig olyan helyekről kerültek bele az intézménybe, mely vagy maga is zsidó eredetű volt, vagy azzal a legszorosabb összeköttetésben állott.

Hogy ezeknek a szertartásoknak és szavaknak jelentőségéről meggyőződést szerezhessünk, idézzük a Morning Post cikkeiből az alábbi részletet:

"A szabadkőművesség története, habár Angliában a három fokozattal: a "tanonc", "legény" és a "mester" fokával kezdődik, korántsem végződik ott. Bizonyos kontinentális és amerikai páholyok titkos jelentéseiben, az "anya-nagypáholy" szellemétől olyannyira idegen és sötét mondatokra és szertartási formákra akadtunk, melyek titkos indító okokra utalnak és ha egyáltalában jelentenek valamit, csakis rosszat jelenthetnek. Hogy ezek az egymást követő fokozatok a

szabadkőművességben hierarchiát képeznek-e vagy sem, bajos meghatározni. Nem tudni, hogy az egyes fokok önálló társulatokat alkotnak-e, vagy az utánuk következő fokból kapják-e az utasításokat? Annyi azonban említésre érdemes, hogy minél magasabb a fok, annál titokzatosabbak és nyugtalanítóbbak a szertartásai. A szabadkőművességnek legalább 33 külön fokozata van, melyeknek mindegyike külön rítussal bír a rend állítólagos hagyományai alapján és mindegyik tökéletes titoktartásban vezeti tanácskozásait és szertartásait.

Az, akit a legelső fokon avatnak be a forradalmi szabad-kőművességbe, csak ritkán hallja e kifejezéseket: szabadság, \ egyenlőség. Mikor azonban már megszokta e szavakat és megtanult hallgatni, akkor a Mester rangjára emelik. Akkor hallja először, hogy a Rendnek volt egy alapítója, akinek a halálát meg kell bosszulni. A következő fokokban, különösen a 9. fokozattól kezdve, annyira megszokja a bosszú gondolatát, hogy végre egészen a magáévá teszi. Minden Mestert két feladat elé állítanak. Az első feladat az" hogy keresse meg az elveszett szót, de csak később, egy magasabb fokon értesül róla, hogy ez az elveszett szó; Jehova, vagyis a természetes vallás. A második feladat: Híram megbosszulásában rejlik, amire őt a Mester jelvénye állandóan emlékezteti. A jel: szúrászt színlelő hüvelykujj. A 9. fokon (a kilencedik fok választott lovagja) még magasabbrendűvé lesz a szertartás. Albert Pike-nek az Egyesült Államok déli igazságszolgáltatásának szertartáskönyve (Skót rítus) című műve szerint, minden új felavatásnál az új beavatott és nyolcan a régi lovagok közül, félreteszik ékszereiket és szabadkőműves ruháikat. Mindegyiket felfegyverzik karddal és törrel. Azután bevezetik őket egy sötét szobába, melynek padlóján magányos mécses ég. A mécses mellett falevelekből összehordott ágyon fekszik Abairam alvó alakja.

"Ez a gyilkos!" - szól a szertartásmester. - "Szúrjatok bátran a fejébe és a szívébe és bosszuljátok meg a Mester halálát!" A felavatandó Abairamba szúr törével, mialatt egy hang kiáltja: "Nekum!" (héberül - bosszú.) A szertartásmester ezután elválasztja kardjával a vérző fejet a törzstől, átadja a jelöltnek, aki azt jobb kezében tartva, visszatér a gyűlésterembe."

A 9. fokozatban hagyják el a jóindulat és emberszeretet filozófiáját, melyet az alacsonyabb fokokon tanítottak és felcserélik a Tudatlanság, Zsarnokság és Fanatizmus megsemmisítésére való felszólítással. Érdekes, hogy a 9. fokon és a következő fokokon héber nevek és vonatkozások csúsznak be a szertartásba. A 11. fok (a tizenegyedik fok magasztos lovagjai) szertartásából idézem a következő jellemző részleteket:

"A tisztelendő mester: Testvéreim! Hajlandók vagytok Izrael kormányzóinak és a nemzedék fejedelmeinek kötelességeit azzal a feltett szándékkal magatokra venni, hogy a kötelességeket híven és pártatlanul fogjátok gyakorolni?

Mindnyájan: Hajlandók vagyunk.

A tisztelendő mester: írja meg tehát kancellárunk az okmányt, mellyel ezt a

tizenkettőt kinevezzük királyi helytartóinkká, mindegyiket a saját tartományában, ahol annak rendje szerint engedelmesség jár nekik."

A következő három fokozat szimbolikus szertartásai Salamon templomának újjáépítésével foglalkoznak. A nehezen érthető szertartásokat némileg megvilágítja a 15. foknak befejező katekizmus (a Kelet, a Kard és Sas lovagjai):

Kérdés: Mit jelképeznek a Szentház és a város falainak romjai?

Felelet: Egy országot jelképeznek, amely elvesztette Szabadságát és egy Rendet, mely rombadőlt és száműzetett.

K.: Mit jelent a páholy 70 lámpája?

F.: A héberek fogságának 70 évét jelenti.

K.: Mit jelképeznek a foglyok láncain a háromszögletű láncszemek?

F.: Jelképei a három hatalomnak, amely minden korban bilincsekbe verte az emberi elmét és megláncolta a nép tagjait, jelenti a Királyokat, a Papokat és a Nemeseket - a Zsarnokságot, a Babonáságot és Kiváltságokat.

K.: Milyen mesterségeket űztök?

F.: Szabadkőművességet.

K.: Mit építetek?

F.: Templomokat és szentélyeket.

K.: Hol?

F.: Az emberek lelkében és a nemzetek közt.

K.: Merre utaztok?

F.: Babilonból Jeruzsálembe."

Könnyen látható, hová céloz ez a katekizmus és szimbolizmus. Minél inkább halad a jelölt és minél jobban beavatják rendjének titkaiba és belát történetébe, annál jobban megszokja a szabadság eszméjét, mint a szabadkőműves élet- és , gondolatvilág alapelvét; és megszokja azt a gondolatot is, hogyha szükséges, fel kell áldoznia életét:" a letiport fajok érdekében és a szabad kormányzás védelmében." Nemesnek látszik az ilyen ideál, de keressük az indító okot, mely mögötte rejtőzik. Említettük, hogy a forradalmár szabad-kőművességben a szabadkőműves-mester egyik feladata megtalálni az "elveszett szót." Mire a Mester eléri a 18. fokot, - a rózsakeresztes lovagok fokát - megtanulja, hogy azon a napon veszett el Jehova neve, amelyikén Isten Fia meghalt a kereszten.

"Mihelyt a jelölt bebizonyította (mondja Abbé Barruel), hogy megértette az INRI felírás szabadkőműves értelmét (Ez állítólag Igne Natura Renovatur Integra. Szerző.), a szertartásmester így kiált fel: Kedves Testvéreim! Megtaláltuk ismét a szót és az összes jelenlevők megtapsolják a fényes felfedezést, hogy Ő, akinek halála a keresztény vallás nagy misztériumának befejezése, csak közönséges zsidó volt, kit bűneiért keresztre feszítettek... Testvérek! Az Evangéliumon és az Ember Fián kell megbosszulnunk Jehova főpapjait."

A templárius lovagokat (27. fok) mindig az eretnek szertartások gyakorlásával vádolták. És úgy látszik csakugyan bebizonyult, hogy felvételi szertartásukban

csakugyan megtagadják Krisztust és a keresztet. Lépésről-lépésre arra oktatják a mélyebb titkokba beavatottakat, hogy tagadják meg hitüket, de ne csak a kereszténységben ne higgyenek, hanem egyik kinyilatkoztatott vallásban sem. Tökéletesen materialistákat nevelnek belőlük. Így vetik ej a jakobinusok forradalmi törvényének magvait. Mikor a jelöltet végre felveszik a 30. fokba és Kados lovagjává avatják, mikor szörnyű megpróbáltatások útján kipróbálták titoktartását és engedelmességét, csak akkor tudhatja meg, hogy immár nem Adoniram vagy Hiram halálát kell megbosszulnia. A Kados-fok annak az emlékére létesült, hogy V. Kelemen pápa és Szép Fülöp felfüggesztették a templáriusok rendjét és megölték Nagymesterét, Jaques de Molait, akit Fülöp parancsára elevenen égettek el 1314 március 11-én.

Itt már teljesen félrevetik az álarcot és nyíltan bevallják a vörös szabadkőművesség titkos céljait. A kereszténységnek azt a két nagy intézményét kell üldözni és megsemmisíteni, melyet V. Kelemen és Szép Fülöp képviselt, tehát: az Egyházat és az Allamot. Idézzük Barruel (II. köt. 325 old.): "az a vallás, melyet meg kell semmisítenünk, hogy megtalálhassuk az elveszett szót, vagyis az igaz tant, - nem egyéb, mint Krisztus vallása, mely a szó szorosán vett értelmében ezen a kijelentésen alapul: a szabadság és egyenlőség, melyet az oltár és trón teljes felborításával fogunk elnyeri."

Zsidó szavak, zsidó történelmi reminiscenciák és emlékek! Maga a páholy belseje is legnagyobb részben -- kezdve a mindenhol magasan ragyogó Dávid csillagától - zsidó történelmi vonatkozásokat mutat s egyik kutató szerint a Jakin és Boáz oszlopok eredeti értelmezése, hogy "Juda és Benjámín törzsből származottak felépítik a jeruzsálemi templomot, felállítják a zsidóság világuralmát és e két oszlop közé gyülekezett keresztények ennek a zsidó célnak előmozdítását szolgálják."

Zsidó szavak a szabadkőművesség legtöbb titkos szavai, az egyes fokok szavai, a szertartások egyes kifejezései és Pedig minél feljebb haladunk a fokokon. A 33. fok ceremóniájának egyik fontos része az eskü, melyet a "leghatalmasabb szuverén" a következőképpen formuláz meg: "Izrael szent Enochja; Ábrahám, Izsák és Jákob Istene árásszon el benneteket áldásával most és mindörökké!"

Zsidó a Hiram monda, mely a szabadkőművesség közjogának igen fontos és lényeges része s a kereszténység gyűlöletét hirdetik Delpech szenátornak a francia Nagy Oriens elnökének 1902 szeptember 26-án elmondott alábbi szavai: "A Galilei diadala kétezer évig tartott, most rajta a sor, hogy meghaljon. A titkos hang (Julián aposztata), mely egykor Pán halálát megjósolta, most annak a csalfa istennek a halálát jósolja, aki békességet és igazságot ígért azoknak, akik hisznek benne. A szabadkőművesek örömmel állapítják meg, hogy nagy részük van a hamis próféták megbuktatásában."

Ezt a gyűlöletet, ezt a dühöt a szabadkőművességben sem a zsidósággal, sem a zsidó vallással szemben soha és sehol nem találjuk, ellenkezőleg mindkettő a legnagyobb tisztelet és megbecsülésnek örvend, a faji és vallásos érzést egyébként durván és cinikusan gúnyoló és támadó szabadkőművesség részéről.

II. Kutatásunk során egy másik intézmény is felkeltette figyelmünket, melynek a szabadkőművesség múltjában igen nagy szerepe van. Ez az intézmény a templomosok lovagrendje, vagy más szóval a templáriusok intézménye.

Vannak, akik a szabadkőművességnek ezen renddel való rokonságát csak szabadkőműves ámításnak és szemfényvesztésnek veszik. Így "A Cél" 1922. évi november-decemberi számában, Caesarius "A szabadkőművesség újra engedélyeztetésének kérdése Magyarországon" című cikkében teljesen mesének tartja ezt a kapcsolatot. Szerinte a szabadkőművesség a templáriusokkal nem hozható viszonyba s ezt a rokonságot a szabadkőművesség csak azért gondolta ki, hogy "beteges parvenü göggel, ősokeket keresve, magát mintegy a templáriusok jogutódjának kívánja feltüntetni."

Ezt az álláspontot mi nem tudjuk a magunkévá tenni. Igen sok jel mutat ugyanis arra, hogy a templomos rend feloszlatása után megtartotta tovább is szervezetét s titokban - mint az Egyház és királyság halálos ellensége - magához vonzotta a forradalmár lelkületű vagy valami okból a bosszúra éhes embereket.

A Morning Post cikkei idézik Schlégelnek "A filozófia története" című művéből azt a részt, mely szerint ez a tudós a templáriusokat és a szabadkőművességet összekapcsolja.

A most említett rész a következő: "A templáriusok rendje volt az a híd, amelyen az ezoterikus szabadkőművesség összes misztériumai és Salamon templomának hagyományai átmentek a nyugatra... Ugyancsak a templáriusok kebeléből váltak ki az Albigenek, a Jakobinusok és a Carbonárik is. Úgy kerültek onnan elő, mint egy laboratóriumból, melyben a pusztulás szelleme kovácsolja fegyvereit. Egy ilyen társaságnak nem lehet ténylegesen keresztény iránya, sem politikailag jogszerű alkotmánya. Ennek folytán nem is gyakorolhat jótékony befolyást az emberiségre." (Földalatti összeesküvők 57. old.)

Ugyancsak a Morning Post cikkei említik, hogy a templáriusok múltjának feltárásában nagy szerepe volt Comte le Couteulx de Canteleu-nak, aki már csak azért is megbízható e tekintetben, mert a templárius rend levéltárát javarészt megszerezte és ismertetésénél ezeket használja fel. Ez a Canteleu pedig azt állítja a titkos társaságról írt könyvében, hogy a templomosok már a kereszties háborúk ideje alatt a Hachiniánusok vagy Gyilkosok rendjével szoros kapcsolatba kerültek, mely utóbbi rend a keleti izraeliták egyik ágának titkos társasága volt s a salamoni templom újbóli felépítését tűzte ki célul, tehát zsidó politikai törekvéseket szolgált.

"A templáriusok - írja Canteleu - látván, hogy a jeruzsálemi királyság feloszlásnak indul, szövetkeztek és szerződésre léptek a gyilkosokkal. Bizonyosnak látszik, hogy Guillaume de Montbard volt az, akit Libanon egyik barlangjában -a Hegy Remetéje először avatott be a szabadkőműves tanokba, amiket ő adott aztán tovább társainak s őket kivétel nélkül beavatta a szabadkőművesség titkaiba."

Az történelmi tény, hogy a templáriusok rendje a keresztes háborúk után fogatott perbe, az is tény, hogy Szép Fülöp éveken keresztül gyűjtötte össze ellenük az adatokat és hogy hatalmas masszát tudott összeszedni s a pápa elé tárni, amelyek végeredményben a pápát a feloszlás helyes és igazságos voltáról meggyőzték. A vizsgálat egyes adatai, az összegyűjtött bizonyítékok ma is rendelkezésére állanak a történészeknek s ezek átnézése után állapította meg két szabadkőműves író, A. Botthwell Gosse és L. I. Dickinson, hogy a templomos rend be volt avatva a szabadkőműves titkokba.

Ismételjük, hogy a templáriusokkal igen fontos szabadkőműves szertartások és tisztségek vannak szoros érintkezésben. így a 30-ik fok, a Kados vagy templárius lovag tisztsége, melynek felvételi szertartása igen sokatmondó és éppen ezért alább le is közöljük:

J. B. M. iniciálék díszítik a fekete páholyszoba közepére helyezett koporsót, mely előtt három koponya fekszik. A felső a kivégzett Moley nagymestert jelképezi, a jobboldali - alsó fekvésű - koponya fején liliomos korona, a baloldalin tiara. A mester a felveendő tagot a koporsó elé vezeti, ahol mindketten letérdelnek és a mester a következőket mondja:

Mester: "A szabadkőművességből eddig csak a jelvényeket láttad, most meg kell látnod a valóságot. El vagy határozva arra, hogy az előítéleteket levetkőzöd és fenntartás nélkül engedelmeskedsz mindannak, amit a humanitás érdekében a rend megparancsol?"

Jelölt: Igen.

Mester: Ha így van, akkor tedd le a következő esküt: "Ennek a foknak titkait nem árulom el és mindannak engedelmeskedem, amit a rend szabályai előírnak."

Ezután a Nagymester kalapácsával a koronával és a tiarával díszített két koponyára üt, amit a felveendő jelölt megismétel.

Bizonyítékok vannak rá, de egyébként sem érdektelen megjegyezni, hogy ezt a szertartást végezték a párisi páholyokban a szabadkőművesek a francia forradalom előestéjén, és XVI. Lajos kivégzésének napján.

Vonjuk le most már az elmondottakból a következtetést, hiszen a felsoroltakból most már megállapíthatjuk a szabadkőművesség múltját.

Láttuk, hogy a sok mese, melyet a szabadkőműves oldalon annak eredetét illetőleg feltálnak, teljesen légből kapott, adatai hamisak s csak a tájékozatlan közönség megtévesztését célozzák.

A mágia, az esszénusok, stb. tanait és kasztját kihagyhatjuk konklúziónk levonásából, mert ha tényleg vannak is a szabadkőművességben belőlük egyes jelek, vagy szimbólumok, azok vagy véletlenek, vagy - ami még valószínűbb, - átvétettek belőlük a szabadkőművességbe anélkül, hogy ezáltal a kettő között bármi szorosabb kapcsolat létesült volna.

Ugyanúgy vagyunk a kőműves céhekkel is. Ezek sem ősei a mai szabadkőművességnek, s csak annyiban kerültek ketten össze, mert a kőművesek helyiségei alkalmas helyek voltak egyes forradalmi érzelmű férfiaknak arra, hogy azokban századokon keresztül meghúzódhassanak, s az államhatalom éberségét ott kijátszhatják. Bebizonyítottuk, hogy mennyire nincs közük a régi céheknek ezen intézményhez, mennyire nem azonosak vele, s mennyire nem ott bírják alapjukat. Ezt a szabadkőműves mondát és megtévesztésre szánt történelmi hamisítást egyszer és mindenkorra le kellett leplezni, s szétválasztani az ártatlan és jámbor középkori iparos testületeket attól a forradalmár intézménytől, mely folyton vele takarózik, s azért, mert annak a megfordított címerét a maga barlangja fölé helyezte, azt hitte, hogy sikerül majd neki időtlen időig megtévesztetni a világot, s magát a kőműves társulatok törvényes leszármazottjaként feltüntetni.

Bizonyítottuk, hogy már azért sem lehetséges ez a rokonság, mert a szabadkőművesek maguk is vallják, hogy az ő testületük forradalmi eredetű, amit pedig a kőműves és kőfaragó céhekről állítani nem lehet. Kőhegyi Lajos a mesterfok kátéjában maga is felemlíti a fok történetének tárgyalásánál, hogy némelyek szerint 1650-ben létesítették s arra szolgált, hogy az e fokban felavatott I. Károly angol király szerencsétlen halálának emlékét híven megőrizze. Célja az volt, hogy II. Károlynak újból való trónraemelését elősegítse, míg a tanonc, és a legény fok arra szolgált, hogy az összeesküvés részesei e szándékot megismerjék és megszokják."

Marad tehát két intézmény, melyből történetét kihámozhatjuk és múltját felfedhetjük, az egyik a zsidó titkos társaságok, a másik a templáriusok rendje.

Hogy zsidó titkos társaságok voltak, hogy azok a zsidóság szétszórása után nemcsak fennmaradtak, hanem még elevenebb működést is fejtettek ki, mint azelőtt, azt is kimutattuk.

Ámde ezen zsidó titkos társulatok mégsem születtek a szabadkőművességet, mégsem mentették azt át századokon keresztül.

Ezek a zsidó társaságok ugyanis teljesen exkluzív zsidó intézmények voltak, amelyben keresztény nem szerepelt.

Hogy politikai célokat szolgáltak, hogy zsidó érdekeket védtek, hogy a szétszórt zsidóság összetartásán s helyzetének javításán dolgoztak, az bizonyos, de csak maguk a zsidók dolgoztak, nem pedig a keresztényekkel együtt. A középkorban,

különösen pedig annak elején nem is volt ez lehetséges. Hiszen a zsidóság teljesen lenézett és a kereszténységtől elszigetelt, megvetett faj volt minden államban, képtelenség volt tehát, hogy keresztények közéjük keveredtek, s velük együtt működtek, vagy működhettek volna. Ha egypár keresztény akadt volna is, aki közéjük beszüremkedett, követőkre nem talált volna, s így a szabadkőművesség a hatalomra sohasem jutott volna el.

Akkor hát honnan a zsidó szavak és jelek, honnan a zsidó szimbólumok a szabadkőművességben? Nem jutunk-e így zsákutcába, nem mered-e fel előttünk itt egy áthághatatlan fal, mely gátat vet a további kutatás és nyomozásnak?

Nem!

A hézagot kitöltik azok az adatok, melyeket a templáriusok levéltárában Canteleu szedett össze, s melyek feloszlatását is megmagyarázzák. A templáriusok tényleg kerültek bizonyos összeköttetésbe a szentföldi zsidó titkos társulatokkal, melyek a régi hazában csendben éltették az ott még megmaradt zsidóságban egy szebb jövő reményét. Nem lehet meglepődni azon, ha a szétkergetett és lenézett zsidóság épen ősei földjén megalapította azt a szervezetet, mely a régi hatalom visszaszerzését célozta, hiszen a leigázott népek mindenhol és mindenkor alapítottak és fejlesztettek ilyen titkos szövetségeket, melyekbe a megbízható egyéneket vonták be, s hogy az elárulás veszélyét kikerüljék, különféle titokzatos jeleket és szavakat létesítettek egymás felismerésére. Így történt ez - hogy csak a legújabb időkről beszéljünk - Lengyelországban, s így történt hazánkban is 1848 után.

A zsidóság a tagok felismerése és az érintkezés zavartalanságára tekintettel szintén kényszerült jeleket, ártatlannak látszó, idegenek előtt semmit sem mondó meséket, szimbólumokat és szavakat feltalálni s természetesen ezt múltjának dicsőséges idejéből vette. Ki kellett domborítania a szövetkezés célját a szavakban és szertartásokban is, s honnan vette volna ezt, ha nem históriájának legfényesebb idejéből, Salamon korából. Ez a kor és Salamon temploma minden időben a zsidó hatalmat, önállóságot és egységet jelentette és szimbolizálta, a legyőzetés után még inkább, mint azelőtt. A titkos társaság tagjainak emlékeznie kellett erre, emlékeztetnie kellett a tagokat a jelekben, a szavakban a szertartásokban, a szimbólumokban is arra, hogy e körül a templom körül kell forogni minden munkájának, ennek a felépítésére kell törekednie, mert ez jelenti a világon elszórt zsidóság újbóli egybekapcsolását, a felépítés után ténylegesen, addig pedig képletesen.

Ezek a jámbor mondák, azok a semmitmondónak látszó szavak, naiv jelzések, melyekben a titkos társulatok céljukat és tevékenységüket burkolták, a beavatatlannak, az idegenek fel nem tűntek, nem látott bennük mást, mint megható ragaszkodást a régi korhoz, a dicső múlthoz. Hogy azok izzó, fenyegető jelek, félelmetes parancsok és egy örökké éber munka jelei, azt észre sem vehette.

A templáriusok ezeket a szavakat ellesték, esetleg meg is kapták a zsidó társulatoktól a szervezet egész szabályzatát. Magukkal vitték aztán azokat Európába is, s hogy itt fejlesztették, rendjükbe felvették, azt a vizsgálati jegyzőkönyvek bizonyítják.

A templáriusok felosztása után meg egyenesen ezek az ellesett szertartások tették lehetővé számukra az együtt-maradást és a további közös munkát. Mint templáriusok fenn nem maradhattak egyetlen országban sem, de együtt maradhattak, összedolgozhattak, ha lekopírozták azokat a jeleket, szavakat és szertartásokat, melyeket a Szentföldön a zsidó titkos társaságokban láttak.

Már pedig ők dolgozni akartuk! Fütötte őket a bosszú a király és a pápa ellen, akik megsemmisítésüket kimondták, előbb csak az ebben részes két fejedelem személye iránt, később azonban azon két intézmény iránt, amelyet a királyság és a pápaság képviselt, tehát a trónok és a katolikus Egyház ellen.

Így lett a templáriusok rendje évszázadokon keresztül titkos társasága azoknak a forradalmároknak, akik a világ két hatalmas intézményének, a trónnak és az Egyháznak megsemmisítésére törek.

Hogy mily irányú volt ez a titkos szövetség, hogy csak Angliában bújt-e meg, vagy más országokba is kinyújtotta-e csápjait, azt természetesen nem tudhatjuk. De, hogy hatalom volt - legalább is Angliában az -, melyet forradalmár célok szolgálatában nagyon jól lehetett használni, arra bizonyítékaink vannak.

Ez a bizonyíték pedig Cromwell forradalma, mely Angliát alapjában rázta meg. Történeti adatok tanúsítják, hogy Cromwell a titkos társaságokat használta fel céljai elérésére, s nagy részben ezeknek köszönheti sikereit. Ő aztán bizonyos rendszert honosított meg bennük, s állítólag ő lett volna, aki az ily módon összekovácsolt és egyéolvasztott intézményt szabadkőművességnek nevezte.

Egy német szabadkőműves tanár, Boos: "Geschichte der Freimaurerei" című munkájában határozottan állítja is, hogy a szabadkőművesség tulajdonképpeni megalapítója Cromwell volt, aki azon célból hozta ezen intézményt életre, hogy ennek segítségével a föld összes trónjait le lehessen dönteni. Egy másik - ugyancsak a szabadkőművesség történetével foglalkozó munka (Mi a szabadkőművesség, írta Doktor Veridicus) szintén azt állítja, hogy a szabadkőművesség mai formájának alapját Cromwell Olivér rakta le, s hogy... a szabadkőművesség mai szervezetében ennek a Cromwellnek a kompozíciója... a szabadkőművesség mai szervezete, alkotmánya, rítusa Cromwell műve". (16. old.) Természetesen a fenti megállapítások nem teljes egészükben, fedik a tényeket. Boos tanár - szabadkőműves szokás szerint - elhallgatja, hogy már Cromwell idejét megelőzőleg is megvolt ennek az intézménynek az alapja, hogy működött is már századokon keresztül az a templáriusok által alapított titkos társaság, melyet ők már feloszlásuk előtt maguk között létrehoztak, s melynek szavait és szertartásait a

keleten, közelebről a Szentföldön lévő zsidó titkos társaságoktól lestek el, vagy kapták meg.

Egy zsidóból katolikussá lett, sőt katolikus papi pályára lépett francia abbé Léman József igen híressé vált könyvében (L'Entrée des israélites dans la Société française) maga is foglalkozik ezzel a problémával s azt állapítja meg, hogy a középkori szabadkőműves társaságok eredetét a zsidó "Kábala"-ra kell visszavezetni. A zsidó teológiának ezen elfajzott ága Krisztusig a zsidóság filozófiája volt, s csak a szétszóródás (diaszpóra) után lett mágikus tartalmával, borzalmas fogadalmaival, sötét szimbólumaival, a középkor minden hamis és áltudományának, nagyképű tudományos szélhámosságainak s az összeesküvéseknek szülője és atyja.

Ezeket a zsidó kabalisztikus és természetyszerűleg kereszténységellenes szimbólumokat, szertartásokat tették működésük és társaságaik alkotmányává és szabályává azok a titkos társaságok, melyek a középkor folyamán tevékenykedtek, s melyek Cromwell idejében "szabadkőművesség" elnevezés alatt hoztak közös nevezőre.

Ezektől a keresztény titkos társaságoktól függetlenül, de velük párhuzamosan éltek életüket a zsidó titkos társaságok is, melyeknek célja - mint fentebb kifejtettük - a zsidóság régi hatalmának visszaszerzése és a jeruzsálemi templom újratelepítése volt.

Sőt az idők folyásával még több ennél. A zsidó titkos társaságok a Kabala, Talmud és más könyvek és tanítások nyomán azt kezdték hirdetni, hogy a zsidóság egyenesen a világalomra van hivatva, s a Jehovától nyert ígéret alapján uralkodnia kell a föld minden nemzetén. Ezt a fokozatos kiépítését a világalmi célnak csak pár évvel ezelőtt fejtette ki hatalmas forrásanyag felhasználásával és zsidó auktorokra támaszkodva Qéorges Batault: "Le Probleme Juif" című könyvében, ő citálta többek között Isidoré Loebnek egyik munkájából az idevágó következő sorokat: "Az összes népek egyesülni fognak, hogy hódolatukat Isten népe elé rakják. Az összes népek vagyona a zsidókra száll át, ők fognak uralkodni a népeken. A nemzetek és királyságok, melyek nem engedelmeskednek Izraelnek, le fognak rontatni. A zsidók bőségben és örömben fognak élni, utódjaik és nevük örökké fognak virágozni, a legkisebb közöttük ezerszeresen meg fog szaporítani és így lesz a legjelentéktelenebb népből a legnagyobb nemzet örök szövetségben Jehovával."

Ennek az eszmének szolgálata aztán matematikai pontossággal meg is mutatta a zsidóságnak az örök ellenséget a kereszténységben, s az ezzel összeforrott királyságokban, államokban, intézményekben. A zsidó titkos társaságok állandó munkája tehát a mindenkori felfordulás, a mindenkori társadalmi rend megzavarása esetleg megsemmisítésében kellett, hogy kimerüljön. Batault ezt a gyűlöletet a zsidó Spinozával is bizonyítja, aki "Tractato teológico-politicus"-ában nyíltan kijelenti, hogy "a zsidóság szeretete hazájuk iránt nem pusztán szeretet volt, hanem

együttal gyűlölete minden más népnek, az őrhelyet egy mindennapos kultusz fűtött és táplált olyan módon, hogy az végül a zsidóság valóságos természetévé vált." Batault végig vezetni olvasóit az ókori és középkori forradalmakon, lázongásokon és kutatásainak konklúzióját a következőképpen adja: "a forradalmiság szelleme a zsidóságnál ősi szokássá, történelmi örökséggé és hagyománnyá lett, amelynek mélységeiben mindig ott található a zsidó exkluzivizmus és messianizmus nyomai."

Ugyanezt a forradalmi lelkületet ismeri be és próbálja megmagyarázni egy kitűnő zsidó író Goldmann Nahum, aki a szétszóródás utáni zsidóság életét két nagy korszakra osztja, az emancipáció előtti és utáni korszakra.

Az emancipáció előtti kor - mondja Goldmann - elhatárolta a zsidóságot a keresztényektől és nagyszámú foglalkozási ágtól tiltotta el őket. Ez bizonyos averziót szült a társadalmi rend ellen s annak ellenségeivé tette őket. Az emancipációk után ezek a korlátok leomlottak ugyan s a [zsidóság egy irtózatossal rohammal vetette reá magát az eddigi tiltott területek kiaknázására. De mint olyanok, akik a régi társadalmi rend ellenségei gyanánt léptek be a modern államok polgárai közé, szükségképpen a baloldalra állottak, az újítók táborát keresték fel s akár a politikában, akár a gazdasági életben vagy irodalomban és művészetben tevékenykedtek, a legradikálisabb bírálói lettek a hagyományoknak, a múltnak, az öröklöttnek s mint legtüzesebb újítók - Oroszország a példa reá - egészen a tőrig és bombáig jutottak el. Ámde - fejti tovább Goldmann a gondolatot - a felszabadítástól a teljes társadalmi egyenjogúság, illetve egyenlőségig még hosszú az út. Ezt csak úgy lehet megrövidíteni, ha a zsidóság állandóan harcban áll a régi rend képviselőivel, mert a társadalmi egyenlőség csakis az eddigi társadalmi felfogások alapos megváltoztatásával érhető el. Ez magyarázza meg a zsidóság forradalmi mentalitását és radikális lelkületét az egész világon. (Von der weltkulturellen Bedeutung und Aufgabe des Judentums. München, 1916.)

Már most hol találtak egymásra ezek a forradalmár lelkületű zsidó titkos társaságok s a templáriusok alapította s keresztényekből összeállott hasonló intézmények? Mert hogy egymásra találtak az bizonyos és történelmi tény, hiszen a szabadkőművesség soraiban a nagy francia forradalom idején már minden országban sok volt a zsidó, sőt a legtekintélyesebb tisztségeit az intézménynek zsidók foglalták el.

Az időpontot illetőleg nagyon megoszlanak a kutatók nézetei. Vannak, akik a pápa kárhóztató bullája utáni időre, tehát a XVIII. század negyvenes éveire teszik a dátumot, mások a francia forradalom előtti évtizedet jelölik meg.

Egyik felfogás sem helytálló. A zsidóság titkos társaságainak és a szabadkőművességnek egymásratalálása szintén a Cromwell kormányzatának éveiben következett be, aki elő-? szőr emancipálta a zsidóságot, s aki - mint már fentebb ki-? mutattuk, - először használta fel a szabadkőművességet céljaira, s

először toltá azt határozott irányban a trónok és az Egyház megdöntésére. Cromwell, majd Orániai Vilmos idejében vette kezdetét Angliába a zsidóság nagyobb arányú át-vándorlása, mely aztán itt látta, hogy a kormányzati eszközök egyike a forradalmár szabadkőművesség, s azonnal felismerte annak jelentőségét az örök messianikus zsidó célokra. Rögtön látta, hogy voltaképpen egyet akarnak, hiszen a zsidó messianizmus sem tehetett célja felé döntő lépést a trónok és az egyház fennállásának ideje alatt, a szabadkőművesség tehát nagy tőkeerőt adott ennek az eszménynek a megvalósítását illetőleg.

Az eddigi válaszfalak leomlottak, a keresztény tagokat nem fészélyezték többé a régi felfogások, akadálytalanul bevonulhattak tehát a zsidó titkos társaságok tagjai a páholyokba, s ott aztán már csak fürgeség és ügyesség kérdése volt, hogy azokat a zsidó viláгурalmi célok szolgálatába állítsák. Természetesen az egyes jeleket, szimbólumokat kiegészítették a zsidó titkos társaságok hasonló szimbólumaival, s gondosan ügyeltek arra, hogy minden szertartás, minden szó, lehetőleg a zsidóság történelméből és múltjából legyen véve, hogy ezeket a keresztény tagok megszokják s így az örök zsidó viláгурalmi, vagy messianisztikus elveket is akadálytalanul és idegenkedés nélkül magukévá tegyék. A zsidóságnak pedig ezek a jelek és szavak tovább is a régi értelmet jelentették, a zsidó tagok semmi veszélynek sem voltak kitéve azért, hogy bevonultak a páholyokba s hogy az addig zsidó titkos társaságok exkluzivitásukat feladva, most már mint szabadkőművesség haladtak az eredeti cél elérése felé.

Ez a cél nem változott, legfeljebb bizonyos időkben bizonyos jelszavak mögé bujt, mely jelszavak az egyes keresztény államok Szilárdságának mállasztására, az emberiség lelkületének megfertőzésére voltak hivatottak, hogy így egy-egy lépéssel előbbre vigyék a zsidó viláгурalmi eszmét.

Elértünk fejtegetésünk végére. Aki lát, aki hall, és aki gondolkozik, s látja, hallja, vagy vizsgálja a világ-szabadkőművesség munkáját, az egy pillanatig sem fog kételkedni az elmondottak igazságában. Aki felüti a szabadkőművesek névsorát, átnézi vezetőjük faji, vagy vallási hovatarozandóságát, az már igazolva is látja azt a folyamatot, melyet mi évszázadok homályos sikátorain és mesterségesen eltörölt nyomain keresztül követtünk egészen a Grand Oriens hatalmas palotájának legutóbbi vakolásáig.

Végezetül egy idézetet iktatunk Ide. Nem keresztény, zsidó férfi, dr. Isaák M. Weise mondja a Jewis Guardian 1923 október 5-iki számában: "A szabadkőművesség zsidó szervezet; története, fokozatai, dogmái, szimbólumai, esküi, nyilatkozatai, minden zsidó elejétől fogva végéig."

II. A szabadkőművesség felavatási szertartásai

Az olvasó a könyv eddigi idézeteiből is megláthatta, hogy a szabadkőművesség páholyaiban milyen szertartások között szédítik el az oda becsalogatott tagokat.

Egy-egy idézetnél pillanatokra kinyíltak az ajtók, fellebbent a függöny, s láthatóvá lett az a titokzatos munka, amely mellett a szabadkőművesség az ő életét éli s amelyre oly nagy súlyt helyez.

Mert a szertartások a szabadkőművességnek igen lényeges részei. Azok a főmesterek és más páholytisztviselők, akik kifelé, a világnak oly csökönyösen hangoztatják, hogy a forma semmi, az jelentéktelen cafrang és megértést, összeolvadást gátló semmisség, akik a vallási indifferentizmus elterjedése érdekében - amelytől már csak egy lépés a teljes vallástalanság - oly szívósan és fölényesen hirdetik, hogy teljesen mindegy hol és milyen szertartás szerint imádjuk az Istent, azok a "gúnyosan mosolygó" felvilágosodottak, akik csak lenézőleg beszélnek az egyes vallási cselekményekhez tapadó szertartásokról s maró szatírával és útszéli durvasággal támadják pl. a katolikus vallási ceremóniákat, bizony egészen mások, mikor a páholyokban "munkához" fognak. Ott a legmerevebb ortodoxok, akik egyetlen gesztust, egyetlen betűt el nem engednék szertartásaikból, melyek minden jelenete iránt a legodaadóbb tiszteletet kívánják és követelik a testvérektől. Ezen szertartások szépsége, magasztossága még a legzárkózottabb szabad-kőműves keblet is megindító dithirambok elzengésére inspirálja, s végnélküli dicsőítésekre lovalja. Beszédeik, Írásaik telve vannak ezek méltatásával, azok ősiségének, mélységének folytonos ismertetésével.

Ámde a szabadkőműves semmit sem csinál cél nélkül, s ha ezeket a ceremóniákat olyan nagyra értékeli, akkor ő tudja, hogy ezt miért teszi.

Tudja is! A szabadkőművesség ugyanis, mint egyik ismertetője írja, "nem cselekvő szervezet, hanem nevelő. Azt a célt, hogy az uralkodó közvélemény helyébe egy másikat tegyünk, nem is lehet elérni parancs által, hanem csak nevelés által. Hosszú propaganda, új lelkiállapot létesítése által kell előkészíteni a gyors és hirtelen cselekvés óráit..., Dresszírozza az embereket bizonyos ténykedésekre, mint a kutyákat készítik elő a vadászatra. Agyvelejükből olyan szerkezetet csinál, amely önként engedelmeskedik azoknak az ösztönzéseknél, amelyek ismeretlen helyről jönnek s melynek célját csak a titkos hatalom ismeri. (Cél 1925. nov. 332 old.)

Ennek a nevelésnek, ennek a dresszírozásnak egyik legfontosabb eszköze a szabadkőműves szertartások és felvételi ceremóniák.

Nem alakiságok, nem régi idők kegyeletes relikviái tehát, melyeket becsületből őriz meg a szabadkőművesség - amint azt ők elhítenni igyekeznek - hanem az egész intézménynek a lelke, a gerince, melynek feladata, hogy mint drótháló vegye körül a szövetségbe belépett tag szívét és agyát, s ne engedje ki azt soha többé ezen a rémséges kerítésen. A szertartások nélkül a szabadkőművesség egy gigantikus kaszinóvá süllyed, egy monstriózus asztaltársasággá devalválódik, amelynek tagjaira ideig-óráig, egy-egy azonos ötlet vagy elv nyomán lehet hatása, de állandó és feltétlen uralmat rajtuk nem nyerhet. Ezt csak a szertartások révén tudja elérni, ezek tehát azok a bilincsek, amelyek összekötik a tagnak nemcsak a kezét, hanem a

lelkét is, ezek azok a félelmetes béklyók, melyek a szabadulás reménye nélkül láncolják a boldogtalan testvéreket egy ördögi cél sziklájához. Ludendorff nemrég megjelent könyvében, mely a szabadkőművesség hatalmának és erejének titkát kutatja, szintén arra a következtetésre jut, hogy a szabadkőművesség ceremóniái azok, melyeknek mindezeket köszönheti.

Közvetlenül is nagyon egyszerűen bizonyítható ez a tény. Tessék bárkinek egy volt szabadkőművest megkérdezni, hogy meséljen el valamit a páholy beléletéből, mondja el az avatási szertartásokat, árulja el az egyes jelszavakat, soha ezt az illető - akármilyen lelkiállapotban legyen is - megtenni nem fogja. Egyetlen fogadalom, egyetlen jel, egyetlen eskümintát a volt szabadkőművestől más ember meg nem hallhat, a látszatra ostoba, groteszk és nevetséges gesztusok, szavak, oly mélyen vannak a szabadkőműves belsejébe beágyazva, hogy azokat "profán" halandó napvilágra csalni nem tudja soha.

Mik hát ezek a szertartások? Mik a felvételek ceremóniái? Látszatra összeszedett, értetlen szótömegek, telve zsidó vonatkozásokkal, s körítve olyan hihetetlen tolvajnyelvvel, amely az első hallásra az idegennek nemcsak, hogy nem mond semmit, de feltétlenül nevetségesnek és ostobának is tűnik fel. Ámde a szabadkőművesség minden mondatot, minden szót megtöltött rejtelmes és ijesztő tartalommal s ezeket a testvérek lelkébe nemcsak beleömlés-tette, hanem egyenesen második természetükké tette, s gondoskodott minden időben arról, hogy ott égjenek, ott lobogjanak azok a szabadkőműves szívében és agyában még akkor is, mikor egyébként - látszólag - semmi sem köti már a páholyokhoz. Az alábbiakban szószerint leközzöljük az inasfok, legényfok és mesterfok kátéját Kőhegyi Lajos testvér könyve szerint, s kérjük az olvasókat, figyeljék azokat igen erősen, nézzék meg bennük azt a titkos erőt, melyek annyira rabul ejtik a szabadkőműves lelket.

1. AZ INASFOK FELVÉTELI SZERTARTÁSA ÉS KÁTÉJA.

Szab.-, kőm .-. ön?

Mester- és legénytestvéreim annak ismernek.

Sohasem felelünk e kérdésre egyszerűen "igen"-nel. A tanonc felvétele azt kívánja kifejezni, hogy erről még saját ítélete nem lehet; azt megítélni, hogy szab.-, kőm.-.-e, csak a mesterek és a legények hivatása, mert ők a .. szab-kőm.-.-ségben már előrehaladtak.

Miről ismerjem meg, hogy szab.: kőm. ?

Szó (hallható), jel (látható), és érintésről (érezhető jel), valamint felvételem sajátos körülményeinek elmondásából.

Eljárásunk szigorúságára figyelmeztet, mellyel meg kell vizsgálnunk mindenkit, aki szab.", kőm.'.-nek mondja magát. Nem elégszünk meg a szóval, a jellel, melyek elleshetők, hanem a felvétel körülményeinek elmondását is követeljük, melyeket csak a tényleg felvett tud elsorolni.

Mondja a szót?

Mondja ön az első betűt, majd én megmondom a másodikat.

A szót sohasem szabad kimondanunk, csak a kérdezővel felváltva betűzni, stb. azután összesűgjük J ___ - A szónak ily módon való kifejezése, illetve betűzése azt célozza, hogy az avatatlanok előtt el ne árulassék. A régi szab.: kőm. -. ségben (francia káté) az volt a válasz: írni, olvasni nem tudom, csak betűzni; mondja ön az első betűt stb.

A J-----szó azon oszlopok egyikétől veszi eredetét, mely Salamon templomának előcsarnokában - a keleti oldalon jobbról - állott s amely alá a tanoncok gyűltek össze, hogy ott bérüket felvegyék. A J- szó héber és annyit jelent: felemelni. A szab.-, kőm.-.-ségben azt jelenti: az Ur fel fog emelni (t. i. a sötétségből a világosságához). (A J.... Jakint jelent. Szerző.) A jel (nyakjel) a régi eskümintából van véve: "vágják el a gégémet semmint árulója legyen a szövetségnek."

A francia kátében "látható" jelnek nevezik, ellentétben az "érezhetővel", mely alatt az érintés értendő.

Az érintés, mely mint a nyakjel ismertetőül szolgál, a mutatóujj első bütykére gyakorolt három nyomásból áll: OU - (tanonckopogtatás.)

Hol vétetett fel szab.: kőm.-.-nek?

T. és t.-ban (a ? páholyt az egyik t.\ = törvényes, a másik t.-. = tökéletes. Szerző.)

Mikor törvényes egy ? ?

Ha azon Nagypáholy, melynek védelme alá áll, törvényesen beiktatta.

Mikor tökéletes egy ? ?

Ha a testvérek kellő számban vannak jelen.

Hogy egy ? tökéletes legyen, legalább 7 tv.-.-nek, köztük 5 mesternek kell jelen lenni.

Hol lett ön először szab.-, kőm.-.-?

Bensőmben.

Az eklektikus szertartáskönyvben a kérdés úgy van feltéve:

"Miért lett ön szab.-, kőm.-.-sé?" - "Mert sötétben voltam és világosságot kerestem." Innen a nálunk is használatban lévő "kereső" szó, mellyel azt, aki a szövetségbe felvétetni óhajt, elnevezzük.

Melyek voltak felvételének körülményei?

Bekötötték szemeimet, azután bevezettek egy fekete kamrába, ahol a köteléket szemeimről eltávolították, azután megfosztottak érceimtől.

Miért vezették a fekete kamrába?

Hogy magamra hagyva és csak a mulandóságot látva gondolkozhassam.

A francia rítusban a fekete kamrát "la chambre des réflexions"-nak az előkészítő tvr.-.-t pedig "frère terrible"-nek nevezik.

Miért fosztották meg érceitől (kincseitől)?

Annak jelképeül, hogy szegényen léptem a szövetségbe, és hogy tvr.'-eimet tehetségem szerint gyámolítani fogom.

Az angol szertartáskönyv szerint azért fosztják meg a belépőt érceitől, mivel Salamon templomának építésekor sem fejsze, sem kalapács, sem egyéb szerszám kopogása nem hallatszott.

Hová vezették a fekete kamrából?

Újra bekötötték a szemeimet és egy ajtó elé vezettek, melyen háromszor kopognom kellett, mielőtt bebocsájtást nyertem volna. (A helyiséget, melyen keresztül a fekete kamrából a templom ajtajáig eljutunk, "vesztett nyomok csarnokának" nevezzük: Értelmét a III. fok kátéjában találjuk.)

A kopogtatás után azt kérdik belül:

"Ki kopog?" "Jó hírnevű szabad férfiú, aki a szab .- kőm.-, szövetségbe felvétetni óhajt."

A szab.-, kőm.-, legyen jó hírnevű; gondolkozásához, cselekedeteihez szenny ne tapadjon. De legyen szabad férfiú is. Legyen szabad és független elhatározásában, bírjon akaratszabadsággal a szó etnikai értelmében. - A "szabad férfiú" kifejezésben a kereső nagykorúsága is értendő. A nagykorúságot el nem értek csak azon esetben vétethetnek fel a szövetségbe, ha szab.-, kőm.-ek fiai és legalább 22 évesek. Ezeket "lufton"-oknak nevezzük (az angoloknál: "lewis".)

Mi történt a bebocsáttatása után?

Három vándorlást kellett tennem.

A vándorlások jelképezik azon nehézségeket, melyekkel meg kell küzdenünk, hogy az erény és a tökéletesedés céljához vezető utat megtalálhassuk. Történelmi alapját a középkor építőszövetkezeteinek szokásában találjuk, amennyiben az egyik helyről a másikra kellett vándorolniuk, ahol csak valamely nagyszabású építkezéstről, különösen templomépítésről volt szó.

Hogy ezen vándorlások helyett a "régii" szab.-, kőm--.- ségben a keresőt a legkeményebb próbáknak, minők a "veszélyes elemeken keresztül való utazás", "kalandos lépések és ugrások" stb. alá vetették volna, sehol sem találni a nyomát. Azon úgynevezett "kemény próbák"-nak, melyeket a francia szertartás szerint ma is alkalmaznak, semmi közük a szabadkőművességhez és csak arra valók, hogy a szab. kőm.-.-ség szép és jelentőségteljes szertartását nevetségessé tegyék.

Miért helyezték a körző hegyét mellének azon pontjára, ahol a szíve dobog?

Hogy miként a körző hegye mellemet érinti, úgy hasson szívembe ez óra emléke.

Hogy a fogadalom, melyet felvételünk órájában tettünk, szívünkre, lelkiismeretünkre hasson.

* _ *

Ha vendégképpen idegen D-ba lépünk, a főm.-, a következő kérdéseket intézi hozzánk:

Honnan jön a kedv.-. tvr.? N. D-ból N. kel.'-éről (a ? és a város neve.)

Mit hozott nekünk? Szívélyes üdvözetet főm.-.-emtől és többi tvr .-.imtől.

Miért jött ide?

Hogy a kir. -. műv. -.-ben tökéletesbüljek.

* * *

Mit jelent a három lépés?

A három lépés, melyeknél lábaink mindig derékszöget képeznek egymással, a tökéletesedésre való törekvésünket jelképezi. Ballábbal lépünk előre a kel. ;. felé, ahonnan az örök világosság sugárzik felénk, jobb lábunkat utána húzzuk, jelölve annak, hogy ama törekvésünkben nemcsak szívünknek, de eszünknek is van része. (Sokan e vontatott lépéseket úgy magyarázzák, hogy a tanonc még félve, bizonytalanul halad az előtte még ismeretlen cél felé.)

A D-ba lépve, kezünkkel a nyakjelben, tanonclépésben megyünk előre, azután megállva előbb a főm. -. felé, azután az I. és II. felügyelő felé adjuk a jelt.

(Nyakjelben állunk a Q-ban mindannyiszor, ahányszor felszólalunk, továbbá akkor, mikor a kalapácsvezető főm.', "rendbe tvr.-.-eim!" intéssel felállásra szólít fel bennünket.)

Hányféle világossága van a szab. kőm.-.-ségnek?

Három nagy és három kis világossága.

A három nagy világosságot a régi angol szertartás szerint a biblia, a szögmérő és a körző képezik. A biblia, hogy hitünket szabályozza és vezesse; a szögmérő, hogy cselekedeteinket igazságosakká és törvényesekké tegyünk; a körző, hogy minden emberrel, de különösen tvr .-.einkkel szemben a kellő határok között megmaradjunk.

A három kis világosságot a tápis körül álló három gyertya jelképezi; jelképezik a napot, a holdat és a főm. -. -t. A nap, hogy a nappalt, a hold, hogy az éjt, és a főm. , hogy a D-t szabályozza. De egyúttal jelképezik azt a három oszlopot is, melyeken a szab.-, kőm.-.-ség temploma nyugszik: a bölcsességet, erőt és szépséget. Milyen alakja van a D-nak?

"Hosszúkás derékszögű négyszög alakja, amely keletről nyugatig, észak és dél között, a földtől az égig és a föld felületétől középpontjáig terjed." E körülírás azt kívánja jelképileg kifejezni, hogy a szab.-, kőm. -ség általános, az egész föld területére elterjedt és, hogy a világ összes tvr.-.-ei, egy D-t képeznek.

Az óangol szertartás szerint azért fekszik keletről nyugat felé a Q mivel valamennyi templom úgy épül és mert keleten hirdették az evangéliumot és onnan terjedt el nyugat felé.

Az ó-francia szertartás szerint a D-nak három ablaka van: egy kelet, egy nyugat és egy dél felé. Észak felől nincs ablaka, mert ott a nap sugarai sohasem érintik. Min

nyugszik a D ?

Három erős oszlopon, melyek a bölcsességet, az erőt és a szépséget jelképezik. A bölcsességet a főm.-, képviseli, aki kel.-en ül; az erőt az I. felügyelő (nyugaton); a szépséget a II. felügyelő (délen). A tápis körüli gyertyákat ők gyújtják meg (megvilágítják a D-t). Főm.-. "Bölcsesség vezesse munkánkat"; I. felügyelő: "Erő végezze"; II. felügyelő: "Szépség díszítse."

Mit jelképez a szögmérő?

Hogy amint az építészetben a pontos és helyes vonalak megrajzolására szolgál, szolgáljon nekünk figyelmeztetésül arra, hogy cselekedeteinket mindig a jog és a kötelesség szögmérője vezesse és irányítsa.

Az angol szertartás szerint a szögmérő, amely lehetővé teszi az építészetnek, hogy művének a helyes alakot megadja, jelképileg arra tanít bennünket, minő alakot és irányt adjunk cselekedeteinknek.

A szögmérő a főm. jelvénye, melyet mellén hord. Ez az ő felsőbbségének jelvénye, mert miképp egy épületnél mindent a szögmérőhöz alkalmazunk, úgy a tvr. '-éknek is a főm.: -hez kell alkalmazkodniuk és neki mindenben engedelmeskedniük. És amiként a durva kő a szögmérő szerint csiszoltatik, úgy tanítja a főm.-, a tvr .-.eket az erényre.

A szögmérő szerint történik a három tanonclépés, a szerint a nyakjel, a három gyertya elhelyezése a tápis körül stb. stb.

Mit jelképez a vízmérő?

Az egyenlőséget. (Természetesen: nem a francia forradalom "égalité"-je értelmében.)

A vízmérő jelképileg kifejezi azt, hogy egy és ugyanazon törzsből származunk mindannyian és, hogy egy és ugyanazon lényeg, ugyanazon remények képezik mindnyájunk osztályrészét. És jönni fog, mert jönni kell, egy kor - a legbölcsebb sem tudhatja, hogy mikor, - amelyben megszűnik az emberek közti minden fokozat és a halál, ama nagy nivellafor, egyenlővé fog tenni mindnyájunkat.

A szab.*, kőm.vség templomában az egyenlőség az a sarokkő, amely nélkül az emberek közötti barátság nem tartós; a nagy és Kicsi, a gazdag és szegény, a büszke és a szerény, sohasem lehetnek a barátság tartós kötelékével egymáshoz fűzve. Azért mindenki, midőn felvétetik, azzal a tudattal lépjen a D-ba, hogy abban különbség az egyesek közt nincs és egyik a másik fölött csak erényei által emelkedhetik ki.

Mit jelképez a függőón?

Az egyenlőséget cselekedeteinkben.

A függőón jelképileg arra tanít bennünket, hogy egyenesen haladjunk azon az úton, melyet számunkra a kötelesség kijelöl.

Min dolgozik a tanonc? ? A durva kővön.

A durva kő magát a tanoncot jelképezi, akinek a szenvedélyek és előítéletek durvaságait és szögleit kell magáról lefaragnia, hogy mint csiszolt kocka, beilleszthető legyen a királyi művészet templomába, azaz, hogy eredményesen közreműködhessék az eszményi emberiség templomának fölépítésén.

A durva kő szimbóluma a templáriusoktól veszi eredetét, ők háromféle követ különböztettek meg: a durva, sima és az összezúzott követ. A durva kő minden dolog tökéletlen kezdetét, a sima kő (lap) a rend szerencsés helyzetét és az összezúzott kő azokat a változásokat jelképezte, amelyeken a rend keresztülment.

A szab.-ség a durva kő alatt a durva, műveletlen embert érti, akit, bár belső tartalma becsülendő, annyira uralják érzékisége és szenvedélyei, hogy belső értékét felismerni nem képes. A durva követ simára csiszolni tehát annyit tesz, mint önnemesítés által odahatni, hogy érzékisége és szenvedélyei, amelyeken uralkodni megtanuljon, lelkében kárt ne tegyenek. A tanonc az a durva kő, akinek önnemesítés által kell magát csiszolnia. Azért mondjuk: "a tanonc durva kővön dolgozik, azaz önmagán."

Mit jelképez a rajztábla?

Alapelveinknek rendszeres tervezetét, amely szerint eszményi templomunkat bölcsességgel, erővel és szépséggel ellátjuk.

A szögmérő a főm.: jelvénye, a vízmérő az I. felügyelőé, a függőn a II. felügyelőé és a rajztábla (a biblia, v. -. e.-n.'é.-m.' .-ének rajztáblája), nyitott könyv alakjában a szónok jelvénye.

Mit jelképez a körző?

A körző nyitott száraival a jogot és kötelességet jelképezi, az általa képezett kör középpontja pedig a szeretet, amely bennünket embertársainkkal, t.v.r. .-einkkel összeköt. Hogy pedig buzgóságunk túl ne menjen a szeretet határán, a körző szárai - a jog és kötelesség - által képezett kör elírja a határvonalat, amelyen belül kell maradnunk, melyen túllépnünk nem szabad.

Hogyan kopog a tanonc?

Két rövid és egy hosszú ütéssel uu -.

A két rövid ütés a buzgóságot, mellyel a munkához lát, a hosszú a munkában való kitartást jelenti. (Vagy mások szerint a gyors elhatározás és a lassú kivitel.)

A szab. -. kőm . -. sohase tévessze szem elől, hogy nemcsak a D-ban szab. -. kőm . -. hanem a profán életben is. Ugyanazon kötelességek, melyeknek teljesítésére felvételnél kötelezte magát, kötelezők legyenek reá nézve a profán életben is.

Hány éves a tanonc?

Három éves.

Ez jelképileg azt kívánja kifejezni, hogy a tanonc, aki csak az imént lett felvéve a szövetségbe és mint ilyen az erkölcsi újjászületésnek a jelképe, még kiskorú. (Az angol kátében azért három éves, mert három éven át hüen kellett dolgoznia, hogy legénnyé lehessen.)

Hogy hívják a tanoncot? (Vagy "mi a tanonc uti szava?")

T.....(Tubalkain. Szerző.)

Ez elnevezés onnan veszi eredetét, hogy a szentírás bizonyága szerint ő volt az első, aki az érceket kidolgozta és feltalálta azon szerszámokat, amelyek az építéshez szükségesek.

Mikor kezdik a szab. - .kőm.- .-ek munkájukat?

Délben. Mivel a föld gömbölyű, a nap mindig úgy egyik, mint másik felén délben áll délkörének központjában, akkor ragyog legszebb pompájában és akkor terjeszti a legnagyobb világosságot. Ez a szabadkőművességnek az egész föld felületén való általánosságát jelképezi.

Mikor végzik a szab. -. kőm. - .-ek munkájukat?

Éjfélkor. Mivel akkor a sötétség teljes. (Délben férfikorában, életének delén kezdi a szab. -. kőm. -. munkáját és éjfélkor végzi, amikor szemekre a halál éjszakája borul.)

Mit jelképez a tvr. - .-i lánc?

Az egyetértést és a tvr. - .-i szeretetet. Jelképezi továbbá azt a végnélküli láncot, mellyel a szab. - .kőm. - .-ség az" egész föld kerekességét körülövezi és jelképezi főképp azt az összetartást, amellyel eszméink megvalósításáért mint egy embernek kell munkálkodnunk.

Mit jelent a kir. -. műv. -. ?

A magunkon való uralkodást.

A kir. -. műv. ". kifejezés nem szab. -. kőm. -. eredetű. Angolországból származik abból az időből, mikor III. Vilmos király 1693-ban szabadkőművessé avatott.

A 3-as szám.

Már az egyiptomiaknál is nagy szerepet játszott és mint Plutarch mondja, szerencsés számnak tartották, mert ez az első páratlan és mégis tökéletes szám és mert az isteni hatalomnak legmagasztosabb nyilvánulása is hármas, t. i. a szellem,

az anyag és ami a kettőből van összetéve: a világegyetem. Az egyiptomiak háromszöggel jelképezik a világegyetemet.

A szab. - . kőm. - .-ségben is majdnem mindenben a hármas számot látjuk szerepelni; három a ? legfontosabb tisztviselője, főm. - . I. és II. felügyelő; három éves a tanonc; három fokot különböztetünk meg; van három nagy és három kis világosság; háromszor kopogunk; három a tanonclépés; három oszlopon nyugszik a ? stb.

A hármas szám jelképe az egyetértésnek és a szeretetnek. (Krause, Kunsturkunden.)

Mik képezik a szab. - . kőm. - . öltözékét?

A kötény, a fehér kesztyű, a kard és a páholyjelvény. (Ide tartozott azelőtt a kalap is, mivel a páholyban - az egyenlőség jelképéül - fedett fővel ültek a tvr. - .-ek. Németországban és Angliában most is megvan e szokás.)

A kötény a munkát és a hasznos életet jelképezi. A tanonc köténye fehér, durva báránybőrből készült - hisz a tanonc durva kövön dolgozik.

A kötény szimbóluma a legmélyebb jelentőségű valamennyi szab. - . kőm. - . szimbólum között. Az ember bukása és a szemérem felismerése egy időpontra esnek. Ezáltal veszítette el a paradicsomi életét, ezáltal süllyedt le állattá az ember. A fehér kötény jelképezi a tisztaságot, jelképezi a munkát, jelképezi azt a fáradságot, mellyel a biblia szerint az ember arca izzadságával keresse kenyerét. Eredete nagyon régi; az újonnan felvett essen is kötényt kapott.

Mit jelképez a fehér kesztyű?

Gondolatainknak és cselekedeteinknek tisztaságát.

A fehér kesztyű, melyet mindenki a szövetségbe való belépésekor kézhez vesz, symbolice azt kívánja kifejezni, hogy a szab. - . kőm. - . minden gondolatának és minden cselekedetének oly tisztának és oly szennynélkülinek kell lennie, mint fehér kesztyűje. A kesztyű, melyet neje vagy menyasszonya számára kap, annak ad kifejezést, hogy habár a nők a szövetségbe be nem léphetnek, a szab. - . kőm. - . ? . tiszta becsüléssel viseltetik irántuk.

A kard azt kívánja jelképezni, hogy egyik tvr. ? . mindig védelmére kel a másoknak, védelmére kel a ~nak és a szövetségnek, valahányszor veszély fenyegeti azokat. (Nem szab. - . kőm. - . eredetű és csak kevés rítusban van meg.) (A János-rendű rítus szerint még a vakolókanál is ide tartozik.)

Minden páholynak megvan a maga külön jelvénye, mely a szab. - . kőm. - . ruházatot kiegészíti és melyet minden alkalommal úgy saját páholyunkban, mint idegen páholyban viselünk. A páholyjelvény figyelmeztessen bennünket arra, hogy hívek maradjunk azon pályához, melynek kötelékébe tartozunk, hogy működésünk

olyan legyen, melyre páholyunk oly büszke, aminő büszkeséggel kell, hogy e jelvényt viseljük.

A tápis.

A tápis: (szőnyeg) festett szab.-kőm.". szimbólumokkal, keretbe van foglalva, hosszúkás négyszögalakú s a templom közepét foglalja el. Körülötte áll a három gyertya. A tápis abban az alakjában, melyben a páholyokban most látható, nem régi keletű. Régebbi időben a rajta látható alakokat krétával vagy szénnel lerajzolták a földre és a munka berekesztése előtt letörölték. Vászonra festve és a templomban állandósítva 1766-ban jelenik meg először. A tápis Salamon király templomának a jelképe, szellemi temploma az igazságnak és a bölcsességnek.

A következő alakok vannak rajta:

1. Lángoló csillag; jelképezi a legfelsőbb lényt, a v.*. e.:.n.-.é.-.m.-. -ét jelképezi az elme világosságát, melyet az örök világosság atyja lelkünkben, az ő képmásában meggyújtott. (Bővebb magyarázat a II. fok kátéjában.)
2. A mozaik; a tápison látható mozaik színes kockákból van összerakva. Ilyenekből volt összeállítva Salamon templomának padozata. Jelképezi a tárgyak sokféleségét, melyek a teremtést díszítik, rámutat az adományok csodás sokszerűségére, melyekkel a teremtő oly dúsan megáldotta legutolsó teremtményét is.
3. A szögmérő; jelképezi az igazságot, a jogot és a kötelességet.
4. A függőő; jelképezi az egyenességet cselekedeteinkben.
5. A vízmérő; jelképezi az egyenlőséget.
6. A durva kő.
7. A csiszolt kő (kocka). 8. A rajztábla.
9. A körző, a vakolókanál és a kalapács.
10. A nap.
11. A hold és
12. a J. és B. oszlopok,

2. A LEGÉNY FELVÉTELI SZERTARTÁSA.

Szab . - . kőm. - . legény ön ?

Mester és legény testvéreim annak ismernek és ismerem a "Q" betűt.

A német szertartásban a felelet. ∴ "Az vagyok; vizsgálj meg". Utalás ez arra, hogy nem vagyunk többé - mint az I. fokban - bizonytalanok e kérdés megítélésében, hogy azt mstr. - . és leg. - . tvr. - .-ékre kellene bízunk. Bizonyos tökélyre vittük már a kir. *. műv. - .-ben, ami arra jogosít, hogy önérzetesen feleljünk: "az vagyok, aminek tartasz!"

A skót rítusban azt felelik: "Ismerem a lángoló csillagot." "Mit tud ön?"

"Megtanultam az önismeretet."

Miről ismerjem meg, hogy ön legény tvr.-.?

Szó-, jel- és érintésről, valamint felvételem sajátos körülményeinek elmondásából.

Melyik a szó?

"B -.." Ezt éppúgy, mint az I- fokban a J ... szót, sohasem mondjuk ki, hanem a kérdezővel felváltva betűzzük. Azon oszlop nevéből veszi eredetét, amely Salamon templomának előcsarnokában, a keleti oldalon balról állott és amely alá a legények gyűltek össze, hogy bérüket felvegyék. Héber eredetű szó és "erőt" jelent. A szk. - .-ségben azt jelenti: "Az Úr erőssé fog tenni." (Némelyek a Ruth könyvében felemlített B-től a Dávid-ház őseitől származtatják.)

Az uti szó "Siboleth" (héber szó, vízesést is jelent). A gileaditáknak volt jelszava az ephraimiták elleni harcban, akik selypítve Szibolethnek ejtették ki, (búzakalászt, bőséget is jelent), jelképileg azt fejezi ki, hogy amit a tanoncfokban elvetettünk, annak dús aratása legyen a legényfokban, hogy miként a kalászkok békésen állanak egymás mellett és a szélről hajtva együtt és egy irányban mozognak, egyik a másikat tartja, legyen bár egyiknek szára magasabb a másikénál, úgy álljanak a legény tvrk. * .-ek is egymás mellett az életben és fölfelé törekedve, mint a búzakaralász magasan emelkedjenek ki a mindennapi élet köznapiságából.

A skót rítusban a B... az I. fok szava, a legényfoké a J ...

A jel: A régi eskümintából veszi eredetét: "tépják ki szívemet."

Az érintés: Egy hosszú és két rövid nyomás a mutatóujj első bütykére - (I. legénykopogtatás).

Melyek voltak fölvetelének körülményei?

Tanoncmódra kellett kopognom a szentély ajtaján, mielőtt bebocsáttatást nyertem. Azután nyitott szemekkel három vándorlást kellett tennem tv. - .-i láncban.

A legény szeméit nem kötik be a vándorlásnál: ő már odáig halad a kir. -. műv. - .-ben, hogy önismeretre jutott, az igazság fénye nem bántja szeméit, ő már kivetkőzött az élet előítéleteiből és nem tévelyeg többé az ingadozások, a kétségek a tévedések sötétjében. Ahogy felvételkor a teljes világosságot megpillantotta, kell, hogy az egész életén át lássa. Tvr. -. -i láncban teszi meg vándorlásait. A legény nem egyedül magára hagyatva végzi munkáját, mint a tanonc, aki a durva kővön dolgozik. A legények munkája már együttes; a társakkal való együttműködés szorosabbra fűzi köztük a barátságot, az összetartást.

Mit jelképez a három vándorlás?

Hogy nyitott szemekkel haladjunk életpályánkon, hogy a világosság és igazság után törekedjünk.

Hogy arra törekedjünk, hogy hű barátokkal karöltve tehessük meg ez utat.

Hogy "önismeretre" juthassunk, mert ez a bölcsesség kezdete. A francia

Nagyoriens új szertartása szerint a legényfokba emelkedő tvr. -. öt vándorlást tesz.

(Az 5-ös szám a régi szab. -. kőm . - .-ségben éppúgy játszott nagy szerepet a legényfokban, mint a 3-as szám a tanoncfokban, Eredetét az öt építész-stílustól:

dóriai, a jóniai, korinthusi, a toskániai és a kevert stílből vette. (Az első

vándorlásnál kalapácsot és vésőt tart kezében; a kalapácsot, hogy vele az

akadályokat elhárítsák; ez egyúttal a logika szimbóluma. A másodiknál körzöt (a

művészeteken való tökéletesedést jelképezi) és mérőléceket. A harmadiknál emelőrudat és feszítővasat, melyeket balvállára emel (az erő jelképe). A negyediknél szögmérőt, mely az egyenlőség jelképe. Az ötödik utazást szabadon teszi meg minden szerszám nélkül, mert elérkezett céljához.

A zenét, mely e vándorlások alatt szól, a következőképp magyarázza: "Miért a zene?" - "Hogy visszaemlékezem Nehemiásra, aki midőn babyloni fogságából visszatért, újból kezdte felépíteni a szétrombolt falakat és egy trombitást tartott maga mellett, ki trombitájával jelt adott, ha ellenséget látott közeledni."

A jánosrendű szertartásban a legény tvr. - tükörbe néz, ami jelképileg arra inti, hogy ismerje meg önmagát, mert az önismeret a bölcsesség kezdete. A tükör híven adja vissza képünket, benne meglátjuk azokat a foltokat, melyek hozzánk tapadnak és amelyektől megtsztlunk kell.

Mit jelent a lángoló csillag "G" betűvel?

A lángoló csillagnak vagy a megvilágított pentagrammának jelképi értelmezése igen sokféle. Leghelyesebben a szellem szimbólumának mondható. Némelyek szerint az örök mécsből veszi eredetét, mely Salamon templomában égett.

A theosophikus felfogású rítusokban (az ó-angol és ó-francia) a lángoló csillag, melyben többször egy nyitott szem látható, az istenség fényességét jelképezi. Annyi bizonyos, hogy e szimbólum már az egyiptomi misztériumok között található, megteremtőjének, Irisnek (a földnek) és a nap fiának volt a jelképe.

A német szab. - . kőm. - .-ségben az elme világát jelképezi, melyet av.-e.-.n'.é.-.m.-, (Világegyetem a nagy építőmestere, aki alatt az Istent értik. Szerző.) adományozott nekünk, hogy általa megkülönböztethessük az igazat a hamisságtól, a valóságot a látszattól.

A "Q" betű az, amelynek az összes szk. .: szimbólumok között a legtöbb és legkülönfélébb magyarázata van. Már a szó maga, melynek kezdőbetűje, a legkülönfélébb. Legtöbb rítusban a "geometria" kezdőbetűje. Azonkívül Qott, Golgotha, Grösse, Gloire, Gomez ("Gomez" jelentőségteljes szó a magasabb 33° . - . (skót), 99° . - Misraim; 95° . ?. Memphis szabad.'kőm.-, fokokban; szépséget jelent és ez volna az első szó, melyet az első ember kiejtett (generáció). A skótoknál: nemzést jelent. A skót rítus t. i. azt állítja, hogy nem teremtés, hanem nemzés által keletkezett minden) stb. Ami szk. - . rítusunkban "geometriát" jelent.

A geometria, mint a tudományok elseje egyúttal legnemesebbje, a szk. - .-ségnek is alapját képezi.

A geometria tudománya az egyiptomiaktól veszi eredetét, kiket a természet kényszerített arra, hogy azt gyakorolják, hogy elejét vegyék azon nagy zavaroknak, melyeket a Nilus évenkénti áradásai a határvövek elmosása által földjeiken előidézt. Innen ered a geometria, földmérés elnevezés, mely eleinte csak arra szolgált, hogy módot nyújtson ahhoz, hogy mindenki saját jogos területéhez

juthasson. Egyiptomból Görögországba jutott, ahol Thales, Pythagoras, Archimedes, Euklides és mások által jutott magasabb kifejlődéshez.

Mennyivel inkább kell becsülnünk e tudományt, melynek segélyével az ember az égi testeket méri és azok pályafutását meghatározza, amely által a teremtés nagyságát és a teremtő végtelen bölcsességét megismeri. (Krause Kunstur-kunden). És ezért a "G" betű a munka, a tudomány és a bölcsesség jelképe.

Min dolgozik a legény?

A csiszolt kockán, mely az elme és a szív tökéletességének jelképe.

Épp úgy, mint a durva kő a műveletlen, tanulatlan tanonc jelképe, a csiszolt kocka szabályos alakja, egyenes, sírna lapjai és szilárdsága, a művelt megnemesített és szab. -. kőm. * .-ségben járatosabb legény szimbóluma.

Más rítusokban (Stricte Observanz) lapos, négyszögletű kő a legény szimbóluma. A kövön az a főirat olvasható: "dirigit obliqua" (kiegyenlíti az egyenlőtlenségeket).

Az eklektikus rítusban a legény mésszel, kavicsal és kövekkel dolgozik, jelképileg: szabadsággal, buzgósággal és kitartással.

Hogyan kopog a legény?

Egy lassú és két gyors ütéssel. Az első a nyugodt megfontolást, a másik kettő a gyors kivitel jelképezi.

A francia szertartás szerint öt kopogás van: az első két rövid és a három hosszú kopogás között kis szünet van.

Minő a legénylépés?

Jobb lábbal kezdve, egy tanonc- és két bátor-, egyenes lépés, melyek mint a kopogás, a nyugodt megfontolást és a gyors kivitel jelképezik.

Hány éves a legény?

Öt éves. (Más rítusban, még nem egészen hét.)

Hogyan hívják a legényt?

S..... (Siboleth).

Miben különbözik a legény szab. -. kőm. *. öltözete a tanoncétól?

A legény köténye kék szalaggal van beszegve, tehát nem oly egyszerű, nem oly dísznélküli, mint a tanoncé, aki durva munkát végez, midőn a durva kövön dolgozik.

3. A MESTERFOK FELVÉTELI SZERTARTÁSA.

Szab. -. kőm. -. mstr. *. ön?

Mstr. -. tvr. -. -eim annak ismernek és ismerem az akác jelentőségét.

"Az angol rítusban a válasz: Mesterpáholyban vétettem fel." - "Hogyan készítették elő?" "Levetették cipőimet, karjaimat és mellemet lemeztelenítették, megfosztottak érceimtől és így vezettek a páholy ajtaja elé."

A legrégebb angol mesterkáté szerint azt kérdik a mstr. - .-tői: "Hol voltál tvr . -. ?"
- "Nyugaton." - "Hová mentél onnan?"
- "Keletre." - "Miért hagytad el nyugatot, hogy keletre menj?" "Mert az evangélium világossága onnan indult ki." - "És mit keressz a keleten?" "Mesterpáholyt." - "Ugy te mstr. *. vagy?" "A mesterek annak ismernek."
Miről ismerjem meg, hogy szab. *. kőm. -. mstr.:. ?
Szó-, jel- és érintésről, valamint felvételem sajátos körülményeinek elmondásából.
A svéd systemában azt felelik: ismerem az akácot és a töviságot. - A franciában:
"vizsgáljon meg és utasítson el ha tud: ismerem az akácot."

Az akác (cassia) görögül akakia = ártatlanság. Némelyek szerint Krisztus keresztfája akácból készült. Az ö. -. K. - .-be (örök kelet, így nevezik a túlvilágot. Szerző.) költözött tvr.-. sírjára akácgallyakat szórnak a tvr.-.-ek, különösen szimbóluma a mstr. - .-foknak. A Hiram legendából veszi eredetét, mert akik a megölt mester sírját megtalálták, akácgallyal jelölték meg, hogy ismét ráakadhassanak.

A szó: M . . B (Mac Benah) Annyit jelent: a meghalt mester fia.
A phöníciaiak különösen az építésművészetben voltak kiválóak. Kitűnően értették, hogyan kell mésszel, kövel és fával építeni. Legkiválóbb volt közöttük Hiram, Tyrus királya, akit Salamon király, midőn az atyja által tervezett, Isten dicsőségére szánt templom felépítését elhatározta, megkért, küldene neki ügyes művészeket és munkásokat. A küldött munkások között volt Hiram-Abbif (Hiram-Abbif tyrusi volt ugyan, de származására nézve zsidó, Naphtali nemzetségéből), a király legügyesebb építőmestere, egy özvegy fia, akit azután Salamon király meg is bízott a templom építésével. A krónikák II. 13. szerint Tyrus király így ír Salamonnak: "A művészetben igen járatos, tapasztalt embert küldök, Hiram-Abbif-t.

Hiram-Abbif (aki a különféle rítusokban majd egyszerűen Hiram, majd Adon-Hiram, vagy összevonva Adoniram, sőt még Anton Hyeronimus néven is szerepel) maga készítette a két ércoszlopot (a J és B . . . oszlopokat). Az eklektikus rítus szerint ő készítette azokat a Josaphat völgyében, melyben nő sohasem volt, oroszlán sohasem ordított, kakas sohasem kukorékolt, kutya sohasem ugatott és a templom előcsarnokának keleti részén állította fel azokat.

A munkásokat tanoncokra, legényekre és mesterekre osztotta fel. Mindegyik csoportnak megvolt a maga titokban tartandó szava, jele és érintése, melyekkel aztán idegen országok műhelyeiben is igazolták magukat és egymást kölcsönösen felismerték.

Hiram-Abbif intézkedése szerint a tanácskozásoknál, valamint a munkabérek kifizetésénél a tanoncok a J a legények a B . . . oszlopnál és a mesterek a templom belsejébe gyűltek össze. Akiről biztosan nem tudták tanonc-, legény- vagy mester.-e, annak szó, jel és érintés által kellett magát igazolnia.

A legények közül tizenöten összeesküdtek, hogy Hiramot erőszakkal fogják kényszeríteni, hogy a mester szót velük közölje, hogy azután idegen országokban, mint mesterek felléphessenek és mesterbért kapjanak. Tizenkettő közülük megbánta szándékát és visszalépett; három azonban elhatározta, hogy titkos tervüket végrehajtják.

A három legény neve Jubela, Jubeló és Jubelum.

Hiramnak szokása volt, hogy délben, mikor a munkások eltávozva az épületből, pihenőt tartottak, az úgynevezett sanctum sanctorumba, legfelsőbb szentélybe vonult, hogy atyáinak hite szerint az egy igaz Istenhez imádkozzék. A három legény ismerte e szokást. Elállották tehát a templom három bejáratát, a keletit, a délit és a nyugatit. (Az északi oldalon nem volt bejárat.)

Midőn Hiram imádságát elvégezte és távozóban a keleti kapuhoz ért, Jubela állott útjába és durván követelte a mesterszót. "Szerencsétlen! Mit kívánsz? - feleie Hiram. - Ily módon sohasem juthatsz a mesterszó birtokába. Várnod kell türelemmel és idővel hozzájuthatsz. Nem egyedül az én hatalmamban áll ezt előtted felfedezni, csak Salamon, Izrael királya és Hiram, Tyrus királya előtt tehetem azt." Jubela, bosszúsan a nyert válasz fölött, egy huszonnégy hüvelyk hosszú mérőléccel Hiram nyakára ütött.

Ekkor Hiram a templom déli kijáratához menekült, amelynél Jubelo várta, aki ugyanazon módon, mint társa a mesterszót követelte. Miután ugyanazt a feleletet kapta, pz is felingerülve a mester válaszára, a kezében tartott szögmérővel oly erős csapást mért Hiram mellére, hogy ez megtántorodott.

Összeszedve erejét, Hiram a nyugati kapuhoz futott, az egyedüli kijáratához, melyen át menekülhetett. De itt meg Jubelum állotta el útját és társaihoz hasonló módon követelte a mesterszót. Felbőszülve a nyert válaszon, kalapácsával oly hatalmas csapást mért Hiram fejére, hogy az holtan összerogyott.

A három legény a meghalt mester holttestét a nyugati kapun kivitte és egy halom törmelék alá rejtette. Azután bevárták az éjt, pontban tizenkét órakor elővonszolták az elrejtett hullát és egy domb oldalánál, ahol a sírt megásták, eltemették. (Némely rítus szerint, a legények azon a helyen, ahol Hiram meghalt, felszakították a kövezetet, ott gödröt ástak és abban temették el. Aztán visszarakták a kövezetet és hogy minden nyomot eltöröljenek, a még visszamaradt földet megfordított kötényekbe rakva, elhordták. Mivel Hiramnak ott, t. i. a templom előcsarnokában nyoma veszett, a ? előcsarnokát is "veszett nyomok előcsarnokának" nevezik. Gyász munka alatt a tvr. - .-ek megfordítják kötényüket, mely szokás a legenda azon részére vonatkozik, hogy Hiram gyilkosai megfordított kötényükben vitték el a visszamaradt földet.)

Miután Hiram a munka megkezdésekor helyén nem volt, Salamon király embereket küldött ki keresésére és mivel ezek eredménytelenül tértek vissza, holtak tartották.

Ekkor az összeesküvéstől visszalépett legények fehér kesztyűvel és fehér köténnyel, ártatlanságuk jeleivel, Salamon király elé léptek, elmondták, amit tudtak és ajánlkoztak, hogy a három elbujdosott legényt fel fogják kutatni. Három csoportra oszlottak, úgyhogy egyik csoport dél felé, a másik kelet felé és a harmadik nyugat felé indult keresni.

Egyikük, aki Joppa mellett, a tenger felé vette útját, a futásban elfáradva, pihenni egy kőre ült. De egy borzasztó kiáltás, amely a sziklaüregből hangzott feléje, csakhamar megzavarta pihenését. "Ó, hogy inkább vágták volna el a gégémet, kitépték volna gyökerestül nyelvemet, elásták volna testemet a tengerpart homokjába, hol huszonnégy óra alatt kétszer söpörte volna végig az apály és a dagály, mielőtt Hiram halálába beleegyeztem volna!"

"Ó - szólt jajveszékelve egy másik hang - bár tépték volna ki szívemet, mielőtt részt vettem volna mesterem meggyilkolásában."

"És én - nyöszörgött a harmadik - én erősebben ütöttem rá, mint ti; én mértem reá a halálos csapást. Ó, bár kettétépték volna a testemet és széthányták volna észak és dél felé, bár elégették volna beleimet és hamvukat szétszórták volna a viharba, mielőtt mesteremnek, Hiramnak, halálát okoztam!"

Midőn a keresésükre indult legény ezt meghallotta, elő-hívta társait; ezek behatoltak a sziklaüregbe, megragadták a gyilkosokat, megkötözték és Salamon király elé vitték őket. Ezek bevallották tetteiket és kivégeztetésüket kérték. Az ítélet ugyanaz volt, amit a sziklaüregben önmaguk kívántak: Jubelának elvágták a nyakát, Jubelonak kitépték a szívét, Jubelumnak testét pedig kétfelé szakították és észak és dél felé a viharban szórták szét elégett beleinek hamvait.

A kivégzés után Salamon király meghagyta a 12 legénynek, hogy kutassák fel Hiram holttestét, hogy a szentély belsejében, a sanctum sanctorumban eltemethesse. Egyúttal megparancsolta, hogy mivel a mesterszó "Hagg-Sein-Agg", melyet Hiram egy ezüstlemezre vésve mellén hordott, el van : árulva, az elveszettnek tekintendő, az első szó pedig, melyet Hiram sírjánál kiejtenek, legyen az új mesterszó.

A legények tizenöt napi keresés után megtalálták a sírt (némely rítus szerint a gyilkos legények egy akácgallyat dugtak a sírra. Erről és a frissen felhantolt földről akadtak rá a keresők.), melyben a meggyilkolt mesternek már a rothadt hullája feküdt. Amint Hiram holttestét megpillantották, néma fájdalomukban összefont kezeiket fejük fölé emelték. (A régi angol rítus itt hozzáteszi a következőket: E látványtól megrémülve, ijedten emelek kezüket fejük fölé és így kiáltanak: "Adonaj elohim!" (Oh uram, oh Istenem.) Ez volt azután szerintük az új mesterszó. A mi rítusunk szerint ez a csodálkozási jelt képezi.)

Midőn a holttestet felemelni akarták, az egyik fájdalomában és félelmében a halottnak csak egyik ujját fogta meg, de az kisiklott kezéből. Erre lehajolt a másik és a kéz két középső ujját fogta meg, de a hús levált a csonttól és ő sem volt képes a hullát felemelni. Ekkor a harmadik odatérdelt a halott mester mellé, úgyhogy lába

annak lábát, térde térdét érintette, mutató- és közép-ujjával görcsösen átfonta kézcsuklóját és egészen lehajolva hozzá, hogy melle Hiram mellét érintse, bal karjával átfogta nyakát és felemelte.

Mikor aztán a holt mester feje lehanyatlott vállára, gyászában és fájdalomában így sóhajtott fel: M . . B . . . ! (a meghalt mester fia vagyok). Akik, mint az előszóban említve van, a mesterfokot II. Károly angol királlyal hozzák összefüggésbe, felemlítik, hogy a M . . szó a skótban "fiút", a B . . . pedig özvegyet jelent és hogy ez elnevezést a trónkövetelő használta, mivel ő is az özvegy fia volt. (A M . . B . . . = Mac Benac. Szerző.)

A legrégebb mesterszó: "Mahabone" és annyit jelent: a csontig elrothadva. (Az elrontott "macha" - csatasík és "boné" - vég - ir szavakból ered.) A M . . B . . . szokat majd az arabsból, majd a héberből származtatják. Állítólag öt héber szó kezdőbetűiből van képezve, mely szók össze; függésükben azt jelentik: "a halál a testnek vége, de a lélek örökké él.")

A bayreuthi nagypáholy rítusa szerint "Menschengeist-Gottesgeist" a mesterszó; az ó-francia kátéban: "Jehova" és betűzve ejtik ki. A svéd szisztémában (Zinnendorf-féle) ma is ezt használják.

A legenda a szab. -. kőm. -. mstr. -. erényeit: a kötelességtudást és az állhatatosságot szimbolizálja.

Hányféle mstr. ?- .-jel van?

Háromféle: a közönséges mstr. -. -jel, a csodálkozási jel és a vészjel.

Mindhárom jel a Hiram legendából veszi eredetét. Az első kötelességre, a második a részvételre figyelmeztet; a harmadikat csak nagy veszély idején használjuk.

A mstr. - .-jel ép úgy mint a tanonc- és legény-jel a régi eskümintából veszi eredetét: "Szakítsák ki beleimet."

A svéd szisztémában a mstr. - .-jel az úgynevezett "lábjel" (pedestre), mely a mesterek abbéli gyakorlottságát jelenti, hogy lábait derékszögbe állítsa (azaz, Hogy mindenkor helyesen cselekedjék). Jelképezi még a becsületességet és az óvatosságot, mik a mestertől megköveteltetnek.

A skót rítusban a mstr. - .-jel négy részből áll: az elsőnél kinyújtják a kezét oly módon, mintha az evangéliumra tennék, ami a szövetség biztosságát, szilárdságát jelképezi; a második abból áll, hogy a kezét a mell bal oldalára teszik; a harmadiknál kinyújtják a jobb kezét, ami szimbolikusan azt fejezi ki, hogy a megszorult tvr. - .-nek segítségére legyünk. Ezen jelnél ég felé fordítják szemeiket, hogy az égboltozat csodás teremtményei iránt tiszteletüknek és csodálatuknak kifejezést adjanak. A negyedik jel végre abból áll, hogy a jobb kéz mutatóujjával a földre mutatnak annak jelképéül, hogy belőle származott és hozzá fog visszatérni minden ember.

Miből áll az érintés vagy a mstr.?-.-fogás?

A mstr. -.-fogás öt részből áll: kéz kézben, láb lábhoz, térd térdhez, mell mellhez és bal karunkat a tvr nyaka köré fonjuk.

Az első jelenti a barátságot és egyetértést, a második a készséget, mellyel a tvr. -. segélyére sietnünk kell, a harmadik a szándékot, hogy a tvr. -. számára kegyelmet kérjünk, a negyedik az őszinteséget és együttérzést, az ötödik a gondosságot, mellyel a tvr.-.-t a bukástól megóvni akarjuk.

Rendesen a mstr. -.-fogásnak csak első részét alkalmazzuk, az úgynevezett "oroszlánfogást." Mikor az egész mstr. -.-fogást alkalmazzák, egymás fülébe súgják: M.. B..

Az eklektikus (frankfurti) szertartás szerint a mstr. -.-fogás ötödik része: "archoz", míg a francia rítusban azt békecsók" helyettesíti.

A mstr. -.-fogás mind az öt része a Hiram-legendából veszi eredetét (midőn a holttestet felemelni akarták).

Mi a mstr. -. uti szava?

C..... (l. fentebb az akác jelentőségét).

Melyek voltak felvételinek körülményei?

Háttal vezettek a páholyba és így előre haladva keletig értem. Menetközben a felügyelők és a főm. ∴ a halálra figyelmeztettek. Aztán megfordulva a nyitott koporsót láttam, melyben az akácgally feküdt. Azután megismertették velem Hiram Abif történetét. (A János-rendű rítus szerint a beemelendőt lefektetik a koporsóba és így mutatják meg az öt mstr. -.-fogást.)

A háttal való bevezetés symbolice azért történik, hogy a beemelendő legény tvr. ?. hirtelen meg ne lepődjék a halál szimbólumaitól, éppúgy, amint Hiram sem sejtette, mikor a templomba lépett, hogy ez utolsó útja, mely a sírhoz vezet. Azért legyen a szab. -. kőm. -. élete olyan, hogy bármily váratlanul végződjék is, az öt szab. -. kőm. -. erénynek, melyek: a szív tisztasága, az elővigyázat cselekedeteinkben, a bátorság a veszély közepette és a jó és a nemes gyakorlásában való fáradhatatlan buzgalom birtokában találja őt a halál.

Az új francia kátéban azt kérdik: "Hol vették fel önt?" "A középső kamarában." - "Hogy jutott oda?" - "Egy csigalépcsőn, amelyre hárommal, ötten és héttel feljutottam." - "Mit jelentenek e számok?" "Hogy három évre van szükség, hogy tanonccá, ötre, hogy legénnyé, és hétre, hogy mesterré lehessünk." - "Mit látott ott?" "Borzalmat, gyászt és fájdalmat." - "Egyebet nem látott?" - Komor világosságot, mely nemes mesterünk sírját megvilágosította, de mit sem volt szabad látnom és csak sírást és jajgatást hallottam." - "Aztán mi történt Önnel?" - "Egy borzasztó bünténnyel vádoltak." - És mi mentette meg?" - "Ártatlanságom."

A mstr. -. nem végez három vándorlást, mint a tanonc és a legény, hanem csak egyet szimbolikusan azért, mivel a mstr. -. elhatározása gyorsabb, hamarabb jut célhoz, mert tudata érett, bátorsága megacélozott.

Az eklektikus rítusban a vándorlásnál azt kérdezik: Honnan jön? Keletről. - Hová megy? Nyugatra. - Mit művel ott? Keresem, ami elveszett és újra feltaláltatott: a mesterszót. - Hogyan veszejt az el? Hiram halálával.

Miért figyelmeztették a halálra?

Hogy bölcs legyek életem világos nappalán és ne feledjem a halál sötét éjszakáját, mely gyakran hirtelen és váratlanul bekövetkezik;

hogy, mert a halál az élet természetes ellensége, mint erős harcos, bátran nézzek elébe;

hogy vándorlásunk, születésünktől kezdve, egész halálunkig, a lehető legnagyobb tökéletesedés céljához vezető vándorlás legyen.

A szt.-galleni páholyban a halálra való figyelmeztetés a hazáért, a meggyőződésért és az emberiségért való halálra int, s Winkelried, Sokrates és a keleten függő Jézusnak a keresztfáról való levételét ábrázoló képe által van szimbolikusan kifejezve.

Mit jelképez a nyitott koporsó?

Hiram Abbifnak, a meggyilkolt mesternek a sírját, melyre a felkeresésére kiküldött legények akácgallyat tűztek, hogy ismét ráakadhassanak.

A felvétel körülményeinek elbeszélése az úgynevezett "masonry dissected"-ben: "Hogy lett ön mesterré?" - "Isten segítségével, a szögmérővel és saját szorgalmammal."

A "Stricte Observanz"-ban: "Hogy vették Önt fel?" - "Leütöttek és azután a semmiből kiemelték."

Mi a mstr. -. kopogás?

Három lassú, melyek közül az utolsó erősebb. (Az utolsó ütés okozta Hiram halálát.)

Jelképezik azt a három csapást, melyet az összeesküvő legények Hiramra mértek.

A svéd szisztémában a mstr. -. -kopogás háromszoros tanonc-kopogásból áll; visszaemlékezésül arra a visszhangra, mely a Sión- és Mória-hegyekről hallatszott, midőn a tanoncok a Josaphat völgyében a munkánál kopogtak.

Mi a mstr. :-lépés?

Három egyenes lépés.

Jelképezik a születést, az életet és a halált.

A freiburgi rituálé szerint az első lépés a koporsón át, a második nyugat és a harmadik kelet felé történik.

Mit jelentenek a csodálkozás és vészjel?

A csodálkozás jele alig jó alkalmazásba. A Hiram legendából van véve, midőn a

meggyilkolt mestert kereső legények a holttestet megpillantják.
Vészjelt csak a legnagyobb veszély esetén adunk. Hogy sötétben is észrevehető legyen, hozzáadjuk: "felém az özvegy árvái". (E mondás onnan venné eredetét, hogy Hiram, az "özvegye árvája", úgy nevelkedett, hogy Tyrus királyának építőmesterei segélyezték az özvegyet is, az árvát is.) Mások szerint titkos jelszava volt ez II. Károly híveinek. A tvr. -.-ek özvegyeinek és árváinak segélyezése különben is a szab.' kőm. - legfőbb kötelességei közé tartozik. Erre figyelmeztet bennünket mindenkor a munka befejezése előtt körözött "özvegy persely" és a főm. felhívása; "Tvr. -.-eim, emlékezzünk meg az özvegyről."
A skót rítusban: "Elái bpé almanáh!" (szintén: felém az özvegy árvái).

Hány éves a mstr. -.?

Hét éves.

Hét évig kellett a legénynek híven dolgozni, hogy mtr. -.-ré lehessen.

Melyek a mstr. -, erények?

A szív tisztasága.

Szavainak igazsága.

Az elővigyázat cselekedeteiben.

A bátorság a veszély közepette.

A fáradhatatlan buzgalom a jó és nemes gyakorlásában.

Min dolgoznak a mstr. -.-ek?

A rajztáblán, hogy az igaznak mértékével, az igazság szögmérőjével és a kötelesség körzőjével készítsék el azokat a terveket, melyek szerint az eszményi emberiség temploma fölépül.

Az "Observantia Stricta"-ban azt kérdezik: "Tud ön írni?« _ "igen, körzővel." -

"Hol dolgoznak a mesterek?" -

A templom belsejében." " * - *

Más kátékban még a következő kérdések fordulnak elő:

"Mi a mstr. -. szimbóluma?

"Hajó, mely elvesztette árbocát és vitorláit, amely csöndes tengeren lebeg azzal a felirattal: "Hallgatni és remélni az én erősségem." (Observantia Stricta.)

"Hány éves ön?"

"Hét és több, mivel hét évig tartott Salamon templomának felépítése." (Uj francia káté).

"Mi a mstr. -. neve?"

"Gabaon."

Második rész

A szabadkőműves Budapest

Az utolsó évtizedben hírlapok és folyóiratok hasábjain a nemzet jövőjét féltő és ideális lelkületű férfiak igen sokszor kutatták annak a szomorú ténynek az okát, hogy miként tudott a nyolcvanas években még konzervatív és erősen magyar érzésű Budapest aránylag rövid idő alatt a nemzetellenes radikalizmus főfészke lenni.

Nem tudták ennek más okát adni, mint azt, hogy a kilencvenes években vette kezdetét az emancipáció óta intellektuális pályára lépett fiatal zsidó generáció térhódítása, mely teljesen megszállotta a kereskedelmi, magán-hivatali és szabad pályákat, s az ugyanezen időben nagy tömegben a fővárosba törekvő zsidósággal együtt teljes erejével a destrukció szolgálatába állott.

Ez a megállapítás - ha egészében igaz is -, csak az egyik - és nem is a legfontosabb - okot tünteti fel.

A zsidóság destruálása csakugyan a zsidó természet ösztönszerű munkája. Nem kisebb ember, mint Sombart bizonyítja ezt be, de maguk a zsidók is igen sok esetben elismerik, természetesen haladásnak tüntetve fel népet és országot züllesztő terveiket, eszméiket és törekvéseiket.

Ámde az uralkodó fajnak megrontása, egy csaknem húsz milliós állam fővárosának erkölcsi lesüllyesztése, csak ezzel az ösztönszerű munkával nem történhetik meg 10-15 év alatt, mint ahogy ezt Budapestnél tapasztalhattuk.

Itt egy rendszeres, apró részletekig kidolgozott és következetesen keresztülvitt programnak kellett lennie, egy oly grandiózus tervnek, mely a legnagyobb körültekintéssel és a legprecízebb munkamegosztással vont érdekkörébe és mótelyezett meg a fővárosban minden intézményt, legelső sorban annak hatóságát.

Ezt a tervszerű munkát pedig semmi más nem végezte el, mint a szabadkőművesség.

Ha a Barcsay Adorján által megírt munkát lapozgatjuk, az ott közölt névsorból azt fogjuk látni, hogy 1900-tól kezdődőleg a magyarországi szabadkőművesség belületében lényeges változás történt. Ez időben ugyanis a régi, legalább még keresztény testvérek már nagyjából kihaltak, a megmaradtak pedig - akik nem zsidó hatalmi célok diadaláért öltötték fel a kötenyt - a mindjobban betóduló zsidó radikális fiataloktól és törekvéseiktől megundorodva, egymás után lépnek ki, - azaz fedeztetik vagy töröltetik magukat - a páholyokból.

A jobbérzésű keresztény elemeknek ezen visszavonulása csak megkönnyítette a munkát a "progresszív" név alatt csoportosuló, ateista, nemzetellenes,

internacionális felfogású zsidóknak, akik nem is késtek birtokbavenni a páholyokat s meghonosítani azokban a nemzet- és erkölcszülesztő munkálkodást.

Hogy azonban meglepetéseknek ne legyenek kitéve, először a fővárost kellett meghódítaniuk. Egymásután állítják fel tehát a páholyokat, úgy, hogy a Magyarországi Szimbolikus Nagypáholy 1914. évi jelentésében leközölt 101 magyarországi páholyból 31 a fővárosra esett. (A 101 magyarországi páholyból azonban 20 külföldi (osztrák és horvát) páholy volt, s így tulajdonképpen 81 magyar páholyból volt 31 páholy a fővárosban, tehát csaknem az összes páholy fele.)

A szabadkőművesség fővárosi térhódítását legszembetűnőbben mutatja az, hogy annak 1868 május 21-én történt megalakulásától 1919-ig létesített 32 fővárosi páholy (1918-ban alakult a "Világ"-páholy) közül:

1868-tól 1890-ig 11 páholy szerveztetett; 1890-től 1919-ig pedig 21 páholyt létesítettek a "testvérek".

Elég egy pillantást vetnünk az 1896 óta alakult budapesti páholyok névsorára, hogy tisztában legyünk a legújabb idők szabadkőműveseinek mentalitásával, s a páholytestvérek faji hovátartozandóságával.

1890 óta alakult páholyok Budapesten:

1. Anonymus alakult 1914. Főmester Dénes Lajos zsidó.
2. Archimedes alakult 1911. Főmester Illés Marcell zsidó. 108
3. Budapest alakult 1912. Főmester dr. Szmétán László (törvényszéki bíró); helyettes főmester Tibor Róbert, Szántó: Jenő zsidók.
4. Erzsébet alakult 1902. Főmester dr. Lobmayer Géza (egye. temi tanár); helyettes főmester Székely Izsó zsidó.
5. Fáklya alakult 1914. Főmester Gaár Vilmos kúriai bíró; he-; lyettes főmester dr. Gál Jenő, dr. Wéber Adolf zsidók.
6. Kazinczy alakult 1909. Főmester dr. Körmöczy Zoltán zsidó.
7. Madách alakult 1902. Főmester dr. Makai Endre zsidó.
8. Martinovich alakult 1908. Főmester dr. Jászi Oszkár, majd Vermes Károly zsidók.
9. Március alakult 1909. Főmester Ranschburg Viktor zsidó.
10. Minerva alakult 1894. Főmester dr. Ráskai Dezső (egyetemi m. tanár) zsidó.
11. Nemzeti alakult 1902. Főmester dr. Dingha Béla (a legkeresztényebb páholy).
12. Pátria alakult 1898. Főmester Glück Frigyes (keresztény).
13. Petőfi alakult 1906. Főmester Goda (Grünfeld) Géza zsidó. t
14. Progresszív alakult 1911. Főmester Zboray János (főv. mérn.); helyettes főmester Égly Sándor (kiugrott premontrei szerzetes) és Hajós Arthur zsidó.
15. Promentheus alakult 1907. Főmester dr. Kódosa Marcell zsidó.
16. Reform alakult 1892. Főmester Róna Sándor zsidó; helyettes főmester Komor Gyula, Szirtes Arthur zsidók.
17. Sas alakult 1911. Főmester Haypál Benő ref. lelkész; helyettes főmester dr.

Franki Sándor, dr. Béldi Izor zsidók.

18. Szilágyi Dezső alakult 1913. Főmester (?) adatok nincsenek.

19. Türr István alakult 1913. Főmester Bódy János (főv. mérnök).

20. Világ alakult 1917. Főmester dr. Ságody Gyula; helyettes főmester Zárai Samu zsidó.

21 Hajnal (Budán) alakult 1902. Főmester Bukovszky Viktor tv. tanácsos; helyettes főmester Édes Endre, Lieber Endre fv. tanácsos.

(Tehát a 21 páholy 35 ismert vezetője közül annak kétharmadrésze, vagyis 22 zsidó szerepel, nem is szólva a többi "tisztségekről", amelyet szintén legnagyobb részben ők töltenek be.)

Az összeállításból az is szembetűnik, hogy az iram 1906-tól gyorsabb lesz, mert ezen időtől - tehát jó 10 év alatt - 14 páholyt létesítettek a fővárosban, s ezen 14 páholyból nyolcat meg pláne 1910-től állítottak fel.

1868-tól 1890-ig, tehát 22 év alatt alakult a fővárosban 11 páholy. - 1890-től 1906-ig, tehát 16 év alatt alakult a fővárosban 7 páholy. 1906-tól 1918-ig, tehát 12 év alatt alakult a fővárosban 14 páholy.

Vagyis a legutóbbi 16 év alatt mindössze négy páhollyal alakult kevesebb, mint 1868-tól 1906. évig, tehát 38 év alatt.

Ezeknek a páholyoknak bölcsesség vezette, erő végezte, "szépség-díszítette" munkáit - no és munkásait - lesz még alkalmunk más helyen bemutatni, itt csak azt óhajtjuk egy példával illusztrálni, hogy melyik faj volt az, mely a fővárosi páholyokba az utóbbi évtizedekben hatalmas rajokban nyert bebocsáttatást.

A "Minerva" 1894-ben alakult fővárosi páholy egyik kiadványában közli a tagok 1897-es névsorát. ("Páholyunk működése az 1896. évben". A "Minerva"-páholy könyvtára.)

Íme a névsor:

Hoffmann János kereskedő Sztroiny József fővárosi tisztviselő Ehrenstein Sándor kereskedő Hatschek Adolf lapszerkesztő Neumayer Ede nyomdász Friedmann Mór kereskedő Dr. Qrosz Sándor orvos Grünfeld Adolf kereskedő Hirsch Jakab nagytőzsde tulajd. Haaz Ignác kereskedő Breuer Albert gyárigazgató Goldmann Mihály kereskedő Bloch W, Arthur kereskedő

Rapaport H. Izidor kereskedő Litzmann Ignác kereskedő Balabán Adolf kereskedő Pollák Theodor gyáros Fuchsz Gyula bornagykereskedő Semler I. Ede kereskedő Ormos Félix bizt. int. igazgató Hoffmann Sándor magánhivatalnok Kövesdy Árpád bank főtitkár Schannen Ernő műépítész Dr. Tomka Samu orvos Dr. Reah Dezső orvos Dr. Politzer József ügyvéd

A páholy tisztikara pedig azon évben a következőképpen választotta meg:
főmester: Friedmann Mór, h. főmester: Sztroiny József,
I. felügyelő: Breuer Albert,
II. felügyelő: Goldmann Mihály, titkár: Balabán Adolf,
szónok: dr. Grossz Sándor,
kincstáros: Neumayer Ede, alamizsnás: Huchsz József, szertartásmester és gazda:
Semler

Ede, előkészítő mester: Grünfeld Adolf templomőr: Stein Ármin.

Wichtl a híres munkájában a magyarországi szabadkőművesekről a következőket mondja:

"In Ungarn... schon um die Mitte der siebziger Jahre besaßen die jüdischen Freimaurer die Führung, die Christen jedoch verließen massenhaft die Logen und zwar ohne jeden Kampf. Heute bilden die Juden in der ungarischen Freimaurerei die entschiedene Mehrheit, wie auch nahezu ausschliesslich Juden an ihrer Spitze stehen" (S. Weltfrei-maurerei, Weltrevolution, Weltrepublik 35-56. old.)

Csoda-e hát ez után a névsor után, ha 1907-ben azt látjuk, hogy a Minerva-páholy az, mely pökhendi hangú körlevélben rója meg azokat a páholyokat, amelyek legfőképpen "jótékonykodást és filozófiai működést" fejtettek ki, csoda-e, ha ez a páholy követelte a politika bevitelét a páholyokba a "progresszív" eszmék fokozott terjesztése mellett?

Ez a miniatűr a fővárosi szabadkőművesség újabbkori képe.

Ez a szabadkőművesség fészkelte be magát ott minden hová, s ez hódította meg teljesen a városházát közgyűlésével és tisztviselőivel együtt.

A Barcsay Adorján által közölt névsor, mintegy 13.000 szabadkőműves nevét (összeolvasásunk szerint 13.367) tartalmazza. Ebből cirka 3000-et más országbeliekre leszámítva, 1000 duplán előforduló nevet véve (Barcsay sok szabadkőművesnek régi és magyarosított nevét is közli), mintegy 9000 a magyarországi szabadkőművesek száma 1918-ban.

Ebből a 8000-ből:

budapesti gyáros..... 177

bankár és bankigazgató . . 205

biztosító-intézeti igazgató . 41

egyéb magántársulati igazgató . 50 volt szabadkőműves.

Az egész névsorban előforduló 6487 szabad pályán élő szabadkőművesből külföldre leszámítva 1800-at, a maradéknak legalább 40 %-át Budapestre tehetjük.

Az 1273 szabadkőműves ügyvéd,

Az 1600 " orvos,

Az 1600 " köztisztviselő,

Az 1450 " tanító,

A 310 " újságírónak szintén legalább

40 %-a Budapesten rombolta a keresztény erkölcsöt és a magyar állameszmét.

Rombolták pedig nemcsak a páholyokban, hanem a közéletben, kiváltképpen a közgyűléseken s hivatalokban.

Nem akartunk a szemünknek hinni, mikor Barcsay könyvében a szabadkőmíves testvérek nevei között ott láttuk pompázni a székesfővárosi államrendőrség legmagasabb tisztviselői karából is 18 egyént:

3 főkapitányt, 2 rendőrkapitányt, 5 rendőrtanácsost,
3 kerületi rendőrfelügyelőt és még sok kisebb rendőrtisztviselőt.

Igaz, hogy egyesek időközben kiléptek, de ez nem változtat azon a tényen, hogy a fővárosi szabadkőművesség működésének legutóbbi éveiben még a hozzáférhetetlen és törvénytisztelő államrendőrséghez is be tudott férközni.

Hát akkor mit várhattunk a városházától és a főváros hivatalnokaitól, akik a szabadkőművesektől függtek, ezektől kaphattak előléptetést, nyugalmat, jól dotált állásokat és nagy jövedelmeket?

Bizony nem sok jót! Az emberi meghunyászkodás, a stréberség, ezeket a függő állásban lévő hivatalnokokat önkénytelenül is behajtotta a közgyűlés lehangosabb, egyben leghatalmasabb szervezetének, a- szabadkőműveseknek a karjába, mint akiknek társaságában jövőt alapozhat a hivatalnokember, míg az ő körükön kívül állva, a mellőztetés, sőt igen sokszor a szekatúra réme fenyegette a dacolót.

A gombamódra szaporodó páholyok, ahol a fővárosi hivatalnok együtt "vakolhatott" a hatalmas városatyával, mindenestre vonzerőt gyakoroltak rájuk s talán hiúságuknak is hízelgett ez, az előhaladás reményét azonban feltétlenül beleplántálta a "kereső" tisztviselőbe.

Ha a szabadkőmíves tisztviselők névsorát nézzük, azt fogjuk látni, hogy azok elenyésző csekély kivétellel mindnyájan 1900-tól kezdve kopogtatnak a páholyok ajtaján.

A háború kitörésekor a főváros tisztviselőinek s a közgyűlés tagjainak nagy része szabadkőmíves volt, úgyhogy joggal büszkélkedett a Kelet 1913. évi 11. száma (289 old.) azzal: "A székesfőváros törvényhatósági bizottságában 140 testvér ül."

Hogy mennyire a szabadkőművesek hatalmában állott a forradalom kitörésekor a főváros, bizonyítják az alábbi adatok.

Szabadkőmíves tisztviselők:

1 főpolgármester	6 tanácsnok
2 polgármester	6 előjáró
3 alpolgármester	19 tanácsjegyző
1 fővárosi pénzügyigazgató	23 fogalmazó
1 fővárosi tanfelügyelő	2 főügyész
2 főszámvevő	3 ügyész

1 főszámvevő helyettes	7 számtanácsos
1 számvevőségi osztályvezető	7 főmérnök
1 számvevőségi igazgató	9 árvaszéki ülnök
2 főorvos	49 tanító
11 orvos	24 hivatalnok
11 mérnök	2 pénztárnok
1 tűzoltófőparancsnok	1 népopera-karmester
1 könyvtárnok	2 kertész
2 levéltáros	10 kereskedelmi tanár
5 műszaki tanácsos	9 reáliskolai tanár
2 állatvásári tisztviselő	27 polgári iskolai tanár
4 adóhivatali tiszt	5 Ipariskolai tanár
2 műépítész	3 különféle.
3 állatorvos	

vagyis összesen 268 fővárosi hivatalnok.

Ez azonban még nem az egész szám. A szabadkőművesek állandóan követett taktikája az, hogy ahová be tudnak furakodni, ott a rést folyton tágítják s legfőbb törekvésük, hogy a vezető állásokat a maguk számára megkaparintassák.

Ez nagyon természetes is. A hivatalfőnök nemcsak ura és parancsolója az alárendelteknek, nemcsak vezetője az illető hivatalnak, hanem az ő világnézetének, jellemének bélyegét is nyomja arra a rezortra, amelynek élén áll. A szabadkőműveseknek azért volt fontos a főnöki állások megkaparintása, mert így a "testvér" elöljáró egyenesen vak eszköze lett a páholyok utasításának s ami ezzel egy, maga a hivatal is úgy tisztviselőiben, mint ténykedésében csak szabadkőműves célok megvalósítására törekedett.

A szigorúan vett városi hivatalokon kívül tehát a főváros vállalatainak, intézményeinek vezetését is teljesen magukhoz ragadták s a főnöki állásokban nem tűrtek meg mást, mint szabadkőművest.

Hogy ez így van, az alábbi összeállítás mutatja. Szabadkőműves volt a fővárosnál:

29 elemi iskolai igazgató	1 fővárosi nyomdaigazgató
7 polgári Iskolai igazgató	1 közbűvőhídi igazgató
5 villanygyári és vili. igazgató	1 állatkerti igazgató
2 szakfelügyelő	1 temető igazgató
1 szeretetházigazgató	1 állatvásár pénztári igazgató
2 árvaházi igazgató	

összesen tehát ezen minőségben 51, az előbbi 268-al együtt végeredményben 319 a fővárosi szabadkőműves alkalmazottak száma.

Megjegyezni kívánjuk, hogy ide a Barcsay-féle névsorból csakis azokat vettük be, akik kifejezetten mint székesfővárosi alkalmazottak vannak megnevezve s mindegyiket olyan állásban, amilyent a névsor feltüntet.

Természetes, hogy az ország 1450 szabadkőműves tanítójából, 1600 szabadkőműves köztisztviselőjéből még tekintélyes percent az, amely a felsoroltakon kívül a fővárosi alkalmazottakra esik; nem is szólva a más pályákon lévő, de a fővárossal nexusban álló szabadkőművesekről, úgyhogy nem nagyítunk, ha azt mondjuk, hogy a fővárosi szabadkőművesség Budapest hivatalnokaiból nem egészen két évtized alatt mintegy ezer embert kaparintott meg.

Ne mondja senki, hogy ez kevés! Sok, elképesztően sok! Ezer ember, aki mind páholyutasításra dolgozik, aki mind napról-napra szívja be magába a radikalizmus eszméit, aki mind összetart és valósággal taktusra dolgozik a páholy érdekében, aki mind úgy van elhelyezve, hogy bárhová fordulsz, mindenütt beléjük ütközői, roppant veszedelem és óriási fekély annak a városnak a testén. A nagy világvárosok - kivéve Londont és Parist - nem mutatnak fel ily nagyszámú szabadkőműves alkalmazottat.

Hogy a főváros vezetősége mily készséges eszköze volt a szabadkőművességnek, azt egy példával illusztráljuk.

A "Cél" című folyóirat 1916. évi (VII. évf.) 6. számában a főváros egyik közgyűlésével foglalkozva, a többi között a következőket mondja: "S hogy intézményileg is biztosítva legyen a páholyok állandó befolyása és jótékonyági akciójuknak a fővárosra való átruházása, a . . . pontos testvérek céljának megfelelően egy polgármesteri memorandum jelent meg, mely a közjótékonyság ügyét a mai városi Segítő Iroda szabadkőműveseinek vezetésével koncentrálni akarja egy új, nagy hivatalban s a honosság és illetőség oly megállapítására törekszik, hogy a lengyel földről ide özönlő naplopók nálunk biztos otthonra és szerető keblekre találjanak." (368 old.)

1916-ban a páholyoknak már a politika, a felfordulás előkészítése volt a legfontosabb feladatuk, nem pedig a jótékonyág, miként azt a "Haladás" páholy nyíltan meg is mondja a Minerva páholy körkérdésére adott feleletében, midőn kijelenti, hogy kis vidéki páholyokhoz vándorszónokok kiküldését véli szükségesnek, oly páholyokhoz, "ahol még mindig a baráti kaszinózás, alamizsnálkodó jótékonyág képezi a feladatot."

A szabadkőművesség azonban hűtlen lenne tradícióihoz, ha befolyását a fővárosi politikára s általában a főváros vezetésére le nem tagadná. Kezünkben van azonban egy körlevél, a "Comenius" páholy 259/1909. számú 1909 december 17-én kelt s a fővárosi páholyokhoz intézett "táblája", mely L következőket mondja: "A

különböző felekezetek által templomok és részben iskola építésére kért segélyek ellen szövetségünkben megindult mozgalom sajnálatunkra sikert nem ért el, mert a főváros törvényhatósági bizottsága, a kért segélyeket megszavazta. Ezen sajnálatos eredménnyel szemben azonban megnyugtatt bennünket testvéreink azon felvilágosítása, hogy a törvényhatósági tagok körében az a megállapodás létesült, hogy a már előterjesztett segélyek megszavaztassanak, de jövőre minden hasonló kérelem elutasíttassék."

Majd így végzi:

"Szeretettel kérünk Benneteket, hogy e táblánkat munkáitokon kalapács alá venni, azt elfogadni és odahatni szíveskedjétek, hogy páholyotok azon tagjai, akik a főváros törvényhatósági bizottságában helyet foglalnak, ezen irányban foglaljanak állást a felekezetek segélykérelmei ellen."

Maga ez az egy idézet mindenkit meggyőzhet arról, hogy a főváros politikáját az utóbbi évtizedekben miként dirigálták a szabadkőművesek.

Az ő munkájuk lett a "bűnös Budapest" megteremtése, az ő destruktív tevékenységük folyamánya volt, hogy a beteg - centrum a vidéket is állandóan fertőzte s az az örök szégyen, hogy az ezeréves integer Magyarország szétdarabolásánál közreműködtek. Hogy az ú. n. népkormányt mennyire a páholyok irányították, megdöbbenő nyíltsággal tárja fel dr. Horovitz Alfréd az "Akác" páholy h. főmesterének (Gyöngyös) 1918. nov. 29-én Káló Miklós egri törvényszéki bíró h. főmesterhez írt levele. Ebben a következők vannak: "Kívánjuk.....hogy a mai állapotok, helyesebben a mai kormányforma megszilárduljon s azon eszmék, amelyeket műhelyeinkben évek hosszú során át hirdettünk s amelyek ma legnagyobb részben megvalósultak, állandók is maradjanak. Testvéreink közül miniszter és államtitkári rangban 13 testvérünk van . . . A minisztertanács megbízásából, egyik testvér hetenkint elmegy a budapesti páholyok közös munkájára s ott közli azon kívánalmakat, melyek teljesítését szövetségünkötől elvárja így történhetett aztán meg, hogy egy nemzet nehéz napjaiban, mélységes gyászában, ennek a nemzetnek fővárosa tobzódva ünnepelte a hitvány és hazug,; minden magyar vágyat, magyar múltat megtagadó szabad kőműves eszméknek diadalát.

Keresztény papok a páholyokban

Dömötör Mihály m. kir. belügyminiszter 1920 május 18-án kelt 1550/1920. számú rendeletével a magyarországi szabadkőművességet feloszlatta s közegei útján a szimbólikus Nagypáholy és a többi páholyok iratait és könyvtárait lefoglalta. A feloszlítás indokául többek között a miniszter azt hozta fel, hogy "a szabadkőművességnek a háború felidézésében, majd pedig a defetizmus és az általános destrukció élesztgetésében, a forradalmak és a bolsevizmus felidézésében

való tartós aknamunkája köztudomású tény."

Az összegyűjtött anyagot - pedig a fontosabbakat kétségtelenül már a felosztatás előtt eltüntették - a minisztérium fel is dolgozta s ennek az eredményeképpen Barcsay Adorján min. tanácsos két kötetben a magyarországi szabad-kőművesség munkájából bő szemelvényeket mutatott be s a leközölt anyag konklúziójaképpen a következő vádat emelte a magyarországi szabadkőművesség ellen:

"1. Vétkesnek tartom a magyarországi szabadkőművességet abban, hogy két évtized öntudatos munkájával fáradozott az ifjúság, a jövő Magyarországra reménye fogékony lelkiületének világhalforgató tévtanaival való megmételvezésén.

2. Hogy az ugyanazon időpont óta felvetett és fentebb részletesen letárgyalt világhalforgató téveszmék magjának elvetésével segített elhínteni a közéletben a destrukció gombáit; az elvetett magot, hosszas, tudatos, fáradságot nem ismerő munkássággal megérlelte és ezzel a munkásságával hathatósan hozzájárult a királyság, a képviselőház, a főrendiház, egyszóval az ezeréves magyar állam összes talpköveinek megdöntéséhez.

3. Hogy mindezt egy észnélküli forradalommal valósította meg, egy intésre felbomlasztotta a világháború ezer poklában helyét mindenkor dicsőségesen megállott hadseregünket; ezzel és még esztelenebb nemzetiségi politikájukkal tették lehetővé, hogy nemzetiségeink nevelésében csekély számú, rongyos, felszereletlen, kisdud csapatokkal országunk legértékesebb részeit megszállani merészeljék.

4. Hogy ezzel a megszállással kész helyzetet teremtve, hazánkat megölő békeszerződés kigondolására, illetve keresztülvitelére lehetőséget teremtettek.

5. Hogy elhirtelenkedve mindent, a már általuk életrekeltett forradalomban tanúsított fejvesztett kapkodásukkal a hatalom gyepelőit gyenge kezeikből kiejtve, lehetővé tették a vörös rémuralom életrekeltését, annak fékevesztett rombolásait és pusztításait.

6. Hogy végül mindezekkel hazájuk sírját megásták, végveszedelmét előidéztek."

Majd így folytatja: "A vörös rémuralom minden áldozatához, a megcsönkített Magyarország vérvörös teteméhez én elsősorban önöket hívom tetemre! önöket, az "emberi jogok terjesztőit," a "progresszív haladás" előharcosait, a "világosság terjesztőit," a karitás és humanizmus jelszavaival szédelő "királyi művészeket" mint a mindent elsöprő, romboló árvíz zsilipjeinek felszakításával előidézőit a mérhetetlen rombolásnak és pusztításnak, mint mindeme bűnökért elsősorban felelős értelmi szerzőket, felbujtókat és részben büntársakat is."

Viczián István országgyűlési képviselő, aki a felosztatás idejében belügyminiszteri államtitkár volt s így közvetlenül szerezte tapasztalatait, 1927 november 13-án a "Magyarság" napilapban nyílt levelet intézett Baltazár Dezső református szuperintendenshez, aki egy liberális újságban a szabad-kőművesség védelmére kelt s ebben a levelében idézetekkel támogatva, nyíltan kijelenti, hogy a szabadkőművesség végcélja az ateizmus és kommunizmus s a "Kelet" egyes

cikkeiből, valamint a páholyok jegyzőkönyveiből bizonyítja be, hogy a szabadkőművesség mily féktelen gyűlölettel tört a kereszténység és a keresztény vallások papsága ellen, akiket "az igazság örökös ellenségei és a butaság és a népelnyomás híveinek, a reakció lovagjainak, a butaság és hazugságok bajnokainak, a felvilágosodás halálos ellenségeinek" nevez.

Hangsúlyozza a református Viczián, hogy ez a gyűlölet és rágalom nemcsak a katolikus Egyház és a katolikus papság ellen ömlött ki a páholyok mélyéből, hanem általában minden keresztény vallás és minden keresztény vallás lelkésze ellen.

Szörnyű vádak ezek, de aki ismeri a szabadkőművességet s betekintést nyert csak némileg is abba a boszorkánykonyhába, ahol eszméiket kifőzték, nem fogja őket sem túlzottaknak, sem elhamarkodottaknak tartani.

Olvasóink - akiket eddig is már nem egy idézetben tájékoztattunk a szabadkőművesség gondolkodásáról a vallást illetőleg - már a közöltekből is bátran levonhatják azt a következtetést, hogy a szabadkőművesség - különösen a latin irányú - határozottan vallásellenes.

De mi hívek maradunk feltett szándékunkhoz s bebizonyítjuk, - ismét a szabadkőművesek által szolgáltatott adatokkal, - hogy ez a vallásellenesség a Nagy Oriens vezetése alatt álló páholyoknak egyik legfőbb ismertető jele és lényege, hogy ezt az intézményt valóságos őrjöngés fogja el, ha kereszténységről, keresztény vallásról hall s gyűlöletét nagy általánosságban minden pozitív vallásra kiterjesztette.

Ezt a tényt nem mi, hanem a szabadkőművesség angolszász iránya állapította meg a latin irányról már évtizedekkel ezelőtt. Anderson alkotmánya szerint ugyanis "a szabadkőműves kötelessége hivatásánál fogva engedelmeskedni az erkölcsi törvénynek és ha helyesen érti a Művészetet, sohasem lehet sem ostoba ateista, sem vallástalan libertinus." Az alkotmány első fejezete, egyenesen az "Istenhez és valláshoz" való viszonyát szabályozza a testvéreknek s nemcsak a Bibliát helyezi el a páholyok asztalán s teszi meg annak nélkülözhetetlen díszévé, hanem miként láttuk - Krisztust is a tisztelet több jelével veszi körül.

Az angol és skandináv páholyok ma is ragaszkodnak ezekhez az elvekhez, éppen úgy az amerikai és német páholyok tekintélyes része is, a latin irány azonban mindkettőt régóta száműzte a "testvéri lánc"-ból s a páholyok tiszteletet parancsoló díszei közül.

Brauweiler említi, hogy "már az 1738-ból és 1746-ból eredő francia szabadkőműves iratokban a szabadkőművesség eszméiként azokat a gondolatokat találjuk kifejlesztve, melyek a nagy forradalom eszméi lettek; a demokráciát és "lelkiismereti" szabadságot, az ellenséges állásfoglalást minden szigorú hitvallással, különösen a katolikus egyházzal és a papsággal szemben." (Közölve a "Cél" 1918 VIII. 1.502 old.) A két nagy szabadkőműves irány különválásának idejét

Brauweiler már abban az időben megtörténtnek tartja, midőn a „Relation apologique et historique de la Societé des Franc-Maçons par I. G. L. M. F. M. című munka Franciaországban a XVIII. század 40-es éveiben megjelent s ezt az állítását Schiffmannal igazolja, aki az idézett művet, mint a szabadkőművesség francia irányának első kísérletét tekinti s a következőképpen jellemzi: "Ha a régi kötelességek a vallásossághoz ragaszkodtak, úgy a Relation apologique a panteizmus és a materializmus ápolását és terjesztését tartja a szabadkőművesség tulajdonképpeni céljának . . . A Relation teljesen feloldja a szabadkőművességet a vallási kötelezettségek alól és behelyezi azt az akkori kultúrmozgalom sorába, mely-nem tartotta a vallást az erkölcsi élet lényeges részének., a vallásosságot feleslegesnek, sőt a szellemi haladás olyan akadályának tekintette, melyeket le kell győzni. Ennek az irányzatnak az volt a meggyőződése, hogy csak a pantheista és materialista tanokkal lehet az emberiség részére a boldogság templomát felépíteni."

A párisi Nagy Oriens ugyanis már 1877. évi alkotmányában megszüntette az új tagokra nézve ezt a szükségességet, hogy Istenben higgyenek. Ezt az amerikai és angol páholyok kifejezetten így állapítják meg s ennek folyományaképpen mondják ki, hogy a Nagy Oriens és az ő parancsnoksága alatt álló páholyok a szabadkőművesség szakadárjai és eretnekjei, akiket a testvéri láncba tartozóknak nem tekinthetnek és nem is tekintenek. Ez a szabadkőműves "egyházi átok" ezt az irányt teljesen kitolja a szabadkőművesség egyeteméből és nem hajlandó vele e gyanús célok elérése érdekében a közös munkálkodásra összejönni immár csaknem fél század óta. A latin irány ateizmusa és keresztényellenessége okozta aztán azt, hogy a nemzetközi szabadkőművesség az úgyszólván évenként felbukkanó világszövetség tervét - mely a föld összes páholyait egyesíthetné - mai napig sem tudja megvalósítani.

Ezt állapítja meg a svájci Neuenburgban székelő szabadkőműves világügynökség (Freimaurische Weltgeschäftsstelle) 1918 elején kiadott emlékirata is, melyet a szabadkőművesség" lényegéről és feladatáról azon célból dolgozott ki, hogy a világ különböző szabadkőműves "hatalmasságai" között az egyetértést és testvériséget fejlessze. Ez a memorandum is megállapítja, hogy a francia Nagy Oriens nem ismerhető el szabályszerű nagypáholy gyanánt, mert 1877-ben felállított alkotmányban megszüntette a tagokra nézve a kötelességet, hogy Istenben higgyenek. Ugyanezen okból - mondja az emlékirat tovább - azonban a svájci Alpina nagypáholy és a magyarországi szimbólikus Nagypáholy sem ismerhetők el, ez utóbbi még azért sem, mert a bibliát nem tekinti többé szabadkőműves szimbólumnak.

A kiátkozással a Nagy Oriens nem sokat törődött. Vezetői mentek a maguk külön útján, mely mindinkább a kereszténység gyűlöletében csúcsosodott ki s legpregnansabb rajzát Delpech szenátor a francia Nagy Oriens főmesterének 1902 szeptember 20-án tett következő kijelentésében kapta meg: "A Galilei diadala 2000 évig tartott, most rajta a sor, hogy meghaljon. A titkos hang (Julián apostata), mely egykor Pán halálát megjósolja, most annak a csalfa istennek halálát jósolja, aki

békességet és igazságot ígért azoknak, akik hisznek benne. A szabadkőművesek örömmel állapítják meg, hogy nagy részük van a hamis próféták megbuktatásában."

Ha tehát a francia Nagy Oriens a latin irány legfőbb feje és parancsnoka ily mentalitással dolgozott, nem maradhatott el e téren mögötte egyik legkedvesebb alattvalója és szülőtte, a magyar szabadkőművesség sem.

Aminthogy nem is maradt el! Ugyanazzal a dühvel, ugyanazzal a gyűlölettel rontott neki évtizedeken keresztül a kereszténységnek, amivel protektora Franciaországban egy állandó belháborút idézett fel s ha eredményében nem is jutott el odáig, hogy a likvidátorok panamáit folytán templomok bérbeadassanak, a kolostorok dobra kerüljenek s a vallásoktatás kiküszöböltessék az iskolákból, az bizonyos, hogy az erkölcsök lezüllesztése és a vallásos érzés csökkenése terén igen eredményes munkának a múltjára tekinthet vissza. Egy pár példával mindjárt bizonyítani is fogjuk ezen állításunkat.

A "Kelet" 1911. évi február 1-iki számában Fülöp Zsigmond a "Petőfi páholy nevében és megbízásából" a következőket írja: "vannak köztünk szerencsére mind nagyobb számban szabadgondolkodó testvérek, akik a tételes vallásokat igenis primitív és meghaladott metafizikának, dogmáikat és ceremóniáikat a nép felvilágosodását akadályozó narkotikumnak tekintik s mint ilyent támadják is."

Kovács Samu a szegedi Árpád páholy tagja és 140 társa már ezen időben állást foglalt a magyarországi szabadkőművesség keresztény gyűlölete ellen, mikor is a főmesterhez többek között így ír: "egész nyíltsággal a vallás és speciel a római katolikus vallás ellen foglal az új szabadkőműves irányzat állást, amikor a vallás dogmáit, liturgiáit, beléletét támadja. (Kelet 1911 január 1.) Kovács - aki nem keresztény - azt mondja tovább "én magam elmegyek a klerikalizmus elleni védekezés határvonaláig, de semmi esetre sem követem a katolicizmus elleni küzdelemben az újítókat."

Jó Kovács Samu testvér, de magára maradt az egész szabadkőművességben fenti véleményével! Nemcsak hogy visszhangja nem támadt felszólalásának, de még ki is gúnyolták, meg is támadták társai, mint pl. Kőhegyi Lajos, egyik beszédében áperthe kijelenti, hogy a Kovács páholyát ő és társai éppen Samu "maradi" felfogása miatt hagyták

A "Kelet" 1913. évi 11. számának 288. oldalán így "A népműveltség első és legfontosabb eszköze: az állami felekezeten kívüli népoktatás. Legközelebb elérendő a tan képzők államosítása egységes modern tanterv és a vallásoktatás kiküszöbölése az iskolából és a tanítókat megnyer, e célra és azokat kellő díjazással szabadkőműves expozitúrákká tenni."

A "Dél" című hivatalos lap 1910 december 30-iki számában olvassuk a testvérekhez intézett alábbi buzdító sorokat mint a magyarországi szabadkőművesség hivatalos programját: "Terjesszük az ateizmust, mely nem egy népnek, de az egész emberiségnek jövő irányát van hivatva kijelölni." A "Kelet" sem hagyja magát

az ilyen lendületes jelentések után s 1911. évi december 25-iki számában kivágja "Az antikrisztus katonái vagyunk erről a világról és ezért viláért." Ugyanezen évfolyam 8-ik számában pedig fenn hangoztatja: "minden vallás klérusával szembenállónak vall magát a szabadkőművesség s nyíltan felveszi a harcot ellett s folytatni fogja addig, míg győznie sikerül."

Szalay Károly budapesti főgimnáziumi tanár, a Coméni" páholy egyik vezéralakja, 1913-ban - természetesen szigorúan a testvérek részére - egy kis füzetet adott ki, amely fenti páholyok történetét írja meg, alapításának évé 1886-tól 1913-ig.

Ebben a kis munkában megdöbbenő nyíltsággal és cinizmussal vonultatja fel Szalay a páholy több mint három évtizedes életét s ebben azt a kitartó és szívós munkát, amelyet nemcsak ez a páholy, hanem általában a magyarországi szabadkőművesség a keresztény vallások ellen tervszerűen imponáló szívóssággal végzett. Itt említi meg Szalay, hogy a Galilei kör miért alakult, hogy annak egyedüli célja volt az ifjúság lelkéből a vallásos nevelés kiöleése és besorozása abba szomorú csapatba, amely hihetetlen dühvel fordult a kereszténység ellen.

Megemlíti Szalay többek között azt is, hogy a páholyok radikális és vallásellenes iránya a Hungária páholyt és annak tagjait felszólalásra készítette s ezek nevében Mentsik főmester fel is szólalt, hogy a páholyt figyelmeztesse arra, hogy az a felfogás, melyet Szalay Károly testvér a pozitív vallásokkal szemben kifejtett, nem fér össze a szabadkőművesség alkotmányával, sem a szövetség szellemével.

Mentsik főmester berzenkedését természetesen lemosolyogta Szalay, aminthogy lemosolyogta azt a szabadkőművesek többsége is, amit Szalay könyvében örvendezve említi meg.

Bár ezért a vallástalan munkáért a Nagypáholy is megróttá a radikális páholyokat, ezek minderre nem adtak semmit, hanem folytatták tovább is a kereszténység elleni támadásaikat. Veres Ármín elpusztítandónak véli a vallási és egyházi hierarchiát, az iskolát, elkönfiskálándónak követeli a vagyont és megszüntetendőnek tartja a felekezetek politikai befolyását.

Pfeifer Ignác főmester, dr. Laufer József, Kunfi Zsigmond, Meggyes Simon, a vakolások egész sorozatán fejtik ki a vallás elleni terveket, egyiken a szekularizációt tárgyalják, másikon az állandó propagandát a vallások ellen, harmadikon a tanítóképzés államosítását szorgalmazzák és annyira mennek vak dühükben, hogy egyenesen kötelességükké tették a testvéreknek, hogy az antiklerikális mozgalomra vonatkozó profán eseményekről a páholyban hétről-hétre jelentést tegyenek.

Hogy a magyarországi szabadkőművesség mily lelkeséggel nézte a keresztény vallásokat, arra igen jellemző Szalaynak említett könyvében tett azon kijelentése, hogy "mivel filozofikus intézmény vagyunk, akár az ateizmus is több joggal

hirdethető itt, mint bölcsészeti rendszer, mintsem a dogmatizmuson felépülő pozitív vallások."

Ha tehát egyszer elkövetkezik a nagy leszámolás, a nagy kérdőrevonás a magyarországi szabadkőművesség nemzetgyilkos és lélekpusztító munkájáért, nemcsak az egyént

kell a vádlottak padjára ültetni, aki ennek a sötét célnak odaadta magát, hanem meg kell vizsgálnunk, hogy a keresztény vallások elkövetek-e minden tőlük telhetőt, hogy híveiket az e testületbe való belépéstől visszatartsák s harcbavetették-e minden erejüket, hogy a páholyok istentelen és hazafiatlan munkáját megakadályozzák.

Álljon tehát elő a katolicizmus is, a protestantizmus is, a csonka ország teteme elé, álljanak elő a katolikus és protestáns főpapok és papok, hogy megvizsgáljuk, teljesítették-e kötelességüket a vallásra, a lélekre és a magyar hazára egyaránt veszedelmet jelentő szabadkőművességgel szemben.

Különösen a papság, katolikusok és protestánsok, álljanak az első sorba, mint az isteni ige hirdetői, vallásuk őrei s adjanak számot e téren sáfárkodásukról, arról, hogy miként védték, óvták és figyelmeztették híveiket a veszedelemre, miként igyekeztek vallásukat megóvni a mételeytől, a lelkeket megőrizni attól a kárhozattól, mely a szabadkőművesség Isten elleni lázadásának büntetését képezi s miként teljesítették kötelességüket mint magyar emberek hazájuk iránt ezzel a nemzetrontó mozgalommal szemben. Mert a civil keresztény számára, ki ennek a pusztító áradatnak sodrába került, még lehet mentséget, lehet enyhítő körülményt találni, de a keresztény vallások papjai számára - különösen ha akadtak olyanok, akik maguk is tagjai voltak a szabadkőművességnek - nincs mentség, nincs felmentés sem Isten, sem a haza előtt.

*

Hogy a katolicizmus már régen felismerte a szabadkőművességben rejlő veszedelmet, történeti tény. 1717-ben alakult meg az első modernnek nevezhető nagypáholy Angliában, 1723-ban adta ki annak alkotmányát, Anderson skót protestáns lelkész, az intézmény egyik vezetője s már 1738 április 18-án XII. Kelemen pápa kárhóztatta munkájukat s eltiltott minden katolikus hívőt attól, hogy a páholyokba lépjen. Azóta a pápák egész sora újította meg ezt a tilalmat, így XIV. Benedek 1751 március 18-án, VII. Pius 1821 szeptember 13-án, XII. Leó 1826 március 13-án, XVI. Gergely 1832 augusztus 15-én kelt enciklikájukban. Különösen kárhóztatta IX. Pius pápa, aki több ízben is figyelmeztette a katolikus hívőket, a szabadkőművesség veszedelmességére, így 1846 november 9-iki "Qui pluribus", 1848 április 20-iki "Quibus Sanctisque", 1849 december 8-iki "Nosce et nobis-cum", 1854 december 9-iki "Singulari quadam", 1863 augusztus 10-iki "Quanto conficiamur moerore" című enciklikáival és allokúcióval. XIII. Leó, e nagy pápa figyelmét szintén nem kerülte el ez a veszedelem s 1884-ben így jellemzi a szabadkőművességet: "Ügy a ravaszságot, mint a merészséget egyesítve,

a szabadkőművesség a szociális hierarchia összes fokait ellepte és a modern államokban a szuverenitáshoz hasonló hatalmat kezd gyakorolni."

Látjuk tehát, hogy a katolikus Egyházat s a pápákat nem lehetett sem megtéveszteni, sem elnémitani ama frázisokkal, amiket a szabadkőművesség a tájékozatlan publikum számára oly nagy mennyiségben tart raktáron. A katolikus Egyház a modern szabadkőművesség megalakulása után azonnal szembeszállt ennek a földalatti szervezetnek céljával, törekvéseivel és nem késett híveit erre figyelmeztetni, sőt nem habozott a parancsának ellenszegülőt a legnagyobb büntetéssel sújtani. Pedig az a szabadkőművesség még korántsem volt olyan destruktív, mint a XX. század szabadkőművessége. Még akkor nagyon szőrmentén dolgozott, nagyon óvatos lépéseket tett s alkotmányában megkövetelte a hazafiasságot, megkövetelte az Istenben való hitet s kizárta tagjai sorából, akiknél ezek valamelyike hiányzott. És a katolicizmus mégsem hitt neki már ekkor sem s helyesen ismerte fel természetét még bölcsőjében.

A katolicizmus tehát megtette és megteszi kötelességét e téren is, mert ma is éppúgy kárhoztatja a szabadkőművességet, mint a XVIII. század közepén kárhoztatta s éppúgy védi híveit ennek az intézménynek mérgezésétől s az államot a szétzüllesztéstől ma is, mint védte századok óta más, hasonló veszélyektől.

De hát vajjon a magyar katolicizmus és a magyar katolikus papság nem tért-e el az Egyház fejének parancsaitól?

Büszkén mondhatjuk, hogy nem és ezt bizonyítjuk is.

Barcsay Adorján könyvének II. kötetében leközli a magyarországi szabadkőművesek névsorát, mely mintegy 13.000 nevet tartalmaz.

Hogy ebből mennyi a katolikus, megállapítani természetesen nem lehet, de nem is az a célunk. Szófogadatlan gyermek minden családban akad, züllött lélek minden vallásúak között található, ingatag, befolyásolható, tudatlan és igen gyalró hívő sok van a katolikusok között is. Minket itt az érdekel, hogy a papság mily viselkedést tanúsított a szabadkőművességgel szemben, mereven elzárkózott törekvései elől, vagy pedig odaadta magát - mint tag - istentelen és nemzetietlen munkájuk eszközéül. Másodsorban 124 pedig kutatni fogjuk azt, hogy az ú. n. felekezeti intézmények, nevezetesen a felekezeti iskolák tanárai mennyiben maradtak mentesek a szabadkőművességtől és annak törekvéseitől.

A névsorban összesen két katolikus pap szerepel. Egyik Hock János, ki Balog Károly néven vétette fel magát 1890-ben a Demokrácia páholyba, ahol a mesterfokot elnyerte s 1891, 1892, 1893-ban páholyszónok volt. 1894-ben azonban Hock a páholy engedelmével már kilépett a szabadkőművességből (fedezve) s azóta nem volt aktív tagja az intézménynek.

A másik katolikus pap Halász (Fischer) Antal néven, mint miszkolai plébános van bevezetve s Kassán vétetett fel 1918-ban a Resurrexit páholyban inasnak. Itt azonban nem tartjuk kizártnak a tévedést. Egyrészt, mert Miskola község nem volt Nagymagyarországon (talán Mislóka?) másrészt, mert a könyv a magyar név után a régi nevet is zárójelben közli, amit csak zsidó rabbinusoknál vagy zsidó tagoknál tesz meg.

A katolikus papság tehát nem hódolt a páholyok csábításainak s megtartotta e tekintetben az Egyház fejének parancsát.

Itt kell kitérnünk arra a szabadkőművesek által többször hangoztatott hazugságra, hogy a katolikus klérus főpapjai\ között is többen voltak a XIX. század második felében szabadkőművesek. így fel szokták említeni Haynald bíborost és másokat, sőt Prohászkat is. Hát ez vakmerő valótlanosság! Magyar katolikus főpap nem volt tagja soha a páholyoknak.

Azt is hangoztatják, hogy Horváth Mihály püspök és Rónay Jácint bencés tanár szintén aktív tagok voltak. A nyomát ennek a magyarországi szabadkőművességben nem találjuk, vagyis a magyar szabadkőművességhez ők sem tartoztak, magyar páholy tagjai soha nem voltak.

Arató Frigyes említi "A szabadkőművesség" című munkájában, hogy Horváth és Rónay a szabadságharc leverése; után külföldön lettek szabadkőművesek. Az emigránsok' ugyanis minden eszközt felhasználni igyekeztek letiport országuk javára, s midőn kint látták a szabadkőművesség; erejét, ezt is (helytelenül) céljaik szolgálatába akarták állítani. Valósággal felosztották maguk közt a szerepet, hogy ki melyik páholyba lépjen be, hogy minden ország szabadkőműveseit megnyerhessék terveiknek. így léptek be Arató szerint - Klapka Turinban, Horváth Mihály, Puky Miklós, Dessewffy Dénes Genfben, Vetter Antal, gróf Teleki László, Almássy Pál, Czecz János Parisban, Vukovits Sebő, Rónay Jácint Angliában, Hajnik Pál, Bethlen Gergely és Kossuth Lajos Amerikában.

Horváth és Rónay ezen lépése tehát egy nagy eszme érdekében történt, ami ugyan helytelen és nem menti őket, de megérthetővé teszi eljárásukat. Hogy az egész szabadkőművességgel nem éreztek valami nagy közösséget, az is bizonyítja, hogy mihelyt nem volt reá szükségük, többé nem is törődtek vele.

Ami már most a katolikus intézményeket, különösen a katolikus iskolákat illeti, azok sem tántorodtak meg egy percre sem.

Szerzetesi iskoláinkban egyetlen szabadkőműves nem volt.

Sem az egri, sem a pécsi katolikus jogakadémiákon egyetlen szabadkőműves tanár nem akadt.

A nagyvárad kir. kat. című, de teljesen az állam kezelése alatt álló jogakadémián egy szabadkőműves volt, Ágoston Péter; több ott sem akadt.

Ha már most a magyarországi kereszténység protestáns részét vizsgáljuk, illetve ha a lelkészi karnak viszonyát a szabadkőművességgel tesszük kutatás tárgyává, arra a megkapó felfedezésre fogunk jutni, hogy ezek nem is voltak egymásra nézve annyira idegenek, ellenkezőleg, a protestáns lelkészek és protestáns felekezeti intézmények tisztviselőinek jelentős része tagja volt a páholyoknak.

Nem tárgya ennek a munkának, hogy ezen meglehetősen érthetetlen lépés hátterét vizsgálja és magyarázza s így - bármily háládatos téma lenne is, - ezekkel az okokkal itt foglalkozni nem fogunk. Maradunk csak a tényéknél, ezek pedig azt mutatják, hogy:

I. Református részen

67 aktív lelkész,

11 református teológianár

és pedig

Debrecenben 5,

Sárospatakon 2,

Budapesten 2, és

Kolozsváron 2 helyezkedett el a páholyokban.

Nem lesz érdektelen megemlítenünk, hogy a református lelkészek közül 3 szuperintendens volt szabadkőműves, akik közül kettő megszállott területen, 1 pedig csonka Magyarországon tartózkodik.

A református felekezeti jogakadémiákon és lyceumokban, összesen 22 szabadkőműves tanár akadt, és pedig:

Mármaroszigeten 9,

Debrecenben 6,

Kecskeméten 5,

Pápán 1,

Sárospatakon 1.

II. Az ágostai evangélikus lelkészek közül a különféle szabadkőműves páholyokon helyet foglalt

23 aktív lelkész.

A teológiai fakultáson szabadkőműves volt 4 evangélikus teológiai tanár, és pedig

Eperjesen 2,

Soproniban 1,

Pozsonyban 1.

Az evangélikus jogakadémiákon és lyceumokban, szóval az evangélikus főiskolákon összesen

17 tanár volt szabadkőműves.

Ezek közül

Eperjesen működött 7,

Pozsonyban működött 5,

Selmecbányán működött 4,

Sopronban működött 1.

Az evangélikus lelkészek között is találunk oly lelkipásztort, aki ma aktív szuperintendens, s aki valamikor nemcsak egyszerű tagja volt a páholyoknak, hanem egyik hírhedt páholyunk alapítójaként is szerepelt.

III. Az unitáriusok között szabadkőműves volt összesen 8 lelkész. Szabadkőműves volt ezenfelül egyetlen teológiájuknak a dékánja is. Az unitáriusoknak sem jogakadémiájuk, sem lyceumuk nem volt és így ezen intézetek megvizsgálása tárgytalan.

IV. A zsidó hitfelekezet, amely pedig - miként több ízben igazoltuk, - valami nagy averzióval, a szabadkőművességgel szemben nem viseltetett sohasem;

16 rabbival volt képviselve a szabadkőműves páholyokban, hogy ezenkívül egyéb felekezeti intézményei miként voltak megfertőzve, azt megállapítani nem tudjuk, de már csak azért sem lehetett ez nagy szám, mert hittudományi intézeteikben szabadkőműves tanár nem akadt, egyéb felsőiskoláik pedig nekik nem voltak.

Közigazgatásunk és a szabadkőművesség

A szabadkőművességnek az egész világon egyik legcéltudatosabb tevékenysége arra irányul, hogy az állami és társadalmi élet minél több tagját megnyerje eszméi számára s belajstromozza a testvéri láncba. A szabadkőműves ember nemcsak egy intézmény tagja, hanem annak agitátora is, akinek elemi kötelességét képezi, hogy saját miliójében terjessze a fertőzést s minél több tagot szerezzen meg a szövetségnek.

Nem is tudnók másképpen elképzelni a szabadkőművesség hatalmát és az emberiségre gyakorolt óriási befolyását, mint csak úgy, hogy tagjai minden pályán, foglalkozási ágban el vannak helyezkedve, s ezek a tagok a saját hatáskörükben aztán mindent megtesznek - Igen sokszor foglalkozásuk rovására is, - hogy a páholyok parancsának eleget tegyenek.

Többször hivatkoztunk már eddig az egyes főszabadkőművesek beszédére, nyilatkozatára s tanításaira, melyekben a testvéreket állandóan figyelmeztetik, hogy szabadkőművesi kötelességeiket sohasem szabad szem előtt téveszteniük, s a testvér állása vagy közéleti működése soha ellentétbe nem jöhet a páholyok és a szövetség intézkedéseivel s ha ez mégis megtörténnék, úgy a szabadkőműves elsősorban szabadkőműves s csak aztán hivatalnok, köztisztviselője az államnak vagy egyes intézménynek.

Az a büszke kijelentés> melyet a nagypáholy hivatalos lapja a koalíció idejében Polonyi Gézának figyelmébe ajánlott, hogy t. i. a szabadkőművesség éppen olyan eltörölhetetlen nyomot hagy, mint a keresztség, a testvéreknek unos-untalan hangsúlyoztatik a páholyok munkáin, beszédekben és a szabadkőműves folyóiratok hasábjain, míg végül is ez a tudat valósággal második természetükké válik, mely aztán minden munkájukat determinálja.

Hányszor lát a jámbor profán halandó megfejthetetlen dolgokat, elképesztő intézkedéseket, kijelentéseket és utasításokat egyik-másik hatóságnál vagy azok fejénél, hányszor látja egy nagyszerűen klappoló intézkedés és tevékenység kontúrjait az államélet egyik vagy másik ágában, vagy a társadalmi téren s képtelen ezt a precíz összjátékot, ezt az aprólékosan kidolgozott tervet alapjáig követni, s kiagyalóját felderíteni. Ha azonban a fentieket szem előtt tartja, azonnal látni fogja, hogy az intézkedő egyén szabadkőműves, s ekkor már nagyon egyszerű a talány megfejtése.

Hogy csak egyetlen példát említsünk az elmondottak igazolására, élénk emlékezetükben élhet még olvasóinknak az 1918-as őszi forradalom sikerének egyik legnagyobb talánya. Mindenkit meglepett ugyanis a székesfőváros államrendőrségének máról-holnapra történt engedelmesség megtagadása törvényes feljebbvalóival szemben, s az a teljes odaadás, amellyel a forradalom szolgálatába állott. Lehet mondani, hogy ennek a revolúciónak a sikerét egyedül a fővárosi államrendőrség megingása okozta, enélkül ez soha diadalmaskodni nem tudott volna.

Tudta ezt minden magyar polgár. Tudta, hogy ez az államrendőrség a külföldi államoknak is mintául szolgált, hogy Nagymagyarországnak egyik legnagyobb büszkeségét képezte s a polgárság nyugalmanak legbiztosabb őreként volt tekinthető.

És mégis megtántorodott, mégis dezertált és pedig egyik napról a másikra.

Hogy mi volt ennek az oka? Nagyon megértjük, ha vezetőik névsorát a kézbe vesszük s a szabadkőművesek regiszterét átböngésszük. Akkor aztán arra a felfedezésre fogunk jutni, hogy mi sem lehetett természetesebb, mint ez az engedetlenség és fegyelmezetlenség, hiszen a főtisztek igen tekintélyes része akkor már régen a páholyok mélyen vakolgtatott azzal a radikális szabadkőműves társasággal, mely már évekkel azelőtt kidolgozta egy forradalom teljes tervezetét, s következetesen ebbe az irányba vitte az országot s toltta el az állami és társadalmi életet.

Hogy a szabadkőművesség a maga destruktív munkájának zavartalanságát biztosíthassa, ahhoz szüksége volt a közigazgatás behálózására és megfertőzésére is.

A közigazgatás ugyanis az állami élet vérkeringése. Legfontosabb szerve annak a hatalmas testnek, melyet modern államnak nevezünk. Ez a közigazgatás a maga kötetlenségével, gyorsaságával és - igen sokszor - felelőtlen kezdeményezésével óriási akadálya lehetett a magyarországi szabadkőművesség terjeszkedésének, nem is szólva arról, hogy csendőreivel, hatalmas tömegű közegeivel, akkor és úgy fojthatta volna meg a páholyok sötétjéből kilopakodott eszméket, amikor és ahogyan akarta.

Ennek a közigazgatásnak a megkaparintása, ennek a hatalmas apparátusnak nemcsak megszelídítése, de egyenesen a szabadkőmívesi célok szolgálatába állítása, akkora sikerrel járhatott a három pontos testvérek táborára, hogy azért igen sokat volt érdemes megreszkírozni.

Amint, hogy meg is tettek a szabadkőmívesek mindent, amivel aztán elérték, hogy nem volt a magyar közigazgatásnak olyan ága, ahol az ő embereik már pozíciót ne foglaltak volna el, nem volt az országnak olyan vidéke, ahol egészen a község háza jegyzői szobájáig le ne eresztették volna gyökerüket. A városok, a rendezett tanácsú és törvényhatósági városok rendőrsége, az egyes hivatalok tisztviselői kara kisebb-nagyobb tömegben szabadkőmíves volt és hűségesen szolgálta a páholyok utasításait közhivatalnoki minőségében is, s kezes közeg volt a vakolásokon kigondolt tervek végrehajtására.

Volt idő, mikor az ország csaknem minden nagyobb városának az élén szabadkőmíves polgármester állott, akik tisztviselőiket is bekényszerítették aztán a páholyokba.

A fővároson kívül - melynek adatait már közöltük, - szabadkőmíves vezetője volt Nyíregyházának, Marosvásárhelynek, Kolozsvárnak, Temesvárnak, Ungvárnak, Kecskemétnek, Bajának, Szombathelynek, Beregszásznak, Komáromnak, Máramarosszigetnek, Munkácsnak, Zilahnak, stb., stb.

A szabadkőmíves névsor szerint:

35 polgármester volt szabadkőmíves Nagymagyarországon.

A megyéknél már úgy látszik nem tudott a szabadkőművesség ilyen sikeresen hódítani, mert mindössze 4 aktív alispán volt szabadkőmíves.

A főispánokról - akik folyton változtak, - statisztikát nem készítettünk.

Már a szolgabírák nem állottak oly keményen ellene a csábításoknak, amennyiben közülük

54, míg a községi jegyzők közül

46 volt összesen szabadkőmíves, ami a régi Magyarország viszonyait tekintve, a szabadkőművességre nem nagy eredmény.

A rendőrségnél azonban dicsekedhetnek eredménnyel. Hazánkban ugyanis a békében kétféle rendőrség volt. Egyik a székesfőváros rendőrsége, melyet államrendőrségnek hívtak, s a belügyminiszter közvetlen parancsnoksága alá tartozott. Ez a rendőrség azonban csak a főváros területén működött, és semmi összeköttetésben nem volt az egyes városokban megszervezett rendőrséggel, melyet - némi államsegély mellett - csak az illető városok tartottak fenn. Ennek a rendőrségnek aztán

8 főkapitánya, 23 kapitánya,

5 fogalmazója volt szabadkőmíves.

Budapesten az államrendőrség kebelében pedig

3 főkapitány,

2 rendőrkapitány,

3 fogalmazó,

3 felügyelő,

1 detektív és a tisztviselői karnak még egypár tagja lépett be a páholyok kötelékébe. Még a határrendőrséget is megkörnyékezték a testvérek, pedig ez az intézmény csak e század első éveiben született meg. Itt is tudtak 2 határrendőrségi fogalmazót a testvéri láncba becsalogatni.

A szabadkőművesség - ha csak tehette, - szerette sejtetni, hogy az ő soraiban a régi osztrák-magyar haderőnek is számos magasrangú tagja búvóhelyet talált. Bár mindenki tudta a Monarchiában, hogy I. Ferenc József a leghigorúbban megtiltotta a tisztikarnak, hogy a szabadkőművesek közé lépjen bárki is közülük, azért akadtak, akik ezt a szabadkőműves dajkamesét hajlandók voltak elhinni.

Meg kell védenünk ezt a hadsereget ettől a ráfogástól. Sem a tengeri, sem a szárazföldi haderő tagjai között nem akadt csak egypár megtévedt egyén, aki szabadkőműves lett volna.

A monarchia tisztikara, úgy látszik annyira tisztában volt a szabadkőművesség céljaival, vagy oly elevenen élt benne legfőbb hadurának parancsa, hogy nem ült fel a csábítgatásoknak, s minden jel szerint oly merev magatartást tanúsított a szabadkőművességgel és a szabadkőműves eszmékkal szemben, hogy a páholylovagok nem látták tanácsosnak a tisztikart beinvitálni a páholyokba.

Ez a tisztikar ma már a múlté, a történelemé. De kriptája fölé kötelességünk odatűzni az elismerés szerény virágát, mely azt beszéli el, hogy akkor, midőn oly sokan megtántorodtak, oly sokan hűtlenek lettek esküjükhöz, a monarchia hadserege szeplőtlenül őrizte meg e tekintetben is a kardbojtot és felavatásakor letett esküjét. - Mindössze

2 tábornok,

1 ezredes,

2 honvéd százados,

1 őrnagy hadbíró,

2 ezredorvos

szerepel a szabadkőművesek névsorában.

Találkozunk ezeken kívül még

5 tengerészkapitány nevével is, akik azonban nem a hadi, hanem a monarchia kereskedelmi tengerészetének a létszámában szerepelnek.*

* A tábornokok, Türr és Klapka, az ezredes, egy nem magyar állampolgár, a két százados, tartalékos, a hadbíró és ezredorvos pedig zsidó.

A tanítók a szabadkőművességben

A modern államok trubadúrjai és regősei a tanítók, ők azok, akik az ifjúság lelkét, ezt az Istensóhajt dalra tudják hangolni s kicsiholni képesek belőle azon melódiákat, melyek egy nemzet jövőjét vagy pusztulását vannak hivatva zengeni.

Sokszor a szülői ház sem képes megbirkózni az iskolák szellemével, a szülők példája és tanításai sem képesek versenyre kelni a tanítók ezirányú munkájával. A gyermek, az ifjú viaszpuha és minden példa és tanítás befogadására reagáló lelke, az iskola padjaiban telik meg egész életére való tartalommal, innen viszi magával - túlnyomó részben, - azt az erkölcsi és világnézeti útravalót, mely e földi vándorlásán táplálékát képezi. A történelem szinte ordítja lapjain a tanítóság nemzeti fontosságát s munkájának egy-egy ország jövőjére kiható eredményét. A régi Görögország nagysága és hatalma, pedagógusai tanításának eredménye; a középkor szerzetes iskolái vetették el magvát a lovagi erényeknek és az egyházzért és a hazáért önfeláldozásra kész lelkületű hősöknek. Az egész művelt világon szállóigévé vált, hogy Németország nagyságát és népének fegyelmezett lelkületét tanítóinak köszönheti, s hogy az 1870-es német-francia háborút nem Moltke és Bismarck, hanem az iskolamesterek hadjáratának lehet nevezni.

A tanítóság lelkületének és eszméinek másolatát látjuk Franciaország mai generációjánál, mely meddővé teszi a gloire földjét s radikális és ateista eszmékkel szaturáltan kerülve ki szabadkőműves és szocialista oktatóinak kezei közül, egész életén csak gondot jelent államának, s még több gondot és dolgot jelent a büntető bíróságoknak, akiknek statisztikája ijesztő mérvben emelkedik évről-évre a laikus oktatás, a vallástalan nevelés, az Isten nélküli erkölcs és a szabadkőművesség irányítása nyomán.

Károlyi Sándor mondotta valamikor, hogy akié a föld, azé az ország. Lehet ez az axióma találó, de mi azt hisszük, hogy még nagyobb igazsága van annak, aki azt állítja, hogy akié az ifjúság lelke, azé az ország jövője. Ha ezt a lelket a felforgatások, az elégedetlenség, a társadalmi egyenlőtlenség tudatával töltjük meg, ha számúzzuk belőle a valláserkölcsi fogalmakat, ha kimossuk belőlük a hit bázisát és elsorvasztjuk bennük a nemzeti eszmények gyenge palántáit, egy sötét lelkű, lázongó kedélyű és minden forradalomra kapható generációt adunk az országnak, s izzó gyűlölettel telt szívű emberekkel népesítjük be az államot. Hogy mit képes a gyermekből és az ifjúból az iskola faragni, hogy mennyire sikerül neki a családi ellenhatás leküzdése mellett az istenképmást letörölni az ember arcáról és valami természeti szörnyé gyúrni át, azt bizonyítják Szovjetország adatai, s azok a statisztikák, melyek az ottani ifjúságról a világlapokban minduntalan megjelennek.

Az ifjúság nevelése tehát minden szervezetnek, rendszernek, iránynak és vallásnak legfőbb feladatát és törekvését képezte a történelmi idők minden korszakában.

Hosszú évszázadokon keresztül csak az Egyház létesített iskolákat és csak az adott ezeknek tanítókat. A kereszténység megoszlása után minden felekezet ezt a területet őrizte a legféltekenyebben, mert arról, hogy híveit saját erkölcsisége szerint vezesse be az életbe, egyetlen vallás le nem mondott, de nem is mondhat le soha.

Mikor pedig az állam a XVIII. században rájött arra, hogy egyik legfőbb érdeke neki is az iskolák felállítása, s azokban a felügyelet gyakorlása, ez a törekvés, mint a legeminensebb állami feladatok egyike szerepel a modern kormányok programjában. A szovjet ezt a nevelést oly nagyra értékelte, hogy propagandájának és agitációjának legnagyobb apparátusát erre a térre koncentrált, az ú. n. utódállamok is, a trianoni szerződés megtarthatása egyik legfontosabb eszközének ezen iskolai nevelést tartják, mint ahogy Mussolini is teljesen az ifjúság vállaira rakta az ő rendszerét, s az iskolák padjaiban készíti az alapot annak szilárdsága és jövője alá.

Nagyon természetes, hogy a szabadkőművesség is tisztában volt és tisztában van azzal, hogy hatalmának csak akkor vethet biztos és megingathatatlan alapot, győzelmét és uralmát csak azon esetben tudja vitathatatlanná és maradandóvá tenni, ha a gyermekek és az ifjúság lelke minden táplálékát nem a templomokból és nem a nemzet múltjából, hanem a páholyok lázongó elveiből, forradalmár eszméiből fogja kapni. Míg az iskola nem az övék, míg a katedrán más tanítások, míg az okiratok seregében más példaképek is találhatóak, mint amiket a szabadkőművesség hirdet és mutat, addig részleges eredményről, ideig-óráig tartó betörésről és pozíció foglalásról talán lehet beszélni, de maradandó sikert aratni képtelenség. Már a XVIII. század második felében az volt tehát - különösen a latin irány - programja, hogy megkaparinthassa az iskolákat, s azokból kiszoríthassa mindazon tanokat, melyek az ő magyarázatait keresztezik vagy cáfolják, és az örök szabadkőműves eszmény diadalának útjában állanak. Hogy ezt elérhesse, ahhoz szükséges volt a tanító-személyzet megszervezése és a páholyokba való becsalogatása, mert ezzel egy csapásra két legyet lehetett ütni. Egyrészt kézben tarthatták a szabadkőművesek az iskolát, ellenőrizhették annak munkáját, másrészt a testvéri láncba behúzott tanító kulit munkába lehetett fogni s átalakítani lelkét a szabadkőműves tanok és eszmék számára és szolgálatára. Az ilyen "testvér" tanító egy-egy hatalmas agitátor lett a páholyok kezében s tehetséges destruálónak bizonyult az ifjúság között.

A szabadkőművesség tehát két hatalmas fronton küzdött az ifjúság lelkének megszerzéseért. Az egyik fronton minden erejét latbavetette, hogy az iskolákat a felekezetek kezéből kivehesse. Ezért zengett az egész XIX. század folyamán megszakítás nélkül a kultúrvilágon a jelszó, hogy meg kell fosztani a vallásokat az iskolák felállításának jogától, s ezért lett ez minden páholy legfőbb törekvése és minden szabadkőműves legelső programja.

Hogy a közönséget gyanakvóvá ne tegyék, hogy a szülők figyelmét az ezen jelszó mögött meghúzó szabadkőműves törekvésre fel ne hívják, igen óvatosan

dolgozták meg a talajt. Azt hirdették, hogy őket egy magasabb cél vezeti ezen munkájukban, nevezetesen vissza akarják adni az államnak a nevelés jogát, melyet a felekezetek évszázadokon keresztül maguknak foglaltak le, holott a nevelés szervezése és irányítása ex professo állami feladat. Nem haza beszélnek - hangoztatták folyton, - nem ők akarnak a felekezetek helyére lépni, hanem az államot akarják ott behelyettesíteni, ami ellen senkinek sem lehet kifogása, hiszen fel sem tehető, hogy az állam, erkölcstelen, istentelen tanokat terjesszen, vagy ilyenek propagálását megengedje. Nincs tehát veszélyben a jövő nemzedék lelke, mert az államban bízni lehet és bízni Kell, az nem adhatja oda magát a felforgató tanoknak, s saját érdekében sem tűrheti, hogy iskoláiban a hazafias és valláserkölcsi nevelést mellőzzék, vagy elsorvasszák.

Arról természetesen nem beszéltek, hogy ha a felekezetek kezéből kicsavarták az ifjúság vezetésének lehetőségét, akkor nekik már többé-kevésbé nyert ügyük is volt. Hiszen az állam és ők egyek voltak, Franciaország és Olaszország kormányzata pl. csak szolgálalkú végrehajtója volt a páholyok parancsának és intézkedésének. Az ilyen államtól a szabad-kömvességek igazán semmit sem kellett tartania, ez az állam az ő szabadkőműves vezetősége és kormányai lévén nem is volt más, mint egy monstruózus nagypáholy, amely simán fakasztotta eredményekbe a vakolások határozatait.

A másik frontot az a tervszerű és szívós agitáció képezte, amivel a tanítói kart a páholyokba való belépésre akarták csábítani. A hízélgések, az ígéretek egész özönét záporozták rájuk, emberi gyengeségeket, jogos igényeket, állami balfogásokat, társadalmi ferdeségeket, mindent felkaptak, kihasználtak, hogy a tanítóság hajlamát megnyerhessék. Legfőképpen pedig megcsillogtatták előttük az anyagi előrehaladás fényes és sóvárgott perspektíváját, s a mellőzés, a gúny, a kellemetlenkedések tüskéit helyezték kilátásba annak, aki szirénhangjaikat érzéketlenül bocsájtotta el füle mellett.

A munka nem is volt meddő. Alább látni fogjuk, hogy hazánkban is tanítóságunk hatalmas rajokban szakadt le a nemzeti és vallási eszmény fájáról s hullott bele a páholyok belsejébe s lett végrehajtó közege, szomorú eszköze a szabadkőművesség pokoli törekvéseinek.

A szabadkőművességnek ezt a hő szerelmét a tanítóság iránt, nagyon természetesen a magyarországi páholyok is felfedezték magukban. Nem volt egyetlen társadalmi osztály, egyetlen foglalkozási ág, amelyet oly kitartó tolakodással környékeztek volna meg, mint az ország oktató személyzetét. Egymásután agyalták ki a páholy munkákon a legkülönbébb terveket, amelyek mind azt a célt szolgálták, hogy a tanítóságot betereljék szövetségük karámbába.

A Kelet 1911. évi február 20-iki száma ki is adja a jelszót, hogy "akié az iskola, azé a jövő, nagy hatalmi kérdés annak birtoklása". Az általuk már előbb megalapított "Tanítók Szabad Egyesülete" útján vélik céljukat elérni, amely egyesület működése előtt - mint Somogyi Béla egyik beszédében mondotta, - már nincs meg a régi akadály, megbukott az a miniszter, aki ennek a mótelyező intézménynek

megteremtését gátolta (Apponyi). Most érkezett egy átmeneti pillanat - folytatja később Somogyi, - amikor nem reakcionárius ember ül a közoktatásügyi miniszter hivatalában, hanem Székely Ferenc (ez az ő emberük volt. Szerző). Ezt a pillanatot gyorsan felhasználva... siettünk az egyesületet újra megalakítani, alapszabályainkat betérjeszteni és az ideiglenes közoktatásügyi miniszter ezeket jóváhagyta,"

Íme a klasszikus példája annak, hogy mit jelent egy 4 pozícióba szabadkőművest ültetni.

Rendkívül érdekesen indokolja meg Somogyi fenti előadásában azt a jelentőséget, amit a tanítóság megszervezése a szabadkőművességnek jelent. Leközljük szószerint, mert szeretnők, ha ezek a szavak az illetékesek fülében állandóan ott zsongának. "Akik meg vannak már nyerve - mondja Somogyi Béla, - úgyis a mi eszméinket hirdetik, terjesztik, terjeszthetik is, mert hiszen a tanárok és tanítók ma is olyan szellemben taníthatnak az iskolában, amilyenben akarnak... Huszonegy esztendő óta a falusi elemi iskolában... mindig azt tanítottam, amit én akartam és mindenki azt taníthatja, mert zsandárt mégsem lehet a tanító mögé állítani. Azért akarunk tanítókat megnyerni, mert akkor a mai rendszer mellett ; és annak ellenére is, csak a mi szellemünkben fognak tanítani."

A Kelet 1911. évi 5. számában olvassuk annak magyarázatát is, hogy miért harcolt a szabadkőművesség a felekezeti iskolák és a felekezetek oktatása ellen, az állami iskolák javára. Azért, mert "az állami iskolák szabadabb szellemű mozgása, tágasabb tért nyit a tanítónak szabadkőműves irányú tevékenységre". Hátha még a feljebbvalók között is sok már a testvér! Akkor van csak szabadság, s akkor lehet aztán nyakló nélkül a szabadkőműves eszméket terjeszteni s kinevelni végül is azt a tanítótípust, mely egy napon nyíltan kijelenti, hogy "nem nevelünk többé az elnyomó osztály történelmi dicsőségével elkábított, álhazafisággal maszlagolt népet A történelmi igazságot fogjuk tanítani, hogy ezer esztendő óta a nagybirtokos osztály folyton nyúzta a dolgozó népet... Ilyeneket fogunk mondani, tanítani." (Új Korszak.)

S tartozunk az igazságnak annak kijelentésével, hogy a , szabadkőművességnek a tanítósággal szemben tanúsított szerelme nem volt platonikus, nem maradt meg protezsálása csak „, az ígéretéseknél. Ha nemes indokból fakadt volna, kétségkívül méltóvá válik minden magyar ember elismerésére. Mert határozott hozzáértéssel, szigorú körültekintéssel, a nagy vonalakban éppúgy, mint a kis részletekben való teljes elmélyedéssel tárta fel a tanítóság ferde és abszurd helyzetét s vitán kívül igazságos követelményekkel lépett fel az állam életében oly nagy szerepet játszó ezen foglalkozási ágnak nemcsak anyagi, hanem erkölcsi gyarapítását illetőleg is. A határozottan mostoha elbánásban részesített oktató személyzet egyetlen sérelme sem kerülte el figyelmét, iskoláink lehetetlen helyzete, elmaradottsága, a tanítási rendszer hiányai és avultságai, megcsökönnyösödött elvek és nézetek, mind a páholyok munkatábláján szerepeltek és úgy ezek megszüntetése, mint a tanítóság előhaladása, állandó témája volt a szabadkőművességnek.

Tessék ezek figyelembevételére után bárkinek is elképzelni, hogy mily hurokat érintettek ezek a hangos, sokszor durva és kíméletlen szabadkőműves követelések és megállapítások a mostoha sorsban magára hagyott tanítóság körében. Ez az elhagyott osztály, melyet egy szűk látókörű állam és egy süket és vak társadalom semmi méltánylásban nem részesített s elismeréséből a legkevesebbet éppen ezeknek juttatta, nagyon, de nagyon felfigyelt ezekre a szavakra.

Az ílymódon megfogott tanítóság aztán már kész préda volt a szabadkőművesség kezében. Hogy jobb belátásra ne juthasson, hogy az önzetlen jóindulat éppen nem önzetlen rugóit fel ne fedezhesse, arról a páholyok gondoskodtak. Különbéféle egyesületekbe tömörítették az elcsábított tanerőket, részükre lapokat és folyóiratokat szerkesztettek, melyeket vagy ingyen vagy nevetségesen olcsó áron árusítottak.

Így alakították meg a Magyarországi Tanítók Szabad Egyesületét, majd ennek feloszlata után más néven ugyan, de tovább is fenntartották. A fővárosi tanítóság számára külön egyesületük volt, melyben igen eleven élet folyt.

Idéztük már a munka I. kötetében azokat a terveket, melyet felvetettek a tanítóságnak lapokkal és folyóiratokkal való ellátását illetőleg. Páholyok vették meg és különféle címekre küldték a "Világot", mint tiszteletpéldányt, az egyszerű falusi tanítónak, aki majdnem oda lett a nagy meghatottságtól, hogy őt egyszerre ilyen nagyra értékelik a "neves pesti tudósok és szociológusok". Ugyancsak a tanítók számára készült az "Új Korszak" című hetilap is, mely már leplezetlenül forradalmasított. De olcsón és készségesen küldték a szabadkőművesség "hochelegant" folyóiratát, a XX. Századot is, vagy a Fényes 138 Samu szennylapját, az "Úttörőt". Ezenfelül elárasztották az országot részletfizetésre kínált "tudományos" könyveikkel, melyek végérvényesen befejezni voltak hivatottak azt az átalakítási folyamatot, mely egy derék és becsületes tanférfiúból gőzölgő fejű forradalmárt teremtett.

Így aztán megérthető, ha már 1914-ben a fővárosi tanítók egy gyűlésén, a többség határozattá emelte a tanítóság azon követelését, hogy a vallásoktatást az iskolákból ki kell tiltani s a tanító- és tanítónőképzést a felekezetek kezéből feltétlenül ki kell venni.

Így aztán az is érthető és valószínűen igaza is van Somogyi Bélának, ha már 1911-ben eldicsekedett vele, hogy hiába a kormány ellenőrzése, hiába a Tanítók Szabad Egyesületének feloszlata, "mert fontos tünet, hogy pontosan ugyanakkor (t. i. mikor a felfüggesztés megtörtént), szinte tüntető számban keresték fel a tanítók, mint keresők szövetségünket." (Kelet, 1911. 5. szám.)

Ugyaníly módon vetették ki a hálót a középiskolák tanárai után is. Itt a régi egyesületekbe lopakodtak bele, s aztán ezeket próbálták radikális irányba vinni. 1913, 1914-ben már ezekben is megvolt a többségük s csak kegyeletből és a

kormányzat felfigyelését elkerülendő, tartották meg a régi - nem szabadkőműves - elnököt, de körülötte már a tisztségek a páholylovagok kezében voltak.

Mételyező munkájuk az egyetemet sem kímélte meg, azok tanárait is nagy szakaszokban hódította meg a szabadkőművességnek. Ezek az egyetemi tanárok vagy beteges hiúság, vagy kiszámított történeti alkalom, vagy egy rosszul értelmezett eszme hatása alatt kérték felvételüket, s akkor egészen biztosak lehettek abban, hogy igen rövid idő múlva tehetségük és tudományos felkészültségük az egész országban ki lesz kiabálva, folyton ismételve, minden mondatukból a mély és ragyogó elme csodás bölcsessége lesz kimutatva, ha pedig a páholyokba be nem lépnek, vagy agyonhallgatás lesz a sorsuk - ami még a jobbik eset volt, - vagy egyenesen kaján gúny és ízléstelen, habzósájú kritika és talmudizú átkozódás és szellemeskedés fogja kísérni minden tudományos lépésüket.

Ha valaki az olvasóink közül azt hinné, hogy a most elmondottakba talán némi túlzás is vegyül, annak azt feleljük, hogy szíveskedjék a múzeumok polcain, a könyvtárak mélyén meghúzódó s az 1900-1916. évek között megjelent folyóira-
139

tokát, lapokat, beszédeket böngészgetni, s rá fog jönni arra, hogy a fentiekben egy csepp túlzás sincsen. A szabadkőművesség hatalmának és terjedésének éppen abban volt legnagyobb titka - általában egész máii okokban, mint az elveik nagyszerűségében, - hogy a nekik behódolt egyének érvényesülését elősegítette, sokszor lehetővé tette. Ezek az egyének ugyan erre legtöbbször semmi tekintetben rá nem szolgáltak, de mert szabadkőművesek voltak, egyszerre híresek lettek. Ezzel szemben a nem szabadkőműves, vagy ennek eszméivel éppen ellentétes elveket valló egyetemi professzor a permanens lesajnálás pergőtüzében állott, tőle megtagadtatott minden tehetség, minden tudomány.

Hát bizony az ilyen állapot elviseléséhez kellett bizonyos lelki erő, s akiben ez nem volt meg, - az elment szabad-kőművesnek.

Ennek a munkának, ennek a tervszerű agitációnak, ennek a szívós lélekmérgezésnek aztán meg is volt a fényes eredménye, amit az alábbiakban mutatunk be:

Szabadkőműves tanító volt Magyarországon összesen 1450.

Ebbe a számba az egyetemi tanárok nincsenek beszámítva.

Ez az 1450 szabadkőműves tanerő az egyes iskolák fő-típusai szerint a következőképpen oszlott meg:

elemi iskolai tanító volt	352
polgári iskolai tanító	173
reáliskolai tanár	86
gimnáziumi tanár	346
kereskedelmi iskolai tanár	138
más típusú iskolában	355
összesen:	1450

Hogy ebből a számból mennyi esett a fővárosra, nem tudjuk. Különösen nem tudjuk az elemi iskolai tanítóknál, de hogy tekintélyes részt foglaltak el, az bizonyos.

A főváros tulajdonát képező intézetekben imígyen helyezkedtek el:

Szabadkőműves volt 10 kereskedelmi iskolai tanár
9 fővárosi reáliskolai tanár
27 fővárosi polgári iskolai tanító
5 ipariskolai tanító
15 különféle fővárosi intézetben működő tanerő.

Megdöböntő képet kapunk akkor is, ha az egyetemi és a főiskolai szabadkőműves tanárok grafikonját vetítjük e könyv lapjaira.

Összesen 179 egyetemi és főiskolai tanár volt szabadkőműves. Ennyi pedagógus volt hivatta arra, hogy a szabad- < kőművesség szellemét, a páholyok sötét határozatait a katedrákon fogantatba vigye, hogy a vakolásokon kimondott szavakat, mint izzó, egy életen át égető valóságot ágyazza be az ifjúság lelkébe.

Ne értessünk félre. Nem állítjuk - hiszen könyvünk előszavában is alludáltunk már reá - hogy minden szabadkőműves főiskolai és egyetemi tanár égő kanóccal járó kommunard volt, hogy csak azt tekintette feladatának, miszerint lelkileg minél jobban lezüllessze az ifjúságot. A nevek és az illetők tettei és jellemei után tényleg nem lehet azt a sötét és vigasztalan diagnózist kimondani. De azt nekik is be kell vallaniok, hogy erejük meggyöngült, hogy azzal a lelkeséggel épen a szabadkőművesség ballasztja miatt nem tudták a kezükbe kapott ifjúság lelkében az ideálokat úgy kiformálni, ahogyan egyébként tehették volna. Másrészt meg aktív agitátor tanártársaik és szabadkőműves testvéreik tényleges lélekrombolását ezen minőségük akadályozta meg, hogy elgáncsolják, vagy ellenük határozottan és teljes lelkeséggel küzdhessenek.

A 179 szabadkőműves főiskolai tanár így oszlott meg:

Budapesten egyetemi rendes tanár 24

Budapesten egyetemi magántanár	55
Vidéken egyetemi rendes tanár	13
Vidéken egyetemi magántanár	7

A budapesti egyetemen tehát összesen tanított 79 szabadkőműves rendes-, rendkívüli- és magántanár. A vidéken egyetemen tanított összesen 20 szabadkőműves tanár.

A különféle főiskolákon az alábbi számoszlop tünteti fel a szabadkőműves tanerőket:

Szabadkőműves jogakadémiai tanár volt összesen 28.

Állami jogakadémia kettő volt a kassai és a nagyváradi, ezen utóbbin volt ... 1 szabadkőmíves tanár.

Felekezeti jogakadémiák voltak.

a) Katolikusok Pécsen és Egerben, egyiken sem volt szabadkőmíves tanerő.

b) Református jogakadémia volt Debrecenben, Kecskeméten, Mármharosszigeten és Sárospatakon.

Ezen jogakadémiákon összesen 27 szabadkőmíves tanár tanított.

c) Evangélikus jogakadémia volt Eperjesen és ezen 6 szabadkőmíves tanerő működött.

A teológiákon a szabadkőmíves sikert az alábbi statisztika mutatja:

a) róm. és görög, szert. kat. teológia volt minden egyházmegye székvárosában, ezenfelül Budapesten, voltak továbbá az egyes szerzetesrendeknek a tartományfőnökség székhelyén.

Ezek tanárai között nem volt szabadkőmíves.

b) Református teológia szintén több volt, ezek tanárai között azonban már // tanár volt szabadkőmíves. (Debrecenben 5, Sárospatakon 2, Budapesten 2, Kolozsváron 2.)

c) Az evangélikus teológiákon 4 szabadkőmíves tanár tanított. (Eperjes 2, Sopron 1, Pozsony 1.)

d) Az unitáriusok egyetlen kolozsvári teológiáján 7 szabadkőmíves tanerő helyezkedett el.

e) A görögkeleti teológiákon nem volt szabadkőmíves tanár.

f) a zsidó hittudományi főiskola tanárai között sem volt szabadkőmíves.

Gazdasági akadémia tanár 8 volt szabadkőmíves.

Kereskedelmi akadémiai tanár 8 volt szabadkőmíves.

A Lyceumokban (Mármharossziget, Sopron, Selmezbánya, stb.) 72 szabadkőmíves tanerő tudott érvényesülni.

A képzőművészeti akadémian 1.

A zeneakadémian 6.

A színművészeti akadémian 1 szabadkőmíves tanár tanított.

A végösszesítés tehát a következő:

Szabadkőmíves volt:.

Budapesten	79 egyetemi tanár
Vidéken	20 " „
Jogakadémiákon	28 tanár
Gazdasági akadémiaikon	8 "
Kereskedelmi akadémiaikon	8 "
Protestáns főiskolákon	16 "
Lyceumokban	12 "
Zeneakadémian	6 "
Képzőművészeti akadémian	1 "
Színművészeti akadémian	1 "
Összesen:	179 tanár.

Az ország legfőbb nevelőintézeteinek ezen nagyfokú elfertőzöttsége természetesen nem maradt, amint, hogy nem is maradhatott hatástalanul a pedagógia széles mezejének más és más részében munkálkodó oktatókra sem. A szabadkőművességnek volt gondja rá, hogy erre a figyelmet felhívja, s a netalán habozók és vonakodók amúgy is nagyon lecsökkentett intenzitású ellenállását megtörje. Látták maguk előtt a példákat, látták, hogy a szabadkőművességbe történt benevezésnél nem következett el a felettes hatóság megtorlása, ellenkezőleg, mihelyt a felavatás megtörtént, egyszerre csak megindul országos útjára az új testvér hírneve, amely abban az irányban növekedett és erősödött, amilyen erővel az magát a szabadkőművességnek átadta, s a páholyok intencióinak propagálójává vált.

A fertőzés mérvét mutatja az is, hogy volt idő Magyarországon, mikor 32 tanfelügyelő volt szabadkőműves. Miskolc, Szolnok, Nyíregyháza, Beregszász, Arad, Eperjes, Szeged, Besztercebánya, Eger, Lőcse, Debrecen, Ungvár, Kolozsvár, Brassó, Pécs, Sopron stb. stb. városok, illetve megyék, tehát olyan legfőbb tanügyi vezetők kezében voltak, akik a páholyok parancsa szerint voltak kötelesek a népoktatás félelmetesen fontos ügyét kezelni. Nem állítjuk mi azt, hogy ezek a szabadkőműves tanfelügyelők dühödt forradalmárok és ateisták voltak, de az bizonyos, hogy sem agyukat, sem lelküket, tehát sem értelmi, sem érzelmi világukat nem hagyták fertőzetlenül a páholyok bizalmas tervei, a testvérek forradalmi szónoklatai, a szabadkőműves könyvek és a hivatalos páholyfolyóiratok Istent és vallást, nemzeti eszményt és hazafiságot becsmérő és cinikusan gúnyoló cikkei. Fel sem lehet tételezni, hogy egy szabadkőműves ember igaz és meggyőződéses híve lehessen pl. a kötelező vallásoktatásnak, hogy belássa ennek nagy nemzeti fontosságát és a polgárok lelkületére és , jellemére gyakorolt üdvös hatását. Bármily elfogulatlanak , és igazságosnak mutatkozott is az a szabadkőműves tanfelügyelő, kétségtelen, hogy egy-egy megjegyzése, odavetett mondata a páholymentalitás visszhangja volt. Ha aztán kedvét találta ennek a szabadkőműves szellemnek a propagálásában, úgy nemzedékekre megmérgezte egy vagy több vármegye népének a lelkét.

Megdöbentő szám ez, amely azt mutatja, hogy Nagymagyarország összes tanfelügyelőinek csaknem a fele szabadkőműves volt s minthogy - nyers statisztikával élve - ugyanezen rész az ország ugyanolyan részének elemi és polgári iskolái felett gyakorolta a felügyeleti jogot és irányította az alsó intézetek oktatásának mikéntjét; elmondhatjuk, hogy Nagymagyarország elemi és polgári iskoláinak csaknem felénél szabadkőműves szellem és irányítás grasszált.

Mindez csak a tanfelügyelőkre áll. Hát hol vannak még a különféle szakiskolák vezetői? Hány volt ezek között a szabadkőműves? Belesápad a gondolkodó elme, ha látja azt a határnélküliséget, amelyen a szabadkőművesség minden ellenakció, minden versenytárs nélkül kénye-kedve szerint dúlhatott és pusztíthatott, irthatta és sorvaszthatta a nemzefiak azon csemetéit, melyek sudárbaszökésétől vagy elsatnyulásától egy nemzet nyugodt jövője vagy biztos pusztulása függ.

Ámde még mindig nem tekintettük végig a magyar pedagógiai tartomány egész területét. Az egyetemek és a tanfelügyelők, valamint a különféle intézetek tanítói mellett más rétegre is kiterjeszthette hatalmát a szabadkőművesség. Mint általában szokása volt, nem elégedett meg csak a közkatonák besorozásával, hanem a vezetőséget is meg akarta kaparintani magának. Tudta jól, hogy egy-egy hivatalfőnök sokkal többet tehet az ő terveinek kivitelét illetőleg, mint a névtelen és szűk határok között mozgó oktatószemélyzet, tisztában volt azzal, hogy az igazgatók azok, akik a kezükre bízott intézet szellemi irányításában a legfőbb tényezők, hogy tehát ezek megszerzése a szabadkőművességnek nem egy embert, nem egy testvért, hanem egy egész iskolát jelent.

Minden erejével arra törekedett tehát, hogy ezeket a páholyokba csalogassa, vagy úgy, hogy a már igazgatói pozícióban levő tanerőt nyeri meg magának, vagy úgy, hogy az egyes intézet részére az általa kinevelt, saját eszméivel és vágyaival megtöltött egyént neveztet ki, vagy választat meg. Így egy csapásra két legyet üt, mert - mint fentebb említettük - az iskola vezetőjének megnyerésével többet kapott, mint egyetlen testvért, másrészt mert szert tett egy kitűnő agitátorra, aki ha mással nem, de a hivatali felsőbbség presztízsével és hatalmával a vezetése alatt álló tanerőkből igen alkalmas volt új tagok szállítására.

Az bizonyos, hogy e téren is kitűnő eredményt ért el a szabadkőművesség. Az intézetek vezetősége nagy tömegben lépett be a páholyokba, s lett hűséges végrehajtója azok határozatainak.

Szabadkőműves igazgatók voltak:

elemi iskolai	118
polgári iskolai	38
kereskedelmi iskolai	26
árva- és szeretetházi	18
ipariskolai	13
vakok és siketnémák	12
reáliskolai	5
gimnáziumi	17
tanári és tanítóképző	12
felsőbb leányiskolái	3
fém- és faipari szakiskola	5
zeneiskola és konzervatórium	5
gyógypedagógiai	1
szakfelügyelő főigazgató	7
lyceumi	2
gazdasági akadémia	5
jogakadémiai	3

teológiai	2
kórház	14

színművészeti akadémiai keleti keresk. akadémia nemzeti színházi gyűjtőfogházi
iparművészeti társulati társadalmi múzeumi iparmúzeumi
közigazgatási tanfolyami gyorsíró iskolai vincellériskolái
összesen: 316

Akik tehát a magyar nép lelkének megroppanása, a nemzeti érzés csökkenése és a két forradalom sikere fölött meditálnak és vitatkoznak, nézzék meg a most közölt adatokat, s magyarázatot fognak találni bennük mindazon kérdésekre, amelyeket eddig tengernyi cikk, bombaszt és beszéd sem tudott megoldani.

A szabadkőművesek a vezető állásokban.

Említettük már, hogy a szabadkőművesség törekvésének a csúcspontját az képezte, hogy lehetőleg egy-egy intézmény, vállalat vagy iskola, esetleg hivatal fejét nyerve meg a szövetség számára.

A szabadkőművesség nem fektette a fősúlyt sohasem arra, hogy minél nagyobb számú egyént fogjon be s hatalmas tömegével tudjon hatást elérni s céljait a kebelébe tartozó végeláthatatlan Sorok erejével tudja elérni, ő nem a kvantitást, hanem a kvalitást nézte és nézi ma is. Neki olyan emberekre volt és van szüksége, akiknek hatáskörük van, akiknek kezében hatalom érvényesül, vagy akik a társadalmi téren bizonyos vonzóerővel rendelkeznek. Nem jelenti ez azt, hogy csak a jellemileg, erkölcsileg, vagy más kiválóság folytán a tucaton felülemelkedő férfit akar a szövetség kebelébe bevonni, mert e tekintetben nem válogató. Neki csak a kiemelkedés a fontos, hogy ezt mily eszközökkel érte el az illető, akire hálóját kivetette s aki éppen akkor vezető pozíciót foglal el, az őt nem érdekelte. Az ő elve valóban az volt és az ma is, amit évszázadok óta leginkább ő és az ő emberei akarnak a jezsuitákra kenni, hogy a cél szentesíti az eszközt. Ha a felveendő testvér hatalmat jelentő állásához vér, könny, nyomor, halál tapadt is, az nyugodtan és tapsok között foglalhatott helyet az oszlopok alatt, ezért ugyan őt a szabadkőművesség meg nem vetette, s ki nem közösi.

A szabadkőművesség ugyanis mindig úgy okoskodott, hogy a sikerhez nem feltétlenül szükséges nagy tömeg, a páholyok határozatainak foganatosításához nincs szükség a mobra, a teljesen jelentéktelen plebsre. Sőt ez igen sok esetben még gátolja az eredmény elérését, mert rendkívül nehéz, néha meg egyenesen lehetetlen heterogén tömegben egységes akaratot, egységes munkaprogramot és egységes kivitelhez szükséges lelkiületet megteremteni, feltétlenül helyesebb és célravezetőbb ennél az egyének egy kisebb, szűkebb körét összehozni. Ezt szervezni, dresszírozni, kiművelni is jobban és alaposabban lehet, mint az ezer és ezer fejű tömeget. A szabadkőművesség kitűnő pszichológiával dolgozott mindenkor, s

nagyon helyesen ismerte fel, hogy egy szűk köre az intelligens, de egyetlen célra törekvő embereknek a legbiztosabb eszköz a szabadkőműves tervek kivitelére. Ennek a szűkebb társaságnak a feladata aztán jelszavak, felkapott eszmék, tetszetős teóriák, a tömegeket hirtelen magukkal ragadó programok útján megszervezni a mindent kritika nélkül fogadó tömeget, amely esküszik vezetőire, megy vakon és elszántan azok útmutatása szerint s visz diadalra oly eszméket, amelyeket neki meg nem magyaráztak, vele nem közöltek.

Igen ám, de azt is nagyon jól tudta és tudja a szabadkőművesség, hogy a tömeg szeszélyes és kiszámíthatatlan természetű valami. Biztosra ezzel sohasem lehet menni, mert hátha akad egy más szövetség, mely még tetszetősebb jelszavakkal operál, mint a szabadkőművesség, amikor is egy pillanat alatt kihúzza a nép a nyakát abból a pórútból, amelyet a páholyok oly szépen és oly nagy remények között akasztottak reá.

Ezért volt és van szükségük a páholyoknak arra, hogy a vezető állásokban levő férfiakat magukhoz láncolják s szövetségük tagjává avassák. Ezek a vezetők ugyanis emberek és vagyonok felett rendelkeznek, s pozíciójukból kifolyólag képesek mindkettőt szállítani a szabadkőművességnek anélkül, hogy a páholy kapuit a névtelen kulik, a tucattisztviselők és alkalmazottak előtt meg kellene nyitni, s a nagyjában homogén testvéri láncot egy heterogén elemmel megtoldani.

Vegyünk pl. egy szabadkőműves bankigazgatót. Ő nemcsak arra alkalmas, hogy tisztviselői és alkalmazottainak csapatát a szabadkőművesség szolgálatába állítsa pl. egy-egy választásnál, tüntetésnél, gyűlésnél stb. szóval, ahol a numerus hatalmat és többé-kevésbé már egymagában sikert is jelent, de a szabadkőműves folyóiratok, könyvek oktrojálásával meg is tudja azok lelkét mérgezni s meggyőződéses rabszolgákat tud belőlük nevelni a szabadkőművesség számára. A szabadkőműves bankigazgató nemcsak arra alkalmas, hogy a páholyoknak szállítson újabb és újabb testvéreket, hogy intézményének minden munkájára rányomja a szabadkőműves bélyeget, hanem arra is képes, hogy anyagilag támogassa a szabadkőművesség törekvéseit. Még azt sem kell megtennie, hogy saját pénztárcáját nyissa meg, ott a Bank pénze, ott azok betétje, akik nem szabadkőművesek, akik esetleg ennek ellenségei, de akiknek a pénze ilyen módon a szabadkőműves törekvések sikerét hatalmas arányokban fogja előbbre vinni a beteljesülés felé.

A szabadkőműves iskolaigazgató tanítása útján, a kórházigazgató, az ő rendelkezésére álló sajátos eszközök révén, a gyárigazgató hitelezés, a munkások fertőzése, stb. stb. révén tud hihetetlen sikereket szállítani a páholyoknak. Hiszen szinte beláthatatlan az a terület, ahová egy vezető állásban levő egyén keze és hatalma, befolyása és akarata elér. Ez a hatalom, ez a befolyás és ez az akarat pedig csak egyetlen feladatot ismer, egyetlen kötelességet tud, azt amit a felvétel óta unos-untalan hangoztattak előtte, hogy ő nappal és éjjel, a hetek, a hónapok, s az évek és egész élete minden percében elsősorban szabadkőműves, hogy ezt neki szem elől tévesztenie nem lehet és nem szabad; úgy kell tehát dolgoznia,

működnie, hogy ez a szabadkőművesség, mint a nemes fém próbája, be legyen égetve minden tettébe, a leglényegtelenebbtől a legfontosabbig, hogy minden lépésnél hallani kell annak a béklyónak idegizgató csörömpölését, amelyet avatásánál vertek a lábára.

Hányszor tűnődünk azon, hogy a szent és nemes eszmék miért nem tudnak behatolni egy-egy intézmény kapuján, miért van az, hogy az emberiség egy része nem is akar mást hallani, nem is kíváncsi másra, mint bomlasztó, istentagadó, forradalmi jelszavakra.

A most elmondottakban ennek magyarázatát is megtaláljuk. A szabadkőműves főnök, aki intézetét és alantasait köteles a szabadkőművességnek szállítani, annak rendelkezésére bocsájtani, egyben arra is kötelezve van, hogy a szabadkőművesség ellenfeleit távoltartsa intézetétől és tisztviselőitől. Meg kell neki akadályoznia, hogy ott más vélemény is elhangozzék, más kritika is megszólaljon, mint az, ami a szabadkőműves páholyok szellemének másolata és hű kifejezője. A szabadkőművesség mindig is félt a szabadságtól, mert jól tudta, hogy ez az ő halálát jelenti. Ő csak úgy tud korlátlan úr lenni, csak akkor tud egy-egy talajban gyökeret verni, ha nincs ellenszél, mely belekapaszkodik, s megcibálja törzsét.

Most már könnyen elképzelheti mindenki, hogy ez az egyöntetű munka száz és száz intézmény és vállalat, iskola stb. kebelében mit jelent a szabadkőművességnek! Jelenti azt a roppant potenciális energiát, melyet nem képes más eszmeáramlat megteremteni, s így jelenti ezen előny folytán az állandóan növekvő sikereket is.

A statisztika szerint a világszabadkőművességnek csaknem fele Amerikában él. S mégis alig vannak 3 millió felül a 100 milliós államban. Angliában szintén csak pár százaléka a lakosságnak szabadkőműves. Franciaországban sem teszik számukat többre 40.000-nél, tehát a lakosság 1/1000-nél. Ugyanígy vagyunk számukkal más államokban is, Magyarországon pl. számuk alig haladta felül a 13.000-et.

S az államok lakosságának ez az elenyészően csekély - s még mellé abszolúte nem legértékesebb - része mégis mily hatalmat tud kezében egyesíteni. Az ő kedvüket keresik a kormányok, az ő intencióik szerint működnek a közhivatalok, az ő terveiket iktatják be törvény alakjában az államok Corpus Jurisáikba, ők az urak a sajtóban, ők harsogják elveiket a katedrák nagy részén s el tudják hitetni, hogy csak az a tudomány, amit ők annak lestempliztek, ítékeznek emberek, családok, társaságok, egyesületek fölött, s ítéletük ellen nincs apelláta, s szennyes kezük, alantas és meghibbant erkölcsiségük ott feketéllik és ott vigyorog a félreeső község rozoga iskolapadján elhelyezett olvasókönyvben éppúgy, mint az egyetemi polgárság jegyzeteiben és a könyvtárak "tudományos" feliratú traktusában.

Franciaországban a nagy forradalom előtt nem volt 40.000 szabadkőműves, ennek a fele is csak amatőrnek volt nevezhető, s ez a kis kör megcsinálta a roppant gyilkolást, vágóhídra vitt száz és százezer embert, s végig tudta hordozni minden

államban levő csekély számú testvérei segítségével a forradalom csóvját. A 30 milliós Olaszországban nem volt több, mint 20-25.000 szabadkőműves, de a 900-as évek elején főmesterük, Ernesto Náthán, az örök város zsidó polgármestere minden baj és következmény nélkül megreszkírozhatta, hogy a városháza erkélyéről megfenyegette a Vatikánt s az abban fogolyként élő, azon kor egyik legnagyobb szociális gondolkozású alakját, XIII. Leó pápát, 350 millió katolikus fejét. Combes, a francia miniszterelnök a 25- 30.000 páholylovaggal a háta mögött, véghezvitte a teljesen katolikus Franciaországban a szekularizációt, a templomok elrablását, a katolikus egyház teljes kifosztását, -az iskolák elkönfiskálását, a hittan eltörlését, a vallásoktatás tilalmát, a szerzetesek kiűzését, s most napjainkban látjuk, hogy az ugyancsak teljesen katolikus Mexikóban Calles és társai, a lakosság elenyésző csekély részét kitevő szabadkőművesek, mint állandósítják már évek óta a rémuralmat, egy oly nép között, mely hitéhez való ragaszkodásának oly példáit adja ezer és ezerszámra, amilyenhez foghatót csak a Néró és társai uralma alatt találhattunk fel.

Mi hát ennek a titka?

A Cél 1925. évi novemberi számának 336 oldalán - a már közölteken kívül - megtalálhatjuk reá a feleletet egy francia szabadkőművestől, aki így nyilatkozik a cikk írójának: "Láthatja, hogy milyen hatalommal rendelkezik a szabadkőművesség. Mondhatjuk, hogy kezünkben tartjuk Franciaországot. Nem a számunk folytán, hiszen nem vagyunk többen 25.000-nél. Nem az intelligenciánk folytán, mert önmaga megítélheti e 25.000 szabadkőműves nagy részének kis intelligenciáját. Mi kezünkben tartjuk Franciaországot, mert mi szervezve vagyunk és egyedül mi vagyunk szervezve, és különösen azért tartjuk kezünkben, mert nekünk van egy célunk; mert nem ismerik ezt a célt és nem ismervén, nem emelhetnek ellene akadályokat és végül, mivel nem emelhetnek akadályokat, előttünk van a széles és szabad út."

Ennek a szervezetnek a csapatfőnökségeit töltik be az egyes intézmények szabadkőműves vezetői, akik összekötő kapcsolatot képeznek a páholyok és a folytonos destruálás vagy a függőség miatt a szabadkőműves célok megvalósításához hajlamossá lett tisztviselők és alkalmazottak között, akik mint a régi rendi Magyarország zászlós urai, úgy állítják ki bandériumaikat, valahányszor a szabadkőművesség ezt tőlük megköveteli.

Nagymagyarországon 842 olyan intézmény, jogi személy stb. volt, melynek a vezetője szabadkőműves volt. Ebbe a 842-be természetesen a tanítóságnál tárgyalt igazgatókat nem számítjuk bele, valamint a közintézmények vagy közhivatalok vezetőit sem.

Ez a 842 szabadkőmíves vezető tisztviselő a következőképpen helyezkedett el:

Budapesti gyárigazgató volt 177

Vidéki gyárigazgató volt	129
Budapesti bankigazgató volt	205
Vidéki bankigazgató volt	157
Malomigazgató volt	44
Színházigazgató volt	22
Biztosító intézeti igazgató	41
Vasútigazgató (nem Máv.)	6
Betegsegélyző igazgató	7
Cukorgyári igazgató	4
Egyéb igazgató	50
összesen:	842

Ha most ehhez a számhoz hozzáadjuk a pedagógiai intézetek 179, a fővárosnál annak üzemei és intézeteiben elhelyezkedett 51 szabadkőmíves vezetőt, akkor látni fogjuk, hogy összesen 1072, azaz Egezerhetvenkettő volt a régi Nagymagyarországon azon intézmények száma, melyekben a nem szabadkőmívesek pénzén szabadkőmíves vezetőség parancsnokolt, intézkedett, irányított és vezetett, s csaknem 1100' olyan közület szolgálta a szabadkőmíves célt, azt a célt, mely ellentéte volt az ezeréves Magyarország jövőjéért kitűzött célnak, s mely végül is forradalmakhoz, az ország szétdarabolásához s Trianonhoz juttatta Európa egyik legrégibb s. egyik legrátságosabb alkotmányú és berendezettségű országát.

Szabadkőmíves újságírók

A hatodik nagyhatalom, a sajtónak a megkaparintását a szabadkőművesség mindenkor elsődleges feladatának tekintette. Az iskola és a tanítók megszerzésével egyenrangú, sőt még fontosabb segítőtársnak tudta és látta, hiszen a sajtó a modern világnak az a tankja, amely előtt nincs akadály, amely behatol mindenhová s a fekete betűk szagát és szellemét bepréseli minden ember lakásába és lelkébe. Akié a sajtó, azé a közvélemény! Nem versenyezhet vele hatás tekintetében semmiféle szervezet, nem a katedrák, nem a szószékek, nem közelítik meg eredményeit a gyűlések, a szónoklatok ezrei sem. A betű a legfertőzőbb bacillus, mely észrevétlenül fúrja be magát az olvasó agyába és lelkébe s nincs hatalom, nincs orvosság, mely azt maradék nélkül kiölhesse onnan. Lehet, hogy intenzitása csökken, virulenciája hanyatlik, el-tokosodik valahol a tudat alatt, de sokszor vissza-vissza jár egy pillanatra, hogy figyelmeztesse az embert, hogy él, hogy ott van fészke a lélek legmélyén.

A sajtónak ezt a hihetetlen hatalmát a szabadkőművesség ez első perctől kezdve felismerte és a maga céljaira, a maga terjeszkedésére, hatalmának megerősödésére használta fel.

Könyvünk eddigi fejezeteiben számos esetben bemutattuk már, hogy a páholy munkák mily sokat vártak a betűtől, a sajtótól, s mily áldozatkészséggel igyekeztek azt megteremteni, annak közönséget szerezni s azt erősíteni. Az előadások ezrei, a határozatok végeláthatatlan sorai, mind oda tendálnak, hogy ezt a sajtót kell elsősorban a tűzbe küldeni, ezzel a talajt megpuhítani, az emberi lelkeket a szabadkőműves colok megértésére és befogadására alkalmassá tenni, s végül ennek kell soha nem lankadva, egy pillanatra nem szünetelve dolgozni a végcél érdekében s kiaknázni az utolsó unciáig azt a befolyást és azt a hatást, melyet a betű erejével a közönségre gyakorolni tud.

S itt is leszögezhetjük, hogy a szabadkőművességnek e téren is számottevő pozícióelőnye van a nemzeti és valláserkölcsi világszemlélettel szemben. Száz és száz orgánum csepegteti be a páholyok mérget a gyanútlan olvasóba, könyvek, folyóiratok ezrei harsogják egyetlen és egyedül boldogító célnak a világszabadkőművesség célját. Féltő gonddal kenik el hibáit, takarják el hiányait, csúrik, csavarják elveit s szolgálják fel tetszetős alakban a megszedített és elbolondított publikumnak halált és borzalmakat jelentő törekvéseit.

Tessék bárkinek is ezen betűrengetegen áttörni, ezt a félelmetes és soha nem hátráló hadsereget csak egyszer is visszavonulásra bírni vagy megsemmisíteni! Ez a szabadkőműves vagy szabadkőműves által szerkesztett sajtó nemcsak a pionír szerepét tölti be a szabadkőművességnél, nemcsak a közvélemény kolosszális méretű destruálásának fáradhatatlan munkása s szerepe nemcsak az, hogy az emberiség lelkét és agyát a szabadkőműves eszmék befogadására hajlamossá tegye, hanem az is kötelessége és tiszte, hogy támadásba menjen azon egyénnel, intézményekkel szemben, akik vagy, amelyek a szabadkőművesség antipódeseiként tekinthetők s a páholyok hatalmának megtörésére igyekezzenek. Ezeket lehetetlenné kell a szabadkőműves sajtónak tenni, le kell szerelni, fegyverzetüktől megfosztani, nimbuszuktól megrabolni, presztízsüket tönkre kell tenni, seregeiket szét kell züllesztetni. Legtöbbször ezek ellen a szabadkőműves sajtónak nincs érve, a szabadkőművességgel szemben álló félnek abszolút igaza annyira ragyogó és kihívó, hogy ezzel kikezdeni a biztos bukás kilátása nélkül nem lenne tanácsos. Mit tesz ilyenkor a szabadkőművesek sajtója? Rágalmaz, vádol, undok, csúnya történeteket kohol és tálal fel a közönségnek, megdobálja az utca sarával, leköpi egy-egy hitvány lelkületű redakció nyálával a vakmerőt, aki szembe mer szállani a páholyok gyanús munkájával s fel próbálja kelteni a közönséget abból a mákonyos állapotból, amelybe a szabadkőműves sajtó szisztematikusan szédítette. Mikor aztán látja, hogy a rágalom, a hazugságom, az egyén vagy intézmény arculatán szeplőket hagytak, ha látja, hogy annak tapadási felülete csökken, akkor jön a gúny, a kíméletlen és ostoba élcek egész légiója, a nevetségessé tétel, komolynak látszó

cikkben és tréfás kromokban, versben, hírből és tárcákban, regényekben és szerkesztői üzenetekben egyaránt.

Ó, ennek a sajtónak az arzenálja kimeríthetetlen. Nem is takargatja ezt, hanem még maga dicsekszik el hatalmas fegyvertársával, hogy így félelmet keltsen azokban, akik szembeszállni akarnak vele.

Ezt az arzenált kapja a szabadkőművesség a sajtótól és annak szabadkőműves munkásaitól, anélkül, hogy neki magának a porondra kellene lépni. Ebből az arzenálból kerülnek ki a vallások gyalázása, kipellengérezése, kicsúfolása, ízléstelen és komisz kifigurázása, mesék és mocskos történetek és szállóigék, melyeket folyton hangoztatnak mindenki ellen, aki a szabadkőműves veszedelemre a figyelmet felhívni elszánja magát.

Magyarországon is hű és odaadó katonának mutatkozott a sajtó a szabadkőművesség számára. Az egész ú. n. liberális front egységesen állott mögötte, s hihetetlen kitartással és kíméletlenséggel hadakozott érdekében - az eszközöket persze sohasem válogatva, sőt különösen az erkölcstelen és hazug fegyvereket kultiválva, - ha a páholyokat megtámadva látta.

Még a felosztatás után is ez a szabadkőműves sajtó a berkeiben megbújt ci devant testvérek útján a legnagyobb vakmerőséggel védelmezte a páholyok országpusztító munkáját s a régi recept szerint a ferdítések és hazugságok folytonos feltalálásával próbálkozott meg azzal, hogy a közvéleménybe a forradalmak után meggyökeresedett és hatalmas anyag és bizonyíték megismerése után kialakult lesújtó véleményt enyhítse és megváltoztassa.

Ezt a munkát 310 szabadkőműves újságíró végezte és végzi ma is, mert ezeknek a szabadkőműves újságírónak csak jelentéktelen töredéke esett a megszállott területre, s általában a vidékre, miután nálunk Nagymagyarországon sem volt a vidéki sajtó olyan fejlett, hogy a redakció nagyobb számú újságírót foglalkoztatni tudott volna.

Ez a 310 szabadkőműves újságíró tehát csaknem teljesen a fővárosban garázdálkodott, s a páholyok munkája mellett, egyik legfőbb okozója volt annak, hogy a "bűnös Budapest" megszülethetett.

Szabadkőművesek a szabadpályákon

Arató Frigyes testvér már több ízben idézett munkájában a "tauglich" kereső ideálját és fontosabb kellékeit az alábbi módon definiálja: "A szabadkőművesség jó hírnevű, szabad férfiaknak az egész emberiségre kiterjedő, s az összes anyagi és erkölcsi javak védelmére és gyarapítására alakult szövetsége". (I. m. 32. old.)

Hogy tehát a kereső bejuthasson a szentélybe s inasvándorlását ott megkezdhesse, meg kellett felelnie annak a két fő feltételnek, melyet a szabadkőművesség mindenkor szem előtt tartott s a testvéri lánc kibővítésénél állandóan alkalmazott is, vagyis:

- a) a tagnak jóhírűnek,
- b) szabadnak kellett lennie.

Akinek beszédes múltja volt, akinek folt volt eddigi életén, lángolhatott bár lelkében a fellegekig a szabadkőműves ideálok tüze, s zúghatott ajkán a legszebb mondatokba öntve az örök szabadkőműves cél dicsőítése, a páholyba be nem léphetett, a szövetség tagjává - jobban mondva ú. n. bekebelezett tagjává - nem lehetett. Nehogy azt higgyük, hogy ez a finnyáság, a hírnév tisztaságának ezen megkövetelése a szabadkőművesség emelkedett erkölcsi világára mutat.

Szó sincs róla! Bánta is ő az erkölcsöt, ha érdekének megvédéséről vagy biztosításáról volt szó. Ő nem abból a szempontból perhorreszkálta a szeplős múltat, amivel pl. egy tiszta jellem a szeplős lelket távol tartja magától, hanem, mert az ilyen "megbélyegzett" férfival nem tudott mit kezdeni.

Láttuk az eddigiekből, hogy a szabadkőműves nemcsak egy szövetség tagja, egy monstrozus egyesület egy paránya, hanem egyben annak ügynöke, agitátora, felhajtója is. Az nem rója le kötelességét azzal, hogy tagdíját vagy egyéb adományát befizeti a páholy kincstárába, hogy szépen eljár a gyűlésekre, meghallgatja azok egyes programpontjait, tudomásul veszi az ott elmondottakat, ezeket lehetőleg meg is jegyzi magának, s aztán . . . egyébként eleget tett a tagsággal járó feladatoknak.

A szabadkőművesnek mindig nyitva kell lenni a szemének és fülének, látnia, hallania kell minden kicsiny dolgot, minden suttogást, mert az ő élete örökös spionázs a profán világban és társadalomban, állandó figyelés, hogy valami meglepetés ne érje a szövetséget. Emellett folytonos agitáció, nem ezen szó köznapi értelmében, hanem azon a hihetetlenül rafinált és körmönfont módon, melyet a szabadkőműves páholyok fejlesztettek bámulatos tökélyre. Ez az agitáció a páholyok nézőpontjait gyomrozza be a gyanútlan profánba a legfontosabb állami és társadalmi kérdésekre nézve, megtúrnté, majd később kedvessé tesz előtte eszméket, világfelfogásokat, amelyek a szabadkőműves lelkeségét sugározzák ki magukból, politikai téren a páholy törekvéseket hinti szét a világban, s nem utolsó sorban vég nélkül dicséretekkel halmozza el az egyes jelentősebb pozícióban levő testvéreket, hogy így minden szabadkőműves tekintélyét a profánok előtt a maximumra fokozza, s ahol nincs, ott megteremtse.

Már pedig az ilyen munkára a rosszhírű, vagy gyanús hírű férfi, igazán nem volt alkalmas. Ugyan kinek imponált volna a széles gesztussal ágáló páholylovag, aki vizet prédikál, holott mindenki tudja róla, hogy bort iszik, vagy valamikor legalább is bort ivott. Esetleg nem kis mértékben. Az ilyen egyén toborozni nem tudott,

miután nem indult utána intakt hírű férfi, meggyőzni nem volt képes, mert múltja tönkretette presztízst, a meggyőzés, a vonzás egyetlen hatalmas kellékét.

Ezenfelül pedig nem igen volt kívánatos elem a páholyokban az a férfi, akinek folt volt a múltjában, hiszen könnyen rájöhetett volna a tömeg, hogy amint a madarat a tolláról, úgy a szabadkőművességet tagjairól kell valójában és a maga meztelenségében megismerni. Ha pedig ez a felfogás nagyobb csapást tudott volna magának a profán világban taposni, a sok szép jelszó, elv és szemforgató szamaritanizmus, amit a szabadkőművesség, ez a vén ripacs a világ színpadán eljátszik, nem meghatottságot és elismerést, hanem hatalmas kacajt fakasztott volna a profánok körében.

No de jóhírű férfiakban sem volt hiány, azok között is sok volt, aki ott tolongott a "vesztett nyomok" csarnoka környékén, mindentől eltekintve is tehát, nem volt sok értelme, 156

hogy a szabadkőművesség jellembeili ballaszttal megterhelt férfiakkal lépjen frigyre, mikor a szeplőtlen múltúakban is dúskálódhatott.

De míg az egyik fő feltételnek sokan megfeleltek, a másik jegyet, hogy t. i. a felveendő testvér "szabad" legyen, már kevesebben tudták kimutatni. Már pedig a szabadkőművességben csak az volt a "telivér", aki mindkét követelménynek meg tudott felelni.

A közhivatalnok pl. lehetett jóhírű, de szabad embernek csak nagy jóakarattal volt mondható. Hiszen rengeteg más tisztviselőtársa befolyása, felügyelete és ellenőrzése alatt állott munkája, ezek utasításait, parancsait és rendelkezéseit követni volt köteles, s bizony ezek a rendelkező közegek nem tréfáltak, ha látták, hogy az alantas közeg más úton haladt, más elveket plántál be munkakörébe, mint amiket neki előírtak. Hányszor megtörténhetett és meg is történt egy állam életében, hogy rendszerváltozás következett be, igen gyakran oly gyökeresen, hogy a nagy gépezetbe más világnézetet próbált az uralmon levő rezsim bepréselni, mint amilyen eddig annak tartalmát képezte. Ha aztán az a világszemlélet nem volt simulékony a szabadkőművességhez, vagy ha éppen ezzel ellentétes alapokon nyugodott, úgy a "jöhírű" testvér, aki oly odaadóan szolgált munkakörében a szabadkőműves célokat és érdekeket, egyszerre igen rossz napokat látott, s lépten-nyomon rájött nemcsak ő, hanem a páholy is, hogy bizony baj van azzal a szabadsággal. Nagyon ravaszul, nagyon óvatosan és igen szőrmentén lehetett az ilyen esetben a hivatalnok szabadkőművesnek a páholy-ukázok szerint eljárni, s nagyon sok esetben a felettes hatóság ébersége megakadályozta, hogy a szabadkőműves miazmákat a hivatalos intézkedésbe becsempészhesse.

Sokkal értékesebbnek tartotta tehát a szabadkőművesség azt a társadalmi réteget, mely az ú. n. szabadpályákon helyezkedett el. Ezek megnyerését elsőrendű fontosságúnak tartotta, ezt a réteget annak az elitcsapatnak, annak a testőrségnek nézte, mely nem félve senkitől, nem tartva egy tisztviselőstátus hierarchiájának

összes fölötteseitől, egész mellel és teljes odaadással mer és tud felvonulni s hirdetni az örök szabadkőművesi célokat. Ezt a szabad pályákról páholyba csalogatott réteget tekintette és tekinti a szabadkőművesség mindenütt a világon annak a veterángárdának, mely meghal esetleg -(persze csak úgy metaphoric), de magát meg nem adja soha.

Magyarországon is innen szedte, a szabadpályák nagy mezejéről sorozta a szabadkőművesség legelszántabb, legszájasabb, leglármasabb és legvisszataszítóbb tagjait a szövetségnek.

Nagyon természetes is ez! Az ügyvéd, orvos, t mérnök, kereskedő, gyáros, iparosnak nincs a háta mögött oly felettes hatóság, aki sorsát kezében tarthatná, aki előhaladását megakadályozhatná s folytonos áthelyezésekkel megrémíthetné és elnémíthatná. Ezek a pályák és ezen pályák élvezői az államhatalomtól nem függenek, csak az általános állampolgári jogok és kötelességek betartása az irányadó reájuk, egyébként pedig velük nem rendelkezik felsőbbség, mert még saját felettes hatóságuk is csak fegyelmi jogokat gyakorolni van hivatva, de másként semmiféle beleszólása a tag magánéletébe, különösen elveibe, eszméibe nincsen.

Jól tudja ezt a szabadkőművesség is, s innen van az, hogy a legnagyobb páholytisztviségek, a legtitkosabb megbízások és legkényesebb feladatok, mindenütt túlnyomó részben a szabadpályán élő testvérekre vannak bízva és ruházva. A francia páholyokban a nagy forradalom idején, a padlásszobában lakó zugfiskális, Danton és a vidéki tyúkprókátor Barnave, nagyobb tisztséget és bizalmasabb pozíciókat töltöttek be a páholyokban, mint a világhírű csillagász Bailly, aki pedig Paris polgármestere volt.

Ha a szabadkőművesek működését szemléljük, ezt a képet fogjuk látni mindenhol, s ezt látjuk a magyarországi szabadkőművesség életében is. A rohamok élén mindig a szabadpályán levő testvérek vonulnak fel, ahol merni muszáj, ott állanak, ahol kíméletlenül, vakmerően kell a szabadkőműves morált a társadalomba alkalmazni, azt a szabadpályákon élő páholylovagok alkalmazzák.

Éppen azért, mert ezeknek a szabadpályán élőknek nincs óvatosságra és körültekintésre szükségük, mert őket szabadkőművességükért kérdőre senki sem vonhatja, ellenkezőleg, ez az állapot a jövedelem fokozása terén - a testvérek gondoskodása folytán, akik egyszerre kórusban hirdetik, hogy az illető pályájának mily fenomenális egyede - örvendetes gyarapodást jelent a nagyon hangos és nagyon szemtelen páholyvitéznek ; a szabadkőműves páholyok nagy többségét és a szabadkőműves tagok legnagyobb részét a szabadpályákon élők teszik ki. Óriási rajokban húznak a páholyházak felé s hatalmas csapatokban kérik felvételüket a szövetségbe, hogy ott aztán rátermettséget, fenegyerek mivoltjukat mielőbb bemutathassák a drukkoló és beijedt, de meredt szemmel figyelő és ezt a makkabeusi hősiességet leplezetlenül méltányoló és csodáló köztisztviselő testvérek és a páholy kacikák előtt.

Ezután már gyorsan bontakozik ki a tüneményes karrier a fiskális, orvos, mérnök stb. előtt. Egyszerre kiváló szónok, a szegények gyámola, a hatalmasok ostorozója, foglalkozásának ragyogó fenoménje, és noch nie dagewesen-je lesz, s halad fel a szabadkőművesség vállán mindig magasabbra, mint korának egyik legnagyobb elméje, tudósa, államférfia. Így segítik egymást, a szabadkőművesség a folyton handabandázó testvért, ez meg a szabadkőműveséget, melynek törekvéseit magasan ívelő pályáján mindenütt megvalósítani igyekszik.

Példákat közöljünk le? Felesleges. Tessék bárkinek Magyarország legutolsó évtizedeit átvizsgálni s kiszedni belőle az ismeretlenség homályából a csúcspontra feljutott férfiakat, s tessék aztán az illető nevét a Barcsay Adorján könyvében a szabadkőművesek névsorában megkeresni, feltétlenül reá fog akadni a kíváncsi halandó.

Hányszor állunk meg tünődve egy-egy hatalmas karrier előtt s kérdezzük magunktól, hogy ugyan miféle egyéni, testi, vagy lelki kiválóságok indokolják meg ennek vagy annak a férfinak tüneményes előhaladását. Nem szükséges tünődni, nem kell kutatni, megfejt mindent az a tény, hogy az illető szabadkőműves, még pedig tizenhárompróbás szabadkőműves volt. Ez mindenütt a világon - s így nálunk is - elég jogcím és elég tőke volt arra, hogy ezer és ezer okosabb komolyabb, tartalmasabb, szebb jellemű embertársa fejére hágjon a szerencsés testvér s felemelkedjék a földről egy-egy állam horizontjára. Magyarország mintegy 13.000 szabadkőművese közül a zöm szintén a szabad pályákon élő testvérekből került ki. Volt közöttük:

Kereskedő	6487
ügyvéd	1273
orvos	1336
újságíró	310
gyáros és gyárigazgató	522
összesen tehát	9928

Megjegyezni kívánjuk, hogy a kereskedői oszlopba soroztuk be a bankárokat, valamint a mérnököket is, s csak a két nagy szabadfoglalkozási ágat, az ügyvédi és orvosit vettük külön, mely utóbbihoz a gyógyszerész szabadkőműveseket is hozzászámítottuk.

Csaknem 10.000 olyan szabadkőműves volt tehát Nagymagyarországon, akik szabad pályán éltek. Ezen hatalmas szám részére nem a kenyeret, hanem a kalácsot az a keresztény nép adta, amelynek semmi köze nem volt a páholyokhoz, sőt azok szellemétől teljesen távol állott. Ez a 10.000, egy célra törő, egyet akaró, egy parancsot teljesítő szervezett tömeg természetesen hihetetlen eredményeket tudott felmutatni a páholyok előtt, a szervezetlen, gyanútlan és elbolondít-ható profánok milliói között. Ezeket fertőzte, mételyezte éveken, évtizedeken keresztül, régi példaképeit, elveit, apái tanításait unottá, nevetségessé és elavulttá tette előttük, s

cipelte őket oda, ahol 1918-ban iszonyú zuhanással felborult az ország szekere, hogy romjain, aztán a szabadkőművesség megalapozhassa a maga uralmát. Kovács Alajos statisztikája szerint 1910-ben Magyarországon 6743 ügyvéd működött. A fenti kimutatás értelmében ebből 1273 volt szabadkőműves, tehát az összes ügyvédeknek csaknem 20 százaléka.

Az orvosok létszáma ugyancsak a Kovács-féle statisztika szerint 1910-ben 5565-öt tett, melyhez 1285 állatorvos és 1949 gyógyszerész járult. Minthogy a mi statisztikánk az orvosok gyűjtőneve alá foglalta az utóbbi két foglalkozási ágat is, összesen tehát 8799 orvos, állatorvos és gyógyszerész volt 1910-ben Nagymagyarországon. Ezek közül pedig szabadkőműves volt 1336, vagyis alig valamivel több, mint 15 százalék.

A kereskedőknél még kisebb a szabadkőművesek százaléka. Kovács szerint több mint 150.000 volt ezek száma Nagymagyarországon, beleszámítva a kereskedelmi tisztviselőket is. Ezt azonban számítási alapul vennünk nem lehet, mert a kereskedői pályán szereplő 150.000 egyénnek legalább 80 százaléka olyan kis szatócs és súlytalan állampolgár volt, akiket a páholyok be nem fogadtak volna. Marad tehát körülbelül 40.000 olyan "kereskedő", akiből a szabadkőművesség az ő tagjait verbuválta. Ezek között akadt aztán 6487, aki tagja is lett a páholyoknak. Ezt a számot százalékban kifejezve, mondhatjuk, hogy szabadkőművesség szempontjából számbajöhető kereskedőknek kb. 17 százaléka volt szabadkőműves, amivel statisztikánk aztán a következőképpen állítható fel: 160 Szabadkőműves ügyvéd volt az ország ügyvédeinek 20%-a. Szabadkőműves orvos, (gyógyszerész és állatorvos volt) 15%-a.

Szabadkőműves kereskedő volt az országnak e tekintetben számbajöhető kereskedőinek 17%-a.

Hogy aztán ezek a szabadkőműves orvosok, ügyvédek és kereskedők fajilag, vagy felekezetiileg miként oszlottak meg, azt egy másik fejezetben fogjuk bemutatni.

Igazságszolgáltatásunk és a szabadkőművesség

Ritkán találta el még ember a történelmi idők folyamában oly kiválóan az igazságot, mint néhai jó Berzsenyi Dániel azon mondásával, hogy minden ország támasza és talpköve a tiszta erkölcs. Ámde az állam szerkezete rendkívül komplikált mechanizmus, amelynek igen fontos és nélkülözhetetlen részei vannak, s ezen részek feladata, a tiszta erkölcs fenntartása és az eljövendő újabb generáció számára építésben átadása.

Ez a szerve az államnak a bíróság. Nem lehet egy szűk fejezet keretében még nagyobb vonalakban sem vázolni, hogy mily elsőrendű fontosságú szerepe van a bíróságnak minden állam életében, hogy mennyire össze van ennek léte az utóbbi létével kapcsolódva. A hivatása magaslatán álló bíróság még egy amorális

közvéleménnyel, egy erkölcstelen kormányzati rendszerrel szemben is diadalmasan tudja megvédeni az emberileg elérhető abszolút igazságot, s ily esetekben egyedüli megmentője a nemzetnek. Az állampolgárok csalódhatnak életükben lépten-nyomon, bizalmatlanok lehetnek minden és mindenkivel szemben, de ha az államnak oly bírósága van, hogy ehhez az egy fórumhoz sem tudnak bizalommal járulni, úgy az állam gyökerében beteg már s feltartóztatlanul halad sírja felé.

A bíróság intaktsága és csorbítatlan tekintélye minden államnak féltő gondja és törekvése. Ennek a testületnek - ha azt akarja, amiért teremtve van - felül kell emelkednie a napi tülekedéseken, a politikai és társadalmi küzdelmeken, s tagjainak nemcsak a hivatalos helyiségben kell az emberi méltóság legdíszesebb és legfényesebb példáját mutatni, hanem egész magánéletét is ennek a tudatnak kell szabályoznia. A bírói tisztség nem egyszerű pálya, hanem küldetés, megvalósítása és gyakorlása e földi élet egyetlen nagy szabályozó erejének, az igazságnak.

Minden állam, épen ezen szempontok hatása alatt a bírói tisztséget a más közhivatali állásoktól elkülönítve, mint speciális pályát kezeli és annak védelmére az általános szabályokon kívül külön törvényes intézkedéseket tesz. Bár a bíró egy állam tisztviselője, de minden állam elismeri azt a jogát, hogy ítélszékében az államot érintő határozatokat is hozhat s annak végrehajtására az elmarasztalt állam erejével kényszerítő eszközöket is igénybe vehet.

Természetes, hogy egy pályának ily magas piedesztálra emelése az államot arra kényszeríti, hogy a bíró társadalmi és magánéletébe is erősebben nyúljon bele, s olyan tiltó rendszabályokat írjon elő számára, amelyet az állás méltósága, önállósága és fontossága megkövetel.

A magyar állam egész csomó törvényben szabályozza a bíró állását, legelőször az 1869. évi IV. tc.-ben, melynek 8. §. sorolja fel azon tilalmakat, amelyeket - mint a bírói méltóság megvédésére felállítottakat - a bírónak fegyelmi vétség terhe mellett kötelessége követni.

Ennek a 8. §-nak e) pontja kimondja, hogy a bíró nem folytathat "bármi oly foglalkozást, mely a bírói hivatal függetlenségével össze nem fér, vagy mely által hivatali kötelességében gátoltnék." Az f) pont szerint még politikai folyóiratnak sem lehet a tulajdonosa, kiadója vagy szerkesztője.

Az idézett törvény 11. §-a szerint pedig "a bíró nem lehet tagja valamely politikai vagy munkás egyesületnek, illetőleg gyülekezetnek; nem vehet részt azok gyűléseiben; nem folyhat be sem közvetve, sem közvetlenül azok működésébe, s nem járulhat az ilyen egylet vagy gyülekezet határozataihoz, vagy kérvényéhez."

Ezt a tilalmat az 1871. évi XXXIII. te. a kir. ügyészség tagjaira; az 1896. évi XXVI. te. a közigazgatási bíróságra, az 1895. évi XXXVII. te. a szabadalmi bíróságra terjeszti ki.

Mindezen intézkedés, minden törvényes rendelkezés a bírói pálya függetlensége, önállósága és megközelíthetlensége érdekében történik.

Ezt a megközelíthetetlenséget azóta is újabb és újabb törvények igyekeznek biztosítani, egyik legutóbbi ilyen rendelkezés pl. az, mely a bíróságok informálását is büntetés terhe alatt tiltja meg, mert még a látszatát is meg akarja szüntetni annak, hogy az ítélező bíróhoz bármelyik ügyfél is ellenőrzés és a hivatalos tárgyalás vagy beadványok keretén kívül hozzáférkőzhessen.

Ugyanennek az önállóság és függetlenségnek minél nagyobb teljességét van hivatva biztosítani azon törvényes intézkedés is, mely a bíróság tagjait a működési hely tekintetében sem szolgáltatja ki a kormánynak, hanem kimondja, hogy a bíró szolgálati helyéről - csak olyan okok miatt, mint más közhivatalnok - saját beleegyezése nélkül át nem helyezhető.

A mi bíróságunk az erkölcsi intaktság és hivatásának felismerését illetően az egész civilizált világnak mintául szolgálhatott volna s szolgálhatna ma is. Ez a bíróság tudja, hogy egyetlen tagja sem teheti meg, hogy közékeveredjen a nép közé, s politikai szerepet játszon ott, nem teheti meg, hogy belépjen egyesületekbe, melyek más egyesületek pusztulására törnek, hogy támogasson, vagy pláne aktív tagságával segítsen olyan intézményeket hatalomhoz, amelyek az erkölcs, a nemzeti érzés, a tradíciók megvetése és kigúnyolására keletkeztek s ezt tekintik főfeladatuknak. Hiszen minden bírónak éreznie kell azt, hogy az ő működése, melynek minden atomja erkölcsi tartalomtól duzzad, minden intézkedése és határozata bázisát a tekintélytiszteletben, szinte vallási jellegében bírja, azon pillanatban semmivé válik, üres és talmi formasággá, nagyképű paragrafusrágássá és hiú hatalmi hencegéssé süllyed, mihelyt a vallás és erkölcsellenes testület tagjává lesz s annak támogatásával lerontani készül saját tisztségének alapját és intézkedésének létjogosultságát.

Nem lehet tehát egyetlen bíró sem szabadkőműves, nem lehet egyetlen páholy tagja anélkül, hogy nemcsak esküjét és a törvény kifejezett tilalmát át ne lépje, hanem azért sem, mert ezzel erkölcsi integritását, pártok, intézmények és politikai kavargások fölött lebegő magasztos hivatását rántja le a sárba, s viszi oda, ahol ezt minden díszétől, s minden tekintélyétől megfosztják.

Azaz, hogy fentebb rosszul is fejeztük ki magunkat. Minden politikai egyesület vagy más társaság tagja inkább lehet a bíró, mint szabadkőműves.

Miért? Az eddigiekben bőven bizonyítottuk és adatokkal igazoltuk, hogy a szabadkőművesség a kebelében tartozó tagot, soha egész életében karmából ki nem engedi, annak, önállóságát többé vissza nem adja. Lehetnek esetek mikor u. n. "fedezéssel" a tagot a páholy kibocsájtja a kötelékéből, illetve felmenti a páholy munkák alól, de ilyenkor is mindig hangoztatják a fedezett testvér előtt, hogy ő tovább is szabad-kőműves maradt, ezen minősége eldobhatatlan és eltörölhetetlen, csak annyi könnyítést kapott a "kilépéssel", hogy páholyon kívül lehet élnie és szabadkőműves kötelességét teljesítenie. A szabadkőművességből tehát nincs kilépés, s mikor arról beszél egyik másik testvér, hogy ő ott hagyta a

szövetséget, ő felbontotta frigyét a szabadkőművességgel, akkor egyszerűen nem mond igazat, mert azt minden inasfokban dolgozó testvér tudja, hogy az ő számára, ha egyszer felvétele megtörtént, nincs többé menekülés, rabszolgája marad egész életére a szabadkőművesség egyetemének.

Volt már rá eset, hogy egyik másik tag, egyszerűen fumigálta a páholyok határozatait, s nem volt hajlandó a szabadkőműves utasítások szerint dolgozni. Ezek a szövetség legmerészebb alakjai, akik azt hitték, hogyha ők eltépik a kötelékeket, mely eddig a páholyokhoz fűzte őket, a szabadkőművesség sem fog többé tudomást venni róluk.

Ezek is tévednek, s igen sokszor - Wichtl könyvében számos példával bizonyítja - rájönnek arra, hogy a páholyok hatalma tovább is összeláncolva tartja kezüket, s mint "szabálytalan testvért" tartja őket szemmel.

Arra is volt eset, hogy valamelyik tagot a szabadkőművesség kiközösít s töröl a szövetség testvéri láncából. De még az ilyen kicsapott tag sem szabadul meg a szabadkőművesség terhétől, mert fogadalmi, esküi azután is kötelezik őt arra, hogy amit ott látott, hallott, tapasztalt, még akkor sem szabad nyilvánosságra hoznia, ha egyébként maga a szövetség volt is az, mely őt kebeléből kizárta.

Tudjuk azt is a citált káték hiteles szövegéből, hogy a szabadkőművesség tagjai számára legfőbb feladatként a szabadkőműves célok propagálását tűzi ki. Tudjuk azt is, hogy a testvérnek bajba jutott testvérén segíteni, annak menekülésén dolgozni, azt megvédeni elemi kötelessége, amelyet soha és semmi körülmények között figyelmen kívül hagynia nem szabad. Tudjuk azt is, hogy a vészjelet adó testvért megmenteni a másik testvérnek esküvel megerősített fogadalmát képezi, s ennek egyetlen esetben is tudatos elnézése vagy elhanyagolása a legnagyobb szabadkőműves bűnök egyike. Hogyan lehet tehát egy bíró ilyen intézménynek tagja? 'Hogyan teheti meg, hogy leköti magát egész életére egy szövetség érdekében, s csak úgy látatlanban fogadalmat tesz arra, hogy úgy ennek, mint ezen szövetség tagjainak egy életen keresztül az előre nem tudott, ki nem számítható esetek mindegyikében feltétlenül segítségére fog sietni?

Tűrheti az állam a bírójának ilyen elkötelezését, mely pedig éppen a függetlenség minél teljesebb kiépítése érdekében még a szociális egyesületek tagságától is eltiltja?

Tűrheti az állam, hogy homályos világítású páholyok utasításai égettessenek be a bíró lelkébe, s tüzet vessenek minden munkájánál és minden ítékezésénél?

Tűrheti az állam, mely azt hirdeti, hogy egyedül neki van ítélezési, igazságosztási joga, hogy egy vagy több bírója olyan egyesületben foglaljon helyet, mely - mint a szabadkőművesség, - egyenesen megtiltja tagjainak, hogy vitájukat, nézeteltéréseiket, máshol intézzék el, mint a szabadkőművesség kebelében, s mely e célra külön bíróságot állít fel nagypáholya keretében s ennek határozatait kötelezőnek jelenti ki szövetsége minden tagjára?

Lehetséges, hogy egy bíró az ő páholyának értékét maga is annyira lebecsülje, hogy annak egyedüli alapját már azzal is problematikussá tegye, hogy ügyeiben egy zugbírótság és fércparagrafusok hatalmát és jogosultságát ismerje el?

A bírónak legfőbb fegyvere egyéni érintetlensége és függetlensége. Ha az nincs meg, úgy az állam ugyan érvényt szerez határozatainak, s hatalmával biztosítja is a bíró számára látszólag a tekintélyt, de hogy ez a jogkereső közönség lelkében is visszhangra találhasson, azt még az állam sem tudja elérni.

Már pedig, ugyan mily bizalommal áll egy profán a szabadkőműves bíró elé, ha történetesen szabadkőműves az ő ellenfele s véletlenül többé-kevésbé ismerős a szabadkőművesség lényegével és ennek a maffiának mentalitásával? Vájjon nem fog-e átvillanni az agyán az a gondolat, hogy ő itt hátrányban van, ő itt védelem nélkül áll, míg ellenfelének a szabadkőművesség szigorú szabálya kivételes helyzetet biztosít a bíró előtt?

Szabad ilyen esetek felidézését egyetlen bírónak is megkísérlem?

Szabad a bíróság tekintélyét megingatni, s ezzel az állam fennmaradásának alapját aláásni s az állampolgároknak a bíróságba vetett hitet, az igazságszolgáltatás pártatlanságába vetett bizalmat problematikussá tenni?

A szabadkőműves Franciaországban az általános erkölcsi lezüllést s a bűnözés folytonos növekedését, az is igen elősegítette, hogy a bíróság hatalmas tömegben lepte el a szabad-kőműves páholyokat, ami a bizalmat a bíróság függetlensége és pártatlanságába megingatta. A híres francia antiszemita író Drumond, egyik könyvében nyíltan megvádolja a bíróságot pártoskodással, s szemébe vágja, hogy nem a nagy célt, az igazságszolgáltatást, hanem a páholyok utasításait tartja szem előtt. "A zsidó hódítás csupán abban különbözik az előzőektől - mondja Drumond, - hogy a nyílt erőszak helyett, a közzolgálatban elhelyezett zsidók, valamint a zsidó vezetőknek engedelmessé szabakőművesek vagy egyszerűen a pénzzel megvett bírák vagy tisztviselők révén, a kormányzat minden ágazata rendelkezésükre áll." (Idézve Előőr I. évf. 107.) Ugyancsak Drumond mondja más helyen, hogy "a francia bíróság teljesen zsidóvá lett... A mai szabadkőműves bíráknak a szekta előre lediktálta az Ítéleteket és ők anélkül ítéleznek, hogy a felső örök igazság megihletné őket." (U. o.) Magyar könyvet is olvastunk már olyant, melyben a szerző elmondja: "Láttam már szabadkőműves vádlottat, akit a vésziéit megadta az ú. n. keresztyén, de szabadkőműves bírónak és ez a bíró szabadkőműves kötelességének tartotta azt, hogy a vádlott javára minden eszközt megmozgasson és a vádlottat a csávából kihúzza." (Mi a szabadkőművesség? MOVE kiadása, 1920.)

Mi lesz az olyan bíróságból, amelyről így írnak, s mi lesz az olyan államból, ahol az igazságszolgáltatás közegei és őrei a bírák felől ilyen vélemények repülnek szét az országon?

S mi lesz abból az államból, melynek bírái - ha a fenti citátumoknak a legparányibb mértékben bár, de igazuk van, - annyira elfeledkeznek magasztos feladatukról, hogy igazságszolgáltatás helyett a páholyok utasításai szerint járnak el, s mi lesz az olyan államból, melynek bírái, ahelyett, hogy függetlenségükre büszkék lennének, azt féltékenyen őriznék, bevonulnak a szabadkőművességbe és egész életükre megkötik testüket és lelküket, s lesznek ennek a sötét intézménynek rabszolgái? Arról nem is beszélünk, hogy el lehet-e nézni egy bírónak azt az erkölcsrontó, nemzetpusztító munkát szó nélkül, mely a páholyokban folyt?

Azt nem is taglaljuk, hogy miféle bíró az, aki a forradalmasító törekvéseket, az ezeréves ország aláaknázását nemcsak nyugodtan tűri - holott mint bírónak kötelessége az általa tapasztalt büntetendő cselekmény megtorlása iránt intézkedni, - hanem maga, ha mással nem, hát aktív tagságával, egyikévé válik ezen hóhércmunka tettesének?

Hja, régi szabály az, hogy csak az első bűn elkövetése nehéz, az szokott a lélekben nagyobb hullámveréseket okozni. A második és következő már mindig könnyebb, egészen addig, amíg a szabadkőműves bíró tényleg nem az igazságot nézi ítéleteiben, hanem a szabadkőműves álláspontot tartja egyedül szem előtt.

Nem csoda tehát, ha az ilyen bíró iránt meginog a bizalom a közönség körében, ha jogszolgáltatását gyanús szemmel nézik s intézkedéseit megnyugvással nem igen fogadják. Természetes, hogy a publikum igen hajlamos az általánosításra, s a szabadkőműves bírók elleni bizalmatlanságát hovatovább átviszi magára az egész intézményre s az egyes embert a testülettel identifikálja.

Sajnos, hazánkban is akadtak bírák és ügyvédek, akik az elmondott szempontokat nem vették figyelembe, s odadoztuk magukat prédául a szabadkőművességnek. S ehhez a szomorú jelenséghez járul az a másik is, hogy a bíróság nem szabadkőműves tagjai ezt a megfertőzést nyugodtan nézték s nem emelték fel szavukat társaik eltévelyedésével szemben. Szinte érthetetlen, hogy az állam testének ez az egyébként legizmosabb és legegészségesebb tagja, soha nem igyekezett ezt az üszkösödést megszüntetni, vagy meggátolni terjedését, ha más módon nem, hát a legradikálisabb eljárás, a beteg részek amputációja árán is. Az egészséges gondolkodású tagok is fenntartás nélkül elfogadták azt az ostoba dajkamesét, amelyet a szabadkőművesség - az emberi korlátoltságra és lustaságra spekulálva, - immár kétszáz éve terjeszt el profánok között, hogy t. i. a szabadkőművesség valami igen jámbor, istenes, ásatag eszméken csámcsogó társaság, s nem látták, vagy nem akarták meglátni állam és társadalmat züllesztő munkáját azon rengeteg esetből sem, mely ítélezésük alá került, s mely minden esetben a szabadkőművességet tüntette fel tettestárs vagy felbujtóként.

A Barcsay által közölt névsor adatai szerint ugyanis szabadkőműves volt összesen 387 bíró Nagy-Magyarországon.

Ezek a bírák az igazságszolgáltatás egyes ágaiban eloszolva a következőképpen helyezkedtek el:

95 szabadkőműves járásbíró

- 133 szabadkőműves törvényszéki bíró
- 14 szabadkőműves ítélőtáblai bíró
- 5 szabadkőműves kúriai bíró
- 44 szabadkőműves közjegyző
- 4 szabadkőműves közigazgatási bíró
- 54 szabadkőműves szolgabíró
- 37 szabadkőműves ügyész és főügyész
- 1 szabadkőműves szabadalmi bíró.

Meg kell még jegyeznünk, hogy egyes bírák nemcsak egyszerű tagok voltak, hanem - a közjegyzők egy részével együtt - vezető szerepet is vittek a magyarországi szabadkőművesség életében, hogy a felső bíróságok tagjai képezték a külön szabadkőműves legfőbb bíróságot, s hogy a Magyar királyi Kúria egyik tanácselnöke volt a magyarországi szabadkőművesség legfőbb feje, a Szimbolikus Nagypáholy nagymestere, aki ezen tisztsége mellett éveken keresztül volt aktív bíró s ítélkezett igen súlyos és kényes büntető ügyekben.

A zsidóság a szabadkőművességben

Ha a tájékozatlan halandó egy szabadkőműves definícióját olvassa a szabadkőművességről, s annak törekvéseit egy-egy testvér munkája után kívánja megismerni, egyenesen elbámul azokon a fenomenális és szép kijelentéseken, amiket ezek erről a világcégről elmondogatnak. Nemcsak abban kifogyhatatlanok, hogy ami jó és szép van a világon, azt mind szövetségükre vakolgtatják, hanem azt is valódi keleti bőbeszédű-seggel hirdetik, hogy a szabadkőművesség túl van, sőt már századokkal ezelőtt túl volt azon a szűk és kicsinyes látókörön, mely az embereket fajuk vagy vallásuk szerint szortírozza és különbözteti meg. Nincs különbség ember és ember között - rikoltja el magát Balassa, - testvérek vagyunk mindnyájan, akiket Isten embereknek teremtett, nincs hát helye sem nemzeti, sem faji, sem nyelvi, sem pedig vallási széttagoltságnak.

Arató testvér is ezen a nyomon halad, s még Krisztus Urunkat is felvonultatja bizonyítéknak azon tétele igazolására, hogy a faji és nyelvi különbségek szerint az embereket megbírálni, őket eszerint értékelni, amennyire nem szép és nem helyes dolog. "Krisztus szeretetében - mondja Arató egy szabadkőművestől már megszokott álpátosszal és képmutatással, - már nincsen zsidó és nem zsidó". Ettől szédül a magyar - gondolja magában Arató, - s bölcsen elhallgatja, hogy Krisztus Urunk ugyan nem tett különbséget a szeretet terén a fajok között, de a zsidó nép csökönységét és szörnyű eltévelyedését több ízben megróttá, s arról sem beszél,

hogy Üdvözítőnk mint bánt el igen radikálisan a templomból üzleti helyiséget készítő kufárok ellen.

A Kőhegyi testvér által előállított és a keresőnek bemagolására szánt inaskaté is valami hihetetlenül émelygős, néhai önképzőköri zsengeink bombasztjára és cikornyáira emlékeztető nyálkás stílusban így elmélkedik: "... Nem egyszer találkozunk a legkülönbözőbb állású emberek között olyanokkal, kiket szívük megnemesített, akik nem szabadkőművesek és mégis gondolkozásukkal és cselekedetükkel sok szabadkőművest túlszárnyalnak. Azért testvérem, ha utadba lép egy férfi, akinek van szíve és esze, ki önmagában nagy, kit a szerencse el nem vakít, kiben van érzék az emberi jogok, szánalom az ember gyöngéi iránt, ki szeretettel szabadítja fel az előítéletek rabszolgáit, jót tesz, csöndben és nem a világ dicséretéért, de mert érzése így parancsolja, s kötelességét teljesíteni neki öröm; ki nem kérdezi, hogy ez keresztény, avagy pogány, muzulmán-e vagy zsidó... ha olyan ember jó elétek, ki mint a mindenségben isten, áldást hozó saját hatáskörében s az ő kis világát megvilágítja, mint a nap s melengeti; ne kérdezzétek, hogy van-e pátense, melyen a nagypecsét díszel, ne kérdjétek, magát, hogy igazolja, s hogy tudja-e a nagyvilágosságok jelképe micsoda? öleljétek szívetekre." (Inaskaté 13-15. old.)

Na ugye szép! Hát még ha az egészséget leköztük volna! A magyarsággal és a szórenddel lenne ugyan egy kis baj, de hát - ha minden jól megy, - egy önképzőköri gyűlésen még: a II. fokig is felsrófolható lett volna ez a kis tökéletlen és groteszk elmeizzadmány. No de a testvéreknek bizonyára szörnyen tetszett, s ha valami, hát ezek a keleties szóvirágok bizonyára hozzájárultak ahhoz, hogy jóhírüket a szabadkőművesség, úgymint elmeccsiszoló intézmény rendelkezésére bocsássák.

No de Kőhegyi testvérnél is kilátszik azért a lóláb. Ezt a sok - idézett - zagyvalékot nem hiába tálalta ő fel a testvéreknek és a drukkoló keresőnek. Az volt ezzel a célja, hogy becsempéssze és pedig kellő körítés mellett csempéssze be a tagoknak azt a legfőbb szabadkőműves elvet, hogy ne kutassák egymás keresztlevelét, vallását vagy fáját.

Miután pedig a szabadkőművesség semmit sem tesz ok és cél nélkül, ezzel is csak azt akarja elérni, hogy a testvérek figyelmét elvonja a szabadkőművességben mindenütt az egész világon tapasztalható azon rikító jelenségtől, hogy nemcsak szertartásai, kifejezései és titkai zsidó eredetűek, hanem a tagok legnagyobb része is a zsidó fajhoz, vagy ha úgy tetszik, a zsidó felekezethez tartozik. A keresztény tag talán az első alkalmakkor úgy magában felhorkan, ha azt látja, hogy egy-egy vakolás bátran hitközségi közgyűlésének is be-illene - persze nem keresztény felekezetenél, - de annyit beszélnek neki a testvériségről, no meg arról, hogy addig nem lehet jó szabadkőműves, addig nem is érti meg a szövetség "fenséges és magasztos" célját, míg ilyenfajta csúnya gondolatok motoszkálnak az agyvelejében, hogy a keresztény testvér végül is teljesen elhiszi, hogy neki ezekre gondolni sem szabad, s lassan-lassan eltompul ezen megfigyelése, s már nem lát a páholyokban zsidókat, csak "testvéreket", akik "mindnyájan Isten gyermekei."

Ha aztán egy profán meg meri reszkírozni azt a kérdést, hogy ugyan miféle általános emberi céljai, ugyan miféle magasztos feladatai lehetnek annak a szövetségnek, mely tagjait túlnyomó részben zsidókból sorozza, ha hangot mer adni azon gyanújának, hogy ez a sok zsidó hátha nem ok nélkül tolong a szentélyekben, no akkor készen van a lesajnálás és a megvetés, az ilyen "maradi", az ilyen "előítéletes" egyén ellen. Akkor a szabadkőművesség rögtön gyöpre kap és egy emelkedettebb világszemlélet tulajdonosaként nem késik a testvéreket ismét figyelmeztetni, hogy ne legyenek olyan sötét és középkori felfogásúak, mint az a kíváncsi profán, aki nem átallja ezeket a jelentéktelen különbségeket kihegyezni, holott egy "felvilágosodott" elme, egy valódi szabadkőműves ezeken nem akad s nem is akadhat fenn, ha ad valamit arra, hogy a páholy "előítélettől mentesnek" bélyegezze le.

A szabadkőművességnek azon sajátága, hogy tagjai között a legtöbb zsidó, hogy a páholytisztaságok és kényes megbízások legnagyobb részt ezeknek jutnak, hogy a szabadkőművesség céljai között ex professo zsidó világoralmi célok is szerepelnek, a magyar szabadkőművességben is teljes mértékben megvolt.

Nehogy bárki is azzal vádolhasson, hogy megjegyzéseinket minden bizonyíték nélkül, csak úgy odavetjük, az alábbiakban befogjuk bizonyítani fenti állításunkat. A bizonyítást pedig a következőképpen fogjuk eszközölni: Kézbe vesszük a szabadkőműveseknek Barcsay Adorján által kiadott névsorát, mely névsor hiteles, hiszen a páholyokban találták meg, a kifejezetten zsidó neveket fogjuk belőle kiszedni s megállapítani, hogy egy-egy ilyen vezetéknev alatt hány szabadkőműves húzódott meg. Ismételjük, nem a német neveket soroljuk fel, hanem azokat, amelyeket Magyarországon mindenki, még a zsidók is csak zsidó névnek ismernek.

Lássuk tehát a bizonyítást:

Abelesz vezetéknevű testvér van	10
Adler vezetéknevű testvér van	29
Altmann vezetéknevű testvér van	7
Auer vezetéknevű testvér van	7
Ausländer vezetéknevű testvér van	3
Augenstein vezetéknevű testvér van	3
Back vezetéknevű testvér van	4
Baum vezetéknevű testvér van	3
Baumann vezetéknevű testvér van	7
Baumgarten vezetéknevű testvér van	8
Beck vezetéknevű testvér van	27
Beér vezetéknevű testvér van	16
Berger vezetéknevű testvér van	36
Bettelheim vezetéknevű testvér van	6
Bing vezetéknevű testvér van	10

Blau vezetéknévű testvér van	9
Bleuer vezetéknévű testvér van	9
Bloch vezetéknévű testvér van	7
Blum, Blumenfeld, Blumberger, Blumenstock	10
Brachfeld vezetéknévű testvér van	4
Böhm vezetéknévű testvér van	11
Braun vezetéknévű testvér van	22
Breitner vezetéknévű testvér van	5
Breuer vezetéknévű testvér van	9
Bródy vezetéknévű testvér van	9
Bruckner vezetéknévű testvér van	5
Brück vezetéknévű testvér van	3
Brüll vezetéknévű testvér van	14
Büchler vezetéknévű testvér van	7
Deutsch vezetéknévű testvér van	57
Eckstein vezetéknévű testvér van	6
Ehrenfeld vezetéknévű testvér van	4
Ehrlich vezetéknévű testvér van	6
Eisner, Eisler vezetéknévű testvér van	17
Engel vezetéknévű testvér van	27
Englender, Epstein, Eppinger vez. nevű testvér	16
Feigl vezetéknévű testvér van	5
Fein, Feiner vezetéknévű testvér van	5
Feldmann vezetéknévű testvér van	iö
Fellner vezetéknévű testvér van	5
Fischer, Fischel, Fischl, Fischhoff nev. test. van	84
Fleischer, Fleischl, Fleischmann, Fleissig nev. testv.	21
Frank, Franki, Frankéi vezetéknévű testvér van	41
Freund vezetéknévű testvér van	19
Fried vezetéknévű testvér van	25
Friedmann vezetéknévű testvér van	30
Fuchs vezetéknévű testvér van	33
Fröhlich vezetéknévű testvér van	10
Fürst vezetéknévű testvér van	9
Glas, Qlaser, Qlatter vezetéknévű testvér van	11
Glück vezetéknévű testvér van	14
Glücksthal vezetéknévű testvér van	5
Goitein, Gold, Ooldberger, Goldmann nevű testvér	23
Goldstein vezetéknévű testvér van	5
Grossz, Grosszmann, Gruber nevű testvér van	62
Grünwald, Grün, Grünbaum, Grünfeld, Grünhut	51

Guttman (köztük öt báró) vezetéknévű testv. van	31
Haas vezetéknévű testvér van	12
Hahn vezetéknévű testvér van	11
Heller vezetéknévű testvér van	22
Heinmann, Heimler vezetéknévű testvér van	6
Herz, Herczföld, Herzog vezetéknévű testv. van	26
Hirsch, Hirschfeld vezetéknévű testvér van	28
Hoffmann vezetéknévű testvér van	40
Holländer vezetéknévű testvér van	13
Holzer vezetéknévű testvér van	5
Horovitz vezetéknévű testvér van	7
Jakobovits vezetéknévű testvér van	7
Jellinek vezetéknévű testvér van	12
Jusztus, Just vezetéknévű testvér van	9
Kanitz vezetéknévű testvér van	9
Kann vezetéknévű testvér van	5
Kaufmann vezetéknévű testvér van	9
Kelen vezetéknévű testvér van	5
Keller vezetéknévű testvér van	13
Klár vezetéknévű testvér van	6
Klein vezetéknévű testvér van	63
Kohn vezetéknévű testvér van	42
Kohner (báró) vezetéknévű testvér van	4
Kraemer, Kramer, Krammer vez. nevű testvér van	11
Krausz vezetéknévű testvér van	47
Landau, Landesberg, Landesmann vez. nevű testv.	11
Laufer nevű szabadkőmíves volt	7
Lederer nevű szabadkőmíves volt	14
Léwy, Löwy, Löyw, Löwenstein nevű szab.-kőm. volt	50
Löbl nevű szabadkőmíves volt	6
Löwinger nevű szabadkőmíves volt	6
Lustig nevű szabadkőmíves volt	6
Mandel, Mandl nevű szabadkőmíves volt	17
Mauthner nevű szabadkőmíves volt	9
Mayer, Meyer nevű szabadkőmíves volt	40
Messinger (Medgyes) nevű szabadkőmíves volt	10
Meller nevű szabadkőmíves volt	9
Moravetz, Morbitzer, Morgenstern nevű volt	11
Moskovits nevű szabadkőmíves volt	5
Neuberger nevű szabadkőmíves volt	7
Neumann nevű szabadkőmíves volt	38

ösztreicher, Opel, Oppenheim, Oppler nevű volt	15
Perl nevű szabadkőműves volt	7
Pfeifer nevű szabadkőműves volt	12
Pick nevű szabadkőműves volt '	12
Politzer nevű szabadkőműves volt	13
Polacsek nevű szabadkőműves volt	1
Pollák nevű szabadkőműves volt	44
Popper nevű szabadkőműves volt	22
Raab nevű szabadkőműves volt	4
Rapaport nevű szabadkőműves volt	4
Reich nevű szabadkőműves volt	23
Reiner, Reinitz, Reis, Reismann nevű szabadk. volt	28
Rochlitz, Roheim nevű szabadkőműves volt	9
Rosenbaum, Rosenberg, Rosenfeld, Rosenthal nevű	65
Róth nevű szabadkőműves volt	33
Rotschild, Rotter, Rottenberg nevű szabadk. volt	11
Scheer nevű szabadkőműves volt	4
Schiffer, Schiff nevű szabadkőműves volt	10
Schlesinger nevű szabadkőműves volt	28
Schön, Schossberger, Schönberger, Schönfeld nevű	28
Schwartz nevű szabadkőműves volt	73
Schweiger nevű szabadkőműves volt	7
Seligmann nevű szabadkőműves volt	4
Silberstein, Silbiger nevű szabadkőm. volt	5
Singer nevű szabadkőműves volt	31
Sommer nevű szabadkőműves volt	6
Sonnenfeld, Sonnenschein nevű szabadkőm. volt	12
Spitz, Spitzer nevű szabadkőműves volt	41
Stark nevű szabadkőműves volt	5
Stein, Steinberger nevű szabadkőműves volt	18
Steiner nevű szabadkőműves volt	45
Stern nevű szabadkőműves volt	41
Strasszer nevű szabadkőműves volt	11
Strausz nevű szabadkőműves volt	9
Stricker nevű szabadkőműves volt	4
Tauber nevű szabadkőműves volt	7
Taussig nevű szabadkőműves volt -	13
Ullmann nevű szabadkőműves volt	7
Ungár nevű szabadkőműves volt	16
Waschmann nevű szabadkőműves volt	4
Wahl, Waldmann, Waldner nevű szabadkőm. volt	10

Wallesz, Wahlfisch nevű szabadkőműves volt	4
Wassermann, Wéber, Wechsler, Weigl, Weil	29
Weinberger, Weiner nevű szabadkőműves volt	24
Weiss, Weisz, Weiszberger, Wellisch	101
Wender nevű szabadkőműves volt	6
Wiener, Wiesner, Wilhelm, Wilhelm	26
Wertheim, Wertheimer nevű szabadkőműves volt	8
Widder nevű szabadkőműves volt	5
Wimmer, Winkler, Winter, Winternitz	35
Wolfner, Wollák, Wottitz nevű szabadkőm, volt	14
összesen:	2613.

Eddig azon szabadkőművesek névsora, akiket nevük után zsidóknak kell tartanunk. Lehet, sőt valószínű is, hogy közöttük akad pár keresztény, de, hogy ez legfeljebb 1 százalékát teszi ki az elsorolt vezetékneveken élő szabadkőműveseknek, az több, mint valószínű.

Ámde, hol vannak még azok a zsidó szabadkőművesek, akik más - idegen - hangzású vezetéknevek alatt húzódtak meg? Ezek számát is bátran tehetjük 400-ra, s akkor megállapíthatjuk, hogy a nem magyar nevek alatt szereplő zsidó szabadkőművesek a magyarországi szövetségben legalább 3000-en voltak.

Ámde ezzel még nem vagyunk készen statisztikánkkal.

Tudjuk azt - s ebben a zsidóság igazat fog nekünk adni, - hogy a zsidó állampolgárok túlnyomó része, különösen az az intellektuel réteg, mely a szabadkőművességben oly hatalmas tömegben verődött össze, a liberális kormányzat idején megmagyarosította nevét. Vannak vezetéknevek, amelyekről, magyar hangzásuk ellenére is egész bátran állíthatjuk, hogy csak zsidót rejtettek el, keresztény ezen neveken, vagy csak elenyésző kis mennyiségben fordult elő. Az Aczél, Ágai, Ágoston, Áldor, Arányi, Arató, Ardó, Bán, Bakonyi, Balassa, Balázs, Bálint, Balkányi, Ballá, Balog, Bánó, Bárdos, Barna, Bársony, Barta, Bartók, Bartos, Bedő. Békés, Benedek, Beregi Berényi, Bernát, Bihari, Biró, Bodnár Bodor, Bokor, Bolgár, Bondy, Boros, Csillag, Dános, Darvas, Deák, Dénes, Déri, Dózsa, Erdélyi, Erdős, Fábián, Faludi, Faragó, Farkas, Fazekas, Fehér, Fekete, Fodor, Forbát, Fónagy, Forgács, Földes, Földi, Fülöp, Gál, Gábor, Gara, Garai, Gárdonyi, Gárdos, Gáspár, Geller, Gellért, Gelléri, Gergely, Gerő, Gombos, Gonda, Gömöri, Győri, Hajdú, Hajnal, Hajós, Halász, Harsányi, Havas, Hegedűs, Herczeg, Hevesi, Hollós, Horvát, Hűvös, Illés, Irsai, Jakab, Jónás, Kádár, Káldor, Kallós, Kálmán, Kalmár, Karcag, Kardos, Katona, Kelemen, Keleti, Kemény, Kende, Képes, Kertész, Kis, Komlós, Kondor, Kovács, Kozma, Kun, Kürti, Ladányi, Lakatos, Lakos, Láng, Lányi, László, Lázár, Lénárd, Lénárt, Lendvai, Lengyel, Lóránt, Lukács, Magyar, Márkus, Márton, Martos, Mátrai, Medgyes, Mezei, Miklós, Molnár, Nádor, Nándas, Nagy, Nemes, Nyári, Oláh,

Orbán, Ormos, Orova, Pajor, Pál, Pap, Pálos, Pártos, Pásztor, Pataki, Patai, Perényi, Pető, Pogány, Polgár, Pór, Rácz, Radó, Rajna, Révai, Révész, Robóz, Róna, Rózsa, Sajó, Salamon, Salgó, Sándor, Sarkadi, Sárkány, Sebestyén, Sebő, Sebők, Selymes, Sipos, Soltész, Somló, Somogyi, Sugár, Surányi, Szabados, Szabó, Szabolcsi, Szálai, Szántó, Szászi, Szatmári, Szécsi, Szegő, 176

Székely, Szende, Szenes, Szigeti, Sziklai, Szilágyi, Szirmai, Szirtes, Szőke, Szöllős, Szöllősi, Szőnyi, Szűcs, Takács, Tihanyi, Timár, Tolnai, Tót, Török, Újlaki, Vadász, Vágó, Vajda, Vámos, Vándor, Váradi, Varga, Vas, Vécsei, Veres, Vermes, Verő, Vértes, Vida, Vidor, Vig, Virág, Zádor, Zoltán nevek alatt, több mint kétszer annyi szabadkőműves szerepel, mint amennyit mi az előbb felsorolt német és idegen nevek alatt kimutattunk s egészen bizonyos, hogy ezeknek túlnyomó többsége zsidó.

Ha tehát a közölt adatok alapján, azt a következtetést vonjuk le, hogy a magyarországi szabadkőművesség tagjainak fele, mintegy 7000 férfi a zsidósághoz tartozik, akkor igen nagyjából és a zsidóságra igen kedvezően csináltuk a számítást.

Már most vegyük össze ezt az adatot azon másikkal, hogy a zsidóság Nagy-Magyarországon a lakosság 5 százalékát képezte csak, akkor fog a fenti adat jelentősége a maga teljes egészében kidomborodni.

Ez a jelentőség pedig abban kulminál, hogy a zsidó többség teljesen a zsidóság törekvésének irányába tolt el a szabadkőművesi tevékenységet s - csekély kivételtől eltekintve - saját faja vagy felekezetének tagjaival foglaltatta el az egész ország minden páholyában a befolyásos páholytisztaségeket.

A szabadkőművességen kívül álló férfi - nem kell antiszemitának lennie - egyenesen megdöbbenve áll meg az előtt a jelenség előtt s bámulja azt a vakságot és együgyűséget, azt a hihetetlen inferioritást, a súlytalanságnak azt a hangos beismerését, amivel a keresztény szabadkőművesek ezt az állapotot nemcsak nyugodtan szemlélték, de még elő is mozdították. Megelégedtek ezek - egyébként a világban büszke és kényes urak - a tömegstatisztika, a kellékes szerepével s egyetlen mozdulatuk nem volt, amivel ezen a lehetetlen és őket fumigáló helyzeten változtatni akartak volna. Megrendülten áll meg az elfogulatlan szemlélő az előtt a borzalmas jelenség előtt és szédülten néz arra az ördögi munkára és intézményre, mely jóra való, derék keresztény emberekből, nemcsak az egyházuk, hazájuk, fajtájuk iránti szeretetet lúgozta ki, de még saját egyéni értékük tudatát is elsorvasztotta bennüli: s volt bátorsága ezt a keresztény réteget a páholyproletariátus vigasztalan és reménytelen soraiba dobni, az engedelmeskedők falanxába sorozni s magát a parancsolok díszes és kényelmes piederstáljára emelni.

Példák kellenek? Fogunk azokkal is szolgálni.

Kezdjük mindjárt a nagypáholyon, melynek fejévé keresztényt tettek ugyan, de csak azért, hogy a helyettesek közé már két zsidót bejuttassanak. A főtisztviselők közül zsidó volt a II. felügyelő és helyettese, két főszónok, a főtitkárok, a

főkinctáros, a főalamizsnás, főgazda, háznagy, fő-templomőr, főkönyvtáros, főzászlótartó, főkardhordó, fő-levéltáros.

A nagypáholy tisztviselősege tehát így oszlott meg:

Keresztények betöltöttek 7 tisztséget

Zsidók betöltöttek 14 tisztséget.

De nézzük talán a "szövetségi tanácsosokat", magyarul ennek a mamut részvénytársaságnak igazgatósági tagjait. Ez annyira érdekes, hogy kénytelenek vagyunk - már csak a bizonyítás precizitása kedvéért is - szószerint lehozni, íme a névsor: Adorján Dezső, Baracs Károly, dr. Bálint Lajos, Csukássy Jenő, dr. Dénes Lajos, Fekete Ignác, Fischer János, Károly, Fónagy Béla, Frey Ernő, Fraenkel Sándor, Gerő Ödön, Gertter Béla, Goda Géza, Gold Simon, Havas Miksa, Jászi Oszkár, Kafka László, Katona Béla, Láncki Jenő. Meller Mór, Pálffy József, Popini Albert, Purjesz Lajos, Ranschburg Viktor, Roboz Andor, Róz Jenő, Rózsavölgyi Manó, Ságody Gyula, Szende Pál, Vámos Henrik.

E szerint tehát helyet foglalt a szövetség tanácsában

keresztény 8

zsidó 21

Ez a szövetségstanács, melynek zsidó tagjai a keresztényeknek csaknem háromszorosát tették ki, volt a magyarországi gépezet kezelője, az iram diktálója, a menet irányának kidolgozója s párezer önmagáról megfélelkezett, sajnálatraméltó intelligens keresztény magyar úrnak kíméletet nem ismerő parancsnoka és hajcsárja.

Valóban megrendítő kép!

De pergezzük tovább a filmet. A "Nagypáholy Ítélszéke" a szabadkőműves testvérek egyetlen törvényes és kötelező bírósága, a két elnökségbe beültette ugyan a kir. Kúria és a

Szabadalmi bíróság - tehát a független magyar bíróság - egy-egy tagját, de már a második elnökhelyettségét zsidóval töltötte be, a bíróság 30 tagja pedig így oszlott meg fajilag vagy mondjuk vallásilag:

keresztény volt 6

zsidó volt 24

A budapesti páholyok vezetői közül zsidó volt: Az Anonymus, Archimedes, Comenius, Deák Ferenc, Demokrácia, Eötvös, Fáklya, Haladás, Humboldt, Kazinczy, Könyves Kálmán, Madách, Martinovich, Március, Minerva, Neuschlosz a régi hívek, Petőfi, Prometheus, Reform, Galilei, összesen tehát 20 páholy főmestere, keresztény volt 11 páholy főmestere.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy ezen 11 páholynál, a helyettes főmester mindenütt kivétel nélkül zsidó volt.

A vidéki páholyok közül zsidók voltak a következő páholyok főmesterei: a bajai, beregszászi, brassói Pannónia, eperjesi, fiumei, gyöngyösi, győri, kaposvári, kassai, losonci, lugosi, miskolci, munkácsi, nagyvárad László Király, nagyvárad Bihar, pancsovai, pécsi, sátoraljaújhelyi, soproni, szegedi Árpád, szolnoki, temesvári, újpesti, ungvári, verseci, zombori, tehát 26 páholy főmesterei, ahol pedig ezek keresztények voltak, ott munkatársait állították ki csaknem csupa zsidóból.

A magyarországi szabadkőművesség ezen elzsidósodását észrevette már Wichtl is, aki többször említett munkájában idevonatkozólag a következőképpen nyilatkozik: "In Ungarn schon um die mitte der ziebzigigen Jahre besassen die jüdischen Freimaurer die Führung, die Christen jedoch verhessen massenhaft die Logen und zwar ohne jeden Kampf. Heute bilden die Juden in der ungarischen Freimaurerei die entschiedene Mehrheit, wie auch nachezu ausschliesslich Juden an ihrer Spitze stehen. (I. m. 35-36 old.)

A zsidóságnak a magyarországi szabadkőművességben elfoglalt ezen numerikus és pozícióbeli fölénye és többsége aztán egy igen érdekes helyzetet teremtett a szövetség kebelében. Nevezetesen megteremtette azt az állapotot, hogy a szabadkőművesség teljesen a kereszténység és a keresztény vallások ellen fordult s egész programját az ezek elleni küzdelemre állította össze. A páholyok radikalizmusa, kultúr- és kultusztevékenysége, a társadalom megnyeréséért folytatott munkája, mind-mind abban csúcsosodott ki, hogy a keresztény erkölcsöt gyöngítse, vagy ha lehet, elsorvassa az ország lakosságában. A keresztény vallások - természetes első vonalban a katolikus vallás - ellen a legdrasztikusabb eszközökkel hadakoztak, ezek pozícióját úgy az állami és társadalmi, mint lelki téren, bámulatos szívóssággal és tervszerűséggel akarták meggyöngíteni vagy megsemmisíteni. A keresztény tagokban meggyőződéssé érlelték azt az elvet, hogy nem lehet jó szabadkőműves, aki vallásos, vagy a vallás védelmére kel s a szabadkőművesség alapjává tették a voltairei elvet "tapossátok el a gyalázatost." S a keresztény páholytagok készségesen asszisztáltak ehhez az ördögi munkához. Nem vették észre azt, hogy a vakolásokon minden harc, minden terv, minden kampány, minden hadjárat csak a keresztény egyházak ellen van kidolgozva, de egyetlen szava sincs a hivatalos magyar szabadkőművességnek a zsidó vallás ellen. Sőt! Míg egy kereszténynél lesajnálták, kigúnyolták, ha vallásával egy parányit is törődni mert s egyenesen inkompatibilisnek mondták ki a katolikus vagy protestáns tagra, hogy a vallásához ragaszkodhassak s annak életében bármi szerepet is vállaljon, addig ezt a zsidó tagoknak nemcsak elnézték, de őket ezen a téren véghezvitt munkájukért meg is dicsérték.

Hozunk erre is példákat!

1918-ban meghalt Szegeden Rósa Izsó ügyvéd, aki a szegedi Árpád páholynak volt oszlopos és régi tagja (még 1891 előtt lett felvéve). A kereszténységet állandóan támadó, a keresztény vallásosságot a bóheriskolák szellemességében kritizáló és gúnyoló szabadkőmíves hivatalos lap (hogy mennyire az volt, az I. kötetben bebizonyítottuk), a Világ ezt az elhalt öreg izraelitát a következőképpen parentálja el: "Rósa Izsó meghalt Az elhunyt igen jelentős szerepet vitt Szeged társadalmi életében és személyét köztisztelet övezte, aminek egyik külső jele abban is megnyilvánult, hogy az ügyvédi kamarának is elnöke volt. Felekezete ügyének buzgó ápolását pedig azzal jutalmazta a szegedi zsidóság, hogy hitközségi és kerületi elnökké választotta meg, amely minőségben igen sokat tett hitsorsosa! érdekében. A politikában a szabadelvű hagyományoknak volt törhetetlen harcosa."

Kérdünk ezután az idézet után minden keresztény szabadkőművest, hogy volt-e csak egyetlen eset is a magyarországi szabadkőművesség történetében, mikor annak orgánuma egy testvért, aki történetesen keresztény volt és egyházának életében valami szerepet játszott, akár életében, akár halála után oly módon és olyan megértéssel bíralt volna, mint tette azt Rósa Izsóval a "Világ?" .

Sőt tovább megyünk! Egyáltalán el lehet-e képzelni, hogy egy agyonagitált keresztény páholytag oly vakmerő lett volna, oly bátorságot szedett volna magába, hogy dacoljon a szabadkőmíves felfogással s egyházának beléletében valamelyes - ha még oly jelentéktelen - szerepet vállalni merészelt volna? Csak a zsidó testvéreknek volt meg az a privilégiumuk, ők megtehették ezt anélkül, hogy ezeknek reájuk nézve kedvezőtlen konzekvenciái lettek volna.

1918 tavaszán a pesti Chevre Kadisa tagavatási ünnepet rendezett. Ezen ünnepen - mint egyik zsidó felekezeti lap írja - "egész gárdája jelent meg a magyar irodalom és újságírás kitűnőségeinek, hogy a szent egylet kötelékébe lépjen." A .lap aztán félájult meghatottsággal írja le az ünnepély lefolyását s sorolja fel a felavatottak névsorát. "A szentegylet dísztermét - mondja az ujjongó tudósítás - erre az alkalomra látványosság számba menő évszázados porochesek-vel és tóradíszekkel ékesítették fel valóságos templommá." Adler Illés után Winterberg Gyula, a szentegylet elnöke mondott beszédet - mint általában szokás volt német nyelven - s "ünnepi hangulatot varázsolt a szívekbe, mintha a középkori zsidó poézis legszebb darabját hallottuk volna." A beszédek után előléptek a felavatandó tagok, akik között a következő egyébként prononszírozott - progresszív, radikális és kereszténységellenes újságírók voltak: Biró Lajos (Világ), dr. Deutsch Ernő szerkesztő (Pester Lloyd), Kecskeméti Vilmos szerkesztő (Budapest), Kácser Romulusz (Pester Lloyd), Lorsy Ernő (Pester Lloyd), Salusinszky Imre (Az Est), Szomaházi István, Tarján Vilmos (Az Est).

A tudósítás aztán megjegyzi, hogy a felavatandó kitűnőségek, irodalmi és zsurnalisztikai hallhatatlanok bevonulása a szentegyletbe ezzel a sorral még nem ért véget, hanem követni fogják őket mások is, ugyanolyan "felvilágosult és radikális" mentalitású egyének, akik lapjaikban és regényeikben a vallásosságot teljesen

elavult, sajnálatos csökevénynek tartották s a "modern és progresszív, előítéletől mentes egyén" ismertetőjelei között felsorolhatónak nem tekintették. Nem minden malícia nélkül jegyzi meg, erre az esetre célozva az "Új Nemzedék" (IV. évfolyam 8. szám) "ha - úgymond - a radikális politikai és társadalmi haladás oly merész és szabadszellemű harcosai, mint Biró Lajos és Magyar Lajos a Világ munkatársai, ily szépen össze tudják egyeztetni a forradalmi világnézetet és a szabadgondolatot a vallási és felekezeti kultusz ápolásával, ha Szomaházi István, akit oly sokszor vádoltak irodalmi frivolitással, a középkori zsidó poézis áhítatába így el tud merülni, ha Salusinszky Imre Az Est szerkesztője, vagy Tarján Vilmos Az Est rendőri riportere, a brutális közélet és a bűnügyi világ iszonyú élményeivel szemben ugyanide menekültek, ha a Pester Lloyd egész szabadszellemű és felvilágosult redakciója az "évszázados porochesek és tóradíszek" árnyékában keres üdülést és lelki enyhülést, akkor valóban nem lehet kétségünk iránta, hogy itt az általános valláserkölcsi ellágyulásnak olyan kortörténeti jelenségével állunk szemben, amelyet nem lehet eléggé méltányolni."

Az a pár lap vagy folyóirat, amely ebben az időben a páholyok nemzetzülesztő munkáját figyelte s igyekezett olvasóinak megmutatni azt a kettős arcot, amelyet a zsidó páholyvezérek s felvilágosult újságírók viselnek, ezt a szent-egyleti per Schub felvonulást persze, hogy felkapta és a keresztény közvélemény elé tárta. Az új szentegyleti tagok némelyikének különösen a főradikális és forradalmár Biró Lajosnak jött ez a leleplezés kellemetlenül, aki mint a szabadkőműves hivatalos lap, a Világ szerkesztője, folyton verklizte a vallásos érzés tudománytalan és maradi jellegét s aki büszkén vágta oda a keresztény páholytestvéreknek, hogy a szabadkőművesség célja az ateizmus, kozmopolitizmus és kommunizmus. Meg is próbált mosakodni és eljárását megmagyarázni igyekezett - természetesen a "Világ"-ban s erre a magyarázatra a következőket jegyzi meg a Magyar Kultúra 1918. évi (IV. évf.) 7. száma:

"Biró Lajos nem tudván sehogy sem kimenekülni az eV és gyakorlat, az ige és a test ellentétességéből fejlődött szoritóból, egy ünnepélyes gesztussal feltűzi a mellére a sárga foltot ily szónoklás kíséretében: "Ami engem illet, nem kínálghat engem semmiféle újságcikk vagy prédikáció akkora sárga folttal, hogy én egy még egyszer akkorát a magam akaratából fel ne tűzzek a mellemre." Ezt szeretjük - folytatja a Magyar Kultúra -, ez bátor beszéd, csak, hogy ennek az önérzetes gesztusnak le kell aztán az összes konzekvenciáját vonni, főképpen pedig ezt: el kell dobni a szabadgondolkodás, szabadkőművesség, humanizmus álarcát s tessék mindenütt, mindenkor, mint hajthatatlan zsidó felvenni a harcot a keresztény magyarság ellen. Hadd lássa világosan az utolsó keresztény magyar zsellér is, hogy Krisztus megfeszítőinek utódai állanak vele szemben. Elszomorító, fájdalmas harc lesz ez is, de legalább nyílt, férfias karakterű" Lássuk az ellenfeleket nemcsak személy szerint, hanem úgy is, hogy valójában, meghamisítás nélkül micsoda kollektív közösség nevében hadakoznak ellenünk. Lássuk nemzetiség, felekezet szerint azt a sokat emlegetett népet, amelynek útjában áll a keresztény Egyház és a keresztény iskola."

Sajnos, a magyar szabadkőművesség Janus arcát a keresztény testvérek csapata vagy nem látta, vagy nem akarta meglátni. Annyira önérzetvesztett, annyira gerincnélküli és. annyira meghunyászkodó volt ez a réteg, szemlélődését,, vizsgálódását és kritikáját annyira egy irányba hajtotta és egy irányba kényszerítette az a szabadkőműves nevelés, amelynek szisztematikusan alávetették, a páholyok már kereső korától kezdve, hogy soha egyetlen szóval és egyetlen esetben nem merte felvetni a kérdést, hogyha a zsidó testvéreknek nem bűn, nem hiba és a szabadkőművesség örök céljával és törekvésével nem ellentétes a különféle zsidó szentegyletekben és vallási társulatokban vagy a hitközségi, szóval a vallásos életben való aktív és igen sokszor buzgó, részvétel, vájjon miért van ez megtiltva a keresztény tagoknak, miért vannak mindezen tevékenységtől csak a keresztények eltiltva s miért van csak a keresztény erkölcs a keresztény vallás gyakorlása, a keresztény elvek megvallása, vagy a keresztény vallásos életben való részvétel - nem is beszélve az elmélyedésről és a buzgóságról - indexre téve, miért csak ezen utóbbi az állandó páholy téma, miért csak ez az elpusztítandó és kiirtandó az emberiség lelkéből, miért: csak a keresztény vallások vannak halálra ítélve s mindezen a sok miérten túl, végül is miért kivétel mindezek elől a zsidóság, a zsidó vallás és a zsidó tagok, valamint ezek vallási meggyőződése és vallásos élete?

Azt sem merték ezek a keresztény páholyrabszolgák, egyetlen esetben sem megkérdezni, hogy miért talált a magyarországi szabadkőművesség csak két oly szabadkőművest az egyik legnagyobb szabadkőműves kitüntetésre alkalmasnak s miért csak két oly szabadkőműves emlékét tartotta az utókor számára megörökítendőnek olyképpen hogy róluk szabadkőműves plakettet készített és pedig a zsidó Gold Simon és az ugyancsak zsidó Gelléri Mórt, illetve ezek emlékét?

Az sem tűnt fel soha egyetlen keresztény tagnak sem, hogy Ágoston Péter helyettes főmesternek, "A zsidók útja" című munkáját a nagyváradai Társadalomtudományi Társaság, a szabadkőművességnek ezen melléküzlete és fiókja a következő levélben ajánlotta megvételre minden testvérnek: "A magyar szabadkőművesség és zsidóság összeforrt, mert amikor Magyarországon a kor a szabadelvűséget követelte, akkor a zsidóság állott melléje a legnagyobb tömegekben... Ha tehát magyar ember a zsidóságról ír és a magyar zsidóság sorsát tárgyalja, akkor a szabadkőművesség külső történetét is írja meg vele. Ezért a zsidóságról írt könyve Ágoston Péternek, a szabadkőművességet is kell, hogy érdekelje. A magyar progresszió kérdése, a magyar kultúra kérdése, azért összefügg a magyar zsidósággal és annak magatartásával. A szabadkőművességnek a zsidóságot és a zsidó magyarokat egyaránt nevelnie kell."

Ez a levél amilyen cinikusan és leplezetlenül identifikálja a zsidóságot a magyar szabadkőművességgel, amilyen világosan és pregnánsan tárja fel mindenki előtt azt a viszonyt, azt a szoros és belső összeköttetést, mely a magyarországi zsidóság és a magyar szabadkőművesség között volt s amelyet - a levélből kitűnőleg is - ez a zsidóság nem is igen igyekezett titkolni; egyben elszomorító és megdöbbentő

realitású fényképét adja annak a gyatra és minden lelki kincséből kivetkőzött keresztény elemnek, mely a páholyok belsejében se nem látott, se nem hallott semmit s mely a maga hihetetlen vakságában szótlanul tűrte és nézte, hogy mint gyalázzák azokat a nemzeti és vallásos eszményeket, amelyeket szülői házában, gyermekkorában, mint szent és magasztos dolgokat mutattak be neki s melynek nemcsak nem volt egy szava sem a szabadkőművesség előbb részletezett kettőssége ellen, hanem valami eszeveszett pipogyasággal és a reménytelen sorsú páriákat jellemző szellemi csök-kentséggel maga állt be abba a sorba, a zsidóság azon rohamcsapatába, mely, míg a saját faját, nemzeti érzését és vallási meggyőződését a szabadkőműves destrukciók tárgyai közül kivette és szentnek deklarálta, ugyanakkor a keleti népet jellemző hihetetlen dühvel és elszántsággal, zúzta, törte és marta a keresztény erkölcsöt és a keresztény vallást.

Ez a fénykép egyben azt is feltárja előttünk, hogy a szabadkőművesség zsidó része annyira semmibe nem veszi a keresztény tagokat, annyira lecsökkent szellemi és lelki képességűeknek tartja őket, hogy meg sem kísérli elkendőzni, vagy enyhíteni azt a lelkiséget és azt a törekvést, amely valósággal ordítja a világnak, hogy a szabadkőművességnek a forradalmak megrendezése mellett a keresztény erkölcs és a keresztény vallások megsemmisítése képezi legfőbb célját

Az arisztokrácia és a szabadkőművesség

Ha egy - a páholyokon kívül álló - halandó azt akarja bebizonyítani tények és adatok segítségével, hogy a szabadkőművesség destruáló társaság, ha azt óhajtja igazolni, hogy a lelkek megmérgezésére alakult intézmény, hogy célja nem az emberiség boldogítása, hanem elzüllesztése, hogy a világba kidobott eszméi és nemes törekvései mögött pokoli és sötét vágyak és törekvések húzódnak meg s ezek képezik magát a tulajdonképpeni célját, hogy az államok ellen tör, az oltárok lerombolásán, a hitetlenség elterjesztésén, a forradalmak megrendezésén dolgozik; a szabadkőművesség egyszerre felölti a megsértett ártatlanság álarcát s kézzel-lábbal tiltakozik a vádak ellen.

Felemlíti elsősorban, hogy ez már csak azért sem lehetséges, mert hiszen mindenütt a világon bemutatja alapszabályait a törvényes államhatalomnak, mely mindenkor approbálta azokat. Már pedig - érvelnek a testvérek - olyan korlátolt államhatalmat, olyan kiskorú és agyalágyult államrendet nem ismer a világ, mely egy olyan egyesület működését engedélyezné, amely az ő élete ellen tör s az ő fennmaradásának alappilléreit rombolja. Az állam - érvelnek tovább - csak tudja, hogy mikor és mi által van veszélyeztetve az ő alapja s nagyon is ébren vigyáz arra, hogy olyan testületek az ő uralma terén ne létesülhessenek, amelyek céljaival ellentétesek és fennmaradására törnek. Ha tehát az államhatalom nem lát működésében semmi kárhóztatni valót, nem fedez fel céljaiban és eszközeiben az ő uralmát veszélyeztető egyetlen elemet sem, akkor egyenesen rosszindulatú rágalom, gyermekes pletyka és rosszmájú emberek rémlátása mindaz, amit

veszélyességére és forradalmiságára egyesek, vagy vele ellentétes célokat hajszoló intézmények felhoznak.

Az bizonyos, hogy az ilyen érvelés nagyon megkapó és látszatra teljesen kiparírozhatatlan. Kétségtelenül elaltatja sok ember nyugtalanságát és megszünteti idegességét, mert hiszen valóban úgy áll a dolog, hogy az állam csak tudja, hogy mi a hasznos és mi a káros reá nézve, ennek a körülménynek felderítéséhez és kinyomozásához rendelkezik is a megfelelő apparátussal s ha ő nem talál kivetnivalót a szabadkőművességben, akkor nem is lehet az veszedelmes, nem lehet destruktív. Az ezen érveléssel meggyőzött, halandó aztán hajlamos is arra, hogy a szabadkőművesség elleni támadásokat vagy bizonyítékokat túlzottaknak, esetleg rémlátásoknak s olyan emberek munkájának tekintse, akik pápábbak akarnak lenni a pápánál, akik mindenáron az állam megmentésének babérját akarják fejükre illeszteni olyan téren is, ahol ennek alapfeltételei hiányoznak.

Ámde azt már nem mondják a szabadkőművesek - lehet, hogy egy részük maga sem tudja -, hogy a szövetség nem a teljes alapszabályt mutatja be az államhatalomnak, hanem csak egy - az általános - részét. Ez a kormányoknak bemutatott alapszabály nem egyéb, mint az öreg Anderson-féle alkotmány egy része, mely oly szépen elbeszéli, hogy a szabadkőműves kötelessége jó állampolgárnak lenni, hogy hinnie kell Istenben, hogy tisztelnie kell a törvényeket és élni, halnia kell a holdkóros filozofálásért s tökéletesedésért, a felebaráti szeretetért, a békességért és azért a vágyért, hogy minél több jótékonytságot gyakorolhasson erre rászoruló embertársaival szemben s hogy szabadkőműves társának valóban minél édesebb testvére lehessen.

Ezt az általuk már régen sutbadobott és komolytalannak tartott szöveget egy kissé átfésülik, egy pár modern vonatkozással s az egyes államokra vonatkozó speciális frázissal átszövik, hangsúlyozzák, hogy nem politizálnak, hogy a páholyból leendő eltávolítás terhe alatt meghagyják a testvéreknek a törvény tiszteletét - s aztán az egészet leírják, vagy már legépelik négy példányban, amint azt a miniszteri rendelet előírja s beadják a belügyminiszternek.

Hát persze, hogy ott jóváhagyják! Ezt a limonádét ne hagynák jóvá? Nincs ezekben a világon semmi a csattogó és puffanó frázisokon kívül, nincs egy komoly mondat és egy nagyvonalú törekvés, nem különbek ezek, mint egy budai korcsma törzsvendégei asztaltársaságának a szabályzata, hát miért és mi címen ne hagyná jóvá az államhatalom? Egyébként is ez az ú. n. államhatalom, illetve annak jóváhagyása ma már nem döntő bizonyíték, hiszen az állami hivatalok is tömve vannak szabadkőművesekkel és a testvérek akárhányszor feljutnak a főpozíciókba, sokszor a miniszteri székbe, akik aztán ezeket az alapszabályokat nem az állam, hanem a szabadkőművesség szempontjából vizsgálják s jóváhagyják, ha ennek a szabadkőművességnek szolgálatot tehetnek vele akkor is, ha egyes pontjai tényleg veszélyt jelentenek az államra.

Ámde - ismételjük - nem is erről az esetről van szó. A szabadkőművesség óvatos volt mindig, igazi céljaiból csak végső szükség esetén árult el - időnap előtt - valamit a világnak s csak annyit, amennyire éppen szükség volt. Még kevésbé bízta ezeket az államra, arra a legnagyobb földi hatalomra, mely ma talán az övé volt, az ő intencióinak megvalósítására használta fel egész erejét, de holnap - egy rendszerváltozás esetén - éppen ellenkezőleg, az ő elpusztítására fordíthatja esetleg egész hatalmát, esetleg éppen az általa előbb szolgáltatott adatokra támaszkodva. Ezt tehát nem volt tanácsos megreszkírozni, éppen azért csak az alapszabályok azon részét tárták a páholyok a kormányok elé, amikben forradalmi velleitásokat, lélekmérgező terveket, csakugyan nem lehetett felfedezni.

Így cselekedett a magyarországi szabadkőművesség is. 1913-ban kiadott és 119 oldalra terjedő alkotmányának 12 alaptörvényéből ugyanis csak az 1-3 oldalnyi alaptörvény van kormányhatóságilag jóváhagyva, a 116 oldalnyi terjedelmű 11 lap törvény azonban kormányhatósági jóváhagyás alá beterjesztve soha nem volt s azt beterjeszteni - ha a szabadkőművesség működni akart - nem is lett volna tanácsos.

Hogy mily szemérmetlenül csapta be ezzel az alapszabállyal a szabadkőművesség a kormányzatot, azt magával a beterjesztett és jóváhagyott szöveggel bizonyítjuk, úgy amint azt Bakonyi Kálmán már idézett kis füzetében leközlí:

"A szabadkőművesség filozofikus, filantrópikus és progresszív intézmény. Célja a közerkölcsiség, művelődés és felebaráti szeretet terjesztése és a jótékonyság gyakorlása.

A szabadkőművesség kizár köréből minden politikai és vallási kérdést és tagjait a hazai törvények tiszteletben tartására kötelezi."

Az alapszabályok módot adtak a kormánynak és az egyes közigazgatási hatóságoknak, hogy a szabad-kőműves páholyoknak és az ezek összességét alkotó Magyarországi szimbólikus Nagypáholyoknak működését ellenőrizze. A páholyalakításokat a Nagypáholyhoz s a páholyok elnökét a belügyminiszterhez, illetve a hatóságokhoz be kellett jelenteni.

A szabadkőműves szövetség alapelvei is meg voltak állapítva. Ezek a következők: "A szabadkőművesek szövetsége a felvilágosodás terjesztésére és a humanizmus megőrzésére és ápolására alakult testület, melynek tagjai egymást testvéreknek tekintik és nevezik.

A szabadkőművesek és a páholyok magatartásának legfőbb zsinórmértéke a tisztán emberi erkölcsi törvény.

A szabadkőműves szövetség jó hírnevű, független férfiakat fogad be tagjaiul, akik testvériesen egyesülnek a szellemi és erkölcsi nemesbülésre irányzott

törekvésükben, minden tekintet nélkül fajra, nemzetiségre, vallásra, társadalmi helyzetre vagy politikai pártállásra.

A szabadkőmíves minden igaz meggyőződést tisztel és ezért a szabadkőmívesek szabadon követhetik meggyőződésüket és azt az alkotmány korlátai közt nyíltan kifejezhetik; a szabadkőmívesek szövetsége megkívánja tagjaitól, hogyha nézeteik és állásaik különböznek is, egymást testvérekül tiszteljék és becsüljék.

A szabadkőmívesek szövetsége a lelkiismereti, a vallási és a szellemi szabadság erkölcsi alapelveinek hódol és kárhoztat minden rendszert, mely ezt a szabadságot veszélyezteti, bármely meggyőződésnek, hitnek vagy gondolkodásnak minden üldözését, valamint a felebaráti szeretettel ellenkező minden törekvést.

A szabadkőmívesek szövetsége tagjaitól hitvallást nem kíván; tiszteli tagjainak vallási és politikai meggyőződését és kizár gyülekezeteiből minden vallási és politikai vitatkozást.

A szabadkőmívesek szövetsége kötelezi tagjait, hogy engedelmeskedjenek hazájuk törvényeinek és tartsák meg annak az országnak törvényeit, amelyben élnek. A szabadkőmívesek szövetsége a szövetség tagjait az emberszeretet gyakorlására serkenti.

A hazaszeretet a szabadkőmíves egyik legszentebb kötelessége.

A szabadkőmívesek szövetsége, ennek története, elvei és céljai nem titkosak; a szabadkőmíves titok, melynek megtartására a szabadkőmívesek szövetsége a szabadkőmíveseket kötelezi, csak arra való, hogy a kölcsönös felismerést lehetővé tegye.

A szabadkőmívesek szövetsége megkívánja tagjaitól, hogy saját nemesbülésükön munkálkodjanak, egymásnak ebbeli törekvéseit támogassák, a Nagypáholy alkotmányát és a páholy szabályait híven megtartsák.

A szabadkőmívesek szövetsége az emberi nem egyetemlegességén alapulván, az egész emberiségre iparkodik kiterjeszteni a testvéri köteléket, amely a szabadkőmíveseket a föld színén egyesíti és ezért tagjait a testvéri érzésnek szóval és jó példával való terjesztésére buzdítja."

A Nagypáholynak és a páholyoknak a vezetősége szigorúan örködött afölött, hogy a tagok az alapszabályok és az alapelvek rendelkezéseihez tartsák magukat, azok szerint éljenek és cselekedjenek. Akik a szabályok ellen vetnek, azokat büntetéssel sújtotta s esetleg kizárta a szövetség kötelékéből a páholyok elsőfokú, illetve a Nagypáholy másodfokú ítélőszéke. Eddig terjed és mindössze ennyi az alapszabály,

melyet a belügyminiszter - ugyancsak Bakonyi szerint - 1886 január 20-án

2223-1886 . szám alatt láttamozott.

Ezzel a semmitmondó és émelygő bombasztokkal teljes alapszabállyal szemben

állott és áll a szabadkőművesség szabályzatának legnagyobb része, melyet semmiféle belügyminiszter soha nem látott.

Ezt a tulajdonképpeni alapszabályt terjedelménél fogva nem tudjuk közölni, de egypár §-ra s ezeknek a bemutatott szabályzattal ellentétes rendelkezéseire az alábbiakban mutatunk rá.

A kormányzat elámítására szánt alapszabályzatban a szabadkőművesség azt magyarázza, hogy elvei, céljai nem titkosak s ami titok van, az csak egymás felismerését van hivatva szolgálni. (Egyik szellemes írónk szerint erre már csak azért sincs szükség, mert a szabadkőműves az az egyedüli emberfajta, mely egymást már a szagról ismeri.)

Ámde a be nem mutatott szabályzat 13. §-a (II. Alaptörvény) a következőket mondja: "A beavatatlan sajtó útján általában, különösen pedig beavatatlan hírlapokban tilos közölni mindazt, ami a szabadkőműves szertartásra, ismertetőjelekre, szavakra és érintésre, a szabadkőműves Írásmódra, és a nagypáholy és a védelme állott álló páholyok beléletére vonatkozik. Valakinek szabadkőműves voltát, ha csak ő maga nem kívánja, vagy meg nem engedi, még a szabadkőműves sajtóban sem szabad közölni."

Nem fűzünk magyarázatot ehhez a két szakaszhoz, mert annyira nyilvánvaló, hogy az utóbbi teljesen megcáfolja az elsőt. Egy újabb láncszem ez abban a hosszú, hosszú láncban, melyet eddig az olvasóknak bemutatunk, s mely a szabadkőművesség ravaszágaiból van összeforrasztva.

De bemutatunk egy második esetet is. A belügyminiszternek átadott alapszabály azt mondja, hogy a páholy törvényszéke csak olyan színházi igazságszolgáltatás féle, melynek az a célja, hogy a jóváhagyott alapszabály ellen vétőt a szövetség büntetéseivel sújtsa.

Persze, hogy ebben sem találhatott a kormányközeg kivetni valót.

Abban azonban már talált volna, amit a VI. alaptörvény 8. §-a előír, de amelyet a szabadkőművesség óvakodott a hatóság tudomására hozni, minthogy ezen §. egyenesen az állam szuverenitását fumigálja s ez alól akarja a szabadkőművességet és a tagokat kivenni. Szól pedig ez a §. a következőképpen: "A szabadkőművesek között páholyösszejöveteleken történt, vagy szabadkőműves ügyekre vonatkozó összekülönbözéseket békebíróóság által kell elintézni, ily ügyekben az állami bíróság vagy hatóság jogsegélyének keresése szabadkőműves vétség."

A 9. §. meg azt ajánlja a testvéreknek, hogy profán ügyekben előforduló viszályoknál is a szabadkőműves bíróságot keressék fel.

Mily óriási különbség van tehát a két §. között, s mennyire nem fedí az egyik a másikat. Ebben az utóbbiban még csak szó sincs arról, hogy az állam törvényeinek

nem engedelmeskedő testvért a szövetség részéről bármi baj is érheti - mint ahogy az államhatalommal elhitetik, - hanem egészen inas, a szabadkőműves ügyek ellen vétő, tehát ex offiő szabadkőműves deliktumokat elkövető testvérek megrendszabályozását célozza. Államot alkot tehát ez a szövetség az államban, s a hivatalos hatalomnak jurisdikcióját sem hajlandó saját tagjaival szemben elismerni.

Ha tehát akad valaki, aki a szabadkőművesség említett érvelésére a fenti értelemben a választ megadja, akkor ezen a téren nem igen kísérleteznek tovább, hanem előveszik a 2-ik számú érvet, hogy t. i. a katolikus Egyház igen neves főpapjai is, egykoron a szövetséghez tartoztak, a testvéri láncban vakolgattak, már pedig ők - akik közvetlenül látták a szabadkőművesség munkáját, - egyetlen pillanatig sem lettek volna ennek az intézménynek tagjai, ha az állam és egyházellenes lett volna. E sorok írójának is több igen becsületes és konzervatív gondolkozású keresztény szabadkőműves ezt az érvet hozta fel, s fel is sorolt több világhírű egyházi főméltóságot, sőt Prohászka Ottokárt is, mint akik az utolsó percig aktív tagjai voltak a szabadkőművességnek; amiből meg az sül ki, hogy a józan és a nemzeti és vallási gondolkozástól elszakadni nem akaró tagokat a szabadkőművesség hivatalosan ámitja ezen mesékkal, hogy a keresztény elem fel-feltörő lelkiismeretfurdalását lecsendesítse.

Mi e munka I. kötetében ezt az érvelést is a kellő értékére szállítottuk le. Beigazoltuk, hogy a katolikus klérus csak kél megtévedt tagjával szerepel a szabadkőműves névsorban, hogy katolikus főpapok tagjai sohasem voltak, hogy Horváth Mihály és Rónay Jácint az 1848-as szabadságharc neves alakjai az emigrációban és kifejezetten politikai okokból léptek be az egyes külföldi páholyokba, magyarországi páholy tagjai azonban egyetlen pillanatig sem voltak s a magyarországi szabad-kőművességgel éppúgy nem törődtek, mint ahogy nem törődtek a külföldiekkel sem, mihelyt a kiegyezés létrejött és hazájukba visszatérhettek. A magyarországi szabadkőművességnek a katolikus főpapsággal való tüntetése tehát közönséges hazugság, melynek csak az a célja, hogy a nagyközönséget félrevezesse, a nyugtalankodó - jobbérzésű - keresőt, vagy a páholyok összetételén bajusz alatt zúgolódó testvéreket lecsillapítsa s velük elhitesse, hogy mily előkelő és mily exkluzív katolikus társaságban, neves főpapok testvéri, szövetségében sikerült nekik elhelyezkedniök.

Ha aztán ezzel az érveléssel is kudarcot vallottak, akkor jönnek az öreg ágyúval, a 3. számú érveléssel, amivel rendszerint teletalálátra számítanak, s amit legtöbbször el is érnek.

Ez a hármasszámú érv pedig szól imígyen: A szabadkőművesség ellenségeinek és kritizálóinak már csak azért sincs igazuk, mert hiszen ennek a szövetségnek tagjai között királyok, fejedelmek, hercegek, grófok és az arisztokrácia igen számos tagja helyet foglalt és helyet foglal ma is, akik bizonyára nem tennék ezt meg, ha a szabadkőművesség az ő létük és hatalmuk ellen törne, s a forradalmak felidőzésén dolgozna. Sőt még tovább is mennek. Azt hangoztatják, hogy ennek a társadalmi osztálynak a páholyokban való részvéteié egyenesen garancia is arra, hogy a

szabadkőművesség nem léphet a destrukció és felforgatás útjára, mert a páholy munkákon ezek az arisztokraták befolyásukkal ezt határozottan megakadályozzák.

Fel is sorolják az angol szabadkőművességet, melynek a királyi család évszázadok óta tagja s a páholyok tisztségének előkelő reprezentánsa maga a koronás angol király, főmestere pedig az uralkodóház egyik hercege. Felemlíti, hogy Svédországban egyenesen királyi rendelet kötelezi az uralkodóház tagjait arra, hogy a szabadkőművességbe lépjenek s a mindenkori király fenntartja magának a nagypáholy főmesteri tisztségét, hogy a többi Skandináv államok uralkodói és királyi hercegei is aktív szabadkőművesek, hogy szabadkőműves volt az olasz király, a német császár, stb., stb. Büszkén hangoztatják, hogy még a katolikus Habsburg-ház is sok tagjával érdekelve volt a szabadkőművességben, hogy a testvéri láncba tartozott Lotharingiai Ferenc, Mária Terézia férje, sőt egyik uralkodónk, II. Lipót király is. Felvonultatják a francia páholyokban nyüzsgő hercegeket, s végül felsorolják azon történelmi nevek tulajdonosait, az arisztokrácia egyébként büszke és hozzáférhetetlen tagjait, akik a páholyokban hűségesen és odaadással vakolgattak a polgári származású testvérekkel együtt.

Mindezekben a szabadkőműveseknek igazuk van! Tényleg, a protestáns államok fejedelmei és uralkodói, minden időben nagy szimpátiával nézték a szabadkőművesség munkáját, s annak vakolásaiban maguk is családukkal egyetemben aktív részt vettek s nagyobbára - Németország kivételével, - részt vesznek azokban napjainkban is. Tény az is, hogy a francia arisztokrácia és a királyi család egyik ága a nagy forradalom előtt szabadkőműves volt, tény végül, hogy Umberto és Viktor Emánuel olasz, II. Lipót magyar király, valamint Lotharingiai Ferenc szabadkőművesek voltak.

Ámde - s ez az ámde az, ami a Szabadkőművesség érvelését a kellő világításba helyezi, - az ezen tényből levont következtetése a szabadkőművességnek már nem fedi a tényeket és nem fedi a valóságot. Nem fedi pedig azért, mert az angol, a svéd, szóval az angol-szász és a skandináv államok szabadkőművessége, és a francia Nagy-Oriens szabadkőművessége, vagyis a latin irány között megmérhetetlen a különbség, s áthidalhatatlanok az ellentétek. Hogy ez az angol-szász szabadkőművesség mily véleménnyel van a latin irányról, bizonyítottuk azon határozatokkal, amelyekkel ezen utóbbit a szabadkőművesség egyeteméből kizárták s vele semmiféle összeköttetést fenntartani nem hajlandók. Az angolszász irány konzervativizmusát, nemzeti érzését és a vallással szemben elfoglalt megértő vagy legalább is türelmes álláspontját éppen az a helyzet determinálja, hogy tagjai között az uralkodóház és az arisztokrácia is sűrű sorokban foglal helyet, s távol igyekszik tartani a szövetség munkájából azt az izgató, lázító és forradalmasító, azt az ateista és kozmopolita hangot és mentalitást, mely a szabadkőművesség latin irányát jellemzi. Ez az angol és skandináv szabadkőművesség, mint példa, igen gyenge és veszélyes bizonyíték a latin irány kezében a maga igazságának a bizonyítására, mert a maga valóságában és megdöbbentő realitásában mutatja be azt a hatalmas

elkanyarodást, amelyet a Nagy Oriens és páholyai a közös eszmék és elvektől kétszáz év alatt megtettek, s amelyek arra indították a világszabadkőművesség legtekintélyesebb részét, hogy a lezüllött és elvetemült, rossz útra tért és tilos utakon járó, gyanús munkákat végző testvérekkel a rokonságot tagadják meg s kizárják azt a szövetség egyeteméből, s becsukják előtte a szülői ház kapuját.

Aki csak egy parányit is tisztában van azzal, hogy a szabadkőművesség a testvériség és az összetartozás ápolását mennyire legfőbb feladatának tekintette és tekinti ma is, az minden további bizonyítás nélkül beigazolván látja azt, hogy a szabadkőművesség latin irányának nagy bűnökkel kellett elkövetnie, nagy bűnökben kellett élnie és téves utakon kell járnia, ha fél Európa páholyai megtagadják vele az érintkezést, s inkább megakadályozzák egy nemzetközi iroda létesítését, semhogy a francia Nagy Orienssel és társaival együtt kelljen ülniök.

Ezek a tények azonban nem változtatnak azon a másik tényen, hogy a szabadkőműves páholyokban, különösen a XVIII. században, egészen a XIX. század végéig sok fejedelem és arisztokrata szerepelt.

Ennek azonban nem a szabadkőművesség elveinek magasztossága, nem eszméinek mélysége és tisztasága volt az oka, hanem egészen más.

Szembeötlő jelenség mindenekelőtt az, hogy a szabadkőműves uralkodók és uralkodóházak elenyésző csekély kivételt leszámítva, a protestáns államokból, illetve annak uralkodóiból regrutálódtak. A protestantizmus a vallást nemzetivé igyekezett tenni, s mihelyt a kereszténységet elszakította eddigi központi vezetőségétől, a pápaságtól, természetesen más támasztékot keresett a protestáns felekezet számára, amely közül a központi kormányzás nélkül maradt egyház csoportosulhasson. Ezt a természetes központot az államfőben találta meg, ezt, valamint ennek családját olyan cezaropapizmus-félével ruházta fel, s az új vallás protektorává tette. Láttuk a történelemből, hogy így cselekedett Luther, a szász és más fejedelmeket illetőleg, akiknek egyenesen felajánlotta az evangélikus egyház protektorátusát, sőt ezen túlmenőleg, köteleességüké tette nekik az új vallás megvédését. Ugyanezt tette Kálvin Genfben, aki ennek előljáróságát kérte fel a kálvinizmus megvédésére, s Blandrata, aki János Zsigmond oltalma alá helyezte az unitárius felekezetet.

Másrészt meg azt is tanítja a történelem, hogy a világi fejedelmek Nagy Konstantin óta mindig hajlamosak voltak arra, hogy az egyházi élet terén is irányadó befolyást küzdjenek ki maguk számára, s bizonyos fejedelmi jogokat vindikáltak maguknak a lelkiélet terén is. Az egész középkor története tulajdonképpen annak a végeláthatatlan küzdelemnek a regisztrálása, amelyet a világi fejedelmek a pápákkal folytattak, az egyház életében elnyerhető befolyásért vagy hegemoniáért.

Ez a hegemonia a protestantizmus fellépésével - az új vallásokat illetőleg - a világi fejedelmeknek valósággal az ölükbe hullott, s ha a katolicizmus feletti uralmat nem

tudták megszerezni, megszerezhették azt a protestáns felekezetek felett. VIII. Henrik, Gusztáv Adolf, Fülöp János Albert s más német fejedelmek nem is késtek uralmukat kiterjeszteni az új vallás felett, s a protektorátuson, a támogatáson túlmenőleg e téren is tényleges hatalmat gyakorolni. Ez az uralom aztán jellemzője lesz a protestáns államok uralkodóházainak, akik a szabadkőművesség nagyobb arányú terjeszkedésekor abban bizonyos vallási vonatkozásokat is fedezvén fel, ennek az életében és ténykedésében is vindikálták maguknak a hatalmat. Annál inkább tetszésükkel találkozott ez az intézmény, minél több misztikumot, titkot és ceremóniát rejtett méhében, s minél nagyobb hatáskörrel és parancsnoksággal ruházta fel az egyes páholy főmestereit, illetve a nagypáholy nagymesterét; A szabadkőműves vakolások, a maguk precíz és kidolgozott szertartásaival, melyeknek vezetése a nagymester kezében volt, ezt a nagymestert, mint egy főpapot tüntették fel, az uralkodók, vagy az uralkodóház tagjai tehát ezen tisztségek megszerzésével ilyen főpapoknak érezték magukat s a körülményes szertartások tényleg azt a díszet és méltóságot is nyújtották nekik, amit a külsőségekkel nem törődő protestantizmus nekik nyújtani soha nem tudott.

Az is lehetséges, hogy a fejedelmi családok betekintést nyervén a szabadkőművesség beléletébe s tapasztalván annak terjedését, s látván benne a hatalom megszerzésének lehetőségét, saját érdekükben sem voltak hajlandók ezt a testületet többé magára hagyni, hanem arra törekedtek, hogy annak egész belélete az ő szemük előtt és az ő ellenőrzésük és felügyeletük mellett folyjon le, s ha van rá mód, az ő hatalmi érdekeiket is szolgálja. A filozofálási vágy, a tökéletesedés, a jótékonyosság, szóval a szabadkőművesség által verklizett szólamok, ezekre a realitások között élő, csak azokkal számoló uralkodókra semmi hatással nem voltak és nem is lehettek. Uralkodásuk története bárkit meggyőzhet arról, hogy nem voltak ilyen szentimentális allűrjeik, őket tehát más célok vitték be a páholyokba, s pl. XIII. Károly, svéd király és VII. Krisztián, dán király, de maga Nagy Frigyes is egészen bizonyos, hogy nem holmi holdkóros eszmék és jótékonyági ellágyulások hatása alatt állottak az élére, hanem nagyon is reális, nagyon is politikai és dinasztikus okok vitték rá őket arra, hogy a páholyok működését állandóan ők irányítsák s ezen irányítást és felügyeletet utódaik számára is kötelességgé tegyék. A katolikus országok fejedelmei között Umberto és Viktor Emánuel szabadkőművessége a pápák állam megszüntetésének s annak a viszonynak a következménye volt, amely a szavojai házat a szabadkőművesség - az Unita Itália egyik legfőbb protektora - lekötelezettjévé tette. Lotharingiai Ferencen és II. Lipóton kívül - kiknek ezen lépését alább fejtjük meg, - katolikus uralkodó nem volt a szabadkőművességben.

Ha pedig a fentieket megfejtettük, egyben félig-meddig magyarázatát adtuk annak is, hogy miért volt a XVIII században és a XIX. század első három negyedében oly sok arisztokrata a páholyokban.

Tudjuk és tapasztaljuk, hogy a főurak és a főnemesek készséges utánczói a fejedelmi családok szokásainak. Ez mindenkor és minden országban így is volt, sőt az uralkodóház egyenesen el is várta ezt az utánczást a főnemességtől és a főuraktól.

Már most, ha az uralkodó szabadkőműves volt, ha az uralkodóház ott vakolgotott a páholyokban, csapatostul tódult be nyomukban a lojalitásáról híres főnemesség is, s nagy reverenciával övezte magát fel a köténnyel, ha uralkodóját is ilyen ruhadarabban látta díszelegni a vakolásokon.

A XVIII. században, különösen annak második felétől kezdve éppúgy divat volt a főúri körökben szabadkőművesnek lenni, mint amilyen divat volt a púder vagy az allonge paróka, a térdnadrág és a csatos cipő, a barett és a csipkés mellű ing. Ennek és a következő korszaknak züllött lelkű és erkölcstelen felső tízezerjét még a szabadkőművesség sem tüntetheti ki azzal, hogy úgy állítsa be őket, mint akiket nemes szívük és finom lelkük, a szép és magasztos eszmék, a felséges végcél vitt volna be a testvéri láncba. Egy pillantás ezen kor történetébe mindenkit meggyőz arról, hogy az a léha, cinikus, komoly gondolatokra nem képes arisztokrácia, a páholyokat nemes célokkal és nagy elhatározásokkal nem, hanem csak divatból, feltűnésből és nyegleségből kereshette fel.

A mi II. Lipótunk és Lotharingiai Ferencünk talán valami szépet és jót felfedezni véltek a szabadkőművességben, de hogy belépésüknek legfőbb irányítója a többi uralkodók hasonló lépése és a divat volt, az is kétségtelen.

A magyarországi szabadkőművességben szereplő arisztokrácia a XVIII. században szintén utánzás ösztönének engedve, lépett be a páholyokba. Megállapítható, hogy számuk úgy nőtt, vagy fogyott, amint az uralkodó vagy uralkodóház szimpátiával vagy ellenszenvvel nézte a szabadkőművesség működését. A XIX. században a politikai viszonyok duzzasztották meg úgy, - ahogy a páholyokat arisztokratákkal, de a kiegyezés után a mágnások szintén kivétel nélkül elkerülték a szabadkőműves Scylla és Charibdist, s a 90-es évektől meg már egyáltalán nem találunk új arisztokrata tagokat. Az a pár gróf vagy báró, aki a névsorban szerepel, teljesen vagyontalan kis- vagy középhivatalnok volt, aki mint hivatalnok vétette fel magát a szabadkőművességbe.

A Barcsay könyve összesen 34 arisztokratát tüntet fel, akik között azonban öt idegen állampolgár van, s így magyar állampolgár arisztokrata 29 volt a páholyok tagja. Ezek közül azonban 14 zsidó báró volt, s így csak 15 keresztény arisztokrata marad. Ezen 18-ból hivatalnok volt 9, végeredményben tehát csak 9 önálló és függetlennek mondható magyar arisztokrata akadt körülbelül 40 esztendő alatt, akik a szabadkőművesség karjaiba dobták magukat.

Meg kell még említeni, ezen téma tárgyalásánál, egy igen érdekes körülményt. Arisztokráciánk ugyanis a szabadkőműves páholyokban a XVIII. század végétől kezdve rohamosan fogyott és még a szabadságharc mozgalmi alatt, vagy mozgalmi után sem gyarapodott. 1909-ben kérte felvételét a legutolsó magyar arisztokrata s azóta mágnásaink új taggal abszolúte nem növelték a szabadkőművesség testvéri láncát.

A zöm, majdnem kilenc-tized rész 1900-tól 1910-ig egymásután kérte elbocsáttatását a páholyokból, úgy, hogy 1910-ben a szimbólikus nagypáholy kötelékébe tartozó összes páholyban nem volt 12 gróf és bárónál több, ezeknek is legnagyobb része - miként fentebb mondtuk, - hivatalnok volt. Abban az arányban, amint a keresztény arisztokraták hátat fordítottak a szabadkőművességnek, vonul be oda a zsidó bárók csapata, akiknek felvétele csaknem összeesik azzal az idővel, amikor a keresztény arisztokrata elem nemcsak nem kívánt a páholyok tagja lenni, hanem a meglévők is mindenképpen szabadulni óhajtottak ezen intézményből.

Nem fejezhetjük be ezt a fejezetet anélkül, hogy a szabad-kőműveseknek a fejedelmek és az arisztokráciával való tüntetését még az alábbiakkal is le ne szállítsuk a kellő értékre:

A fejedelmek és arisztokraták csak bábok voltak a szabadkőművesség kezében s eszközök azon keveseknél, akik tudatában voltak annak, hogy mi is a tulajdonképpen szabadkőműves végcél s mily utakon kell és lehet azt elérni. A fejedelmek és mágnások látták a jelvényeket, hallották a szavakat és ismerték a szimbólumokat, de mindezek mint egy nagy múlt kegyeletes emlékei és relikviái voltak előttük bemutatva, a lenyűgöző szertartások, mint jelentőség nélküli maradványai egy régmúlt korszaknak, voltak nekik magyarázva.

Ámde minden szimbólum kétféle tartalommal bírt az úgynevezett látens és manifeszt tartalommal. Ezen utóbbit a páholyok vezetősége készséggel közölte a tucattagokkal, fűszerezte is különféle mendemondákkal, ellenőrizhetetlen történetekkel és mesékkel, a szimbólumok tulajdonképpeni valódi értelmét az ú. n. latens tartalmat azonban csak a bennfentesekkel közölte, ezeknek magyarázták meg, hogy a különféle kőműves eszközök és hókuszpókuszok mit jelentenek* Ez a latens tartalom magyarázta meg a végcélt, a trónok és az oltárok összevázását, a forradalmak előkészítését és felidézését s a szabadkőműves világalom megteremtését.

Ennek igazolására Pachtler 1870-ben megjelent művében (Der stille Krieg, der Freimaurerei gegen Thron und Altar) egy szabadkőműves irataiból idézi a következő részt: "Hogy minden kellemetlenségnek, mely rendünk terveit nyilvánosságra hozhatná, elejét vegyünk, minden felveendőt esküvel és a legtitkosabb s legszönyűbb büntetés félelmével kell törhetetlen hallgatásra köteleznünk; azonfelül pedig és az eskütől eltekintve, tanaink lényegét allegóriáink segítségével mindenkor el kell rejtenuk, s minden felveendőnek megbízhatóságához képest kell alkalmaznunk a morál azon részét, melyet vele előnyösen közölhetünk."

Louis Blanc az I. kötetben említett munkájában a legnagyobb nyíltsággal jelenti ki, hogy a fejedelmek és arisztokraták felvétele csak szemfényvesztés és arra jó, hogy ezeknek a hatalmasoknak a figyelmét a lényegről és a szabadkőművesség igazi munkájáról elterelje. Hála berendezésünk egyes mechanizmusának - mondja Louis Blanc - a szabadkőművesség a fejedelmek és a nemesség körében több védőre,

mint ellenőrre talált. Fejedelmek méltóztattak kezükbe venni a vakoló-kanalat és bőrköténnyel körülövezték magukat. De ugyan miért is nem? Hisz a magasabb fokok, léte előttük gondosan eltitkoltatok és a szabadkőművességről ők is csak annyit tudtak, mint amennyit veszély nélkül tudomásukra lehetett hozni. (Idézi Müller Jenő i. m. 88. oldal.)

Ugyancsak Louis Blanc írja könyvében, hogy "mivel a szabadkőművesség három foka sok olyan embert ölel fel, akik állásuknál és elveiknél fogva ellenségei minden társadalmi felfordulásnak, az újítók megsokszorozták a misztikus létra fokait, amelyen a tagok emelkedhetnek. Az izzó lelkek számára titkos páholyokat létesítettek. Árnyékos szentélyeket, melyeknek ajtaja csakis a próbatételek hosszú sora után nyílt meg oly beavatottak részére, akik már tanúbizonyságot tettek a forradalmi tudományokban való előmenetelükről."

Márpedig a fejedelmek ezen utóbbi feltételnek egyetlen esetben sem feleltek meg, s így csak mint kirakatdarabok szerepeltek a szabadkőművesek nagy áruházában, akiket, mint a gyermekeket, különféle nevetséges "titok" megsűgásával és egzotikus jelvény és szó mutogatásával vagy betanításával szórakoztattak, de azokba az "arriére loges"-okba, amelyekben a titkok tulajdonképpeni jelentését, a látens tartalmat ismerték és őrizték, nekik bejárásuk vagy bejuthatásuk nem volt.

A szabadkőműves köztisztviselők

A szabadkőművesség hódító útjában és tagjainak toborzásánál nemcsak a köztisztviselői pályák egyikét vagy másikat igyekezett meghódítani, nemcsak a céljai érdekében elsőrendű fontossággal bíró hivatalok után nyújtotta ki karmait, hanem általában az államélet minden ágazatában működő tisztviselőt meg szeretett volna kaparintani a testvéri lánc számára.

A XIX. század végén és a XX. század első két tizedében a talaj rendkívül alkalmas volt erre a célra. Nemcsak a liberalizmus volt az állam vezéreszméje, amely liberalizmusról maguk a szabadkőművesek állapították meg, hogy az a szabadkőművesség előfutárjának és nagy rezervoárjának tekintendő, hanem maga a kor is zavaros eszméivel igen hálás talaj volt a szabadkőműves magok számára. A szabadkőművesség kulminációját ebben az időszakban érte el, természetes tehát, hogy nem került nagy fáradságába az államigazgatás minden reszortjából a páholyok számára tagokat toborozni, busza annyira szétterült a régi monarchián, hogy alattvalói

Ha a szabadkőművesek névsorát és a szabadkőművesek foglalkozását átvizsgáljuk, azt látjuk, hogy a legkülönbélebb köztisztviselői pályákon mindenütt el voltak helyezkedve a szabadkőműves őrszemek, akik nemcsak a páholyok mentalitását vitték be hivatali munkájukba, hanem figyelemmel is kísérték tisztviselőtársaik életét és lelkületét és az arra alkalmasakat megkörményezték és tagokul

megszerezték. Természetesen, a legmagasabb polctól kezdve a legalacsonyabbig mindenütt találkozunk szabadkőművességgel, úgyhogy az államigazgatás egyetlen lépése sem kerülhette el a szabadkőművesség figyelmét és nem volt oly exkluzív vagy eldugott rezort, amelynek működését ne figyelte és az ott elhelyezkedve lévő tag útján ne irányította volna.

A kiegyezés óta a miniszteri állásokban is megfordult 10 szabadkőműves és 12 államtitkár.

A miniszteri tanácsosok száma kerekben 40 volt, a kisebb miniszteriális tisztviselők úgy a fogalmazási, mint a kezelési szakban 38 szabadkőművest foglaltak magukban.

Az előző fejezetekben külön tárgyalt foglalkozásokat leszámítva, de a fent említett számokat az alábbiakban betudva, összesen - 1600 köztisztviselő volt szabadkőműves.

Ehhez a számhoz hozzáadva az előbbi fejezetekben tárgyalt 4500 szabadkőműves tanítót és igazgatót, 390 bírót, 179 egyetemi tanerőt, végeredményben az összes szabadkőműves köztisztviselők száma 3619-et tett ki.

A 20 milliós Magyarország életfunkcióinak hatalmas arányú és tömegű irányítói között, ha numerikusan vesszük a dolgot, ez a szám valóban eltörpül. Ámde - miként előbb említettük - a szabadkőművesség nem törekedett sohasem tagjainak nagyarányú megduzzasztására, hanem inkább azt tartotta szem előtt, hogy kevesebb, de feltétlenül megbízható testvéri láncot tudjon létrehozni, melynek nemcsak szervezését és egy célra való működését biztosíthatta a szabadkőműves elvek számára, hanem, amelyet minden lehető pályán tudott elosztani, hogy azok egyike sem kerülhesse el a páholyok felügyeletét és ne legyen foglalkozási ág, amelynek életére a szabadkőművesség a maga lelkiületét rá ne nyomja. Ha pedig ebből a nézőpontból vizsgáljuk a fenti számokat, akkor megdöbbenve meredünk rá arra a hatalmas seregre, mely hivatali esküje és az állampolgárok, valamint az állam által beléjük helyezett bizalommal ellentétben, nem a pártatlan és befolyástól mentes, elfogulatlan működést, nem az állampolgárok összeségének a javát tartotta szem előtt és vitte be hivatali munkájukba, hanem mint a páholyok engedelmes tagja, a destruáló és romboló szabadkőműves szellemnek voltak igen sokszor önkénytelenül is propagálója.

A magyarországi szabadkőművesség rövid története

Nem lenne teljes a szabadkőművességről írt munkánk, ha abban a magyarországi szabadkőművesség történetét, ha röviden is, de ne vázolnánk és ne tájékoztatnánk az olvasót arról a múlttól és ne rajzolnánk meg nagy vonalakban azt az utat, amelyeken a szabadkőművesség Magyarországon eddig elhaladt.

Nem nagyvonalú ez a história. Nincsenek benne nagy emelkedések és hatalmas mélységek, mint amilyeneket pl. a francia szabadkőművesség történetében

láthatunk, nagyhorizontú eszmék, hatalmas megmozdulások ezt a szabadkőműveséget nem érintették, a világszabadkőműveség nagy munkájához és kimagasló eseményeihez viszonyítva a magyarországi páholyok története sohasem vert fel nagyobb hullámokat a szövetség vizein.

Általános jellemzője ennek a históriának az, hogy csaknem egy századon keresztül aszerint működött a magyarországi szabadkőműveség, amint az uralkodóház elnézte vagy kárhoztatta ennek a szövetségnek a munkáját. Bár - a már említett pár kivételtől eltekintve - a katolikus Habsburg ház minden időben nemcsak távol tartotta magát a szabadkőműveségtől, hanem azt kezdettől fogva lehető legnagyobb bizalmatlansággal nézte, mégis presztízse vagy nimbusza annyira szétterült a Monarchián, hogy alattvalói a szabadkőműveséggel szemben elfoglalt álláspontjukat mindig ennek az uralkodóháznak a szövetséggel szemben tanúsított viselkedéséhez mérték.

A szabadkőműveség el szokott dicsekedni azzal, hogy neki Magyarországon is mily hatalmas és szép múltja van és hogy tagjai között a történelmi nevek, a nagy államférfiak, a zárkózott és büszke nemesség egész galériáját tudja a kíváncsiaknak megmutogatni. Sietnek is felsorolni azoknak a neveit, akik egy vagy más időben a páholyok tagjai voltak, büszkén hivatkoznak az Eszterházyakra, a Reviczkyekre, a Draskovicsokra, a Pálffyakra, Bánffyakra, Széchényiekre, Orczyakra, Podmaniczkyakra, Rádayakra, Csákyakra és Telekiesekre - hogy csak a legpatinásabb neveket említsük -, azt azonban már elhallgatják, hogy ezek szereplését nem lehet annak a magyarországi szabadkőműveségnek a szereplésével összehasonlítani és nem lehet annak mértékéhez mérni, amely a századvég utolsó tizedében és a XX-ik század első 20 évében ráfeküdt erre az országra és hihetetlen mohósággal és lelketlenséggel vetette magát az ország minden értékére. Amidőn ennek a magyarországi szabadkőműveségnek az ő szemszögéből is érdemleges munkásságához érünk, amidőn ez teljes egészében előmlasztette itt a páholylelkiséget, akkor ezek a történelmi nevek a testvérek láncában már régen nem szerepeltek, mert vagy kihaltak, vagy félrehúzódtak, vagy egyáltalán nem törődtek a szabadkőműveséggel és helyüket egészen más zsánerű és más mentalitású tagok foglalták el. Azt is elfelejtik a szabadkőművesek felemlíteni, hogy ezek a mágnások és előkelő államférfiak nagyon kormányozható szabadkőműves lelkülettel bírtak mindenkor, mert még az ú. n. emigráns frakciót is beleszámítva, félszemmel állandóan a királyi udvar felé pislogtak és nagyobb számmal csak akkor töltötték meg a páholyokat, amikor biztosak voltak afelől, hogy az uralkodó vagy az uralkodóház ezen lépésüket nem fogja tőlük rossznéven venni és abban a pillanatban lelohadt minden lelkesedésük a szabadkőműves eszméket illetően, mihelyt azt vették észre, hogy az "arisztokrácia vakolását a bécsi udvar nem tekinti fair dolognak, mikor is egykettőre eltűntek a páholyok életéből.

Az a szélvész gyorsaságával rohanó mozgalom, mely a XVIII. század derekán az egész világot befutotta, s mely a szabadkőműveségre annyira kedvező volt,

természetesen Magyarországot, jobban mondva a Monarchiát sem mellőzte el. Ez az idő Mária Terézia uralkodásának a másik felére esik. A Monarchia területén is megveti tehát "a lábát a szabadkőművesség, de nem országoként külön szervezkedve, hanem incidentaliter, egy-egy tartomány nagyobb városa--bán alakulva meg. Az első páholy már 1723-ban megnyílt Prágában gróf Spork buzgólkodása folytán, Bécsben pedig gróf Hoditz 1742-ben alapította az első páholyt, a második 1754-ben, a harmadik pedig 1772-ben született meg. Magyarországon ebben az időben még páholyok nem voltak, az önálló Erdély 1750-ben nyitotta meg az első páholyt Brassóban, amit 1767-ben a második páholy megnívása követett Nagyszébenben.

A történelmileg kimutatható első páholy Magyarországon 1770-ben Eperjesen alakult meg és állítólag lengyel emigránsok alapították, amiből kitűnik, hogy az inkább politikai egyesülés volt, mint humanitárius intézmény. A következő páholy Pozsonyban alakult meg 1774-ben, a Bécsben lajstromozott magyar honos szabadkőművesek összegyűjtése útján.

Horvátországot sem hagyta érintetlenül ez a szellem, és Zágrábban 1770-ben már megalakult egy páholy, amit gyors egymásutánban követett a varasdi és eszéki páholy megeremtése is. Ennek a horvátországi szabadkőművességnek nagyon érdekes jellemzője volt az, hogy tagjai legnagyobb részben katonákból regrutálódtak, és rendszere az ú. n. Draskovics-rendszer, az összes addig ismert rendszerektől különbözött.

Mária Terézia a szabadkőművesség terjedését sohasem nézte jó szemmel, s minthogy az akkori páholyokat leginkább az arisztokrácia töltötte meg, ezek a páholyok úgyszólván semmiféle tevékenységet nem fejtettek ki. A királynőnek azon szándékát azonban, hogy a szabadkőművességgel radikálisan végezzen, férje Lotharingiai Ferenc - aki maga is szabadkőműves volt-, majd ennek halála után veje: Albert Kázmér szász herceg megakadályozták, úgyhogy csak kisebb-nagyobb gátló rendelkezésekben nyilvánult meg a szabadkőművességgel szemben az uralkodó antipátiája.

Mária Terézia halála után II. József természetesen egész más szemmel nézte a szabadkőművességet, mint édesanyja. A történelem ezt a korszakot a felvilágosult abszolutizmus korának nevezi, amikor az enciklopédisták és Voltaire züllesztő, ateista és vallásellenes szelleme, nemcsak az előkelőbbek lelkét fogta meg és nemcsak divat lett az irányadó körök részére ennek a szellemnek elsajátítása és fitogtatása, hanem bizonyos tekintetben, pl. II. Józsefnél és Nagy Frigyesnél, mint kormányzati alapprincípium is érvényesült.

Azonban még a szabadkőművességgel kacérkodó és körülbelül annak mentalitásával élő II. József császárnak sem volt tartós a szimpátiája a szabadkőművességgel szemben.

Tény az, hogy 1785 végén egy rendelettel igen erősen korlátozta annak működését és olyan feltételekhez kötötte a páholyéletet, amelynek megfelelni sok tekintetben szinte lehetetlen volt. A rendelet nevezetesen a szabadkőművességet mint csak egyesületet kezeli, amelynek minden működése csak az államhatalom ellenőrzése és felügyelete mellett történhetik. A rendészet közegei a gyűléseken megjelenhettek, a vakolások jegyzőkönyvei a politikai hatósághoz felterjesztendőek voltak,- a tárgysorozatot a rendőrhatalom tudomására kellett hozni, s aki a XVIII. század ezen korszakát nem téveszti össze a mostani idővel, az tudni fogja, hogy felvilágosodás ide, felvilágosodás oda, a monarchia abszolutisztikus kormányzata nem tűrte volna el azt, hogy a szabadkőművesség működéséből bármit is elhallgasson, vagy hogy a jegyzőkönyveknek csak egy részét mutassa be a hatóságnak, mint tette azt 1886-ban az alapszabályaival. Abban is megszorítja a rendelet a szabadkőművesség működését, hogy máshol mint a fővárosban, vagy a tartományok fővárosaiban nem engedi meg a páholyok alapítását és bekívánja minden páholytól a tagok pontos névsorát, amelyet ugyancsak a rendőrhatalom tartott nyilván.

Mi volt az oka II. József részéről ennek a bizalmatlanságnak? Mi indította arra, hogy rendszerének ezen kiegészítő részét, világnézetének ezen szinte testet öltő egyesületét egyszerre ekkora bizalmatlansággal kezelje és tőle vonzalmát megvonja?

Ma már ezt a kérdést nem tudjuk eldönteni, de egész bizonyos, hogy nagy oka volt rá. 1785-ben a szabadkőművesség már Európa egyes államaiban teljes gőzzel a forradalom vizein hajózott. Franciaországban már lázasan készültek a forradalom kipattantására és a páholyokba behúzódott felforgató klubok tagjai, már hatalmas arányokban illumináltak a szabadkőművességet és mindig bátrabban hirdetni kezdték annak igazi célját, a fejedelmek kipusztítását és a monarchikus államok rombadöntését. Ausztriának ebben az időben nagyarányú és kitűnően képzett titkos rendőrsége volt, megszervezett kémhálózata, amely Európa minden részéből megküldte jelentéseit az uralkodónak. Valószínű, hogy ezek a jelentések voltak azok az okok, amelyek arra kényszerítették II. Józsefet, hogy a Monarchiában akkor még csak gügyögő és leginkább gutgesinnt elemekből álló szabadkőművesség működését, a lehető legrövidebb pórásra fogja, munkájukat ellenőrizze és a tagok névsorának a beszolgáltatásával az államban rendezett esetleges zavaroknál a testvéreket mint felbujtókat, vagy tetteseket nyakoncsípje.

A szabadkőművesség történetének szabadkőműves írói mindezt természetesen nem mondják el, hanem szokásuk szerint a császár rendeletének indító okait elkendőzik és igen tetszetős mezbe öltöztetik. Ámde, hogy a fent elmondottakkal a dolgok velejét érintettük, arra bizonyíték Balassa Józsefnek azon megjegyzése, hogy a páholyokba gyülekezni kezdtek a titkos tudományok, a legkülönbözőbb magas fokokkal és új rendszerekkel dolgozó tagok, csalók és szélhámosok, akik a "naiv, hiszékeny embereket" a helyes iránytól eltéríteni igyekeztek. Balassa szerint aztán maga a rend nagymestere és előkelő tagjai fordultak volna a császárhoz, akinél

védelmet kerestek ezeknek a turbulens elemeknek a beözönlése ellen s ezen védelmet célozta volna II. Józsefnek most ismertetett rendelete.

Az bizonyos, hogy ez a magyarázat erősen sántít és sehogysem vall rá a szabadkőművességre. Amióta a szabadkőművesség fennáll, az ennyire a kormánynak és az uralkodó rendszernek soha magát ki nem szolgáltatta, mert hiszen beléletében önmaga is mindig rendet tudott csinálni, legfőképpen pedig nem árulta el soha a profán világnak azt, hogy kebelében és beléletében mily változások következtek be és működése mily irányban toldott el. Az lehetséges, hogy a páholyokban tömörült arisztokrácia, amely nem volt hajlandó semmiféle rendbontásért a kormányzat vagy éppen a császár előtt a felelősséget vállalni, maga hívta fel az uralkodó figyelmét erre a körülményre, hogy magát egy esetleg bekövetkezendő zavargás esetén szalválja, de az bizonyos - és Balassa is elismeri -, hogy II. Józsefnek a bizalma a szabadkőművességben megrendült és hogy erre az oka is megvolt.

Ezután a rendelet után a Monarchia területén szabadkőműves életről beszélni sem lehet. A tagok legnagyobb része, különösen a vezetők, teljesen visszavonultak, más részük pedig behullott a felforgató titkos társaságok karjaiba, akik ezután már a páholyokon kívül igyekeztek eszméiket a valósulásig kitermelni. Alig egypár páholy maradt meg az egész Monarchia területén, Balassa felsorolása szerint mindössze kilenc, amelyek - ismételjük - semmi érdemleges működést nem fejtettek ki.

II. József halála után a Habsburg ház egyetlen szabadkőműves uralkodója, II. Lipót lépett a trónra, akinek pár éves uralkodása alatt a páholyok élete ismét szabadabb levegőben mozoghatott. Nagyobb hullámokat ekkor a Monarchia szabadkőművességének magyar része vert fel a páholyvizeken, amely magyar rész Mária Terézia testőreinek egy részéből és az udvar körül szolgálatot teljesítő mágnásokból, valamint a Magyarországon élő költők és írók nagyobbarányú szervezkedéséből állott.

A szabadkőművesség ezt a korszakot mint életének fénykorát szokta feltüntetni és büszkén hangoztatja, hogy a magyar aspiráció, a magyar függetlenségi gondolat, a magyar művelődés, a magyar nyelv és magyar irodalom megteremtése speciális szabadkőműves munka. Gróf Festetich György, gróf Széchényi Ferenc és a többi mágnások mozgalmát, a magyar Tudományos Akadémia, a Nemzeti Múzeum, a Georgikon, stb. stb. megalapításának a gondolatát mind a szabadkőművességtől eredeztetik, éppúgy, mint ahogy a magyar belletrisztika, a magyar tudományos élet, a magyar lapok és folyóiratok megszületését is a szabadkőművesség számlájára írják.

Midőn ezt teszi a szabadkőművesség, akkor csak hű marad állandóan követett azon taktikájához, hogy minden nemzet életében kipattant nemesebb és nagyobb mozgalmat a sajátjaként könyvel el és ennek minden eredményét és dicsőségét saját magára rakja. Kétségtelen tény az, hogy a testőríróknak tömörülése, hogy gróf

Széchenyi és gróf Festetich és társainak kezdeményezése a magyar nemzet érdekében történt és annak egyik fényes korszakát alkotja. Az is kétségtelen, hogy ezek a testőrírók a szabadkőmíves páholyokban helyezkedtek el és ott vetették meg alapját annak a magyar irodalmi nyelvnek, amely aztán a XIX. században oly csodás eredményeket produkált.

Ámde ebből a körülményből nem lehet azt a következtetést levonni, hogy Bessenyei és társai a szabadkőműveseknek ugyanazon típusát képezték, mint amilyent a páholyokba a XIX. század végén és a XX. század elején betolongett entellektüel zsidóság képezett. Ezek az írók és költők a szabadkőművességet és a páholyt olyan kaszinófélének, társaskörnek, vagy magyar irodalmi egyesületnek nézték, ahol zavartalanul összejöhetnek, ahol első ízben szervezkedhettek és ahol eszméket cserélhettek és a szervezkedés adta erővel egységes program alapján, egységesen léphettek fel a magyar jövőről kitervezett eszméik diadalát illetően.

Nem hevítette ezeket az előkelő származású férfiakat semmi forradalmi lelkiület, még csak az a kozmopolita emberboldogítási vágy sem, amit a szabadkőművesség oly szívesen dob ki a világba, mint az intézménynek egyik alaptörekvését, ízig-vérig magyarok voltak ezek s egyetlen gondolatuk és egyetlen törekvésük volt csak, hogy a magyar nemzetet abból az inferiális helyzetből, amelyben a XVIII. század második felében élt, kiemeljék és hogy a magyar Génusznak, a magyar függetlenségi törekvéseknek, egy önálló magyar állami berendezkedésnek és egy irodalomra elkészített és kicsiszolt magyar nyelvnek az alapját megvessék és diadalmas jövőjét előkészítsék. Kár tehát a szabadkőművességnek Bessenyeit, Kazonczyt, Kölcseyt stb. úgy tüntetni fel, mintha ezek ugyanazon eszmékért rajongtak volna, mint amiket pl. Jászi Oszkár propagált, s mintha lelki berendezettségük ugyanolyan lett volna, mint Kunfi Zsigmondé, Szende Pálé vagy más radikális páholylovagé. A magyar történelmének ezen nagy alakjai bizonyára elsőek volnának, akik tiltakoznának ezen rokonság ellen és kategorikusan megtagadnának minden közösséget a nemzetköziség vizén evező XX. századbeli magyar szabadkőművességgel.

II. Lipót halála után a magyar szabadkőművesség amúgy is zsenge vetését teljesen elszorvasztotta I. Ferenc császár és király 1794-ben kiadott rendelete, amely a Monarchia egész területén betiltott minden szabadkőmíves mozgolódást és mint Martinovich példája mutatja, igen radikálisan bánt el a szabadkőműveseknek már akkor világszerte elterjedt azon típusával, amely a francia példa nyomán a lelkek forradalmasítására törekedett.

Jellemző erre a XX. századbeli magyar szabadkőművességre az az eljárás, amivel Martinovichot kezeli s ezt a Fraknoi által kellő világításba helyezett silány jellemet, mint a magyar szabadkőművesség kimagasló alakját kezeli és dicsőíti. Hogy az akkori szabadkőművességnek azon nemesebb gondolkozású rétege, amelyet Balassa, Arató, Bakonyi és mások oly büszkén mutogatnak az elbódított testvéreknek, mennyire semmi közösséget nem vállalt Martinovichal és ennek nagyjából megkötyagosodott fejű társaságával, hogy az akkori ú. n. hivatalos szabadkőművesség mennyire nem tekintette ezt a társaságot saját kebelébe

tartozónak, azt természetesen elhallgatják. Nekik mártír kell, és ezt a mártírt felfedezték Martinovichban, akinek személyét több mint egy századon keresztül valóságos glóriával fonták körül s ennek jelleméről teljesen hamis és hazug felfogást csempésztek be a magyar históriába is, amely csak a legutóbbi időkben próbálja revidálni e tekintetben eddig elfoglalt álláspontját.

I. Ferenc feloszlató rendelete után, egész az 1848-iki időkig, tehát félszázadon keresztül, a magyar szabadkőművesség egyáltalán nem adott életjelt magáról. Még csak nyomait sem látjuk a XIX. század első felében, úgy látszik, hogy teljesen elnémult és oly kevés tagot tudott összeszedni, hogy azokkal nyomot hagyó működést kifejteni képtelen volt. A felosztás után legutóbbi életnyilvánulása abban a hazaáruló és komisz eljárásban merült ki, hogy a francia csapatok által megszállt Bécsben azonnal megpróbálkozott újra életre kelni - természetesen a történelmi nevű és előkelő testvérek részvétele nélkül - és a győztes napóleoni fegyverek védelme alatt páholyokat alapítani. Persze az egész csak pünkösdi királyság volt és a franciák kivonulása után teljes lett a csend a szabadkőműves berkekben a monarchia egész területén.

1848 és annak levegője sem tudott a magyar szabadkőművesség életében maradandó nyomot hagyni. Valami Thoma nevű pesti könyvkereskedő próbálkozott páholyok alapításával, de csak egyet tudott létrehozni, annak is csak 32 tagja volt, köztük mindössze 14 magyar állampolgárral. Az 1848 és 1849 radikálisainak a rehabilitálására kell felemlítenünk, hogy ezek a világforradalmak, a világköztársaságok, az általános emberi szabadságjogokat hirdető és követelő ú. n. flamingók, nem gondoltak arra, hogy szabadkőműves páholyba tömörüljenek, vagy ilyeneket alapítsanak.

Az abszolutizmus ideje alatt természetesen még vigasztalanabb volt a szabadkőművesség helyzete Magyarországon, mint azelőtt. A bécsi udvar kémhálózata minden ily irányú lépést felderített volna, de dicséretükre kell megemlítenünk apáinknak, hogy kétségbeesésükben és valóban jogos elkeseredésükben sem gondoltak arra, hogy az önkényuralom ellen a páholyok titkos hatalmát és forradalmi munkáját szegezzék. A szabadságharc úgynevezett emigráns része - miként már eddig kimutattuk - a különböző országokban felvettette ugyan magát a páholyokba, azonban nem azért, mintha a szabadkőművesség eszméjével mindenben egyetértett volna, hanem politikai okokból.

Midőn 1861-ben minden jel arra mutatott, hogy a magyar alkotmányos élet és a nemzet függetlensége vissza fog állíthatni és az ország és a király között a kibékülés meg fog történni, ismét történetek lépések a szabadkőművesség felélesztésére. Gróf Csáky Tivadar kezdeményezésével meg is alakult a "Szent István" páholy, majd pedig Léwis Lajos tanár közreműködésével a "Szent József" páholy. (Micsoda különbség ennek a két páholynak a neve a 90-es években megalapított Galilei, Martinovich, stb. páholyoktól. Ez a különbség jellemzi a tagok lelkülete közötti különbséget is.) Azonban, amint a kibékülés reménye sorvadt, úgy sorvadt a két

páholy élete is, amelynek egyike sem tudott működésre kormányhatósági jóváhagyást kapni.

Fordulópontot jelent azonban a magyarországi szabadkőművesség életében a kiegyezés. Uralkodó és nemzet kibékültek és a magyar nemzet megkezdhette zavartalan életműködését alkotmányos tényezői és berendezkedési útján. Bár I. Ferenc József a szabadkőművességet soha nem szerette s annak működését Ausztriában mindvégig megtiltotta, Magyarországon éppen az alkotmányosságnál fogva ily tilalom kiadása nem történhetett meg, éppen ezért 1868 június 26-án meg is alapítják Budapesten az "Egyezés a hazában" című páholyt, amelyet még ugyanezen év októberében a belügyminiszter is tudomásul vett. Az elismerést és a páholyalkotmányt ezen páholy 1869 május havában Anglia nagypáholyától kapta. Rövid idő alatt terjeszkedni kezdett, s az ország különböző gócpontjain alapította meg a páholyokat, amelyek - összesen 7 páholy - 1870 január 30-án "Magyarországi Jánosrendű szimbólikus Nagypáholy" címen megalakítják a vezető páholyt s ennek nagymesterévé Pulszky Ferencet választják meg. Az új nagypáholy csak az első három fokban dolgozott és alkotmányát a bayreuthi Zur Sonne nagypáholytól kapta.

Amint az elmondottakból láthatjuk, ez a nagypáholy az angol-szász szabadkőművesség érdekkörébe tartozott, tehát az ezen irányt jellemző mérsékletet tanúsította működésében.

Ámde a francia vezetés alatt álló forradalmár irány szintén felütötte a fejét az országban. Ugyanazon időtájban, amikor az angol égisz alatt működő szabadkőművesség terjeszkedni kezdett, Türr István vezetésével legnagyobb rész az emigrációból visszatért szabadkőművesek hozzáfogtak a magasabb fokokban is dolgozó ú. n. skót rítusú páholyok megalapításához. 1869-ben meg is született a "Corvin Mátyás az igazságoshoz" nevű páholy, melynek alapszabályait a belügyminiszter 1870 február havában erősítette meg s mely alkotmányát a francia Nagy Oriens-től kapta. Ez az irány is terjeszkedni kezdett és páholyokat alapított Aradon, Kassán és Temesváron, amely páholyok 1871 május végén megalapították nagypáholyukat a "Magyarországi Nagy Oriens" néven s ennek nagymesterévé Joannovics György közoktatásügyi államtitkárt választották meg.

A két irány csaknem két évtizeden keresztül teljesen önállóan és egymástól függetlenül dolgozott és igyekezett szervezeteit minél jobban kiépíteni. Természetesen elmaradhatatlanok voltak a súrlódások, a bizalmatlanságok, valamint a féltékenység is aszerint, amint egyik vagy másik irány előretört. Ez pedig a fiatal magyar szabadkőművességet pusztulással fenyegette. Belátták ezt az egyes vezetők, és minduntalan megpróbálták a két irányt közös nevezőre hozni és egyesíteni. Ez azonban 1886-ban sikerült, amikor is március 21-én mindkét testület kimondta az egyesülést és együttesen megalapították a "Magyarországi szimbólikus Nagypáholyt". Ekkor 25 Jánosrendű és 12 skót rítusú páholy működött Magyarországon.

Ettől az időponttól kezdve a magyar szabadkőművesség egységét nem zavarta semmi. A nagypáholy vezetése alatt élte életét mindaddig, míg a Dömötör-féle rendelet meg nem szüntette működését. Ennek az utolsó periódusnak a történetét könyvünk eddigi fejezeteiben ismertettük, s így azokra visszatérni újból nem szükséges. Csak pro memóriám jegyezzük még fel, hogy az így egyesült szabadkőművesség első nagymestere Pulszky Ferenc volt, őt követte 1888-ban Rakovszky István, a számszék későbbi elnöke, majd ennek 1893-ban történt lemondása után Ivánka Imre volt a nagymester 1896-ig. Ekkor Berecz Antal lett megválasztva, azonban már 1897-ben Joannovics György, nyűg. államtitkár áll a magyarországi szabadkőművesség élén, akit 1909-ben bekövetkezett halála után dr. Bókay Árpád, egyetemi tanár követett, ki 1918-ban lemondott ezen tisztségéről, mikor is Rau Gottlób lett az utóda, aki alatt történt a szabadkőművesség feloszlása. Rau Gottlób halála után, mint rangban utána következő és minden jel szerint titokban meg is választott Bakonyi Kálmán, nyugalmazott kir. ítélőtáblai tanácselnök, helyettes nagymesteri címmel áll a magyarországi szabadkőművesség élén.

Somogyi István élete

Somogyi István 1888. február 29-én született Cserépfalun (Borsod megye), Somogyi Andor kántortanító és Daragó Róza gyermekeként. 1 Középiszkolai tanulmányait Kassán, Lőcsén, Munkácson és Nagykállón végezte, majd az egri érseki jogakadémia hallgatója lett." Szigorlatait a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen tette le. Ügyvédjelöltként a "Gyöngyösi Újság"-ot (1916-1917), és az általa 1917-ben megalapított "Gyöngyös és Vidéke" c. politikai hetilapot szerkesztette (1917-1924 és 1927-1932 között). Cikkeket jelentetett meg a magyar katolikus közélet lapjában, az "Alkotmány"-ban, megszervezte a Katolikus Népszövetség helyi csoportját, és - Prohászka Ottokár szellemében - a keresztényszocialista szakszervezeteket: közülük a gyöngyösi volt a legerősebb. 1918-ban ügyvédi irodát nyitott Gyöngyösön.

Írásai, beszédei miatt mind a Károlyi Mihály, mind a Kun (Kohn) Béla vezette kormány a nemkívánatos személyek közé sorolta. 1919. február 16-án feleségével az utcán sétált, amikor a kommunista munkások megtámadták, "véresre verték, úgy, hogy több hétig súlyos betegen feküdt".³ Túszként letartóztatták, és április 6-án a városi járásbíróság fogházába zárták. Május 5-én szabadult: ekkor hagyták el a kommunisták Gyöngyöst. Ezután a cseh megszállás elől Szécsénybe, Losoncra és Nógrád megyébe menekült öccsével.

A 133 napos rémuralom után tért csak vissza Gyöngyösre. Azonnal megszervezte a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártját (KNEP). 1920 és 1922 között Budapesten az első nemzetgyűlés képviselőjeként, és a Mentelmi Bizottság előadójaként vett részt a közéletben. Képviselői mandátumának lejártá 4 és a KNEP-ből való önkéntes kilépése után ügyvédként kereste kenyerét. Több könyvet írt. 5 Tagja volt a

Kaszinónak, a Pátria Clubnak, a Nemzetpolitikai Társaságnak, a Szent István Társulatnak.

1 Kilétéről lásd: Magyar Politikai Lexikon. Szerk.: T. Boros László. Bp. 1929. Magyar Politikai Lexikon Kiadóvállalat, 387. o. - Keresztény Magyar Közéleti Almanach. 2. köt. Bp. 1940. Pátria Rt. 942. o. - Békássy Jenő: Heves vármegye újjáépítése Trianon után. Bp. 1931. Hungária Hírlapnyomda Rt. 344. o.

2. A Magyar Politikai Lexikon nyilvántartása szerint az egyetemet Kolozsvárt végezte (387. o.), a Keresztény Magyar Közéleti Almanach pedig azt írja: "jogi doktorátust és ügyvédi oklevelet Kolozsváron és Budapesten" szerzett (2. köt. 942. o.).

3 Magyar Politikai Lexikon, 387. o.

4 Legitim ellenzéki programmal lépett fel, de nem kapott újabb mandátumot.

5 A magyar katolicizmus útja. Bp. 1931. Szerző. - Falkensteintől Funchalig. (Egy királydráma története hiteles adatok nyomán.) Bp. 1936. Szerző

Életrajzi adatait csak a harmincas évekig tudtuk nyomon követni. Hogy később mi történt vele, hol és mikor halt meg, hosszas nyomozás után sem tudtuk meg. Nevét, könyveit az 1945 után megjelent bibliográfiák és lexikonok még csak meg sem említik. Az egyetlen kivétel a "Magyar Miniszterelnökség Sajtóosztálya" kiadásában 1945-ben megjelent index, amelyen mint bezúzó sajtótermék szerepel. 7 Aki például nem szolgáltatta be 1945-ben Somogyi most újra megjelent könyvének eredeti példányát, nyolcezer pengővel és "hat hónapig terjedő elzárással" büntették. 8

A huszadik századi magyar politikai gondolkodás alapműveinek egyike "A szabadkőművesség igazi arca". A szabadkőművesség magyarországi történetéről 1929 előtt is jelentek meg ugyan alapvető könyvek, de ezek inkább a szabadkőművesség történetének dokumentumait tárják az olvasó elé, mintsem szellemi eredetét. Ami az utóbbit illeti, mégis olvasható magyarul két nélkülözhetetlen külföldi munka. Az egyiket G. M. Pachtler írta, 10 a másikat Léon de Poncins." Pachtler a szabadkőművesség eredetét, rítusait és keresztényellenességét bizonyítja, Léon de Poncins a zsidóságnak főleg az 1789-es francia forradalom óta a szabadkőműves társaságokban betöltött szerepét. Aki a szabadkőművesség mibenlétét vizsgálja, anyanyelvünkön ma sem talál hozzájuk hasonlítható értékelést.

A szabadkőművesség céljairól, módszereiről és európai jelenlétéről a közfelfogásban még ma is él egy mítosz: "a szabadkőműves páholyok az emberiesség (filantrópizmus), a humanizmus, a 'felvilágosodottság' hirdetői". A tizenharmadik századvégen a francia enciklopédisták és tizenkilencedik századi követők terjesztették ezt a minden történelmi alapot nélkülöző felfogást. Magyarországon arról írtak egyes szerzők, mennyire "szívügye" volt a hazai páholyoknak a vallásosság, a hazaszeretet ápolása. 12 A mai középiskolai és egyetemi oktatás, a tömegtájékoztatás és a sajtó kirekesztőnek, szélsőségesnek, sőt

antiszemita tekint, aki nem hódolattal, hanem bírálattal illeti a szabadkőműves mozgalmat. 13 Miután azonban a történésznek nem lehet célja a liberalizmus védelme, csak az igazság keresése, ezért a mozgalom lényegét a saját írott forrásaiból kell megismerni.

6. A fasiszta, szovjetellenes, antidemokratikus sajtótermékek jegyzéke. (Négy jelent meg.) Bp. 1945-1946. (Továbbiakban: Jegyzék)
7. Jegyzék. I. (2. jav. kiad.). 35. o.
8. Jegyzék. I. (2. jav. kiad.), 4. o.
9. Ezeket felsorolja Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály: A zsidókérdés magyarországi irodalma. Bp. 1943. Stádium Rt. (Új kiadás: Bp. 1999. Gede Testvérek), 250-252. o. -Lásd még: Jegyzék. MI.
10. A szabadkőművesség titkos harca trón és oltár ellen... Törd.: Pécsi Növendékpapság Szent Pál társulata. Pécs. 1876. Lyceum ny.
11. A forradalom titkos erői. (Szabadkőművesség, zsidóság) Forc: Vitéz Endre László. Bp. 1939. Stádium Rt.
12. Lásd bővebben Abafi (Aigner) Lajos: A szabadkőművesség története Magyarországon. 6 köt. Bp. 1890-1899. Szerző, Boruth E. ny. - Balassa József: A szabadkőművesség története. Bp. 1924. Béta. - Fontos források még a "Magyarországi szimbólikus Nagypáholy" nyomtatásban közzétett beszédei.
13. Ezen nem is lehet csodálkozni, hiszen a szabadkőművességről szerzett mi átlagtudás Kiszely Gábor, L. Nagy Zsuzsa, Nagy Töhötöm, Sumonyi Zoltán közlésein alapszik.

Hazánkban a tizenkilencedik század második felében jelentek meg először magyar szerzőktől tényfeltáró kiadványok a páholyéletről. Ezek többsége tömeges terjesztésre szánt népies füzet: íróik általában katolikus papok, tanárok, újságírók. Részletes, Pachtler említett művét megközelítő munka Sullay Istváné. 15. Szintén magyar alapmű Miklóssy István 16 és Müller Jenő könyve, 17 továbbá Barcsay Adorján dokumentumgyűjteménye 18 és Palatínus József névtára. A két világháború között még megjelenhetett néhány értékes tanulmány, és külön kiemelendő az 1917. január 28-30. között Párizsban tartott szabadkőműves kongresszus magyarul megjelent jegyzőkönyvei, amely Somogyi munkája első kötetéhez fontos politikatörténeti adalék.

Trianon és szabadkőművesség: egymástól elválaszthatatlan fogalmak, és ezt meggyőzően bizonyítja Somogyi István, miként az 1920-ban belügyminiszteri rendelettel felosztatott Magyarországi Szimbólikus Nagypáholy "földalatti" tevékenységét is. Mindezekről azóta sem jelent meg jobb munka, ezért használata nélkülözhetetlen minden igaz magyar számára.

Ifj. Tompó László

14 Elsősorban Csápori (Machovich) Gyula és Zimándy Ignác könyveire gondolunk. (Felsorolja őket Kolosváry-Borcsa. 114. és 277-278. o.)

15. Szabadság, egyenlőség, testvériség, vagy: mi a szabadkőművesség alapelve,

- célja. kiviteli eszközei/eredményei és veszélye az államra és az egyházra? Eger. 1882. Érseki lyceumi ny.
16. A szabadkőművesség önleplezése. (2. kiad.) Bp. 1912. Szent István társulat biz... Stephaneum ny.
- 17 Müller Jenő: Világosság a páholyban. Eger, 1918. Érseki líceumi ny.
- 18 A szabadkőművesség bűnei. Függeléke Palatinus József: Egy vidéki páholy titkai (A magyarországi symbolikus nagypáholy védelme alatt működött páholyok tagjainak névsora.). Előszó: Wolff Károly. Bp. 1921. Egyesült Keresztény Nemzeti Liga
19. A szabadkőművesség bűnei. 1. köt.: A magyarországi szabadkőművesek mozgalma és külföldi kapcsolatai 1920-tól 1937-ig. II. köt.: A magyarországi szabadkőműves páholyok tagjainak névsora 1868-tól 1920-ig. III. köt.: A hazai és külföldi páholyokban illegálisan működő szabadkőművesek névsora 1920-tól 1938-ig. Bp. 1938-1939. Szerző, Budai-Bemwallner .1. ny. - Uő: Szabadkőművesek Magyarországon. Előszó: Vitéz Endre László. Bp. 1944. Könyv- és Lapkiadó Rt.
- 20 Lásd Doctor Veridicus: Mi a szabadkőművesség? Mily eszközökkel dolgozik? Mi a célja? Bp. 1920. Magyar Országos Véderő Egyesület. - Huszár Károly: A szabadkőművesség nemzeti veszedelem. Bp. 1941. Élet ny. - Ludendorff Erich tábornok leleplezése a szabadkőművesség titkainak jelentőségéről. Bp. 1928. Stádium Rt. - Nagy Elek: A jog és a szabadkőművesség. Bp. 1936. Szerző, Held .1. ny.. Uő: A demokrácia, a szabadkőművesség és a sajtó. Bp. 1937. Szerző, Held .1. ny. - Wichtl Frigyes: Szabadkőműves gyilkosságok. Wien. 1936. Nchardea G. m. b. H.
- 21 Magyarország feldarabolása és a szabadkőművesség. Ford. Kovács István. Bp. 1934. Buschmann F. utódai

A kiadó ajánlása

A "rendszerváltással" a szabadkőműves páholyok is ismét megkezdték jámbor vakoló tevékenységüket. Az elesettek, a nyomorultak, az emberiség és nem utolsósorban a magyarság elhalmozására jótékony áldásaikkal. Röpke egy évtized alatt máris megajándékozta a korábbi jótétemények alatt megtört gerincű magyarságot az oly nagyszerű demokráciával; a gazdasági élet legragyogóbb intézményével, a tőzsdével, és megszabadította az idegen elnyomó katonáktól. Helyükbe a kedves, daliás, kulturált amerikai néger hős vitézeket, majd a NATO-t hozta, hogy megvédje hazánkat. Ha kell, vérük hullatásával, mert tört gerinccel mi már erre sem vagyunk képesek. Nem az irántunk oly sok jószándékkal, megértéssel és szeretettel lévő szomszédainktól, hanem bizonyára a mindenfelől ránk vicsorgó "véresszájú, gyilkos fasisztáktól". Talán a legnagyobb érdemük, hogy végre több mint ezer év után bejutunk az ígéret földjére, az oly nagyon áhított Európába. Ahol nem leszünk többé "mucsaiak", mert kultúrát is kapunk, ahol valószínűleg munka nélkül anyagi jólétben fogunk élni, akárcsak közel-keleti, irántunk nagy szeretettel lévő "magyar" testvéreink a Kárpát-Duna nagy hazában.

Ennyi jótett után mit adhat még a könnyen feledő, hálátlan magyarságnak a szabadkőműves széplelkek, jótékony szívek lázas tevékenysége? Az alig több mint száz éves (rendkívüli szerénységük miatt) titkos páholymunkájuk valós története tükrözheti számunkra a "nagyyszerű" jövő képét.

Ez a kötet a szabadkőműves "jótékonyosság" történetének valóságos enciklopédiája, különös figyelemmel a magyarságra nagylelkűen szórt jótékony ajándékokra. Kezdve a honfoglalás után, Galíciába elkóborolt "testvéreink" hazatelepítésétől, a "dicsőséges Tanácsköztársaságon" át az 1920-ig "nyúgként" törzsünkhöz nőtt végtagjaink levágásáig.

"Hálánk" örökké hulljon rájuk